

ശിവപുരണം 1

മെലുഹയിലെ ചിരഞ്ജീവികൾ

Westland Ltd

'Amish is
India's first
literary popstar.'
- Shekhar Kapur

'Amish is
India's Tolkein.'
- Business Standard

അമീഷ്

മെലുഹയിലെ ചിരഞ്ജീവികള്

SINCE 1966

Meluhayile Chiranjeevika

Fiction

Amish

Translator

Rajan Thuvvara

Malayalam

First Edition: October 2013

Reprint: February 2014

Cover: Westland Ltd.,

Typesetting: Victory Creations, Clt -1.

Printing: Manipal Technologies

ISBN: 978-81-300-1502-6

6692 (2-2014) 22.II.a

Book 1: The immortals of Meluha (Part -1 of the Siva Trilogy)

Copyright © 2010 Amish Tripathi, All rights reserved.

First Published by Tara Press, 2010 Created from the new edition
published by Westland Ltd., New Delhi. 2010.

All rights reserved. No part of this publication may be
reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or
transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical,
photocopying, recording or otherwise without the prior written
permission of the copyright holder.

Published by:

POORNA PUBLICATIONS, KOZHIKODE

TBS Building, G.H. Road, Kozhikode-673001

Ph: 0495-2720085, 2720086, 2721025

Branches: **Kannur** 0497-2713713, **Kalpetta** 04936-203842

Thrissur 0487-2320776, **Kottayam** 0481-2585612

Thiruvananthapuram 0471-2570504

e-mail: tbsbook@gmail.com
Online Bookstore: www.tbsbook.com

ചരിത്ര നോവൽ

അമീഷ്

വിവർത്തനം
രാജൻ തുവ്വാര

മെലുഹയിലെ ചിരഞ്ജീവികള്

പുസ്തകം ഒന്ന്

ശിവപുരാണം

പൂർണ്ണ പബ്ലിക്കേഷൻസ്, കോഴിക്കോട്

കോഴിക്കോട് ▪ കണ്ണൂർ ▪ കല്ലറ്റ ▪ തൃശൂർ ▪ കോട്ടയം ▪ തിരുവനന്തപുരം

അമീഷ് ത്രിപാഠി

കൊല്ക്കത്തയിലെ ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മാനേജ്മെന്റിൽ നിന്ന് ബിരുദം നേടിയ ശേഷം ബാങ്കിംഗ് രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കുമ്പോഴാണ് അമീഷ് എഴുത്തിലേക്ക് കടന്നുവരുന്നത്. മെലൂഹയിലെ ചിരഞ്ജീവികളെ ആണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യകൃതി. മെലൂഹ വന്വിജയമായതോടെ ബാങ്കിംഗ് ജോലി ഉപേക്ഷിച്ച് അമീഷ് മുഴുവൻ സമയ എഴുത്തുകാരനായി. നാഗന്മാരുടെ രഹസ്യം, വായു പുത്രന്മാരുടെ പ്രതിജ്ഞ എന്നീ രണ്ടു തുടർകൃതികളെ കൂടി അദ്ദേഹം എഴുതി. ആ കൃതികളും വന്വിജയമായി. ഇപ്പോള് മുംബൈയിൽ താമസിക്കുന്നു.

ഭാര്യ : പ്രീതി

മകൻ: നീൽ

രാജൻ തുവ്വാര

തൃശൂർ ജില്ലയിലെ എളവള്ളിയിൽ ഏപ്പുറത്ത് മനയ്ക്കൽ അഷ്ടമൂർത്തി നമ്പൂതിരിയുടേയും തുവ്വാര കാർത്ത്യായനി അമ്മയുടേയും മകനായി ജനിച്ചു. കൊമേഴ്സ്, ജേണലിസം, ട്രാൻസ്ലേഷൻ എന്നിവയിൽ ബിരുദാനന്തര യോഗ്യതകളുണ്ട്. ആരോഗ്യവകുപ്പിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ.

മുപ്പതോളം കൃതികളെ മലയാളത്തിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്തു. പരിഭാഷക്കുള്ള ഇ.കെ. ദിവാകരൻ പോറ്റി പുരസ്കാരം നേടിയിട്ടുണ്ട്.

ഭാര്യ-ഗംഗാദേവി, മകള്-ആര്യലക്ഷ്മി

വിലാസം-തുവ്വാര, എളവള്ളി നോർത്ത്, തൃശൂർ-680 511

rajan.thuvara@gmail.com

ശിവപുരാണം

ശിവൻ.മഹാദേവൻ. ദേവാധിദേവൻ. ദുഷ്ടനിഗ്രഹകൻ. പ്രണയോ പാസകൻ. ഉഗ്രയോദ്ധാവ്. സമ്പൂർണ്ണ നർത്തകൻ. വ്യക്തിപ്രഭാവമുള്ള നേതാവ്. സർവ്വശക്തൻ. ഒരുതരത്തിലും മലിനീകരിക്കപ്പെടാനാവാത്തവൻ.

നൂറ്റാണ്ടുകളായി നമ്മുടെ രാജ്യത്തേക്കു വന്ന ഒരു വിദേശിയും- വെട്ടിപ്പിടിക്കാൻ വന്നവനോ വ്യാപാരിയോ പണ്ഡിതനോ ഭരണാധികാരിയോ സഞ്ചാരിയോ - ഇത്രയും മഹാനായൊരാളെ യഥാർത്ഥത്തിൽ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടാകുമെന്ന് വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ടാവില്ല. അതൊരു ഐതിഹ്യമായിരിക്കുമെന്നും മനുഷ്യഭാവനയിൽ മാത്രമായിരിക്കും അതിന്റെ സ്ഥാനമെന്നും അവർ അനുമാനിച്ചു. നിർഭാഗ്യവശാൽ ആ വിശ്വാസം നാം സ്വീകരിച്ചു. അത് നമ്മുടെ ജ്ഞാനമായിത്തീർന്നു.

പക്ഷേ, നമുക്ക് തെറ്റുപറ്റിയതാണെങ്കിലോ? ശിവഭഗവാൻ ഭാവനാകല്പിതമല്ലെങ്കിലോ, പകരം രക്തവും മാംസവുമുള്ള മനുഷ്യനായിരുന്നെങ്കിലോ? എന്നേയും നിങ്ങളേയും പോലെ കർമ്മം മൂലം ഈശ്വരരൂപം കൈവരിച്ച ഒരു മനുഷ്യൻ. അതാണ് ഈ ശിവപുരാണത്തിന്റെ അനുമാന കല്പന. കാല്പനികതയും ചരിത്രയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളും ചേർത്ത് പൗരാണിക ഇന്ത്യയുടെ സമ്പന്നമായ പൈതൃകത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനമാണ് ഈ ശിവപുരാണം.

അതുകൊണ്ട് ഈ കൃതി ഭഗവാൻ ശിവന്റെ സവിധത്തിലുള്ള ഒരു സമർപ്പണവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം നമുക്ക് നൽകുന്ന ഒരു പാഠവുമാണ്. കാലത്തിന്റെയും അജ്ഞതയുടെയും ആഴങ്ങളിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു പാഠം. നമുക്കേവർക്കും നല്ലവരാകാൻ കഴിയുമെന്ന പാഠം. എല്ലാ മനുഷ്യജീവിയിലും ഒരു ദൈവം കുടിയിരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന പാഠം. നമുക്കേവർക്കും ചെയ്യാനുള്ളത് നമ്മുടെ ഉള്ളിലേക്കു ശ്രദ്ധ തിരിക്കുക എന്നതാണ്.

അസാധാരണനായ ആ വീരനായകന്റെ സഞ്ചാരത്തിന്റെ നാളുവഴികളെ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന ശിവപുരാണത്രയത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ പുസ്തകമാണ് മെലുഹയിലെ ചിരഞ്ജീവികളെ. ഇതിനു പിന്നാലെ രണ്ടുപുസ്തകങ്ങളെക്കൂടി വരുന്നുണ്ട്: നാഗന്മാരുടെ രഹസ്യം, വായുപുത്രന്മാരുടെ പ്രതിജ്ഞ.

എന്റെ വാക്കുകളും അർത്ഥങ്ങളും പ്രാർത്ഥനയും
അനുഗ്രഹവും ചന്ദ്രനും സൂര്യനും സ്നേഹവും
ജീവിതവും ആത്മസഖിയും ആത്മാവിന്റെ ഭാഗവും
സർവ്വോപരി എന്റെ സർവ്വസ്വവുമായ
പ്രീതിക്കും നീലിനും...

ഓം നമഃശിവായഃ

പ്രപഞ്ചം ശിവഭഗവാനെ നമിക്കുന്നു.

ഞാൻ ശിവഭഗവാനെ നമിക്കുന്നു.

ഉള്ളടക്കം

- [1. അവൻ വന്നു കഴിഞ്ഞു](#)
- [2. ജീവിതശുദ്ധിയുടെ ദേശം](#)
- [3. അവളു് അവന്റെ ജീവിതത്തിലേക്ക് കടന്നുവരുന്നു](#)
- [4. ദൈവങ്ങളുടെ വീട്](#)
- [5. ബ്രഹ്മഗോത്രം](#)
- [6. വികർമർ ദുർവിധിയുടെ വാഹകർ](#)
- [7. ശ്രീരാമദേവന്റെ പൂർത്തീകരിക്കാത്ത ഉദ്യമം](#)
- [8. ദേവപാനീയം](#)
- [9. പ്രണയവും പ്രത്യാഘാതങ്ങളും](#)
- [10. മുടുപടമിട്ട രൂപം മടങ്ങിയെത്തുന്നു](#)
- [11. അനാവൃതനാവുന്ന നീലകണ്ഠൻ](#)
- [12. മെലുഹൻ പരുടനം](#)
- [13. അവിശുദ്ധരുടെ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകളു്](#)
- [14. മോഹൻ ജോ ദാരോയിലെ സന്നാസി](#)
- [15. അഗ്നിപരീക്ഷ](#)
- [16. സൂര്യനും ഭൂമിയും](#)
- [17. കുഞ്ച് യുദ്ധം](#)
- [18. സതിയും അഗ്നിബാണവും](#)
- [19. പ്രണയ സാഫല്യം](#)
- [20. മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ ആക്രമണം](#)
- [21. യുദ്ധത്തിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകളു്](#)
- [22. തിന്മയുടെ സാമ്രാജ്യം](#)
- [23. ധർമ്മയുദ്ധം](#)
- [24. ഞെട്ടിക്കുന്ന വെളിപ്പെടുത്തല്](#)
- [25. സ്വദീപ്](#)
- [26. ചോദുങ്ങളുടെ ചോദ്യം](#)

അവൻ വന്നു കഴിഞ്ഞു

ഒന്ന്

(ക്രി.മു 1900, മാനസസരോവർ തടാകം (ടിബറ്റിലെ കൈലാസപർവ്വതത്തിന്റെ അടിവാരം)

ശിവൻ ചെങ്കല്ലിന്റെ നിറമുള്ള ആകാശത്തേക്കു നോക്കി. മാനസസരോവരത്തിനുമീതെ തങ്ങിനിന്നിരുന്ന മേഘങ്ങളു് അസ്തമയസൂര്യൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി വഴിമാറിക്കൊടുത്തു. തേജസ്വിയായ ആ ജീവദായകൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി വിശ്രമിക്കാനൊരുങ്ങുകയായിരുന്നു. തന്റെ ഇരുപത്തൊന്നു വർഷത്തെ ജീവിതത്തിനിടയിൽ ശിവൻ കുറച്ചു സൂര്യോദയങ്ങളേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. പക്ഷേ, സൂര്യാസ്തമയങ്ങളോ! ഒരിക്കൽപോലും അതു കാണാനുള്ള അവസരം അവൻ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. മറ്റേതു ദിവസമായിരുന്നുവെങ്കിലും അവനതിൽ മുഴുകിപ്പോകുമായിരുന്നു - കണ്ണെത്താ ദൂരം പരന്നുകിടക്കുന്ന ഹിമാലയപർവ്വതത്തിന്റെ വിസ്തൃതമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സൂര്യനും വിശാലമായ തടാകവും ചേർന്ന ആ ദൃശ്യം. പക്ഷേ, ഇന്നത്തെ ദിവസം അത് സാധ്യമല്ല.

തടാകത്തിനകത്തേക്കു തള്ളിനിൽക്കുന്ന ഇടുങ്ങിയ പാറക്കെട്ടിനുമുകളിൽ കല്ലുപോലെയുള്ള, പേശീസമൃദ്ധമായ തന്റെ ശരീരം സ്ഥാപിക്കുമാൻ അവൻ ചമ്രം പടിഞ്ഞിരുന്നു. ജലോപരിതലത്തിൽ തട്ടി പ്രതിഫലിച്ച പ്രകാശത്തിൽ അവന്റെ ശരീരത്തിലെ എണ്ണമറ്റ മുറിപ്പാടുകൾ തിളങ്ങി. നിയന്ത്രണങ്ങളില്ലാതിരുന്ന തന്റെ ബാല്യകാലദിനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശിവൻ നല്ല ഓർമ്മയുണ്ടായിരുന്നു. തടാകത്തിലെ ജലോപരിതലത്തിലൂടെ വെള്ളാരംകല്ലുകൾ തെന്നിച്ചെറിയുന്ന കലയിൽ വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു അവൻ. തന്റെ വർഗ്ഗക്കാരിൽ അക്കാരുത്തിൽ ഏറ്റവും മികച്ച പ്രകടനത്തിന്റെ ഉടമ അവൻ തന്നെയായിരുന്നു. ഒരൊറ്റ ഏറിന് പതിനേഴ് ചാട്ടങ്ങളു്.

ഒരു സാധാരണ ദിവസമായിരുന്നുവെങ്കിൽ അരക്ഷിതമായ വർത്തമാനകാലത്തെ പിന്തള്ളിവരുന്ന ആ ഉന്മേഷദായകമായ ഭൂതകാല ദിനങ്ങളെക്കുറിച്ചൊർക്കുമ്പോൾ അവൻ മനഹസിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇന്ന് സന്തോഷത്തിന്റെ യാതൊരു ലാഞ്ചനയുമില്ലാതെ അവൻ തന്റെ ഗ്രാമത്തിനു പുറംതിരിഞ്ഞുനിന്നു.

മുഖ്യ പ്രവേശനകവാടത്തിനു കാവൽ നിന്നിരുന്ന ഭദ്രൻ ജാഗരൂകനായിരുന്നു. ശിവൻ കണ്ണുകൾകൊണ്ട് ആംഗ്യം തൊടുത്തു. അയാൾ തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ സഹായികളായി നിർത്തിയിരുന്ന രണ്ടു ഭടന്മാർ വേലിയിൽ ചാരി ഉറങ്ങുന്നു. അയാൾ അവരെ ശകാരിക്കുകയും ഊക്കോടെ ചവിട്ടുകയും ചെയ്തു.

ശിവൻ തടാകത്തിനുനേരെ തിരിഞ്ഞു.

ഭദ്രനെ ഈശ്വരൻ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ! അവനെങ്കിലും അല്പം ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ടല്ലോ.

ശിവൻ, യാക്കിന്റെ അസ്ഥികൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ചില്ലം (പുകവലിക്കുവാനുള്ള കുഴല്) തന്റെ ചുണ്ടില് തിരുകി ഒന്നാഞ്ഞുവലിച്ചു. മറ്റേതെങ്കിലും ദിവസമായിരുന്നെങ്കില് കഞ്ചാവ് അതിന്റെ കലവറയില്ലാത്ത ഉദാരത പരത്തി അസ്വസ്ഥമായ മനസ്സിനെ തണുപ്പിച്ച് ശാന്തിയുടെ നിമിഷങ്ങള് അവനു നല്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇന്നങ്ങനെ ഉണ്ടാവില്ല.

അപരിചിതനായ ആ വിദേശിക്കൊപ്പമുള്ള സൈനികരെ കാവലില് പാര്പ്പിച്ചിരുന്ന ഇടതുവശത്തെ തടാകതീരത്തേക്ക് അവന് നോക്കി. പുറകില് തടാകവും അവര്ക്ക് കാവലുണ്ടായിരുന്ന ശിവന്റെ ഇരുപത് ഭടന്മാരും മൂലം ഒരു മിന്നലാക്രമണം സംഘടിപ്പിക്കുക അവര്ക്ക് അസാധ്യമായിരുന്നു.

വളരെ അനായാസം അവര് നിരായുധരാകാന് സമ്മതിച്ചു. യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിനായി ചെറിയൊരു അവസരത്തിനുപോലും കാത്തുനില്ക്കുന്ന രക്തദാഹികളായ ഞങ്ങളുടെ സൈനികരെപ്പോലെയല്ല അവര്.

വിദേശികളുടെ വാക്കുകള് ശിവന്റെ മനസ്സിലേക്ക് വീണ്ടും ഒഴുകിയെത്തി. ഞങ്ങളുടെ ദേശത്തേക്കു വരു. ആ മഹാപര്വ്വതത്തിനപ്പുറത്താണ് അത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. മറ്റുള്ളയാളുകള് അതിനെ മെലുഹാ എന്നു വിളിക്കുന്നു. ഞാനതിനെ സ്വര്ഗ്ഗമെന്നു വിളിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും സമ്പന്നവും ശക്തവുമായ സാമ്രാജ്യമാണത്. നിശ്ചയമായും ഈ ലോകത്തിലേക്കും വെച്ച് ഏറ്റവും സമ്പന്നവും ശക്തവുമായ സാമ്രാജ്യം. കുടിയേറ്റക്കാര്ക്കുവേണ്ടി ഞങ്ങളുടെ ഭരണകൂടം ഒരു നിര്ദ്ദേശം മുന്നോട്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കൃഷിചെയ്യുന്നതിനാവശ്യമായ ഫലഭൂയിഷ്ടമായ ഭൂമിയും സാമഗ്രികളും നിങ്ങള്ക്കു ലഭിക്കും. ഈ വരണ്ടുണങ്ങിയ ഭൂമിയില് അതിജീവനത്തിനായി നിങ്ങളുടെ വര്ഗ്ഗക്കാര്, ഗുണന്മാര്, പോരാടുകയാണ്. നിങ്ങളുടെ കാടന്സ്വപ്നങ്ങളില്പോലും കടന്നുവരാനിടയില്ലാത്ത ജീവിതസൗകര്യങ്ങളാണ് മെലുഹാ നിങ്ങള്ക്കു വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നത്. അതിനു പകരമായി ഞങ്ങളൊന്നും ചോദിക്കുന്നില്ല. സമാധാനത്തോടെ ജീവിക്കുക, നികുതി ഒടുക്കുക, രാജ്യത്തെ നിയമങ്ങള് അനുസരിക്കുക. ഇത്രമാത്രം.

ആ പുതിയ ദേശത്ത് താന് ഒരിക്കലും ഒരു മേധാവി ആയിരിക്കുകയില്ലെന്ന് ശിവന് ആലോചിച്ചു.

എനിക്കതില് ശരിക്കും നഷ്ടബോധം ഉണ്ടോ!

അവന്റെ വര്ഗ്ഗത്തിന് വിദേശികളുടെ നിയമത്തിനനുസൃതമായി ജീവിക്കേണ്ടിവരും. ജീവിക്കാനായി എല്ലാ ദിവസവും ജോലി ചെയ്യേണ്ടതായി വരും.

എല്ലാദിവസവും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിനു പകരം ജീവനോടെ ഇരിക്കുന്നതല്ലെല്ലെന്ന്!

ചില്ലത്തില് നിന്ന് ശിവന് ഒരു പുകയെടുത്തു. പുക അകന്നുപോയപ്പോള് ഗ്രാമത്തിന്റെ നടുവില വിദേശികളെ പാര്പ്പിച്ചിരുന്ന, തന്റെ കുടിലിന്റെ തൊട്ട് വലതുവശത്തുള്ള കുടിലിനു നേരെ അവന് നോക്കി. അയാള്ക്കവിടെ സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങാമെന്ന് അറിയിച്ചിരുന്നു. ആവശ്യം വരികയാണെങ്കില് അയാളെ തടവിലാക്കുകയെന്നതായിരുന്നു യഥാര്ത്ഥത്തില് ശിവന് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്.

ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തെ ആ പുണ്യസരോവരത്തിനടുത്തുതന്നെ നിലനിര്ത്താനായി ഏതാണ്ട് മാസംതോറും ഒരുതവണ എന്ന കണക്കില് പക്രതികളുമായി ഞങ്ങള് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു. പുതിയ ഗോത്രവര്ഗ്ഗക്കാരുമായി സഖ്യമുണ്ടാക്കി വര്ഷംതോറും അവര് കരുത്താര്ജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ഞങ്ങളുടെ പത്രത്തിലെ പരാജയപ്പെടുത്താം, പക്ഷേ, എല്ലാ ഗോത്രവർഗ്ഗങ്ങളെയും ഒരുമിച്ച് തോല്പിക്കാനാവില്ല! മെലുഹയിലേക്കു പോയാൽ യാതൊരു കാര്യവുമില്ലാത്ത ഈ അക്രമങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ട് സൗകര്യപ്രദമായ ജീവിതം നയിക്കാം. അതിലൊന്നാണ് തെറ്റ്? എന്തുകൊണ്ട് നമുക്കാ ഉടമ്പടി സ്വീകരിച്ചുകൂടാ? അത് വളരെ മികച്ച ഒരു നിർദ്ദേശമായി എനിക്കു തോന്നുന്നു!

ചില്ലത്തിൽനിന്ന് അവസാനത്തെ പുക എടുത്തശേഷം പാറയിൽ തട്ടി അതിനകത്തെ ചാരം കൊട്ടിക്കളഞ്ഞ് ശിവൻ എഴുന്നേറ്റു. നഗ്നമായ നെഞ്ചിൽ പറ്റിപ്പിടിച്ചിരുന്ന ചാരത്തിന്റെ ശകലങ്ങളെ തുത്തു കളഞ്ഞ് പുലിത്തോലിൽ കൈ തുടച്ച് ശിവൻ തന്റെ ഗ്രാമത്തിലേക്കു നടന്നു. ശിവൻ കവാടത്തിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ ഭദ്രനും അനുചര ഭടന്മാരും ചിട്ടയൊപ്പിച്ച് നിവർന്നു നിന്നു. ശിവൻ പുരികങ്ങളുടെ ചലനത്തിലൂടെ ഭദ്രനോട് സാധാരണമട്ടിൽ നീൽക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു.

കുട്ടിക്കാലം മുതലേ എന്റെ അടുത്ത കൂട്ടുകാരനായിരുന്നു എന്ന കാര്യം അവനെന്തേ മറന്നുപോകുന്നു? ഞാൻ മേധാവിയാൽ എന്നതു കൊണ്ട് യഥാർത്ഥത്തിൽ യാതൊരു മാറ്റവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ മുൻപിൽ വെച്ച് അവനെനോട് അനാവശ്യമായ ഭവ്യത പ്രകടിപ്പിക്കേണ്ടതില്ല.

അവരുടെ നാട്ടിലെ കുടിലുകളെ അപേക്ഷിച്ച് ശിവന്റെ ഗ്രാമത്തിലെ കുടിലുകളെ ആർഭാടപൂർണ്ണമായിരുന്നു. ഒത്ത ഒരു മനുഷ്യന് അതിനകത്ത് നിവർന്നു നീൽക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. പ്രകൃതിക്കു കീഴടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് മൂന്നുവർഷത്തോളം അതിന് ആ പരക്കൻ മലങ്കാറ്റിനെ അതിജീവിക്കാനാവും. വിദേശ സഞ്ചാരി കിടന്നുറങ്ങിയിരുന്ന ആ കുടിലിനു നേർക്ക് നടക്കുന്നതിനിടയിൽ അവൻ കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന ഒഴിഞ്ഞ ചില്ലം തന്റെ കുടിലിനകത്തേക്കിട്ടു.

തന്നെ ഒരു ഈടായി പിടിച്ചുവെച്ചിരിക്കുകയാണെന്നൊന്നും അയാളുടെ മനസ്സിലായിട്ടില്ല. അല്ലെങ്കിൽ നല്ല പെരുമാറ്റം നല്ല പെരുമാറ്റത്തെ സൂഷ്ടിക്കുമെന്നാണ് അയാൾ ധരിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നത്.

തന്റെ ഗുരുക്കുടിയായ അമ്മാവൻ പറയാറുള്ളത് ശിവൻ ഓർത്തു. “സമൂഹം എന്താണോ ചെയ്യാൻ പ്രചോദിപ്പിക്കുന്നത് അതാണ് ആളുകളെ ചെയ്യുന്നത്. സമൂഹം വിശ്വാസം പ്രചോദിപ്പിച്ചാൽ ആളുകളെ അത് വിശ്വസിക്കും.”

അപരിചിതരിൽനിന്ന് ഏറ്റവും നല്ലതുമാത്രം പ്രതീക്ഷിക്കുവാൻ സ്വന്തം സൈനികരെപ്പോലും പഠിപ്പിക്കുന്ന മെലുഹന്മാർ വിശ്വാസ്യത പുലർത്തുന്ന സമൂഹമായിരിക്കണം.

സന്ദർശകനെ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ ശിവൻ പരക്കൻ കുറ്റി രോമങ്ങളെ നിറഞ്ഞ തന്റെ താടിയിൽ ചൊറിഞ്ഞു കൊണ്ടിരുന്നു.

തന്റെ പേര് നന്തിയെന്നാണ് അയാൾ പറഞ്ഞിരുന്നത്.

ബോധംകെട്ടതുപോലെ കിടന്നുറങ്ങിയിരുന്ന ആ മെലുഹന്റെ നിവർന്നു കിടക്കുന്ന ശരീരം കണ്ടപ്പോൾ അത് കൂടുതൽ ഭീമാകാരമാണെന്ന് ശിവൻ തോന്നി. ഓരോ നിശ്വാസത്തിലും അയാളുടെ വിശാലമായ വയർ തുള്ളിക്കളിച്ചു. പൊണ്ണത്തടിയനാണെങ്കിലും അയാളുടെ ചർമ്മം നല്ല മുറുക്കമുള്ളതായിരുന്നു. കുട്ടിത്തം നിറഞ്ഞ അയാളുടെ മുഖം, ഉറക്കത്തിൽ വായ് അല്പം തുറന്നുപിടിച്ചതോടെ കൂടുതൽ നിഷ്കളങ്കമായി കാണപ്പെട്ടു.

ഈ മനുഷ്യനാണോ ദൈവകല്പിതമായ ആ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് എന്നെ നയിക്കാൻ പോകുന്നത്? അമ്മാവൻ പറഞ്ഞതുപോലുള്ള ആ നിയോഗം യഥാർത്ഥത്തിൽ എനിക്കുണ്ടോ?

“നിന്റെ നിയോഗം ഈ വിശാലമായ പർവ്വതങ്ങളേക്കാൾ വലുതാണ്. പക്ഷേ,

അതൊരു യാഥാർത്ഥ്യമാക്കി തീർക്കണമെങ്കിൽ ആ മഹാപർവ്വതങ്ങളെത്തന്നെ നീ മറികടക്കണം."

നല്ലൊരു നിയോഗം ഞാൻ അർഹിക്കുന്നുവോ? ആദ്യം വരുന്നത് എന്റെ ജനങ്ങളാണ്. മെലുഹയിൽ അവർ സന്തുഷ്ടരായിരിക്കുമോ?

ശിവൻ നിദ്രയിലാണ്ടുകിടക്കുന്ന നന്തിയെ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോള് അവൻ ഒരു ശംഖനാദം കേട്ടു.

പ്രകൃതികള്!

"ജാഗ്രത!" വാള് വലിച്ചുരിക്കൊണ്ട് ശിവൻ അലറി.

തൊട്ടപ്പുറത്തുവെച്ചിരുന്ന രോമക്കുപ്പായത്തിനകത്തുനിന്നും വാള് വലിച്ചുരി തല്ക്ഷണം നന്ദി ചാടിയെഴുന്നേറ്റു. അവർ ഗ്രാമകടവാടത്തിനുനേർക്ക് പാഞ്ഞു. നിലവിലുള്ള സമ്പ്രദായമനുസരിച്ച് സ്ത്രീകള് കുഞ്ഞുങ്ങളേയും കൊണ്ട് ഗ്രാമത്തിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗത്തേക്കോടി. വാളുകള് ഊരിപ്പിടിച്ച് പുരുഷന്മാർ മറുഭാഗത്തേക്കോടി.

"ഭദ്രന്! നമ്മുടെ ഭടന്മാർ തടാകത്തിനടുത്തേക്ക് നീങ്ങട്ടെ!" കവാടത്തിനടുത്തെത്താറായപ്പോള് ശിവൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

ഭദ്രന് ആജ്ഞ കൈമാറി. ഗുണ സൈനികർ ഉടൻ അതനുസരിച്ചു. മെലുഹന്മാർ തങ്ങളുടെ കുപ്പായത്തിനകത്ത് ഒളിപ്പിച്ചുവെച്ചിരുന്ന വാളെടുത്ത് ഗ്രാമത്തിനു നേർക്ക് കുതിക്കുന്നത് കണ്ട് അവർ അഭ്യുതപ്പെട്ടു. നിമിഷങ്ങളേക്കും പ്രകൃതികള് അവരുടെ മേല് ചാടിവീണു.

പ്രകൃതികള് മുന്നുകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്ത ആക്രമണമായിരുന്നു അത്. യുദ്ധമില്ലാത്ത ഒരു ദിവസം നല്കിയതിന് ഈശ്വരനോട് ഗുണ സൈനികർ കൃതജ്ഞത പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നത് സന്ധ്യാസമയത്തായിരുന്നു. സ്ത്രീകള് തടാകക്കരയില് തങ്ങളുടെ ജോലികളിലേര്പ്പെട്ടു. ഭയങ്കരന്മാരായ ഗുണസൈനികർ ബലഹീനരായിരുന്ന സമയം. ആയോധനനിപുണരായ അവരെ ഭയപ്പെടേണ്ടാത്ത ഈ സമയത്ത് അവർ മറ്റേതു ഗോത്രവര്ഗ്ഗക്കാരെയും പോലെ ആയിരുന്നു. പരക്കനായ ഭൂമിയേയും പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളേയും തരണം ചെയ്ത് ജീവിച്ചുപോകുന്നവർ.

പക്ഷേ, വിധി വീണ്ടും പ്രകൃതികളെക്കെതിരായിരുന്നു. വിദേശ സാന്നിധ്യം മൂലം ശിവൻ ഗുണസൈനികരോട് ജാഗ്രതപൂലർത്താൻ നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ അവർക്കു മുന്നറിയിപ്പു ലഭിച്ചിരുന്നതിനാല് പ്രകൃതികളുടെ മിന്നലാക്രമണമെന്ന തന്ത്രം പാളി. മെലുഹന്മാരുടെ സാന്നിധ്യവും നിർണ്ണായകമായി. അത് ആ ചെറിയതെങ്കിലും നിഷ്ഠൂരമായ യുദ്ധത്തെ ഗുണന്മാർക്കനുകൂലമാക്കി. പ്രകൃതികള്ക്ക് പിന്തിരിഞ്ഞോടേണ്ടതായി വന്നു.

മുറിവേറ്റ് ചോരയൊഴുകിയിരുന്ന ശിവൻ ആ യുദ്ധത്തിന്റെ അവസാനം തന്റെ ഭാഗത്തിനു സംഭവിച്ച നഷ്ടങ്ങളെ നിരീക്ഷിക്കുകയായിരുന്നു. രണ്ടു ഗുണ സൈനികർ മരിച്ചുപോയിരുന്നു. അവർ ആ വംശത്തിന്റെ വീരനായകന്മാരായി ആദരിക്കപ്പെടും. പക്ഷേ, അതിലും ഭയങ്കരമായത് പത്തോളം വരുന്ന സ്ത്രീകളേയും കുട്ടികളേയും മുന്നറിയിപ്പു ലഭിച്ചത് വൈകിയാണെന്നതായിരുന്നു. തടാകക്കരയില് അവരുടെ ചരിനഭിന്നമായ മൃതദേഹങ്ങളെ കണ്ടെത്തി. നാശം വളരെ വലുതായിരുന്നു.

നമ്മളെ തോല്പിക്കാനാവാതെ വരുമ്പോള് അവർ സ്ത്രീകളേയും കുഞ്ഞുങ്ങളേയും കൊല്ലുന്നു!

രോഷാകുലനായ ശിവൻ ആ ഗോത്രജനാവലിയെ ഒന്നടങ്കം ഗ്രാമമദ്ധ്യത്തിലേക്കു വിളിച്ചുവരുത്തി. അവൻ നിശ്ചയിച്ചുറച്ചിരുന്നു.

“ഈ ഭൂമി കിരാതന്മാർക്കു പറ്റിയതാണ്! യാതൊരു ലക്ഷ്യവുമില്ലാതെ നമ്മള് നിരവധി യുദ്ധങ്ങളു് ചെയ്തു. മലവർഗ്ഗക്കാർക്ക് തടാകക്കരയിലേക്ക് പ്രവേശനം അനുവദിച്ചുകൊണ്ടുപോലും എന്റെ അമ്മാവന് സമാധാനത്തിനു ശ്രമിച്ചുകാര്യം നിങ്ങളു്ക്കറിയാമല്ലോ. പക്ഷേ, ഈ നികൃഷ്ടന്മാർ നമ്മുടെ സമാധാനകാംക്ഷ ബലഹീനതയായി തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. എന്താണ് തുടർന്നു സംഭവിച്ചതെന്ന് നമുക്കേവർക്കുമറിയാം.”

യുദ്ധങ്ങളുടെ നിഷ്ഠൂരത ഒരു ശീലമായിരുന്നുവെങ്കിലും സ്ത്രീകളു്ക്കും കുഞ്ഞുങ്ങളു്ക്കും നേരെയുണ്ടായ അതിക്രൂരമായ ആക്രമണം അവരെ ഞെട്ടിച്ചു.

“ഞാൻ നിങ്ങളിലിന്ന് ഒന്നും മറച്ചുവെക്കുന്നില്ല. വിദേശികളുടെ ക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് നിങ്ങളു്ക്കറിയാമല്ലോ.” നന്തിയേയും മറ്റു മെലുഹന്മാരെയും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് തുടർന്നു. “ഇന്ന് അവർ നമുക്കൊപ്പം തോളോടുതോളു് ചേർന്ന് യുദ്ധം ചെയ്തു. അവരെന്റെ വിശ്വാസമാർജ്ജിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ അവർക്കൊപ്പം മെലുഹയിലേക്കു പോകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ഇതെന്റെ മാത്രം തീരുമാനമായിക്കൂടാ.”

“ശിവാ, നീയാണ് ഞങ്ങളുടെ മുഖ്യന്.” ഭദ്രന് പറഞ്ഞു. “നിന്റെ തീരുമാനമാണ് ഞങ്ങളുടെ തീരുമാനം. അതാണ് ആചാരം.”

“ഇത്തവണ അങ്ങനെയല്ല.” ശിവന് കൈ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. “ഇതു നമ്മുടെ ജീവിതം പൂർണ്ണമായി മാറ്റിമറിക്കും. ആ മാറ്റം നല്ലതിനാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്തായാലും അത് ദിവസേന നമ്മള് നേരിടുന്ന നിരർത്ഥകമായ ആക്രമണങ്ങളേക്കാളു് മെച്ചപ്പെട്ടതായിരിക്കും. ഞാനെന്താണ് ചെയ്യാനാഗ്രഹിക്കുന്നതെന്ന് നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു. എന്നാല് പോകണോ വേണ്ടയോ എന്നു തീരുമാനിക്കേണ്ടത് നിങ്ങളാണ്. ഗുണന്മാർ സംസാരിക്കട്ടെ. ഇത്തവണ, ഞാൻ നിങ്ങളെ പിന്തുടരും.”

ഗുണന്മാർക്ക് അവരുടെ കീഴ്ചക്കങ്ങളെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമായ ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് ശിവനോടുള്ള ആദരവ് ആചാരങ്ങളുടെ മാത്രം അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ളതായിരുന്നില്ല. അവന്റെ സ്വഭാവത്തെക്കുടി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ളതായിരുന്നു. തന്റെ പ്രതിഭകൊണ്ടും വ്യക്തിഗതമായ ധീരതകൊണ്ടും ഗുണന്മാരെ നിരവധി സൈനികവിജയങ്ങളിലേക്ക് അവന് നയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരൊറ്റ ശബ്ദത്തില് അവർ പറഞ്ഞു: “നിന്റെ തീരുമാനമാണ് ഞങ്ങളുടെ തീരുമാനം.”

ശിവന് തന്റെ ഗോത്രത്തെയും പഠിച്ചെടുത്ത് യാത്രയാരംഭിച്ചിട്ടു് അഞ്ചുദിവസമായിരുന്നു. മെലുഹയിലേക്കുള്ള വഴിയില് ഒരു പുളളിപോലെ കാണപ്പെടുന്ന ആ വലിയ താഴ്വരകളിലൊന്നിന്റെ ഇടുക്കിലാണ് ആ ഗോത്രസംഘം തമ്പടിച്ചത്. ഏകകേന്ദ്രീകൃതമായ മൂന്ന് വൃത്തങ്ങളുടെ ആകൃതിയിലാണ് ശിവന് ആ തമ്പുരപ്പെടുത്തിയിരുന്നത്. യാക്കുകളെ കെട്ടിയിട്ടു് ഏറ്റവും പുറമെ ഒരു വൃത്തം തീർത്തു. അധിനിവേശക്കാർ കടന്നുകയറിയാല് മുന്നറിയിപ്പു നല്കുന്നതിനാണ് അങ്ങനെ ചെയ്തിരുന്നത്. ഒരു യുദ്ധമുണ്ടായാല് പോരാടുന്നതിനുവേണ്ടി പുരുഷന്മാരെ അടുത്ത വൃത്തത്തില് പാർപ്പിച്ചു. ഏറ്റവും ഉള്ഭാഗത്ത് അഗ്നികുണ്ഡങ്ങളു്ക്കരികെയായി സ്ത്രീകളെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയും പാർപ്പിച്ചു. ഒഴിവാക്കാനാവാത്തവർ ആദ്യം, പ്രതിരോധിക്കാനുള്ളവർ രണ്ടാമത്,

പെട്ടെന്ന് വ്രണപ്പെടാവുന്നവർ ഏറ്റവും ഉള്ളിൽ.

ഏറ്റവും നീചമായ അവസ്ഥ നേരിടാൻ തയ്യാറായി നിൽക്കുകയായിരുന്നു ശിവൻ. ഒരാക്രമണമുണ്ടാവുമെന്നുതന്നെ അവൻ പ്രതീക്ഷിച്ചു. സമയത്തിന്റെ കാര്യം മാത്രമേ അറിയാനുള്ളായിരുന്നുള്ളൂ.

ഫലഭൂയിഷ്ഠമായ ഭൂമിയുടെ നിയന്ത്രണവും, തടാകക്കരയിൽ സ്വതന്ത്രമായി താമസിക്കുവാനുള്ള അവസരവും ലഭിക്കുന്നതിൽ പക്രതികള് ആപ്താദവാന്മാരായിരിക്കാം. എന്നാൽ പക്രതികളുടെ മേധാവി യാക്യ തങ്ങളെ സമാധാനത്തോടെ അവിടം വിട്ടുപോകാനനുവദിക്കില്ലെന്ന് ശിവൻ അറിയാമായിരുന്നു. പക്രതികള്ക്കുവേണ്ടി ശിവന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഗുണഗോത്രവർഗ്ഗത്തെ കീഴടക്കി, അവരുടെ ഭൂമി കൈയടക്കിയെന്ന് അവകാശപ്പെട്ടുകൊണ്ട് തനിക്കൊരു ഇതിഹാസ പുരുഷനാകാൻ കഴിയുമെന്നതിലുമപ്പുറം മികച്ച ഒരു നേട്ടവും യാക്യ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ വിചിത്രമായ ഈ ഗോത്രവർഗ്ഗയുക്തിയേയാണ് ശിവൻ വെറുത്തിരുന്നത്. ഇങ്ങനെയുള്ളൊരു അന്തരീക്ഷത്തിൽ സമാധാനത്തിനുള്ള യാതൊരു പ്രത്യാശയുമില്ലായിരുന്നു.

ശിവൻ യുദ്ധത്തിന്റെ വിളി ഇഷ്ടമായിരുന്നു. യുദ്ധകലയിൽ അവൻ തിമിർത്താടി. എന്നാൽ എല്ലാറ്റിനുമവസാനം തന്റെ രാജ്യത്തെ യുദ്ധങ്ങളെല്ലാം വ്യർത്ഥമായ വ്യായാമമാണെന്ന് അവനറിയാമായിരുന്നു.

അല്പം അകലെ ജാഗ്രത്തായി ഇരിക്കുന്ന നന്തിയുടെ നേരെ അവൻ തിരിഞ്ഞു. രണ്ടാം വൃത്തത്തിനു ചുറ്റുമായി ഒരർദ്ധവൃത്തം തീർത്ത് ഇരുപത്തിയഞ്ച് മെലുഹൻ സൈനികർ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

അയാളെന്തിനാണ് കുടിയേറ്റത്തിനായി ഗുണഗോത്രത്തെത്തന്നെ തിരഞ്ഞെടുത്തത്? എന്തുകൊണ്ട് പക്രതികളെ തെരഞ്ഞെടുത്തില്ല?

അകലെ ഒരു നിഴലനങ്ങുന്നതുകണ്ടപ്പോള് ശിവന്റെ ആലോചന മുറിഞ്ഞു. അവൻ വളരെ സൂക്ഷ്മമായി അവിടേക്കു ഉറ്റുനോക്കി. എന്നാൽ എല്ലാം നിശ്ചലമായിരുന്നു. ഈ പ്രദേശത്ത് ചില സമയങ്ങളിൽ വെളിച്ചം ചില സൂത്രങ്ങള് കാണിക്കാറുണ്ട്. ശിവൻ തന്റെ നില അല്പമൊന്ന് അയച്ചു.

അപ്പോള് വീണ്ടും അവനാ നിഴല് കണ്ടു.

“ആയുധമെടുക്കൂ” ശിവൻ അലറി.

അമ്പത് പക്രതികള് ആക്രമിച്ചു കയറിയപ്പോഴേക്കും ഗുണന്മാരും മെലുഹന്മാരും ആയുധങ്ങളുമായി അവരുടെ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിലയുറപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വെപ്രാളപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന മൃഗങ്ങള് തീർത്ത മതിലിൽ ചെന്നിടിച്ചതോടെ യാതൊന്നും ആലോചിക്കാതെയുള്ള അവരുടെ മൂഢപ്രവൃത്തി അവർക്കുതന്നെ പ്രഹരമായി. ആക്രമിക്കാനവസരം കിട്ടുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ യാതൊരു നിയന്ത്രണവുമില്ലാതെ യാക്കുകള് അവരെ ചവിട്ടിയും കുത്തിയും പരിക്കേല്പ്പിച്ചു. ചില ഭടന്മാർ അവക്കിടയിലൂടെ കടന്നുകയറി. ആയുധങ്ങള് കലമ്പി.

തുടക്കക്കാരെന്നു തോന്നിക്കുന്ന ഒരു യുവ പക്രതി വന്യമായി വാള് ചൂഴ്റ്റിക്കൊണ്ട് ശിവന്റെ നേർക്ക് കുതിച്ചു. ശിവൻ ആ അക്രമണത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറി. വാളുകൊണ്ട് വളരെലളിതമായ ഒരർദ്ധവൃത്തം തീർത്ത് ശിവൻ ആ യുവ പക്രതിയുടെ നെഞ്ചിൽ ആഴമില്ലാത്തവിധം ഒരു മുറിവേല്പ്പിച്ചു. ആ യുവ സൈനികൻ ആക്രോശിച്ചുകൊണ്ട് വാള് ചൂഴ്റ്റി. പോർമുഖം തുറന്നു. അതായിരുന്നു ശിവൻ വേണ്ടിയിരുന്നത്. അവൻ തന്റെ വാള് നിഷ്ഠൂരമായി ശത്രുവിന്റെ കൂടലെടുക്കുംവിധം കുത്തിയിറക്കി. ഉടൻതന്നെ വാള്ത്തല ഒന്നു

ചുഴറ്റി പുറത്തെടുത്തുകൊണ്ട് ആ പക്രതിയുവാവിനെ അവൻ സാവധാനത്തിലുള്ള യാതനാപൂർണ്ണമായ മരണത്തിനു വിട്ടുകൊടുത്തു. ശിവൻ ഒന്നു തിരിഞ്ഞപ്പോള് ഒരു ഗുണ ഭടനെ ആക്രമിക്കാനൊരുങ്ങുന്ന പക്രതിയെ കണ്ടു. അവൻ അമർന്ന് ചവിട്ടി വായുവില് ഉയർന്നുപൊങ്ങി വാള് ചുഴറ്റി വീശി മുകളില്നിന്നുതന്നെ പക്രതിയുടെ വാള് പിടിച്ച കൈ വെട്ടിമാറ്റി.

അതേസമയംതന്നെ ശിവനെപ്പോലെ ആ കലയില് വിദഗ്ദ്ധനായ ഭദ്രന് ഇരുകൈയിലും വാളേന്തി രണ്ടു പക്രതികളോട് ഒരേസമയം പോരാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സ്വന്തം ശരീരത്തിന്റെ ഭാരം അനായാസം നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അയാള്ക്ക് മുതുകിലെ കൂന് തന്റെ ചലനങ്ങള്ക്ക് തടസ്സമല്ലാത്തതുപോലെ തോന്നി. തന്റെ ഇടതു വശത്തുണ്ടായിരുന്ന പക്രതിയുടെ കഴുത്തില് അയാള് വെട്ടി. അയാളെ സാവധാനം മരിക്കാന് വിട്ട് തന്റെ വലതുകൈ ആഞ്ഞുവീശി മറ്റേ ശത്രുവിന്റെ മുഖത്തുവെട്ടി, അവന്റെ കണ്ണ് പുറത്തു ചാടിച്ചു. ആ ഭടന് താഴെവീണയുടന് ഭദ്രന് തന്റെ ഇടതുകൈയിലെ വാള് താഴേക്ക് അതിരൂക്ഷമായി വീശി ഭാഗ്യഹീനനായ തന്റെ ശത്രുവിന്റെ യാതന തല്ക്ഷണം അവസാനിപ്പിച്ചു.

മെലുഹന് ഭടന്മാരുടെ യുദ്ധമുറ വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. അസാമാന്യമായ വിധം മികച്ച പരിശീലനം ലഭിച്ച ഭടന്മാരായിരുന്നു അവര്. എന്നാല് ഒട്ടും നീചന്മാരായിരുന്നില്ല അവര്. യുദ്ധനിയമങ്ങളനുസരിച്ച് പട പൊരുതിയിരുന്ന അവര് കഴിയാവുന്നിടത്തോളം ആള്നാശം ഒഴിവാക്കി.

മോശം നേതൃത്വവും എണ്ണത്തില് കുറവും ആയതോടെ കുറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളില് പക്രതികള് പരാജയപ്പെട്ടു. അവരില് പകുതിയോളം പേര് കൊല്ലപ്പെട്ടു. ബാക്കിയുള്ളവര് മുട്ടിലിഴഞ്ഞ് കരണയ്ക്കുവേണ്ടി യാചിച്ചു.

അവരിലൊരാള് യാക്യയായിരുന്നു. അയാളുടെ വാളേന്തിയിരുന്ന കൈ വിഹീനമാക്കുംവിധം നന്ദി അയാളുടെ ചുമലില് ആഴത്തില് മുറിവേല്പ്പിച്ചിരുന്നു.

പക്രതികളുടെ സേനാമേധാവിയുടെ പിന്നില്, അയാളെ വെട്ടാന് തയ്യാറായി ഭദ്രന് വാളുയര്ത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു.

"ശിവാ, ദ്രുതം അനായാസം. അല്ലെങ്കില് സാവധാനം, യാതനാപൂർണ്ണം. ഇതില് ഏതുവേണം?"

"പ്രഭോ" ശിവന് എന്തെങ്കിലും പറയാന് കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് നന്തി ഇടപെട്ടു. ശിവന് ആ മെലുഹന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞു.

"ഇതു തെറ്റാണ്. അവര് കരണയ്ക്കായി യാചിക്കുകയാണ്. അവരെ കൊല്ലുന്നത് യുദ്ധനിയമങ്ങള്ക്കെതിരാണ്."

"നിങ്ങള്ക്ക് പക്രതികളെ അറിയില്ല." ശിവന് പറഞ്ഞു. "നീചന്മാരാണ്വര്. ഒന്നും നേടാനില്ലെങ്കില് പോലും അവര് നമ്മെ ആക്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. അതിനൊരു അവസാനം വേണം. എന്നെന്നേക്കുമായി അത് അവസാനിക്കണം."

"അത് അവസാനിക്കുകയാണ്. നിങ്ങളിനി ഇവിടെ താമസിക്കാന് പോകുന്നില്ല. നിങ്ങള് ഉടന്തന്നെ മെലുഹയിലെത്തിച്ചേരും."

ശിവന് ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിന്നു.

നന്തി തുടര്ന്നു "ഇത് എങ്ങനെ അവസാനിപ്പിക്കുമെന്നത് നിങ്ങളുടെ ഇഷ്ടം. അത് ഇതുപോലെത്തന്നെയാണോ അതോ വ്യത്യസ്തമായ രീതിയിലാണോ?" ശിവനെ നോക്കി ഭദ്രന് അഭിപ്രായത്തിനായി കാത്തുനിന്നു.

"നിങ്ങള് കൂടുതല് നല്ലവരാണെന്ന് പക്രതികളെ നിങ്ങള്ക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കാം." നന്തി പറഞ്ഞു. ചക്രവാളത്തിനുനേരെ തിരിഞ്ഞ ശിവന് ആ വന് പര്വ്വതങ്ങളെ കണ്ടു.

നിയോഗം? മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതത്തിനുള്ള അവസരം?

അയാള് ഭദ്രനു നേര്ക്ക് തിരിഞ്ഞു. "അവരെ നിരായുധരാക്കുക. അവരുടെ പക്കലുള്ള സാധനങ്ങളെല്ലാം എടുത്തശേഷം അവരെ മോചിപ്പിക്കുക."

പ്രകൃതികള് സ്വന്തം ഗ്രാമത്തില് തിരിച്ചുചെന്ന് വീണ്ടും ആയുധമണിഞ്ഞ് നമ്മളെ ആക്രമിക്കാനുള്ള ബുദ്ധിമോശം കാണിച്ച് ഇവിടെ എത്തുമ്പോഴേക്കും നമ്മള് ഇവിടെനിന്നു പോയിരിക്കും.

നടുങ്ങിപ്പോയ ഭദ്രന് ശിവനെ തുറിച്ചുനോക്കി. പക്ഷേ, ഉടന്തന്നെ അയാള് ആ ഉത്തരവു നടപ്പാക്കുവാനരംഭിച്ചു.

നന്തി പ്രതീക്ഷയോടെ ശിവനെ നോക്കി. ഒരൊറ്റ ചിന്ത മാത്രമായിരുന്നു അയാളുടെ മനസ്സില് മാറ്റൊലി കൊണ്ടിരുന്നത്. ശിവന് ഹൃദയമുണ്ട്. അവന് ശേഷിയുണ്ട്. ദയവുചെയ്ത് അത് അവന് തന്നെ ആകട്ടെ. രാമഭഗവാനെ, ശ്രീരാമദേവാ അത് അവന് തന്നെ ആകട്ടെ എന്നുഞാൻ അങ്ങയോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.'

താന് പരിശോധിച്ച യുവഭടന്റെ അടുത്തേക്ക് ശിവന് മടങ്ങിച്ചെന്നു. ആ ഭടന്റെ കൂടലില്നിന്ന് രക്തം വാർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. വേദന കൊണ്ട് അവന്റെ മുഖം വലിഞ്ഞു മുറുകി. ജീവിതത്തില് ആദ്യമായി ശിവന് ഒരു പ്രകൃതിയോട് ദയവുതോന്നി. തന്റെ വാള് ഊരിയെടുത്ത് അവന് ആ യുവഭടന്റെ യാതനയ്ക്കു വിരാമമിട്ടു.

നാലാഴ്ചത്തെ തുടര്ച്ചയായ പദയാത്രക്കുശേഷം കുടിയേറ്റത്തിനായി ക്ഷണിക്കപ്പെട്ട ആ സാര്ത്ഥവാഹകസംഘം അവസാനത്തെ പര്വ്വതത്തിന്റെ നെറുകയില് കയറി ഇറങ്ങിയപ്പോള് കാശ്മീര് താഴ്വരയുടെ തലസ്ഥാനമായ ശ്രീനഗരത്തിന്റെ പ്രാന്തപ്രദേശത്ത് എത്തിച്ചേര്ന്നിരുന്നു. തന്റെ മികവുറ്റ ദേശത്തിന്റെ മഹത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് നന്തി ആവേശപൂര്വ്വം സംസാരിച്ചിരുന്നു. അദ്ഭുതസ്തബ്ധമാകുന്ന ആ സ്വര്ഗ്ഗം ശിവന്റെ പ്രതീക്ഷകള്പ്പോരമായിരുന്നു. നിശ്ചയമായും ഒരു പുരുഷിയായിരുന്ന ആ സ്ഥലത്തിന്റെ തനിക്കാഴ്ചയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും അയാള്ക്ക് സംതൃപ്തി നല്കുകയില്ലായിരുന്നു. മെലുഹ. നിര്മ്മലമായ ജീവിതഭൂമിക.

പര്വ്വതനിരകളില് ഒരു പെണ്പുലിയെപ്പോലെ ഗര്ജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പരാക്രമിയായ ത്വലം നദി താഴ്വരയിലെത്തുമ്പോള് ആലസ്യമാര്ന്ന ഒരു പശുവിന്റെ ഭാവമാര്ജ്ജിച്ചിരുന്നു. കാശ്മീര് എന്ന സ്വര്ഗ്ഗഭൂമിയെ തലോടിക്കൊണ്ടാണ് വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞൊഴുകുന്ന ആ നദി ദാല് തടാകത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നത്. തടാകത്തില്നിന്നും വേര്പെട്ട് വീണ്ടും താഴേക്കൊഴുകുന്ന നദി സമുദ്രത്തിലേക്കുള്ള തന്റെ യാത്ര തുടരുന്നു.

പതുപതുത്ത പച്ചപ്പുല്ലിന്റെ ഒരുചിത്രലേഖത്തുണികൊണ്ടു പൊതിഞ്ഞിരിക്കുകയാണോ വിശാലമായ താഴ്വരയെ. അതില് കാശ്മീര് എന്ന വിസ്തൃതമായ ചിത്രം വരച്ചു വെച്ചിരുന്നു. ദൈവത്തിന്റെ സര്വ്വവര്ണ്ണങ്ങളിലുമുള്ള പൂക്കള് നിരനിരയായി അവിടെ അലങ്കരിച്ചു നിര്ത്തിയിട്ടുണ്ട്. രാജകീയ പ്രൗഢിയും കാശ്മീരി ഊഷ്മളതയും ചേര്ന്ന സ്വാഗതമാശംസിക്കുന്ന ചിനാര് മരങ്ങളു മാത്രമാണ് ഇടക്കെങ്കിലും ആ പൂക്കളുടെ രാജ്യത്തെ ഭേദിച്ചത്. മഞ്ഞിന് തണുപ്പാര്ന്ന മലങ്കാറ്റിന്റെ ഹുങ്കാരം മാത്രം കേട്ടു ശീലിച്ച ശൈവ ഗോത്രത്തിന്റെ തളര്ന്ന കര്ണ്ണപുടങ്ങളെ അവിടത്തെ

പക്ഷികളുടെ മന്ത്രമധുരമായ സംഗീതം ശാന്തമാക്കി.

“ഇതാണ് അതിർത്തി പ്രദേശമെങ്കിൽ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ ബാക്കി പ്രദേശങ്ങളേ എത്ര വിശിഷ്ടമായിരിക്കും?” ഭയഭക്തിയോടെ ശിവൻ മന്ത്രിച്ചു.

മെലുഹന്മാരുടെ പഴയകാല സൈനിക താവളമായിരുന്നു ദാല് തടാകതീരം. തടാകത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ കരയിൽ ഝലം നദിയുടെ ഓരം ചേർന്ന് അതിർത്തിയിലുള്ള ആ പട്ടണം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ പട്ടണം പിന്നീട് അതിന്റെ അനാഡംബരമായ സീമകളേ ഭേദിച്ച് മഹത്തായ ശ്രീനഗരമായി വളർന്നു. അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ‘ആദരണീയ നഗരം.’

ഏകദേശം ഒരു ദശലക്ഷം ചതുരശ്രവാര വിസ്തൃതിയുള്ള വിശാലമായ അടിത്തറയിലാണ് ശ്രീനഗർ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്നത്. മണ്ണുകൊണ്ടു നിർമ്മിതമായ അടിത്തറക്ക് ഏകദേശം അഞ്ചുവാര ഉയരമുണ്ട്. അതിന്റെ മുകളിലാണ് ഇരുപതുവാര ഉയരവും നാലുവാര കനവുമുള്ള നഗരമതിലുകളേ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഒരൊറ്റ അടിത്തറയ്ക്കു മുകളിലായി ഒരു നഗരം നിർമ്മിക്കുന്നതിന്റെ ലാളിത്യവും പ്രതിഭയും ഗുണ ഗോത്രത്തെ അദ്ഭുതപ്പെടുത്തി. നല്ല കട്ടിയുള്ള മണ്ണുകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ച കോട്ടമതിൽ ഭേദിക്കാതെ ശത്രുവിന് അകത്തോട്ടു പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയില്ല. ശത്രുവിനെതിരെയുള്ള കരുത്തുറ്റ പ്രതിരോധമായിരുന്നു അത്. ആ അടിത്തറ മറ്റൊരു പ്രധാന ലക്ഷ്യംകൂടി നിർവ്വഹിച്ചു.

നഗരത്തിന്റെ അടിത്തറ സാധാരണനിലയിൽനിന്ന് ഉയർത്തിനിർമ്മിച്ചതു വഴി ഇടക്കിടെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കത്തിനെതിരെ അത് ആ നഗരത്തെ സംരക്ഷിച്ചു നിർത്തുന്ന ഫലപ്രദമായ സംവിധാനമായിത്തീർന്നു. ആ കോട്ടമതിലുകളേക്കെത്തേ ഭംഗിയായി ഒരുക്കിയ പാതകളുടെ ചട്ടക്കൂട് നഗരത്തെ കൃത്യമായി വിഭജിച്ചു. സങ്കീർണ്ണമായ നാഗരികജീവിതത്തിന്റേണ്ട വിധത്തിലുള്ള കമ്പോളകേന്ദ്രങ്ങളും ക്ഷേത്രങ്ങളും ഉദ്യാനങ്ങളും യോഗസ്ഥലങ്ങളും പ്രത്യേകമായി അവിടെ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പുറത്തുനിന്നു നോക്കിയാൽ അവയെല്ലാം വെറും ബഹുനില കെട്ടിടങ്ങളേ പോലെ കാണപ്പെട്ടു. അവയിൽ നിന്ന് ഒരു ധനികഭവനം തിരിച്ചറിയുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം അതിന്റെ വലിപ്പം നിരീക്ഷിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു.

കാശ്മീരിന്റെ പ്രകൃതിദത്തമായ വർണ്ണസുരഭിലതക്കു വിരുദ്ധമായി ശ്രീ നഗരത്തിന്റെ വർണ്ണങ്ങളേ ചാരനിറങ്ങളിലും നീലയിലും വെള്ളയിലുമൊതുങ്ങി. ശുചിത്വത്തിന്റെയും ചിട്ടയുടെയും സുബോധത്തിന്റെയും ഒരു ചിത്രമായിരുന്നു ആ നഗരം. ഏകദേശം ഇരുപതിനായിരത്തോളം വരുന്ന ആളുകളേ ശ്രീനഗറിനെ തങ്ങളുടെ ദേശമായി കരുതി. ഇപ്പോഴിതാ കൈലാസപർവ്വതത്തിൽനിന്നും ഇരുന്നൂറുപേർക്കൂടി അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു. വർഷങ്ങളേക്കു മുൻപുള്ള ആ ഭീഷണമായ ദിനം തൊട്ട് അന്നുവരെ താനനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വിധത്തിൽ മനസ്സിന് ഭാരക്കുറവ് അനുഭവപ്പെടുന്നതുപോലെ ആ ഗോത്രമേധാവിക്കു തോന്നി.

ഞാൻ രക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ എനിക്കൊരു പുതിയ തുടക്കമിടാൻ സാധിക്കും. എനിക്കിനി എല്ലാം മറക്കാം.

ശ്രീനഗരത്തിനു പുറത്ത് കുടിയേറ്റക്കാർക്കുള്ള താവളത്തിലേക്കാണ് ആ സംഘം സഞ്ചരിച്ചത്. നഗരത്തിന്റെ തെക്കു ഭാഗത്ത് വേറിട്ട ഒരു തറയ്ക്കു മുകളിലാണ് ആ കൂടാരം നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. ആ താവളത്തിനു തൊട്ട് പുറത്തുണ്ടായിരുന്ന വിദേശികളേക്കുള്ള കാര്യാലയത്തിലേക്ക് നന്തി ശിവനേയും അവന്റെ ഗോത്രസംഘത്തേയും നയിച്ചു. ചെറുപ്പക്കാരനായ ഒരു

ഉദ്യോഗസ്ഥനോടൊത്ത് അയാള് ഉടൻ തിരിച്ചെത്തി. സ്ഥിരമായി ശീലിച്ച ഒരു ചിരിയുടെ അകമ്പടിയോടെ കൈ കൂപ്പി ഔപചാരികമായി നമസ്തേ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയാള് അവരെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. "മെലുപായിലേക്ക് സ്വാഗതം. ഞാൻ ചിത്രാംഗദൻ. നിങ്ങളുടെ കാര്യങ്ങളുടെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് ഞാൻ. ഇവിടത്തെ താമസത്തിനിടയിൽ ഏതാവശ്യത്തിനും നിങ്ങളുടെ സമീപിക്കാവുന്ന ഒരാള്. നിങ്ങളുടെ നേതാവിന്റെ പേര് ശിവൻ എന്നാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഒന്നു മുന്നോട്ടു കടന്നു വരുമോ?"

ശിവൻ ഒരടി മുന്നോട്ടു വെച്ചു. "ഞാനാണ് ശിവൻ."

"നല്ലത്." ചിത്രാംഗദൻ പറഞ്ഞു. "നിങ്ങളുടെ വിവരങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്താനുള്ള മേശയ്ക്കടുത്തേക്ക് എന്നോടൊപ്പം ഒന്നു വരാമോ? നിങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിന്റെ ചുമതലക്കാരനായി നിങ്ങളുടെ പേരാണ് രേഖപ്പെടുത്താൻ പോകുന്നത്. അവരുമായുള്ള ഏത് ആശയവിനിമയ പ്രക്രിയയും ഇനി നിങ്ങളിലൂടെയായിരിക്കും. ഈ ഗോത്രത്തിന്റെ നിയുക്ത മേധാവി നിങ്ങളായതിനാൽ നിങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിനകത്ത് ഞങ്ങളുടെ നിർദ്ദേശങ്ങളെ നടപ്പാക്കേണ്ടതിന്റെ സർവ്വ ചുമതലയും നിങ്ങളുടേതായിരിക്കും."

ചിത്രാംഗദന്റെ ഔദ്യോഗിക പ്രഭാഷണത്തിനിടയ്ക്ക് കടന്നു കയറി നന്തി ശിവനോടൊന്നിനെ പറഞ്ഞു: "പ്രഭോ, അങ്ങ് അനുവദിക്കുമെങ്കിൽ ഞാൻ കുടിയേറ്റക്കാരുടെ പാർപ്പിടത്തിൽചെന്ന് അവർക്കു താമസിക്കാനാവശ്യമായ താത്ക്കാലിക സംവിധാനങ്ങളെ ഏർപ്പെടുത്താം."

നന്തി അയാളുടെ പ്രഭാഷണപ്രവാഹത്തിന് തടസ്സമുണ്ടാക്കിയപ്പോള് സദാ പ്രകാശിതമായ ചിത്രാംഗദന്റെ മുഖം ഒരു അണുവിടനേരത്തേക്ക് ഒളിമങ്ങി. എന്നാൽ തലക്ഷണം തന്റെ സംയമനം വീണ്ടെടുത്ത അയാളുടെ മുഖം വീണ്ടും പ്രകാശമാനമായി. ശിവൻ തിരിഞ്ഞ് നന്തിയെ നോക്കി.

"തീർച്ചയായും താങ്കളുടേതൊന്നെ ചെയ്യാം. നന്തി, അതിനായി നിങ്ങളെന്റെ അനുമതി ചോദിക്കണമെന്നില്ല." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, അതിനുപകരം നിങ്ങളെനിക്കൊരു വാക്കു തരണം, സുഹൃത്തേ."

"നിശ്ചയമായും, പ്രഭോ." അല്പമൊന്ന് തലകുനിച്ച് നന്തി പ്രതിവചിച്ചു.

"എന്നെ ശിവനെന്ന് വിളിക്കുക, പ്രഭോ എന്നു വിളിക്കേണ്ട." ഒരു വികൃതസ്ഥിതത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ചങ്ങാതിയാണ്, മേധാവിയല്ല."

അതിശയത്തോടെ നന്തി തല ഉയർത്തിനോക്കി. ഒരിക്കലുകൂടി തല കുനിച്ചുകൊണ്ട് അയാള് പറഞ്ഞു. "ശരി പ്രഭോ! ഓ, അല്ല, ശരി ശിവാ."

ശിവൻ ചിത്രാംഗദനെ നോക്കി. എന്തോ കാരണത്താൽ അയാളുടെ മുഖത്തെ മന്ദഹാസമിപ്പോള് അകൃത്രിമമായിത്തീർന്നിരുന്നു. "ആട്ടെ ശിവാ, നിങ്ങളുടെ വിവരങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള മേശയ്ക്കടുത്തേക്ക് എന്നോടൊപ്പം വന്നാൽ നമുക്കാ ഔദ്യോഗികമായ ഔപചാരികതകളെ പെട്ടെന്ന് പൂർത്തിയാക്കാം."

പുതുതായി രേഖകളിൽ ഉള്പ്പെടുത്തപ്പെട്ട ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർ കുടിയേറ്റക്കാർക്കുള്ള താവളത്തിലെ പാർപ്പിടങ്ങളിലേക്കു ചെല്ലുമ്പോള് നന്തി പടി വാതില്ക്കല് നില്ക്കുമായിരുന്നു; അയാള് അവരെ അകത്തേക്കു നയിച്ചു. ആ താവളത്തിലെ പാതകള് ശ്രീനഗറിലെ പാതകള് പോലെത്തന്നെ ആയിരുന്നു. കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറ്, തെക്കുവടക്ക് ദിശകളിലായി കള്ളികള് പോലെയായിരുന്നു

അവയുടെ കിടപ്പ്. ശിവന്റെ ദേശത്തെ വൃത്തിഹീനമായ പാതകളിൽനിന്നു വിരുദ്ധമായി വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കല്ലുകൾ പാകിയ നടപ്പാതകളായിരുന്നു ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നത്. എന്നാലും ആ പാതകള്ക്കെന്തോ അസാധാരണതയുള്ളതായി അയാള്ക്കു തോന്നി.

“നന്തി, പാതയുടെ മധ്യത്തിലൂടെ വ്യത്യസ്തമായ നിറത്തിലുള്ള കല്ലുകൾ പാകിയിട്ടുള്ളത് എന്തിനാണ്?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“അടിഭാഗത്തുകൂടെയുള്ള അഴുക്കുചാലുകളെ മറയ്ക്കുന്നതിനാണ്, ശിവ. ഈ താവളത്തിലെ സകല അഴുക്കുവെള്ളവും ഈ ചാലിലൂടെ പുറത്തുപോകും. ഈ കുടിയേറ്റ താവളം വെടിപ്പുള്ളതും സ്വച്ഛവുമാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാനാണ് ഈ സംവിധാനം.”

ഏതാണ്ട് ഒരു ഒഴിയാബാധപോലെയുള്ള അതിസൂക്ഷ്മമായ ആ ആസൂത്രണ മികവിനെക്കുറിച്ചൊർത്ത് ശിവന് അതിശയിച്ചു.

തങ്ങള്ക്കുവേണ്ടി നീക്കി വെച്ചിട്ടുള്ള വലിയ കെട്ടിടത്തിലേക്ക് ഗുണന്മാർ എത്തിച്ചേർന്നു. മെലുഹയിലേക്കു വരുവാനുള്ള തീരുമാനമെടുത്ത അവരുടെ നേതാവിന്റെ വിവേകത്തിന് എണ്ണമറ്റതവണ അവർ നന്ദി പറഞ്ഞു. ഓരോ കുടുംബത്തിനും താമസിക്കുവാനായി വെവ്വേറെ പാർപ്പിടസൗകര്യം ആ മൂന്നുനില കെട്ടിടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഓരോ മുറിയിലും ആളുകളുടെ പ്രതിബിംബങ്ങള് കാണാവുന്ന വിധത്തിലുള്ള ചെമ്പുതകിടുകൾ ചുമരുകളിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നതടക്കം നിരവധി ആഡംബരപൂർണ്ണമായ സാധനസാമഗ്രികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഓരോ മുറിയിലും വെടിപ്പുള്ള കിടക്കവിരികളും തൂവ്വാലകളും വസ്ത്രങ്ങള് പോലും ഉണ്ടായിരുന്നു. തുണികൾ തൊട്ടുനോക്കി അർദ്ധുതത്തോടെ ശിവന് ചോദിച്ചു: “എന്താണീ വസ്തു?”

“അത് പരുത്തിയാണ്, ശിവ. ഈ ചെടി ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ വളരുന്നുണ്ട്. അതിൽനിന്നാണ് താങ്കളിപ്പോള് പിടിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങള് രൂപപ്പെടുത്തി പരിഷ്കരിച്ചെടുക്കുന്നത്.” ചിത്രാംഗദന് ആവേശപൂർവ്വം പറഞ്ഞു.

സൂര്യപ്രകാശവും ചൂടും ലഭിക്കുന്നതിനായി ഓരോ ചുമരിലും വിശാലമായ ചിത്രജാലകമുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോ ചുമരിലുമുണ്ടായിരുന്ന ദ്വാരങ്ങള് തിരിതാഴ്ത്തിവെച്ച ലോഹദണ്ഡുകളെ താങ്ങിനിർത്തി. വെളിച്ചത്തിനുവേണ്ടിയാണ് അങ്ങനെ ചെയ്തിരുന്നത്. ഓരോ മുറിയോടും ചേർന്ന് ഒരു കുളിമുറിയുണ്ടായിരുന്നു. ചെരിഞ്ഞ തറയിലൂടെ ഒഴുകുന്ന വെള്ളം അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ദ്വാരത്തിലൂടെ പുറത്തേക്കൊഴുകിപ്പോകും. ഓരോ കുളിമുറിയിലും തറയിൽ കല്ലുപടുത്തുണ്ടാക്കിയ ഒരു പാത്രമുണ്ടായിരുന്നു. ഏറ്റവും താഴെ വലിയൊരു ദ്വാരത്തിലായിരുന്നു അതിന്റെ അവസാനം. ഈ സൂത്രത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ആ ഗോത്രവർഗ്ഗത്തിന് നിഗൂഢമായിരുന്നു. വശത്തെ ഭിത്തിയിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു സാധനം തിരിച്ചാല് വെള്ളം പുറത്തേക്കൊഴുകും.

“മന്ത്രവിദ്യ,” ഭദ്രന്റെ അമ്മ മന്ത്രിച്ചു.

ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ പ്രധാന കവാടത്തിനോടുചേർന്ന് ഒരു വീടുണ്ടായിരുന്നു. ശിവനെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഒരു വൈദ്യശ്രേഷ്ഠനും ശുശ്രൂഷക^{*}യും ആ വീട്ടിൽനിന്നും പുറത്തുവന്നു. ഗോതമ്പിന്റെ നിറവും ഒതുങ്ങിയ ശരീരവുമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു സ്ത്രീയായിരുന്നു ആ വൈദ്യശ്രേഷ്ഠ. അരയിൽ ചുറ്റിക്കെട്ടി പാദം വരെ മറച്ചിരുന്ന വെളുത്ത വസ്ത്രമായിരുന്നു അവർ ധരിച്ചിരുന്നത്. മെലുഹന്മാർ അതിനെ ദോത്തി എന്നു വിളിച്ചു. കുറച്ചുകൂടി വലിപ്പം കുറഞ്ഞ ഒരു വസ്ത്രംകൊണ്ട് നെഞ്ച് മറച്ച് ചുറ്റിക്കെട്ടിയിരുന്നു. അംഗവസ്ത്രം എന്നു പേരുള്ള മറ്റൊരു തുണി ചുമലിലൂടെ തുങ്ങിക്കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ

നെറ്റിയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു വെളുത്ത പൊട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഉച്ചിയിൽ കുറച്ചുമുടിമാത്രം ബാക്കിവെച്ച് തല മുഴുവനും മൂണ്ഡനം ചെയ്തിരുന്നു. ചോട്ടി (കൂടമ) എന്നാണ് അത് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ജനാവു എന്ന് പേരുള്ള അയഞ്ഞ ഒരു നൂല് ഇടതുതോളിയിലിന്നും ഉദരത്തിനു മുകളിലൂടെ വലതുവശത്തേക്കു നീണ്ടു കിടന്നു.

അവരെ കണ്ടപ്പോള് നന്തി ശരിക്കും ഒന്നു വിറച്ചു. ആദരസൂചകമായി നമസ്തേ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയാള് പറഞ്ഞു: “മഹതി, ആയുര്വതി! ഭവതിയുടെ ഔന്നത്യത്തിലുള്ള ഒരു വൈദ്യശ്രേഷ്ഠയെ ഞാനിവിടെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല.”

ആയുര്വതി നന്തിയെ നോക്കി മന്ദഹസിച്ചു ഭവതയോടെ നമസ്തേ പറഞ്ഞു. “സേനാപതേ, പുറത്തു നടന്നു ജോലിചെയ്യുന്നതിലിനിന്നു ലഭിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങളാണ് നല്ലതെന്ന് ഞാന് ഉറച്ചുവിശ്വസിക്കുന്നു. എന്റെ സംഘം എന്നെ കണിശമായി പിന്തുടരുന്നു. എങ്കിലും താങ്കളെ തിരിച്ചറിയാന് കഴിയാത്തതില് എനിക്ക് വിഷമമുണ്ട്. നമ്മള് മൂന്ന്പേര് കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?”

“മഹതി, എന്റെ പേര് നന്തി, പടനായകന്.” നന്തി പ്രതിവചിച്ചു. “നമ്മള് മൂന്ന്പേര് കണ്ടിട്ടില്ല. എങ്കിലും ഈ ദേശത്തെ ഏറ്റവും മികച്ച വൈദ്യശ്രേഷ്ഠയായ ഭവതിയെ അറിയാത്തവരായി ആരുണ്ട്?”

“പടനായകന് നന്തി, നന്ദി.” തീര്ത്തും അമ്പരന്നതുപോലെ കാണപ്പെട്ട ആയുര്വതി പറഞ്ഞു “പക്ഷേ, താങ്കള് കാര്യങ്ങളെ പെരുപ്പിച്ചു പറയുകയാണെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നു. എന്നേക്കാള് എത്രയോ മികവുറ്റവരുണ്ട്.” പെട്ടെന്ന് ശിവന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞ് ആയുര്വതി തുടര്ന്നു “മെലുഹയിലേക്കു സ്വാഗതം. ഞാന് ആയുര്വതി. നിങ്ങളുടെ നിയുക്ത വൈദ്യശ്രേഷ്ഠ. നിങ്ങളീ താവളത്തില് താമസിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം നിങ്ങളുടെ സഹായത്തിനായി ഞാനും എന്റെ ശുശ്രൂഷകരും ഇവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കും.”

ശിവനിലിനിന്നും പ്രതികരണമൊന്നും കാണാഞ്ഞ് ചിത്രാംഗദന് തന്റെ അചഞ്ചലമായ ശബ്ദത്തില് പറഞ്ഞു: “ഇതെല്ലാം താത്ക്കാലിക പാര്പ്പിടങ്ങളാണ്, ശിവന്. നിങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിനു യഥാര്ത്ഥത്തില് നല്കാന്പോകുന്ന വീടുകളെ ഇതിലും എത്രയോ സൗകര്യമുള്ളവയാണ്. രോഗപ്രതിരോധത്തിന്റെ ഭാഗമായുള്ള സംസര്ഗ്ഗനിയന്ത്രണം നിലവിലുള്ള ഏഴുദിവസക്കാലം മാത്രമേ നിങ്ങള് ഇവിടെ താമസിക്കേണ്ടതായി വരികയുള്ളൂ.”

“ഓ, അല്ല സുഹൃത്തേ! ഈ പാര്പ്പിടം തന്നെ എത്രയോ സൗകര്യപ്രദം. ഞങ്ങള് സങ്കല്പിച്ചതിനേക്കാളൊക്കെ അപ്പുറം. മൗസി (ചെറിയമ്മ) എന്തു പറയുന്നു?” ഭദ്രന്റെ അമ്മയെ നോക്കി ഇളിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു. പിന്നെ ചിത്രാംഗദന്റെ നേരെ നോക്കി മുഖം ചുളിച്ച് അവന് ചോദിച്ചു “എന്തിനാണീ സംസര്ഗ്ഗനിയന്ത്രണം?”

നന്തി ഇടപെട്ടു: “ശിവാ, സംസര്ഗ്ഗനിയന്ത്രണം വെറുമൊരു മുന്നുകരുതലാണ്. മെലുഹയില് അത്രയേറെ രോഗങ്ങളൊന്നുമില്ല. ചിലപ്പോള് കുടിയേറ്റക്കാര് രോഗങ്ങളുമായി വന്നേക്കാം. ഈ ഏഴുദിവസത്തിന്റെ കാലയളവിനുള്ളില് വൈദ്യന്മാര്. നിങ്ങളെ നിരീക്ഷിക്കുകയും രോഗങ്ങളെന്തെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കില് ചികിത്സിച്ചു ഭേദപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.”

“രോഗങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുവാനായി നിങ്ങള് ചെയ്യേണ്ടത് ശുചിത്വനിലവാരം കര്ശനമായി പാലിക്കുകയെന്നതാണ്.” ആയുര്വതി പറഞ്ഞു.

നന്തിയെന്നോക്കി വികൃതമായ ചിരിയോടെ ശിവന് മന്ത്രിച്ചു: “ശുചിത്വനിലവാരം?”

ക്ഷമയാചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ നന്തിയുടെ നെറ്റിയില് ചുളിവുകളെ

വീണു. അതേസമയംതന്നെ ഇണക്കം പുലർത്തണമെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന മട്ടിൽ അയാള് കൈകൊണ്ട് മൃദുവായി ഒരാംഗ്യം കാണിച്ചു. അയാള് ശബ്ദം താഴ്ത്തി പറഞ്ഞു: "അതുമായി സഹകരിച്ചു പോകൂ, ശിവ. മെലുഹയില് ഞങ്ങള് ചെയ്യേണ്ടുന്ന ഒരു കാര്യമാണിത്. ഈ ദേശത്തെ ഏറ്റവും മികവുറ്റ വൈദ്യശ്രേഷ്ഠനായാണ് ആയുർവതി പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നത്."

"നിങ്ങള്ക്കിപ്പോള് ഒഴിവാണെങ്കില് നിങ്ങള്ക്കുവേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങള് ഞാനിപ്പോള്തന്നെ തരാം." ആയുർവതി പറഞ്ഞു.

"ശരി" ശിവന് പറഞ്ഞു.

വൈകുന്നേരം ഹാർദ്ദമായ അത്താഴത്തിനുശേഷം ഗുണന്മാർക്ക് അവരവരുടെ മുറിയില്വെച്ച് ഒരു ഔഷധപാനീയം നല്കപ്പെട്ടു.

"ചരീ" മുഖം ചുളിച്ചുകൊണ്ട് ഭദ്രന് കൊഞ്ഞനം കൂത്തി "ഇതിന് യാക്ക് മൂത്രത്തിന്റെ സ്വാദാണ്!"

"യാക്ക് മൂത്രത്തിന്റെ സ്വാദ് നിനക്കെങ്ങനെ അറിയാം?" ഉറക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് ചങ്ങാതിയുടെ മുതുകില് കളിയായി അടിച്ചു. "ഇനി നിന്റേ മുറിയിലേക്കു പോ. എനിക്കുറങ്ങണം."

"നീ കിടക്കെള് കണ്ടോ? ജീവിതത്തില് ലഭിക്കാവുന്ന ഏറ്റവും നല്ല ഉറക്കമായിരിക്കും ഇനി കിട്ടുക."

"ഞാന് കിടക്ക കണ്ടെടോ!" ശിവന് ചിരിച്ചു. "എനിക്കിനി അതനുഭവി കണം. താന് പുറത്തിറങ്ങേ."

പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഭദ്രന് ശിവന്റേ മുറിയില്നിന്നും പുറത്തിറങ്ങി. അസാധാരണമാം വിധം മൃദുലമായ ശയ്യകളെ പ്രതി ആവേശം കൊണ്ടത് അവന് മാത്രമായിരുന്നില്ല. ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും സുഖകരമായ കാര്യമെന്ന്അവര് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ആ ഉറക്കത്തിനുവേണ്ടി ആ ഗോത്രവർഗ്ഗം മുഴുവനും അവരുടെ മുറികളിലേക്ക് പാഞ്ഞു. അവര് പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത ഒന്ന് അവരെ അകത്ത് കാത്തിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

ശിവന് ഇടയ്ക്കിടെ കിടക്കയില് തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും കിടന്നു. ഓറഞ്ച് വർണ്ണത്തിലുള്ള ഒരു ദോത്തിയാണ് അവന് ഉടുത്തിരുന്നത്. പുലിത്തോല് കഴുകാനായി കൊണ്ടുപോയിരുന്നു - കാരണം ശുചിത്വവിഷയം. പരുത്തി കൊണ്ടുള്ള അവന്റേ അംഗവസ്ത്രം ചുമരിനടുത്തുള്ള ഉയരം കുറഞ്ഞ ഒരു കസേരയില് കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. പകുതി കത്തിത്തീര്ന്ന ചില്ലം ആ മേശപ്പുറത്ത് അനാഥമായി കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

ഈ നശിച്ച കിടക്ക വല്ലാതെ പതുപതുത്തതാണ്. ഇതില്ക്കിടന്ന് ഉറങ്ങുക സാധ്യമല്ല!

ശിവന് ഒരു കിടക്കവിരിയെടുത്ത് നിലത്തിട്ട് അതില്കിടന്നു. അത് കുറച്ചുകൂടി ഭേദമായിരുന്നു. ഉറക്കം അറിയാതെ അരിച്ചരിച്ച് അയാളിലേക്കു വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, നാട്ടില് പതിവുള്ളതുപോലെ ആ ഉറക്കത്തിനത്ര ആഴമുണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്റേ കുടിലിനകത്തെ തണുത്ത പരക്കന് തറ

അയാള്ക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. കൈലാസപർവ്വതത്തിൽ നിന്നുള്ള തണുത്ത രുക്ഷമായ കാറ്റ് അവനപ്പോള് നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. തനിക്കു സുഖം നൽകിയിരുന്ന ആ പുലിത്തോലിന്റെ നാറ്റം അവനു നഷ്ടമായി. ഇപ്പോഴത്തെ ചുറ്റുപാടുകളിൽ അമിതമായ സുഖസൗകര്യങ്ങളിൽ നിറഞ്ഞതായിരുന്നുവെങ്കിലും അവർ അപരിചിതവും അന്യവുമായിരുന്നു.

പതിവുപോലെ, സ്വന്തം സഹജവാസന സത്യം പുറത്തുകൊണ്ടുവന്നു:

മുറിയല്ല പ്രശ്നം. നീയാണ്.

താൻ വിയർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് അപ്പോഴാണ് ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചത്. തണുത്ത ഇളംകാറ്റുണ്ടായിരുന്നിട്ടും അവൻ അവിരാമം വിയർത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ മുറി ചെറുതായി കറങ്ങുന്നതുപോലെ അവൻ തോന്നി. തന്റെ ശരീരം തന്നിൽനിന്നും ആരോ പുറത്തേക്കു വലിച്ചെടുക്കുന്നതുപോലെ അവൻ അനുഭവപ്പെട്ടു. കൊടുംതണുപ്പുകൊണ്ടു മരവിച്ച അവന്റെ കാൽവിരൽ തീയിൽപെട്ടതുപോലെ തോന്നി. യുദ്ധത്തിന്റെ മുറിപ്പാടുകളിൽ നിറഞ്ഞ ഇടതുകാൽമുട്ട് പുറത്തേക്കു നീണ്ടുവരുന്നതായി അവൻ തോന്നി. തളർച്ചയും വേദനയും അനുഭവിക്കുന്ന തന്റെ പേശികളെ ഏതോ വലിയൊരു കൈ ഉഴിഞ്ഞ് രൂപപ്പെടുത്തുന്നതായി അവനനുഭവപ്പെട്ടു. മുമ്പൊരുദിവസം കുഴഞ്ഞൊഴുകിയിരുന്ന ഒരിക്കലും ഭേദമാകാത്ത അവന്റെ തോളെല്ല് ആ സന്ധിയുടെ പുനസ്സംവിധാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി പേശികളെ പിളർക്കുന്നതു പോലെ തോന്നി. ആ പേശികളിൽ അസ്ഥികളുടെ ദൗത്യത്തിനു കീഴടങ്ങുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു.

ശ്വസിക്കുന്നത് ഒരു അദ്ധ്വാനമായിരുന്നു. ശ്വാസകോശങ്ങളെ സഹായിക്കുവാനായി അവൻ വാ തുറന്നു. പക്ഷേ, ആവശ്യമായ വായു അകത്തേക്കു കടന്നുവന്നില്ല. ശിവൻ തന്റെ സർവ്വശക്തിയുമെടുത്ത് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കഴിവതും വിസ്താരത്തിൽ വാ തുറന്നുപിടിച്ച് കഴിയാവുന്ന വിധത്തിൽ വായു ഉള്ളിലേക്കു വലിച്ചു. അല്പം ദയവുള്ള കാറ്റ് ജനാലയിലൂടെ അകത്തേക്കു കടക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോള് ജാലകവിരികളിൽ ഉലഞ്ഞു. വായുവിന്റെ പൊടുന്നനെയുള്ള കുതിപ്പ് ശിവന്റെ ശരീരത്തെ അല്പമൊന്ന് അയച്ചു. പിന്നെ ആ യുദ്ധം വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം തന്റെ ആർത്തിപുണ്ട ശരീരത്തിലേക്ക് അവൻ അതിശക്തമായി വായു വലിച്ചുകടത്തി.

ടക്ക്! ടക്ക്!

വാതിലിലെ നേർത്തമുട്ട് ശിവനെ ജാഗരൂകനാക്കി. ഒരുനിമിഷനേരം അവന്റെ ശ്രദ്ധ പതറി. അപ്പോഴും അവൻ ഉറക്കെ ശ്വാസം വലിച്ചു. ചുമൽ കൊളുത്തി വലിച്ചു. പരിചിതമായ ആ വേദന അവിടെ ഇല്ലായിരുന്നു. അവൻ കാൽമുട്ടിലേക്കു നോക്കി. അവിടെയിപ്പോള് ഒട്ടും വേദനയില്ലായിരുന്നു. മുറിപ്പാട് അപ്രത്യക്ഷമായിരുന്നു. അപ്പോഴും ശ്വാസം കിട്ടാനായി ഒരിക്കൽകൂടി അവൻ ഊക്കോടെ വലിച്ചു. അവനിപ്പോള് കാലിന്റെ പെരുവിരലിലേക്കു നോക്കി. ഇപ്പോള് അത് പൂർണ്ണമായ ആകൃതി പൂണ്ടിരുന്നു. അത് പരിശോധിക്കുവാനായി അവൻ കുനിഞ്ഞു. വർഷങ്ങളെക്കു ശേഷം ആദ്യമായി അവന്റെ പെരുവിരൽ അനക്കിയപ്പോള് ഞൊട്ടയിടുന്ന ഒരു ശബ്ദം ആ മുറിയിൽ മുഴങ്ങി. അപ്പോഴും അവൻ ഉറക്കെ ശ്വാസം വലിച്ചു വിട്ടു. തണുപ്പിന്റെ അപരിചിതമായ തുടിപ്പ് അവന്റെ കഴുത്തിൽ അവനനുഭവപ്പെട്ടു. വല്ലാത്ത തണുപ്പ്.

ടക്ക്! ടക്ക്! ഇപ്പോള് ആ ശബ്ദത്തിന് അല്പംകൂടി നിർബന്ധബുദ്ധിയുള്ളതുപോലെ തോന്നി.

അമ്പരന്നുപോയ ശിവൻ പാടുപെട്ട് കാലിലൂന്നി എഴുന്നേറ്റ് അല്പം ചൂടിനായി

അംഗവസ്ത്രം കഴുത്തിലേക്ക് വലിച്ചിട്ട് വാതില് തുറന്നു.

ഇരുട്ട് മുഖത്ത് മൂടുപടം വിരിച്ചുവെങ്കിലും ശിവന് ഭദ്രനെ തിരിച്ചറിയാന് കഴിഞ്ഞു. പരിഭ്രമിച്ച സ്വരത്തില് അവന് മന്ത്രിച്ചു "ശിവാ, ഇത്ര വൈകി നിന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കേണ്ടിവന്നതില് വിഷമമുണ്ട്. അമ്മയ്ക്ക് ഭയങ്കരപനി. ഞാനെന്നാണ് ചെയ്യേണ്ടത്?"

ഉള്പ്രേരണയാല് ശിവന് ഭദ്രന്റെ നെറ്റിയില് തൊട്ടു "ഭദ്രാ നിനക്കും പനിയുണ്ട്. നീ നിന്റെ മുറിയിലേക്ക് പോ. ഞാന് വൈദ്യശ്രേഷ്ഠയെ വിളിക്കാം."

ശിവന് ഇടനാഴിയിലൂടെ പടികള് ലക്ഷ്യമാക്കി ഓടുമ്പോള് പരിചിതമായ ശബ്ദത്തില് നിരവധി വാതിലുകള് അവന്റെ മുന്നില് തുറന്നു. "പെട്ടെന്നൊരു ജ്വരബാധ! സഹായിക്കേണേ!"

ആ കെട്ടിടത്തോടനുബന്ധിച്ചുള്ള വൈദ്യന്മാരും ശുശ്രൂഷകരും താമസിച്ചിരുന്ന വീടിനു നേര്ക്ക് ശിവന് പാഞ്ഞു. അവന് ആ വാതിലില് ആഞ്ഞുമുട്ടി. അവനെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന മട്ടില് ആയുര്വതി ഉടന്തന്നെ വാതില് തുറന്നു. ശിവന് ശാന്തമായി പറഞ്ഞു "ആയുര്വതി, എന്റെ ഗോത്രത്തിലെ ഭൂരിഭാഗം പേര്ക്കും എന്തോ രോഗം ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. അവര്ക്ക് നിങ്ങളുടെ സഹായം ആവശ്യമായിരിക്കുന്നു. ദയവായി ഒന്നുവേഗം വരു."

ആയുര്വതി ശിവന്റെ നെറ്റിയില് തൊട്ടു "നിങ്ങള്ക്ക് പനിയില്ലല്ലോ?"

ശിവന് തലകുലുക്കി "ഇല്ല."

ആയുര്വതി അതിശയപൂര്വ്വം മുഖം ചുളിച്ചു. അവര് തിരിഞ്ഞുനിന്ന് തന്റെ സഹായികളെ, വിളിച്ചു "വരു. അതാരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നമുക്ക് പോകാം."

ആയുര്വതിയും സഹായികളും ആ കെട്ടിടത്തിലേക്ക് കുതിച്ചുകയറിയപ്പോള് എവിടെനിന്നോ ചിത്രാംഗദന് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു "എന്തുപറ്റി?" അയാള് ശിവനോടു ചോദിച്ചു.

"എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിലെ മിക്കവാറും എല്ലാവര്ക്കും പെട്ടെന്ന് എന്തോ രോഗം പിടിപെട്ടിരിക്കുന്നു."

"താനും വല്ലാതെ വിയര്ക്കുന്നുണ്ട്."

"വിഷമിക്കാതെ. എനിക്കു പനിയൊന്നുമില്ല. നോക്ക്, ഞാന് മുറിയിലേക്കു മടങ്ങുകയാണ്. എന്റെ ആളുകള്ക്ക് എങ്ങനെയുണ്ടെന്നു നോക്കട്ടെ."

തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ചിത്രാംഗദന് പറഞ്ഞു "ഞാന് നന്തിയെ വിളിക്കാം."

ചിത്രാംഗദന് നന്തിയെ അന്വേഷിച്ച് ഓടിപ്പോയപ്പോള് ശിവന് ആ പാര്പ്പിടത്തിലേക്കോടി. അതിനകത്തു പ്രവേശിച്ചതും അയാള് അതിശയിച്ചുപോയി. ആ കെട്ടിടത്തിനകത്ത് പന്തങ്ങളെല്ലാം കത്തിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. ശുശ്രൂഷകര് മുറികള് തോറും കയറിയിറങ്ങി ചിട്ടയോടെ രോഗികള്ക്ക് മരുന്നുകള് നല്കുകയും പരിഭ്രാന്തരായ രോഗികളോട് എന്തൊക്കെയാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് നിര്ദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. രോഗവിവരങ്ങള് രേഖപ്പെടുത്തുവാനായി താളിയോലകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ചെറിയൊരു കെട്ടുമായി ഒരാള് ശുശ്രൂഷകര്ക്കൊപ്പം നടന്നു. അയാള് രോഗവിവരങ്ങള് കൃത്യമായി അതില് കുറിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്ത് അത്യാഹിതസാഹചര്യവും നേരിടുവാനായി മെലുഹന്മാര് സദാ തയ്യാറായിരുന്നു. കൈകള് എളിയിലൂന്നിക്കൊണ്ട് ഒരു സൈന്യാധിപന് തന്റെ സൈനികരുടെ പ്രവര്ത്തനങ്ങള്ക്ക് മേല്നോട്ടം വഹിക്കുന്നതുപോലെ ആയുര്വതി ആ ഇടനാഴിയുടെ അറ്റത്ത് നില്ക്കുകയായിരുന്നു. ശിവന് അവരുടെ അടുത്തേക്ക് ഓടിയണഞ്ഞുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു: "മൂന്നാംനിലയിലും നാലാം നിലയിലും അവസ്ഥ എന്താണ്?"

അയാളെ നോക്കാതെതന്നെ ആയുര്വതി പ്രതികരിച്ചു. "ശുശ്രൂഷകര് ഈ

കെട്ടിടത്തിന്റെ എല്ലാഭാഗങ്ങളിലും എത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ നിലയിലെ കാര്യങ്ങളെ ഏതാണ്ട് സാധാരണനിലയിലായതിനുശേഷം ഞാനവിടെ പോകാം. അടുത്ത നാഴികക്കുള്ളിൽ രോഗികളെ പരിശോധിച്ച് ചികിത്സ നിർദ്ദേശിക്കാ നുള്ള ഏർപ്പാട് ചെയ്യാം. വൈകിപ്പ.

“നിങ്ങളുടെ ആളുകൾ അസാധാരണമികവുള്ളവരാണ്. എങ്കിലും എല്ലാവരും സുഖപ്പെടണേ എന്നാണെന്റെ പ്രാർത്ഥന.” വിഷമത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു.

ആയുർവതി ശിവനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അവളുടെ പുരികക്കൊടികൾ അല്പം ഉയർന്നു. ഗൗരവംനിറഞ്ഞ അവളുടെ മുഖത്ത് പുഞ്ചിരിയുടെ ലാഞ്ചന “വിഷമിക്കാതെ. ഞങ്ങള് മെലുഹമാരാണ്. ഏതു സാഹചര്യവും കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഞങ്ങള്ക്കു സാധിക്കും. എല്ലാവരും സുഖപ്പെടും.”

“ഞാനെന്തെങ്കിലും സഹായം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടോ?”

“ഉണ്ട്. ദയവായി ചെന്നു കൂളിക്കുക.”

“എന്ത്?”

“ദയവായി ചെന്ന് ഒന്നുകൂളിക്കുക. ഇപ്പോള് തന്നെയാവട്ടെ.” തന്റെ സംഘത്തെ നിരീക്ഷിക്കുവാനായി പുറകോട്ടു തിരിയുന്നതിനിടയ്ക്ക് ആയുർവതി പറഞ്ഞു. “ഒരു കാര്യം എല്ലാവരും ശ്രദ്ധിക്കണം. പതിനഞ്ചുവയസ്സിൽ താഴെയുള്ള എല്ലാ കുട്ടികളുടെയും തല മൂണ്ഡനം ചെയ്യണം. മസ്ത്രാക്ക്, നിങ്ങള് ചെന്ന് രണ്ടാം ഘട്ടം നൽകേണ്ട മരുന്നുകൾ കൊടുക്കാൻ തുടങ്ങണം. അഞ്ച് വിനാഴികകള്ക്കകം ഞാനവിടെ എത്തിക്കൊള്ളാം.”

“ശരി, സ്വാമിനി.” വലിയൊരു തൂണിസഞ്ചിയുമായി തിടുക്കത്തില് പടികള് കയറുന്നതിനിടയില് ആ ചെറുപ്പക്കാരന് പറഞ്ഞു.

“നിങ്ങളിപ്പോഴും ഇവിടെത്തന്നെ നില്പാണോ?” ശിവൻ പോയിട്ടില്ലെന്നു കണ്ട് ആയുർവതി ചോദിച്ചു.

വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ക്ഷോഭം നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് സൗമ്യതയോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു “ഞാൻ കൂളിച്ചതുകൊണ്ട് എന്ത് വ്യത്യാസമുണ്ടാകും? എന്റെ ആളുകള് കഷ്ടപ്പെടുകയാണ്. ഞങ്ങള്ക്കു സഹായം ലഭിക്കണം.”

“നിങ്ങളോടു തർക്കിക്കുവാനുള്ള ക്ഷമയോ സമയമോ എനിക്കില്ല. ഇപ്പോള്ത്തന്നെ നിങ്ങള് ചെന്ന് കൂളിക്കണം!” വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന രോഷം നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കാതെ ആയുർവതി പറഞ്ഞു.

തന്റെ വായില്നിന്നു കുതിച്ചു ചാടാനൊരുങ്ങിയ ശകാരവചനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ അതിസാഹസികമായി ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ ആയുർവതിയെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. അവന്റെ ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ച് മുഷ്ടികള്ക്ക് ആയുർവതിയുമായി ഒന്നു തർക്കിച്ചാല് കൊള്ളാമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവളൊരു സ്ത്രീയായിപ്പോയി.

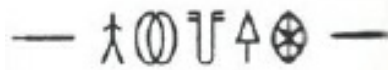
ആയുർവതിയും ശിവനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. മറ്റുള്ളവര് തന്നെ അനുസരിച്ചു ശീലിച്ചവളായിരുന്നു ആയുർവതി. ഒരു വൈദ്യശ്രേഷ്ഠയായിരുന്നു അവള്. ഒരു രോഗിയോട് ഒരുകാര്യം ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുകഴിഞ്ഞാല് മറുചോദ്യമുന്നയിക്കാതെ ആ നിർദ്ദേശം പാലിക്കപ്പെടണമെന്ന് അവര് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. എന്നാല് തന്റെ ദീര്ഘകാല ചികിത്സാനുഭവങ്ങള്ക്കിടെ ശിവനെപ്പോലെ അപൂര്വ്വം ചിലരെ, അതും ഉന്നതകുലത്തില്പ്പെട്ടവരെ അവര് നേരിട്ടിട്ടുണ്ട്. അത്തരം രോഗികള്ക്ക് കാര്യകാരണങ്ങള് യുക്തിസഹമായി വിശദീകരിച്ചുകൊടുക്കും. അവരോട് കാര്യങ്ങള് നിർദ്ദേശിക്കുകയില്ല. പക്ഷേ, ഇയാളൊരു സാധാരണ കുടിയേറ്റക്കാരന്. അല്ലാതെ അഭിജാതവംശജനൊന്നുമല്ലല്ലോ!

കഠിനശ്രമത്തിലൂടെ ആത്മനിയന്ത്രണം പാലിച്ചുകൊണ്ട് ആയുർവതി പറഞ്ഞു: “ശിവ, നിന്റെ ദേഹം വിയർക്കുന്നു. നീയത് കഴുകിക്കളഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അത് നിന്നെ കൊന്നുകളയും. മരിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ നിന്നെക്കൊണ്ട് നിന്റെ ഗോത്രത്തിന് യാതൊരു ഉപകാരവുമില്ല.”

ചിത്രാംഗദന് വാതിലിൽ ഉറക്കെ തട്ടി. പീളകെട്ടിയ കണ്ണുകളുമായി ശകാരവാക്കുകളുരുവിട്ട് നന്തി ഉണർന്നെഴുന്നേറ്റു. വാതിൽ വലിച്ചു തുറന്നുകൊണ്ട് അയാള് മൂരണ്ടു “എന്താ ഇത്ര പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം?”

“വേഗം വാ. ശിവന്റെ ഗോത്രക്കാർ രോഗം ബാധിച്ചു കിടപ്പിലായിരിക്കുന്നു.”

അപ്പോഴേക്കും അങ്ങനെ സംഭവിച്ചോ? പക്ഷേ, ഇന്നേക്ക് ഒരു രാത്രിയായതല്ലേ ഉള്ളൂ!” നന്തി അർഭുതം കുറി. അംഗവസ്ത്രം കൈയിലെടുത്ത് അയാള് പറഞ്ഞു: “നമുക്കു പോകാം.”

വിചിത്രം! കുളിക്കാൻ ഒരു മുറി! രണ്ടുമാസം കൂടുമ്പോള് പ്രതസ്താനത്തിനായി മാനസസരോവരത്തിൽ മുങ്ങിത്തുടിച്ചുകുളിക്കുന്നത് ശിവന്റെ ഒരു ശീലമായിരുന്നു. കുളിമുറി അസാധാരണമായ തെരുക്കുമുണ്ടാക്കുന്നതായി ശിവനു തോന്നി. ചുമരിലുണ്ടായിരുന്ന സൂത്രം തിരിച്ച് അവൻ വെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ചു. മെലുഹന്മാർ നൽകിയ വിചിത്രമായ ആ ചതുരക്കട്ടെ*പോലുള്ള സാധനം കൊണ്ട് അവൻ ശരീരം പതച്ച് ഉരച്ചു വൃത്തിയാക്കി. മെലുഹന്മാർ ആ സാധനത്തെ സോപ്പ് എന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്. ആയുർവതി വളരെ വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിരുന്നു സോപ്പ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കണം. വെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് അടച്ച് അവൻ തോർത്ത് കൈയിലെടുത്തു. അതുകൊണ്ട് വളരെ ശക്തിയായി ശരീരം തുടച്ചപ്പോള് നാഴികകളോളം അവൻ അവഗണിച്ചിരുന്ന ആ നിഗൂഢമായ സുഖം ഒരു പ്രവാഹം പോലെ തിരിച്ചെത്തി. അവന്റെ ചുമൽ പുതുതാക്കിയെടുത്തതിലും മികച്ചതായിത്തീർന്നു. അർഭുതത്തോടെ അവൻ തന്റെ കാൽമുട്ടിലേക്കു നോക്കി. വേദനയില്ല, മുറിപ്പാടുകളില്ല. പൂർണ്ണമായും സുഖപ്പെട്ട കാലിന്റെ പെരുവിരലിലേക്ക് അവൻ അതിശയപൂർവ്വം നോക്കി. പരിക്കേറ്റിരുന്ന ദേഹഭാഗങ്ങള് മാത്രമല്ല തന്റെ ശരീരമപ്പാടെ പുതുക്കിയെടുത്തതുപോലെ, എന്നത്തേക്കാളും ഉത്തേജനവും കരുത്തും ആർജ്ജിച്ചതുപോലെ അവനുതോന്നി. എങ്കിലും അവന്റെ കഴുത്തിന് അപ്പോഴും അസഹനീയമായ തണുപ്പനുഭവപ്പെട്ടു.

എന്ത് ദുർമന്ത്രവാദമാണിവിടെ നടക്കുന്നത്?

തിടുക്കത്തിൽ കുളിമുറിക്കുപുറത്തുകടന്ന് അവൻ പുതിയൊരു വസ്ത്രമെടുത്ത് ഉടുത്തു. വിഷാംശമുള്ള വിയർപ്പു പുരണ്ട വസ്ത്രങ്ങള് ഉടുക്കരുതെന്ന ആയുർവതിയുടെ നിർദ്ദേശം വീണ്ടും. കഴുത്തിൽ അല്പം ചൂടുപകരുന്നതിനായി അംഗവസ്ത്രമെടുത്ത് കഴുത്തിൽ ചുറ്റുമ്പോള് വാതിലിൽ ഒരു മുട്ട് കേട്ടു. ആയുർവതിയായിരുന്നു അത്. “ശിവ, ദയവായി വാതിലൊന്നു തുറക്കാമോ? നിനക്കു കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ എന്നൊന്നു നോക്കുവാനാണ്.”

ശിവൻ വാതിൽ തുറന്നു. ആയുർവതി അകത്തുകടന്ന് ശിവന്റെ ശരീരോഷ്മാവ് പരിശോധിച്ചു. അത് സാധാരണ നിലയിലായിരുന്നു. ചെറുതായൊന്നു തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് അവർ പറഞ്ഞു: “നീ ആരോഗ്യവാനാണെന്നു കാണുന്നു. നിന്റെ ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർ അതിവേഗം രോഗവിമുക്തി നേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കഷ്ടതകള്

അകന്നുപോയ്ക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.”

ശിവൻ നന്ദിപൂർവ്വം പുഞ്ചിരിച്ചു. “നിങ്ങളുടെ ചികിത്സാസംഘത്തിന്റെ ശേഷിയും കഴിവും മൂലമാണത് സാധ്യമായത്. നേരത്തെ നിങ്ങളുമായി തർക്കിക്കാനിടയായതിൽ എനിക്ക് വിഷമമുണ്ട്. അത് അനാവശ്യമായിരുന്നു. നിങ്ങള് സദുദ്ദേശത്തോടെയാണു പറഞ്ഞതെന്ന് എനിക്കറിയാം.”

താളിയോല ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്ന് കണ്ണുകളുയർത്തി ചെറുപുഞ്ചിരിയോടെ പുരികക്കൊടി ഉയർത്തി ആയുർവതി ചോദിച്ചു: “ഞങ്ങള് മര്യാദയുള്ളവരാണ്, അല്ലേ?”

“നിങ്ങളുദ്ദേശിക്കുന്നതുപോലെ അത്ര മുരടനൊന്നുമല്ല ഞാൻ.” ശിവൻ ചിരിച്ചു. “നിങ്ങള് വല്ലാത്ത ഗർവ്വുള്ളവരാണ്!”

പെട്ടെന്ന് അതെല്ലാം ശ്രദ്ധിക്കുന്നത് നിർത്തി അന്തഃവിട്ട ഭാവത്തോടെ ആയുർവതി ശിവനെ ഉറ്റുനോക്കി. മൂൻപെങ്ങാനും അവളത് ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നുവോ? ഐതിഹ്യത്തിൽ അവളൊരിക്കലും വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. ഐതിഹ്യം യാഥാർത്ഥ്യമാവുന്നത് ആദ്യമായി കാണുന്നത് അവള് ആയിരിക്കുമോ? തളർന്ന മട്ടിൽ കൈചൂണ്ടിക്കൊണ്ട് ഞെരുങ്ങിയ സ്വരത്തിൽ അവള് ചോദിച്ചു “എന്തിനാണ് നീ കഴുത്ത് മൂടിയിട്ടിരിക്കുന്നത്?”

“എന്തോ, കഴുത്തിനു കടുത്ത തണുപ്പ്. അതുകൊണ്ട് വിഷമിക്കാനെന്തെങ്കിലുമുണ്ടോ?” അംഗവസ്ത്രം വലിച്ചെടുത്തുകൊണ്ട് ശിവൻ ചോദിച്ചു.

ആയുർവതി ആടിയാടി പുറകോട്ടു നിങ്ങിയപ്പോള് ഉച്ചത്തിലുള്ള നിലവിളി ആ മുറിയില് പ്രതിധ്വനിച്ചു. നടക്കും മൂലം കൈകൊണ്ട് വായ് പൊത്തിയപ്പോള് അവളുടെ കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന താളിയോലക്കെട്ട് തറയില്വീണ് ചിതറി. കാല്മുട്ടുകള്ക്ക് അവളുടെ ഭാരം താങ്ങാനാവാതെ വന്നു. ശിവന്റെ ദേഹത്തുനിന്നും ഒരിക്കല്പോലും കണ്ണെടുക്കാതെ ചുമരില് ചാരി അവള് താഴേക്കുവീണു. ഗാംഭീര്യം നിറഞ്ഞ അവളുടെ കണ്ണുകളില്നിന്ന് കണ്ണീരൊഴുകി. “ഓം ബ്രഹ്മായ നമ. ഓം ബ്രഹ്മായ നമ” എന്ന് അവള് ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

“എന്തുപറ്റി? എന്തെങ്കിലും പ്രശ്നം?” വിഷമിച്ചു കൊണ്ട് ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“അങ്ങ് വന്നു കഴിഞ്ഞു പ്രഭോ! പ്രഭോ, അങ്ങ് വന്നുകഴിഞ്ഞു!”

അമ്പരന്നുപോയ ശിവൻ അവരുടെ വിചിത്രമായ ആ പ്രതികരണത്തോടു പ്രതികരിക്കാനാവുന്നതിനുമുമ്പേ അവിടേക്കൊടിയെത്തിയ നന്തി ആയുർവതി തറയില് കിടക്കുന്നതാണ് കണ്ടത്. കണ്ണീര് ധാരധാരയായി അവളുടെ കവിളിലൂടെ ഒഴുകി.

“സ്വാമിനീ, എന്തുണ്ടായി?” പരിഭ്രമിച്ചുപോയ നന്തി ചോദിച്ചു.

ആയുർവതി ശിവന്റെ കഴുത്തിലേക്ക് കൈ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. നന്തി തല ഉയർത്തിനോക്കി. ആ കഴുത്ത് ഭീകരവും ദുരുഹവും ഉജ്ജ്വലവുമായ നീലവർണ്ണത്തില് തിളങ്ങി. ദീര്ഘകാലമായി കൂട്ടിലടക്കപ്പെട്ട ഒരു മൃഗം മോചിതനാകുമ്പോള് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതുപോലുള്ളൊരു നിലവിളിയോടെ നന്തി മുട്ടുകുത്തി താഴേക്കിരുന്നു. “എന്റെ ഈശ്വരാ! അങ്ങ് വന്നുകഴിഞ്ഞല്ലോ! നീലകണ്ഠന് വന്നുകഴിഞ്ഞല്ലോ!”

ആ പടനായകന് കുനിഞ്ഞുനിന്ന് ആദരസൂചകമായി തന്റെ ശിരസ്സ് നീലകണ്ഠന്റെ പാദങ്ങളില് മുട്ടിച്ചു. എന്നാല് അയാളുടെ ആദരവിനു പാത്രീഭൂതനായ ആ വസ്തു ബുദ്ധിമാന്ദ്യവും അസ്വസ്ഥതയും അനുഭവിക്കുന്നതുപോലെ പുറകോട്ടു നീങ്ങി.

“എന്ത് പിശാചുബാധയാണ് ഇവിടെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്?” രോഷാകുലനായി

ശിവൻ ചോദിച്ചു.

തന്റെ തണുത്ത് മരവിച്ച കഴുത്തിൽ ഒരു കൈകൊണ്ടു പിടിച്ച് ശിവൻ മുറിയിലെ ചുമരിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള മിനുസപ്പെടുത്തിയ ചെമ്പുമലകത്തിലേക്കു നോക്കി. പ്രതിബിംബം കണ്ട് അന്തഃവിട്ട അവൻ ആ പ്രതിബിംബത്തിലേക്ക് ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. നീലകണ്ഠത്തിലേക്ക്, നീലനിറത്തിലുള്ള തന്റെ കഴുത്തിലേക്ക്

താഴെ വീഴാതിരിക്കുവാനായി വാതിലിൽ മുറുകെപിടിച്ചു നിന്നുകൊണ്ട് ചിത്രാംഗദൻ ഒരു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ തേങ്ങി "നമുക്ക് മോക്ഷം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു! നമുക്ക് മോക്ഷം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു! അവൻ വന്നു കഴിഞ്ഞു!"

* ഡോക്ടർ, നഴ്സ് എന്നീ പദങ്ങള്ക്കു തുല്യം നില്ക്കുന്ന പ്രയോഗം

* സോപ്പ്

ജീവിതശുദ്ധിയുടെ ദേശം

രണ്ട്

നീലകണ്ഠൻ തന്റെ തലസ്ഥാന നഗരിയിലെത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ ലോകത്തോട് വിളംബരം ചെയ്യുവാൻ കാശ്മീരിലെ ഗവർണ്ണറായ ചെന്നാർയ്യജൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അതിർത്തി നഗരങ്ങളായ തക്ഷശിലയിലോ കരാചാപയിലോ ലോതലിലോ ഒന്നുമില്ല. തന്റെ ശ്രീനഗരത്തിൽ! മെലുഹൻ തലസ്ഥാനവും ദൈവങ്ങളുടെ ആവാസകേന്ദ്രവുമായ ദേവഗിരിയിൽനിന്നും ഏതാണ്ട് അതേസമയത്ത് തന്നെ പക്ഷിദൂതനെത്തി. കല്പന സുവ്യക്തമായിരുന്നു. ചക്രവർത്തി ശിവനെ നേരിട്ടു കാണുന്നതുവരെ നീലകണ്ഠന്റെ സാന്നിധ്യം പുറത്താരുമറിയാൻ പാടില്ല. ശിവനെ അകമ്പടിയോടെ ദേവഗിരിയിലെത്തിക്കുവാൻ ചെന്നാർയ്യജൻ ഉത്തരവ് ലഭിച്ചു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് ശിവനോട് ഒന്നുംതന്നെ പറയരുത് എന്നായിരുന്നു അതിലും പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം. “ചക്രവർത്തി നേരിട്ട് നീലകണ്ഠനെ അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ കാര്യങ്ങള് പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കും” എന്നായിരുന്നു ആ സന്ദേശത്തിലുണ്ടായിരുന്നത്.

ആ യാത്രയെക്കുറിച്ച് ശിവനെ അറിയിക്കുവാനുള്ള ചുമതല ചെന്നാർയ്യജനായിരുന്നു. എന്നാൽ ശിവനാകട്ടെ അപ്പോള് ആളുകളുമായി ഇണങ്ങുവാനുള്ള മാനസികാവസ്ഥയിലായിരുന്നില്ല. ചുറ്റുമുള്ള മെലുഹന്മാർ തന്നെ ആരാധിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോള് ശിവന് ശരിക്കും അമ്പരന്നുപോയി. ആർഭാടങ്ങളും സുഖസൗകര്യങ്ങളും നിറഞ്ഞ വസതിയിലേക്ക് ശിവന് എത്തിപ്പെട്ടതോടെ ശ്രീനഗരത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യക്തികള്ക്കുമാത്രമേ ശിവനെ കാണാനൊക്കൂ എന്ന സ്ഥിതിയായി.

“പ്രഭോ, തലസ്ഥാന നഗരിയിലേക്ക് ഞങ്ങള് അങ്ങയെ അകമ്പടി സേവിക്കുന്നതായിരിക്കും. ഇവിടെനിന്ന് അവിടേക്ക് ആഴ്ചകളുടെ യാത്ര വേണ്ടിവരും.” വിശാലവും പേശീബലമുള്ളതുമായ സ്വന്തം ശരീരം മുൻപൊരിക്കലും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത വിധം പ്രയാസപ്പെട്ട് കുനിച്ചുകൊണ്ട് ചെന്നാർയ്യജൻ പറഞ്ഞു.

“ഇവിടെ എന്താണ് നടക്കുന്നതെന്ന് ആരെങ്കിലും വ്യക്തമായി എന്നോടു പറയാതെ ഞാനിവിടെനിന്ന് എവിടേക്കും പോകുന്നില്ല. നീലകണ്ഠൻ എന്നു പറയുന്ന ഈ നാശംപിടിച്ച ഐതിഹ്യം എന്താണെന്ന് ആർക്കെങ്കിലും വ്യക്തമായി പറഞ്ഞുകൂടേ?” ശിവന് ക്ഷോഭത്തോടെ പറഞ്ഞു.

“പ്രഭോ, ദയവായി ഞങ്ങളെ വിശ്വസിക്കണം. വൈകാതെ അങ്ങയ്ക്ക് സത്യം മനസ്സിലാകും. അങ്ങ് ദേവഗിരിയിലെത്തുമ്പോള് ചക്രവർത്തിതന്നെ അങ്ങയോടത് പറയും.”

“അപ്പോള് എന്റെ ഗോത്രത്തിന്റെ കാര്യം?”

അവർക്ക് ഇവിടെ കാശ്മീരിൽത്തന്നെ ഭൂമി നൽകാനുള്ള ഏർപ്പാടുണ്ടാവും, പ്രഭോ. സൗകര്യപ്രദമായ രീതിയിൽ ജീവിക്കുവാൻ വേണ്ട ഉപാധികളെല്ലാം

അവർക്ക് നൽകുന്നതായിരിക്കും.

“അവരെ ഇവിടെ ബന്ധിപ്പെട്ടുപോകാനോ ഉദ്ദേശ്യം?”

“ഒരിക്കലും അല്ല പ്രഭോ.” പ്രകടമായും വിനയത്തോടെയും ചെന്നോട് പറഞ്ഞു. “അവർ അങ്ങയുടെ ഗോത്രക്കാരാണ്. ഞാൻ വിചാരിക്കുന്ന പോലെ നടന്നിരുന്നെങ്കിൽ ശിഷ്ടകാലം അവർ കൂലിന ജാതികളായിത്തീർന്നു നയിച്ചേനെ. പക്ഷേ നിയമം ലംഘിക്കാൻ പാടില്ല പ്രഭോ. അങ്ങുപോലും അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ പാടില്ല. വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളെ മാത്രമേ അവർക്കുനൽകാൻ ഞങ്ങളുൾക്കൂ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ആവശ്യമെങ്കിൽ കാലക്രമേണ അങ്ങേയ്ക്കുതന്നെ നിയമത്തിൽ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നും. പിന്നെ അവരെ എവിടെ വേണമെങ്കിലും ഞങ്ങളുൾക്കൂ പാർപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും.”

“പ്രഭോ, ദയവായി ഞങ്ങളെ വിശ്വസിക്കണം.” നന്തി അപേക്ഷിച്ചു. “മെലുഹയിൽ അങ്ങയുടെ പ്രധാനമന്ത്രിയെ അങ്ങേയ്ക്ക് സങ്കല്പിക്കാനാവില്ല. അങ്ങേയ്ക്കുവേണ്ടി ഞങ്ങളുൾക്കൂ ഒരുപാട് നാളായി കാത്തിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുൾക്കൂ അങ്ങയുടെ സഹായം വേണം.”

സഹായിക്കണം! ദയവുണ്ടായി സഹായിക്കണം!

വർഷങ്ങളുൾക്കൂ മുമ്പ് മനോഹരമായ പൂണ്ട ഒരു സ്ത്രീ നിസ്സഹായയായി തന്നെ വിളിച്ചു വിലപിച്ച ദൃശ്യം തന്റെ ഓർമ്മയിലേക്ക് ഒഴിയാബാധപോലെ തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ ശിവൻ നടക്കത്തോടെ മൗനം അവലംബിച്ചു.

നിന്റെ നിയോഗം ഈ ഭീമാകാരങ്ങളായ പർവതങ്ങളോട് വിശാലമാണ്!

അസംബന്ധം! എനിക്കൊരു നിയോഗത്തിനും അർഹതയില്ല. ഞാൻ ചെയ്ത കുറ്റകൃത്യത്തെക്കുറിച്ച് ഈ ജനങ്ങളുൾക്കൂ അറിയുമായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ അസംബന്ധം എന്നേ അവസാനിപ്പിക്കുമായിരുന്നു!

“ഭദ്രാ, എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.”

ദാല് തടാകക്കരയിലുള്ള ഉദ്യാനത്തിലിരിക്കുകയായിരുന്നു ശിവൻ. തൊട്ടടുത്തിരുന്ന അയാളുടെ ചങ്ങാതി ‘ചില്ല’ത്തിൽ കഞ്ചാവ് കുത്തിനിറയ്ക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഭദ്രൻ തീക്കൊള്ളികൊണ്ട് ലഹരി നിറച്ച പുകക്കുഴലിന് ജീവൻപകർന്നപ്പോൾ ശിവൻ അക്ഷമനായിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: “എന്താ വിഡ്ഢി, നിനക്ക് സംസാരിക്കുവാനുള്ള സൂചനയാണത്.”

“അല്ല, ശിവാ, നിനക്ക് ഈ പുകക്കുഴൽ നൽകുവാനുള്ള അടയാള വാക്യമാണത്.”

“നീ എന്താ എന്നെ ഉപദേശിക്കാത്തത്.” ശിവൻ പരിഭവത്തോടെ ചോദിച്ചു. “നമ്മളിപ്പോഴും ആ പഴയ, പരസ്പരം ചർച്ചചെയ്യാതെ ഒരടിപോലും മുന്നോട്ടുവെയ്ക്കാത്ത, കൂട്ടുകാര്യം തന്നെയാണ്!”

ഭദ്രൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. “അല്ല. അങ്ങനെയല്ല. ഇപ്പോൾ അങ്ങ് ഞങ്ങളുടെ അധിപനാണ്. ഈ ഗോത്രം ജീവിക്കുന്നതും മരിക്കുന്നതും അങ്ങയുടെ നിശ്ചയപ്രകാരമാണ്. മറ്റേതെങ്കിലും ആളുടെ സ്വാധീനം ഈ ഗോത്രത്തെ മലിനമാക്കിക്കൂടാ. നമ്മളുൾക്കൂ പരസ്പരം അങ്ങയുടെ ദർബാറിൽ ഉറക്കെ സംസാരിക്കുന്നവന്റെ വാക്കുകളുൾക്കൂ നേതാവ് അനുസരിക്കേണ്ട അവസ്ഥയാണ്. എന്നാൽ നമ്മളുൾക്കൂ ഗുണമാർക്കിടയിൽ അധിപന്റെ വിവേകവും ബുദ്ധിയുമാണ് പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം. അതാണ് നമ്മുടെ പാരമ്പര്യം.”

ശിവൻ ക്രോധത്തോടെ കണ്ണുകളുയർത്തി. “ചില പാരമ്പര്യങ്ങള് ലംഘിക്കപ്പെടേണ്ടവയാണ്!”

ഭദ്രൻ നിശ്ശബ്ദനായി. ശിവൻ കൈ നീട്ടി ഭദ്രന്റെ പക്കൽ നിന്നും ചില്ലം വാങ്ങിച്ചു. അതിലൊന്ന് ആഞ്ഞുവലിച്ച് കഞ്ചാവിന്റെ അത്യുദാരമായ ലഹരി തന്റെ ശരീരത്തിൽ പടരുവാൻ അവൻ അനുവദിച്ചു.

“നീലകണ്ഠൻ എന്ന ഐതിഹ്യത്തെക്കുറിച്ച് ഒരൊറ്റവരി മാത്രമേ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ളൂ.” ഭദ്രൻ പറഞ്ഞു. “സ്വഭാവികമായും മെലുപ ഇപ്പോള് വലിയ കുഴപ്പത്തിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. നീലകണ്ഠനു മാത്രമേ അതിനെ അതിലിനിൻ രക്ഷിക്കാനാവൂ.”

“പക്ഷേ, ഇവിടെ പ്രശ്നങ്ങളൊന്നുമുള്ളതായി എനിക്ക് കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല. എല്ലാം ശരിയായ രീതിയിലാണെന്നു. ശരിയായ കുഴപ്പം അവർക്കു നേരിട്ടു കാണണമെങ്കിൽ അവരെ നമ്മുടെ ദേശത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകണം!”

ഭദ്രൻ ചെറുതായൊന്നു ചിരിച്ചു. “എന്നാൽ തങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് അവർ കരുതുന്ന ആ നീലനിറത്തിലുള്ള കഴുത്തിനെക്കുറിച്ച് അങ്ങയ്ക്കെന്താണ് പറയാനുള്ളത്?”

“നാശം. എനിക്കതറിയാമായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാനത് പറഞ്ഞുകൊടുക്കുമായിരുന്നല്ലോ! അവർ നമ്മളെക്കാള് എത്രയോ മുന്നിലാണ്. എന്നിട്ടും ഞാനൊരു ദൈവമാണെന്ന മട്ടിലാണ് അവരെന്ന് ആരാധിക്കുന്നത്. എനിക്ക് അനുഗ്രഹമായി കിട്ടിയ ഈ നീലനിറത്തിലുള്ള കഴുത്തിന്റെ പേരിൽ മാത്രമാണത്.”

“എന്നാലും അവരുടെ മരുന്നുകളിന് മാന്ത്രികമായ ഫലസിദ്ധിയുണ്ടെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്. എന്റെ മുതുകിലെ കൂന് അല്പം കുറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി അങ്ങ് ശ്രദ്ധിച്ചുവോ?”

“ഉവ്വ്. അതു കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്! അവരുടെ വൈദ്യന്മാർ അപൂർവ്വസിദ്ധിയുള്ളവരാണ്.”

“അങ്ങേക്കറിയുമോ, അവരുടെ വൈദ്യന്മാരെ ബ്രാഹ്മണർ എന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്.”

“ആയുർവ്വതിയെപ്പോലെ.” പുകക്കുഴൽ ഭദ്രനു കൈമാറിക്കൊണ്ട് ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“അതെ. പക്ഷേ, ബ്രാഹ്മണർ ആളുകളുടെ രോഗം സുഖപ്പെടുത്തുക മാത്രമല്ല ചെയ്യുന്നത്. അദ്ധ്യാപകരും നിയമജ്ഞരും പുരോഹിതന്മാരും ഒക്കെയാണവർ. ബുദ്ധിപരമായ അദ്ധ്യാനം ആവശ്യമുള്ള ഏതു പ്രവൃത്തിയും ചെയ്യുന്നവരാണവർ.”

“സിദ്ധിയുള്ള ആളുകളേ.” ശിവൻ മൊഴിഞ്ഞു.

“അതുമാത്രമല്ല.” പുക നീട്ടിവലിച്ചെടുക്കുന്നതിനിടയിൽ ഭദ്രൻ തുടർന്നു. “വൈദഗ്ദ്ധ്യം എന്ന ആശയം അവരിലുണ്ട്. ഈ ബ്രാഹ്മണരെ കൂടാതെ അവരുടെ ഇടയിൽ ക്ഷത്രിയർ എന്നൊരു വിഭാഗമുണ്ട്. പടയാളികളും ഭരണകർത്താക്കളുമാണവർ. സ്ത്രീകളുപോലും ക്ഷത്രിയരാവാൻ കഴിയും!”

“ശരിക്കും? സ്ത്രീകളെ സൈന്യത്തിൽ ചേരാനനുവദിക്കുമോ?”

“ഓഹോ.... എങ്കിലും അത്രയധികം പെണ്പടയാളികളൊന്നും അവർക്കിടയിലില്ല. പക്ഷേ, സ്ത്രീകളിന് സൈന്യത്തിൽ ചേരാൻ അനുവാദമുണ്ട്.”

“വെറുതെയല്ല അവരുടെ ദേശത്ത് പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാവുന്നത്.”

മെലുപന്മാരുടെ വിചിത്രമായ രീതികളെക്കുറിച്ചൊർത്ത് അവർ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. മെലുപന്മാർക്ക് പരിചയമില്ലാത്ത പതിവുള്ള വിചിത്രമായ രീതിയിൽ ആ സുഹൃത്തുക്കളെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. കഥ തുടരുന്നതിനു മുമ്പായി ഭദ്രൻ ആ

പുകക്കുഴലിൽനിന്ന് ഒരു പുക കുടി എടുത്തു.

“പിന്നെ അവർക്കിടയിൽ വൈശ്വന്മാരുണ്ട്. കരകൗശലവിദഗ്ദ്ധരും വണിക്കുകളും വ്യാപാരികളുമെല്ലാം അതിലുള്പ്പെടുന്നു. അവസാനത്തെ വിഭാഗമാണ് ശൂദ്രർ. കർഷകരും തൊഴിലാളികളും. ഒരു ജാതിക്ക് മറ്റൊരു ജാതിയുടെ പ്രവൃത്തി ചെയ്യാൻ അവകാശമില്ല.”

“നീൽക്ക്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “നീ ഒരു പടയാളിയായതിനാൽ നിനക്ക് കമ്പോളത്തിൽ ചെല്ലാൻ കഴിയില്ല എന്നല്ലേ അതിന്റെ അർത്ഥം?”

“അതെ.”

“വങ്കത്തം! പിന്നെ നീ എങ്ങനെ എനിക്ക് കഞ്ചാവ് കൊണ്ടു തരും? എന്തായാലും ആ പണിക്കു മാത്രമേ നിന്നെക്കൊണ്ട് കൊള്ളുകയുള്ളൂ!”

ഭദ്രൻ കളിയാടി അടിച്ചപ്പോൾ അതിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുവാൻ ശിവൻ പുറകോട്ടു മാറി.

“ശരി, ശരി. അതൊന്നും കാര്യമാക്കണ്ട കേട്ടോ.” ശിവൻ ചിരിച്ചു. അല്പം മുന്നോട്ടു നീങ്ങി ഭദ്രന്റെ കയ്യിലെ ചില്ലം പിടിച്ചുവാങ്ങിയ ശേഷം ശിവൻ അത് ഒന്നാഞ്ഞുവലിച്ചു.

സംസാരിക്കേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങളൊഴികെ ബാക്കി എല്ലാറ്റിനെക്കുറിച്ചും നമ്മള് സംസാരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ശിവൻ ഒരിക്കൽകൂടി ഗൗരവംപൂണ്ടു. “ഗൗരവമായി തന്നെ ഒരു കാര്യം ചോദിക്കട്ടെ. ഞാനെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?”

“എന്തുചെയ്യാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്?”

ഉദ്യാനത്തിന്റെ വിദൂരമായ മൂലകളിലൊരിടത്ത് പനിനീർപൂക്കളെ തിരയുന്നതുപോലെ ശിവൻ അകലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. “ഒരിക്കൽകൂടി ഓടിപ്പോകാൻ ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല.”

“എന്ത്?” ശിവന്റെ അമർത്തിവെച്ച മന്ത്രണം കേള്ക്കാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ ഭദ്രൻ ചോദിച്ചു.

“ഓടിപ്പോയി എന്ന ആരോപണം ഒരിക്കൽകൂടി വഹിക്കാൻ എനിക്കു സാധിക്കില്ലെന്ന്.” ശിവൻ ഒച്ചയിട്ടു.

“അത് നിന്റെ കുഴപ്പമായിരുന്നില്ല.”

“അതെ. അതെന്റെ കുഴപ്പമായിരുന്നു!”

ഭദ്രൻ നിശ്ശബ്ദനായി. അയാളുടെ മറ്റൊന്നും പറയാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. കണ്ണുപൊത്തിക്കൊണ്ട് ശിവൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി നെടുവീർപ്പയച്ചു.

“അതെ അതെന്റെ കുഴപ്പമായിരുന്നു....”

ഭദ്രൻ സുഹൃത്തിന്റെ തോളിൽ കൈയിട്ട്, പതുക്കെ ഒന്നമർത്തി, ആ ഭയങ്കര നിമിഷത്തെ കടന്നുപോകാനുവദിച്ചു. ശിവൻ മുഖം തിരിച്ചു.

“ചങ്ങാതീ, ഞാൻ നിന്നോട് ഉപദേശമാണ് ചോദിക്കുന്നത്. ഞാനിനി എന്തു ചെയ്യണം? അവർക്കെന്റെ സഹായം ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, അതിനോടു മുഖം തിരിച്ചുനിൽക്കാൻ എനിക്കു കഴിയില്ല. അതേസമയം എന്റെ ഗോത്രവർഗ്ഗത്തെ ഇവിടെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോകാൻ എനിക്കെങ്ങനെ സാധിക്കും? ഞാനെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?”

ഭദ്രൻ ശിവന്റെ ചുമലിലെ പിടുത്തം വിട്ടില്ല. അയാള് നെടുതായൊന്നു ശ്വസിച്ചു. ഒരു മറുപടിക്കുവേണ്ടി ആലോചിക്കാനുള്ള സാവകാശം അയാള്ക്കു കിട്ടി. ഒരുപക്ഷേ തന്റെ ചങ്ങാതിയായ ശിവനു യോജിക്കുന്ന മറുപടിയായിരിക്കും അത്. എന്നാൽ തന്റെ അധിപനായ ശിവനു പറ്റിയ മറുപടിയായിരിക്കുമോ അത്?

“നിനക്കുവേണ്ട വിവേകം നിന്റെയുള്ളിൽ നിന്നുതന്നെ കണ്ടെത്തണം ശിവാ.

അതാണ് പാരമ്പര്യം."

"ഓ, നിന്റെ ആ നശിച്ച പാരമ്പര്യം."

ശിവൻ ആ ചില്ലം ഭദ്രനുനേർക്ക് എറിഞ്ഞ് കൊടുക്കാറുപോലെ ചവിട്ടിക്കുതിച്ചുപോയി.

കുറച്ചുദിവസങ്ങള്ക്കുശേഷം മാത്രമായിരുന്നു ശിവനും നന്തിയും മൂന്നു പടയാളികളുമടങ്ങുന്ന ഒരു സംഘം ശ്രീനഗരത്തിൽനിന്നുപോകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. ആ ചെറുസംഘം എത്രയും വേഗം ദേവഗിരിയിലെത്തണമെന്ന് ഉറപ്പിച്ചിരുന്നു. ശിവൻ ശരിയായ നീലകണ്ഠന് തന്നെയാണെന്ന് തന്റെ സാമ്രാജ്യം അതിവേഗം തിരിച്ചറിയുമോ എന്നായിരുന്നു പ്രവിശ്യാധികാരി ചേനാർധ്വജിന്റെ ഉത്കണ്ഠ. ജഗദീശ്വരനെ നേരിൽകണ്ട ഒരു പ്രവിശ്യാധികാരിയെന്ന നിലയിൽ ചരിത്രത്തിൽ സ്ഥാനം പിടിക്കുവാൻ അയാള് മോഹിച്ചിരുന്നു.

ചക്രവർത്തിക്കു മുന്നിൽ 'കാഴ്ചവെക്കാൻ' പറ്റിയ ഒരു രൂപമാക്കി ശിവനെ മാറ്റിയെടുത്തിരുന്നു. അവന്റെ മുടി എണ്ണത്തേച്ച് മിനുക്കിയിരുന്നു. വിലപിടിച്ച വസ്ത്രങ്ങളും ആകർഷണീയമായ കർണ്ണാഭരണങ്ങളും കണ്ഠാഭരണങ്ങളും മറ്റ് തരത്തിലുള്ള ആഭരണങ്ങളും ഉപയോഗിച്ച് അവന്റെ പേശിബലമുള്ള ശരീരം അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മുഖത്തെ ചുളിവുകളും ചർമ്മത്തിന്റെ മൗഢ്യവും നീക്കംചെയ്യാനായി ചില ആയുർവേദ കുഴമ്പുകളും തൈലങ്ങളും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. തിളങ്ങുന്ന നീല നിറത്തിലുള്ള കഴുത്ത് പൊതിയുന്നതിനായി പരുത്തി തുണികൊണ്ടുള്ള ഒരു ആവരണം തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. അതിന്റെ അരികുകളെ അലങ്കരിക്കുമാറ് മണികള് സമർത്ഥമായി കോർത്തുവെച്ചിരുന്നു. ഉത്സവവേളകളിൽ മെലുഹന്മാര് ധരിക്കാറുള്ള പരമ്പരാഗതമായ കണ്ഠാഭരണം പോലിരുന്നു അത്. അപ്പോഴും തണുപ്പായിരുന്ന അവന്റെ കഴുത്തിൽ പരുത്തിതുണികൊണ്ടുള്ള ആവരണം ചൂടുപകർന്നു.

"ഞാൻ വേഗം മടങ്ങിവരും." ഭദ്രന്റെ അമ്മയെ പുല്കിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. ആ വൃദ്ധയുടെ മുടന്ത് ആളുകളുടെ ശ്രദ്ധയാകർഷിക്കാത്ത വിധമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് കണ്ടപ്പോള് ശിവൻ വിസ്മയിച്ചു.

അവരുടെ മരുന്നുകള് ശരിക്കും മാന്ത്രികസിദ്ധിയുള്ളവ തന്നെ.

കനപ്പിച്ച മുഖവുമായി ഭദ്രന് ശിവനെ നോക്കിയപ്പോള് ശിവൻ മന്ത്രിച്ചു. "ഗോത്രവർഗ്ഗത്തിന്റെ കാര്യം ശ്രദ്ധിക്കണം. ഞാൻ മടങ്ങിവരുന്നതുവരെ നിനക്കാണ് അതിന്റെ ചുമതല."

അമ്പരന്ന ഭദ്രന് പുറകോട്ടു നീങ്ങി. "ശിവാ, ഞാൻ നിന്റെ സുഹൃത്താണെന്നു കരുതി നീ അങ്ങനെയൊന്നും ചെയ്യേണ്ടതില്ല."

"എടാ വിഡ്ഢി. ഞാനത് ചെയ്തേ തീരൂ. എന്നെക്കാള് കഴിവുള്ളവനാണ് നീ എന്ന കാരണത്താലാണ് ഞാനത് ചെയ്യുന്നത്."

തന്റെ കണ്ണീര് സുഹൃത്ത് കണ്ടുപിടിക്കുമോ എന്ന ഭയത്താല് ഭദ്രന് മുന്നോട്ടു ചെന്ന് ശിവനെ ആലിംഗനം ചെയ്തു. "അല്ല ശിവാ, ഞാൻ നിന്നെക്കാള് കഴിവുള്ളവനല്ല. സ്വപ്നത്തില്പോലും ഞാനങ്ങനെ കരുതുകയില്ല."

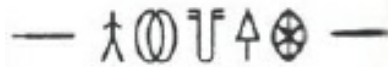
"മിണ്ടാതിരി! ഇനി ഞാൻ പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചുകേള്ക്ക്."

ഭദ്രന് ദുഃഖത്തോടെ പുഞ്ചിരിക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോള് ശിവൻ പറഞ്ഞു.

"ഗുണമാർക്കിവിടെ എന്തെങ്കിലും അപായ സാധ്യതയുണ്ടെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നില്ല. കൈലാസപർവതത്തില് വെച്ച് നേരിട്ട അത്രയും അപകടങ്ങള്

എന്തായാലും ഇവിടെ ഉണ്ടാവില്ല. ഇനി അഥവാ എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടായാൽ, നിനക്ക് ആയുർവതിയുടെ സഹായത്തോടും. ഗോത്രവർഗ്ഗത്തിന് രോഗം ബാധിച്ചപ്പോൾ ഞാനവരെ നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു. നമ്മെ രക്ഷിക്കുന്നതിനായി അവർ ആത്മാർത്ഥമായ പ്രതിബദ്ധത പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അവരെ വിശ്വസിക്കാം."

തല കുലുക്കി ശിവനെ ഒരിക്കൽക്കൂടി ആലിംഗനം ചെയ്തശേഷം ഭദ്രന് പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

ആയുർവതി ഭവ്യതയോടെ വാതിലിൽ മുട്ടി "ഞാൻ അകത്തുവരുടെ പ്രഭോ?"

ഏഴുദിവസങ്ങള്ക്കുമുമ്പ് നടന്ന നിർണ്ണായകമായ ആ സമാഗമത്തിനുശേഷം ഇന്ന് ആദ്യമായാണ് അവള് ശിവന്റെ മുന്നിൽ എത്തിപ്പെടുന്നത്. അത് ഒരു ജീവിതകാലംപോലെ അവള്ക്കുതോന്നി. പൊതുവെ അവള് ആത്മവിശ്വാസമുള്ളതുപോലെ ഭാവിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ഇന്ന് അവളുടെ ഭാവത്തിനേന്തോ ചെറിയ മാറ്റമുള്ളതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. ദൈവിക സാന്നിധ്യത്താൽ സ്പർശിക്കപ്പെട്ട ഒരാളുടെ പോലെയായിരുന്നു അവളുടെ ഭാവം.

"അകത്തുവരു ആയുർവതി. പിന്നെ ഒരു കാര്യം, ഈ 'പ്രഭോ' എന്ന വിളി വേണ്ട. കുറച്ചുദിവസം മുമ്പ് നിങ്ങള് കണ്ട അപരിഷ്കൃതനായ ആ കുടിയേറ്റക്കാരന് തന്നെയാണ് ഞാൻ."

"അങ്ങനെ അന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാനിടയായതിൽ ഞാൻ ഖേദിക്കുന്നു പ്രഭോ. ഞാൻ അങ്ങനെ പറഞ്ഞത് തെറ്റായിപ്പോയി. അങ്ങ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഏതു ശിക്ഷയും ഏറ്റുവാങ്ങാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്."

"നിങ്ങള്ക്കെന്തുപറ്റി? സത്യം പറഞ്ഞതിന് നിങ്ങളെ ഞാനെന്നതിന് ശിക്ഷിക്കണം? ഈ നശിച്ച നിലക്കുഴത്ത് ഇവിടത്തെ പ്രശ്നങ്ങള് പരിഹരിക്കുമെന്ന് കരുതാൻ കാര്യമെന്താ?"

"താമസിയാതെ അതിന്റെ കാരണം അങ്ങേക്കു മനസ്സിലാവും, പ്രഭോ." ശിവനെ തലകുനിച്ചു വണങ്ങി ആയുർവതി മന്ത്രിച്ചു. "നൂറ്റാണ്ടുകളായി ഞങ്ങള് അങ്ങയെ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു."

"നൂറ്റാണ്ടുകളോ? ഈ പാവനമായ തടാകത്തിന്റെ പേരിൽ? ഞാൻ ചോദിക്കുന്നു എന്തിന്? നിങ്ങളെപ്പോലെ സമർത്ഥരായ ആളുകള്ക്കിടയിൽ ഞാൻ എന്തുചെയ്യാൻ?"

"ചക്രവർത്തി അതെല്ലാം അങ്ങയോടു പറയും പ്രഭോ. അങ്ങയുടെ ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരുടെ സംസാരം കേട്ടശേഷം, നീലകണ്ഠനെന്നു വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടാൻ യോഗ്യതയുള്ള ഒരാള് മാത്രമേയുള്ളൂ എന്ന് എനിക്ക് മനസ്സിലായി. അത് അങ്ങ് മാത്രമാണ്."

"ഗോത്രവർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചു പറയുമ്പോൾ ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞാട്ടെ, അവർക്ക് എന്തെങ്കിലും സഹായമാവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങളെ സമീപിക്കാനാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അത് ശരിയാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു."

"അവർക്ക് എന്തെങ്കിലും സഹായം നൽകുന്നത് എനിക്കൊരു ബഹുമതിയായിരിക്കും, പ്രഭോ."

ഇത് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഭാരതീയമായ പരമ്പരാഗതരീതിയിൽ ആദരവ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനായി അവള് ശിവന്റെ കാല് തൊട്ടുവന്ദിച്ചു. ഭൂരിഭാഗം മെലുഹന്മാരും ഈ ആചാരം നിർവ്വഹിച്ചപ്പോൾ ശിവനതിനു നിന്നുകൊടുത്തെങ്കിലും ആയുർവതി കുനിഞ്ഞതും അവന് പുറകിലേക്കു നീങ്ങി.

“നിങ്ങള് എന്തു വിഡ്ഢിത്തമാണ് കാട്ടുന്നത്, ആയുർവതി.” വിരണ്ടുപോയമട്ടിൽ ശിവൻ ചോദിച്ചു. “നിങ്ങളൊരു ചികിത്സകയാണ്, ജീവദായകയാണ്. നിങ്ങളെന്റെ കാല്തൊട്ട് എന്നെ സങ്കടത്തിലാക്കരുത്.”

ആയുർവതി തലയുയർത്തി ശിവനെ നോക്കി. ഭക്തിയും ആരാധനയും നിമിത്തം അവളുടെ കണ്ണുകള് തിളങ്ങി. നീലകണ്ഠനെന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുവാൻ തീർച്ചയായും യോഗ്യതയുള്ളവൻ തന്നെയായിരുന്നു ആ രൂപം.

ഇടവിട്ടിടവിട്ട് രാമനാമം മുദ്രയിട്ട ഒരു കാവിവസ്ത്രവും കൊണ്ടാണ് നന്തി ശിവന്റെ മുറിയിലേക്കു കടന്നു ചെന്നത്. അത് കഴുത്തിൽ ചുറ്റുവാൻ നന്തി ശിവനോടഭ്യർത്ഥിച്ചു. ശിവനത് ചെയ്തു കഴിഞ്ഞപ്പോള് ദേവഗിരിയിലേക്കുള്ള യാത്ര സുരക്ഷിതമായിരിക്കണമേയെന്ന് നന്തി തിടുകപ്പെട്ട് പ്രാർത്ഥിച്ചു.

“നമ്മുടെ കുതിരകള് പുറത്ത് നില്പുണ്ട് പ്രഭോ. അങ്ങ് തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞാല് നമുക്ക് പോകാം,” നന്തി പറഞ്ഞു.

‘നന്തി,’ അല്പം ക്ഷുഭിതനായി ശിവൻ പറഞ്ഞു “ഞാൻ എത്രതവണ നിന്നോടതു പറയണം? എന്റെ പേര് ശിവൻ എന്നാണ്. ഞാൻ നിന്റെ ചങ്ങാതിയാണ്, അല്ലാതെ നിന്റെ പ്രഭുവല്ല.”

“അല്ല പ്രഭോ” നന്തി കിതച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു “അങ്ങ് നീലകണ്ഠനാണ്. അങ്ങ് ഈശ്വരനാണ്. ഞാനെങ്ങനെ അങ്ങയെ പേര് വിളിക്കും?”

കണ്ണുരുട്ടി തല ശകലമൊന്നു കുലുക്കി വാതിലിനു നേർക്ക് തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു “ഞാൻ വിടുന്നു! നമുക്കു പോകാമോ?”

“തീർച്ചയായും, പ്രഭോ.”

പുറത്തു കടന്നപ്പോള് അശ്വാരുഢരായ മൂന്നു സൈനികർ ക്ഷമാപൂർവ്വം അവരെ കാത്തുനില്പുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ തൊട്ടടുത്തായി മൂന്നു കുതിരകളുമുണ്ടായിരുന്നു. അതില് ഒരെണ്ണം ശിവനും ഒരെണ്ണം നന്തിക്കും മൂന്നാമത്തേത് അവർക്കുവേണ്ട സാധനസാമഗ്രികള് ചുമന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നതിനുള്ളതുമായിരുന്നു. സുസംഘടിതമായ മെലുഹൻ സാമ്രാജ്യത്തിലെ സഞ്ചാരപഥങ്ങളില് അങ്ങോളമിങ്ങോളം വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങളും നിത്യനിദാന സാധനങ്ങളുടെ വില്പനശാലകളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ദിവസത്തേക്കു വേണ്ട സാധനങ്ങള് കൈയിലുണ്ടെങ്കില്, ഏതൊരു യാത്രക്കാരനും മെലുഹൻ നാണയമുപയോഗിച്ച് പുതിയ സാധനങ്ങള് വാങ്ങിക്കൊണ്ട് മാസങ്ങളോളം യാത്ര ചെയ്യാം.

ചെറിയൊരു തട്ടിനടുത്താണ് നന്തിയുടെ കുതിരയെ കെട്ടിയിരുന്നത്. ആ തട്ടിന്റെ മറുഭാഗത്തുള്ള പടികള് കയറി മുകളിലെത്താം. കുതിരപ്പുറത്തു കയറുന്നത് കഠിനാദ്ധ്വാനമായി കരുതുന്ന തടിയന്മാർക്കുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു സംവിധാനമായിരുന്നു അത്. ശിവൻ നന്തിയുടെ ഭീമാകാരമായ രൂപത്തിനു നേരെയും നിർഭാഗ്യവാനായ കുതിരയ്ക്കുനേരെയും പിന്നെ നന്തിയുടെ മുഖത്തേക്കും മാറിമാറിനോക്കി.

“മൃഗങ്ങളോടു കൂരത കാണിക്കുന്നതിനെതിരായി മെലുഹയില് നിയമങ്ങളൊന്നുമില്ലേ?” വളരെ ആത്മാർത്ഥമായ സ്വരത്തില് ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“ഉവ്വ് പ്രഭോ. വളരെ കണിശമായ നിയമങ്ങള്. മെലുഹയില് സകല ജീവനും അമൂല്യമാണ്. സത്യത്തില് ഒരു മൃഗത്തെ എങ്ങനെ, എപ്പോള് കശാപ്പുചെയ്യാം എന്നതിനൊക്കെ കണിശമായ നിർദ്ദേശങ്ങള് നിലവിലുണ്ട്. പിന്നെ....”

പെട്ടെന്ന് നന്തി സംസാരം നിർത്തി. ശിവന്റെ തമാശ നന്തിയുടെ സാവധാനം ചലിക്കുന്ന ബുദ്ധിയിലെത്തിയത് അപ്പോഴാണ്. ശിവൻ നന്തിയുടെ മുതുകിൽ തൊട്ടപ്പോള് അവാർ രണ്ടുപേരും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

ത്വലം നദിയുടെ സഞ്ചാരപഥത്തെ പിന്തുടർന്നാണ് ശിവന്റെ യാത്രാസംഘം മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയത്. ഹിമാലയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ തട്ടിത്തകരുമ്പോള് ത്വലം നദി ഇടിമുഴക്കത്തിന്റെ ഗർജ്ജനം മുഴക്കി. എന്നാല് മനോഹരമായ സമതലത്തിലെത്തിയപ്പോള് രോഷാകുലയായ ആ നദി ശാന്തയായി ഒഴുകി. നദി വളരെ ശാന്തമായതിനാല് ആ യാത്രക്കാർക്ക് ഒരു ചങ്ങാടത്തില് കയറി നദിയുടെ അങ്ങേക്കരയിലുള്ള ബൃഹദീശപുരം പട്ടണത്തിലെത്തുവാന് എളുപ്പം സാധിച്ചു.

അവിടെനിന്ന് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ വടക്ക് അതിർത്തി പ്രദേശത്തിന്റെ ഹൃദയഭൂമിയായ പഞ്ചാബിലൂടെ കിഴക്കോട്ടുപോകുന്ന ഒരു പാതയിലൂടെ അവാർ നീങ്ങി. പഞ്ചാബ് എന്നതിന്റെ അർത്ഥം പഞ്ചനദികളുടെ (അഞ്ചു നദികളുടെ) ദേശമെന്നാണ്. സിന്ധു, ത്വലം, ചിനാബ്, രവി, ബിയാസ് എന്നീ നദികള് ഒഴുകുന്ന ഭൂമി. കിഴക്കോട്ടൊഴുകിയിരുന്ന നാലുനദികളും പടിഞ്ഞാട്ടൊഴുകിയിരുന്ന സിന്ധു എന്ന വലിയ നദിയെ കരവലയത്തിലൊതുക്കുവാന് മോഹിച്ചു. പഞ്ചാബിലെ സമ്പന്നമായ സമതലഭൂമിയിലൂടെയുള്ള സങ്കീർണ്ണമായ യാത്രയ്ക്കിടയില് അവാർ ഉദ്യമത്തില് വിസ്മയകരമായി വിജയിച്ചു. വിശാലവും സർവ്വവ്യാപിയുമായ മഹാസമുദ്രത്തില് സിന്ധു സാന്ത്വനവും അഭയവും തേടി. ആ മഹാസമുദ്രത്തിന്റെ അവസാനം എവിടെയാണെന്ന് അപ്പോഴും ദുരുഹമായിരുന്നു.

“ഈ ‘രാം’ എന്നു പറഞ്ഞാലെന്താണ്?” കാവിവസ്ത്രത്തിലങ്ങോളമിങ്ങോളം മുദ്രയിട്ടിരിക്കുന്ന ആ പദം നോക്കിക്കൊണ്ട് ശിവന് ചോദിച്ചു.

ശിവനും നന്തിക്കും പുറകില് ഭവ്യതയുടെ അകലം പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് അകമ്പടിക്കാരായ മൂന്നു ഭടന്മാര് സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. അവരുടെ സംഭാഷണം കേള്ക്കാന് തക്ക അകലത്തല്ലെങ്കിലും ആപത്ഘട്ടത്തില് പ്രതികരിക്കാന് തക്കവണ്ണം അടുത്തായിരുന്നു അവര് സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. മെലുഹന് സൈനിക ചട്ടങ്ങളുടെ ഭാഗമായിരുന്നു അത്.

“നമ്മുടെ ജീവിതചര്യകള് സ്ഥാപിച്ചത് മഹാരാജന് ശ്രീരാമനാണ്, പ്രഭോ.” നന്തി പ്രതിവചിച്ചു. “ഏകദേശം 1200 വര്ഷങ്ങള്ക്കുമുന്ന്പാണ് അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നത്. നമ്മുടെ ചിട്ടകളും ചട്ടങ്ങളും ആശയസംഹിതകളും രൂപപ്പെടുത്തിയത് അദ്ദേഹമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമ്രാജ്യം രാമരാജ്യം എന്നാണറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഈ ‘രാമരാജ്യം’ എന്നാല് ഒരു രാജ്യം എങ്ങനെ ഭരിക്കപ്പെടണം, രാജ്യത്തെ പൗരന്മാരുടെ ക്ഷേമത്തിന് എന്തൊക്കെ ചെയ്യണം എന്നതിനുള്ള സുവര്ണ്ണ ലിപികളില് എഴുതപ്പെടേണ്ട സുവര്ണ്ണസങ്കല്പമാണ്. ഈ ആദർശങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് മെലുഹയിലെ ഭരണം. ജയ് ശ്രീറാം.”

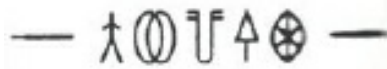
“അദ്ദേഹം ഉത്തമനായ ഒരു മനുഷ്യനായിരിക്കണം! ഈ ഭൂമിയില് ഒരു സ്വർഗ്ഗംതന്നെയാണ് അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നത്.”

അത് പറയുമ്പോള് ശിവന് അസത്യമല്ല പറഞ്ഞത്. ഈ ലോകത്തില് എവിടെയെങ്കിലും ഒരു സ്വർഗ്ഗമുണ്ടെങ്കില് അതിന് ഈ മെലുഹയില്നിന്നും വേറിട്ടതാകാന് കഴിയില്ല. സമ്പന്നതയുടെ ഈ ദേശം സ്വർഗ്ഗീയമായ പൂർണ്ണതയുടെ അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു! വളരെ കൃത്യമായി എഴുതിയുണ്ടാക്കപ്പെട്ട നീതിയുക്തമായ നിയമസംഹിത അനുസരിച്ചായിരുന്നു അവിടത്തെ ഭരണം.

ചക്രവർത്തി മുതൽ സാധാരണപൗരന് വരെയുള്ളവർ അതിനു കീഴ്പ്പെട്ട് ജീവിച്ചു. ഏകദേശം എട്ടു ദശലക്ഷം ജനസംഖ്യയുണ്ടായിരുന്ന ആ രാജ്യത്ത്, എല്ലാവർക്കും ആവശ്യത്തിന് ആരോഗ്യവും ഭക്ഷണവും സമ്പത്തും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ ശരാശരി ബുദ്ധിശക്തി, സാമാന്യത്തിലും ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ളതായിരുന്നു. അല്പം ഗൗരവക്കാരായിരുന്നെങ്കിലും മര്യാദയുടെയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും കാര്യത്തിൽ ഒരു തരത്തിലുള്ള വീഴ്ചയും അവരുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് ഉണ്ടാവാറില്ല. സ്വതവേ ന്യൂനതകളൊന്നുംതന്നെ ഇല്ലാത്ത ആ സമൂഹത്തിൽ തങ്ങളുടെ കർത്തവ്യത്തെക്കുറിച്ച് ഓരോരുത്തർക്കും ഉത്തമബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അവരത് ശരിയാംവണ്ണം നിർവ്വഹിച്ചു. ലളിതമായ ഒരു സത്യം ശിവന്റെ ബോധമണ്ഡലത്തിൽ മിന്നി: സമൂഹം മുഴുവൻ സ്വന്തം കർത്തവ്യത്തെക്കുറിച്ചു ബോധവാന്മാരാണെങ്കിൽ, വ്യക്തിപരമായ അവകാശങ്ങളെക്കുറേണ്ടി ആർക്കും പോരാടേണ്ടിവരില്ല. ഏവരുടെയും അവകാശങ്ങളെ സ്വാഭാവികമായും ആരുടെയെങ്കിലും കർത്തവ്യമായി മാറും. ഭഗവാന് രാമന് ഒരു പ്രതിഭ തന്നെയായിരുന്നു.

നന്തി നേരത്തെ ജപിച്ച നാമം, ഭഗവാന് രാമനെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന നാമം ശിവനും ഉറക്കെ ജപിച്ചു.

“ജയ് ശ്രീറാം.”

സർക്കാർ വക കടത്തുപുരയിൽ കുതിരകളെ കെട്ടിയശേഷം അവർ രവി നദി കടന്നു. ഹരിയുപ്പ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഹരിനഗരത്തിനടുത്തായിരുന്ന ആ കടത്ത്. അല്പം അകലെനിന്നുതന്നെ ഹരിയുപ്പയെ ആരാധനയോടെ ശിവന് നോക്കിനിന്നു. അതിനിടയിൽ അകമ്പടി വന്ന സൈനികർ അവർക്ക് രവിയുടെ ഇങ്ങേക്കരയിൽനിന്ന് പുതുതായി ലഭിച്ച കുതിരയുടെപുറത്തു കയറി കാത്തുനില്പുണ്ടായിരുന്നു. ഹരിയുപ്പ ശ്രീനഗരത്തിനേക്കാളു കൂടുതൽ വിശാലമായ നഗരമായിരുന്നു. പുറത്തുനിന്നുനോക്കുമ്പോൾ അത് കൂടുതൽ മനോഹരമായി കാണപ്പെട്ടു. ശിവന് ആ നഗരമൊന്ന് വിസ്മയിച്ചു കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അങ്ങനെ ചെയ്താൽ ദേവഗിരിയിലേക്കുള്ള യാത്ര വൈകുകയാകും ഫലം. ഹരിയുപ്പയുടെ തൊട്ടപ്പുറത്തായി, എന്തോ നിർമ്മാണപ്രവർത്തനം നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഹരിയുപ്പയിലെ ജനസംഖ്യ ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിച്ചതിനാൽ ആളുകളെ പാർപ്പിക്കുന്നതിനായി പുതുതായി നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരു പാർപ്പിടകേന്ദ്രമായിരുന്നു അത്.

ഇങ്ങനെയുള്ള വിശാലമായ അടിത്തറകളെ* നിങ്ങളെ എങ്ങനെ കെട്ടി ഉയർത്തുന്നു?

മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ആ പാർപ്പിട നിർമ്മാണം നടക്കുന്ന സ്ഥലം സന്ദർശിക്കണമെന്ന് ശിവന് മനസ്സിലുറപ്പിച്ചിരുന്നു. കുറച്ചപ്പുറത്തായി കടത്തുപുരയുടെ കാവൽഭടന് ജട്ട, ഒരു തട്ടിലുകയറി പുതുതായി തനിക്കു കിട്ടിയ കുതിരയുടെ പുറത്തുകയറാൻ ഒരുങ്ങുന്ന നന്തിയോട് സംസാരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“ജതകഗിരി വഴിയുള്ള യാത്ര ഒഴിവാക്കുക.” ജട്ട ഉപദേശിച്ചു. “കഴിഞ്ഞ രാത്രി ആ വഴിയിൽ തീവ്രവാദി ആക്രമണമുണ്ടായി. അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഗ്രാമത്തിലെ ക്ഷേത്രം തകർക്കപ്പെട്ടു. സൈനികർ എത്തുമ്പോഴേക്കും പതിവുപോലെ തീവ്രവാദികളെ രക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു.”

“അഗ്നിദേവന്റെ നാമത്തിൽ എന്നാണ് നമുക്ക് തിരിച്ചടിക്കാനാവുക?

നമ്മളവരുടെ രാജ്യം ആക്രമിക്കണം!" ശരിക്കും ക്ഷുഭിതനായ നന്തി മുരണ്ടു.

"ദേവേന്ദ്രന്റെ നാമത്തിൽ ഞാൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു, ഈ ചന്ദ്രവംശി തീവ്രവാദികളെ എന്നെങ്കിലും എന്റെ കണ്ണിൽപ്പെട്ടാൽ അവരെ തുണ്ടംതുണ്ടമാക്കി മുറിച്ച് ഞാൻ നായ്ക്കളെക്കെറിഞ്ഞുകൊടുക്കും." മുഷ്ടി ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് ജട്ട മുരണ്ടു.

"ജട്ട, നമ്മളെ സൂര്യവംശികളുടെ പിന്മുറക്കാരാണ്. ഇതുപോലുള്ള കിരാതരായ യുദ്ധശൈലിയെക്കുറിച്ച് നമുക്ക് ചിന്തിക്കാൻ പോലുമാവില്ല." നന്തി പറഞ്ഞു.

"നമ്മളെ ആക്രമിക്കുമ്പോൾ ഈ തീവ്രവാദികളെ യുദ്ധനിയമങ്ങളെ പാലിക്കാറുണ്ടോ? നിരായുധരായ ആളുകളെയല്ലേ ഇവർ കൊല്ലുന്നത്?"

"അതിനർത്ഥം നമ്മളെ അതേ രീതിയിൽതന്നെ പെരുമാറണമെന്നില്ലല്ലോ, വീരനായകാ. നമ്മളെ മെലുഹന്മാരാണ്." നന്തി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

ജട്ട നന്തിയെ ഖണ്ഠിച്ചില്ല. അപ്പുറത്ത് കാത്തുനിന്നിരുന്ന ശിവന്റെ സാന്നിധ്യം അയാളുടെ ശ്രദ്ധതിരിച്ചു. "ഇയാളെ നിങ്ങളെക്കാപ്പം വന്നതാണോ?"

"അതെ."

"ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർ ധരിക്കുന്ന മന്ത്രത്തകിട് ഇയാളെ ധരിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ. പുതിയ കുടിയേറ്റക്കാരനാണോ ഇയാളെ?"

"അതെ." ശിവനെക്കുറിച്ചുള്ള ചോദ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു മുനിക്ക് അസ്വസ്ഥനായിക്കൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു.

"ആട്ടെ, നിങ്ങളെ പോകുന്നത് ദേവഗിരിയിലേക്കാണോ?" വർദ്ധിച്ച സംശയത്തോടെ ജട്ട ചോദിച്ചു. അയാളെ ശിവന്റെ കഴുത്തിനുനേർക്ക് രൂക്ഷമായി നോക്കി. "ശ്രീനഗറിൽനിന്നും ചില കിംവദന്തികളെ ഞാൻ കേട്ടു..."

നന്തി പൊടുന്നനെ ജട്ടയുടെ വർത്തമാനത്തിനിടയ്ക്കു കയറി. "ജട്ടാ, താങ്കളുടെ സഹായത്തിനു നന്ദി."

ജട്ടയ്ക്ക് തന്റെ സംശയം തീർക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ്, നന്തി പെട്ടെന്ന് ആ തട്ടിൽ കയറിനിന്ന് കുതിരപ്പുറത്തേറി ശിവന്റെ അടുത്തേക്കു നീങ്ങി. തിടുക്കത്തിൽ ശിവന്റെ അടുത്തെത്തി അയാളെ പറഞ്ഞു "നമുക്കു പോകാം പ്രഭോ."

ശിവനതൊന്നും കേൾക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അഭിമാനിയായ വീരഭടന് ജട്ട മുട്ടുകുത്തി നിലക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ ശിവന് അമ്പരന്നുപോയിരുന്നു. ശിവന്റെ നേരെ നോക്കി കൈകളെ കൂപ്പി ആദരവ് പ്രകടിപ്പിക്കും വിധം നമസ്തേ പറയുകയായിരുന്നു അയാളെ. അത്രയും ദൂരത്തുനിന്ന് ശിവനത് വ്യക്തമായില്ല, എങ്കിലും ആ കാവൽഭടന് കരയുകയാണെന്നു ശിവനു തോന്നി. തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ശിവന് ചോദിച്ചു "എന്താ കാര്യം?"

"പ്രഭോ നമുക്കുപോകാം." നന്തി അല്പം ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു.

ശിവന് തിരിഞ്ഞ് തലകുലുക്കി, കാലുകൊണ്ടമർത്തി കുതിരയെ മുന്നോട്ടു ചലിപ്പിച്ചു.

നേർപാതയിലൂടെ കുതിരപ്പുറത്ത് സഞ്ചരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ശിവന് ഇടത്തോട്ടു നോക്കി. നന്തി തന്റെ വിശ്വസ്തനായ കുതിരയെ നമിക്കുന്നത് അയാളെ ശ്രദ്ധിച്ചു. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ അകമ്പടി സൈനികർ ഒരേ അകലത്തിൽതന്നെ സഞ്ചരിക്കുന്നത് കണ്ടു. അയാളെക്കുറിച്ച് അദ്ഭുതം തോന്നിയില്ല. വളരെ അടുത്തും എന്നാൽ വല്ലാതെ അകലത്തിലും ആയിരുന്നില്ല

അവർ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. ആ നോട്ടത്തിൽ അയാളു് നന്തി അണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ആഭരണങ്ങളു് കണ്ടു. അത് വെറും അലങ്കാരത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമുള്ളതല്ലെന്ന് അയാളു് സംശയിച്ചു. കനത്ത പുഷ്ടിയുള്ള വലതുകൈത്തണ്ടയിൽ അയാളു് രണ്ടു മന്ത്രത്തകിടുകളു് ധരിച്ചിരുന്നു. ആദ്യത്തെ മന്ത്രത്തകിടിൽ പ്രതീകാത്മകമായ ചില രേഖകളു് ഉണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തെ മന്ത്രത്തകിടിൽ ഒരു മൃഗരൂപം ആലേഖനം ചെയ്തിരുന്നു. ഒരു കാളയുടെ രൂപംപോലെ തോന്നിച്ചു അത്. അയാളുടെ സ്വർണ്ണമാലകളിലൊന്നിൽ കിരണങ്ങളു് പുറത്തേക്കു വമിക്കുന്ന വൃത്താകൃതിയുള്ള സൂര്യന്റെ പതക്കമുണ്ടായിരുന്നു. തവിട്ടു നിറത്തിൽ ഒരു വിത്തുപോലെ അണ്ഡാകൃതിയിലുള്ള മറ്റൊരു പതക്കത്തിൽ ചെറിയ പല്ലുകളു് ഉണ്ടായിരുന്നു.

"നിന്റെ ശരീരത്തിലെ ആഭരണങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് എന്നോടു പറയാമോ? അതോ അതും ഒരു കൊട്ടാരരഹസ്യമാണോ?" ശിവൻ കളിയാക്കി.

"തീർച്ചയായും ഞാനത് പറയാം, പ്രഭോ." നന്തി ഹൃദയപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. സ്വർണ്ണനിറത്തിലുള്ള പട്ടുനൂലുകൊണ്ടു് തന്റെ കൈത്തണ്ടയിൽ കെട്ടിയിരുന്ന ആദ്യത്തെ മന്ത്രത്തകിടിനുമേൽ ചൂണ്ടി അയാളു് പറഞ്ഞു "ഈ മന്ത്രത്തകിടു് എന്റെ ജാതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതിന്റെ മീതെയുള്ള വരകളു് പരമാത്മാവിന്റെ അഥവാ ജഗദീശ്വരന്റെ ചുമലുകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. ഞാനൊരു ക്ഷത്രിയനാണെന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം."

"മറ്റുജാതികളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിന് സവിശേഷമായ പ്രതീകങ്ങളും സൂചകങ്ങളും ഉണ്ടാകുമെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്."

"അങ്ങു് പറഞ്ഞത് ശരിയാണ് പ്രഭോ. അസാമാന്യമാംവിധം ബുദ്ധിമാനാണ് താങ്കളു്."

"അല്ല. ഞാൻ വലിയ ബുദ്ധിമാനൊന്നുമല്ല. നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള ആളുകളു് അസാധാരണ ദീർഘദർശികളാണ്." നിങ്ങളുടെ ചില രീതികളു് പ്രവചിക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ.

നന്തി പുഞ്ചിരിച്ചപ്പോളു് ശിവൻ തുടർന്നു് "ആട്ടെ അവ എന്തൊക്കെയാണ്?"

"എന്താണ് അങ്ങുദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രഭോ?"

"ബ്രാഹ്മണന്മാരെയും വൈശ്യന്മാരെയും ശൂദ്രന്മാരെയും സൂചിപ്പിക്കുന്ന അടയാളങ്ങളു്."

"ശരി. പറയാം. പരമാത്മാവിന്റെ ശിരസ്സിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള രേഖകളാണ് അതിലുള്ളതെങ്കിലു് അത് ധരിക്കുന്നയാളു് ബ്രാഹ്മണനാണെന്നാണ് അർത്ഥം. വൈശ്യൻ ധരിക്കുന്ന രേഖകളു് പരമാത്മാവിന്റെ തുടയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതായിരിക്കും. പരമാത്മാവിന്റെ കാലുകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന രേഖകളു് ശൂദ്രനുള്ളതാണ്."

"കേളു്ക്കാൻ രസമുണ്ട്." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ശൂദ്രന്മാർക്കു് അവർക്കു കിട്ടിയ സ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ച് ഒട്ടും മതിപ്പുണ്ടാവാൻ സാധ്യതയില്ല."

ശിവന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളു് കേട്ടപ്പോളു് നന്തിക്കു് അതിശയം തോന്നി. ദീർഘകാലമായി വഹിക്കുന്ന ആ പ്രതീകത്തെ പറ്റി ശൂദ്രന് എന്തുകൊണ്ടു് വിരോധമുണ്ടാകണമെന്ന് നന്തിക്കു് മനസ്സിലായില്ല. എന്നാലു് ഭഗവാനുമായി വിധോജിക്കാൻ ഭയമുള്ളതിനാലു് അയാളു് ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

"അപ്പോളു് മറ്റേ മന്ത്രത്തകിടോ?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"രണ്ടാമത്തെ തകിടു് ഞാൻ തെരഞ്ഞെടുത്ത ഗോത്രത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ഓരോ വർഗ്ഗവും അവരുടെ യോഗ്യതയ്ക്കുചേർന്ന ജോലി ഏറ്റെടുക്കുന്നു. ഓരോ മെലുഹനും ഇരുപത്തിയഞ്ചു വയസ്സു തികയുമ്പോളു് മാതാപിതാക്കളുമായി ചർച്ചചെയ്തശേഷം തനിക്കു യോജിച്ച ഗോത്രം

തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ നൽകും. ബ്രാഹ്മണർ പക്ഷികളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ ക്ഷത്രിയർ മൃഗങ്ങളെ എടുക്കും. വൈശ്യന്മാർക്ക് പൂക്കളാണ് ലഭിക്കുന്നത്. ശൂദ്രന്മാർ മത്സ്യങ്ങളെയാണ് തെരഞ്ഞെടുക്കുക. ഈ ഗോത്രചിഹ്നങ്ങളെ അനുവദിക്കപ്പെടുന്നത് കടുത്ത പരീക്ഷാപ്രക്രിയയിലൂടെയാണ്. നമ്മുടെ കഴിവുകളും ഉയരങ്ങളെ കീഴടക്കുവാനുള്ള മോഹവും പരിഗണിച്ചാണ് ഒരു ഗോത്രത്തെ തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശം ലഭിക്കുന്നത്. നമ്മളൊരു വലിയ ഗോത്രത്തെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും അതിന്റെ നിലവാരത്തിനൊത്ത് നമുക്കു പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയാതെ വരികയും ചെയ്താൽ അത് വലിയ നാണക്കേടാകും. അതേസമയം നമ്മുടെ ശേഷികളെക്കുറിച്ചുള്ള താഴ്മയുള്ള ഒരു ഗോത്രത്തെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് നമ്മുടെ കഴിവുകളോട് കാണിക്കുന്ന അനീതിയായിരിക്കും. എന്റെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഗോത്രം കാളയാണ്. ഈ മന്ത്രത്താൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ആ മൃഗത്തെയാണ്."

"ഞാൻ ചോദിക്കുന്നത് മര്യാദകേടാണെന്നു തോന്നുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു ചോദ്യം, ക്ഷത്രിയന്മാർക്കിടയിൽ ഈ കാളയുടെ സ്ഥാനമെന്താണ്?"

"അങ്ങനെ പറഞ്ഞാൽ ഒരു സിംഹത്തിന്റെയോ ആനയുടെയോ പുലിയുടെയോ സ്ഥാനം ഇതിനില്ല. അതേസമയം ഇത് എലിയോ പന്നിയോ അല്ല!"

"ശരി. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു കാളയ്ക്ക് ഒരു സിംഹത്തെയോ ആനയെയോ തോല്പിക്കാൻ കഴിയും." ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "ആട്ടെ, നിന്റെ മാലകളിൽ കാണുന്ന പതക്കമെന്താണ്?"

"തവിട്ടു നിറത്തിലുള്ള വിത്ത് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത് അവസാനത്തെ മഹാദേവനായ, രുദ്രഭഗവാനെ. ജീവന്റെ സുരക്ഷയും പുനസൃഷ്ടിയുമാണത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ദിവ്യശക്തിയുള്ള ആയുധങ്ങളെക്കുറിച്ചും അങ്ങനെ സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ട ജീവനെ നശിപ്പിക്കാനാവില്ല."

"അതിൽകാണുന്ന സൂര്യൻ?"

"പ്രഭോ സൂര്യവംശരാജാക്കന്മാരുടെ പിൻമുറക്കാരനാണ് ഞാൻ എന്നാണ് ആ സൂര്യബിംബം കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത്. സൂര്യദേവന്റെ പൈതൃകം പേറുന്ന രാജാക്കന്മാർ."

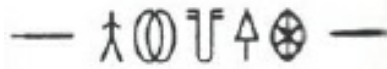
"എന്ത്? സൂര്യൻ താഴേക്കിറങ്ങി വന്നുവെന്നും ചില രാജാക്കന്മാരെ....." അവിശ്വാസിയെപ്പോലെ ശിവൻ കളിയാക്കി.

"തീർച്ചയായും അങ്ങനെയല്ല, പ്രഭോ." നന്തി ചിരിച്ചു. "ഞങ്ങളുടെ സൗരപഞ്ചാംഗം പിന്തുടരുന്നു എന്നു മാത്രമാണ് അതിനർത്ഥം. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളുടെ 'സൂര്യപഥം' പിന്തുടരുന്നവരാണെന്ന് അങ്ങേയ്ക്കു പറയാം. ഞങ്ങളുടെ ശക്തരും അചഞ്ചലരുമാണെന്നതാണ് അതിനർത്ഥം. ജീവൻ ത്യജിച്ചും ഞങ്ങളെ വാക്കുപാലിക്കും. ഒരിക്കലും നിയമം ലംഘിക്കുകയില്ല. സത്യവാന്മാരല്ലാത്തവരോടുപോലും ഞങ്ങളുടെ സത്യം വിട്ടു പെരുമാറുകയില്ല. സൂര്യനെപ്പോലെ ദാനം ചെയ്യുകയല്ലാതെ ആരിൽനിന്നും ഞങ്ങളെ യാതൊന്നും എടുക്കുകയില്ല. ഞങ്ങളുടെ കർത്തവ്യം ഞങ്ങളുടെ സ്വന്തം ബോധമണ്ഡലത്തിൽ പതിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഒരിക്കലും ഞങ്ങളുവേണ്ടി മറന്നുപോകുകയില്ല. സൂര്യവംശിയാകുക എന്നതിനർത്ഥം സത്യസന്ധനും ധീരനും എല്ലാറ്റിനുമപ്പുറം പരമാർത്ഥത്തോട് നീതിപൂർവ്വതയോടെ വന്നുമാകുക എന്നാണർത്ഥം."

"വലിയൊരു വംശം തന്നെ! ഭഗവാൻ ശ്രീരാമൻ സൂര്യവംശിയായിരുന്നുവെന്നാണെന്റെ വിശ്വാസം."

"അതെ. നിശ്ചയമായും." അഭിമാനപൂർവ്വം നെഞ്ചുവീർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു. "അദ്ദേഹം സൂര്യവംശത്തിൽപ്പെട്ട ചക്രവർത്തിയായിരുന്നു. ജയ് ശ്രീറാം."

“ജയ് ശ്രീറാം.” ശിവൻ പ്രതിവചിച്ചു.

നന്തിയും ശിവനും ബിയാസ് നദി കടന്നത് ഒരു തോണിയിലാണ്. അടുത്ത തോണിക്കുവേണ്ടി അകമ്പടിക്കാൻ കാത്തു. ദേവഗിരിയിലേക്കുള്ള നേർപാതയിലേക്കെത്തുവാൻ ബിയാസ് നദി കടക്കേണ്ടതുണ്ട്. തലേരാത്രി കാലം തെറ്റിപെയ്ത മഴ കണ്ടപ്പോള് കടത്തുപുരയുടെ കാവല്ഭടന് അന്നത്തെ കടത്ത് ഒഴിവാക്കിയാലോ എന്നു തോന്നി. എന്നാല് രാവിലത്തെ ശാന്തമായ കാലാവസ്ഥ കണ്ടപ്പോള് കടത്ത് പുനരാരംഭിക്കുന്നതില് കുഴപ്പമില്ലെന്ന് അയാള്ക്കു തോന്നി. ശിവനും നന്തിയും മറ്റു രണ്ടു യാത്രക്കാരുമാണ് തുഴച്ചില്കാരനെ കൂടാതെ ആ തോണിയിലുണ്ടായിരുന്നത്. കാവല്പുരയ്ക്കടുത്ത് അതുവരെ സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന കുതിരകളെ കെട്ടിയിട്ടിരുന്നു അവര്. അങ്ങേക്കരയില് അവര്ക്കു പുതിയ കുതിരകളെ കിട്ടും.

മറുകരയില് എത്തുന്നതിന് അല്പദൂരം മാത്രമുള്ളപ്പോള് ആകാശത്തുനിന്ന് പെട്ടെന്നൊരു കനത്ത മഴ പെയ്തു. കാറ്റിന് അസാമാന്യ രൗദ്രതയുണ്ടായിരുന്നു. തോണിക്കാരന് അതിവേഗം തുഴഞ്ഞുനോക്കിയെങ്കിലും തോണി അതിഭയങ്കരമായി ചാഞ്ചാടി. ശിവനോട് താഴെ അമര്ന്നുകിടക്കണമെന്ന് പറയുവാനായി നന്തി എഴുന്നേറ്റു നിന്നുകൊണ്ട് ശിവനുനേര്ക്ക് ആംഗ്യം കാണിച്ചു. എന്നാല് അയാളത് ചെയ്തത് ഒട്ടും പതുകയായിരുന്നില്ല. അയാളുടെ അസാമാന്യമായ ശരീരഭാരം തോണിയെ ഉലച്ചു. അയാള് നദിയിലേക്കുവീണു.

തുഴയുപയോഗിച്ചു തോണി നേരെ നിർത്തി ബാക്കി യാത്രക്കാരെ രക്ഷിക്കുവാൻ തുഴച്ചില്കാരന് ശ്രമിച്ചുനോക്കി. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനിടയില്പോലും മനസ്സാന്നിദ്ധ്യം കൈവെടിയാതെ അയാള് ശംഖെടുത്ത് ഉച്ചത്തില് അപായസൂചന മുഴക്കി. തോണിയിലുണ്ടായിരുന്ന രണ്ട് യാത്രക്കാര്ക്ക് നദിയില് ചാടി നന്തിയെ രക്ഷിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അയാളുടെ ഭീമന് ശരീരപ്രകൃതി അവരെ സന്ദേഹിപ്പിച്ചു. അയാളെ രക്ഷപ്പെടുത്താനുള്ള ശ്രമത്തില് തങ്ങള് മുങ്ങിത്താഴുമെന്ന് അവര്ക്കു തോന്നി.

യാതൊരു സന്ദേഹത്തിനും അടിമപ്പെടാതെ ശിവന് തന്റെ അംഗവസ്ത്രവും പാദരക്ഷകളും വലിച്ചെറിഞ്ഞ് പ്രക്ഷുബ്ധമായ ആ നദിയിലേക്ക് എടുത്തുചാടി. അതിവേഗം അയാള് നന്തിയുടെ അടുത്ത് നീന്തിയെത്തി. നന്തിയെ ജലോപരിതലത്തിലേക്കുയർത്തുവാൻ അയാള്ക്ക് തന്റെ ശക്തിമുഴുവനും ഉപയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു. ജലത്തിന്റെ മര്ദ്ദമുണ്ടായിട്ടുപോലും നന്തിക്ക് സാധാരണ മനുഷ്യനേക്കാള് ഭാരമുണ്ടായിരുന്നു. ശ്രീനഗരത്തിലെ കുടിയേറ്റ താവളത്തിലെത്തിയതു മുതല് ശിവന് അന്നേവരെ അനുഭവപ്പെടാതിരുന്ന കരുത്ത് തോന്നിയിരുന്നു. നന്തിയുടെ പുറകിലൂടെ അയാളുടെ നെഞ്ചുവഴി കൈ കോര്ത്ത് അയാളെ തന്റെ ചുമലിലിട്ട് ശിവന് ഒരു കൈകൊണ്ട് തുഴഞ്ഞ് കര ലക്ഷ്യം വെച്ചു നീന്തി. നന്തിയുടെ ഭാരം ശിവന് കഠിനമായ അദ്ധ്വാനമാണ് നല്കിയതെങ്കിലും ആ മെലുഹന്പടനായകനെയും കൊണ്ട് അവന് നീന്തി. കടത്തുപുരയിലെ ജോലിക്കാര് ഉടന്തന്നെ അവന്റെ അടുത്തെത്തി. നന്തിയുടെ കുഴഞ്ഞ ശരീരം കരയിലേക്കു വലിച്ചടുപ്പിക്കാന് ശിവന് അവരെ സഹായിച്ചു.

കടത്തുപുരയിലെ അത്യാഹിത വിഭാഗക്കാര് വിചിത്രമായ ഒരു പ്രക്രിയ ആരംഭിച്ചു. അവരിലൊരാള് അഞ്ചുതവണ കൃത്യമായ താളക്രമത്തില് നന്തിയുടെ നെഞ്ചില് അമര്ത്തി ഉഴിഞ്ഞു. അയാളതു നിർത്തുന്നേരം മറ്റൊരാള് സ്വന്തം ചുണ്ട്

നന്തിയുടെ ചുണ്ടോടുചേർത്ത് ഉറക്കെ അകത്തേക്കു ശ്വാസം വലിച്ചു. പലതവണ അവരാ പ്രക്രിയ ആവർത്തിച്ചു. എന്താണ് അവിടെ നടക്കുന്നതെന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലായില്ലെങ്കിലും മെലുഹൻ ചികിത്സകരുടെ ശുശ്രൂഷയേയും അവരുടെ അർപ്പണബോധത്തെയും അയാള് വിശ്വസിച്ചു.

ഉത്കണ്ഠയുടെ കുറെ നിമിഷങ്ങള്ക്കുശേഷം നന്തി കുറെ വെള്ളം പുറത്തേക്കു ചാർട്ടിച്ചു. തുടർന്ന് ഒരു ഞെട്ടലോടെ അയാള് മയക്കം വിട്ടുണർന്നു. ആദ്യം അയാള്ക്ക് ഒരു എത്തുംപിടിയും കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും ഉടൻതന്നെ അയാള് പരിസരബോധം വീണ്ടെടുത്തുകൊണ്ട് നിലവിളിച്ചു. “പ്രഭോ, അങ്ങേനറിനാണ് എന്റെ പിന്നാലെ നദിയിലേക്കു ചാടിയത്? അങ്ങയുടെ ജീവൻ വിലപ്പെട്ടതാണ്. എനിക്കുവേണ്ടി അങ്ങ് അപകടത്തില്പ്പെടാൻ പാടില്ല.”

അതിശയിച്ചുപോയ ശിവൻ നന്തിയുടെ പുറം തൊട്ടുകൊണ്ട് ശാന്തനായി മന്ത്രിച്ചു: “നീ കുറച്ചുനേരം വിശ്രമിക്കണം, സുഹൃത്തേ.”

ശിവൻ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച് ശുശ്രൂഷകർ നന്തിയെ ഒരു കിടക്കയില് കിടത്തി കടത്തുപുരയോടു ചേർന്നുള്ള വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. മറ്റുള്ള തോണിയാത്രക്കാർ ശിവനെ വർദ്ധിച്ച കൗതുകത്തോടെ നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ തടിയന് ഒരു മുതിർന്ന സൂര്യവംശി പടയാളിയാണെന്ന് അയാളുടെ മന്ത്രത്തകിടുകളില് നോക്കി അവർ ഊഹിച്ചു. എന്നിട്ടും അയാള് തന്റെ ഒപ്പമുള്ള ഗോത്രചിഹ്നങ്ങളില്ലാത്ത സുന്ദരരുപത്തെ ‘പ്രഭോ’ എന്നു വിളിക്കുന്നത് വിചിത്രമായി അവർക്കു തോന്നി. എങ്കിലും ആ പടനായകന് രക്ഷപ്പെട്ടു എന്നതായിരുന്നു അപ്പോള് പ്രസക്തമായ വിഷയം. ശുശ്രൂഷസേവകർക്കു പിന്നാലെ ശിവൻ വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിലേക്കു നീങ്ങിയപ്പോള് അവർ പിരിഞ്ഞുപോയി.

*പ്ലാറ്റ്ഫോം

അവള് അവന്റെ ജീവിതത്തിലേക്ക് കടന്നുവരുന്നു

മുൻ

വൈദ്യന്മാർ നിശ്ചയിച്ച മരുന്നുകളെ നന്തിയുടെ ശരീരത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അയാളെ മണിക്കൂറുകളോളം അർദ്ധബോധാവസ്ഥയിൽ കിടന്നു. പനി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി ശിവൻ അയാളുടെ അടുത്തുതന്നെയിരുന്ന് പൊള്ളുന്ന നെറ്റിയിൽ നനഞ്ഞ തുണി മാറി മാറി ഇട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉറക്കത്തിൽ പിച്ഛം പേയും പറഞ്ഞ് തിരിയുകയും മറിയുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന നന്തി ശിവന്റെ ജോലി കൂടുതൽ ശ്രമകരമാക്കി.

“ഞാൻ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.... കാലങ്ങളായി. അനവധി കാലങ്ങളായി.... ഒരു നൂറുവർഷം.... ഒരിക്കലും.... നീലകണ്ഠനെ കണ്ടുമുട്ടുമെന്ന് ഞാൻ കരുതിയിരുന്നില്ല.... ജയ് ശ്രീറാം....”

പനി ശമിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിനിടയിൽ ശിവൻ നന്തിയുടെ പുലമ്പൽ അവഗണിച്ചുവെങ്കിലും അയാളുടെ കാതിൽ എന്തോ മുഴങ്ങുന്നതുപോലെ.

നൂറുവർഷമായി അവൻ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു?

ശിവൻ നെറ്റി ചൂളിച്ചു.

പനി അവന്റെ തലച്ചോറിനെ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്! ഇവനെക്കണ്ടാൽ ഇരുപതു വയസ്സിനപ്പുറം ഒരു ദിവസത്തെ പ്രായം പോലും തോന്നുകയില്ല!

“നൂറുവർഷമായി ഞാൻ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്....” വിസ്മൃതിയിലകപ്പെട്ട നന്തി തുടർന്നു “ഞാൻ നീലകണ്ഠനെ.... കണ്ടു....”

ശിവൻ ഒരു നിമിഷം നന്തിയെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. പിന്നെ നിഷേധാർത്ഥത്തിൽ തലകുലുക്കിയശേഷം അവൻ ശുശ്രൂഷകളെ തുടർന്നു.

ഏകദേശം ഒരു നാഴിക നേരമായി ബിയാസ് നദീതീരത്തെ കല്ലുകൾ പാകി വഴി അടയാളങ്ങളിട്ട പാതയിലൂടെ നടക്കുകയായിരുന്നു ശിവൻ.

അതിവേഗം സുഖം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നന്തിയുടെ അഭിപ്രായം അവഗണിച്ച് വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിനു പുറത്തേക്കിറങ്ങി ആ പ്രദേശം നടന്നുകാണുകയായിരുന്നു ശിവൻ. നന്തി അപകടനില തരണം ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാലും ആ പടയാളിക്ക് യാത്ര ചെയ്യാൻ തക്ക ശക്തിയാർജ്ജിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കുറച്ചു ദിവസത്തെ വിശ്രമം കൂടി നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ വിശ്രമ സങ്കേതത്തിൽ ശിവൻ മറ്റൊന്നും

ചെയ്യാനില്ലായിരുന്നു. അവൻ അസ്വസ്ഥത തോന്നിത്തുടങ്ങി. മൂന്ന് അംഗരക്ഷകർ ശിവനെ നിഴൽപോലെ പിന്തുടരുവാൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, അവൻ ക്രൂദ്ധനായി അവരെ ഓടിച്ചു. “അട്ടകളെപ്പോലെ നിങ്ങളെന്റെ ശരീരത്തിൽ ഒട്ടിപ്പിടിക്കാതിരിക്കുമോ?”

ബിയാസ് നദിയുടെ താളക്രമത്തിലുള്ള ഒഴുക്ക് ശിവനെ ശാന്തനാക്കി. തണുത്ത നേർത്ത ഇളങ്കാറ്റ് അവന്റെ ജടകളെ ഇക്കിളികൂട്ടി. പലതരം ചോദ്യങ്ങള് കൊണ്ട് മനസ്സ് ചുഴിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോള് ശിവൻ തന്റെ വാളുകൈയ്യിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ചു.

നന്തിക്ക് യഥാർത്ഥത്തിൽ നൂറുവർഷത്തിലധികം പ്രായമുണ്ടോ? പക്ഷേ, അത് അസാധ്യമാണ്! പിന്നെ എന്തിനാണ് ഈ കിറുക്കൻ മെലുഹന്മാർ എന്റെ സഹായം ആവശ്യപ്പെടുന്നത്? ഈ പരിശുദ്ധ തടാകത്തിന്റെ പേരിൽ എന്റേയീ നശിച്ച കഴുത്തിനെന്താണ് ഇത്രയ്ക്ക് തണുപ്പനുഭവപ്പെടുന്നത്?

ചിന്തകളിലലിഞ്ഞു നടക്കുന്നതിനിടയിൽ പാത വിട്ടുകന്ന് താനൊരു വെളിമ്പ്രദേശത്തെത്തിയ കാര്യം ശിവൻ മനസ്സിലായില്ലായിരുന്നു. ഇന്നുവരെ കണ്ട ഏറ്റവും മനോഹരമായ സൗധങ്ങളിലൊന്നാണ് അവന്റെ മുന്നിൽ ഉയർന്നു നിന്നിരുന്നത്. വെളുപ്പും ഇളംചുവപ്പുമാർന്ന വെണ്ണക്കല്ലുകള് കൊണ്ടാണ് ആ സൗധം നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. അനേകം ചവിട്ടുപടികള് കയറിച്ചെന്നാല് ഉയർന്നുനില്ക്കുന്ന ഒരു സഭാമണ്ഡലത്തില് എത്തിച്ചേരാം. അതിനുചുറ്റും തൂണുകള് കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. അലംകൃതമായ മേലാപ്പിനുതൊട്ടുമുകളില് ഈശ്വരന്മാരോട് നമസ്തേ എന്ന് അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നതുപോലെ തുകോണാകൃതിയുള്ള ഒരു മുഖപ്പ് ഉയർന്നുനിന്നു. ആ സൗധത്തില് ലഭ്യമായ ഇടങ്ങളിലെല്ലാം വിശാലമായ ശില്പങ്ങള് കൊത്തിവെച്ചിരുന്നു.

ശിവൻ മെലുഹയില് വന്നിട്ട് നിരവധി ദിവസങ്ങള് പിന്നിട്ടിരുന്നു. അവനവിടെ കണ്ട കെട്ടിടങ്ങളെല്ലാംതന്നെ പ്രവർത്തനസജ്ജവും നിർമ്മാണ വൈദഗ്ദ്ധ്യം വിളിച്ചോതുന്നവയുമായിരുന്നു. എന്നാല് ഈ കെട്ടിടം അസാധാരണമാംവിധം വർണ്ണപ്പകിട്ടുള്ളതായിരുന്നു. പ്രവേശനദ്വാരത്തില് ‘ബ്രഹ്മദേവ ക്ഷേത്രം’ എന്നെഴുതിവെച്ചിരുന്നു. ആരാധനാലയങ്ങള് നിർമ്മിക്കുന്നതില് മെലുഹന്മാർ സവിശേഷമായ സർഗ്ഗസിദ്ധി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായി അവൻ തോന്നി.

ആ വെളിമ്പ്രദേശത്തെ പറമ്പില് വഴിവാണിഭക്കാര് ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവരില് ചിലര് പൂക്കള് വില്പനയ്ക്കുവെച്ചിരുന്നു, മറ്റുചിലര് ഭക്ഷണസാധനങ്ങളാണ് വില്പനയ്ക്കുവെച്ചിരുന്നത്. ശേഷിച്ചവര് പൂജാദ്രവ്യങ്ങളാണ് വില്പനയ്ക്കുവെച്ചിരുന്നത്. ക്ഷേത്രത്തിലെത്തുന്ന ഭക്തന്മാര്ക്ക് അവരുടെ പാദരക്ഷകള് സൂക്ഷിക്കാനായി പുറത്ത് ചെറിയ ഒരു ശാല ഉണ്ടായിരുന്നു. ശിവൻ തന്റെ പാദുകങ്ങള് അവിടെ ഏല്പിച്ച് പടികള് കയറിച്ചെന്നു. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രധാനഭാഗത്തെത്തിയപ്പോള് അവന്റെ ദൃഷ്ടി അവിടത്തെ കൊത്തു പണികളിലും ശില്പങ്ങളിലും വാസ്തുശില്പ വൈദഗ്ദ്ധ്യം പ്രസരിപ്പിച്ച മായാവിലാസത്തിലും തങ്ങിനിന്നു.

“നീ എന്താണിവിടെ ചെയ്യുന്നത്?”

അവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോള് പരിഹാസരൂപേണ ഒരു ബ്രാഹ്മണ പണ്ഡിതന് തന്നെ ഉറ്റുനോക്കുന്നത് അവൻ കണ്ടു. ആ മെലിഞ്ഞുണങ്ങിയ മുഖത്തുനിന്നും വെള്ളിനിറത്തിലുള്ള താടി ഒഴുകിയിറങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വെള്ളിനിറത്തിലുള്ള തലമുടിക്ക് സമാനമായ നിറമായിരുന്നു അത്. കാവിമുണ്ടും അംഗവസ്ത്രവും ധരിച്ച അദ്ദേഹത്തിന് നിർവ്വാണം പ്രാപിച്ചു കഴിഞ്ഞ ഒരു മനുഷ്യന്റെ ശാന്തവും സൗമ്യവുമായ ഒരു ഭാവമായിരുന്നു. എന്നാല് ദൈവികമായ എന്തോ കർത്തവ്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായി ഈ ലൗകിക ജീവിതം തിരഞ്ഞെടുത്ത

ഒരുവന്റെ ഭാവമായിരുന്നു ആ വ്യക്തിശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നത്. മെലുഹയിൽ താൻ ആദ്യമായി കണ്ട യഥാർത്ഥ വയോധികനാണ് ആ ദേഹമെന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലാക്കി.

"ക്ഷമിക്കണം. എനിക്കിവിടെ പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള അവകാശമില്ലേ?" ശിവൻ ഭവ്യതയോടെ ചോദിച്ചു.

"തീർച്ചയായും നിനക്കിവിടെ പ്രവേശിക്കാം. ഈശ്വരഭവനത്തിൽ ആർക്കും പ്രവേശിക്കാം."

ശിവൻ മന്ദഹസിച്ചു. എന്നാൽ അതിനു മറുപടി പറയുന്നതിനുമുമ്പേ പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠൻ അവനോടു ചോദിച്ചു: "പക്ഷേ, ഇത്തരം ദൈവങ്ങളിൽ നീ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. അല്ലേ?"

ശിവന്റെ മുഖത്തെ പുഞ്ചിരി വന്നതുപോലെ പോയി.

ഇയാളുടേത് എങ്ങനെ അറിയാം?

ശിവന്റെ കണ്ണുകളുയർത്തിയ ചോദ്യത്തിനുള്ള മറുപടി ആ പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠൻ നൽകി. "ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവർക്കെല്ലാം ബ്രഹ്മദേവനെ ദർശിക്കണമെന്നു മാത്രമേ ആഗ്രഹമുള്ളൂ. ഈ മനോഹരമായ ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ച വാസ്തുശില്പികളുടെ പ്രതിഭാവിളാസത്തെ ആരും തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. എങ്കിലും നിനക്ക് ഈ വാസ്തുശില്പികളുടെ സൃഷ്ടികളിൽ മാത്രമേ ശ്രദ്ധയുള്ളൂ. നീ ഇതുവരെ ആ ദേവപ്രതിഷ്ഠയെ ഒന്നുനോക്കുകപോലും ചെയ്തില്ല."

ക്ഷമാപണത്തിന്റെ മട്ടിൽ ശിവൻ ചിരിച്ചു. "അങ്ങ് ഊഹിച്ചത് ശരിയാണ്. ഞാനീ പ്രതീകാത്മക ദൈവങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. നമുക്കുചുറ്റും ദൈവമുണ്ടെന്നാണ് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നത്. ഒഴുകുന്ന നദിയിൽ, മരങ്ങളുടെ മർമ്മരത്തിൽ, കാറ്റിന്റെ അടക്കംപറച്ചിലിൽ എല്ലാം അവൻ നമ്മോട് എപ്പോഴും സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവൻ പറയുന്നത് കേൾക്കുക മാത്രമാണ് നമുക്ക് ചെയ്യാനുള്ളത്. എങ്കിലും നിങ്ങളുടെ ദൈവത്തോട് അനാദരവ് കാട്ടുംവിധം എന്തെങ്കിലും പിഴവ് എന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ ക്ഷമ യാചിക്കുന്നു."

"സുഹൃത്തേ, നീ ക്ഷമ യാചിക്കേണ്ട കാര്യമൊന്നുമില്ല." പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "നിന്റെ ദൈവ'മെന്നോ 'എന്റെ ദൈവ'മെന്നോ ഒരു വേർതിരിവില്ല. എല്ലാ ഈശ്വരചൈതന്യത്തിന്റെയും ഉറവിടം ഒന്നാണ്. സാക്ഷാത്കാരം മാത്രമാണ് വ്യത്യസ്തം. പക്ഷേ, ഒരുദിവസം ഈ ശില്പസൗന്ദര്യത്തിനു പകരം പ്രാർത്ഥനയ്ക്കുമാത്രം അനുയോജ്യമായ ഒരു ക്ഷേത്രം നീ കണ്ടെത്തുമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു."

"ശരിക്കും? അതേത് ക്ഷേത്രമായിരിക്കും?"

"നീ അതിനു തയ്യാറാകുമ്പോള് നിനക്കതു കണ്ടെത്താൻ കഴിയും, സുഹൃത്തേ."

എന്തുകൊണ്ടാണ് ഈ മെലുഹന്മാർ എപ്പോഴും കടങ്കഥ പറയുന്നതു പോലെ സംസാരിക്കുന്നത്?

ശിവൻ ഭവ്യതയോടെ തലകുലുക്കി. ആ പണ്ഡിതന്റെ വാക്കുകള് അംഗീകരിക്കുന്നതുപോലെയായിരുന്നു ആ തലകുലുക്കല്. അവനാ വാക്കുകള് ശരിക്കും മനസ്സിലായിരുന്നില്ല. ആ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെടുന്നതിനേക്കാള് സ്വയം സ്ഥലം വിടുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് അവനു തോന്നി.

"പണ്ഡിറ്റ്ജി, എനിക്കെന്റെ വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിൽ ഉടൻ മടങ്ങിയെത്തണം. എങ്കിലും എന്റെ വീധിക്കു യോജിച്ച ഒരു ക്ഷേത്രം കണ്ടെത്തുവാൻ ഞാൻ

ആകാംക്ഷയോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. താങ്കളെ കാണാനിടയായതില് സന്തോഷം." പണ്ഡിതന്റെ കാല് തൊട്ടുവന്ദിക്കുവാന് കുമ്പിട്ടുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു.

ശിവന്റെ മൂര്ദ്ധാവില് കൈവെച്ചുകൊണ്ട് പണ്ഡിതന് സൗമ്യമായി പറഞ്ഞു 'ഗുരു വിശ്വാമിത്രന് ജയിക്കട്ടെ. ഗുരു വസിഷ്ഠന് ജയിക്കട്ടെ." ശിവന് എഴുന്നേറ്റ് ആ പടികള് തിരിച്ചിറങ്ങി. തന്നില് നിന്നും നടന്നുകലുന്ന ശിവനെ നോക്കി അവന് കേള്ക്കാ ദൂരത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞപ്പോള് ആരാധനാ ഭാവത്തില് ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കര്മ്മയോഗത്തിലെ തന്റെ സഹയാത്രികനെ കണ്ട സന്തോഷത്തില് പണ്ഡിതന് ഇങ്ങനെ മന്ത്രിച്ചു 'കര്മ്മസാത്തി* ഇതില് ആഹ്ലാദം കൊള്ളേണ്ടത് ഞാനാകുന്നു.'

പാദുകങ്ങള് സൂക്ഷിക്കുന്ന ശാലയില്നിന്നും അവ തിരിച്ചുവാങ്ങി കാലിലണിഞ്ഞശേഷം പ്രതിഫലമായി ഒരു നാണയം അവന് നല്കി. പാദുകശാലയുടെ ചുമതലക്കാരന് ഭവ്യതയോടെ അത് നിരസിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു "നന്ദി പ്രഭോ! ഇത് മെലുപന് ഭരണകൂടം ഏര്പാടുചെയ്തിട്ടുള്ള സേവനമാണ്. ഇതിന് പ്രതിഫലമൊന്നും വേണ്ട."

ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചു. "നിശ്ചയമായും! നിങ്ങള്ക്ക് എല്ലാറ്റിനും ഒരു സംവിധാനമുണ്ട്. നന്ദി."

പാദുകശാലക്കാരന് പുഞ്ചിരിച്ചു. "ഞങ്ങള് ഞങ്ങളുടെ കര്ത്തവ്യം നിര്വ്വഹിക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്."

ശിവന് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചവിട്ടുപടികള്ക്കുനേരെ നടന്നു. അവിടെ ഇരിക്കുന്നതിനിടയില് അവിടത്തെ ശാന്തിദായകമായ അന്തരീക്ഷം തന്റെ ദേഹിയെ അതിന്റെ ശാന്തികൊണ്ടു നിറച്ചൊട്ടെ എന്നു കരുതി അവന് ശ്വാസം അകത്തേക്ക് ആഞ്ഞുവലിച്ചു. അപ്പോള് അത് സംഭവിച്ചു. സാക്ഷാല്ക്കാരമനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഓരോ ഹൃദയവും മോഹിക്കുന്ന നിമിഷം. ഓരോ ആത്മാവും തന്റെ മുന്നുമെത്ത മുറുകെപിടിക്കുമ്പോള് ആഗ്രഹിക്കുന്ന അവിസ്മരണീയമായ ആ നിമിഷം. ദൈവങ്ങളുടെ ഗുഹാലോചനക്കിടയിലും ഭാഗ്യവാന്മാരായ ചിലയാളുള്ക്ക് മാത്രം അനുഭവിക്കാന് സാധിക്കുന്ന ആ നിമിഷം. അവള് അവന്റെ ജീവിതത്തിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്ന നിമിഷം.

വിദഗ്ദ്ധമായി കുതിരകളെ തെളിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു രഥത്തിലേറിയാണ് അവള് ആ മുറ്റത്തേക്ക് വന്നത്. അവളുടെ തോഴി ആ രഥത്തിന്റെ അഴികളില് പിടിച്ചുനിന്നു. അവളുടെ കേശഭാരം ഒരു നാടകൊണ്ട് കെട്ടിയൊതുക്കി വെച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും അനുസരണയില്ലാത്ത ചില അളകുങ്ങള് കാറ്റില് കഥക് നൃത്തത്തിന്റെ ചുവടുകള് വെച്ചു. അവളുടെ തുളച്ചുകയറുന്ന നീലക്കണ്ണുകളും ഓടിന്റെ നിറമുള്ള ചര്മ്മവും ദേവിമാരുടെപോലും അസൂയ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി. ശരീരം അംഗവസ്ത്രം കൊണ്ടു മൂടിയിരുന്നുവെങ്കിലും അതിനടിയിലെ മനോഹരമായ ശരീര വടിവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തകള് ശിവന്റെ ഭാവനയെ ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചു. ആ രഥം നിര്ത്തിയിടേണ്ട സ്ഥലത്തേക്ക് അത് ഓടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമ്പോള് ചെറിയൊരു പാടുപോലുമില്ലാത്ത അവളുടെ മുഖം ഏകാഗ്രതയുടെ ചിത്രമായി. ആത്മവിശ്വാസത്തോടെയാണ് അവളാ രഥത്തില്നിന്ന് താഴേക്കിറങ്ങിയത്. ധിക്കാരത്തിലേക്കുള്ള ഹീനമായ പാതയെ മറയ്ക്കുവാന് പോന്നതായിരുന്നില്ല ആ ശാന്തമായ ആത്മവിശ്വാസം. അന്തസ്സാര്ന്ന നടത്തം. അതു കാണുന്നവര്ക്ക് അവള്ക്ക് ആരെയും കുസലില്ലെന്നു തോന്നുമെങ്കിലും അത്ര നിസ്സംഗമായിരുന്നില്ല അത്. ഉണങ്ങിവരണ്ട ഭൂമി മുകളിലൂടെ കടന്നുപോകുന്ന മഴക്കാറില് മയങ്ങിപ്പോയതുപോലെ ശിവനവളെ ഉറ്റുനോക്കി.

എന്നോടു കരുണ കാണിക്കണേ!

“സ്വാമിനി, സ്വന്തം അനുചരസംഘത്തില് നിന്നും അകന്ന് ഇങ്ങനെ അലഞ്ഞുതിരിയുന്നത് അത്ര ബുദ്ധിയല്ലെന്ന് തോന്നുന്നു.” തോഴി അവളോടു പറഞ്ഞു.

“കൃതിക, മറ്റുള്ളവര്ക്ക് നിയമങ്ങളറിയില്ലെന്ന കാരണത്താല് നമുക്ക് അവഗണിക്കാമെന്ന് അര്ത്ഥമില്ല.” അവള് പറഞ്ഞു. “വര്ഷത്തിലൊരിക്കല് പുണ്യവതിയായ സ്ത്രീ ബ്രഹ്മദേവക്ഷേത്രത്തില് ദര്ശനം നടത്തണമെന്ന് ഭഗവാന് ശ്രീരാമന് വ്യക്തമായി ഉര ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്റെ അംഗരക്ഷകര്ക്ക് എന്തൊക്കെ ബുദ്ധിമുട്ടുകളുണ്ടായാലും ഞാന് ആ നിയമം ലംഘിക്കുകയില്ല.”

താന് നടന്നുപോകുമ്പോള് ശിവന് തന്നെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നത് അവള് ശ്രദ്ധിച്ചു. അതിശയഭാവത്തില് വളഞ്ഞ അവളുടെ നേര്ത്ത പുരികക്കൊടികള് പിന്നെ അലോസരം കൊണ്ടുള്ള പരിഹാസത്തിലേക്കു വഴിമാറി. ആ നോട്ടം പിന്വലിക്കുവാന് ധീരമായ ശ്രമം നടത്തിയെങ്കിലും ശിവന്റെ കണ്ണുകള് ഇപ്പോള് അവന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലായിരുന്നില്ല. അവള് നടത്തം തുടര്ന്നു. കൃതിക അവളുടെ പിന്നാലെ നടന്നു.

അപ്പോഴും തന്നെ തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന, ഗോത്രവര്ഗ്ഗത്തിന്റെ അടയാള രക്ഷ ധരിക്കാത്ത ആ കുടിയേറ്റക്കാരനെ കാണുവാനായി ഏറ്റവും മുകളിലെ പടിയിലെത്തിയപ്പോള് അവളൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. പ്രധാനക്ഷേത്രത്തിലേക്കു നടക്കുന്നതിനിടയില് തന്റെ തോഴിയായ കൃതികയോട് അവള് പിറുപിറുത്തു. “അപരിഷ്കൃതരായ കുടിയേറ്റപ്പരിഷകള്! അവന്റെ നോട്ടം കണ്ടാല് ഈ കിരാതന്മാര്ക്കിടയിലാണ് നമ്മുടെ രക്ഷകനിരിക്കുന്നതെന്നു തോന്നും!”

അവള് ദൃഷ്ടിയില്നിന്നു മറഞ്ഞപ്പോള് മാത്രമാണ് ശിവന് ശ്വാസംവിടാന് സാധിച്ചത്. കഷ്ടപ്പെട്ട് തന്റെ ബോധമണ്ഡലത്തെ തിരിച്ചുപിടിക്കാന് ശ്രമിക്കുമ്പോള് ശിവന് ഒരു കാര്യം തീരുമാനിച്ചു - അവളെ ഒരുനോക്കുകൂടി കാണാതെ താനീ ക്ഷേത്രം വിടുന്ന പ്രശ്നമില്ല. അവന് ഒരിക്കല്കൂടി ആ ചവിട്ടുപടിയിലിരുന്നു.

ശ്വാസോച്ഛ്വാസവും ഹൃദയസ്പന്ദനവും സാധാരണരീതിയിലായപ്പോഴാണ്, അവളുടെ സാന്നിധ്യം മൂലം താന് ചെന്നുപെട്ടിരിക്കുന്ന ആ ചുറ്റുപാടിനെക്കുറിച്ച് അവന് ശ്രദ്ധിച്ചത്. അവള് അകത്തേക്കു കടന്നുവന്ന ഇടതുഭാഗത്തെ പാതക്കുന്നേരെ അവന് ഒരിക്കല്കൂടി നോക്കി. ആല്മരത്തിനടിയിലിരിക്കുന്ന വെള്ളരിക്കാവില്പനക്കാരനേയും കടന്ന് അവള് പോയ്ക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

സംഭവവശാല്, എന്തുകൊണ്ടാണോ വെള്ളരിക്കാവില്പനക്കാരന് തന്റെ വില്പനച്ചരക്കിനെക്കുറിച്ച് വിളിച്ചുകൂവാത്തത്? അവനാ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുതന്നെ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എന്തായാലും അതൊന്നും എന്നെ ബാധിക്കുന്ന വിഷയമല്ല.

മുറ്റത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലുള്ള ജലധാരയെ വലംവെച്ചു കടന്നുവന്ന ആ രഥം തീര്ത്ത പാതയിലേക്ക് അവന് ഉറ്റുനോക്കി. ഉദ്യാനത്തിന്റെ കവാടത്തില് നിന്നിരുന്ന ആട്ടിടയനെക്കടന്ന് വലത്തോട്ടു തിരിഞ്ഞുപോയി ആ രഥം.

സംഭവവശാല്, എവിടെയാണോ ആട്ടിടയന്റെ ചെമ്മരിയാടുകള്?

രഥം വന്ന വഴിയിലേക്ക് ശിവന് ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ക്ഷേത്രസമുച്ചയത്തിനുള്ളിലേക്ക് അപ്പോള് കടന്നുവന്ന ഒരാള് ആ രഥത്തിനടുത്ത് നില്ക്കുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ, അയാള് ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിലേക്ക് കടന്നിരുന്നില്ല. അയാള് ആട്ടിടയനെ നോക്കി പതിയെ തലകുലുക്കി. തന്റെ നിരീക്ഷണത്തില്നിന്നു ലഭിച്ച വിവരം മനസിലാക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ശിവന് ഒരിക്കല്കൂടി അവളുടെ

സാന്നിധ്യം അനുഭവപ്പെട്ടു. അവൻ തലക്ഷണം തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോള് അവള് ക്ഷേത്രത്തിലെ പടികള് ഇറങ്ങുകയായിരുന്നു. അവള്ക്കു പിറകില് കൃതിക നിശ്ശബ്ദം നടന്നു. ഒട്ടും മര്യാദയില്ലാത്ത, ഗോത്രവർഗ്ഗത്തിന്റെ അടയാളരക്ഷയില്ലാത്ത, തീര്ത്തും വിദേശിയനായ ഒരാള് തന്നെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോള്, അവള് അവന്റെ അടുത്തേക്കു നടന്നുചെന്ന് ഉറച്ചതെങ്കിലും മര്യാദയുള്ള വാക്കുകളില് ചോദിച്ചു “ക്ഷമിക്കണം, നിങ്ങള്ക്കെന്തെങ്കിലും പ്രശ്നമുണ്ടോ?”

“ഇല്ലയില്ല, ഒരു പ്രശ്നവുമില്ല. പക്ഷേ മുൻപെവിടെയോ വെച്ച് നിങ്ങളെ കണ്ടതുപോലെ എനിക്കു തോന്നുന്നു.” അല്പം പരിഭ്രമിച്ചുപോയ ശിവൻ പ്രതിവചിച്ചു.

ഇതിനോട് എങ്ങനെ പ്രതികരിക്കണമെന്ന് ആ സുന്ദരിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. വ്യക്തമായും അതൊരു കള്ളമായിരുന്നുവെങ്കിലും ആ ശബ്ദത്തിന് ആത്മാർത്ഥതയുണ്ടായിരുന്നു. അവള്ക്കതിനോട് പ്രതികരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതിനു മുൻപ് കൃതിക അല്പം പരൂഷമായി ഇടപെട്ടു: “ഇങ്ങനെയാണോ സ്ത്രീകളുമായി സംസാരിക്കേണ്ടത്?”

ശിവൻ അതിനു മറുപടി പറയാൻ തുടങ്ങുമ്പോള്, വെള്ളരിവില്ലനക്കാരുന്റെ ഭൂതഗതിയിലുള്ള ചലനം അവനെ ജാഗരൂകനാക്കി. അയാള് തന്റെ വേഷ്ടിമാറ്റി വാള് വലിച്ചെടുക്കുന്നതാണ് ശിവൻ തിരിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോള് കണ്ടത്. ആട്ടിടയനും രഥത്തിനടുത്തുനിന്നിരുന്ന ആളും സാമ്പ്രദായികമായ പോരാട്ടച്ചുവടുകളില് നില്ക്കുകയായിരുന്നു. മിന്നല് വേഗത്തില് ശിവൻ വാള് വലിച്ചുരിയ ശേഷം താൻ ഏറെ ഇഷ്ടപ്പെട്ട ആ വസ്തുവിനെ തന്റെ പുറകിലേക്ക് വലിച്ചടുപ്പിക്കുവാനായി ഒരു സുരക്ഷാകവചം പോലെ കൈ വിടർത്തിപ്പിടിച്ചു. എന്നാല് അവള് ആ വിടർത്തിപ്പിടിച്ച കൈപ്പടത്തില്നിന്നും തെന്നിമാറി തന്റെ അംഗവസ്ത്രത്തിനിടയില്നിന്നും ഒരു വാള് വലിച്ചെടുത്തു. ശിവൻ അവളെ അഭിനന്ദിക്കുന്ന മട്ടില് മിന്നല്പിണർപോലൊരു പുഞ്ചിരിതൂകി. അതിനുമറുപടിയായി അവളുടെ കണ്ണുകള് അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ ദൈവിക സമാഗമം അംഗീകരിക്കുംമട്ടില് തിളങ്ങി.

ശബ്ദം നേർപ്പിച്ച് അവള് കൃതികയോടു മന്ത്രിച്ചു “ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ഓടിപ്പോകൂ. ഇത് കഴിയുംവരെ നീ അവിടെനിന്നാല്മതി.”

കൃതിക പ്രതിഷേധിച്ചു “പക്ഷേ, ദേവീ...”

“പോകാനാണ് പറഞ്ഞത്.” അവള് കല്പിച്ചു.

കൃതിക തിരിഞ്ഞ് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടികള് ഓടിക്കയറി. ശിവനും ആ യുവതിയും പരസ്പരം പുറംതിരിഞ്ഞ് പ്രതിരോധം തീർക്കുന്ന പങ്കാളികളായി ഏതുവശത്തുനിന്നുമുള്ള ആക്രമണത്തെ പ്രതിരോധിക്കുംവിധം ആയോധനത്തിന്റെ ചുവടുറപ്പിച്ചു നിന്നു. മൂന്ന് അക്രമികള് അവരുടെ നേർക്കു കുതിച്ചെത്തി. ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ പുറകില് ഒളിച്ചിരുന്ന രണ്ടുപേർക്കുടി അവർക്കൊപ്പം ചേർന്നു. ആട്ടിടയന് അടുത്തുവന്നതോടെ ശിവൻ വാളുയർത്തി പ്രതിരോധിച്ചു. ഇടയനെ ഒരു ആക്രമണത്തിനു പ്രേരിപ്പിക്കുവാനായി ഒരു വശത്തുകൂടെ ആക്രമണം നടത്താനെന്ന വ്യാജേന ശിവൻ വാള് അല്പം താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചു. മാതൃകമായ മുറിവേല്ക്കുന്നതിനായി അയാളെ പ്രലോഭിപ്പിക്കുവാൻ അവനുദ്ദേശിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി ശിവൻ തന്റെ വാളുയർത്തി ആട്ടിടയന്റെ ഹൃദയത്തില് മുറിവേല്പ്പിക്കാനാകും.

എങ്കിലും ഇടയന് അപ്രതീക്ഷിതമായ ഒരു നീക്കം നടത്തി. ശിവൻ തുറന്നുകൊടുത്ത പോർമുഖം ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുപകരം അവന്റെ ചുമലിനെ

ആക്രമിക്കുവാനാണ് അയാള് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. ശിവന് ദുതഗതിയില് വലതുകൈ ഉയര്ത്തി ആഞ്ഞുവെട്ടി ഇടയന്റെ ഉടലില് മുറിവേല്പിച്ചു. ഇടയന് പുറകോട്ടു മലച്ചപ്പോള് വലതുഭാഗത്തുനിന്നും മറ്റൊരാള് പ്രവേശിച്ചു. അകലം പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് അയാള് ചാടിയത്. അത്ര മികച്ചൊരു നീക്കമല്ലാത്തതിനാല് നാമമാത്രമായ ഉപരിതല സ്പര്ശിയായ ഒരു മുറിവുണ്ടാക്കാനേ അതിനു സാധിക്കൂ. അയാളുടെ വീശില് നിന്നൊഴിഞ്ഞുമാറുവാനായി പുറകോട്ടുമാറിയ ശിവന് അനായാസം വാള് താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചു. അത് ആ അക്രമിയുടെ തുടയില് മുറിവുണ്ടാക്കി. വേദനയാല് നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് ആ അക്രമിയും പുറകോട്ടു മലച്ചു. ഇടതുവശത്തുനിന്ന് മറ്റൊരുത്തന് കൂടി ആക്രമണത്തിനെത്തിയപ്പോള് ഇത് നിശ്ചയമായും വിചിത്രമായൊരു ആക്രമണമാണെന്ന് ശിവനു മനസ്സിലായി.

തങ്ങളെ എന്താണ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് അക്രമികള്ക്കു അറിയാമായിരുന്നു സമര്ത്ഥരായ പടയാളികളെപ്പോലെയാണവര് കാണപ്പെട്ടത്. അതേസമയം ഒഴിഞ്ഞുമാറലിന്റെ വിചിത്രമായ നൃത്തച്ചുവടുകളും അവര് പ്രയോഗിച്ചു. അവര്ക്ക് എതിരാളിയെ കൊല്ലണമെന്ന ലക്ഷ്യമുള്ളതായി തോന്നിയില്ല. വെറുതെ മുറിവേല്പിക്കുക മാത്രമായിരുന്നു അവരുടെ ലക്ഷ്യം. എല്ലാം കണക്കിലെടുക്കുന്ന അവരുടെ ജാഗ്രതമൂലമാണ് അവര്ക്ക് എളുപ്പത്തില് തിരിച്ചടികിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. ഇടതുഭാഗത്തുകൂടെയുള്ള ഒരാക്രമണം തടുത്തുമാറ്റിയശേഷം ശിവന് ഒരുത്തന്റെ ചുമലില് വാള് ശക്തമായി കുത്തിയിറക്കി. ഇടതുകൈ കൊണ്ട് അയാളെ തന്റെ വാള്ത്തലയില്നിന്നും അവന് തള്ളിമാറ്റിയപ്പോള് അയാള് വേദനകൊണ്ട് നിലവിളിച്ചു. സാവധാനമെങ്കിലും ക്രമേണ ആ അക്രമികളുടെ എണ്ണം കുറഞ്ഞുവരികയായിരുന്നു. ഏറെനേരം പിടിച്ചുനില്ക്കാനാവാത്ത വിധം അവര്ക്കു നിരവധി ഇടങ്ങളില് മുറിവേറ്റിരുന്നു.

പൊടുന്നനെ രണ്ടുകൈയിലും വാളേന്തിയ ഒരു ഭീമന് മരങ്ങളെക്കു പുറകില്നിന്നും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ആപാദചൂഡം മറയ്ക്കുന്ന ഒരുതരംവസ്ത്രമാണ് അയാള് ധരിച്ചിരുന്നത്. അയാളുടെ മുഖം ഒരു മുഖംമൂടികൊണ്ട് മറച്ചിരുന്നു. ആകെക്കൂടി കാണാന് കഴിഞ്ഞിരുന്നത് വലിയ നിസ്സംഗമായ ബദാമിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള രണ്ടു വലിയ കണ്ണുകളും മാംസളവും കരുത്തുറ്റതുമായ രണ്ടു കൈകളുമാണ്. തന്റെ അനുചരന്മാരോട് ഉച്ചത്തില് ആജ്ഞാപിച്ചുകൊണ്ട് അയാള് ശിവനും ആ യുവതിക്കും നേരെ കുതിച്ചു. അനായാസതയോടെ യുദ്ധം ചെയ്യാന് കഴിയാത്തവിധം വലുതായിരുന്നു അയാളുടെ ശരീരം. എന്നാല് ആ ന്യൂനതയെ പരിഹരിക്കുന്നതായിരുന്നു അയാളുടെ കൈകളുടെ ശേഷി. മറ്റുള്ള അക്രമികള് മുറിവേറ്റവരെ നീക്കം ചെയ്യുന്നത് ശിവന് കണ്കോണുകളിലൂടെ കണ്ടു. തന്റെ അനുചരര് പിന്വാങ്ങിയപ്പോഴും മുഖംമൂടിക്കാരന് മനോഹരമായ പ്രതിരോധം തീര്ത്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

ചുറ്റുപാടുമുള്ള കാര്യങ്ങളെ കാണുന്നതില്നിന്നും അയാളുടെ കാഴ്ചയെ മറയ്ക്കുവാന് ആ ശിരോവസ്ത്രത്തിനു കഴിഞ്ഞെക്കുമെന്ന് ശിവനുതോന്നി. ആ ബലഹീനത ശരിക്കും ഉപയോഗിക്കണമെന്ന് ശിവന് നിശ്ചയിച്ചു. ഇടത്തുമാറി വാള് ആഞ്ഞുവീശി അയാളെ പുറകോട്ടുനീക്കാമെന്നും ബാക്കി യുവതിക്കു നിര്വ്വഹിക്കാന് കഴിയുമെന്നും ശിവനു തോന്നി. എന്നാല് എതിരാളി ആ വെല്ലുവിളി നേരിടാനും സജ്ജനായിരുന്നു. പുറകോട്ടുനീങ്ങുന്നതിനിടയില് വിദഗ്ദ്ധമായ രീതിയില് അയാള് ശിവന്റെ വെട്ട് തന്റെ വലതുകൈകൊണ്ട് തടഞ്ഞു. അയാളുടെ വലത്തെ തുടയില് ഒരു തുകല്ച്ചട്ട കെട്ടിയിട്ടുള്ളതായി അവന് കണ്ടെത്തി. അതില് കൃത്യമായ ഒരു അടയാളമുണ്ടായിരുന്നു. ശിവന് വാളുകൊണ്ട്

വെട്ടിയെങ്കിലും ആ രൂപം അനായാസം ഒരു വശത്തേക്ക് ഒഴിഞ്ഞുമാറി. യുവതിയുടെ വെട്ട് അയാള് ഇടതുകൈകൊണ്ട് തടഞ്ഞു. ശിവന്റെയും യുവതിയുടെയും ആക്രമണത്തില്നിന്നും അയാള് അകലം പാലിക്കുകയും അതേസമയം അവരെ വിശ്രമിക്കാന് അനുവദിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പെട്ടെന്ന് ആ രൂപം പോരാട്ടം മതിയാക്കി പിന്വാങ്ങി. പിന്വാങ്ങുമ്പോഴും അയാളുടെ വാളുകള് ഭയപ്പെടുത്തുംവിധം ശിവനും ആ യുവതിക്കും നേരെ എഴുന്നുനിന്നു. അയാളുടെ അനുയായികള് മരക്കൂട്ടത്തിനുള്ളിലേക്ക് മറഞ്ഞിരുന്നു. സുരക്ഷിതമായ അകലത്തെയെത്തിയപ്പോള് ആ രൂപം തിരിഞ്ഞോടി. ആ രൂപത്തെ പിന്തുടരണമെന്ന് ശിവന് തോന്നിയെങ്കിലും ഉടന്തന്നെ അവനത് വേണ്ടെന്നു വെച്ചു. അപകടത്തില്ചെന്നുപെടാന് സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് അവന് അനുമാനിച്ചു.

ശിവന് തിരിഞ്ഞ് പെണ്പോരാളിയോടായി ചോദിച്ചു “നിനക്ക് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ?”

“ഇല്ല.” പിന്നെ അപ്രസന്നമായ ഭാവത്തോടെ അവള് ശിവനോടു ചോദിച്ചു “നിങ്ങള്ക്കു മുറിവേറ്റോ?”

“ഗുരുതരമായിട്ടൊന്നുമില്ല. അത് ഞാന് പരിഹരിച്ചുകൊള്ളാം.” ശിവന് ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

ഇതിനിടയില് കൃതിക ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടികള് ഓടി ഇറങ്ങിവന്ന് കിതച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു “ദേവി, ഒന്നും പറ്റിയില്ലല്ലോ?”

“കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല.” അവള് മൊഴിഞ്ഞു. “ഈ വിദേശി ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് രക്ഷപ്പെട്ടു.”

ശിവനെനോക്കി കൃതിക പറഞ്ഞു “വളരെ നന്ദിയുണ്ട്. വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു യുവതിയെയാണ് നിങ്ങള് സഹായിച്ചത്.”

എങ്കിലും ശിവന് അതൊന്നും ശ്രദ്ധിക്കുന്നതായി തോന്നിയില്ല. ഒരു വലയത്തിലകപ്പെട്ടതുപോലെ ശിവന് കൃതികയുടെ ദേവിയെത്തന്നെ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. യുവതി തന്റെ പുഞ്ചിരി മറച്ചുവെക്കുവാന് പാടുപെട്ടു.

ആ കുലീനയുവതി പരിഭ്രമം മൂലം തന്റെ കണ്ണുകള് മറ്റൊരിടത്തേക്ക് മാറ്റിപ്പിടിച്ചുവെങ്കിലും ഭവ്യതയോടെ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു “ക്ഷമിക്കണം, നമ്മള് തമ്മില് മുമ്പു കണ്ടുമുട്ടിയിട്ടില്ലെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്.”

“അല്ല, അതല്ല കാര്യം.” ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. “ഞങ്ങളുടെ സമൂഹത്തില് സ്ത്രീകള് പടവെട്ടുക പതിവില്ല. നിങ്ങളുടെ വാള്പയറ്റ് കണ്ടാല് ഒരു സ്ത്രീയാണ് പോരാടുന്നതെന്ന് തോന്നുകില്ല.”

നാശം! എല്ലാം അബദ്ധമായിട്ടാണല്ലോ പുറത്തു ചാടുന്നത്!

“ക്ഷമിക്കണം.” യുദ്ധത്തിലേര്പ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു പോരാളിയുടെ ശൈലി അവളുടെ സ്വരത്തിലേക്കു കടന്നുവന്നു. ഒരു സ്ത്രീയാണ് എന്ന പദപ്രയോഗം അവളെ ശരിക്കും വിഷമിപ്പിച്ചിരുന്നു.

“നിങ്ങളുടെ പോരാട്ടം കണ്ടാല് നിങ്ങളൊരു കിരാതനാണെന്നു പറയുകയില്ല.”

“ഞാന് അത്ര മോശക്കാരനല്ല. നല്ല കഴിവുള്ള ഒരു വാള്പയറ്റുകാരനാണ്! എന്താ എന്നെ ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നോ?”

ഹോ നാശം! ഞാന് എന്തൊക്കെയാ പറയുന്നത്? ഇങ്ങനെയൊക്കെ പറഞ്ഞാല് അവളെ പ്രീതിപ്പെടുത്താന് എനിക്കു കഴിയുകയില്ല.

അവളുടെ ഭാവം വീണ്ടും നിസ്സംഗവും ഗര്വ്വ നിറഞ്ഞതുമായിത്തീര്ന്നു. “ഹേയ് വിദേശീ, നിങ്ങളുമായി പോരാടുവാന് എനിക്കു യാതൊരു താല്പര്യവുമില്ല.”

“അല്ല, അല്ല. എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിക്കരുത്. നിങ്ങളുമായി പോരാടുവാന് ഞാന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. ഞാന് വാള്പയറ്റില് മിടുക്കനാണെന്ന് നിങ്ങളോട് പറയുവാന്

മാത്രമാണ് ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്. മറ്റുകാര്യങ്ങളിലും എനിക്കു കഴിവുണ്ട്. എന്നാൽ അതെല്ലാം അബദ്ധമായിട്ടാണ് പുറത്തുവരുന്നത്. നിങ്ങള് സ്വയം നന്നായി പോരാടി എന്ന സത്യം ഞാൻ അംഗീകരിക്കുന്നു. നിങ്ങള് നല്ലൊരു വാല്പയറ്റുകാരനാണ്. ക്ഷമിക്കണം, വാല്പയറ്റുകാരിയാണ്. സത്യത്തിൽ, നിങ്ങള് ശരിക്കും ഒരു പെണ്ണാണ്...." വാക്കുകള് ഏറ്റവും ശരിയായ രീതിയിൽ പുറത്തുവരേണ്ടതായ ആ ഘട്ടത്തിൽ ശിവൻ തന്റെ വിവേചനശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ടു. അവൻ അബദ്ധങ്ങള് നിരത്തി.

കൃതിക തലതാഴ്ത്തിപ്പിടിച്ച് അപേക്ഷാരൂപത്തിലുള്ള ആ പ്രതികരണത്തിനു നേർക്ക് പുഞ്ചിരിച്ചു.

അതേസമയം അവളുടെ ദേവിക്ക് ആ വിദേശിയെ തീർത്തും അനുചിതമായ അയാളുടെ സംസാരത്തിന്റെ പേരിൽ ഒന്നു ശിക്ഷിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അയാള് അവളുടെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചവനാണ്. മെലുഹൻ പെരുമാറ്റരീതി പുലർത്തുവാൻ അവള് ബാധ്യസ്ഥയായിരുന്നു.

"വിദേശീ, നിങ്ങളുടെ സഹായത്തിനു നന്ദിയുണ്ട്. എന്റെ ജീവൻ ഞാൻ നിങ്ങളോട് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ നിങ്ങളോട് നന്ദിയില്ലാത്തവളായിരിക്കുകയില്ല. എപ്പോഴെങ്കിലും എന്റെ സഹായം ആവശ്യം വന്നാൽ എന്നെ വന്നു കണ്ടുകൊള്ക."

"നിങ്ങളുടെ സഹായം ആവശ്യമില്ലെങ്കിലും എനിക്ക് നിങ്ങളെ വന്നു കാണാമോ?"

നാശം! ഞാനെന്തൊക്കെയോ ഈ പറയുന്നത്?

ഗോത്ര ചിഹ്നങ്ങളില്ലാത്ത, താൻ എത്തിപ്പെട്ട സ്ഥലമേതെന്ന് വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത ആ വിദേശിയെ അവള് അത്യുഗ്രമായി നോക്കി. അമാനുഷമായ അദ്ധ്വാനത്തിലൂടെ അവള് സ്വയം നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് ഭവ്യതയോടെ തലകുമ്പിട്ട് 'നമസ്തേ' പറഞ്ഞു.

തുടർന്ന് ആ കുലീനയുവതി തിരിച്ചുപോകാനിറങ്ങി. ആരാധന നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ കൃതിക അപ്പോഴും ശിവനെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ദേവി പോകാനിറങ്ങുകയാണെന്നു കണ്ടപ്പോള് അവള് തിരിഞ്ഞ് തിടുകപ്പെട്ട ദേവിയെ അനുഗമിച്ചു.

"ദയവായി നിന്റെ പേരെങ്കിലും ഒന്നു പറയ്." അവള്ക്കൊപ്പം നടന്നുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു.

അവള് തിരിഞ്ഞ്നിന്ന് ശിവനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി.

"നോക്ക്, എനിക്ക് നിന്റെ സഹായം ആവശ്യം വരുമ്പോള് ഞാൻ നിന്നെ എങ്ങനെ കണ്ടുപിടിക്കും?" ശിവൻ ആത്മാർത്ഥമായി ചോദിച്ചു.

താല്ക്കാലികമായി നിരായുധയായതുപോലെ അവള് ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിന്നു. ആ അപേക്ഷ യുക്തിസഹമാണെന്ന് അവള്ക്കു തോന്നി. അവള് കൃതികയെ നോക്കി തലയാട്ടി.

"ദേവഗിരിയിൽ ആരോടു ചോദിച്ചാലും നിങ്ങള്ക്ക് ഞങ്ങളെ കുറിച്ചറിയാൻ കഴിയും." കൃതിക പറഞ്ഞു. "അവിടെ ചെന്ന് കുമാരി സതിയെ അന്വേഷിക്കുക."

"സതി....." തന്റെ നാക്കിൽ സ്വർഗ്ഗീയമായ ആ പേര് കിടന്നുരുളുവാൻ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ പറഞ്ഞു "എന്റെ പേര് ശിവൻ എന്നാണ്."

"നമസ്തേ ശിവൻ. നിങ്ങള്ക്ക് എന്നെക്കൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും ആവശ്യം വരികയാണെങ്കിൽ എന്റെ സഹായം ലഭിക്കുമെന്ന് ഞാനിതാ വാക്കു തരുന്നു." കൃതികയുടെ അകമ്പടിയോടെ ഓരത്തിൽ കയറുന്നതിനിടയിൽ സതി പറഞ്ഞു.

അതിവിദഗ്ദ്ധമായി സതി ആ രഥം മുന്നോട്ടു നയിച്ചു. പുറകിലേക്ക് ഒരുതവണപോലും തിരിഞ്ഞു നോക്കാതെ അവള് കൃതികളെ പായിച്ചു.

അതിവേഗം മറയുന്ന രഥത്തിനുനേരെ ശിവന് കണ്ണെടുക്കാതെ നോക്കി നിന്നു. ഒരിക്കൽ അതു കാഴ്ചയിൽനിന്നു മറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞതോടെ അത് ഉയർത്തിയ പൊടിപടലത്തിനു നേർക്ക് അവന് കടുത്ത അസുയയോടെ നോക്കി നിന്നു. അവളെ സ്പർശിക്കുവാനുള്ള ഭാഗ്യം ആ പൊടിപടലങ്ങള്ക്കു ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഞാനീ ദേശത്തെ ഇഷ്ടപ്പെടാൻ തുടങ്ങുകയാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

ആ യാത്രക്കിടയിൽ ആദ്യമായി മെലുഹന് തലസ്ഥാനമായ നഗരത്തിലെത്തിച്ചേരുവാൻ ശിവന് ശരിക്കും ആഗ്രഹിച്ചു. പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് വിശ്രമസങ്കേതത്തിലേക്കു നടന്നു.

ഉടൻതന്നെ ദേവഗിരിയിലെത്തണം.

*കർമ്മസാത്തി: കർമ്മത്തിലെ സഹയാത്രികർ

ദൈവങ്ങളുടെ വീട്

നാല്

“എന്ത്! ആരാണ് അങ്ങയെ ആക്രമിച്ചത്?” സ്തബ്ധനായിപ്പോയ നന്തി ശിവന്റെ സമീപത്ത് കുതിച്ചെത്തി അവന്റെ ശരീരത്തിലെ മുറിവുകളില് നോക്കിക്കൊണ്ട് ചോദിച്ചു.

“അടങ്ങേ നന്തി.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “നദിയിലെ ആ സാഹസത്തിനുശേഷം നിന്റെ ശരീരത്തിന്റെ അവസ്ഥ എന്റെ ശരീരത്തേക്കാള് വളരെ മോശമാണ്. ഈ മുറിവ് പുറത്തേ ഉള്ളൂ. ഒട്ടും ഗൗരവമുള്ളതല്ല. വൈദ്യന്മാര് ഈ മുറിവ് വെച്ചുകെട്ടിക്കഴിഞ്ഞു. എനിക്ക് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല.”

“ഞാൻ വേദിക്കുന്നു പ്രഭോ. ഇതെല്ലാം എന്റെ കുഴപ്പമാണ്. അങ്ങയെ ഒരിക്കലും ഒറ്റയ്ക്കുവിടരുതായിരുന്നു. ഇനിയൊരിക്കലും അതു സംഭവിക്കുകയില്ല. ദയവായി എനിക്ക് മാപ്പു തരിക, പ്രഭോ.”

പതിയെ നന്തിയെ കട്ടിലിലേക്കുതന്നെ തള്ളിക്കൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു. “സുഹൃത്തേ ഇവിടെ മാപ്പിന്റെ കാര്യമൊന്നും ഉദിക്കുന്നില്ല. ഇതെങ്ങനെ നിന്റെ കുഴപ്പമാകും? ദയവായി ശാന്തനാകൂ. നീ ഇങ്ങനെ വികാരഭരിതനാകുന്നത് നിന്റെ ആരോഗ്യത്തിന് യാതൊരു ഗുണവും ചെയ്യില്ല.”

നന്തി അല്പം തണുത്തപ്പോള് ശിവന് തുടർന്നു “എന്തായാലും, അവര് ഞങ്ങളെ കൊല്ലാനാണുശ്രമിച്ചതെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നില്ല. അത് വളരെ വിചിത്രമായി തോന്നുന്നു.”

“ഞങ്ങളെ?”

“അതെ. എനിക്കൊപ്പം രണ്ടു സ്ത്രീകള് കൂടി ആ ആക്രമണത്തില് ഉള്പ്പെട്ടിരുന്നു.”

“പക്ഷേ, ആരായിരിക്കും ഈ അക്രമികള്?” നന്തി ചോദിച്ചു. പിന്നെ മനസ്സിനെ അസ്വസ്ഥമാക്കുന്ന ഒരു ചിന്ത നന്തിയുടെ മനസ്സില് ഉദിച്ചു. “ആ അക്രമികള് ചന്ദ്രക്കലയുള്ള ഒരു പതക്കം ധരിച്ചിരുന്നോ?”

ശിവന് മുഖം ചുളിച്ചു. “ഇല്ല. പക്ഷേ, അവരില് ഒരു വിചിത്രമനുഷ്യന് ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരില്വെച്ച് വാല്പയറ്റില് മിടിക്കുള്ളവന്. ആപാദചൂഡം മൂടുന്ന ഒരു മൂടുപടം അയാള് ധരിച്ചിരുന്നു. ഒരുമുഖംമൂടി അയാളുടെ മുഖം മറച്ചു. വര്ണ്ണോത്സവത്തില് നിങ്ങളുടെ ആളുകള് ധരിക്കാറുള്ള തരത്തിലുള്ള ഒന്ന്. അതിനെ എന്താ വിളിക്കുക?”

“ഹോളി.”

അതെ, ഹോളിക്കു ധരിക്കുന്ന മുഖംമൂടി. എന്തായാലും അയാളുടെ കണ്ണും കൈയും മാത്രമേ നമുക്കുകാണാന് കഴിയുകയുള്ളൂ. കൈയിലണിഞ്ഞിരുന്ന വിചിത്രമായ ഒരു രൂപം കൊത്തിയ തുകല് കൊണ്ടുള്ള ഒരു തടവള മാത്രമാണ് അയാളുടെ സവിശേഷമായ അടയാളം.”

“എന്തുരുപമാണ് പ്രഭോ?”

താളിയോല കൊണ്ടുള്ള ഒരു ചെറുപുസ്തകമെടുത്തശേഷം തൊട്ടപ്പുറത്തുണ്ടായിരുന്ന പീഠത്തില്നിന്ന് ഒരു നീളന് കരിക്കുഷണമെടുത്ത് ശിവന് ഒരു രൂപം വരച്ചു.

നന്തി മുഖം ചുളിച്ചു. ഓം എന്ന പദത്തിനു പകരമായി പുരാതന മനുഷ്യര് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ഒരു പ്രതീകം. പക്ഷേ ആരാണീ രൂപം ഇപ്പോള് ഉപയോഗിക്കുവാന് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്?

“ഓം?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ ഞങ്ങളുടെ മതത്തിലെ ഏറ്റവും പാവനമായ പദമാണ് ഓം. പ്രകൃതിയിലെ ആദ്യത്തെ ശബ്ദമായിട്ടാണ് ഇത് കരുതിപ്പോരുന്നത്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മന്ത്രം. സഹസ്രാബ്ദങ്ങളോളം ആ പദം എഴുതുന്നത് ആ മന്ത്രത്തെ അപമാനിക്കലാണെന്നു കരുതി ആളുകള് അത് എഴുതിയിരുന്നില്ല.”

“പിന്നെ എങ്ങനെയാണ് ഈ രൂപം പ്രത്യക്ഷമായത്?”

“സഹസ്രാബ്ദങ്ങളുടേതല്ല ഭാരതം മുഴുവനും കീഴടക്കിയ മഹാരാജന് ഭരതനാണ് ഈ പ്രതീകം രൂപപ്പെടുത്തിയത്. ആളുകളുടെ ആദരവ് പിടിച്ചു പറ്റിയ അസാധാരണനും അപൂർവ്വതകളുള്ളവനുമായിരുന്ന ഒരു ചന്ദ്രവംശി. നിതാന്തമായ ശത്രുതയും യുദ്ധവും അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിന് സൂര്യവംശത്തില് പെട്ട ഒരു രാജകുമാരിയെയാണ് അദ്ദേഹം വിവാഹം ചെയ്തത്.”

“ആരാണീ ചന്ദ്രവംശികള്?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ, ഞങ്ങളുടെ നേര്വിപരീത സ്വഭാവമുള്ള ആളുകളെക്കുറിച്ച് ആലോചിച്ചുനോക്കണം. ചന്ദ്രന്റെ പിന്മുറക്കാരായ രാജാക്കന്മാരുടെ അനുയായികളാണിവര്.”

“അപ്പോള് അവര് പിന്തുടരുന്നത് ചന്ദ്രപഞ്ചാംഗമാണോ?”

“അതെ പ്രഭോ. വിശ്വസിക്കാന് കൊള്ളാത്ത, കുടിലത നിറഞ്ഞ അലസന്മാരായ ആളുകള്. ചട്ടങ്ങളോ മര്യാദകളോ പുലര്ത്താത്ത അന്തസ്സില്ലാത്ത ആളുകള്. ഭീരുക്കളായ ഇവര് ക്ഷത്രിയന്മാരെപ്പോലെ തത്തുല്യമായി ആക്രമണങ്ങളല്ല നടത്തുക. അവരുടെ രാജാക്കന്മാര്പോലും അഴിമതിക്കാരും സ്വാര്ത്ഥമതികളുമാണ്. ചന്ദ്രവംശികള് മനുഷ്യവംശത്തിനൊരുകളെങ്കമാണ്.”

“പക്ഷേ, ഓം എന്ന അടയാളത്തിന് ഇതുമായി എന്താണ് ബന്ധം?”

“സൂര്യവംശികളും ചന്ദ്രവംശികളും തമ്മിലുള്ള ഐക്യത്തിന്റെ പ്രതീകമായി ഭരതരാജാവ് ചിട്ടപ്പെടുത്തിയ അടയാളമാണിത്. വെളുത്തനിറത്തിലുള്ള ഇതിന്റെ മുകളിലാഗത്തെ പകുതി ചന്ദ്രവംശികളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ചുവപ്പുനിറത്തിലുള്ള അടിഭാഗം സൂര്യവംശികളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ചെങ്കല് നിറത്തിലുള്ള പൊതുപാത ഇതിന്റെ സംയുക്തമായി കരുതപ്പെടുന്നു.

ഇതിന്റെ വലതുഭാഗത്തുള്ള ചന്ദ്രക്കല ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രതീകമാണ്. അതിനുമുകളിലെ സൂര്യന് മുന്ന്പേ നിലവിലുള്ള സൂര്യവംശി പ്രതീകമാണ്.

ഇത് ഈശ്വരാനുഗ്രഹമുള്ള ഒരു ഉടമ്പടിയാണെന്ന് ചിന്തിക്കുവാനാണ് ഭരതമഹാരാജാവ് ഇങ്ങനെയൊരു പ്രതീകം, പരിപാവനമായ ഓം എന്ന് രൂപകല്പന ചെയ്തത്.”

“പിന്നെ എന്തുണ്ടായി?”

“പ്രതീക്ഷിച്ചപോലെ നല്ലവനായ ആ രാജാവ് കാലം ചെയ്തതോടൊപ്പം ആ ഉടമ്പടിയും കാലഹരണപ്പെട്ടു. ഭരതരാജന്റെ സ്വാധീനം അവസാനിച്ചതോടെ ചന്ദ്രവംശികള് പഴയ കുത്സിതമായ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങള് വീണ്ടെടുത്തു. യുദ്ധം ഒരിക്കലേക്കുടി ആരംഭിച്ചു. ആ അടയാളം വിസ്മരിക്കപ്പെട്ടു. ലിഖിതമായ രൂപത്തില് നിന്നും അത് പഴയ ശുദ്ധമായ ശബ്ദരൂപത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോയി.”

“എന്നാല് ഈ മൂടുപടമണിഞ്ഞ മനുഷ്യന്റെ തടവള വര്ണ്ണശബളമായിരുന്നില്ല. അത് മുഴുവനും കറുത്ത നിറത്തിലുള്ളതായിരുന്നു. ആ അടയാളത്തിന് രേഖകളുള്ളതായി എനിക്കു കാണാന് കഴിഞ്ഞില്ല. മൂന്നു സര്പ്പങ്ങളുടെ ചിത്രംപോലെയാണ് എനിക്കതു തോന്നിയത്.”

“നാഗന്മാര് തന്റെ രൂപതക്കത്തിലൊട്ട് എന്തോ ചെറിയൊരു പ്രാര്ത്ഥന ഉരുവിട്ട് സ്തബ്ധനായ നന്തി പറഞ്ഞു.

“ആരാണീ നാഗന്മാര്?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ, ശപിക്കപ്പെട്ട ആളുകളാണവര്” നന്തി കിതച്ചു. “വൈകല്യങ്ങള് പിടിക്കപ്പെട്ട ജന്മങ്ങളാണവര്. മൂന്ന്ജന്മപാപങ്ങള് മൂലമാണ് അവര്ക്കങ്ങനെ സംഭവിച്ചത്. വേണ്ടതിലുമധികം കൈകളോ, ഭയപ്പെടുത്തും വിധം വികൃതങ്ങളായ മുഖമോ ആണ് ആ വൈരൂപ്യങ്ങള്. പക്ഷേ, അവര്ക്ക് അസാധാരണ കരുത്തും ശേഷിയുമുണ്ട്. നാഗന് എന്ന പേരുകേട്ടാല് ഏതൊരു സാധാരണ പൗരന്റേയും മനസ്സില് ഭയമുണരും. സപ്തസിന്ധു പ്രദേശത്തുപോലും താമസിക്കാനുള്ള അനുമതി അവര്ക്കില്ല.”

“സപ്ത സിന്ധു?”

“ഞങ്ങളുടെ ദേശം, പ്രഭോ, എഴുന്നദികളുടെ നാട്. സിന്ധു, സരസ്വതി, യമുന, ഗംഗ, സരയു, ബ്രഹ്മപുത്ര, നര്മ്മദ എന്നീ നദികളുടെ നാട്. സൂര്യവംശികളും ചന്ദ്രവംശികളും ഇവിടെയാണ് ജീവിക്കേണ്ടതെന്ന് മനുദേവന് നിശ്ചയിച്ച സ്ഥലം.”

നന്തി തുടര്ന്നപ്പോള് ശിവന് തലയാട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. “ഞങ്ങളുടെ ദേശത്തിനപ്പുറം നര്മ്മദാ നദിയുടെ തെക്കുഭാഗത്താണ് നാഗന്മാരുടെ നഗരം. അവരെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കുന്നതുപോലും ദൗര്ഭാഗ്യകരമാണ് പ്രഭോ!”

“പക്ഷേ, ഒരു നാഗന് എന്തിനെന്ന് ആക്രമിക്കണം? അല്ലെങ്കില് ഒരു മെലുഹനെ ആക്രമിക്കണം?”

തന്റെ കിതപ്പിനിടയില്പോലും ശപിച്ചുകൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു “ചന്ദ്രവംശികള് മൂലം! ഇരട്ടമുഖമുള്ള ഇക്കുട്ടര് എന്തൊരു നിലവാരത്തിലേക്ക് താഴ്ന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം? നാഗന്മാര് എന്ന പിശാചുക്കളെ ആക്രമണത്തിനുപയോഗിക്കുക! ഞങ്ങളോടുള്ള വെറുപ്പുമൂലം എത്രത്തോളം പാപങ്ങളെ സ്വന്തം ജീവിതത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുന്നുവെന്ന് അവരറിയുന്നുണ്ടാവില്ല.”

ശിവന് നെറ്റിച്ചുളിച്ചു. ആക്രമണത്തിന്റെ സമയത്ത് ആ സൈനികരുടെ ചെറു സംഘം നാഗന്മാരെ ഉപയോഗിക്കുന്നതായി തോന്നിയില്ല. യഥാര്ത്ഥത്തില് നാഗനാണ് അവരുടെ നേതാവ് എന്നാണ് തോന്നിയത്.

ദേവഗിരിയിലെത്തിച്ചേരുവാന് അവര്ക്ക് ഒരാഴ്ച പിന്നെയും വേണ്ടിവന്നു. സത്യജ്, യമുന നദികള് ചേര്ന്ന് രൂപപ്പെടുന്ന സരസ്വതിനദിയുടെ പടിഞ്ഞാറേക്കരയിലാണ് മെലുഹന് തലസ്ഥാനമായ ദേവഗിരി

സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. സങ്കടകരമെന്നു പറയട്ടെ സരസ്വതിയുടെ പ്രൗഢിയേറിയ ഒഴുക്കും വീതിയും ഇപ്പോള് കുറഞ്ഞിരുന്നു. ഇങ്ങനെ ബലക്ഷയം വന്ന അവസ്ഥയിലും അവളുടെ വലിപ്പത്തിനും അമ്പരപ്പിക്കുന്ന ഭാവത്തിനും യാതൊരു കുറവുമില്ലായിരുന്നു. കൊടുങ്കാറ്റുപോലെ കുതിച്ചൊഴുകുന്ന പഞ്ചാബിലെ മറ്റു നദികളിലിനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി സരസ്വതി തികച്ചും ശാന്തയായിരുന്നു. തന്റെ ദിനങ്ങളെ എണ്ണപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതുപോലുള്ള അവസ്ഥ. എന്നിട്ടും കിട്ടിയ ഇടത്തിലൂടെ അക്രമോത്സുകമായി മുന്നോട്ടൊഴുകിയുള്ള അതിജീവനത്തിന് അത് ശ്രമിച്ചില്ല. പകരം, തന്റെ നിധികള് അന്വേഷിച്ചുവന്നവര്ക്കെല്ലാം തന്റെ പക്കലുള്ളതെല്ലാം നിസ്വാര്ത്ഥമായി അത് നല്കി.

എന്നാല് കുതിച്ചുയര്ന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ദേവഗിരി ശാന്തയായ സരസ്വതിയുടെ നേര്വിപരീതമായിരുന്നു. ശത്രുക്കളിലിനിന്നും വെള്ളപ്പൊക്കത്തിലിനിന്നും രക്ഷപ്പെടുന്നതിനായി മറ്റൊരു മെലുഹന് നഗരങ്ങളെയും പോലെ വലിയ തട്ടുകള് നിര്മ്മിച്ച് അതിനുമുകളിലായിരുന്നു ദേവഗിരിയുടെയും സ്ഥാനം. എങ്കിലും മറ്റുള്ള മെലുഹന് നഗരങ്ങളിലിന്ന് ദേവഗിരി വേറിട്ടുനിന്നത് അതിന്റെ വിശാലമായ ആകാരം കൊണ്ടാണ്. മൂന്നുറ്റി അമ്പതോളം ഏക്കര്വീതമുള്ള മൂന്നുവലിയ തട്ടുകളിലായാണ് മറ്റുനഗരങ്ങളേക്കാള് വളരെയധികം വലിപ്പമുള്ള ദേവഗിരി സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. ആ തട്ടുകള്ക്ക് എട്ടുവാരയോളം ഉയരമുണ്ടായിരുന്നു. വലിയ വെട്ടുകല്ലുകള്ക്കിടയില് ചുടുകട്ടകള് പാകിയാണ് ആ തട്ടിന് സുരക്ഷാകവചം തീര്ത്തിരുന്നത്. തംറ, രജത് എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന രണ്ടു തട്ടുകള് (വെങ്കലം, വെള്ളി എന്നര്ത്ഥം) സാധാരണ ജനങ്ങളുടേതുള്ള വാസസ്ഥലമായിരുന്നെങ്കില് സ്വര്ണ്ണ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന തട്ടില് രാജകീയവാസത്തിനുള്ള ഹര്മ്മ്യങ്ങളായിരുന്നു. ഉയരത്തിലുള്ള പാലങ്ങളുള്ക്കൊള്ളുന്ന തട്ടുകളെയും ബന്ധിപ്പിച്ചു. കല്ലുകളും ചുടുകട്ടകളും കൊണ്ട് നിര്മ്മിച്ച ആ പാലങ്ങളുള്ക്കൊള്ളുന്ന സാധ്യതയുള്ള സമതലങ്ങളിലിന്ന് ഉയരത്തിലായിരുന്നു.

വിശാലമായ ആ തട്ടുകളില് കൂര്ത്ത ഇരുമ്പുകുറ്റികള് എഴുന്നൂറിലധികം വന്മതിലുകളുള്ക്കൊള്ളുന്ന ഉയര്ന്നു നിന്നു. ആ മതിലുകളില് ഇടവിട്ട് ചെറുഗോപുരങ്ങളുള്ക്കൊള്ളായിരുന്നു. ശത്രുവിനെ തുരത്തിയോടിക്കുവാനുള്ള സംവിധാനമായിരുന്നു അത്. ശിവന് അതുവരെ കണ്ട കാഴ്ചകളെക്കാളൊക്കെ മികച്ചതായിരുന്നു അത്. മനുഷ്യരാശിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ നേട്ടമാണ് ഇതുപോലൊരു നഗരത്തിന്റെ നിര്മ്മാണമെന്ന് ശിവനു തോന്നി.

തംറ തട്ടിലേക്കു പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള വലിച്ചുമാറ്റാവുന്ന പാലത്തിനടുത്ത് ശിവന്റെ യാത്രാസംഘം എത്തിച്ചേര്ന്നു. പാലത്തില് കയറുന്ന കുതിരകളും റഥങ്ങളും തെന്നിമറിയാതിരിക്കുവാനായി അതിന്റെ പ്രതലം പരുക്കന് കല്ലുകള് പാകിയുറപ്പിച്ചിരുന്നു. അവിടെ കണ്ട ഇഷ്ടികകളില് ശിവന്റെ ചിന്തകളെ സ്വാധീനിച്ച ഒരു ഘടകമുണ്ടായിരുന്നു. “ഈ ഇഷ്ടികകളെല്ലാം നിശ്ചിതമായ ഏതെങ്കിലും പ്രക്രിയയിലൂടെയാണോ നിര്മ്മിക്കപ്പെടുന്നത്?” ശിവന് നന്തിയോടു ചോദിച്ചു.

“അതെ പ്രഭോ.” അദ്ഭുതാതീനായ നന്തി പറഞ്ഞു. “മുഖ്യവാസ്തു ശില്പിയുടെ നിര്ദ്ദേശങ്ങളുടേയും ചിട്ടകളുടേയും അനുസൃതമായാണ് മെലുഹയിലെ ഇഷ്ടികകളെല്ലാം നിര്മ്മിക്കപ്പെടുന്നത്. പക്ഷേ, താങ്കളെങ്ങനെ അത് ഊഹിച്ചെടുത്തു?”

“അവയെല്ലാം ഒരേ രൂപത്തിലും അളവിലും ഉള്ളവയാണ്.”

തന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കഴിവിലും തന്റെ സ്വാമിയുടെ

നിരീക്ഷണപാടവത്തിലും നന്തി അഭിമാനം കൊണ്ടു. ആ വലിപ്പ പാലത്തിന്റെ അറ്റത്തായുള്ള തട്ട് ഉയർന്നപ്പോള് കുതിരകള്ക്കും രഥത്തിനും കടന്നുപോകാൻ ഒരു പാത പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. കാല്നടയാത്രികർക്കുള്ള പാതയിലേക്കു നയിക്കുന്ന വീതിയേറിയ പടികളും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. നഗരമതിലും തട്ടും ഈ ചെരിവിലേക്ക് ചെങ്കുത്തായി തളളിനിന്നു. ഈ ദിശയില്നിന്ന് ആ പ്രദേശത്തെ ആക്രമിക്കുന്ന ശത്രു മുത്യുവിന്റെ താഴ്വരയില് ചെന്നു പതിക്കുകയായിരിക്കും ഫലം.

നഗരകവാടങ്ങളു് നിർമ്മിച്ചിരുന്നത് ശിവൻ മുൻപൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത വിധത്തിലുള്ള ലോഹമുപയോഗിച്ചാണ്. അടുത്തിടെ കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ട ഇരുമ്പ് എന്ന ലോഹം കൊണ്ടാണത് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് നന്തി വ്യക്തമാക്കി. ലോഹങ്ങളില്വെച്ച് ഏറ്റവും കടുപ്പമേറിയ അതിന് വലിയ വില വരുമായിരുന്നു. അത് ഉണ്ടാക്കുവാനുള്ള അയിര് യഥേഷ്ടം ലഭ്യമായിരുന്നില്ല. ആ തട്ടിലേക്കുള്ള പ്രവേശനദ്വാരത്തിലൂടെ പടിവാതിലുകള്ക്കു മുകളില് സൂര്യവംശികളുടെ അടയാളം - സകലദിശകളിലേക്കും പ്രകാശകിരണങ്ങളു് ചിതറുന്ന വൃത്താകൃതിയിലുള്ള ചുവന്ന സൗരരൂപം - സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. അതിനടിയിലായി പ്രമാണസൂക്തം ആലേഖനം ചെയ്തിരുന്നു. സത്യം ധർമ്മം മാനം: അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു മെലുഹന് ജീവിതം.

നഗരത്തിലേക്കുള്ള പ്രാഥമികമായ ആ പരിചയപ്പെടുത്തല് കഴിഞ്ഞപ്പോള് തന്നെ ശിവൻ ആശ്ചര്യചകിതനായി. എങ്കിലും ആ തട്ടിന്റെ ഏറ്റവുംമുകളില്, നഗരകവാടത്തിനകത്തായി കണ്ട കാഴ്ച അതിന്റെ ലാളിത്യം കൊണ്ടും മികവുകൊണ്ടും അവനെ ശരിക്കും ആകര്ഷിച്ചു. കല്ലുകള് പാകിയ തെരുവുകളാല് കൃത്യമായ സമചതുരങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു, ആ നഗരം. തെരുവുകളു്ക്കരികിലായി കാല്നടയാത്രക്കാർക്കുള്ള നടപ്പാതകളുണ്ടായിരുന്നു. വിവിധ ദിശകളിലേക്കു ഗതാഗതത്തിനുള്ള പാതകള്, ആവശ്യമായ അടയാളങ്ങളോടെ തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. തെരുവുകളു്ക്കു നടുവിലൂടെ മുടിയിട്ട അഴുക്കുചാലുകള് നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. ചുടുകട്ടകളുകൊണ്ട് നിശ്ചിതമായ അളവുകളില് ഇരുനിലകളിലായി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു അവിടത്തെ കെട്ടിടങ്ങളു്. ഉയരം വർദ്ധിപ്പിക്കണമെങ്കില് അതിനാവശ്യമായ രീതിയില് തടികൊണ്ടുള്ള കുട്ടിച്ചേർക്കലുകള് ഉണ്ടായിരുന്നു. ആവശ്യങ്ങളു്ക്കനുസരിച്ച് ഓരോ വീടിനകവും അളവുകളിലും ആകൃതിയിലും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നുവെന്ന് നന്തി ശിവനോടു വ്യക്തമാക്കി. കെട്ടിടത്തിലെ ജനലുകളും വാതിലുകളും വശത്തുള്ള ഭിത്തികളില്, പാതയിലേക്ക് അഭിമുഖമല്ലാത്ത രീതിയിലാണ് നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്.

പാതകളിലേക്ക് അഭിമുഖമായി നിന്നിരുന്ന ചുമരുകളില് സൂര്യവംശികളുടെ ഇതിഹാസങ്ങളു് സൂചിപ്പിക്കുന്ന രൂപങ്ങളാണ് കൊത്തിവെച്ചിരുന്നത്. ഇളം നീല, ഇളം പച്ച, വെള്ള, ചാരം എന്നീ നിറങ്ങളിലുള്ള ചായങ്ങളാണ് ചുമരുകളില് പുശിയിരുന്നത്. എന്നാല് പൊതുവായ വർണ്ണപശ്ചാത്തലം നീലയായിരുന്നു. മെലുഹന്മാരുടെ ഏറ്റവും പാവനമായ നിറം ആകാശത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന നീലയായിരുന്നു. പ്രകൃതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പച്ചനിറമായിരുന്നു വർണ്ണനിരയില് രണ്ടാമത്തേത്. പ്രകൃതിയുടെ പ്രതിഭാസങ്ങളിലെല്ലാം ഹരിതവർണ്ണത്തിനു തൊട്ടുമുൻപ് നീലനിറത്തിനായിരുന്നു മെലുഹന് വർണ്ണനിരയിലെ സ്ഥാനക്രമം. ഭൂമിക്കുതൊട്ടുമുകളില് ആകാശം എന്ന ക്രമം.

ആ ചുമരുകളില് ഏറ്റവുമധികം ആവർത്തിക്കപ്പെട്ട രേഖകളു് ശ്രീരാമസ്വാമിയെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. ശത്രുവിന്റെ മേലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയങ്ങളും നീചന്മാരായ ചന്ദ്രവംശികളെ കീഴടക്കിയതും, ഭരണാധിപന് എന്ന

നിലയിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവുകളെയും വിവേകത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളും മനോഹരമായി അതില് പുനരാവിഷ്കരിച്ചിരുന്നു. ശ്രീരാമന് വിപുലമായി ആദരിക്കപ്പെട്ടു. മെലുഹന്മാരില് പലരും അദ്ദേഹത്തെ ദൈവമായി ആരാധിച്ചു. ലോകത്തിന്റെ സംരക്ഷകനായ, ജഗന്നിവാസനായ നന്മയുടെ പ്രചാരകനായ വിഷ്ണുവാണ് ശ്രീരാമന് എന്നാണ് മെലുഹന്മാര് വിശ്വസിച്ചിരുന്നത്.

അനേകം ദേശങ്ങളടങ്ങുന്ന നാലുമുതല് എട്ടുവരെയുള്ള ഭാഗങ്ങളായാണ് ആ നഗരം വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് ശിവന് നന്തിയില്നിന്നും മനസ്സിലാക്കി. ഓരോ ദേശത്തിനും സ്വന്തമായ കമ്പോളങ്ങളും വാണിജ്യപരവും പാര്പ്പിടസംബന്ധിയുമായ പ്രദേശങ്ങളും ക്ഷേത്രങ്ങളും വിനോദകേന്ദ്രങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. വ്യാവസായിക, നിര്മ്മാണ പ്രവര്ത്തനങ്ങളോ അതുപോലെ പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണത്തിനു സാധ്യതയുള്ള പ്രക്രിയകളോ ഈ പ്രദേശങ്ങളില് നിന്നും അകലെയാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. ദേവഗിരിയുടെ പ്രവര്ത്തനക്ഷമതയും അനായാസമായ, ലളിതമായ പ്രവര്ത്തനരീതികളും രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും ജനസാന്ദ്രതയുള്ള നഗരമാണ് ദേവഗിരി എന്ന് തോന്നിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നില്ല. രണ്ടുവര്ഷം മുന്പ് നടത്തിയ ജനസംഖ്യാ കണക്കെടുപ്പ് കാണിക്കുന്നത് നഗരത്തിന്റെ ജനസംഖ്യ രണ്ടു ലക്ഷമാണെന്നാണ്.

നന്തി ശിവനേയും മൂന്ന് അകമ്പടിക്കാരെയും നയിച്ചത് നഗരത്തിലെ എണ്ണമറ്റ അതിഥിമന്ദിരങ്ങളിലൊന്നിലേക്കാണ്. ദേവഗിരിയില് വാണിജ്യാവശ്യങ്ങള്ക്കും വിശ്രമത്തിനുമായി എത്തുന്ന സന്ദര്ശകര്ക്ക് താമസിക്കുവാനായി തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു ആ അതിഥി മന്ദിരങ്ങള്. കുതിരാലയത്തിന്റെ സൂക്ഷിപ്പുകാരനായ ചെറുവാല്യക്കാരനെ ഓടിത്തളര്ന്നുപോയ ആ കുതിരകളെ ഏല്പിച്ചശേഷം അവര് തങ്ങളുടെ വിവരങ്ങള് രേഖപ്പെടുത്തേണ്ട സ്ഥലത്തേക്കു നടന്നു. യാത്രയ്ക്കിടയില് കാണാനിടവന്ന പല അതിഥിമന്ദിരങ്ങളിലുമെന്നപോലെ ഇവിടെയും പരിചയഭാവത്തോടെയാണ് ശിവന് പെരുമാറിയത്. കെട്ടിടങ്ങളാല് ചുറ്റപ്പെട്ട ഒരു നടുമുറ്റം ആ അതിഥിമന്ദിരത്തിനുമുണ്ടായിരുന്നു.

“പ്രഭോ, ഇപ്പോള് ഏതാണ്ട് അത്താഴത്തിനുള്ള സമയമായിക്കഴിഞ്ഞു.” നന്തി പറഞ്ഞു. “ഈ മന്ദിരത്തിന്റെ സൂക്ഷിപ്പുകാരനുമായി സംസാരിച്ച് എന്തെങ്കിലും ഭക്ഷണം കിട്ടുമോയെന്ന് ഞാന് ശ്രമിച്ചുനോക്കാം. നാളെ രാവിലെ രണ്ടാമത്തെ യാമത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലാണ് നമുക്ക് രാജാവിനെ മുഖം കാണിക്കുവാനുള്ള അനുമതി ലഭിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് നേരത്തെ ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഉറങ്ങുന്നതായിരിക്കും നല്ലത്.”

“അത് നല്ല ആശയമായി തോന്നുന്നു.”

“മറ്റൊന്ന്, അങ്ങേക്ക് ഇനി ആവശ്യമൊന്നുമില്ലെങ്കില് നമുക്കൊപ്പം വന്നിട്ടുള്ള സൈനികരെ ശ്രീനഗരത്തിലേക്കുതന്നെ മടക്കട്ടെ?”

“അതും നല്ല കാര്യമാണ്.” ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. “നന്തി നീ മികച്ച ആശയങ്ങളുടെ ഒരു സാഗരമായി തോന്നുന്നു!”

നന്തി ശിവനോടൊപ്പം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. തന്റെ സ്വാമിയുടെ മുഖത്ത് എല്ലായ്പ്പോഴും പുഞ്ചിരിയുടെ മുന്സൂചനകള് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതില് അയാള്ക്കു സന്തോഷമായിരുന്നു. “ഞാന് പെട്ടെന്നു തിരിച്ചുവരാം, പ്രഭോ.”

ശയ്യയില് കിടന്നയുടന് ശിവന് തനിക്ക് ഏറെ ഇഷ്ടപ്പെട്ട ചിന്തകളില് അലിഞ്ഞുപോയി.

ഒരു മനുഷ്യശേഷിക്കു കഴിയാവുന്നത്രയും വേഗത്തില് ചക്രവര്ത്തിയുമായുള്ള സമാഗമം അവസാനിപ്പിക്കും, അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്താണോ അതു ചെയ്തുകൊടുക്കും. പിന്നെ സതിയെത്തേടി

നഗരത്തിൽ ഇറങ്ങണം.

സതി എവിടെയാണ് താമസിക്കുന്നതെന്ന് നന്തിയോടു ചോദിച്ചാലോ എന്ന് ശിവൻ ആലോചിച്ചുവെങ്കിലും പിന്നീട് അവനത് വേണ്ടെന്ന് വെച്ചു. ആദ്യ സമാഗമത്തിൽ തന്നെ അത്ര മികച്ചതല്ലാത്ത ഒരു മതിപ്പാണ് താൻ അവളുടെ മനസ്സിൽ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് വേദനയോടെ അവനോർക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തനിക്ക് അവളെ കാണുവാനുള്ള അവസരം ഒരുക്കുവാൻ അവള് മുന്നുകെ എടുക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനർത്ഥം അവൻ അവളുടെ മനസ്സിൽ ചലനമുണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലെന്നാണ്. അവളെക്കുറിച്ച് വിടുവായത്തം പറഞ്ഞ് തന്റെ അബദ്ധം പെരുപ്പിക്കുവാൻ ശിവൻ ആഗ്രഹിച്ചില്ല.

അവളുടെ മുഖം തന്റെ ഓർമ്മയിലേക്ക് ഒഴുകിവന്നപ്പോള് ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. അവളുടെ പോരാട്ടത്തിന്റെ ആ മാന്ത്രികനിമിഷങ്ങള് ഒരിക്കൽക്കൂടി അവൻ മനസ്സിലിട്ടു കണ്ടു. അവന്റെ ഗോത്രത്തിലെ പുരുഷപ്രജകള്ക്ക് ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന പ്രണയാതുരമായ കാഴ്ചയായിരുന്നില്ല അത്. എന്നാല് ശിവൻ ആ കാഴ്ച ദിവ്യമായിരുന്നു. അവളുടെ മൃദുലവും സുന്ദരവുമായ ശരീരം ആക്രമിക്കപ്പെടുമ്പോള് പൊടുന്നനെ അതിനുള്ളിലെ തീവ്രവും ആക്രമണോത്സുകവുമായ ഗുണവിശേഷങ്ങള് പുറത്തുവരികയായി. അവനെ വളരെയധികം ആകര്ഷിച്ച ആ ശരീരവടിവുകള് അവള് വാള് ചൂഴ്ന്ന തുടങ്ങിയതോടെ ഉലഞ്ഞാടി. വൃത്തിയായി കെട്ടിവെച്ച തലമുടി വാള് പിടിച്ച കൈയുടെ ദ്രുതചലനങ്ങള്ക്കൊപ്പം ആസക്തിയുണർത്തുംവിധം ആടിയുലഞ്ഞു. അവൻ നെടുതായൊന്ന് നിശ്വസിച്ചു.

എന്തൊരു സ്ത്രീ!

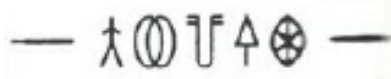
പിറ്റേദിവസം അതിരാവിലെ ശിവനും നന്തിയും താൻ സ്വർണ്ണ എന്നീ തട്ടുകളിടയിലെ പാലം കടന്ന് രാജകൊട്ടാരത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. മെലുഹൻ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെ മറ്റൊരു അദ്ഭുതമായ ആ പാലത്തിനിരുവശവും കനത്ത മതിലുകളുണ്ടായിരുന്നു. മതിലിലുണ്ടായിരുന്ന ദ്വാരങ്ങള് പ്രതിരോധഭടന്മാര്ക്ക് ശത്രുവിനുനേരെ അസ്ത്രമയ്ക്കുന്നതിനും തിളപ്പിച്ച എണ്ണ ഒഴിക്കുന്നതിനുമായി നിർമ്മിച്ചതായിരുന്നു. ഏതെങ്കിലുമൊരു തട്ട് ശത്രുവിന്റെ അധീനതയില്പ്പെടുകയാണെങ്കില് അടുത്ത തട്ടിനെ അതില്നിന്നു രക്ഷിക്കുവാനായി ഓരോ പാലത്തിന്റെയും നടുവില് വലിയൊരു പടിവാതില് നിർമ്മിച്ചിരുന്നു.

സ്വർണ്ണ എന്ന തട്ടിലെത്തിച്ചേർന്നപ്പോള് ശിവൻ അദ്ഭുതസ്തബ്ധനായത് ആ പ്രദേശത്തിന്റെ രാജകീയതിളക്കംകൊണ്ടോ ധാരാളിത്തംകൊണ്ടോ ആയിരുന്നില്ല മറിച്ച് ആ ധാരാളിത്തമില്ലായ്മ കൊണ്ടായിരുന്നു. യാതൊരു വിധ ആര്ഭാടവും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നു കണ്ടപ്പോള് അവൻ അമ്പരന്നുപോയി. ഇത്രയും വലിയ സമ്പന്നമായ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ഭരണാധിപരായിരുന്നിട്ടുപോലും ആ രാജകുലം ആര്ക്കും കാണാവുന്നവിധം വളരെ ലളിതമായാണ് ജീവിച്ചിരുന്നത്. ആ രാജകൊട്ടാരം നിന്നിരുന്ന അടിത്തട്ട് മറ്റു തട്ടുകളെപ്പോലെത്തന്നെ ആയിരുന്നു. അഭിജാതര്ക്ക് പ്രത്യേകമായ സൗജന്യങ്ങളൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മെലുഹയില് സർവ്വവ്യാപകമായിരുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ അതേ ആകൃതി തന്നെയായിരുന്നു ആ രാജകൊട്ടാരത്തിനും. 'മഹാസ്നാനഘട്ടം' എന്നെഴുതിവെച്ചിരുന്ന ഒരു സ്ഥലമായിരുന്നു അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ഏറ്റവും വലിയ കെട്ടിടം. ആ

കുളത്തിന്റെ ഇടതുവശത്തായി ഇന്ദ്രദേവന്റെ മനോഹരമായ ഒരു ക്ഷേത്രം സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നു. തടികൊണ്ട് നിർമ്മിതമായ ആ ക്ഷേത്രം ഇഷ്ടികകളുടേ പടുത്ത ഉയർത്തിക്കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ ഒരു തറയിലാണ് സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത്. സ്വർണ്ണനിർമ്മിതമായിരുന്നു അതിന്റെ താഴികക്കൂടം! ദേവസ്ഥാനങ്ങളേക്കാൾ പൊതുജനനന്മക്കുംവേണ്ടി മാത്രമാണ് അത്തരം സവിശേഷമായ നിർമ്മിതികളുടേ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്.

ഒരു വേള ശ്രീരാമദേവൻ ആഗ്രഹിച്ചതുപോലെത്തന്നെ

ചക്രവർത്തിക്ക് ആകെക്കൂടി ലഭിച്ചിരുന്ന സൗജന്യം മറ്റുകെട്ടിടങ്ങളേക്കാളു വലുതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാസസ്ഥലം എന്നതു മാത്രമായിരുന്നു. ശ്രദ്ധേയമാംവിധം വലുത്.

ശിവനും നന്തിയും കൊട്ടാരത്തിലെ കാര്യലയത്തിലെത്തിയപ്പോള് കണ്ടത് സാധാരണരീതിയിലുള്ള ഒരു മുറിയുടെ അറ്റത്തുള്ള അനാർഭാടകരമായ സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുന്ന ദക്ഷ മഹാരാജാവിനെയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇരുവശത്തുമായി ഒരു പുരുഷനും സ്ത്രീയും ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

ഔപചാരികമായി നമസ്തേ പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ദക്ഷൻ ശിവനെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തത്. “താങ്കളുടെ യാത്ര സുഖകരമായിരുന്നുവെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്രയും വിശാലമായ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ രാജാവാകാൻ വേണ്ടതിനേക്കാളു ചെറുപ്പമായിരുന്നു ദക്ഷൻ. ദക്ഷൻ ശിവനേക്കാളു അല്പം പൊക്ക കുറവായിരുന്നുവെങ്കിലും അവരുടെ പേശീഘടന വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. നല്ല പുഷ്ടിയുള്ള ശരീരത്തിനുമധ്യമായിരുന്ന ശിവൻ കരുത്തുറ്റയാളായിരുന്നെങ്കിലു ദക്ഷന്റെ ശരീരം വ്യായാമത്തിന്റെ ബുദ്ധിമുട്ടുകളു അനുഭവിച്ചതായിരുന്നില്ല. എന്നാലു അത്ര പൊണ്ണത്തടിയനായിരുന്നുമില്ല. ഒരു ശരാശരി ശരീരം. ഗോതമ്പിന്റെ നിറമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും അതുതന്നെയാണ് പറയേണ്ടത്. നിവർന്നു നില്ക്കുന്ന മൂക്കിന്റെ ഇരുവശത്തുമായി ഇരുണ്ട ശരാശരി വലിപ്പമുള്ള കണ്ണുകളു. ഭൂരിഭാഗം മെലുഹന്മാരും ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ അദ്ദേഹവും തലമുടി നീട്ടിവളർത്തിയിരുന്നു. സൂര്യചിഹ്നമുള്ള മനോഹരമായ കിരീടമാണു അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നത്. തിളങ്ങുന്ന രത്നഖചിതമായ സൂര്യചിഹ്നമാണു ആ കിരീടത്തിലുണ്ടായിരുന്നത്. മുണ്ടും വലതുചുമലിലൂടെ ഒഴുകിയിറങ്ങുന്ന ഒരംഗവസ്ത്രവുമായിരുന്നു രാജാവിന്റെ വസ്ത്രങ്ങളു. വലതുകൈയിലെ രണ്ടു മന്ത്രത്തകിടുകളു അടക്കമുള്ള ഭരണ നിർവ്വഹണപരമായ നിരവധി ആഭരണങ്ങളു അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നു. ദക്ഷന്റെ ശരാശരി രൂപം എടുത്തുകാണിക്കുന്നതായിരുന്നു അവ. മന്ദഹാസമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും സവിശേഷമായ പ്രത്യേകത - നിഷ്കളങ്കമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തകളെ കണ്ണുകളിലേക്കാവാഹിച്ചതു ആ പുഞ്ചിരിയായിരുന്നു. തന്റെ രാജകീയ ആഭിജാത്യത്തെ ലളിതവല്ക്കരിച്ച വ്യക്തിത്വമാണു ദക്ഷനെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടാലുതോന്നും.

“അതെ അങ്ങനെയായിരുന്നു രാജൻ.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “താങ്കളുടെ രാജ്യത്തെ സൗകര്യങ്ങളു അദ്ഭുതകരമാണു. താങ്കളു അസാധാരണനായ ഒരു ചക്രവർത്തിയാണ്.”

“താങ്കളുക്കു നന്ദി. പക്ഷേ, അതിന്റെ ബഹുമതിയൊന്നും എനിക്ക് നേരിട്ടു

അർഹതപ്പെട്ടതല്ല. എന്റെ ആളുകളുടെ പരിശ്രമഫലമാണത്."

"അങ്ങ് വളരെ വിനയാന്വിതനാണ്, മഹാരാജൻ."

ഭവ്യതയോടെ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു, "എന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സഹായികളെ ഞാൻ പരിചയപ്പെടുത്തട്ടെ?" മറുപടിക്കു കാത്തുനില്ക്കാതെ ഇടതുഭാഗത്തുണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീയെ ചൂണ്ടി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു "ഇതാ ഞെന്റെ പ്രധാനമന്ത്രി കനകഹാല. ഭരണപരവും നികുതിസംബന്ധവും നയതന്ത്രപരവുമായ കാര്യങ്ങളുടെ ചുമതല ഇവർ നിർവ്വഹിക്കുന്നു."

കനകഹാല ഔപചാരികമായി ശിവനെ നമിച്ചു. കുടുംബയുടെ ഭാഗമൊഴികെ അവരുടെ ശിരസ്സിലെ രോമങ്ങളു് മുഴുവനും ക്ഷൗരം ചെയ്തു നീക്കിയിരുന്നു. കുടുംഭംഗിയായി കെട്ടിവെച്ചിരുന്നു. ഇടതുചുമലില്നിന്ന് വലതുഭാഗത്തേക്ക് ഉദരത്തിനു മുകളിലൂടെ ഒരു പൂഞ്ചല് അവർ ധരിച്ചിരുന്നു. ഭൂരിഭാഗം മെലുഹന്മാരെയും പോലെ ചെറുപ്പമെന്നു തോന്നിപ്പിക്കുമെങ്കിലും അവരുടെ അടിവയറിലെ തുളുമ്പുന്ന മേദസ്സ് ശിവന്റെ നിരീക്ഷണശീലമുള്ള കണ്ണുകളു് കാണാതെ പോയില്ല. വെളുത്തകുപ്പായവും മുണ്ടുമായിരുന്നു അവരുടെ വേഷം. ആ ദേശക്കാരെപ്പോലെ ഇരുണ്ടതും മിനുത്തതുമായിരുന്നു അവരുടെ ചർമ്മം. വളരെ നിയന്ത്രിതവും സാമ്പ്രദായികവുമായ ആഭരണങ്ങളു് മാത്രമാണ് അവർ ധരിച്ചിരുന്നത്. കനകഹാല ധരിച്ചിരുന്ന മന്ത്രത്തകിടിനുമേല് പ്രാവിന്റെ ചിഹ്നമാണുണ്ടായിരുന്നത്. ബ്രാഹ്മണരിലെ അത്ര ഉന്നതമല്ലാത്ത വിഭാഗം. ശിവൻ തലകുനിച്ച് അവരെ പ്രത്യഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

വലതുഭാഗത്തേക്ക് ചൂണ്ടി ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു "ഇതെന്റെ സർവ്വസൈന്യാധിപൻ, സേനാപതി പർവ്വതേശ്വരൻ. കാലാള്പടയും നാവികസേനയും ക്രമസമാധാനപാലന സേനയും മറ്റ് സേനകളും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമതലയിലാണ്."

പർവ്വതേശ്വരനുമായി ഒരു പോരാട്ടം നടത്തേണ്ടിവരികയാണെങ്കില് അതിനുമുന്പായി ശിവൻ രണ്ടുവട്ടം ആലോചിക്കേണ്ടിവരും. അതായിരുന്നു പർവ്വതേശ്വരന്റെ രൂപം. ശിവനേക്കാള് ഉയരമുണ്ടായിരുന്ന അയാളുടെ ഭീമാകാരമായ, പേശീബലമുള്ള ശരീരം അയാളു്ക്കു ചുറ്റുമുള്ള കൈയെത്താവുന്ന ദൂരത്തെ കീഴടക്കാന് പോന്നതായിരുന്നു. പുറകിലേക്കു ചീകിയൊതുക്കിയിരുന്ന അയാളുടെ ചുരുണ്ട നീളന് മുടി കിരീടത്തിനു പിന്നിലേക്ക് അനുസരണയോടെ നിരയാപ്പിച്ച് നിവർന്നുകിടന്നു. അയാളുടെ മിനുസമുള്ള ഇരുണ്ട ചർമ്മത്തിനുമേല് ദീർഘകാലമായി യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിന്റെ അടയാളങ്ങളു് കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. രോമാവൃതമായ ശരീരം പുരുഷത്വത്തിന്റെ മികച്ച ലക്ഷണമായി കരുതിയിരുന്ന ക്ഷത്രിയന്മാരില്നിന്നും വേറിട്ട അപൂർവ്വതയായിരുന്നു രോമരഹിതമായ അയാളുടെ ശരീരം. ആ കുറവ് നികത്തുന്നതിനായി പർവ്വതേശ്വരൻ മുകളിലേക്കു പിരിച്ചുവെച്ച കൊമ്പന് മീശ വളർത്തിയിരുന്നു. ശക്തവും വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാത്ത ധർമ്മബോധമുള്ളതുമായ അയാളുടെ സ്വഭാവം പ്രതിഫലിക്കുന്നതായിരുന്നു അയാളുടെ കണ്ണുകളു്. പർവ്വതേശ്വരന്റെ കൈയിലെ രണ്ടാമത്തെ മന്ത്രത്തകിട് അയാളെ കടുവയായി സൂചിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു. ക്ഷത്രിയന്മാരിലെ ഉന്നതരായി കരുതപ്പെടുന്നതായിരുന്നു ആ വംശം. അയാള് ശിവനുനേരെ ചെറുതായൊന്നു തലയാട്ടി. നമസ്തേ ഉണ്ടായില്ല. അഭിമാനഭരിതമായ തല കുനിച്ചില്ല. എങ്കിലും ശിവൻ ഊഷ്മളമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരനെ നമിച്ചുകൊണ്ട് അഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

"പടനായകാ, ദയവായി പുറത്ത് കാത്തുനില്ക്കുക." നന്തിയെ നോക്കി പർവ്വതേശ്വരൻ ഉപദേശിച്ചു.

നന്തിക്ക് അതിനോട് പ്രതികരിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് ശിവൻ ഇടപെട്ടു. “ക്ഷമിക്കണം നന്തി ഇവിടെ എന്നോടൊപ്പമുണ്ടാകുന്നതിൽ എന്തെങ്കിലും പ്രശ്നം ഉണ്ടോ? ഞാൻ നാട്ടിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ടതുമുതൽ ഇയാളെ എന്റെ അടുത്ത സുഹൃത്തും സഹചാരിയുമാണ്.”

“തീർച്ചയായും അയാളെക്കുറിച്ചിവിടെ തുടരാം.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

“മഹാരാജൻ, നമ്മുടെ ചർച്ചക്കിടയിൽ ഈ പടനായകൻ ഉണ്ടാകുന്നത് ഉചിതമല്ല.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “അതിഥിയെ രാജാവിനടുത്തേക്ക് അകമ്പടി സേവിക്കുവാൻ മാത്രമാണ് സേവനചട്ടങ്ങളെ പ്രകാരം ഇയാളെക്ക് അർഹതയുള്ളത്. രാജ്യത്തെ എന്തെങ്കിലും പ്രധാനപ്പെട്ട ചർച്ചകളെ നടക്കുമ്പോൾ ഇയാളെക്കുറിച്ചിവിടെ നിൽക്കാൻ അനുവാദമില്ലാത്തതാണ്.”

“ഹോ, ഒന്നടങ്ങു പർവ്വതേശ്വരാ. ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ താങ്കൾ ഈ സേവനചട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് അമിതമായ പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ തുടർന്നു “താങ്കളുടെ വിരോധമില്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളെ താങ്കളുടെ കഴുത്തൊന്നു കണ്ടോടെ?”

ശിവന്റെ കഴുത്തിൽകെട്ടിയിരുന്ന ആവരണം അഴിക്കുന്നതിനായി നന്തി ശിവന്റെ പുറകിലേക്കു നീങ്ങിനിന്നു. മതപരമായ കാരണങ്ങളെ മൂലമാണ് കഴുത്ത് മറച്ചുകെട്ടിയിരിക്കുന്നതെന്ന് വരുത്തുവാനായി ആ ആവരണവസ്ത്രത്തിനരികിൽ മുത്തുകൾ കോർത്തിട്ടിരുന്നത് കണ്ട് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

“കൊള്ളാം നല്ല ആശയം.”

ആവരണം അഴിഞ്ഞുപോന്നപ്പോൾ ദക്ഷനും കനകഹാലയും ശിവന്റെ കഴുത്തു പരിശോധിക്കുവാനായി അടുത്തേക്കു ചെന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ മുന്നോട്ട് ചെന്നില്ല. എന്നാൽ ഒരു നോട്ടം കിട്ടുവാനായി അയാൾ തന്റെ കഴുത്തൊന്നു നീട്ടി. അവിടെ കണ്ട ദൃശ്യം ദക്ഷനേയും കനകഹാലയേയും അന്ധാളിപ്പിച്ചു.

ദക്ഷൻ കൈ നീട്ടി ശിവന്റെ കഴുത്തിൽ പതുക്കെ ഭയഭക്തിപൂർവ്വം തൊട്ടു. “ഈ നിറം വരുന്നത് അകത്തുനിന്നാണ്. ഇതു ചായമല്ല. ഇത് യഥാർത്ഥമാണ്.”

ദക്ഷനും കനകഹാലയും പരസ്പരം നോക്കി. അദ്ഭുതാധീനപ്പെട്ട അവരുടെ കണ്ണുകളിലൂടെ കണ്ണീരൊഴുകി. കനകഹാല നമസ്തേ എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്ന വിധം കൈ കുപ്പി മന്ത്രിക്കുംപോലെ എന്തോ ജപിച്ചു. ദക്ഷൻ ശിവന്റെ മുഖത്തുനോക്കി. തന്റെ മനസ്സിലെ അമിതാഹ്ലാദം നിയന്ത്രിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പണിപ്പെട്ടു. നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ട പുഞ്ചിരിയോടെ മെലുഹയിലെ ചക്രവർത്തി പറഞ്ഞു “മെലുഹയിൽ എത്തിയശേഷം താങ്കളുടെ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളൊന്നും ഞങ്ങളുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.”

ദക്ഷന്റെ പ്രതികരണം നിയന്ത്രിതമായിരുന്നുവെങ്കിലും മഹാരാജാവും പ്രധാനമന്ത്രിയും ആ നീലകണ്ഠം കണ്ടപ്പോൾ അമ്പരന്നുപോയതായി ശിവൻ കാണാൻ കഴിഞ്ഞു.

മെലുഹന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ നീലകണ്ഠം എത്ര പ്രധാനപ്പെട്ടതാകുന്നു?

“ഉം.... ഒട്ടുമേയില്ല, മഹാരാജൻ.” ആ തൂണികൊണ്ടുള്ള ആവരണം കഴുത്തിൽ കെട്ടിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “സത്യത്തിൽ ഞങ്ങളെക്കുറിച്ചിവിടെ ലഭിച്ച ആതിഥ്യ മര്യാദയിൽ വളരെ സന്തുഷ്ടരാണ് ഞങ്ങളെ.”

“അതിൽ എനിക്ക് സന്തോഷമുണ്ട്.” ഭവ്യതയോടെ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “നിങ്ങളെപ്പോൾ വിശ്രമമാണാവശ്യം. വിശദമായി നാളെ സംസാരിക്കാം. നിങ്ങളുടെ താമസം രാജകൊട്ടാരത്തിലേക്ക് മാറ്റാൻ താല്പര്യമുണ്ടോ? ഇവിടത്തെ പാർപ്പിടങ്ങളെ കൂടുതൽ സൗകര്യങ്ങളുള്ളതാണെന്ന് ഒരു കിംവദന്തിയുണ്ട്.”

“അത് വളരെ ദയാപൂർണ്ണമായ ഒരു വാഗ്ദാനമാണ് മഹാരാജൻ.”

“പടനായകൻ, നിങ്ങളുടെ പേരെന്താണെന്നാ പറഞ്ഞത്?” ദക്ഷൻ നന്തിയോടു ചോദിച്ചു.

“നന്തി എന്നാണ് മഹാരാജൻ.”

“താങ്കളേക്കും ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതിന് സ്വാഗതം. നമ്മുടെ ബഹുമാന്യനായ അതിഥിയുടെ കാര്യത്തിൽ താങ്കളും ഒന്നു ശ്രദ്ധിക്കണം. കനകഹാല, ദയവായി വേണ്ട ഏർപ്പാടുകളെ് ചെയ്യുക.”

“ശരി മഹാരാജൻ.”

കനകഹാല ഒരു സഹായിയോട് ആംഗ്യം കാണിച്ചു. അയാളെ് നന്തിയേയും ശിവനേയും കൊട്ടാരത്തിലെ കാര്യాలയത്തിലേക്ക് നയിച്ചു.

ശിവൻ ആ മുറിയിൽ നിന്നിറങ്ങിയപ്പോള് ദക്ഷൻ മുട്ടുകുത്തിനിന്ന് ആഘോഷപൂർവ്വം ശിവൻ അതുവരെ നിലകൊണ്ടിരുന്ന ആ തറയിൽ ശിരസ്സുകൊണ്ടു തൊട്ടു. പതിയെ പ്രാർത്ഥനകളെ് ഉരുവിട്ടശേഷം എഴുന്നേറ്റുനിന്ന് നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളെ്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം കനകഹാലയെ നോക്കി. എന്നാല് കനകഹാലയുടെ കണ്ണുകളെ് അക്ഷമയും ദേഷ്യത്തിന്റെ സ്പർശവും മറച്ചുപിടിച്ചു.

“മഹാരാജൻ, എനിക്ക് മനസ്സിലാകുന്നില്ല.” കനകഹാല രാജാവിനെ നോക്കി. “ആ നീല നിറത്തിലുള്ള അടയാളം അകൃത്രിമമാണ്. എന്തു കൊണ്ടാണ് അങ്ങനെ പറയാതിരുന്നത്?”

“ഞാൻ എന്തു ചെയ്യുമെന്നാണ് ഭവതി പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നത്?” അദ്ഭുതസ്തബ്ധനായ ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. “ദേവഗിരിയിൽ ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാംദിവസമാണ്. നമ്മുടെ രക്ഷകനായ നീലകണ്ഠന്തന്നെയാണ് അദ്ദേഹമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തുചെന്ന് ഞാൻ പറയണമെന്നാണോ നിങ്ങളെ് കരുതുന്നത്? അദ്ദേഹം നമ്മുടെ പ്രശ്നങ്ങളെ് പരിഹരിക്കുന്നതിനു നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ആളാണെന്നു പറയണമോ?”

“ശരി, പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന് നീലനിറത്തിലുള്ള കഴുത്തുണ്ടെങ്കില് അദ്ദേഹം നീലകണ്ഠന് തന്നെയാണ്. അല്ലേ? അദ്ദേഹം നീലകണ്ഠനാണെങ്കില്, നമ്മുടെ രക്ഷകനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന് ആ നിയോഗം സ്വീകരിക്കാതെ വയ്യ.”

അസ്വസ്ഥനായിത്തീർന്ന പർവ്വതേശ്വരന് ഇടയ്ക്കുകയറി പറഞ്ഞു “നമ്മളെ് ഇങ്ങനെയൊക്കെ സംസാരിക്കുന്നുവെന്ന് എനിക്ക് വിശ്വസിക്കാൻ വയ്യ. നമ്മളെ് മെലുഹന്മാരാണ്! നമ്മളെ് സൂര്യവംശികളാണ്! മനുഷ്യന് അറിയാവുന്ന ഏറ്റവും മഹത്തായ സംസ്കാരം സൃഷ്ടിച്ചവരാണ് നമ്മളെ്. വിദ്യാഭ്യാസവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവുമില്ലാത്ത ഒരു കിരാതന് നമ്മുടെ രക്ഷകനാകുമെന്ന് നമ്മളെ് വിശ്വസിക്കേണ്ടതുണ്ടോ? അതും അദ്ദേഹത്തിന് നീലക്കുഴൽ ഉണ്ടെന്നു ഒറ്റക്കാരണത്താല്?

“അതാണ് ഐതിഹ്യത്തിൽ പറയുന്നത്, പർവ്വതേശ്വരന്.” കനകഹാല പ്രതിവചിച്ചു.

ദക്ഷൻ ആ രണ്ട് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെയും ഇടയിൽകയറിപറഞ്ഞു “പർവ്വതേശ്വരാ, ഞാൻ ഐതിഹ്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ജനങ്ങളെ് ഐതിഹ്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. നീലകണ്ഠന് അവതരിക്കുവാൻ തെരഞ്ഞെടുത്തത് എന്റെ ഭരണകാലഘട്ടമാണ്. അദ്ദേഹം ഭാരതം മുഴുവനും മെലുഹയിലെ ആദർശങ്ങളെ് വ്യാപിപ്പിക്കും. സത്യത്തിന്റെയും കർമ്മത്തിന്റെയും അഭിമാനത്തിന്റെയും നാട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിന് നമ്മെ സഹായിക്കാനും ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രശ്നം എന്നെന്നേക്കുമായി അവസാനിപ്പിക്കുവാനും സാധിക്കും. നമ്മിലെ് അവർ അടിച്ചേല്പിക്കുന്ന

യാതനകളെല്ലാം ഇതോടെ അവസാനിക്കും. തീവ്രവാദി ആക്രമണം മുതൽ സോമരസത്തിന്റെ കുറവും സരസ്വതിയുടെ കൊലയുംവരെയുള്ള കാര്യങ്ങളുണ്ട്."

"പിന്നെന്തിന് അദ്ദേഹത്തോട് അതെല്ലാം പറയുവാൻ വൈകിക്കണം, മഹാരാജൻ?" കനകഹാല ചോദിച്ചു. "കൂടുതൽ ദിവസം നമ്മളുൾക്കൊള്ളുന്നതാണെന്നും, നമ്മുടെ ആളുകളുടെ നിശ്ചയദാർഢ്യം കുറഞ്ഞുവരും. ഹരിയുപയിൽനിന്നും അത്ര അകലെയല്ലാത്ത ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ കുറച്ചുദിവസംമുമ്പ് തീവ്രവാദികളുൾക്കൊള്ളുന്ന ആക്രമണം നടത്തിയത് അങ്ങേക്കറിയാമല്ലോ. നമ്മുടെ പ്രതികരണത്തിന്റെ കരുത്തു കുറയുമ്പോൾ ശത്രുവിന് കൂടുതൽ ധൈര്യം വരുന്നു, മഹാരാജൻ. നമ്മളുൾക്കൊള്ളുന്ന തന്നെ ദേവനെ ഇക്കാര്യം അറിയിക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗമനം ജനങ്ങളെ അറിയിക്കണം. ഇത് ക്രൂരന്മാരായ ശത്രുക്കളോട് പോരാടുവാനുള്ള ശക്തി നമുക്കു നൽകും."

"ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോട് പറയാം. പക്ഷേ, ഭവതിയേക്കാൾ ദീർഘദൃഷ്ടി ഉള്ളവനായിത്തീരുവാനാണ് ഞാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്. ആത്മവിശ്വാസം ചോർത്തുന്ന കപട നീലകണ്ഠന്മാരുടെ സ്വാധീനത്തെ മാത്രമാണ് നമ്മുടെ സാമ്രാജ്യം നേരിട്ടിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥ നീലകണ്ഠന് എത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം നമ്മോടൊപ്പം നിൽക്കുന്നില്ലെന്നും ജനങ്ങളറിഞ്ഞാൽ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങളുൾക്കൊള്ളുന്നതായിരിക്കുമെന്ന് ഒന്നാലോചിച്ചുനോക്കൂ. തന്റെ നിയോഗം സ്വീകരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം തയ്യാറാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയാണ് നമ്മളുൾക്കൊള്ളുന്ന ഒന്നാമത്തെ കാര്യം. എങ്കിൽമാത്രമേ നമുക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗമനത്തെക്കുറിച്ച് പ്രഖ്യാപിക്കുവാൻ സാധിക്കൂ. മുഴുവൻ സത്യവും അദ്ദേഹവുമായി പങ്കുവെയ്ക്കുക എന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തെ കാര്യങ്ങളുൾക്കൊള്ളുന്ന ബോധ്യപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ഏറ്റവും നല്ല വഴിയെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു. നമ്മളുൾക്കൊള്ളുന്ന ആക്രമണങ്ങളുടെ അനീതി ഒരിക്കൽ കാണുന്നതോടെ ആ ചരിത്രശക്തിയെ നശിപ്പിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം നമ്മോടൊപ്പം നിന്ന് പോരാടും. അതിന് സമയമെടുക്കുമെങ്കിൽ അങ്ങനെയൊക്കെ. നീലകണ്ഠനുവേണ്ടി നമ്മളുൾക്കൊള്ളുന്ന നൂറ്റാണ്ടുകളോളം കാത്തു. കുറച്ച് ആഴ്ചകളുൾക്കൊള്ളുന്ന കൂടി കാത്തിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് നമുക്ക് യാതൊരു നാശവും ഉണ്ടാവുകയില്ല."

ബ്രഹ്മഗോത്രം

അഞ്ച്

കൊട്ടാരംവക അതിഥിമന്ദിരത്തിലെ തഴച്ചുനില്ക്കുന്ന ഉദ്യാനത്തിലൂടെ ഉലാത്തുകയായിരുന്നു ശിവൻ. കനകഹാല ഏർപ്പാടുചെയ്ത വിദഗ്ദ്ധനായ സഹായിയുടെ സഹായത്തോടെ ശിവന്റെ സാധനങ്ങളു് നന്തി ആ അതിഥിമന്ദിരത്തില് എത്തിച്ചിരുന്നു. ചുവപ്പുംവെളുപ്പും പനിനീർപ്പൂക്കള് ചുറ്റും പൂത്തുനില്ക്കുന്ന തട്ട് കാണാവുന്നവിധം ഉയർന്നു നില്ക്കുന്ന ഒരു നീളൻ ഇരിപ്പിടത്തില് ശിവൻ ഇരുന്നു. ആ വിശാലമായ ഉദ്യാനത്തിലൂടെ സഞ്ചരിച്ച ഇളംകാറ്റ് അവന്റെ മുഖത്ത് പുഞ്ചിരി ഉണർത്തി. അപരാഹ്ണത്തിന്റെ ആരംഭമായിരുന്നു. ഉദ്യാനം ഒഴിഞ്ഞുകിടന്നു. രാവിലെ ചക്രവർത്തിയുമായി സംസാരിച്ച വിഷയങ്ങളിലേക്ക് ശിവന്റെ ചിന്തകള് ഇടയ്ക്കിടെ മടങ്ങിപ്പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. ദക്ഷന്റെ നിയന്ത്രിതമായ പ്രതികരണത്തിനിടയിലും തന്റെ നീലകണ്ഠം മെലുഹന്മാര്ക്ക്, എന്തിന്, ചക്രവർത്തിക്കുപോലും എത്രത്തോളം പ്രധാനപ്പെട്ടതാണെന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നു. നീലകണ്ഠന് എന്ന ഐതിഹ്യം, അല്ലെങ്കില് എന്താണോ അത്, കാശ്മീരിലെ ചെറിയൊരു വിഭാഗത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമുള്ളതായിരുന്നില്ല. ചക്രവർത്തി അത് വളരെ ഗൗരവമായി എടുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കില്, മെലുഹയിലെ ജനങ്ങളെല്ലാം നീലകണ്ഠന്റെ സഹായം ആവശ്യമായി വരും.

പക്ഷേ, ഇവര്ക്ക് എന്ത് സഹായമാണ് വേണ്ടത്? നമ്മളേക്കാള് എത്രയോ പരിഷ്കൃതരായ ആളുകളാണിവര്.

ഡോലക്ക് എന്ന വാദ്യോപകരണത്തിന്റെയും നർത്തകിമാര് അണിയുന്ന ചിലങ്കകളുടെയും ശബ്ദം അവനെ ആലോചനയില്നിന്നുണർത്തി. ഉദ്യാനത്തില് ആരോ നൃത്തം പരിശീലിക്കുന്നതുപോലെ അവനു തോന്നി. ഒരു വേലി ആ നടനകേന്ദ്രത്തെ ആ ഉദ്യാനത്തില്നിന്നും വേറിട്ടു നിർത്തി. നൃത്തത്തോട് വളരെ ആവേശം പുലർത്തുന്ന ശിവൻ, ആ വാദ്യത്തിന്റെ നാദം കേട്ടയുടൻ സാധാരണഗതിയില് നൃത്തം ചവിട്ടേണ്ടതാണ്. എന്നാല് അയാളുടെ മനസ്സ് മറ്റൊരു കാര്യത്തില് വ്യാപരിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. നൃത്തം ചെയ്തിരുന്ന സംഘത്തില്നിന്നും ചില വാക്കുകള് അവിടേക്കു കടന്നുവന്നു.

“അല്ല കുമാരി, ഭവതി മനസ്സിനെ തുറന്നുവിടണം.” ഒരു പുരുഷശബ്ദം പറഞ്ഞു. “ഭവതി ചെയ്യുന്നത് ഒരു പ്രവൃത്തിയല്ല. നൃത്തം ആസ്വദിച്ചു ചെയ്യണം. നടനം ശരീരത്തിലൂടെ ഒഴുകിവന്ന് വൈകാരികമായ ഒരനുഭൂതിയായി മാറണം. അതിനുപകരം ഭവതി ആ നൃത്തച്ചുവടുകള് ഓർമ്മിച്ചെടുക്കുവാൻ കഠിനാധ്വാനം ചെയ്യുകയാണ്.”

മറ്റൊരു സ്ത്രീശബ്ദം അതിനിടയ്ക്കു കയറിവന്നു. “കുമാരി, ഗുരുജി പറയുന്നത് ശരിയാണ്. ഭവതി നൃത്തംചെയ്യുന്നത് ശരിയായ രീതിയിലാണെങ്കിലും

അത് സ്വയം ആസ്വദിക്കുന്നില്ല. ഭവതിയുടെ മുഖത്ത് വല്ലാത്ത ഏകാഗ്രത പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. മനസ്സ് അല്പം അയച്ചുകൊടുക്കുക."

"ഞാൻ ചുവടുകളെ ശരിയാക്കട്ടെ. അപ്പോള് എനിക്ക് നൃത്തം ആസ്വദിക്കാൻ കഴിയും."

അവസാനം കേട്ട ശബ്ദം ശിവന്റെ ശരീരത്തിലെ രോമങ്ങളെ എഴുന്നു നിർത്തി. അത് അവളായിരുന്നു. സതി. അവൻ തലക്ഷണം ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് ആ ശബ്ദം കേട്ടിടത്തേക്ക് നടന്നു. വേലിക്കുപിറകിൽ എത്തിയപ്പോള്, ചെറിയൊരു തട്ടില്നിന്നുകൊണ്ട് സതി നൃത്തംചെയ്യുന്നത് അവൻ കണ്ടു. നൃത്തത്തിലെ ചുവടുകളോരോന്നും വെക്കുന്നതിനിടയില് അവളുടെ കൈകള് കാർക്കശ്യത്തോടെ ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്യുന്നത് അവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. ചുവടുകളെക്കുസരിച്ച് ആദ്യം ഇടത്തോട്ടും പിന്നെ വലത്തോട്ടുമായിരുന്നു അവളുടെ ചലനങ്ങളുള്. ആകൃതിയൊത്ത ജഘനം ഒരുവശത്തേക്ക് ചായ്ച്ച് കൈകള് അരക്കെട്ടിലുറപ്പിച്ച് തന്റെ നടനഭാവം പ്രസരിപ്പിക്കുവാൻ അവള് ശ്രമിച്ചു. ഒരിക്കല്കൂടി അവൻ അവളുടെ മായാവലയത്തിലകപ്പെട്ടു. എങ്കിലും ഒരുകാര്യം ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. സതിയുടെ ചുവടുകളെ ശരിയായിരുന്നുവെങ്കിലും ഗുരുജി പറഞ്ഞതിലും കാര്യമുണ്ടായിരുന്നു. യാന്ത്രികമായ ഒരു രീതിയിലായിരുന്നു അവളുടെ ചലനങ്ങളുള്. നൈസർഗ്ഗികതയുള്ള ഒരു നർത്തകിയുടെ കലവറയില്ലാത്ത സമർപ്പണം അവളുടെ ചലനങ്ങളിലില്ലായിരുന്നു. ആ നടനകഥയില് പറഞ്ഞിരുന്ന നിർവൃതിയുടെയും രോഷത്തിന്റേയും ഭാവങ്ങളുള് അവളുടെ ചലനങ്ങളിലില്ലായിരുന്നു. ഒരു കഴിവുറ്റ നർത്തകിയില്നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി സതി ആ നൃത്ത വേദി പൂർണ്ണമായും ഉപയോഗിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. അവളുടെ ചുവടുകളെ ചെറുതായിരുന്നതിനാല് അവളുടെ ചലനങ്ങളുള് വേദിയുടെ നടുവില് മാത്രം ഒരുങ്ങിനിന്നു.

നൃത്തം പഠിപ്പിച്ചിരുന്ന ഗുരു അവളുടെ നേരെ എതിർവശത്ത് ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. സതിക്ക് താളമൊരുക്കുന്നതിനായി അയാള് ഒരു ഡോലക്കില് കൊട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അയാളുടെ വലതുവശത്തായി സതിയുടെ തോഴി കൃതിക ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഗുരുവാണ് ശിവനെ ആദ്യം കണ്ടത്. അയാള് ഉടനെ എഴുന്നേറ്റു നിന്നു. അപ്പോള് സതിയും കൃതികയും അങ്ങോട്ടുനോക്കി. നേരെ മുന്നില് നില്ക്കുന്ന ശിവനെക്കണ്ട് അവര് അത്ഭുതപ്പെട്ടു. സതിയെപ്പോലെ കൃതികക്ക് തന്റെ അത്ഭുതം അടക്കിവെക്കാനായില്ല. "ശിവന്?" അവളുടെ വായില്നിന്നും ആ വിളി പുറത്തുവന്നു.

തന്റെ സ്വതസിദ്ധമായ നിയന്ത്രിതഭാവത്തോടെ ആത്മാർത്ഥമായി സതി ചോദിച്ചു "സുഖം തന്നെയല്ലേ ശിവന്? താങ്കള്ക്ക് എന്റെ സഹായം ആവശ്യമുണ്ടോ?"

"നിനക്ക് സുഖമാണോ? എനിക്കുനിന്നെ കാണാത്തതില് വിഷമമുണ്ട്. നീ ഒരിക്കലും പുഞ്ചിരിക്കുകയില്ലേ?"

ശിവൻ സതിയെത്തന്നെ ഉറ്റുനോക്കി. വാക്കുകളെ അവന്റെ മനസ്സിലൂടെയാണ് ഓടിനടന്നത്, അല്ലാതെ ചുണ്ടിലൂടെയല്ല. പ്രതികരണത്തിനായി കൃതിക മനഹസിച്ചുകൊണ്ട് സതിയെ നോക്കി. കൂടുതല് ഗൗരവം പൂണ്ട് സതി ഭവ്യതയോടെ ആവർത്തിച്ചു "എനിക്ക് ഏതെങ്കിലും വിധത്തില് താങ്കളെ സഹായിക്കുവാൻ കഴിയുമോ ശിവന്?"

"വേണ്ട, വേണ്ട, എനിക്കൊരു സഹായവും ആവശ്യമില്ല." യാഥാർത്ഥ്യം തന്റെ ബോധമണ്ഡലത്തിലേക്കു പതുക്കെ കടന്നുവരുന്നത് മനസ്സിലാക്കിയ ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഞാനീ പ്രദേശത്തു വെറുതെ വന്നതാണ്. അപ്പോഴാണ് നിന്റെ നൃത്തം

കേട്ടത്. അതായത് നിങ്ങളുടെ സംഭാഷണം. നിന്റെ നൃത്തച്ചുവടുകളെ കേള്ക്കാൻ തക്കവണ്ണം അത്ര ഉച്ചത്തിലായിരുന്നില്ല. നിന്റെ നൃത്തത്തിന് കൃത്യതയുണ്ട്. യഥാർത്ഥത്തിൽ സാങ്കേതികമായി അതു കൊള്ളാം....."

കൃതികളുടെ ഇടക്കുകയറി "നിങ്ങളുടെ അല്പം നൃത്തം അറിയാമെന്നുണ്ടോ?"

"ഓ, അത്രക്കൊന്നുമില്ല. അല്പം." പുഞ്ചിരിയോടെ കൃതികൾ മറുപടി നൽകിയശേഷം അവൻ തിടുക്കപ്പെട്ട് സതിയുടെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു. "എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം സതി, പക്ഷേ, ഗുരുജി പറയുന്നത് ശരിയാണ്. നീ എല്ലാം ചിട്ടപ്പെടിയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ പറയുന്നതുപോലെ നിന്റെ മുദ്രകളും ക്രിയകളും സാങ്കേതികമായി വളരെ കൃത്യമാണ്. പക്ഷേ, അതിന് ഭാവത്തിന്റെ അകമ്പടിയില്ല. ഭാവരഹിതമായ നൃത്തം ആത്മാവില്ലാത്ത ശരീരം പോലെയാണ്. ഒരു നർത്തകിയുടെ ഭാവം അവളെക്കൊപ്പം ചേരുമ്പോൾ അവളുടെ ചുവടുകളെ ഓർക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. ചുവടുകളെ താനേ വന്നുകൊള്ളും. പഠിച്ചെടുക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒന്നാണു ഭാവം. ഹൃദയത്തിനുള്ളിൽ ഇടമുണ്ടെങ്കിൽ ഭാവം അതിനകത്തേക്ക് താനേ വന്നുകൊള്ളും."

ഒരുവാക്കുപോലും പറയാതെ സതി ക്ഷമാപൂർവ്വം ശിവൻ പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ കിരാതന് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ സതിയുടെ പുരികക്കൊടികൾ ചെറുതായൊന്ന് ഉയർന്നു. ഇയാളെങ്ങനെ ഒരു സൂര്യവംശിയെക്കാളെ നൃത്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവു ലഭിക്കുന്നു? പക്ഷേ, ഇയാളെ തന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ച ആളാണെന്ന് സതി ഓർത്തു. അയാളെ ബഹുമാനിക്കുവാനുള്ള ബാധ്യത അവളെക്കുണ്ട്.

ജാതിചിഹ്നങ്ങളില്ലാത്ത ഈ വിദേശി, നൃത്തത്തെക്കുറിച്ച് തന്റെ കുമാരികളുള്ളതിനേക്കാളെ കൂടുതൽ അറിവ് ഉണ്ടെന്നു നടിക്കുന്നത് കൃതികൾ അംഗീകരിക്കാനായില്ല. അവളെ പുരികംകോട്ടി ശിവനെ തുറിച്ചുനോക്കി. "ഈ രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും മികച്ച നർത്തകിയെക്കാളെ കൂടുതൽ അറിവ് നിങ്ങളെക്കുണ്ടെന്നാണോ വിചാരം?"

താൻ അവർക്ക് അഹിതമായ എന്തോ കാര്യം ചെയ്തുവെന്ന് ശിവനു തോന്നി. അവൻ സഗൗരവം സതിയുടെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു "എനിക്ക് അതിയായ വേദമുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ ഭവതിയെ അപമാനിക്കണമെന്ന് ഞാനുദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ല. ചില സമയത്ത് എന്താണ് പറയുന്നതെന്നറിയാതെയാണ് ഞാൻ സംസാരിക്കുന്നത്."

"ഇല്ലയില്ല." സതി പ്രതിവചിച്ചു. "നിങ്ങളെന്നെ അപമാനിച്ചെന്നുമില്ല. ഒരുപക്ഷേ, താങ്കളെ പറയുന്നതായിരിക്കും ശരി. നൃത്തത്തെക്കുറിച്ച് അറിയേണ്ടതായ പ്രധാനകാര്യങ്ങളൊന്നും എനിക്കറിയാമെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ഗുരുജിയുടെ നിർദ്ദേശങ്ങളെ അനുസരിച്ചാൽ കാലക്രമേണ എനിക്ക് മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കും."

സതിയെ പ്രീതിപ്പെടുത്താൻ പറ്റിയ അവസരം പിടിച്ചെടുത്തുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു "നിങ്ങളുടെ വിരോധമില്ലെങ്കിൽ ഞാനൊരു നൃത്തം ചെയ്തോട്ടെ? നിങ്ങളുടെ അത്ര സാങ്കേതികത്തികവ് എനിക്കില്ല. എന്നാൽ എന്റെ ചുവടുകളെ നയിക്കുന്ന എന്തോ ഒന്ന് എന്റെ മനസ്സിനകത്തുണ്ട് എന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു."

അത് നന്നായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! അവളെക്കത് വേണ്ട എന്നു പറയാനാവില്ല!

സതി അതിശയിച്ചതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. ഇത് അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു. "ഉം, ശരി." എന്ന് അവളെ പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചു.

ആഘോഷത്തിലാണ്ടുപോയ ശിവൻ തലക്ഷണം ആ നൃത്തവേദിയുടെ

നടുവിലെത്തി. ശരീരത്തിന്റെ മേല്ഭാഗം മറച്ചിരുന്ന അംഗവസ്ത്രം ഊരി അവൻ ഒരു വശത്തേക്കിട്ടു. അലകള് ഇളകിക്കളിക്കുന്ന ശിവന്റെ ശരീരം കണ്ടതോടെ തന്റെ കുമാരിയെ താഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് ശ്രമിച്ചതിന്റെ പേരില് ശിവനോടു തോന്നിയിരുന്ന രോഷം കൃത്രിക തലക്കോലത്തേക്ക് മറന്നു. ഇത്രയും പേശികളുള്ള ശരീരം ഇയാളെങ്ങനെ നൃത്തവിന്യാസങ്ങളാണുസരിച്ച് വളയ്ക്കുകയും നിവര്ത്തുകയും ചെയ്യുമെന്ന് സതി അതിശയപൂര്വ്വം അലോചിച്ചു. കരുത്തിന്റെ ബലിപീഠത്തില് പതിവായി ബലികൊടുക്കേണ്ട ഒന്നായിരുന്നു മെയ്വഴക്കം.

ഡോലക്കില് പതുക്കെയൊന്നു കൊട്ടിക്കൊണ്ട് ഗുരുജി ശിവനോടു ചോദിച്ചു “യുവാവേ, ഏതു താളമാണ് നിനക്കു കൂടുതല് അഭികാമ്യം?”

നമസ്തേയുടെ രീതിയില് കൈപ്പടങ്ങള് ചേര്ത്തുകൂപ്പി കുമ്പിട്ടുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു “ഗുരുജി ദയവായി എനിക്ക് അല്പം സമയം തരുമോ? നൃത്തത്തിനായി എനിക്ക് തയ്യാറെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.”

യുദ്ധംപോലെ നൃത്തവും ശിവന് ഒരനുഷ്ഠാനമായിരുന്നു. കിഴക്കോട്ടു തിരിഞ്ഞ് കണ്ണുകളടച്ച് അവന് തല കുമ്പിട്ടു നിന്നു. പിന്നെ മുട്ടുകുത്തിയശേഷം ആദരപൂര്വ്വം ശിരസ്സ് തറയില് തൊടുവിച്ചു. നിവര്ന്നു നിന്നുകൊണ്ട് അവന് വലതുകാല് മുന്നോട്ടു നിവര്ത്തിപ്പിടിച്ചു. പിന്നെ ഇടതുകാല് തറയില് നിന്നുയര്ത്തി മനോഹരമായൊരു ചലനത്തിലൂടെ മുട്ടുയരത്തില് ചാടി. പിന്നെ ശരീരത്തിന്റെ തുലനാവസ്ഥ നിലനിര്ത്തുവാന് വലതുകാല് ഒന്നുവളച്ചു. ശിവന്റെ മുഖത്തിനും വലതുകാലിനുമിടയിലുള്ള ശരീരത്തെ താങ്ങിക്കൊണ്ട് ഇടതുകാല് തറയിലുണി. കാഴ്ചക്കാരുടെ നിശ്ശബ്ദതയ്ക്ക് ആശ്വാസമേകിക്കൊണ്ട് ഒരു ഇളങ്കാറ്റ് വീശി. അതിലലിഞ്ഞുപോയ ഗുരുജിയും സതിയും കൃത്രികയും വിസ്മയത്തോടെ ശിവനെ നോക്കി നിന്നു. അവന് ചെയ്യുന്നതെന്താണെന്ന് അവര്ക്കു മനസ്സിലായില്ല. എന്നാല് ശിവന്റെ നില്പിന്റെ പ്രകൃതം പ്രസരിപ്പിച്ചിരുന്ന ചൈതന്യം അവര്ക്കനുഭവിക്കാന് സാധിച്ചു.

നീട്ടിപ്പിടിച്ച കൈകള് രണ്ടും വായുവില് ചൂഴ്ന്ന തന്റെ ചുമലിനു സമാനമായി ഒരു വലയം തീര്ക്കുന്ന മട്ടില് ശിവന് ഒന്നു കറങ്ങി. അയാളുടെ വലതുകൈയില് സാങ്കല്പികമായ ഒരു ഡമരുവുണ്ടായിരുന്നു. ഏതോ ഈശ്വരീയമായ ചൈതന്യം ഏറ്റുവാങ്ങുന്നതുപോലെ ഇടതുകൈപ്പടം ആകാശത്തിന് അഭിമുഖമായി നിവര്ത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. ശിവന് കുറച്ചുനേരം ഈ നിലയില് നിന്നു; തേജസ്സുനിറഞ്ഞ മുഖം അവന് തന്റെ അന്തര്ലോകത്തിലേക്കു ചുരുക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചു. സ്വന്തമായൊരു മനസ്സുള്ളതുപോലെ അവന്റെ വലതുകൈ അനയാസം മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. ആ വലതുകൈപ്പടം ഇപ്പോള് കാഴ്ചക്കാര്ക്കുനേരെ തുറന്നുപിടിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടോ ആ നില സതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒരു ഭാവമാണ് പ്രസരിപ്പിച്ചത്. ഏതാണ്ട് തളര്ന്നതുപോലെ അവന്റെ ഇടതു കൈ ചുമലുയരത്തില് തെന്നി നീങ്ങി താഴേക്കഭിമുഖമായി ഇടതുപാദത്തിനു നേര്ക്കു നില്ക്കുന്ന കൈപ്പടത്തില് വിശ്രമിച്ചു. കുറച്ചുനേരം ശിവന് ഈ നിലയില്തന്നെ നിന്നു.

പിന്നെയാണ് നൃത്തം തുടങ്ങിയത്. സതി ശിവനെ അദ്ഭുതത്തോടെ നോക്കിനിന്നു. അവളുടെ അതേ നൃത്തച്ചുവടുകള് തന്നെയാണ് അവനും വെച്ചിരുന്നത്. എന്നാല് വളരെ വ്യത്യസ്തമായ ഒരു നൃത്തമായിട്ടാണ് അത് കണ്ടവര്ക്കു തോന്നിയത്. കാവ്യാത്മകമായ ഹസ്തചലനങ്ങള് അവന്റെ ശരീരത്തിന്റെ അദ്ഭുതകരമായ ചലനങ്ങള്ക്ക് മിഴിവേകി.

ഇത്രയ്ക്ക് പേശീബലമുള്ള ശരീരത്തിന് ഇങ്ങനെയൊക്കെ വഴങ്ങാനാകുമോ? ഗുരുജി ഡോലക്കില് കൊട്ടി ശിവന് താളമേകുവാന് ബുദ്ധിമുട്ടി. പക്ഷേ,

യഥാർത്ഥത്തിൽ അതിന്റെ ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. ശിവന്റെ പദചലനങ്ങളാണ് ആ ഡോലക്കിന്റെ താളത്തെ നിയന്ത്രിച്ചത്!

ഒരു സ്ത്രീയുടെ വിവിധ ഭാവങ്ങളാണ് ആ നൃത്തം പ്രസരിപ്പിച്ചത്. തുടക്കത്തിൽ തന്റെ ഭർത്താവുമൊത്ത് ഒരു സ്ത്രീ അനുഭവിക്കുന്ന ആനന്ദവും ഭോഗസുഖവുമാണ് ആ നൃത്തം വിശദീകരിച്ചത്. അടുത്തത് തന്റെ ഇണയുടെ വഞ്ചന നിറഞ്ഞ കൊലപാതകം മൂലമുള്ള ക്രോധഭാവമായിരുന്നു. ഇത്ര പരക്കനും പേശീബലമുള്ളതുമായ ശരീരമായിട്ടുപോലും സങ്കടമനുഭവിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയുടെ മൃദുലവും അതേസമയം തീക്ഷ്ണവുമായ വികാരഭാവങ്ങളെ പ്രസരിപ്പിക്കുവാൻ ശിവനു കഴിഞ്ഞു.

ശിവന്റെ കണ്ണുകളെ തുറന്നുതന്നെ കിടന്നു. എന്നാൽ പ്രേക്ഷകർക്കു തോന്നിയത് അവൻ നിർവൃതിയിലലിഞ്ഞിരിക്കുകയാണെന്നാണ്. ശിവനിപ്പോള് അവന്റെ മാത്രം ലോകത്തിലായിരുന്നു. പ്രേക്ഷകർക്കുവേണ്ടിയല്ല അവൻ നൃത്തമാടിയത്. ആരാധകർക്കുവേണ്ടിയല്ല നൃത്തം ചെയ്തത്. സംഗീതത്തിനുവേണ്ടിയല്ല നൃത്തം ചെയ്തത്. തനിക്കുമാത്രം വേണ്ടിയാണ് അവൻ നൃത്തമാടിയത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ അവന്റെ നൃത്തത്തെ നയിച്ചത് ഏതോ ദിവ്യശക്തിയാണ്. ശിവനാണ് ശരിയെന്ന് സതിക്കുമനസ്സിലായി. അവൻ സ്വയം തുറന്നുകൊടുത്തപ്പോള് നൃത്തം അവനിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു.

അനന്തമെന്നു തോന്നിച്ചതിനു ശേഷം ആ നൃത്തം അവസാനത്തിലെത്തി. ശിവന്റെ കണ്ണുകളെ അമർത്തിയടച്ചിരുന്നു. കുറെ സമയത്തേക്ക് അനങ്ങാതെ നിന്നപ്പോള് ആ ദിവ്യതേജസ്സ് പതുകെ അവനെ വിട്ടൊഴിഞ്ഞു. സാവധാനം അവൻ ഈ ലോകത്തിലേക്കു തിരിച്ചെത്തുന്നതുപോലെയായിരുന്നു അത്. ക്രമേണ ശിവൻ കണ്ണുതുറന്നപ്പോള് സതിയും കൃതികയും ഗുരുജിയും അന്ധാളിച്ചു നില്ക്കുന്നത് അവൻ കണ്ടു.

ഗുരുജിയാണ് ആദ്യം സ്വന്തം ശബ്ദം കണ്ടെത്തിയത്.

"നീ ആരാ?"

"ഞാൻ ശിവൻ."

"അല്ല, അതല്ല. ശരീരമല്ല ഞാനുദ്ദേശിച്ചത്. നീ ആരാ?"

ശിവൻ നെറ്റിച്ചുളിച്ച് കണ്ണുകളെ അടുപ്പിച്ച് പിടിച്ച് ആവർത്തിച്ചു. "ഞാൻ ശിവൻ."

"ഗുരുജി, ഞാനൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചോട്ടെ?" സതി ചോദിച്ചു.

"തീർച്ചയായും നിനക്ക് ചോദിക്കാം."

ശിവനു നേർക്ക് തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് അവള് ചോദിച്ചു "നൃത്തത്തിനുമുൻപ് നിങ്ങളെ ചെയ്തതെന്താണ്? അത് ഏതെങ്കിലും പ്രാഥമികമായ ചുവടാണോ?"

"അതെ. അതിനെ നടരാജഭാവം എന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്. നടനങ്ങളുടെ രാജാവിന്റെ ഭാവം."

"നടരാജഭാവം? എന്താണത്?"

"പ്രപഞ്ചചൈതന്യവുമായി എന്റെ ഉള്ളിലെ ചൈതന്യത്തെ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതാണ് ആ ഭാവം. അങ്ങനെ നൃത്തം സ്വയം രൂപം കൊള്ളുന്ന അവസ്ഥ."

"എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ല."

"ശരി. അത് ഇങ്ങനെയാണ്: ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാവസ്തുക്കളിലും ഒരു ശക്തി അഥവാ ചൈതന്യം കുടികൊള്ളുന്നുണ്ട്. സസ്യങ്ങളിലും ജന്തുക്കളിലും മറ്റു വസ്തുക്കളിലും നമ്മുടെ ശരീരത്തിലും അതുണ്ട്. അവ ആ ശക്തി പുറത്തേക്കു പ്രസരിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ നമ്മള് നേരിട്ടു ബന്ധപ്പെടുന്ന ഏറ്റവുംവലിയ

ശക്തിസ്രോതസ്സ് ഭൂമിദേവിതന്നെയാണ്. അതായത് നമ്മള് സഞ്ചരിക്കുന്ന ഈ ഭൂമി."

"പക്ഷേ, അതിന് നിങ്ങളുടെ നൃത്തവുമായുള്ള ബന്ധം?"

"നമ്മള് ചെയ്യുന്ന എന്തുകാര്യത്തിനും നമുക്ക് ശക്തി ആവശ്യമുണ്ട്. നമ്മുടെ ചുറ്റിലിന്നും വേണം നമ്മളാ ശക്തിയെ ആവാഹിക്കുവാന്. മനുഷ്യരിലിന്നും വസ്തുക്കളിലിന്നും ഭൂമിയിലിന്നുതന്നെയും അത് പുറത്തുവരുന്നു. ആദരവോടെ വേണം നമ്മളാ ശക്തി ചോദിക്കുവാന്."

"നിങ്ങളുടെ നടരാജഭാവം ആ ശക്തി ആര്ജ്ജിക്കുവാന് കഴിവുള്ളതാണോ?" ഗുരുജി ചോദിച്ചു.

"എന്തിന് ഞാനാ ശക്തി ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നതിനനുസരിച്ചായിരിക്കും അത്. എന്നിലേക്കു പ്രവേശിക്കാനൊരുങ്ങുന്ന നൃത്തത്തിനുവേണ്ടി ശക്തി ആദരപൂര്വ്വം ചോദിച്ചുവാണുവാന് ഈ നടരാജഭാവം എന്ന സഹായിക്കുന്നു. ഈ ശക്തി എന്നിലേക്കു വരണമെന്നുണ്ടെങ്കില് പത്മാസനത്തിലിരുന്ന് ഞാന് ധ്യാനിക്കണം."

"യുവാവേ, ആ ശക്തി നിന്നെ പിന്തുണക്കുന്നുവെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്." ഗുരുജി പറഞ്ഞു "നൃത്തങ്ങളുടെ അധിപനായ നടരാജന് നീ തന്നെയാണ്."

"അല്ല" ശിവന് അതിശയിച്ചു. "അനന്തമായ നടരാജശക്തികുടികൊള്ളുവാനുള്ള ഒരു മാധ്യമം മാത്രമാണ് ഞാന്."

"എങ്കില് ശരി യുവാവേ, നീ ഇതിനു യോജിച്ച മികച്ച മാധ്യമമാകുന്നു." ഗുരുജി പറഞ്ഞു. സതിക്കുനേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഗുരുജി തുടര്ന്നു "മകളേ, ഇവനെപ്പോലെ ഒരു സുഹൃത്ത് നിനക്കുള്ളപ്പോള് ഇനി എന്റെ ആവശ്യമില്ല. ശിവന്റെ ശിഷ്യത്വം വേണമെന്ന് നീ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കില്, നിന്നെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിലിന്നും ഒഴിവാകുന്നത് എനിക്കൊരു ബഹുമതിയായിരിക്കും."

ശിവന് സതിയെ പ്രതീക്ഷാപൂര്വ്വം നോക്കി. അവന് പ്രതീക്ഷിച്ചതിനേക്കാളേറെ ആ വിഷയം മുന്നോട്ടു പോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

നാശം, ശരി എന്നു പറ!

എന്നാല് സതി ഉള്വലിഞ്ഞതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. വികാരങ്ങളെ വ്രണപ്പെടുത്തുന്ന ആദ്യത്തെ സൂചനകള് ഈ സ്ത്രീയില് കാണാന് കഴിഞ്ഞത് ശിവനെ അമ്പരപ്പിച്ചു. തന്റെ അഹംഭാവത്തിനു ചേരാത്ത പ്രവൃത്തിയാണെങ്കിലും, തല കുമ്പിട്ട് പതിഞ്ഞ ശബ്ദത്തില് സൗമ്യമായി അവള് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "ഞാന് ആരെയും അനാദരിക്കുവാന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, ഇത്ര ഉന്നത നിലവാരത്തിലുള്ള പരിശീലനം ലഭിക്കുവാനുള്ള കഴിവ് എനിക്കില്ല."

"പക്ഷേ നിനക്കാ കഴിവുണ്ട്." ശിവന് തര്ക്കിച്ചു. "നിനക്കതിനുള്ള ഭാവമുണ്ട്. അതിനുള്ള മനസ്സുണ്ട്. വളരെ അനായാസം നിനക്കാ നിലയിലെത്തിച്ചേരുവാന് കഴിയും."

സതി ശിവനെ നോക്കി. അവളുടെ കണ്ണുകളില് ചെറിയൊരു നനവുണ്ടായിരുന്നു. ആ കണ്ണുകള് പ്രസരിപ്പിച്ച ആഴമേറിയ ദുഃഖം ശിവനെ സ്തബ്ധനാക്കി.

എന്തൊക്കെയാണിവിടെ നടക്കുന്നത്?

"ഏതു നിലവാരത്തില് നിന്നായാലും ഞാന് വളരെ അകലെയാണ് ശിവന്." സതി മന്ത്രിച്ചു.

അതുപറയുമ്പോള് ആത്മനിയന്ത്രണം പാലിക്കാനുള്ള ശേഷി അവളാര്ജ്ജിച്ചിരുന്നു. മര്യാദനിറഞ്ഞ പ്രൗഢഭാവം അവളുടെ മുഖത്ത്

മടങ്ങിയെത്തി. ആ മുഖാവരണം മടങ്ങിയെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പൂജയ്ക്കുള്ള സമയമായി. “ഗുരുജി, അങ്ങയുടെ അനുവാദത്തോടെ എനിക്കു പോകണം.” പിന്നെ അവള് ശിവനു നേരെ തിരിഞ്ഞു “ഒരിക്കല് കൂടി കാണാന് കഴിഞ്ഞതില് ആഘ്രാദമുണ്ട്, ശിവന്.”

ശിവന് എന്തെങ്കിലും പറയാന് കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് കൃതികയോടൊപ്പം സതി അവിടെനിന്നുപോയി.

ഗുരുജി അപ്പോഴും സ്തബ്ധനായിപ്പോയ ശിവനെത്തന്നെ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോള് ശിവനെ ഒന്നു നമിച്ചശേഷം അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “നീ നൃത്തം ചെയ്യുന്നത് കാണാന് സാധിച്ചത് എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ബഹുമതിയാണ്.”

പിന്നെ ഗുരുജിയും അവിടെനിന്ന് പോയി. മെലുഹന്മാരുടെ ദുര്ഗ്രാഹ്യമായ പെരുമാറ്റരീതികളെക്കുറിച്ചാലോചിച്ചപ്പോള് ശിവന് അന്തം വിട്ടുപോയി.

പിറ്റേദിവസം രാവിലെ ശിവനും നന്തിയും ദക്ഷന്റെ കൊട്ടാരത്തിലെ രാജകാര്യാലയത്തിലെത്തി. ദക്ഷനും പര്വ്വതേശ്വരനും കനകഹാലയും അവിടെ അവരെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതിശയിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു “ഞാന് വേദിക്കുന്നു മഹാരാജന്. രണ്ടാം യാമത്തിലെ പിറ്റേദിവസം കഴിഞ്ഞാല് അങ്ങയെ കാണാമെന്നാണ് ഞാന് വിചാരിച്ചിരുന്നത്. അങ്ങ് എന്നെ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നില്ലെന്ന് ഞാന് കരുതട്ടെ.”

ഔപചാരികമായ നമസ്തേയുമായി എഴുന്നേറ്റുനിന്ന ദക്ഷന് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു “ഇല്ല പ്രഭോ. അങ്ങ് എന്നോട് ക്ഷമ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. അങ്ങയെ കാത്തിരിപ്പിക്കേണ്ടെന്ന് കരുതി ഞങ്ങള് അല്പം നേരത്തെ വന്നു. അങ്ങയെ കാത്തിരിക്കുന്നത് ഞങ്ങള്ക്ക് ഒരു ബഹുമതിയാണ്.”

ലോകത്തില് ഇന്നുവരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏറ്റവുംവലിയ സംസ്കാരത്തിന്റെ ഭരണാധികാരിയായ തന്റെ ചക്രവര്ത്തി ഈ കിരാതനോട് കാണിക്കുന്ന കടുത്ത വിധേയത്വം കണ്ടപ്പോള് പര്വ്വതേശ്വരന് കണ്ണുകളുരുട്ടി. ചക്രവര്ത്തി തന്നെ ‘പ്രഭോ’ എന്നു സംബോധനചെയ്യുന്നതുകേട്ട് ഉളവായ അദ്ഭുതം നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷനുനേരെ തലകുനിച്ച് നമസ്തേ പറഞ്ഞ് ശിവന് ഉപവിഷ്ടനായി.

“പ്രഭോ, നീലകണ്ഠന്റെ ഐതിഹ്യത്തെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞുതുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പായി അങ്ങയ്ക്ക് എന്തെങ്കിലും ചോദിക്കുവാനുണ്ടോ?” ദക്ഷന് ചോദിച്ചു.

അപ്പോള് ഏറ്റവും സ്വാഭാവികമായ ഒരു ചോദ്യം ശിവന്റെ മനസ്സിലുദിച്ചു.

ഈ പരിശുദ്ധ തടാകത്തിന്റെ പേരില് എന്തിനാണ് എന്റെ ഈ അനുഗൃഹീതമായ നീലകണ്ഠത്തിന് ഇവര് ഇത്ര പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്നത്?

എന്നാല് മെലുഹന് സമൂഹത്തെ കൂടുതല് അടുത്തറിയാതെ സ്വാഭാവികമെന്നു തോന്നാവുന്ന ആ ചോദ്യത്തിന് മറുപടി പറയാനാവില്ലെന്ന് ശിവന്റെ സഹജവാസന അവനോടു പറഞ്ഞു.

“ഒരുപക്ഷേ, ഞാനീ ചോദിക്കുന്ന ചോദ്യം അസാധാരണമെന്ന് അങ്ങേക്കു തോന്നിയേക്കാം.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “അങ്ങയുടെ പ്രായം എന്താണെന്ന് എനിക്കു ചോദിക്കാമോ?”

ദക്ഷന് കനകഹാലയെ അതിശയത്തോടെ നോക്കി. പിന്നെ ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞ് അദ്ഭുതം നിറഞ്ഞ മന്ദഹാസത്തോടെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “അങ്ങ് അസാധാരണമായ ബുദ്ധിശക്തിയുള്ളവനാണ്. ഏറ്റവും പ്രസക്തമായ ചോദ്യമാണ്

അങ്ങ് ആദ്യംതന്നെ ചോദിച്ചത്." നെറ്റി ചുളിച്ച് ഒരു ഗൂഢ മനസ്സാലിത്തം തൂകിക്കൊണ്ട് ദക്ഷൻ തുടർന്നു "കഴിഞ്ഞമാസം ഞാൻ നൂറ്റിയെണ്പത്തിനാലു വയസ്സു പിന്നിട്ടു."

ശിവൻ അന്തംവിട്ടുപോയി. ദക്ഷനെ കണ്ടാൽ മുപ്പതുവയസ്സിലധികം തോന്നുകയില്ല. സത്യത്തിൽ മെലുഹയിലുള്ള ആർക്കും പ്രായാധിക്യം തോന്നുകയില്ല. ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് കണ്ടുമുട്ടിയ ആ പണ്ഡിത ശ്രേഷ്ഠനൊഴികെ.

അപ്പോള് നന്തിക്ക് നൂറുവയസ്സിലധികം പ്രായമുണ്ട്.

"രാജൻ ഇതെങ്ങനെ സാധ്യമാവും?" ആശ്ചര്യചകിതനായിപ്പോയ ശിവൻ ചോദിച്ചു. "എന്തു മന്ത്രവിദ്യയാണ് ഇത് സാധ്യമാക്കുന്നത്?"

"ഇതിൽ യാതൊരു മന്ത്രവിദ്യയുമില്ല ഭഗവൻ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "ഞങ്ങളുടെ പ്രതിഭാശാലികളായ ശാസ്ത്രവിശാരദന്മാർ നിർമ്മിക്കുന്ന സോമരസം എന്ന ദിവ്യഔഷധമാണ് ഇതു സാധ്യമാക്കുന്നത്. ദേവന്മാരുടെ പാനീയമാണിത്. നിശ്ചിതസമയങ്ങളിൽ സോമരസം സേവിച്ചാൽ അത് മൃത്യുവിനെ നീട്ടിവെക്കുമെന്നു മാത്രമല്ല, ജീവിതകാലം മുഴുവനും യുവത്വം നിലനിർത്തുന്നതിന് - മാനസികമായും ശാരീരികമായും - കൂടി അത് സാധ്യമാക്കും."

"പക്ഷേ, എന്താണ് സോമരസം? എവിടെനിന്നാണ് ലഭിക്കുന്നത്? ആരാണത് കണ്ടുപിടിച്ചത്?"

"ഒരേസമയം നിരവധി ചോദ്യങ്ങളുണ്ട്," ദക്ഷൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "എങ്കിലും ഒന്നൊന്നായി ഞാനതിന് മറുപടി നൽകാം. സഹസ്രാബ്ദങ്ങളുടേതുമുൻപ് ഭാരതത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഏറ്റവും മഹാത്മാരായ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരിലൊരാളാണ് സോമരസം കണ്ടുപിടിച്ചത്. ബ്രഹ്മദേവൻ."

"ദേവഗിരിക്ക് വരുന്ന വഴിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാമധേയത്തിലുള്ള ഒരു ക്ഷേത്രം കാണാനിടയായത് ഞാനോർക്കുന്നു. മേരു എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ച്."

"അതെ പ്രഭോ, അവിടെയാണ് അദ്ദേഹം ജീവിച്ചതും പ്രവർത്തിച്ചതും. ബ്രഹ്മാവ് മികച്ച ഉപജ്ഞാതാവായിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളൊന്നും തന്നെ സ്വന്തം ലാഭച്ഛയ്ക്കായി അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചില്ല. മനുഷ്യരാശിയുടെ നന്മക്കുവേണ്ടിയാണ് തന്റെ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളു് ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പാക്കി. സോമരസം പോലെ ശക്തിയുള്ള ഒരൗഷധം ദുഷ്ടശക്തികളു് ദുരുപയോഗം ചെയ്യാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം നേരത്തെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് വളരെ വിശദമായ നിയന്ത്രണോപാധികളു് അദ്ദേഹം അതിനുമേൽ പ്രയോഗിച്ചു.

"എന്തുതരം നിയന്ത്രണം?"

അദ്ദേഹം സോമരസം എല്ലാവർക്കും നൽകിയില്ല. "ദക്ഷൻ തുടർന്നു. "രാജ്യവ്യാപകമായി വളരെ കർക്കശമായ രീതിയിലുള്ള പരിശോധന നടത്തിയശേഷം മികച്ച സ്വഭാവഗുണമുള്ള ഒരു സംഘം ബാലകന്മാരെ കണ്ടെത്തി. പുരാതന ഭാരതത്തിന്റെ എഴു വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്ന്. തന്റെ ഗുരുകുലത്തിൽ കഴിയാൻ പാകത്തിലുള്ള കുട്ടികളെയാണ് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തിയത്. സമൂഹത്തിൽ നിസ്വാർത്ഥസേവനം നടത്തുവാൻ കഴിയുംവിധം അവരെ വാർത്തെടുക്കുകയെന്നതായിരുന്നു ബ്രഹ്മദേവന്റെ ലക്ഷ്യം. ഈ ബാലകന്മാർക്കുമാത്രമാണ് സോമരസം എന്ന ഔഷധം നൽകപ്പെട്ടത്. സോമരസസേവയിലൂടെ രണ്ടാമതൊരു ജീവിതം കിട്ടിയ ഈ കുട്ടികളു് ദ്വിജന്മാർ എന്നറിയപ്പെട്ടു. രണ്ടു തവണ ജീവിതം ലഭിച്ചതിനാലാണ് അവർ ഇങ്ങനെ അറിയപ്പെട്ടത്. ബ്രഹ്മദേവന്റെ രക്ഷാകർതൃത്വവും മറ്റു കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളും

സോമരസത്തിന്റെ ദിവ്യശക്തിയും കൂടിച്ചേർന്നതോടെ ഈ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സംഘത്തിന് മൂന്ന്പൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത വിധമുള്ള ആദരണീയസ്ഥാനം നേടിയെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. അമാനുഷമായ

ബുദ്ധിശക്തിയാർജ്ജിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവർ തങ്ങളുടെ മനസ്സിന് മുർച്ച വരുത്തി. ഇത്തരം വ്യക്തിത്വങ്ങള് പൗരാണിക ഭാരതത്തില് 'ഋഷി' എന്നാണറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ബ്രഹ്മ ദേവന് തെരഞ്ഞെടുത്തവർ ഏഴുപേരായിരുന്നു സപ്തർഷികള് എന്നാണ് അവർ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്."

"അപ്പോള് സപ്തർഷികള് അവരുടെ സിദ്ധികള് സമൂഹനന്മയ്ക്കായാണ് ഉപയോഗിച്ചത്."

"അതെ പ്രഭോ. ബ്രഹ്മദേവന് സപ്തർഷികള്ക്കായി ചില കർശനമായ പെരുമാറ്റച്ചട്ടങ്ങളേർപ്പെടുത്തി. എന്തെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ഒരു വ്യാപാരവും അവർ നടത്താന് പാടില്ലായിരുന്നു. വ്യക്തിപരമായ ഗുണങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികള് നിഷിദ്ധമായിരുന്നു. പൗരോഹിത്യം, വൈദ്യം, അദ്ധ്യാപനം എന്നിങ്ങനെ സാമൂഹ്യസേവനത്തിന് അനുയോജ്യമായ ബുദ്ധിപരമായ ശേഷി ആവശ്യമുള്ള തൊഴിലുകള് അനുവദനീയമായിരുന്നു. സേവനങ്ങള്ക്ക് പ്രതിഫലം പറ്റുവാന് അവർക്ക് അർഹതയില്ലായിരുന്നു. ആളുകള് നല്കുന്ന ഭിക്ഷയും സംഭാവനയും മാത്രമായിരുന്നു അവരുടെ ജീവിതോപാധി."

"കഠിനമായ സേവനച്ചട്ടങ്ങള്." പർവ്വതേശ്വരനെ നോക്കി ശിവന് കണ്ണിറുക്കി.

പർവ്വതേശ്വരന് അതിനു പ്രതികരിച്ചില്ലെങ്കിലും ദക്ഷനും കനകഹാലയും നന്തിയും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ജാലകത്തിനടുത്ത് തെളിയിച്ചു വെച്ചിരുന്ന പ്രഹാരദീപത്തില്* ശിവനൊന്നു നോക്കി. അപ്പോള് മൂന്നാമത്തെ യാഥം ആയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സതി നൃത്തം ചെയ്യുവാനായി പുറത്ത് വരാന് സാധ്യതയുള്ള സമയം.

"പക്ഷേ, അവരുടെ പെരുമാറ്റച്ചട്ടം കൃത്യമായി അവർ പിന്തുടർന്നിരുന്നു പ്രഭോ." ദക്ഷന് തുടർന്നു. "കാലക്രമേണ, ചുമതലകള് വർദ്ധിച്ചുവന്നപ്പോള് സപ്തർഷികള് അവരുടെ ഗോത്രത്തില്ചേർക്കുവാന് പുതിയ ആളുകളെ കണ്ടെത്തി. സപ്തർഷികള് പിന്തുടർന്നിരുന്ന അതേ പെരുമാറ്റ സംഹിതകള്തന്നെ പുതിയ സഹയാത്രികരും പിന്തുടർന്നു. സോമരസം സേവിച്ചു. വിജ്ഞാനത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള അന്വേഷണത്തിനാണ് അവർ ജീവിതം സമർപ്പിച്ചത്. അതോടൊപ്പം യാതൊരു ഭൗതികനേട്ടവും ആഗ്രഹിക്കാതെ അവർ സമൂഹനന്മക്കായി പ്രവർത്തിച്ചു. ഇതിന്റെ പേരിലാണ് സമൂഹം അവർക്ക് അർപ്പണ മനോഭാവത്തോടെയുള്ള ആദരവ് നല്കിയിരുന്നത്. കാലക്രമേണ സപ്തർഷികളും അവരുടെ അനുയായികളും ബ്രഹ്മഗോത്രം അഥവാ ബ്രാഹ്മണർ എന്ന് അറിയപ്പെട്ടു."

"പക്ഷേ കുറേക്കാലം ആ നല്ല സംവിധാനം പിന്തുടർന്നശേഷം ചിലയാളുകള് ബ്രാഹ്മണ്യം അനുഷ്ഠിക്കാതായി. ശരിയല്ലേ?"

"തികച്ചും ശരിയാണ് പ്രഭോ." ദക്ഷന് പ്രതിവചിച്ചു. പരിചിതമായ മനുഷ്യ ചാപല്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുംവിധം സങ്കടത്തോടെ തലകുലുക്കിയാണ് അദ്ദേഹം അങ്ങനെ പറഞ്ഞത്. "നിരവധി സഹസ്രാബ്ദങ്ങള് പിന്നിട്ടപ്പോള് ബ്രഹ്മദേവന് നടപ്പിലാക്കുകയും സപ്തർഷികള് പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത കർശനമായ ബ്രാഹ്മണ്യത്തിന്റെ ചിട്ടകള് പാലിക്കുന്ന കാര്യം ചില ബ്രാഹ്മണർ മറന്നുപോയി. സോമരസത്തിലൂടെ ആർജ്ജിച്ച അദ്ഭുതസിദ്ധി അവർ ദുരുപയോഗം ചെയ്തു. ചിലർ ഈ ശക്തി മറ്റുള്ള ജനങ്ങളുടെ മേല് അടിച്ചേല്പിക്കാന് ശ്രമിച്ചു. രാജ്യങ്ങള് കീഴടക്കി ഭരണം ആരംഭിച്ചു. ചില ബ്രാഹ്മണന്മാർ സപ്തർഷികളും ബ്രഹ്മദേവനും

കണ്ടുപിടിച്ച കാര്യങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ച് ധനസമ്പാദനം നടത്തി."

"ചില ബ്രാഹ്മണന്മാർ" സവിശേഷമായ ഒരുതരം ഭീതിയുടെ ഭാവത്തിൽ കനകഹാല ഇടപെട്ടു. "സപ്തർഷി ഉത്തരാധികാരികളെക്കുറേ വിമത പ്രവർത്തനം നടത്തി."

"സപ്തർഷി ഉത്തരാധികാരി?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"സപ്തർഷികളുടെ പിന്മുറക്കാരാണ്." കനകഹാല വ്യക്തമാക്കി. "തന്റെ ജീവിതം അവസാനിക്കുകയായി എന്നു മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ ഓരോ സപ്തർഷിയും തന്റെ പിന്മുറക്കാരനായി ഗുരുകുലത്തിൽ നിന്നും ഒരാളെ തെരഞ്ഞെടുക്കും. ആ പിന്മുറക്കാരൻ പ്രായോഗികമായും സപ്തർഷിയുടെ എല്ലാ അധികാരങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു."

"അപ്പോൾ സപ്തർഷി ഉത്തരാധികാരികളെക്കെതിരെ വിമതപ്രവർത്തനം നടത്തുന്നത് സപ്തർഷികളെക്കെതിരെ വിമത പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നതിനു തുല്യമാണ് അല്ലേ?"

"അതെ പ്രഭോ." കനകഹാല പറഞ്ഞു. "ഈ അഴിമതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകിയിരുന്നത് പരുന്ത്, മയിൽ, അരയന്നം എന്നീ ഉന്നതവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ബ്രാഹ്മണന്മാരായിരുന്നു. അതാണ് ഏറ്റവും വിഷമകരമായ കാര്യം. ഇവരുടെ ഈ ഉന്നതസ്ഥാനം മൂലം ക്ഷത്രിയന്മാരുടെയോ വൈശ്യന്മാരുടെയോ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ ഈ ബ്രാഹ്മണർക്ക് അനുവാദമില്ലായിരുന്നു. ഭൗതികലോകത്തിന്റെ ആകർഷണവലയത്തിൽ അവർ പെട്ടുപോകുമെന്ന് കരുതിയായിരുന്നു അത്. എന്നിട്ടും അവർ മറ്റുള്ള ആളുകളേക്കാൾ മൂന്പുതന്നെ ആ പ്രലോഭനങ്ങളിൽ വീണുപോയി."

"പിന്നെ നിങ്ങളെപ്പോലെ പ്രാവുകൾക്കു ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ടവർ അപ്പോഴും ക്ഷത്രിയന്മാർക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് സത്യസന്ധത പുലർത്തി?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"അതെ പ്രഭോ." അഭിമാനപൂർവ്വം നെഞ്ചുയർത്തി പിടിച്ചുകൊണ്ട് കനകഹാല പറഞ്ഞു.

മൂന്നാമത്തെ യാമം ആയിക്കഴിഞ്ഞു എന്നു സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നഗരമണി മുഴങ്ങി. ശിവനടക്കം മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം പുതിയ സമയാധ്യായത്തെ വരവേറ്റു കൊണ്ട് തിടുകഞ്ഞിൽ ഒരു പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലി. മെലുഹന്മാരുടെ ചില രീതികളെ ശിവൻ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഒരു ശൂദ്രന് അകത്തുവന്നു പ്രഹാരദീപം വീണ്ടും ചിട്ടപ്പടിയാക്കിയശേഷം, വന്നതുപോലെ നിശ്ശബ്ദനായി പുറത്തുപോയി. ഇനി ഏതു സമയത്തും സതി ഉദ്യാനത്തിൽ നൃത്തമാരംഭിച്ചേക്കാം എന്ന് ശിവൻ സ്വയം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

"അങ്ങനെ, ഏത് വിപ്ലവമാണ് മാറ്റങ്ങളെ വരുത്തിയത് പ്രഭോ?" ദക്ഷനു നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ ചോദിച്ചു. "പർവ്വതേശ്വരനും നന്തിയും ക്ഷത്രിയരാണ്. എന്നിട്ടും നിങ്ങളെ സോമരസം സേവിച്ചിരിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ അങ്ങയുടെ സാമ്രാജ്യത്തിലെ ആളുകളെല്ലാംതന്നെ നല്ല ആരോഗ്യവും യുവത്വവും ഉള്ളവരായിരിക്കണമെന്നു. സോമരസം എല്ലാവർക്കും നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നാണ് അതിനർത്ഥം. വിപ്ലവത്തിലൂടെയാണ് ഈ മാറ്റം വന്നിട്ടുണ്ടാവുക. ശരിയല്ലേ?"

"അതെ പ്രഭോ. ശ്രീരാമദേവൻ എന്നാണ് ആ വിപ്ലവകാരിയുടെ പേര്. ഇതുവരെ ഉണ്ടായതിൽവെച്ച് ഏറ്റവും മഹാനായ ചക്രവർത്തി! ജയ് ശ്രീറാം!"

"ജയ് ശ്രീറാം!" മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം അതേറ്റുചൊല്ലി.

"അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങളും നേതൃത്വപാടവവും മെലുഹന് സമൂഹത്തെ മാറ്റിമറിച്ചു." ദക്ഷൻ തുടർന്നു. "യഥാർത്ഥത്തിൽ ചരിത്രഗതി വന്തോതിൽ

മാറ്റിമറിക്കപ്പെട്ടു. പക്ഷേ, ശ്രീരാമദേവന്റെ കഥ തുടരുന്നതിനു മുമ്പായി ഞാനൊരു നിർദ്ദേശം മുന്നോട്ടുവെക്കട്ടെ?"

"തീർച്ചയായും മഹാരാജൻ."

"നമ്മളെ ഇപ്പോൾ മൂന്നാമത്തെ യാമത്തിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനി ദക്ഷണമുറിയിൽ ചെന്ന് ഉച്ചദക്ഷണം കഴിച്ചതിനുശേഷം പോരേ കഥ പറയുന്നത്?"

"ഉച്ചദക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് നല്ല കാര്യമാണെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നു." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "എങ്കിലും എന്നെ കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് ഒഴിവാക്കാൻ സാധിക്കുമോ? മറ്റൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം എനിക്ക് ചെയ്യുവാനുണ്ട്. താങ്കളുടെ വിരോധമില്ലെങ്കിൽ ഇനി നമ്മുടെ സംഭാഷണം നാളെയാക്കാമോ?"

കനകഹാലയുടെ മുഖം പൊടുന്നനെ മങ്ങി. പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖത്ത് പരിഹാസത്തിന്റെ പുഞ്ചിരി പരന്നു. ദക്ഷന്റെ മുഖത്ത് അപ്പോഴും പുഞ്ചിരിയുണ്ടായിരുന്നു. "തീർച്ചയായും നമുക്ക് നാളെ കാണാം, പ്രഭോ. രണ്ടാം യാമത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ നാഴികയിൽ താങ്കളുടെ സൗകര്യപ്രദമായിരിക്കുമോ?"

"തീർച്ചയായും രാജൻ. ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചതിൽ എന്നോടു പൊറുക്കുമല്ലോ."

"അത് സാരമില്ല പ്രഭോ." സദാ പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ട് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "താങ്കളുടെ പോകേണ്ടിടത്തെത്തിക്കുവാൻ രഥം ഏർപ്പാടുചെയ്യട്ടെ?"

"അങ്ങയുടെ ദയാവായ്പിനു നന്ദി, രാജൻ. പക്ഷേ, ഞാൻ അവിടേക്കു നടന്നു പോയ്ക്കൊള്ളാം. ഒരിക്കൽ കൂടി എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം."

എല്ലാവർക്കും നമസ്തേ പറഞ്ഞതിനുശേഷം ശിവനും നന്തിയും തിടുക്കത്തിൽ ആ മുറിയിൽനിന്ന് പുറത്തേക്കിറങ്ങി. കനകഹാല ദക്ഷനെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നമട്ടിൽ നോക്കി. ശാന്തയായിരിക്കുവാൻ കൈ കൊണ്ട് ആംഗ്യം കാട്ടിക്കൊണ്ട് ദക്ഷ മഹാരാജാവ് തലയാട്ടി. സാരമില്ല, നമ്മളെ നാളെ യോഗം ചേരുന്നുണ്ടല്ലോ.

"മഹാരാജൻ നമുക്ക് സമയം നഷ്ടമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്." കനകഹാല പറഞ്ഞു. "നീലകണ്ഠൻ ഉടൻതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമതലകളെ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്."

"കനകഹാല അദ്ദേഹത്തിന് സാവകാശം നൽകണം. ഇത്രയും കാലം നമ്മളെ കാത്തിരുന്നില്ലേ. കുറച്ചുദിവസം കൂടി വൈകിയതുകൊണ്ട് യാതൊന്നും തകർന്നുവീഴാൻ പോകുന്നില്ല!"

പർവ്വതേശ്വരൻ ഉടൻ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു. ദക്ഷനുനേരെ തലകുനിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "അങ്ങയുടെ സമ്മതത്തോടെ എനിക്ക് പോകാമോ? ഒരു കിരാതനെ വിദ്യ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനേക്കാളെ ഉപരിയായി പല പ്രധാനകാര്യങ്ങളും എന്റെ ശ്രദ്ധ കാത്തുകിടപ്പുണ്ട്."

"പർവ്വതേശ്വരൻ, അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് താങ്കളെ ആദരവോടെ സംസാരിക്കണം." കനകഹാല മുന്നറിയിപ്പു നൽകി. "അദ്ദേഹം നീലകണ്ഠനാണ്."

"യഥാർത്ഥ നേട്ടങ്ങളിലൂടെ നമ്മളെ അത് ബോധ്യപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് ഞാൻ ആദരപൂർവ്വം സംസാരിക്കുകയുള്ളൂ." പർവ്വതേശ്വരൻ മുറുമുറുത്തു. "നേട്ടങ്ങളെ മാത്രമേ ഞാൻ ആദരിക്കുകയുള്ളൂ. മറ്റൊന്നിനേയും ഞാൻ ആദരിക്കുകയില്ല. അതാണ് ശ്രീരാമദേവൻ അരുളിയ അടിസ്ഥാന തത്ത്വം. നമ്മുടെ കർമ്മം മാത്രമാണ് പ്രധാനം. നമ്മുടെ ജന്മമല്ല. നമ്മുടെ ലിംഗമല്ല. നിശ്ചയമായും നമ്മുടെ കഴുത്തിന്റെ നിറമല്ല. നമ്മുടെ സമൂഹം മുഴുവനും മേന്മയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നിർവ്വചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഭവതി അതു മറന്നുപോയോ?"

"മതിയാക്കുക." ദക്ഷൻ ശബ്ദമുയർത്തി. "നാം നീലകണ്ഠനെ

ബഹുമാനിക്കുന്നു. അതിനർത്ഥം എല്ലാവരും അദ്ദേഹത്തെ
ബഹുമാനിക്കണമെന്നാണ്!"
*സമയം അളക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമായിരുന്നു പ്രഹാരദീപം.

വികർമർ ദുർവിധിയുടെ വാഹകർ

ആറ്

ശിവൻ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ നന്തി ഉദ്യാനത്തിൽ കുറച്ചുകലെയായി നിന്നു. നൃത്തവേദിയെ ഉദ്യാനത്തിൽനിന്ന് വേർതിരിച്ചിരുന്ന വേലിക്കുപിന്നിലേക്ക് ശിവൻ നടന്നു ചെന്നു. നിശ്ശബ്ദമായ ആ നൃത്തവേദി കണ്ടപ്പോള് തന്റെ സ്വാമിക്ക് അവിടെ ആരെയും കാണാൻ സാധിക്കുകയില്ലെന്ന് നന്തിക്ക് മനസ്സിലായി. എങ്കിലും പ്രതീക്ഷാപൂർവ്വം ശിവൻ സതിക്കുവേണ്ടി അവിടെ കാത്തുനിന്നു. അവിടെ കാത്തുനിന്നപ്പോള് ഇന്നവിടെ നൃത്ത പരിശീലനം ഉണ്ടാകില്ലെന്ന് ശിവനു മനസ്സിലായി. തീര്ത്തും നിരാശനായ ശിവൻ നിശ്ശബ്ദനായി നന്തിയുടെ അടുത്തേക്കു നടന്നു.

“പ്രഭോ, ആരെങ്കിലും വന്നിട്ടുണ്ടോയെന്ന് ഞാൻ ചെന്ന് നോക്കിയിട്ടുവരണോ?” നന്തി ആത്മാർത്ഥതയോടെ ചോദിച്ചു.

“വേണ്ട നന്തി. അതു മറന്നുകള.”

ആ വിഷയം മാറ്റാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു “പ്രഭോ അങ്ങേക്ക് വിശക്കുന്നുണ്ടാകും. നമുക്ക് അതിഥി മന്ദിരത്തില് ചെന്ന് ആഹാരം കഴിച്ചാലോ?”

“വേണ്ട എനിക്കീ നഗരം കുറച്ചുകൂടി കണ്ടാല് കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.” നഗരത്തില്വെച്ച് സതിയെ കണ്ടുമുട്ടാൻ വിധി തനിക്ക് അവസരം നല്കുമെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷയില് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “നമുക്ക് രജത പ്രദേശത്തെ ഭക്ഷണശാലയില് ഒന്നു കയറി നോക്കിയാലോ?”

“എങ്കില് ഗംഭീരമായിരിക്കും.” കൊട്ടാരത്തിലെ അതിഥി മന്ദിരത്തില് വിളമ്പിയിരുന്ന ബ്രാഹ്മണസ്വാധീനമുള്ള സന്യാഹാരം വെറുത്തിരുന്ന നന്തി പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു. ക്ഷത്രിയന്മാരുടെ പരക്കെ ഭക്ഷണശാലകളില് എരിവുള്ള മാംസാഹാരം നന്തിക്കിപ്പോള് കിട്ടാറില്ലായിരുന്നു.

“പറയൂ, പര്വ്വതേശ്വരന് എന്താണു കാര്യം?” ദക്ഷന് ചോദിച്ചു.

“പെട്ടെന്നിങ്ങനെ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടേണ്ടിവന്നതില് ഖേദിക്കുന്നു മഹാരാജന്. പക്ഷേ, എനിക്കിപ്പോള് അസ്വസ്ഥജനകമായ ഒരു വിവരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്ങുമായി അതു പങ്കുവെക്കുവാൻ എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ട്.”

“ശരി അതെന്താണ്?”

“ശിവൻ പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാക്കി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.”

“നീലകണ്ഠനെതിരായി നിങ്ങളുടേതാണ് പറയാനുള്ളത്?” അത് അംഗീകരിക്കാത്ത മട്ടില് കണ്ണുരുട്ടിക്കൊണ്ട് ദക്ഷന് മൂരണ്ടു. “നമ്മെ രക്ഷിക്കാനാണ് നീലകണ്ഠന് വന്നിട്ടുള്ളതെന്ന് താങ്കളുടേതുകൊണ്ട് വിശ്വസിക്കാന് കഴിയുന്നില്ല?”

“രാജന്, ശിവനോടുള്ള എന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിന് ഇതുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. കഴിയുമെങ്കില് ഞാന് പറയുന്നത് അങ്ങ് ദയവായി കേള്ക്കണം. ശിവന് ഇന്നലെ ഉദ്യാനത്തില് നില്ക്കുന്നത് ചേനാര്യാജന് കണ്ടുവത്രേ.”

“ചേനാര്യാജന് ഇവിടെ എത്തിക്കഴിഞ്ഞോ?”

“ഉവ്വ് രാജന്. മറ്റൊന്നാള് അദ്ദേഹം അങ്ങയെ മുഖം കാണിക്കാനിരിക്കുകയാണ്.”

“ആട്ടെ, ചേനാര്യാജന് എന്താണ് കണ്ടത്?”

“നീലകണ്ഠനോട് അദ്ദേഹത്തിനും വലിയ ആരാധനയാണ്. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് ശിവനോട് പ്രത്യേകിച്ച് വിരോധങ്ങളൊന്നുമില്ലെന്ന് നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാം.”

“ശരി. താങ്കളെ ഞാന് വിശ്വസിക്കുന്നു. നീലകണ്ഠന് എന്തുചെയ്തുവെന്നാണ് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളത്?”

“ശിവന് ഉദ്യാനത്തില് നൃത്തം ചെയ്യുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തി.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു.

“അതുകൊണ്ട്? നൃത്തം ചെയ്യുന്നതിനെ വിലക്കിക്കൊണ്ട് ഞാനറിയാത്ത ഒരു നിയമം ഇവിടെയുണ്ടോ?”

“മഹാരാജന് ദയവായി എന്നെ തുടരാനനുവദിക്കൂ. ശിവന് നൃത്തം ചെയ്യുമ്പോള് സതി അതില് ലയിച്ചതുപോലെ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.”

പെട്ടെന്ന് മഹാരാജാവിന്റെ കൗതുകം വര്ദ്ധിച്ചു. അദ്ദേഹം മുന്നോട്ട് അല്പം കുനിഞ്ഞുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു “എന്നിട്ട്?”

“സതി ശരിയായവിധം തന്നെ പെരുമാറി. ശിവന് കുമാരിയോട് കൂടുതല് അടുപ്പം കാണിക്കാന് ശ്രമിച്ചപ്പോള് സതി അവിടെനിന്നു പോയി. സതി പോയ ഉടനെ ശിവന് എന്തോ പിറുപിറുക്കുന്നത് ചേനാര്യാജന് കേള്ക്കുകയുണ്ടായി.”

“ആട്ടെ, അദ്ദേഹം ഏന്താണ് മന്ത്രിച്ചത്?”

“അദ്ദേഹം മന്ത്രിച്ചത് - പരിശുദ്ധമായ തടാകമേ അവളെ ലഭിക്കാന് എന്നെ സഹായിക്കൂ. ഇനിയൊരിക്കലും നിന്നോട് ഞാന് മറ്റൊന്നും ചോദിക്കുകയില്ല!”

ദക്ഷന് ആഘാദവാനായി കാണപ്പെട്ടു. “നീലകണ്ഠന് സത്യമായും എന്റെ മകളെ പ്രണയിക്കുന്നുവെന്നാണോ താങ്കള് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്?”

“മഹാരാജന്, ഈ രാജ്യത്തെ നിയമങ്ങളുടേ മറന്നുകളയാന് അങ്ങേക്കു സാധിക്കില്ല.” ഭയചകിതനായ പര്വ്വതേശ്വരന് ഉറക്കെ പറഞ്ഞു “സതിക്കു വിവാഹം കഴിക്കാനാവില്ലെന്ന് അങ്ങേക്കറിയാമല്ലോ?”

“നീലകണ്ഠന് സതിയെ വിവാഹം ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കില് ഭൂമിയിലെ ഒരു നിയമത്തിനും അദ്ദേഹത്തെ തടയാനാവില്ല.”

“മഹാരാജന് എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ. നിയമവാഴ്ചയാണ് നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനശില. നമ്മെ നാമാക്കി തീര്ക്കുന്നത് ആ സംസ്കാരമാണ്. ചന്ദ്രവംശികളേക്കാളും നാഗന്മാരെക്കാളും നമ്മെ മികച്ചവരാക്കുന്നത് അതാണ്. ശ്രീരാമദേവന് പോലും നിയമത്തിന് അതീതനായിരുന്നില്ല. പിന്നെങ്ങനെ ഈ കിരാതനെ അതിലും പ്രധാനപ്പെട്ടവനായി കണക്കാക്കാന് കഴിയും?”

“സതി സന്തോഷവതിയായിരിക്കുന്നത് കാണുവാന് നിങ്ങളു

ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ?" ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. "മറ്റൊരു കാരണം മൂലം അവള് പാർവ്വതിയെന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. താങ്കളുടെ വളർത്തുപുത്രിയാണ് എന്ന കാരണത്താല്. ഒരിക്കല്കൂടി അവള് സന്തോഷം കണ്ടെത്തുന്നതില് അങ്ങേക്കു താല്പര്യമില്ലേ?"

"എനിക്കു പിറക്കാതെ പോയ മകളെ പോലെയാണ് സതിയെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നത് പ്രഭോ," കണ്ണുകളില് അപൂർവ്വമായി മാത്രം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന വികാരപാരവശ്യത്തോടെ പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "നിയമലംഘനമൊഴികെ മറ്റേന്തും ഞാൻ അവള്ക്കുവേണ്ടി ചെയ്യും."

"അതാണ് താങ്കളും ഞാനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം. സതിക്കുവേണ്ടി നിയമം ലംഘിക്കുവാൻ എനിക്കു വിഷമമില്ല. അവള് എന്റെ മകളാണ്. എന്റെ രക്തവും മാംസവുമാണവള്. ഇപ്പോള്തന്നെ അവള് ഒട്ടനവധി അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അവളെ സന്തോഷിപ്പിക്കുവാനായി എന്തെങ്കിലും വഴി കണ്ടെത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞാല് ഞാനതു ചെയ്യും. അതിന്റെ പ്രത്യാഘാതം എന്തുമാകട്ടെ!"

രജതപ്രദേശത്തെ കമ്പോളത്തിനടുത്ത് കുതിരകളെ കെട്ടിയിടുന്ന സ്ഥലത്ത് ശിവനും നന്തിയും കുതിരകളെ കെട്ടിയിട്ടു. മുന്നില് നടന്ന നന്തി ശിവനെ തനിക്കേറെ ഇഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു ഭക്ഷണശാലയിലേക്ക് നയിച്ചു. പുതുതായി പാകം ചെയ്ത മാംസാഹാരത്തിന്റെ ഗന്ധം കഴിഞ്ഞ രണ്ടുദിവസമായി കൊട്ടാരത്തിലെ അതിഥിമന്ദിരത്തില് നിന്നുകിട്ടിയിരുന്ന ഭക്ഷണത്തില് തൃപ്തനാവാതിരുന്ന നന്തിക്ക് ഗൃഹാതുരമായ വിശപ്പുണ്ടാക്കി. എന്നാല് ഭക്ഷണശാലയുടെ ഉടമ അവരെ അതിന്റെ കവാടത്തില് തടഞ്ഞു.

"സഹോദരാ, എന്താണ് പ്രശ്നം?" നന്തി ചോദിച്ചു.

"സഹോദരന്മാരെ വളരെ ദെണ്ണമുണ്ട്. ഇത്തവണ ഞാനും മതപരമായ നൊയമ്പു നോറ്റിരിക്കുകയാണ്." ഭക്ഷണശാലയുടെ ഉടമ തന്റെ കഴുത്തിലെ മണിമാലയിലേക്ക് ചൂണ്ടി ഭവ്യത്രയോടെ പറഞ്ഞു. "മതപരമായ ചിട്ടകള് കൊണ്ടു നടക്കുന്ന ആളുകള്ക്ക് മാംസം വിളമ്പാൻ എനിക്കു പാടില്ല എന്ന കാര്യം നിങ്ങള്ക്കു മനസ്സിലാവുമല്ലോ."

നന്തി അദ്ഭുതത്തോടെ പ്രതിവചിച്ചു "പക്ഷേ, ഞങ്ങളിലാരാണ് മതപരമായ....."

ബാക്കി പറയുന്നതില്നിന്നും അയാളെ തടഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ തന്റെ കഴുത്തില് കെട്ടിയ മണികള് കൊരുത്ത ആവരണത്തിലേക്ക് കണ്ണുകാണിച്ചു. നന്തി തലകുലുക്കി ശിവന്റെ പിന്നാലെ ഭക്ഷണശാലക്കു പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

"പ്രഭോ, ഇത് മതപരമായ നൊയമ്പുകളുടെ കാലമാണ്." നന്തി വിശദീകരിച്ചു. "അങ്ങേക്ക് ഇവിടെ എവിടെയെങ്കിലും നിലക്കാൻ കഴിയുമോ? വലതുഭാഗത്തെ തെരുവില് നല്ല ഭക്ഷണം കിട്ടുന്ന ഭക്ഷണശാലകളുണ്ട്. അവിടെ നൊയമ്പില്ലാത്ത ആളുകള് നടത്തുന്ന ഭക്ഷണശാലകളുണ്ടോയെന്ന് നോക്കിയിട്ട് ഞാൻ മടങ്ങിവരാം."

ശിവൻ തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് സമ്മതിച്ചു. നന്തി തിരക്കിട്ട് പോയപ്പോള്, ശിവൻ ചുറ്റുമൊന്ന് നിരീക്ഷിച്ചു. ഭക്ഷണശാലകളും മറ്റു പീടികകളും നിരന്നുകിടക്കുന്ന തിരക്കുപിടിച്ച കമ്പോളകേന്ദ്രമായിരുന്നു അത്. നിരവധി ആളുകള് ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും വ്യാപാരത്തിന്റെ വന്തോതിലുള്ള തിരക്കുണ്ടായിരുന്നിട്ടും ആ തെരുവില് അത്രവലിയ ശബ്ദകോലാഹലമൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. ഒരൊറ്റ

കച്ചവടക്കാരന് പോലും പീടികക്കുപുറത്തിറങ്ങി തന്റെ വ്യാപാരവസ്തുവിനെക്കുറിച്ച് ഉറക്കെ വിളിച്ചുകൂകിയിരുന്നില്ല. വളരെ സൗമ്യമായി യാതൊരു തകരാറുമില്ലാത്ത വിധം മര്യാദയോടെയാണ് ആവശ്യക്കാര് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. വിലപേശല്പോലും അങ്ങനെയായിരുന്നു.

കോലാഹലം നിറഞ്ഞ ഞങ്ങളുടെ മലനാട്ടിലെ കമ്പോളത്തിലായിരുന്നുവെങ്കില് ഈ മര്യാദക്കാരായ വിഡ്ഢികള്ക്ക് ഒരു കച്ചവടവും നടത്താന് സാധിക്കുകയില്ല!

മെലുഹന്മാരുടെ വിചിത്രമായ ആചാരങ്ങളിലും പ്രവൃത്തികളിലും അലിഞ്ഞുപോയ ശിവന് പട്ടണത്തിലെ വിളംബരക്കാരന്റെ ഉച്ചത്തിലുള്ള വിളംബരം തന്റെ തൊട്ടുപുറകിലെത്തുന്നതുവരെ കേട്ടിരുന്നില്ല.

“വികര്മനാരികളുടെ ഘോഷയാത്ര വരുന്നു. വഴി മാറുക.”

അദ്ഭുതംകൊണ്ട് ശിവന് തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോള് നല്ല ഉയരമുള്ള ഒരു മെലുഹന് ക്ഷത്രിയന് തന്നെ ഉറ്റുനോക്കുന്നത് ശിവന് കണ്ടു. “ഒരു വശത്തേക്ക് ഒന്നൊരുങ്ങിനില്ക്കാമോ പ്രഭോ? പ്രാര്ത്ഥനക്കായി വികര്മ നാരികളുടെ ഒരു ഘോഷയാത്ര ഉടന്തന്നെ ഇതിലൂടെ കടന്നുവരുന്നതായിരിക്കും.”

വിളംബരക്കാരന്റെ സ്വരവും പെരുമാറ്റവും ചോദ്യംചെയ്യാനാവാത്തവിധം ഹൃദ്യമായിരുന്നു. പക്ഷേ, ശിവന് വലിയ ധാരണകളൊന്നുംതന്നെ ഇല്ലായിരുന്നു. വിളംബരക്കാരന് ശിവനോട് വഴിമാറാമോ എന്നു ചോദിക്കുകയായിരുന്നില്ല, പറയുകയായിരുന്നു. ആ ഘോഷയാത്ര കടന്നു പോകുമ്പോള് ശിവന് അല്പം പുറകിലേക്കു നീങ്ങി. അപ്പോള് നന്തി പതുകെ ശിവന്റെ കൈയില് ഒന്നു തൊട്ടു.

“പ്രഭോ ഞാനൊരു നല്ല ഭക്ഷണശാല കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്നു.” ആഹ്ലാദപൂര്വ്വം നന്തി പറഞ്ഞു. “അവിടെ എനിക്കേറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട വിഭവങ്ങളുണ്ട്. കുറച്ചുനേരംകൂടി അത് തുറന്നിരിക്കും. നമുക്ക് കഴിക്കാനായി ഒരുപാട് വിഭവങ്ങള് അവിടെയുണ്ട്.”

ശിവന് ഉറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. “ഇവിടത്തെ ഒരൊറ്റ ഭക്ഷണശാലയില് നിന്റെ വിശപ്പു ശമിപ്പിക്കുവാന് പറ്റുന്നത്രയും ഭക്ഷണമുണ്ട് എന്ന കാര്യം അദ്ഭുതകരം തന്നെ!”

ശിവന് പുറത്തു തട്ടിയപ്പോള് നന്തി സന്തോഷപൂര്വ്വം ചിരിച്ചു.

അവര് ആ തെരുവിലേക്കു നടക്കുന്നതിനിടയില് ശിവന് ചോദിച്ചു “ആരാണീ വികര്മ നാരികള്?”

“പ്രഭോ” നന്തി പറഞ്ഞു “മുന്ജന്മത്തിലെ ദുഷ്ടചെയ്തികള്ക്ക് ഈ ജന്മത്തില് ശിക്ഷയനുഭവിക്കുന്നവരാണ് വികര്മര്. അതുകൊണ്ട് ഈ ജീവിതം അന്തസ്സോടെ ജീവിച്ചുതീര്ക്കുന്നതോടൊപ്പം, അഭിമാനപൂര്വ്വം വര്ത്തമാനകാല യാതനകള് അനുഭവിച്ചു തീര്ക്കണം. ഇങ്ങനെ മാത്രമേ മുന്ജന്മപാപത്തില് നിന്നും സ്വന്തം കര്മ്മത്തെ അവര്ക്ക് മോചിപ്പിച്ചെടുക്കാനാവൂ. വികര്മപുരുഷന്മാര്ക്കും അവരുടേതായ പ്രായശ്ചിത്ത മാര്ഗ്ഗങ്ങളുണ്ട്. സ്ത്രീകള്ക്ക് അവരുടേതായ മറ്റൊരു മാര്ഗ്ഗവും.

“നമ്മള് ഇപ്പോള് നടന്ന തെരുവിലൂടെ വികര്മനാരികളുടെ ഒരു ഘോഷയാത്ര കടന്നുപോയതേയുള്ളൂ. പൂജ അവരുടെ പ്രായശ്ചിത്ത ചിട്ടയുടെ ഭാഗമാണോ?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“അതെ പ്രഭോ. വികര്മനാരികള് പിന്തുടരേണ്ടതായ നിരവധി ചട്ടങ്ങളുണ്ട്. ക്ഷമയാചനത്തിനായി എല്ലാ മാസവും അവര് അഗ്നിദേവനോട് പ്രാര്ത്ഥിക്കണം. പ്രത്യേകം നിഷ്കര്ഷിച്ച ഒരു പൂജയിലൂടെയാണ് അവര് അഗ്നിശുദ്ധി കൈവരുത്തുന്നത്. ഈ ദുര്വിധി മറ്റുള്ളവരിലേക്കു പടരാതിരിക്കുന്നതിനായി ഈ

സ്ത്രീകളുടെ വിവാഹം നിഷിദ്ധമാണ്. അവരുടെ നിത്യജീവിതവുമായി ബന്ധമില്ലാത്ത, അവരുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത ആരെയും അവർ തൊടാൻ പാടുള്ളതല്ല. എനിക്കറിയാത്ത നിരവധി നിയമങ്ങളുണ്ട്. വേറെയുമുണ്ട്. അങ്ങനെയൊക്കെ താല്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽ അഗ്നിദേവന്റെ ക്ഷേത്രത്തിലെ പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠനോട് നമുക്കി കാരുണ്യം ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കാം. വികർമരെ കുറിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് വിശദീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം."

"ഇല്ല. എനിക്കിപ്പോൾ പണ്ഡിതരെ നേരിടുകയാണ് താല്പര്യമില്ല." ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. "മുഷിപ്പുണ്ടാക്കുന്ന, ദുർഗ്രഹമായ തത്ത്വശാസ്ത്ര സംഹിതകളായിരിക്കും അദ്ദേഹം എന്നിൽ കുത്തിച്ചെടുത്തുകൊള്ളും. പക്ഷേ, ഒരു കാര്യം പറയാം. വികർമർ മുൻജന്മത്തിൽ പാപം ചെയ്തുവെന്ന് ആരാണ് നിശ്ചയിക്കുന്നത്?"

"അവരുടെ കർമ്മം തന്നെ." നോട്ടത്തിൽ എല്ലാം വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് നന്ദി പറഞ്ഞു. "ഉദാഹരണത്തിന് ഒരു സ്ത്രീ ചാപ്പിള്ളിക്ക് ജന്മം നൽകുന്നു എന്നു കരുതുക. മുൻജന്മത്തിൽ അവളെ കൊടും പാപമൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തിനവളെ ഇങ്ങനെ ശിക്ഷിക്കണം? അല്ലെങ്കിൽ ഒരാളുടെ മാറാഭാഗം പിടിപെടുകയോ, വാതം കോച്ചുകയോ ചെയ്തുവെന്ന് കരുതുക മുൻജന്മത്തിൽ എന്തെങ്കിലും പാപം ചെയ്യാതെ അയാളെക്കണ്ടിയിരുന്നെങ്കിലോ ശിക്ഷ കിട്ടുമോ?"

"എനിക്ക് വളരെ അപഹാസ്യമായി തോന്നുന്നു. ഗർഭിണിയായിരുന്ന സമയത്ത് വേണ്ടത്ര പരിചരണവും ശ്രദ്ധയും കൊടുക്കാതിരുന്നാൽ കുഞ്ഞ് ചാപ്പിള്ളിയായിത്തീരാം. അല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരാളായിത്തീരും. അതിന് കാരണം മുൻജന്മത്തിലെ പാപത്തിനുള്ള ശിക്ഷയാണെന്ന് നമുക്കെങ്ങനെ നിർണ്ണയിക്കാൻ കഴിയും?"

ശിവന്റെ പ്രസ്താവന കേട്ട് സ്തബ്ധനായിപ്പോയ നന്ദി പ്രതികരണത്തിനായി വാക്കുകളെക്കുറേവേണ്ടി പരതി. മെലുഹനായിരുന്ന അയാളെ ജന്മജന്മാന്തരങ്ങളായി തുടർന്നുപോകുന്നതാണ് കർമ്മം എന്നു വിശ്വസിച്ചു പോന്നു. അയാളെ പതിയെ മന്ത്രിച്ചു: "പ്രഭോ, നിയമമാണ്...."

"ശരി, സത്യം പറയട്ടെ. ഇതു തീർത്തും അന്യായമായ ഒരു നിയമമായിട്ടാണ് എനിക്കുതോന്നുന്നത്."

മെലുഹയിലെ ഏറ്റവും അടിസ്ഥാനപരമായ ആശയങ്ങളിലൊന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലായിട്ടില്ലെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ നന്ദിയുടെ മുഖത്ത് നിരാശ പടർന്നു. എന്നാൽ ശിവൻ പറഞ്ഞുകാര്യം എതിർക്കാൻ ഭയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ തന്റെ അഭിപ്രായം അയാളെ മനസ്സിലാക്കുന്ന സൂക്ഷിച്ചു. ഇങ്ങനെയൊക്കെയൊന്നെങ്കിലും ശിവൻ അയാളുടെ സ്വാമിയായിരുന്നു.

നിരാശനായ നന്ദിയെ കണ്ടപ്പോൾ ശിവൻ അയാളുടെ പുറത്ത് പതുക്കെ തട്ടിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു "നന്ദീ, അതെന്റെ അഭിപ്രായം മാത്രമാണ്. ഈ നിയമം ജനങ്ങളെക്കുറേവേണ്ടി പ്രവർത്തനക്ഷമമാണെങ്കിൽ അതിലെന്തെങ്കിലും യുക്തി കാണുമെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്. ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ നിങ്ങളുടെ സമൂഹം വിചിത്രമായ ഒന്നാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഞാനിന്നുവരെ കണ്ടതിൽ ഏറ്റവും സത്യസന്ധരും മര്യാദക്കാരുമായ ആളുകളാണ് മെലുഹന്മാർ."

ഒരു പുഞ്ചിരി നന്ദിയുടെ മുഖത്ത് മടങ്ങിയെത്തിയതും, വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പ്രശ്നം അയാളെ ബാധിച്ചതും ഒരുമിച്ചായി. അയാളെ തളർത്തിക്കഴിഞ്ഞ വിശപ്പ്! ഒരു ദൗത്യത്തിലേർപ്പെട്ടതുപോലെ ഭക്ഷണശാലയിലേക്കു പ്രവേശിച്ച അയാളുടെ പുറകിൽ ശിവൻ അടക്കിപ്പിടിച്ച ചിരിയുമായി പതുക്കെ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

അല്പം അകലെ പ്രധാനപാതയിലൂടെ വികർമനാരികളുടെ ഘോഷയാത്ര നിശ്ശബ്ദമായി കടന്നുപോയി. അവർ ധരിച്ചിരുന്ന നീളൻ അംഗവസ്ത്രങ്ങളുൾപ്പെടെ പരിശുദ്ധമായ നീലച്ചായത്തിൽ മുക്കിയെടുത്തവയായിരുന്നു. പ്രായശ്ചിത്തത്തിന്റെ ഭാഗമായി അവർ തലകുനിച്ചുപിടിച്ചിരുന്നു. അഗ്നിഭഗവാനു സമർപ്പിക്കുവാനുള്ള സാധനങ്ങളായിരുന്നു അവരുടെ പൂജാപാത്രങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്നത്. സ്വതവേ ശാന്തമായ ആ കമ്പോളം ആ പാവം സ്ത്രീകളുൾപ്പെടെ കടന്നുപോയപ്പോൾ തീർത്തും നിശ്ശബ്ദമായി. ആ ഘോഷയാത്രക്കു നടുവിൽ ശിവൻ കാണാത്തവിധം തലകുനിച്ചു പിടിച്ചു, നീല നിറത്തിലുള്ള അംഗവസ്ത്രം ധരിച്ചുകൊണ്ട് ആപാദചൂഡം മറച്ച്, നിസ്സഹായതയുടെ അന്തസ്സാർന്ന മുഖവുമായി സതിയുടെ പരിത്യക്തമായ രൂപം നടന്നുനീങ്ങി.

“പ്രഭോ, നമ്മളെ എവിടെയാണ് പറഞ്ഞുനിർത്തിയത്?” പിറ്റേദിവസം രാവിലെ ശിവനും നന്തിയും ദക്ഷരാജാവിന്റെ സ്വകാര്യ മുറിയിലെ ഇരിപ്പിടങ്ങളിൽ ഉപവിഷ്ടരായിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

“രാമരാജൻ വരുത്തിയ മാറ്റങ്ങളെക്കുറിച്ചും വിമതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരെ എങ്ങനെ പരാജയപ്പെടുത്തി എന്നതിനെക്കുറിച്ചുമാണ് നമ്മളെ ചർച്ച ചെയ്യാനിരുന്നത്, മഹാരാജൻ.” ശിവൻ പ്രതിവചിച്ചു.

“അത് ശരിയാണ്.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “രാമരാജൻ വിമതരായ ബ്രാഹ്മണരെ പരാജയപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ പ്രശ്നം അതിലും ആഴമുള്ളതായിരുന്നു. ചില ബ്രാഹ്മണർ നിയമങ്ങളെ അനുസരിച്ചിരുന്നില്ല എന്നതായിരുന്നില്ല പ്രശ്നം. ഒരു മനുഷ്യന്റെ സ്വാഭാവികമായ കർമ്മവും സമൂഹം അവനെ ചെയ്യാനായി നിർബന്ധിച്ചിരുന്ന കർമ്മവും തമ്മിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യം.”

“അങ്ങനെ പറയുന്നത് എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.”

“ഞാൻ വിശദീകരിക്കാം. വിമതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ പ്രധാനപ്രശ്നം എന്തായിരുന്നുവെന്ന് അങ്ങനെയൊക്കെയാണോ? അവരിൽ ചിലർക്ക് ക്ഷത്രിയരെപ്പോലെ ഭരണം നടത്തണം. ചിലർക്ക് വൈശ്യന്മാരായി മാറി വ്യാപാരം നടത്തി ആർഭാടമായി ജീവിക്കണം. അതേസമയം അവരുടെ ജന്മം ബ്രാഹ്മണ വംശത്തിലായിരുന്നു.”

“പക്ഷേ ബ്രാഹ്മണരാകുവാനുള്ള യോഗ്യതയ്ക്കായി ആളുകൾ വിവിധ പരീക്ഷണങ്ങളെ അതിജീവിക്കണമെന്നായിരുന്നുവല്ലോ ബ്രഹ്മദേവൻ നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നത്?” ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“അത് ശരിയാണ് സ്വാമി. കാലക്രമേണ ഈ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് രീതിക്ക് അതിന്റെ സത്യസന്ധത നഷ്ടമായി. ബ്രാഹ്മണരുടെ മക്കൾ ബ്രാഹ്മണരായി തീർന്നു. ക്ഷത്രിയന്മാരുടെ കുട്ടികൾ ക്ഷത്രിയരായി. അങ്ങനെ, ഔപചാരികമായ ആ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രക്രിയ ഇല്ലാതായി. ഒരു പിതാവ് സ്വന്തം മകൻ അതേ ജാതിയിൽപ്പെട്ട ആളായിത്തന്നെ വളർന്നു വലുതാവണമെന്നു മോഹിച്ചു. അതോടെ ജാതിവ്യവസ്ഥ കൂടുതൽ ശക്തമായി.

“ബ്രാഹ്മണനാവാനുള്ള എല്ലാ യോഗ്യതകളുമുണ്ടെങ്കിലും ശൂദ്രകുലത്തിൽ ജനിച്ച ഒരു കുട്ടിക്ക് അതിനുള്ള അവസരമില്ലാതായി എന്നും ഇതിനർത്ഥമുണ്ടോ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“ഉണ്ട് ശിവൻ.” പർവ്വതേശ്വരൻ ശിവനോട് ആദ്യമായി സംസാരിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരൻ തന്നോട് വാത്സല്യം കാണിക്കുകയോ പ്രഭോ എന്ന് സംബോധന ചെയ്യുകയോ ചെയ്തില്ലെന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലാക്കി. “രാമരാജന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ മികവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ കാര്യങ്ങളെ നിശ്ചയിക്കുന്ന ഏത് സമൂഹത്തിനും സ്ഥിരതയുണ്ടാവില്ല. ഒരു വ്യക്തിയുടെ ജാതി അയാളുടെ

കർമ്മത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കണമെന്നും അല്ലാതെ ജന്മത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കരുതെന്നും ശ്രീരാമദേവൻ വിശ്വസിച്ചു. അത് ആ വ്യക്തിയുടെ ലിംഗത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുമായിരിക്കരുത്. മറ്റൊരു പരിഗണനയും അതിലേക്ക് കടന്നു വരാൻ പാടില്ല."

"അത് വളരെ നല്ല സിദ്ധാന്തമാണ്. പർവ്വതേശ്വരൻ." ശിവൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. "പക്ഷേ, അതെങ്ങനെ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്താൻ സാധിക്കും? ബ്രാഹ്മണകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച ഒരു കുട്ടിക്ക് ശൂദ്ര കുടുംബത്തിൽ നിന്ന് ജനിച്ച കുട്ടിയിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ജീവിത സൗകര്യങ്ങള് ലഭിക്കാം. അതുകൊണ്ട് ആ കുട്ടി ശൂദ്രന്റെ കുട്ടിയേക്കാള് പ്രതിഭ കുറഞ്ഞതാണെങ്കിൽപോലും ബ്രാഹ്മണനായിത്തന്നെ വളർന്നു വളരുതാവും. ഇത് ശൂദ്ര കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച കുട്ടിയോടു കാണിക്കുന്ന അനീതിയല്ലേ? ഇവിടെ എവിടെയാണ് മികവിന് സ്ഥാനം?"

"അവിടെയാണ് ശ്രീരാമദേവന്റെ പ്രതിഭാവിശാസം പ്രകടമായത്, ശിവൻ." പർവ്വതേശ്വരൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "ശ്രീരാമൻ ധീരനായ സൈന്യാധിപനും, ബുദ്ധിമാനായ ഭരണാധികാരിയും, നീതിബോധമുള്ള ന്യായാധിപനുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഒരു വ്യക്തിയുടെ കർമ്മത്തെ നിശ്ചയിക്കുന്നത് അയാളുടെ കഴിവുകള് മാത്രമാണെന്ന സിദ്ധാന്തമായിരുന്നു ശ്രീരാമന്റെ ഏറ്റവും മഹത്തായ പൈതൃകം. ആ സംവിധാനമാണ് മെലുപയെ മെലുപയാക്കിത്തീർത്തത് - ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും മഹത്തായ രാഷ്ട്രം."

"പർവ്വതേശ്വരൻ, അതിൽ സോമരസം വഹിച്ച പങ്കിനെ നമുക്ക് വിലകുറച്ച് കാണാനാവില്ല." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "എല്ലാവർക്കും സോമരസം നൽകുക എന്നതായിരുന്നു ശ്രീരാമഭഗവാന്റെ ഏറ്റവും മഹത്തായ പ്രവൃത്തി. ഈ അമൃതാണ് മെലുപന് സമൂഹത്തെ ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഏറ്റവും മികവുറ്റതാക്കി തീർക്കുന്നത്. അസാധാരണവും പൂർണ്ണതയോടടുത്തുനിൽക്കുന്നതുമായ ഈ സമൂഹത്തെ വാർത്തെടുക്കുവാനുള്ള കഴിവ് നമുക്ക് നൽകിയത് സോമരസമാണ്."

"ക്ഷമിക്കണം മഹാരാജൻ," പർവ്വതേശ്വരൻ തന്റെ നേർക്ക് തിരിയുന്നതിനുമുമ്പ് ശിവൻ ചോദിച്ചു "പക്ഷേ, രാമരാജൻ സ്ഥാപിച്ച ആ സംവിധാനം എന്തായിരുന്നു?"

"ലളിതമാണത്." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "നമ്മള് പരസ്പരം സമ്മതിച്ചതുപോലെ ഒരു വ്യക്തിയുടെ ശേഷിയുടെയും കർമ്മത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജാതി നിശ്ചയിക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും മികച്ച സമൂഹം അല്ലാതെ മറ്റു പരിഗണനകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതല്ല. ഇത് ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന ഒരു പ്രായോഗിക സംവിധാനമാണ് ശ്രീരാമൻ സൃഷ്ടിച്ചത്. മെലുപയിൽ ജനിക്കുന്ന കുട്ടികളെയെല്ലാം ഈ രാജ്യം ദത്തെടുക്കുന്നു. ഇത് വളരെ ചിട്ടയായി നടക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാനായി മയ്ക എന്നപേരിൽ ഒരു ആതുരശുശ്രൂഷാനഗരം രാജ്യത്തിന്റെ ഏറ്റവും തെക്കുഭാഗത്ത് അതായത് നർമ്മദാനദിയുടെ തൊട്ടു വടക്കുഭാഗത്ത് നിർമ്മിക്കുകയുണ്ടായി. എല്ലാ ഗർഭിണികളും അവിടത്തെ പ്രസവശാലയിൽ ചെന്ന് പ്രസവിക്കണമായിരുന്നു. ഗർഭിണികളെല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അവിടെ പ്രവേശനമില്ലായിരുന്നു."

"മറ്റാർക്കും? അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാർക്കും രക്ഷിതാക്കള്ക്കും പ്രവേശനമില്ലായിരുന്നോ?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"ഒരു വിഭാഗത്തിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ആ നിയമത്തിൽ ഇളവില്ല. ഏകദേശം മൂന്നു വർഷങ്ങള്ക്കു മുമ്പാണ് അതിന് അംഗീകാരം ലഭിച്ചത്. അഭിജാത കുടുംബങ്ങളിലെ സ്ത്രീകളുടെ ഭർത്താക്കന്മാർക്കും മാതാപിതാക്കള്ക്കും അവിടെ പ്രവേശിക്കുവാൻ അനുവാദമുണ്ട്." രാമരാജന്റെ നിയമസംവിധാനത്തിൽ മായം

ചേർത്തതിനെ പ്രതി തനിക്കുള്ള ശക്തമായ ഭിന്നാഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ ഉച്ചത്തിലാണ് പർവ്വതേശ്വരൻ പ്രതികരിച്ചത്.

“അപ്പോള് മയ്കയിലെ ഗർഭിണികളുടെ ചുമതല ആർക്കാണ്?”

“പ്രസവാലയത്തിലെ സേവകർക്ക്. വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം ലഭിച്ചവരാണവർ.” പർവ്വതേശ്വരൻ തുടർന്നു. “ഒരിക്കൽ കുട്ടി ജനിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ആണായാലും പെണ്ണായാലും അതിനെ ആഴ്ചകളോളം മയ്കയിൽതന്നെ സൂക്ഷിക്കും. അതേസമയം അതിന്റെ അമ്മ തിരികെ വീട്ടിലേക്കു പോവും.”

“കുഞ്ഞിനെക്കൂടാതെ?” ശരിക്കും അർത്ഥപരതന്ത്രനായ ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“അതെ.” ഇതൊരു സ്വാഭാവികമായ കാര്യമെന്ന മട്ടിൽ ചെറുതായൊന്നു മുഖം ചുളിച്ചുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “ആ കുട്ടിയെ മയ്കയിലെ ഗുരുകുലത്തിൽ പാർപ്പിക്കും. രാജ്യം കുട്ടികള്ക്കായി നിർമ്മിച്ച വിദ്യാലയമാണത്. ഓരോ കുട്ടിക്കും ഒരൊറ്റ രീതിയിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസമാണ് ലഭിക്കുന്നത്. രാജ്യത്ത് ലഭ്യമായ സൗകര്യങ്ങളെല്ലാം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കും ആ കുഞ്ഞ് വളരുക.”

“കുട്ടികളേയും അവരുടെ മാതാപിതാക്കളെയും സംബന്ധിച്ച രേഖകള് അവിടെ സൂക്ഷിക്കാറുണ്ടോ?”

“തീർച്ചയായും അവർ സൂക്ഷിക്കാറുണ്ട്. പക്ഷേ ആ രേഖകളെല്ലാം പരമരഹസ്യമായിട്ടാണ് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്. മയ്കയിലെ രേഖാസൂക്ഷിപ്പുകാരന്റെ ചുമതലയിലാണ് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്.”

“ഗുരുകുലത്തിലുള്ളവർക്കോ രാജ്യത്തിന്റെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലുള്ളവർക്കോ അതിനെക്കുറിച്ച് അറിയില്ലെന്നല്ലേ അതിനർത്ഥം?” ശിവൻ യുക്തി നിരത്തി. “അങ്ങനെ ഏതു കുലത്തിൽ ജനിച്ചവനായാലും ബ്രാഹ്മണനെന്നോ ശൂദ്രനെന്നോ ഉള്ള വ്യത്യാസമില്ലാതെ ഗുരുകുലത്തിൽ ഒരു പോലെയുള്ള പരിഗണനയല്ലേ ലഭിക്കുക?”

“അതെ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. ആ സംവിധാനത്തെ പ്രതി അദ്ദേഹം അഭിമാനംകൊണ്ടു. “കുട്ടികള് കൗമാരപ്രായത്തിലെത്തുമ്പോള് അവർക്ക് സോമരസം നല്കും. അതോടെ എല്ലാ കുട്ടികള്ക്കും സമാനമായ അവസരം ലഭിക്കും. പതിനഞ്ചാം വയസ്സിൽ താരുണ്യത്തിലെത്തുന്നതോടെ അവർക്ക് വിശദമായ ഒരു പരീക്ഷയുണ്ടാകും. ഈ പരീക്ഷയുടെ ഫലത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഓരോ കുട്ടിക്കും ഏതു വർണ്ണമാണ് അല്ലെങ്കിൽ ജാതിയാണ് നല്കേണ്ടത് എന്നു തീരുമാനിക്കുന്നത്. ബ്രാഹ്മണൻ, ക്ഷത്രിയൻ, വൈശ്യൻ, ശൂദ്രൻ.”

അപ്പോള് കനകഹാല ആ സംഭാഷണത്തിനിടയിലേക്ക് കടന്നു കയറി. “പിന്നെ ഓരോ കുട്ടിക്കും ജാത്യാധിഷ്ഠിതമായ പരിശീലനം നല്കും. അവർ പിന്നെ അവരുടെ വർണത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന നൂല്ബന്ധം അണിയുന്നു. ബ്രാഹ്മണർക്കു വെള്ളനിറത്തിലുള്ളത്, ക്ഷത്രിയർക്ക് ചുവപ്പ്, വൈശ്യർക്ക് പച്ച, ശൂദ്രർക്ക് കറുപ്പ്. തുടർന്ന് അവരെ ബന്ധപ്പെട്ട വിദ്യാലയങ്ങളിലേക്ക് അയക്കുന്നു.”

“അതുകൊണ്ടാണ് ഇവിടത്തെ ജാതിവ്യവസ്ഥയെ വർണ്ണാശ്രമമെന്ന് വിളിക്കുന്നത്. അല്ലേ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു. “വർണം എന്നാല് നിറം എന്നല്ലേ?”

“അതെ പ്രഭോ.” കനകഹാല പുഞ്ചിരിച്ചു. “താങ്കളുടെ നല്ല നിരീക്ഷണപാടവമുണ്ട്.”

കനകഹാലയെ ചൂളിക്കുന്നവിധം നോക്കി പർവ്വതേശ്വരൻ തുടർന്നു “അതെ, ഊഹിക്കാൻ വളരെ പ്രയാസമുള്ളൊരു കാര്യം.”

ആ മുളളുവെച്ച വർത്തമാനം അവഗണിച്ച് ശിവൻ ചോദിച്ചു “അപ്പോള് അതിനുശേഷം എന്തു സംഭവിക്കും?”

“കുട്ടികളെക്കുറിച്ച് പതിനാറു വയസ്സാകുമ്പോള് അവരെ ആവശ്യപ്പെടുന്ന സ്വജാതിയില് പെട്ട മാതാപിതാക്കളെ നല്കും. ഉദാഹരണത്തിന് ഏതെങ്കിലും ബ്രാഹ്മണരായ മാതാപിതാക്കള് ഒരു കുട്ടിക്കുവേണ്ടി അപേക്ഷ നല്കിയാല് മയ്യകയില്നിന്നും തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കുട്ടിയെ ദത്തെടുക്കും. ബ്രാഹ്മണയോഗ്യത നേടുവാനുള്ള പരീക്ഷ വിജയിച്ച കുട്ടിയായിരിക്കും അത്. തുടര്ന്ന് ആ കുട്ടി മാതാപിതാക്കളെക്കൊപ്പം അവരുടെ സ്വന്തം കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ വളരും.”

“സമൂഹം അങ്ങനെ കുറ്റമറ്റതായിരിക്കും.” ആ സംവിധാനത്തിന്റെ ലാളിത്യമാര്ന്ന ശോഭ തന്റെ മനസ്സിനെ പൊതിഞ്ഞതുപോലെ ശിവന് അതിശയം പൂണ്ടു. “ഓരോ വ്യക്തിക്കും സ്വന്തം കഴിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തില് ഓരോ സ്ഥാനങ്ങളെ നല്കപ്പെടുന്നു. ഈ സംവിധാനത്തിന്റെ മികവും സത്യസന്ധതയും അദ്ഭുതകരമാണ്!”

“പ്രഭോ, ക്രമേണ സമൂഹത്തില് ഉന്നതകുലത്തിന്റെ എണ്ണം വളരെയധികം വര്ദ്ധിക്കുന്നതായി കണ്ടു.” ദക്ഷന് അവരുടെ വര്ത്തമാനത്തില് ഇടപെട്ടു. “ഈ ലോകത്തിലുള്ള ഏവര്ക്കും മികവുനേടാനുള്ള ശേഷിയുണ്ടെന്നല്ലേ അതിനര്ത്ഥം. ഒരു കുട്ടിക്ക് വിജയം നേടുവാനുള്ള ന്യായമായ അവസരം ലഭിക്കുന്നു.”

“എങ്കില് ഇതിന്റെ പേരില് താഴ്ന്ന ജാതിക്കാര് രാമരാജനെ വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു കാണണം?” ശിവന് ചോദിച്ചു. “അദ്ദേഹം അവര്ക്ക് വിജയം നേടുവാനുള്ള യഥാര്ത്ഥ അവസരമല്ലേ നല്കിയത്?”

“അതെ. അവര് അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിച്ചു.” പര്വ്വതേശ്വരന് പ്രതിവചിച്ചു. “അവരായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാര്ത്ഥ അനുയായികള്. ജയ് ശ്രീരാമന്!”

“പക്ഷേ, എനിക്കു തോന്നുന്നത് നിരവധി അമ്മമാര്ക്ക് ഉള്ളില് സങ്കടം തോന്നിക്കാണും. ജീവിതത്തില് പിന്നീടൊരിക്കല്പോലും കാണാന് അവസരമില്ലാത്തവിധം, ജനിച്ചയുടന് കുഞ്ഞിനെ സ്വമനസ്സാലെ ഉപേക്ഷിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് സങ്കല്പിക്കാന് പോലുമാവില്ല.”

“പക്ഷേ, അത് ചെയ്യുന്നത് വിശാലമായ നന്മ കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടല്ലേ.” വിസ്ഫിത്തമാണെന്നു തോന്നിക്കുന്ന ചോദ്യത്തില് അരിശം പൂണ്ട പര്വ്വതേശ്വരന് മുഖം ചുളിച്ചു. “എന്തായാലും ഒരു കുഞ്ഞിനുവേണ്ടി ഏതു സ്ത്രീക്കും അപേക്ഷ നല്കാം. അവരുടെ നിലക്കും സങ്കല്പത്തിനും യോജിച്ച ഒരു കുഞ്ഞിനെ അവര്ക്കു ലഭിക്കും. സ്വന്തം പ്രതീക്ഷക്കനുസൃതമല്ലാത്ത ഒരു കുഞ്ഞിനെ ലഭിക്കുന്നതില്പരം മോശപ്പെട്ട ഒരു കാര്യം ഒരു സ്ത്രീയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വേറെയില്ല.”

പര്വ്വതേശ്വരന്റെ വിശദീകരണം കേട്ടപ്പോള് ശിവന് പരിഹാസത്തോടെ മുഖം ചുളിച്ചു. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തെ വാദം തുടരാന് അനുവദിച്ചു “ഉന്നതജാതിക്കാരായ ബ്രാഹ്മണരെപ്പോലുള്ളവര്ക്ക് രാമന്റെ ഈ നടപടിയില് അസന്തുഷ്ടി തോന്നിക്കാണുമെന്ന് ഞാന് കരുതുന്നു. അധികാരകേന്ദ്രത്തിന്മേലുള്ള നിയന്ത്രണം അവര്ക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടില്ലേ.”

“അതെ.” ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. “പല ഉന്നത ജാതിക്കാരും രാമന്റെ പരിഷ്കാരങ്ങളെ എതിര്ത്തു. ബ്രാഹ്മണര് മാത്രമല്ല, ക്ഷത്രിയരും വൈശ്യരും അങ്ങനെ ചെയ്തു. അവരെ പരാജയപ്പെടുത്തുവാന് ശ്രീരാമദേവന് മഹായുദ്ധം തന്നെ ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. അന്ന് പരാജയപ്പെട്ടവരില്നിന്നും അതിജീവിച്ചവരാണ് ഇന്നു കാണുന്ന ചന്ദ്രവംശികള്.”

“അപ്പോള് നിങ്ങളെ തമ്മിലുള്ള അഭിപ്രായവ്യത്യാസത്തിന് അത്രത്തോളം പഴക്കമുണ്ട്?”

“ഉണ്ട്.” ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. “ചന്ദ്രവംശികള് അഴിമതിക്കാരും ഉപദ്രവകാരികളുമാണ്. ധാര്മ്മികതയില്ല, സത്യസന്ധതയില്ല. എല്ലാ

പ്രശ്നങ്ങളുടെയും ഉറവിടമാണവർ. രാമരാജൻ വളരെ ദയാലുവായിപ്പോയെന്ന് ഞങ്ങളുടെ തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹം അവരെ പൂർണ്ണമായി നശിപ്പിച്ചു കളയേണ്ടതായിരുന്നു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം അവർക്കു മാപ്പുകൊടുത്തുകൊണ്ട് അവരെ ജീവിക്കാനനുവദിച്ചു. യഥാർത്ഥത്തിൽ ചന്ദ്രവംശികളെ രാമന്റെ ജന്മസ്ഥലം -അയോദ്ധ്യ- കൈയടക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുവോളം ഞങ്ങളെ അവഹേളിക്കപ്പെടുന്നതായി തോന്നുന്നു!"

ഇതിനോട് ശിവൻ പ്രതികരിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പേ പുതിയ പ്രഹാരത്തിന്റെ മണി മുഴങ്ങി. അടുത്ത സമയജന്മത്തെ വരവേൽക്കുന്നതിനു മുന്നോടിയായി എല്ലാവരും തിടുക്കപ്പെട്ട് പ്രാർത്ഥനചൊല്ലി. ശിവൻ ഉടനെ ജനലിനു നേർക്കു നോക്കി. അവന്റെ മുഖത്ത് പ്രതീക്ഷയുടെ ഭാവം തെളിഞ്ഞു.

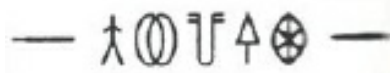
ശിവന്റെ ഭാവം നിരീക്ഷിച്ച ദക്ഷൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "പ്രഭോ, നമുക്കിപ്പോള് ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനു പിരിയാം. ഇന്ന് താങ്കളുടെ മറ്റൊരുതലവും കാര്യമുണ്ടെങ്കിൽ നമ്മുടെ സംഭാഷണം നാളെ തുടരാം."

പർവ്വതേശ്വരൻ അത് അംഗീകരിക്കാത്തതുപോലെ ദക്ഷനെ നോക്കി. ചക്രവർത്തി എന്താണ് ചെയ്യാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് കൃത്യമായി അറിയാമായിരുന്നു.

"മഹാരാജൻ അതായിരിക്കും നല്ലത്." ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "എന്റെ മുഖം കാര്യങ്ങളെ അത്രയ്ക്ക് വെളിപ്പെടുത്തുന്ന വിധത്തിലുള്ളതാണോ?"

"അതെ പ്രഭോ. പക്ഷേ, അത് അങ്ങക്കു ലഭിച്ച അനുഗ്രഹമാണ്. സത്യസന്ധതയേക്കാള് മികച്ചതൊന്ന് മെലുപായിലില്ല. അങ്ങന്റെ പോകാം. നാളെ രാവിലെ നമുക്ക് വീണ്ടും ഒത്തുകൂടാമല്ലോ?"

ദക്ഷനോട് അളവറ്റ നന്ദി പ്രകാശിപ്പിച്ച ശേഷം ശിവൻ നന്തിയോടൊപ്പം പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

ശിവൻ ആ വേലിക്കടുത്തേക്ക് ചെന്നത് ആവേശത്തോടെയും അല്പം വിറയലോടെയുമാണ്. ഉദ്യാനത്തിന്റെ ദിശയിലിന്നും ഡോലക്കിന്റെ ശബ്ദംകേട്ടയുടനെ ശിവൻ നന്തിയെ ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനായി അതിഥിമന്ദിരത്തിലേക്കു വിട്ടു. അവൻ ഒറ്റയ്ക്കിരിക്കണമെന്നു തോന്നി. ആ വേലിയുടെ പിന്നിൽ ചെന്നു നിന്നപ്പോള് ഗുരുജിയും കൃതികയും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കേ സതി നൃത്തം ചെയ്യുന്നത് അവൻ കണ്ടു. അതുകണ്ട് അവൻ ആനന്ദത്തിന്റെ നെടുവീർപ്പിട്ടു.

"ശിവൻ അങ്ങയെ വീണ്ടും കണ്ടതിൽ സന്തോഷം." ഔപചാരികമായി നമസ്തേ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഗുരുജി എഴുന്നേറ്റുനിന്നു.

"സന്തോഷമെല്ലാം എനിക്കാണ് ഗുരുജി." എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആദരസൂചകമായി ശിവൻ ഗുരുജിയുടെ കാല് തൊട്ടുവന്ദിച്ചു.

തറയില് ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ട് അല്പം അകലെയായി സതി നില്പുണ്ടായിരുന്നു. "അങ്ങയുടെ നൃത്തം എന്റെ മനസ്സിലിന്ന് എനിക്ക് നീക്കം ചെയ്യാനായില്ല." കൃതിക ആവേശപൂർവ്വം പറഞ്ഞു.

അഭിനന്ദനം കേട്ടപ്പോള് ശിവന്റെ മുഖം തുടുത്തു. "ഓ, അതത്രയ്ക്ക് മികച്ചതൊന്നുമായിരുന്നുമില്ല."

"ഓ, അങ്ങിപ്പോള് അഭിനന്ദനം തേടി നടക്കുകയല്ലേ." കൃതിക കളിയാക്കി.

"കഴിഞ്ഞദിവസം നമ്മള് നിർത്തിയിടത്തുനിന്ന് തുടങ്ങുകയാണ് നല്ലതെന്ന്

എനിക്കു തോന്നുന്നു." സതിയുടെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. "നിന്റെ അധ്യാപകനോ ഗുരുവോ ആകണമെന്ന് എനിക്കില്ല. എനിക്ക് നിന്റെ നൃത്തം കാണാൻ മാത്രമാണ് ആഗ്രഹം."

ആ വിചിത്രമായ അസ്വസ്ഥത ഒരിക്കലുകൂടി തന്നിലേക്ക് മടങ്ങിവരുന്നതുപോലെ സതിക്കുതോന്നി. ശിവനോടു സംസാരിക്കുമ്പോൾ താൻ നിയമം ലംഘിക്കുകയാണെന്ന് എന്തുകൊണ്ടാണ് സതിക്കു തോന്നുന്നത്? മാനുഷമായ അകലം പാലിച്ച് പുരുഷന്മാരോട് സംസാരിക്കുവാൻ അവളുടെ അനുവാദമുണ്ട്. അതിൽ അവളുടെ അറിവ് കുറ്റബോധം തോന്നുന്നു?

"ഞാനെന്റെ കഴിവിന്റെ പരമാവധി ശ്രമിക്കാം." സതി ഔപചാരികമായി പറഞ്ഞു. "എങ്ങനെ നൃത്തം മികവുറ്റതാക്കുമെന്ന കാര്യത്തിൽ താങ്കളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ എന്റെ കഴിവു വർദ്ധിപ്പിക്കും. താങ്കളുടെ നൃത്തം ചെയ്യാനുള്ള കഴിവിനെ ഞാൻ ബഹുമാനിക്കുന്നു."

ബഹുമാനം? എന്തുകൊണ്ട് ബഹുമാനം? എന്തുകൊണ്ട് പ്രണയിച്ചുകൂടാ?

ശിവൻ ഭവ്യതയോടെ പുഞ്ചിരിച്ചു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ എന്തൊക്കെ പറഞ്ഞാലും അതൊക്കെ ആ നിമിഷങ്ങളെ മോശമാക്കുമെന്ന് ശിവനു തോന്നി.

നടുതായൊന്ന് നിശ്ചയിച്ചശേഷം അംഗവസ്ത്രം അരയിൽ ചുറ്റിക്കെട്ടി അവളെ നടരാജഭാവത്തിൽ നിലകൊണ്ടു. ഭൂമി മാതാവ് അതിന്റെ ശക്തി അവളിലേക്ക് പകരുന്നതായി തോന്നിയ ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു.

താൻ നിലകൊള്ളുന്ന ഭൂമിയിൽ നിന്നും ഊർജ്ജമുള്ളതൊക്കെയാണെന്നു സതി നൃത്തമാരംഭിച്ചു. അവളെ ശരിക്കും മികവ് കൈവരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഭാവങ്ങളെ അവളിലൂടെ കടന്നുവരുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. സാങ്കേതികമേന്മ എല്ലായ്പ്പോഴും അവളിലുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ വികാരം അവളുടെ നൃത്തത്തെ ഉന്നതനിലയിലേക്കു നയിച്ചു. സ്വപ്നസദൃശമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യം തന്നെ കീഴടക്കുന്നതായി ശിവനു തോന്നി. നൃത്തച്ചുവടുകളിലൂടെ മുന്നേറിയപ്പോൾ സതി ശിവനുമേൽ ഒരു കാന്തവലയം തീർക്കുകയായിരുന്നു. സതി തന്റെ നൃത്തത്തിലൂടെ തേടിയിരുന്ന പുരുഷൻ താനാണെന്ന് അല്പനിമിഷത്തേക്ക് ശിവനു തോന്നി. അവസാനം അവളെ നൃത്തമവസാനിപ്പിച്ചപ്പോൾ കാഴ്ചക്കാർ അവരറിയാതെ തന്നെ കൈയുടിച്ചുപോയി.

"കുമാരിയുടെ നൃത്തത്തിൽ ഏറ്റവും മികവുറ്റതാണ് ഞാനിപ്പോൾ കണ്ടത്." ഗുരുജി അഭിമാനത്തോടെ പറഞ്ഞു.

"നന്ദി ഗുരോ." സതി അദ്ദേഹത്തെ വണങ്ങിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. പിന്നെ അവളെ പ്രതീക്ഷാപൂർവ്വം ശിവനെ നോക്കി.

"ഗംഭീരമായിരുന്നു." ശിവൻ അതിശയഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു. "അതിമനോഹരം. നിന്റേയുള്ളിൽ നൃത്തം ഉണ്ടെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ?"

"ആക്രമണത്തിന്റെ നിമിഷത്തിൽ എനിക്കതു ശരിക്കുചെയ്യുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു." സതി വിമർശനരൂപേണ പറഞ്ഞു.

"ഭവതി വല്ലാതെ ആത്മവിമർശനം നടത്തുന്നു." ശിവൻ അവളെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു. "അത് ചെറിയൊരു അബദ്ധം മാത്രം. കൈത്തണ്ട് പിടിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായ ഒരു തകരാറ്. അത് ഭവതിയുടെ അടുത്ത ചുവടിനെ ചെറുതായി ബാധിച്ചു." പൊടുന്നനെ ചാടിയെഴുന്നേറ്റുകൊണ്ട് ശിവൻ തുടർന്നു "ഞാനത് കാണിച്ചുതരാം."

സതിയുടെ അടുത്തെത്തിയ ശിവൻ അവളുടെ കൈത്തണ്ട് പിടിച്ച് ശരിയായ രീതിയിൽ വെച്ചു. ഭയം കൊണ്ട് സതി ഞെളിപിരികൊണ്ടു. കൃതികയും ഗുരുജിയും സ്തംഭിച്ചുപോയി. എന്തോ അപകടം നടന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലായി.

“ഞാൻ വേദിക്കുന്നു, ക്ഷമിക്കണം.” ആത്മാർത്ഥമായ ദുഃഖത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു. “കൈത്തണ്ട് എങ്ങനെയാണ് പിടിക്കേണ്ടതെന്ന് കാണിച്ചുതരാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു ഞാൻ.”

സതി ശിവനെത്തന്നെ തുറിച്ചുനോക്കി, നിശ്ചലയായി നിന്നു.

ഗുരുജിക്കാണ് ആദ്യം പരിസരബോധമുണ്ടായത്. ശിവൻ ശുദ്ധീകരണപ്രക്രിയക്ക് വിധേയനാകണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായി. “ശിവൻ, അങ്ങ് പുരോഹിതന്റെ അടുത്തുപോകണം. ശുദ്ധീകരണം വേണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തോടു പറയുക. പകൽ അസ്തമിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അവിടെ ചെല്ലണം.”

“എന്ത്? എന്താണീ ശുദ്ധീകരണം? എന്തിനാണ് ഞാനത് ചെയ്യുന്നത്?”

“ശുദ്ധീകരണത്തിനുപോകൂ, ശിവൻ.” പ്രൗഢമായ കണ്ണുകളിൽ നിന്ന് കണ്ണീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു. “അങ്ങേക്കെന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചാൽ ഞാനെന്റെ ആത്മാവിന് മാപ്പു നൽകുകയില്ല.”

“എനിക്കൊന്നും സംഭവിക്കുകയില്ല! നോക്ക്, നിന്നെ തൊട്ടുകൊണ്ട് ഞാൻ എന്തെങ്കിലും നിയമം ലംഘിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ നിർവ്യാജം വേദിക്കുന്നു. ഞാനത് ആവർത്തിക്കുകയില്ല. നമുക്കിത് വലിയൊരു വിഷയമാക്കാതിരിക്കാം.”

“അതൊരു വലിയ വിഷയംതന്നെയാണ്.” സതി ആക്രോശിച്ചു.

സതിയുടെ പ്രതികരണത്തിന്റെ തീവ്രത ശിവന്റെ നിയന്ത്രണം തെറ്റിച്ചു.

എന്തിനാണീ നിസ്സാരകാര്യം വല്ലാതെ ഊതിപ്പെരുപ്പിക്കുന്നത്?

കൃതിക സതിയുടെ അടുത്ത വന്നെങ്കിലും അവളെ തൊടാതിരിക്കുവാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട്, ഇങ്ങനെ മന്ത്രിച്ചു. “കുമാരി, നമുക്ക് തിരിച്ചുപോകാം.”

“വേണ്ട, വേണ്ട ദയവായി നിൽക്കൂ.” ശിവൻ അപേക്ഷിച്ചു. “ഞാൻ നിന്നെ തൊടുകയില്ല, ഉറപ്പ്.”

നിസ്സഹായതയും നിരാശയും നിറഞ്ഞ ഭാവത്തോടെ സതി തിരിച്ചുനടന്നു. കൃതികയും ഗുരുജിയും അവളെ പിന്തുടർന്നു. വേലിപ്പടർപ്പിന്റെ അടുത്തെത്തിയപ്പോള് അവള് തിരിഞ്ഞുനിന്ന് ശിവനോട് ഒരിക്കൽകൂടി അപേക്ഷിച്ചു “ദയവുചെയ്ത് അസ്തമിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ശുദ്ധീകരണത്തിനു പോകൂ.”

ശിവന്റെ മുഖത്തെ ദുർഗ്രാഹ്യമായ കലാപം വായിച്ചെടുത്ത ഗുരുജി അവനെ ഇങ്ങനെ ഉപദേശിച്ചു “അവള് പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കൂ ശിവൻ. അങ്ങയുടെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് അവളത് പറയുന്നത്.”

“എന്തൊരസംബന്ധം!” അസ്വസ്ഥമായ ചിന്തകള് അവന്റെ കഠിനമായ പരിശ്രമങ്ങളെ ഭേദിച്ചുകൊണ്ട് നിശ്ശബ്ദമായി ആ നിർദ്ദേശം അംഗീകരിച്ചപ്പോള് ശിവൻ അലറി. രാജകൊട്ടാരത്തിലെ അതിഥി മന്ദിരത്തിലുള്ള കിടപ്പറയില് വിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു ശിവൻ. അവൻ ശുദ്ധീകരണത്തിനു വിധേയനായിട്ടില്ലായിരുന്നു. ആ ആചാരമെന്നാണെന്ന് അന്വേഷിക്കുവാൻപോലും ശിവൻ മെനക്കെട്ടില്ല.

സതിയെ തൊട്ടതിന്റെ പേരില് ഞാനെന്തിന് ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടണം? ശിഷ്ടകാലം മുഴുവനും കഴിയാവുന്ന വിധത്തിലെല്ലാം അവളെ തൊട്ടുകൊണ്ട് ജീവിക്കാനാണെന്നിരിക്കിഷ്ടം. അങ്ങനെയെങ്കില് ദിവസേന ഞാൻ ശുദ്ധീകരണത്തിന് വിധേയനാകേണ്ടിവരില്ലേ? അപഹാസ്യം!

അന്നേരം അസ്വസ്ഥമാക്കുന്ന ഒരു ചിന്ത ശിവന്റെ മനസ്സിലേക്കു

കടന്നുവന്നു.

ഞാനാണോ ഇതിനെല്ലാം കാരണക്കാരൻ? വർണ്ണഭേദം സൂചിപ്പിക്കുന്ന അടയാളങ്ങളില്ലാത്തതിനാൽ എനിക്കവളെ തൊടാൻ പാടില്ലെ? അധമവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട കിരാതനോ ഞാൻ?

“ഇല്ല അത് സത്യമാകാൻ വഴിയില്ല.” ശിവൻ സ്വയം മന്ത്രിച്ചു. “സതി അങ്ങനെ ചിന്തിക്കുകയില്ല. അവളൊരു നല്ല സ്ത്രീയാണ്.”

പക്ഷേ, അത് സത്യമാണെങ്കിലോ? ഞാൻ നീലകണ്ഠനാണെന്ന് ഒരുപക്ഷേ, അവള് അറിയുകയാണെങ്കിൽ..

ശ്രീരാമദേവന്റെ പൂർത്തീകരിക്കാത്ത ഉദ്യമം

ഏഴ്

“അങ്ങയെ എന്തോ അലട്ടുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നുവല്ലോ പ്രഭോ. അങ്ങേക്കു സുഖംതന്നെയല്ലേ?” ദക്ഷൻ ഉത്കണ്ഠാഭരിതനായി ചോദിച്ചു.

“ഉം?” എന്നു മുളിക്കൊണ്ട് ശിവൻ തലയുയർത്തി “ക്ഷമിക്കണം മഹാരാജൻ. അല്പനിമിഷം ഞാൻ മറ്റേന്തോ ആലോചനയിൽപെട്ടുപോയി.”

ആകാംക്ഷയോടെ ദക്ഷൻ കനകഹാലയെ നോക്കി. തലേദിവസം രാത്രി അത്താഴസമയത്ത് സതിയുടെ മുഖത്ത് ഇതുപോലെ നിരാശയുടെ ഭാവം അദ്ദേഹം കാണുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ, അവളൊന്നും പറയാൻ തയ്യാറില്ലായിരുന്നു.

“നമ്മുടെ കുടിക്കാഴ്ച പിന്നീട് മതിയോ?” ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

“വേണ്ട മഹാരാജൻ. തടസ്സമൊന്നുമില്ല. എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം. നമുക്കു തുടരാം.” ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“ശരി.” ആകാംക്ഷയോടെ ദക്ഷൻ തുടർന്നു. “ഭഗവാൻ രാമൻ സമൂഹത്തിലുണ്ടാക്കിയ മാറ്റത്തെക്കുറിച്ചാണല്ലോ നമ്മള് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്.”

തന്നോട് അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മനസ്സിനെ അസ്വസ്ഥമാക്കിയിരുന്ന സതിയുടെ മുഖം മനസ്സിലിന്ന് നീക്കം ചെയ്യുവാൻ തല ചെറുതായൊന്ന് അനക്കിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “അതെ.”

“മയ്ക സംവിധാനം ചിട്ടയോടെ പ്രവർത്തിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ സമൂഹം വളർന്നു. ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും സമ്പന്നമായ പ്രദേശങ്ങളിലൊന്നായി തീർന്നു ഞങ്ങളുടെ രാജ്യം. കഴിഞ്ഞ 1200 വർഷങ്ങളിൽ ഞങ്ങളുടെ രാജ്യം ഏറ്റവും മികച്ച രാജ്യമായിത്തീർന്നു. അത് മറ്റ് ദേശങ്ങളെ കടത്തിവെട്ടി. മെലുഹാ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും ശക്തവും സമ്പന്നവുമായ രാഷ്ട്രമായിത്തീർന്നു. ഞങ്ങളുടെ ആളുകള് ആദർശസമ്പന്നമായ ജീവിതം നയിച്ചു. കുറ്റകൃത്യങ്ങളില്ലാതായി. ആളുകള് ശരിയായ കാര്യം മാത്രം ചെയ്തു. അന്യായമായ കാര്യങ്ങള് ചെയ്യാതിരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. മറ്റു രാജ്യങ്ങളുമായി യുദ്ധം ചെയ്യാതിരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. പരമാർത്ഥത്തില് ഞങ്ങളുടെ സമൂഹം പരിപൂർണ്ണത കൈവരിച്ചു.”

“അതെ,മഹാരാജൻ.” സംഭാഷണത്തിലേക്ക് സാവധാനം മടങ്ങിവന്നുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “പരിപൂർണ്ണത ആർജ്ജിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഒന്നാണെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നില്ല. അത് ലക്ഷ്യത്തേക്കാള് ഉപരി ഒരു യാത്രയാണ്. പക്ഷേ, നിങ്ങളുടെ സമൂഹം തീർച്ചയായും പരിപൂർണ്ണതയ്ക്കടുത്തത്തിക്കഴിഞ്ഞ ഒന്നാണ്.”

“എന്തുകൊണ്ടാണ് ഞങ്ങള് പരിപൂർണ്ണരല്ലെന്ന് അങ്ങ് കരുതുന്നത്?”

വിയോജിപ്പിന്റെ സ്വരത്തിൽ പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു.

“പർവ്വതേശ്വരൻ, ഇത് പരിപൂർണ്ണതയാണെന്ന് അങ്ങേക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ?” ശിവൻ ഭവ്യമായി ചോദിച്ചു. “രാമരാജൻ വിഭാവനം ചെയ്തതുപോലെത്തന്നെയാണോ മെലുഹയിലെ എല്ലാകാര്യങ്ങളും?”

പർവ്വതേശ്വരൻ നിശ്ശബ്ദനായി. ആ മറുപടി ഇഷ്ടപ്പെട്ടതല്ലെങ്കിലും അതൊരു സത്യമാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി.

“സ്വാമി പറയുന്നത് ശരിയാണ് പർവ്വതേശ്വരൻ.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “മികവ് നേടേണ്ടതായ കാര്യങ്ങള് ഇനിയും ശേഷിക്കുന്നുണ്ടാകും. എല്ലായ്പ്പോഴും അതങ്ങനെയാണ്.”

“മഹാരാജൻ, അങ്ങനെയൊക്കെ പറഞ്ഞാലും.” ശിവൻ തുടർന്നു. “വിസ്മയം ജനിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സമൂഹമാണ് അങ്ങയുടേത്. കാര്യങ്ങളെല്ലാം നല്ല ചിത്രമുണ്ട്. എങ്കിലും എനിക്കു മനസ്സിലാവാത്തൊരു കാര്യമുണ്ട്. എന്തുകൊണ്ടാണ് അങ്ങും അങ്ങയുടെ ജനങ്ങളും ഭാവിയെക്കുറിച്ചൊർത്ത് ഉത്കണ്ഠ കൊള്ളുന്നത്. എന്താണ് പ്രശ്നം? നീലകണ്ഠന്റെ ആവശ്യമുണ്ടെന്നു പറയുന്നതെന്തുകൊണ്ടാണ്? നിങ്ങളുടെ സമീപത്തേങ്ങും എന്തെങ്കിലും ദുരന്തം പതിയിരിപ്പുള്ളതായി എനിക്കു കാണാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ നാട്ടിലേതുപോലെ എണ്ണിയാലെടുത്തൊരു പ്രശ്നങ്ങളൊന്നും ഇവിടെയില്ല. എവിടെ തുടങ്ങണം എന്നാലോചിക്കാൻ പറ്റാത്തവിധം സംഭവബഹുലമാണ് അവിടത്തെ കാര്യങ്ങളിൽ!”

“പ്രഭോ, ഞങ്ങളുക്ക് നേരിടാൻ കഴിയാത്ത വിധമുള്ള പ്രശ്നങ്ങളെയാണ് ഞങ്ങളുടേ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് നീലകണ്ഠന്റെ സാന്നിധ്യം ആവശ്യമായിത്തീർന്നത്. ഞങ്ങളുടേ സ്വന്തം കാര്യം മാത്രം നോക്കുന്നു. മറ്റു രാജ്യങ്ങളെ അവരുടെ പാട്ടിനു വിടുന്നു. അന്യരാജ്യങ്ങളുമായി ഞങ്ങളുടേ വ്യാപാരത്തിലേർപ്പെടാനുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ ആഭ്യന്തര കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടാറില്ല. ക്ഷണിക്കപ്പെടാത്ത വിദേശികളെ മെലുഹയുടെ അതിർത്തി കടന്നുവരാൻ ഞങ്ങളുടേ സമ്മതിക്കാറില്ല. അതുകൊണ്ട് മറ്റു രാജ്യങ്ങളുടേ ഞങ്ങളുടെ പാട്ടിനു വിടണമെന്നും ഞങ്ങളുടെ കാര്യങ്ങളിൽ അനാവശ്യമായി ഇടപെടരുതെന്നുമാണ് ഞങ്ങളുടേ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.”

“എന്നാൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ അവർ അതിനനുവദിക്കുന്നില്ലേ പ്രഭോ?”

“ഇല്ല. അവരങ്ങനെ ചെയ്യുന്നില്ല.”

“എന്തുകൊണ്ട്?”

“അതിനെ വളരെ ലളിതമായ പദം കൊണ്ട് വിശേഷിപ്പിക്കാം പ്രഭോ.” ദക്ഷൻ പ്രതിവചിച്ചു. “അസൂയ. ഞങ്ങളുടെ മികച്ച ജീവിതവഴികളെ അവർ വെറുക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ കുറ്റമറ്റ കുടുംബസംവിധാനം അവർക്ക് കണ്ണുകടിയുണ്ടാക്കുന്നു. രാജ്യത്തെ എല്ലാവരുടെയും ക്ഷേമകാര്യങ്ങളിൽ ഞങ്ങളുടേ ശ്രദ്ധിക്കുന്നു എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം അവർക്ക് അസന്തുഷ്ടിയാവുന്നു. കാരണം സ്വന്തം കാര്യംപോലും വേണ്ടവിധം പാലിക്കാൻ അവർക്കു സാധിക്കുന്നില്ല. കഷ്ടപ്പാടു നിറഞ്ഞ ജീവിതമാണ് അവർ നയിക്കുന്നത്. സ്വയം മികവ് ആർജ്ജിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനുപകരം ഞങ്ങളെ എങ്ങനെ താഴേക്കു വലിച്ചിടാം എന്നാണവർ ആലോചിക്കുന്നത്.”

“എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ ഏറ്റവും ഫലഭൂയിഷ്ടമായ ഭൂമിയാണ് മാനസസരോവര തീരത്തെ കൈലാസപർവ്വത താഴ്വര. അതിന്റെ നിയന്ത്രണം ഞങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിനായിരുന്നു. അതിന്റെ പേരിൽ ഞങ്ങളുടേ ഒട്ടനവധി അസൂയാലുക്കളുമായി ശണ്ഠകൂടേണ്ടതായി വന്നു. ആ പ്രദേശം ശത്രുക്കളുമായി സൗമനസ്യത്തോടെ പങ്കിടുകയായിരുന്നുവെങ്കിൽ യുദ്ധം

ഒഴിവാക്കാമായിരുന്നുവെന്ന് ഞാൻ ഇപ്പോൾ ആലോചിക്കാറുണ്ട്."

"പക്ഷേ ഞങ്ങളുടെ ഞങ്ങളുടെ സൗഭാഗ്യങ്ങളെ മറ്റുള്ളവരുമായി പങ്കുവെക്കാറുണ്ട് പ്രഭോ. എന്നിട്ടും അസൂയ അവരെ അന്ധരാക്കുന്നു. സോമരസമാണ് ഞങ്ങളുടെ ഔന്നത്യത്തിന് കാരണമെന്ന് ചന്ദ്രവംശികളെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സോമരസത്തെക്കുറിച്ച് അവർക്കും അറിയാം. പക്ഷേ, ഞങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നതുപോലെ വലിയ അളവിൽ അത് ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ അതിന്റെ യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം അവർക്കു കിട്ടിയിട്ടില്ല."

"ക്ഷമിക്കണം. ഞാനൊന്ന് ഇടപെടുകയാണ് പ്രഭോ. സോമരസം എവിടെയാണ് നിർമ്മിക്കുന്നത്?"

"മന്ദരപർവ്വതതന്തിലുള്ള രഹസ്യകേന്ദ്രത്തിലാണ് ഇത് നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നത്. അവിടെ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന സോമരസചൂർണ്ണം മെലുഹ സാമ്രാജ്യത്തിലെമ്പാടും വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വെച്ച് പരിശീലനം ലഭിച്ച ബ്രാഹ്മണർ വെള്ളവും മറ്റുചില ചേരുവകളും ചേർത്ത് അത് ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നു."

"കൊള്ളാം." ശിവൻ പറഞ്ഞു.

"വേണ്ടത്ര സോമരസം കിട്ടാത്തതിനാൽ ചന്ദ്രവംശികൾക്ക് ഞങ്ങളുടെയത്ര ശക്തിയാർജ്ജിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അസൂയയുടെ സ്വാധീനം മൂലം സോമരസം നശിപ്പിക്കുന്നതുവഴി ഞങ്ങളെയും നശിപ്പിക്കാം എന്നൊരു പദ്ധതിക്ക് അവർ രൂപം കൊടുത്തു. സോമരസത്തിലെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളിലൊന്ന് സരസ്വതി നദിയിലെ വെള്ളമാണ്. മറ്റേത് ജലം ഉപയോഗിച്ചാലും കാര്യമില്ല."

"ശരിക്കും? എന്തുകൊണ്ട്?"

"ഞങ്ങളുടേതല്ല പ്രഭോ. ശാസ്ത്രജ്ഞർക്ക് അത് വിശദീകരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, സരസ്വതിനദിയിലെ ജലത്തിനുമാത്രമേ ആ സിദ്ധിയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടാണ് ഞങ്ങളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതിനായി സരസ്വതിനദിയെ കൊല്ലുവാൻ ചന്ദ്രവംശികൾ ശ്രമിച്ചത്."

"ഒരു നദിയെ കൊല്ലുകയോ?" വിശ്വസിക്കാനാവാത്ത മട്ടിൽ ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"അതെ സ്വാമി!" ചന്ദ്രവംശികളുടെ അന്യായത്തോടുള്ള ദേഷ്യം തന്റെ കുട്ടിത്തം നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളിൽ പ്രകടമാക്കിക്കൊണ്ട് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "വടക്കുഭാഗത്തെ വലിയ രണ്ടു നദികൾ സംഗമിച്ചാണ് സരസ്വതി നദി രൂപപ്പെടുന്നത്. സതൃജും യമുനയും. പഴയകാലത്ത് സതൃജിന്റെയും യമുനയുടെയും സഞ്ചാരമാർഗ്ഗം നിഷ്പക്ഷമായ പ്രദേശത്തുകൂടെയായിരുന്നു. അതിലിനിന്ന് സൂര്യവംശികളും ചന്ദ്രവംശികളും സോമരസമുണ്ടാക്കാൻ വെള്ളമെടുത്തിരുന്നു."

"പക്ഷേ, എങ്ങനെയാണ് അവർ സരസ്വതിയെ കൊല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചത് പ്രഭോ?"

"തെക്കോട്ടൊഴുകിയിരുന്ന യമുനാ നദിയുടെ സഞ്ചാരപഥം അവർ മാറ്റി. യമുനയുടെ സഞ്ചാരപഥം അവർ കിഴക്കോട്ടു തിരിച്ചുവിട്ടു. അത് അവരുടെ പ്രധാനനദിയായ ഗംഗയിൽചെന്ന്ചേർന്നു."

"അങ്ങനെയൊക്കെ ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമോ?" ശിവൻ അതിശയം കൊണ്ടു. "ഒരു നദിയുടെ ഗതി മാറ്റുകയോ?"

"അതെ. നിശ്ചയമായും അതിനു കഴിയും". പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

"ഞങ്ങളെ അന്ധാളിച്ചുപോയി." ദക്ഷൻ ഇടപെട്ടു. "എന്നാൽ ആ വഞ്ചന ഉപേക്ഷിക്കുവാനുള്ള ഒരവസരം ഞങ്ങളെ അവർക്കു നൽകി."

"പിന്നെ?"

"ചന്ദ്രവംശികളിലിനിന്ന് നമുക്കെന്തു പ്രതീക്ഷിക്കാൻ കഴിയും പ്രഭോ?" ദക്ഷൻ

വെറുപ്പോടെ പറഞ്ഞു. “അവരിക്കാര്യം നിഷേധിച്ചു. ഏതോ ചെറിയ ഭൂകമ്പം മൂലമാണ് നദിയുടെ ഗതിയില് നാടകീയമായ മാറ്റം വന്നതെന്ന് അവര് അവകാശപ്പെട്ടു. നദി സ്വയം ഗതിമാറ്റിപ്പോയതിനാല്, അതൊരു ദൈവനിശ്ചയമായി കണക്കാക്കി അത് സ്വീകരിക്കുക മാത്രമാണ് മെലുഹന്മാര്ക്ക് ചെയ്യാനുള്ളതെന്ന ഒരു നിര്ദ്ദേശം കൂടി അവര് മുന്നോട്ടുവെച്ചു!”

“പക്ഷേ, ഞങ്ങളത് അംഗീകരിക്കാന് വിസമ്മതിച്ചു.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “മഹാരാജാവിന്റെ പിതാവ് ബ്രഹ്മനായക മഹാരാജാവിന്റെ നേതൃത്വത്തില് ഞങ്ങള് സ്വദീപ് ആക്രമിച്ചു.”

“ചന്ദ്രവംശികളുടെ രാജ്യം?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“അതെ ശിവന്.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “അതൊരു ഗംഭീരവിജയമായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ സൈന്യം തകര്ന്നു. ബ്രഹ്മനായക രാജാവ് തന്റെ ഔദാര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു. അവരുടെ രാജ്യം വിട്ടുകൊടുത്തു. അവരുടെ ഭരണവും അനുവദിച്ചുകൊടുത്തു. രാജാവ് നഷ്ടപരിഹാരമോ കപ്പമോ അവരില്നിന്ന് ഈടാക്കിയില്ല. യമുനാ നദി തിരികെ നല്കണമെന്നു മാത്രമായിരുന്നു സമാധാന ഉടമ്പടിയിലെ ഒരേയൊരു വ്യവസ്ഥ. ഞങ്ങള് യമുനയുടെ ഗതി പുനസ്ഥാപിച്ചു. അത് സരസ്വതി നദിയില് സംഗമിച്ചു.”

“പര്വ്വതേശ്വരന്, അങ്ങ് ആ യുദ്ധത്തില് പങ്കെടുത്തിട്ടുണ്ടോ?”

“ഉണ്ട്.” പര്വ്വതേശ്വരന് അഭിമാനപൂര്വ്വം നെഞ്ചുവിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. “അപ്പോള് ഞാന് വെറുമൊരു പട്ടാളക്കാരനായിരുന്നു. എങ്കിലും ഞാനാ യുദ്ധത്തില് പങ്കെടുത്തിരുന്നു.”

“അപ്പോള് പിന്നെ എന്താണ് പ്രശ്നം, മഹാരാജന്?” ദക്ഷനുമനേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവന് ചോദിച്ചു. “താങ്കളുടെ ശത്രുക്കള് പൂര്ണ്ണമായും പരാജയപ്പെട്ടു. പിന്നെന്താണ് സരസ്വതി നദി മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്?”

“ഒരിക്കല്കൂടി ചന്ദ്രവംശികള് എന്തോ ചെയ്യാന് പോവുകയാണെന്ന് ഞങ്ങള് വിശ്വസിക്കുന്നു. ഞങ്ങള്ക്കത് എന്താണെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. അവരുടെ തോല്വിക്കുശേഷം ഞങ്ങളുടെ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളുടെയും ഇടയ്ക്കുള്ള സ്ഥലം ജനവാസമില്ലാത്തതായി. അവിടെ കാട് വളര്ന്നു. ഇതില് യമുനാനദിയുടെ ആദ്യത്തെ സഞ്ചാരപഥവുമുള്പ്പെടുന്നു. ഉടമ്പടിയില് പറഞ്ഞതു പ്രകാരം ഞങ്ങള് ഉറച്ചു നില്ക്കുന്നു. ആ പ്രദേശം ഞങ്ങള് ഒരിക്കലും അധിനിവേശിച്ചിട്ടില്ല. അതേസമയം അവരാകട്ടെ അവരുടെ വാദത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല.”

“അക്കാര്യത്തില് താങ്കള്ക്ക് തീര്ച്ചയുണ്ടോ, പ്രഭോ? ആ പ്രദേശം താങ്കള് പരിശോധിക്കുകയുണ്ടായോ? ഇക്കാര്യം താങ്കളുടെ രാജ്യത്തുള്ള ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രതിനിധിയുമായി ചര്ച്ച ചെയ്യുകയുണ്ടായോ?”

“ഞങ്ങള് അസത്യം പറയുകയാണെന്നാണോ താങ്കള് പറയുന്നത്?” പര്വ്വതേശ്വരന് പ്രതികരിച്ചു.

“യഥാര്ത്ഥ സൂര്യവംശികള് കള്ളം പറയുകയില്ല!”

“പര്വ്വതേശ്വരാ!” ദക്ഷന് ദേഷ്യത്തോടെ ശകാരിച്ചു. “സ്വാമി അങ്ങനെയല്ല ഉദ്ദേശിച്ചത്.”

“ഞാന് പറയുന്നതൊന്നു കേള്ക്കൂ പര്വ്വതേശ്വരന്.” ശിവന് ഭവ്യതയോടെ പറഞ്ഞു. “എന്റെ നാട്ടില് നടന്ന അര്ത്ഥശൂന്യമായ യുദ്ധങ്ങളില്നിന്ന് ഞാന് എന്തെങ്കിലും പഠിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കില് അത് യുദ്ധം അവസാനത്തെ ആശ്രയമാണെന്നാണ്. മറ്റൊരു മാര്ഗ്ഗമുണ്ടെങ്കില് താങ്കളുടെ പട്ടാളക്കാരുടെ ജീവന് രക്ഷിക്കുന്നതില് എന്താണ് തെറ്റ്? തീര്ച്ചയായും ഏതൊരമ്മയും നമ്മളെ അതിന്റെ പേരില് അനുഗ്രഹിക്കും.”

“നമുക്ക് യുദ്ധം വേണ്ട. ഗംഭീരം! എന്തൊരു രക്ഷകനെയാണ് നമുക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്!” പർവ്വതേശ്വരൻ ശ്വാസം വിടുന്നതിനിടയിൽ മന്ത്രിച്ചു.

“പർവ്വതേശ്വരൻ, താങ്കള്ക്കെന്തെങ്കിലും പറയാനുണ്ടോ?” കനകഹാല ഗർജ്ജിച്ചു. “ഞാൻ മൂന്പും താങ്കളോട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽവെച്ച് താങ്കള് നിലകണ്ഠനെ അപമാനിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല!”

“ഞാൻ താങ്കളുടെ ആജ്ഞ സ്വീകരിക്കുന്ന ആളല്ല!” പർവ്വതേശ്വരൻ മുരണ്ടു.

“മതി.” ദക്ഷൻ കല്പിച്ചു. ശിവനു നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം തുടർന്നു “ഞാൻ വേദിക്കുന്നു പ്രഭോ. അങ്ങ് പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്. കാര്യങ്ങള്ക്ക് ഉറപ്പില്ലാതെ യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. അതു കൊണ്ടാണ് ഇതുവരെ ഒരു യുദ്ധം ഞാൻ ഒഴിവാക്കിയത്. യഥാർത്ഥ സംഭവങ്ങള് അങ്ങു കാണണം. കഴിഞ്ഞ അര നൂറ്റാണ്ടായി സരസ്വതിയുടെ സഞ്ചാരപഥം മാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.”

“കഴിഞ്ഞ കുറച്ചു വർഷങ്ങളാകട്ടെ, ഭയാനകമായിരുന്നു.” മെലുഹന്മാർ മാതാവായിക്കരുതുന്ന ആ നദിയുടെ സാവധാനത്തിലുള്ള മരണത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിച്ചപ്പോഴുണ്ടായ കണ്ണീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ട് കനകഹാല പറഞ്ഞു. “സരസ്വതി നദിയിപ്പോള് കടലിലെത്തുന്നില്ല. രാജസ്ഥാന്റെ തെക്കുഭാഗത്തുള്ള എക്കല് പ്രദേശത്ത് അതവസാനിക്കുന്നു.”

“സരസ്വതി നദിയിലെ ജലം കൂടാതെ സോമരസമുണ്ടാക്കാൻ കഴിയില്ല.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “ചന്ദ്രവംശികള്ക്ക് ഇതിനെക്കുറിച്ചറിയാം. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ നദിയെ നശിപ്പിക്കാൻ അവർ ശ്രമിക്കുന്നത്.”

“സ്വദീപിന്റെ പ്രതിനിധിക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് എന്താണ് പറയാനുള്ളത്? അദ്ദേഹത്തോട് ഇക്കാര്യം ചോദിക്കുകയുണ്ടായോ?”

“സ്വദീപുമായി നമ്മള്ക്കിപ്പോള് യാതൊരു നയതന്ത്ര ബന്ധവുമില്ല.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

“സത്യമായും? മറ്റു രാജ്യങ്ങളുടെ നയതന്ത്ര പ്രതിനിധികള്ക്ക് ഇവിടെ സൗകര്യമൊരുക്കുകയെന്നത് നിങ്ങളുടെ നൂതന സംരംഭമായിരുന്നു. അവരെ മനസ്സിലാക്കുവാനുള്ള ഒരവസരം ലഭിക്കുന്നതിലൂടെ ഒരു യുദ്ധത്തിലേക്ക് എടുത്തുചാടുന്നത് ഒഴിവാക്കുവാൻ നമുക്കു സാധിക്കും. രണ്ടു ദിവസം മുമ്പ് മെസെപ്പൊട്ടേമിയയിൽ നിന്നൊരു നയതന്ത്ര സംഘം ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ കേട്ടിരുന്നു. പിന്നെന്തുകൊണ്ട് സ്വദീപുമായി ഇത്തരത്തിലൊരു ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചുകൂടാ?”

“പ്രഭോ, അങ്ങേക്ക് അവരെ അറിയാത്തതുകൊണ്ടാണ്. വിശ്വാസത്തിലെടുക്കാനാവാത്ത ആളുകളാണവർ. സൂര്യവംശി സംസ്കാരം പിന്തുടരുന്ന ആരും അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു ചന്ദ്രവംശിയോട് ഇടപഴകി കളങ്കപ്പെടാറില്ല.

ശിവൻ നെറ്റി ചുളിച്ചുവെങ്കിലും ഒന്നും പറയുകയുണ്ടായില്ല.

“അവർക്ക് എത്രത്തോളം നിലവാരത്തകർച്ചയുണ്ടായിരിക്കുന്നുവെന്ന് അങ്ങേക്കറിവുണ്ടാവില്ല. കുറച്ചു വർഷങ്ങളായി ശപിക്കപ്പെട്ട നാഗന്മാരെ ഞങ്ങളുടെമേല് തീവ്രവാദി ആക്രമണം നടത്തുവാനായി അവർ ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു!” കനകഹാല വെറുപ്പോടെ പറഞ്ഞു.

“തീവ്രവാദി ആക്രമണങ്ങളേ?”

“അതെ പ്രഭോ!” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “അവരുടെ പരാജയത്തോടെ ദശാബ്ദങ്ങളോളം അവർ അടങ്ങിയിരുന്നു. ഏറ്റവും അവസാനത്തെ യുദ്ധത്തില് ഞങ്ങള് നേടിയ ഗംഭീരവിജയം മൂലം ഞങ്ങളെ ഇനി നേരിട്ട് ആക്രമിച്ചിട്ട് കാര്യമില്ലെന്ന് അവർക്കു തോന്നി. പിന്നെ അവർ അവരെപ്പോലെ ധിക്കാരികളായ ആളുകളെക്കു

മാത്രം സാധിക്കുന്ന മാർഗ്ഗം സ്വീകരിച്ചു. തീവ്രവാദി ആക്രമണം."

"എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. അവരെന്താണ് ശരിക്കും ചെയ്യുന്നത്?"

"അവർ ചെറിയ കൊലയാളിസംഘത്തെ അയക്കും. സാധാരണ ജനവാസ കേന്ദ്രത്തിൽ, സൈനിക വിന്യാസമില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിലെന്ന് അവർ മിന്നലാക്രമണം നടത്തും. ആയുധമില്ലാത്ത ആളുകളെ ആക്രമിക്കുക എന്നതാണ് അവരുടെ ആശയം. ബ്രാഹ്മണർ വൈശ്യർ ശൂദ്രർ എന്നിവരെ. പൊതു സ്നാനഘട്ടങ്ങളിൽ, ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ, തിരിച്ചടിക്കാൻ സൈനികരില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ എന്നിവ ആക്രമിച്ചു നശിപ്പിക്കുകയെന്നതും അവരുടെ പദ്ധതിയിൽപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ആക്രമണങ്ങളിലൂടെ ജനങ്ങളുടെ ആത്മവിശ്വാസം തകർത്ത് രാജ്യത്ത് ഭീതി പടർത്തുകയാണ് അവരുടെ ലക്ഷ്യം."

"അത് വെറുപ്പുളവാക്കുന്ന കാര്യമാണ്! ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ കിരാതന്മാരായ പക്രതികളെ പോലും അതൊന്നും ചെയ്യുകയില്ല." ശിവൻ പറഞ്ഞു.

"അതെ." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "ഈ ചന്ദ്രവംശികളെ ആണുങ്ങളെപ്പോലെ യുദ്ധംചെയ്യുകയില്ല. അവർ ഭീരുക്കളെപ്പോലെയാണ് പോരാടുന്നത്!"

"പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങളെ അവരുടെ രാജ്യത്തെ ആക്രമിക്കാത്തത്? ഒറ്റത്തവണകൊണ്ട് അവരെ അവസാനിപ്പിക്കണം."

"ഞങ്ങളെക്കണ്ടനെ ചെയ്യണമെന്നുണ്ട് പ്രഭോ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, അവരെ തോല്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് ഞങ്ങളുടെ ഉറപ്പില്ല."

തന്റെ സൈനികർക്കു നേരെയുള്ള ആക്ഷേപം കേട്ടപ്പോൾ പർവ്വതേശ്വരൻ നിശ്ശബ്ദനായി ക്ഷോഭിക്കുന്നതുപോലെ ശിവനു തോന്നി. "എന്തുകൊണ്ടാണത് മഹാരാജൻ? അങ്ങേയ്ക്ക് നല്ല പരിശീലനം ലഭിച്ച മികവുറ്റ സൈന്യമുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ സൈന്യത്തിന് അവരെ തോല്പിക്കാനാകും."

"രണ്ടു കാര്യങ്ങളാണ് പ്രഭോ. ഒന്നാമതായി ഞങ്ങളെ എണ്ണത്തിൽ കുറവാണ്. ഒരു നൂറുവർഷം മുമ്പുപോലും ഞങ്ങളെ എണ്ണത്തിൽ കുറവായിരുന്നു. എന്നാൽ അത്ര കാര്യമായ വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇന്ന് ഞങ്ങളുടെ എട്ടു ദശലക്ഷം വരുന്ന ജനസംഖ്യക്കുപകരം അവർക്ക് എണ്പത് ദശലക്ഷംജനസംഖ്യയുണ്ട്. അവർക്ക് ഞങ്ങളെക്കേറേ വലിയൊരു സൈന്യത്തെ നിരത്താനാകും. അവരുടെ എണ്ണം മതി ഞങ്ങളുടെ സാങ്കേതിക മികവിനെ മറികടക്കുവാൻ."

"പക്ഷേ, എങ്ങനെയാണ് നിങ്ങളുടെ ജനസംഖ്യ കുറഞ്ഞുപോയത്? നിങ്ങളുടെ ഇരുന്നൂറുവർഷത്തിലധികം വയസ്സുള്ള ആളുകളുണ്ടല്ലോ! നിങ്ങളുടെ ജനസംഖ്യ വർദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്."

"സാമൂഹ്യശാസ്ത്രപരമായ കാരണങ്ങളാണ് പ്രഭോ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "നമ്മുടെ രാജ്യം സമ്പന്നമാണ്. കുട്ടികളെ നമ്മുടെ ഇഷ്ടമാണ്. അല്ലാതെ കർമ്മമല്ല. മയ്ക സംവിധാനത്തിൽ നിന്നു മാതാപിതാക്കളെ കുട്ടികളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. ഒന്ന് അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടു കുട്ടികളെ. അങ്ങനെയാവുമ്പോൾ കുട്ടികളെ വളർത്താനെളുപ്പമാണ്. മയ്കയിലാണെങ്കിൽ വളരെ കുറച്ച് മാതാക്കളെ കുട്ടികളുടെ ജന്മം നൽകുന്നുള്ളൂ. സ്വദീപിൽ ദരിദ്രകുട്ടികളെ അടിമവേലക്കാരായാണ് പരിഗണിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് കുടുംബവരുമാനത്തിന് കൂടുതൽ കുട്ടികളുണ്ടാകണം. അതിനാൽ രാജ്യം ദരിദ്രമാണെങ്കിലും ജനസംഖ്യ വലുതാണ്."

"യുദ്ധമൊഴിവാക്കാനുള്ള രണ്ടാമത്തെ കാരണം?"

"രണ്ടാമത്തെ കാരണം ഒരു ഒരുവിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ ഞങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽപ്പെട്ട ഒന്നാണ്. 'യുദ്ധനിയമങ്ങളെ' അനുസരിച്ചുമാത്രമേ ഞങ്ങളെ യുദ്ധം ചെയ്യുക പതിവുള്ളൂ. അവിടെ ചട്ടങ്ങളും മര്യാദകളും പാലിക്കും.

ചന്ദ്രവംശികളെ അതൊന്നും പാലിക്കാറില്ല. ഞങ്ങളുടെ ഒരു ന്യൂനതയായിട്ടാണ് ഈ നിയമങ്ങളും മര്യാദകളും കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. അലിവില്ലാത്ത ഞങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളെ ഈ ന്യൂനത ചൂഷണം ചെയ്യുന്നു.

“യുദ്ധ നിയമങ്ങളെ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“അതെ. ഉദാഹരണത്തിന് നിരായുധനായ ഒരാളെ ഞങ്ങളെ ആക്രമിക്കുകയില്ല. മെച്ചപ്പെട്ട ആയുധധാരിയായ ഒരു ഭടന് അത്രയ്ക്ക് ആയുധ സൗകര്യങ്ങളില്ലാത്ത എതിരാളിയുടെ അരയ്ക്കുതാഴെ ആക്രമിക്കുകയില്ല. കാരണം, അത് യുദ്ധനീതിയല്ല. എന്നാല് ചന്ദ്രവംശികളെ അത്തരം മര്യാദകളൊന്നും ബാധകമല്ല. വിജയം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആരെയും എങ്ങനെയും അവർ കൊല്ലും.”

“ക്ഷമിക്കണം മഹാരാജന്” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “ആ വ്യത്യാസമാണ് നമ്മെ നാമാക്കി വേറിട്ടു നിർത്തുന്നത്. ശ്രീരാമസ്വാമി പറഞ്ഞതുപോലെ ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വഭാവശുദ്ധി പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് നല്ല കാലത്തല്ല. ധർമ്മനീതി പുലർത്തുവാനുള്ള ഒരുവന്റെ ദൃഢചിത്തത പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് അവന്റെ ദോഷകാലത്താണ്.”

“പക്ഷേ, പര്വ്വതേശ്വരാ, നമ്മെപ്പോലെ മര്യാദയും നീതിബോധവുമുള്ള ആളുകളല്ല നമ്മെ ആക്രമിക്കുന്നത്.” ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. “നമ്മുടെ ജീവിതരീതിയാണ് ആക്രമിക്കപ്പെടുന്നത്. ഏതുവിധേനയും നമ്മള് അതിനെ ചെറുത്തില്ലെങ്കില്, നമുക്ക് നഷ്ടങ്ങളുണ്ടാകും.”

“മഹാരാജന് ഒരിക്കലും ക്ഷമാപണം സ്വീകരിച്ചാലും.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു “ഒരിക്കലും തിരിച്ചടിക്കരുതെന്ന് ഞാന് പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ആക്രമിക്കാന് ഞാന് ഉത്സുകനാണ്. ചന്ദ്രവംശികളെക്കെതിരായി യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കുവാന് അങ്ങയുടെ അനുവാദത്തിനുവേണ്ടി കാത്തിരിക്കുകയാണ്. എന്നാല് നാം നമ്മുടെ യുദ്ധനീതിയും മര്യാദകളും സംഹിതകളും ഇല്ലാതെ യുദ്ധം ചെയ്താല് ‘നമ്മുടെ ജീവിതരീതി’ നശിപ്പിക്കുന്നതിനു തുല്യമായിരിക്കും അത്. നമ്മളോട് യുദ്ധം ചെയ്യാതെതന്നെ ചന്ദ്രവംശികളെ വിജയം നേടുന്നതിനു തുല്യമായിരിക്കും അത്.”

സമയം സൂചിപ്പിക്കുന്ന മണി മുഴങ്ങിയപ്പോള് ആ സംഭാഷണം പൊടുന്നനെ നിലച്ചു. എല്ലാവരും തിടുക്കത്തില് ഒരു പ്രാര്ത്ഥന ചൊല്ലി. സതി ഇന്ന് നൃത്തം ചെയ്യാനെത്തിയിട്ടുണ്ടോ എന്നറിയാനായി ശിവന് ജനലിനു നേർക്കു തിരിഞ്ഞു.

ശിവന് ആരെയോ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതായി മനസ്സിലാക്കി ദക്ഷന് ചോദിച്ചു “പ്രഭോ, അങ്ങേക്ക് പോകാറായോ?”

“ഇല്ല രാജന്.” തന്റെയുള്ളില് അനുഭവപ്പെട്ട വേദനയും ആശയക്കുഴപ്പവും മറച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു “ഈ സമയത്ത് എവിടെയെങ്കിലും ആരെങ്കിലും എന്നെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടാവുമെന്ന് ഞാന് കരുതുന്നില്ല.”

ഇതുകേട്ടപ്പോള് പ്രതീക്ഷകളെക്കാപ്പം ദക്ഷന്റെ പുഞ്ചിരിയും മാഞ്ഞു. ശിവന് തുടർന്നു. “അങ്ങേയ്ക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടൊന്നുമില്ലെങ്കില് നമുക്ക് സംഭാഷണം തുടർന്നാലോ? വേണമെങ്കില് ഉച്ചഭക്ഷണം അല്പം വൈകിയിട്ടാവാം.”

“തീർച്ചയായും. അങ്ങനെയാകാം പ്രഭോ.” ആത്മനിയന്ത്രണം പാലിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷന് പുഞ്ചിരിച്ചു.

“മഹാരാജന്, എനിക്ക് ഇതുവരെയുള്ള കഥ മനസ്സിലായി. അങ്ങ് ഇപ്പോള് ആക്രമണം നടത്താതിരിക്കാനുള്ള കാരണവും മനസ്സിലായി. അങ്ങേയ്ക്ക് വ്യക്തമായ ഒരു പദ്ധതിയുണ്ടെന്നും അതില് എന്റെ നീലക്കുഴുത്തിന് വിചിത്രമായ ഒരു പ്രവൃത്തി നിർവ്വഹിക്കാനുണ്ടെന്നും എനിക്കറിയാം.”

“അതെ, ഞങ്ങളെക്കാരു പദ്ധതിയുണ്ട്, പ്രഭോ. ഒരു ചക്രവർത്തിയെന്ന

നിലയ്ക്ക് ഞാൻ ഞങ്ങളുടെ ചില ആളുകളുടെ രോഷത്തിനനുസരിച്ചുമാത്രം എടുത്തുപാടുന്നതുകൊണ്ടാണെന്നും പ്രശ്നമവസാനിക്കില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. സ്വദീപിലെ മുഴുവൻ ആളുകളും ദുഷിച്ചവരാണെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നില്ല. ചന്ദ്രവംശഭരണാധികാരികളും അവരുടെ ജീവിതവഴികളുമാണ് അവരെ ദുഷിച്ചവരാക്കി തീർക്കുന്നത്. സ്വദീപിലെ ജനങ്ങളെ സ്വയം രക്ഷിക്കുവാൻ പ്രാപ്തരാക്കുക എന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ മുന്നിലുള്ള മാർഗ്ഗം."

"സ്വദീപന്മാരെ രക്ഷിക്കുകയോ?" ശരിക്കും അർത്ഥശൂന്യമാണ് ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"അതെ പ്രഭോ. അവരുടെ മനസ്സിനെ സ്വാധീനിക്കുന്ന പൈശാചികമായ തത്ത്വചിന്തകളെ തടയുക. കൊടിയ വഞ്ചനയായ ഭരണാധികാരികളിൽ നിന്നും അവരെ രക്ഷിക്കുക. ദുഃഖകരവും അർത്ഥരഹിതവുമായ അസ്തിത്വത്തിൽനിന്ന് അവരെ രക്ഷിക്കുക. കൂടുതൽ മൂല്യാധിഷ്ഠിതമായ സൂര്യവംശ ജീവിതശൈലിയുടെ പ്രയോജനം അവർക്കു നൽകിക്കൊണ്ട് നമുക്കവരെ രക്ഷിക്കാം. ഒരിക്കൽ അവർ നമ്മെപ്പോലെയായിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ യുദ്ധത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല. സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ ഞങ്ങളെ ജീവിക്കും. ഇതാണ് എന്റെ പിതാവ് ബ്രഹ്മനായക മഹാരാജാവിന്റെ പൂർത്തീകരിക്കാത്ത ലക്ഷ്യം. യഥാർത്ഥത്തിൽ രാമരാജന്റെ പൂർത്തീകരിക്കപ്പെടാത്ത ലക്ഷ്യവും ഇതുതന്നെ."

"ഇത് വലിയൊരു ദൗത്യമാണല്ലോ മഹാരാജൻ." ശിവൻ പറഞ്ഞു "അതിലെ കരുണകൊണ്ടും യുക്തികൊണ്ടും അത് ഗംഭീരമാണ്. പക്ഷേ അത് വലിയൊരു ഉദ്യമമാണ്. അവരുടെ സൈന്യത്തെ തോല്പിക്കുവാൻ അങ്ങേയ്ക്ക് വലിയൊരു പറ്റം സൈനികരെ വേണം. അവരെ അങ്ങയുടെ ഭാഗത്തേക്ക് മാറ്റുവാൻ നല്ല പ്രചാരകരെ വേണ്ടിവരും. അതത്ര എളുപ്പമായിരിക്കുകയില്ല."

"ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. സ്വദീപിനെ ആക്രമിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സന്ദേഹം പുലർത്തുന്ന നിരവധിയാളുകളെ നമ്മുടെ രാജ്യത്തുണ്ട്. അവരുടെ മുന്നിൽ ഞാൻ കൂടുതൽ വലിയൊരു വെല്ലുവിളിയാണ് ഉയർത്തുന്നത്. സ്വദീപ് നിവാസികളെ മാനസാന്തരപ്പെടുത്തുക. അതുകൊണ്ടാണ് നീലകണ്ഠന്റെ സാന്നിധ്യമില്ലാതെ ഇത് ആരംഭിക്കുവാൻ ഞാൻ തയ്യാറാവാത്തത് പ്രഭോ."

വളരെ വർഷങ്ങളെക്കുറുമ്പ് അമ്മാവൻ പറഞ്ഞ വാക്കുകളെ ശിവൻ ഓർമ്മവന്നു. മറ്റൊരു ജന്മം പോലെയായിരുന്നു അത്. നിന്റെ നിയോഗം ഈ പർവ്വതങ്ങളെക്കുറുമ്പാണ്. നീയത് സഫലീകരിക്കുമോ അതുപേക്ഷിച്ച് ഒളിച്ചോടാമോ എന്നത് നിന്റെയിഷ്ടം.

ദക്ഷൻ വീണ്ടും സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ശിവൻ തന്റെ ശ്രദ്ധ വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തിലേക്കു തിരിച്ചുവെച്ചു.

"ഞങ്ങളെക്കു നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെ പ്രവചിക്കപ്പെട്ടതാണ് പ്രഭോ." ദക്ഷൻ തുടർന്നു. "ഏതു ദർശനവും അതത്ര പൂർണ്ണതയുള്ളതാണെങ്കിലും നിശ്ചിതകാലം മാത്രമേ അത് ഫലവത്താകുകയുള്ളൂ. അത് പ്രകൃതി നിയമമാണ്. അത് ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല. എന്നാൽ സാധാരണ മനുഷ്യർക്ക് പ്രശ്നങ്ങളെ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാതാവുമ്പോൾ നീലകണ്ഠൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമെന്നാണ് ഐതിഹ്യങ്ങളെ പറയുന്നത്. അത് ചന്ദ്രവംശികളെന്ന ദുഷ്ടശക്തികളെ നിഗ്രഹിക്കുമെന്നും നന്മയുടെ ശക്തികളെ പുനഃസ്ഥാപിക്കുമെന്നും പറയുന്നു. പ്രഭോ അങ്ങാണ് ആ നീലകണ്ഠൻ. അങ്ങേയ്ക്ക് ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയും. ശ്രീരാമനു പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയാത്ത ദൗത്യം അങ്ങേയ്ക്കു പൂർത്തീകരിക്കുവാൻ കഴിയും. അങ്ങ് ഞങ്ങളെ നയിക്കുകയും ചന്ദ്രവംശികളെ പരാജയപ്പെടുത്തുവാൻ ഞങ്ങളെ സഹായിക്കുകയും വേണം. സ്വദീപന്മാരെ നന്മയുടെ ഭാഗത്ത്

നിരന്തരം. അങ്ങനെയല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ ഈ മനോഹരമായ രാജ്യം, പരിപൂർണ്ണതയ്ക്കുതെത്തി നിലകുന്ന മെലുഹൻ സമൂഹം അവസാനമില്ലാത്ത യുദ്ധങ്ങളിലൂടെ നശിപ്പിക്കപ്പെടും. അങ്ങ് ഞങ്ങളെ സഹായിക്കുമോ സ്വാമി? ഞങ്ങളെ നയിക്കുമോ?"

ശിവൻ ആശയക്കുഴപ്പമായി. "പക്ഷേ, എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാവുന്നില്ല രാജൻ. കൃത്യമായും ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?"

"എനിക്കറിയില്ല പ്രഭോ. ഞങ്ങളുടെ ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യമെന്താണെന്ന് അറിയാം. അങ്ങ് ഞങ്ങളുടെ നേതാവായിരിക്കും എന്നും അറിയാം. ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം ഏതാണെന്ന് അങ്ങ് നിശ്ചയിക്കും."

ഈ എണ്പതുലക്ഷം പേരുടെ ജീവിതരീതി പൂർണ്ണമായും ഞാൻ തന്നെ മാറ്റിമറിക്കണമെന്നാണോ ഇവർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്? ഇവർക്ക് ഭ്രാന്താണോ?"

ശിവൻ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം സംസാരിച്ചു. "ഞാൻ താങ്കളുടെ ജനങ്ങളുമായും കഷ്ടപ്പാടുകളുമായും താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കുന്നു മഹാരാജൻ. പക്ഷേ ഒരു സത്യം പറയട്ടെ, ഒരു മനുഷ്യൻ ഒറ്റയ്ക്കെങ്ങനെ ഇത്രയും വലിയൊരു വ്യത്യാസമുണ്ടാക്കാൻ കഴിയും എന്ന് എനിക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല."

"ആ മനുഷ്യൻ അങ്ങാണെങ്കിൽ." ആരാധനയും വിശ്വാസവും മൂലം ഈർപ്പം നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളിൽ മലർക്കെ തുറന്നുകൊണ്ട് ദക്ഷരാജൻ പറഞ്ഞു. "അങ്ങേയ്ക്ക് ഈ പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ മാറ്റിമറിക്കാൻ സാധിക്കും."

"പ്രഭോ, എനിക്ക് അക്കാരുത്തിൽ ഉറപ്പില്ല." തളർന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഞാൻ എന്ത് വ്യത്യാസമുണ്ടാക്കുമെന്നാണ് അങ്ങ് പറയുന്നത്? ഞാനൊരു അർദ്ധതപ്രവർത്തകനൊന്നുമല്ല. ഞാൻ വെറുതെയൊന്നു വിരല് തൊടിച്ചാൽ ചന്ദ്രവംശികളുടെ മേൽ ഇടിയും മിന്നലും പതിക്കുകയില്ല."

"താങ്കളുടെ സാന്നിധ്യമാണ് എല്ലാ വ്യത്യാസവുമുണ്ടാക്കുന്നത്, പ്രഭോ. ഈ സാമ്രാജ്യത്തിലെമ്പാടും സഞ്ചരിക്കുവാൻ ഞാൻ താങ്കളെ ക്ഷണിക്കുന്നു. താങ്കളുടെ 'നീലകണ്ഠം' ജനങ്ങളിലുണ്ടാക്കുന്ന പ്രഭാവം നേരില്ക്കാണുക. അത് ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് എന്റെ ജനങ്ങളുടെ ഒരിക്കൽ വിശ്വാസം വന്നു കഴിഞ്ഞാൽ അവർക്കത് ചെയ്യാൻ കഴിയും!"

"പ്രഭോ, അങ്ങ് നീലകണ്ഠനാണ്." കനകഹാല തുടർന്നു. "നീലകണ്ഠം വഹിക്കുന്നവനാരോ ആ പ്രഭാവനില് ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസമാണ്. അവർക്ക് അങ്ങയിൽ വിശ്വാസമുണ്ടായിരിക്കും. അങ്ങ് ഞങ്ങളെ സഹായിക്കുമോ പ്രഭോ?"

വീണ്ടും നീ ഓടിപ്പോകുമോ?

"പക്ഷേ, ഈ നീലക്കുഴുത്തുണ്ടായതുകൊണ്ടുമാത്രം ഞാൻ നീലകണ്ഠനാകുമെന്ന് നിങ്ങളെങ്ങനെ വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയും?" ശിവൻ ചോദിച്ചു. ഒരുപക്ഷേ, നീലക്കുഴുത്തുള്ള നിരവധി മെലുഹന്മാർ കണ്ടുപിടിക്കപ്പെടാതെ ഇരിപ്പുണ്ടായിരിക്കും."

"ഇല്ല, പ്രഭോ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "അതൊരു മെലുഹനായിരിക്കുകയില്ല. ആ നീലകണ്ഠൻ വിദേശിയായിരിക്കുമെന്നാണ് ഐതിഹ്യം പറയുന്നത്. സപ്തസിന്ധുവില് നിന്നാകാൻ വഴിയില്ല. സോമരസം സേവിക്കുന്നതോടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്ത് നീലവർണ്ണത്തിലുള്ളതായിത്തീരും. എന്നാണ് പറയുന്നത്."

ശിവൻ അതിന് മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. സത്യം പൊടുന്നനെ മനസ്സിലായപ്പോള് അദ്ദേഹം വിസ്മയിച്ചുപോയി.

ശ്രീനഗരം. ആദ്യത്തെ രാത്രി. സോമരസം. അങ്ങനെയാണ് എന്റെ ശരീരത്തിന്റെ ന്യൂനതകള് തീർന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് എന്നത്തേക്കാളും

ശക്തിമാനായി എനിക്കനുഭവപ്പെടുന്നത്.

ദക്ഷനും കനകഹാലയും തീരുമാനമറിയുവാനായി ശ്വാസം പിടിച്ച് ശിവനെത്തന്നെ ഉറ്റുനോക്കി. ശിവന്റെ തീരുമാനം ഉചിതമായിരിക്കണമേ എന്ന് അവർ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

പക്ഷേ എന്തുകൊണ്ട് ഞാൻ മാത്രം? എല്ലാഗുണന്മാർക്കും സോമരസം ലഭിച്ചിരുന്നു. എന്റെ അമ്മാവൻ പറഞ്ഞത് ശരിയായിരുന്നോ? ഞാൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ ആ നിയോഗം ലഭിച്ചവനാണോ?

ഇടുങ്ങിയകണ്ണുകളുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ ശിവനെ നോക്കി.

ഐതിഹാസികമായ ഒരു നിയോഗം ഞാൻ അർഹിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, ഇതായിരിക്കും രക്ഷപ്പെടുവാൻ എനിക്കു ലഭിക്കുന്ന അവസരം.

എന്നാൽ ആദ്യം...

"മഹാരാജൻ, ഇതിനു മറുപടി പറയുന്നതിനിമുൻപ് ഞാനൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചോട്ടെ?" നിയന്ത്രിതമായ ഭവ്യതയോടെ ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"തീർച്ചയായും പ്രഭോ."

"ഏതു സൗഹൃദവും ഫലവത്താകണമെങ്കിൽ സത്യസന്ധത ആവശ്യമാണെന്ന് അങ്ങ് സമ്മതിക്കുമല്ലോ? ആ സത്യം അങ്ങയുടെ സുഹൃത്തിനെ വിഷമിപ്പിക്കുമെങ്കിൽപോലും?"

"അതെ. തീർച്ചയായും." ശിവൻ ഈ ചോദ്യവുമായി എങ്ങോട്ടാണ് നീങ്ങുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാവാതെ ദക്ഷൻ പ്രതിവചിച്ചു.

"പരിപൂർണ്ണ സത്യസന്ധത വ്യക്തിഗതമായ ബന്ധത്തിന്റെ മാത്രം ആധാരശിലയല്ല. അചഞ്ചലമായ ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ ആധാരശിലയാണത്." പർവ്വതേശ്വരൻ ഇടപെട്ടു.

"എനിക്ക് അതിൽക്കൂടുതൽ അംഗീകരിക്കാനാവില്ല." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "എന്നിട്ടും മെലുഹ എന്നോട് സത്യസന്ധത പുലർത്തിയില്ല."

അപ്പോള് ആരും ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

മര്യാദയുള്ളതാണെങ്കിലും ഉറച്ചുസ്വരത്തിൽ ശിവൻ തുടർന്നു. "എന്റെ ഗോത്രത്തെ മെലുഹയിലേക്കു ക്ഷണിച്ചുവരുത്തിയപ്പോള് ഒരു തൊഴിൽസേനയായിട്ടായിരിക്കും ഞങ്ങളെ കരുതിയിട്ടുണ്ടാവുക എന്നാണ് ഞങ്ങള് വിചാരിച്ചത്. ഇരുട്ടിലകപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞ എന്റെ രാജ്യത്തുനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടുപോരുവാൻ ഞാൻ ഉത്സുകനായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇപ്പോള് എനിക്ക് മനസ്സിലായി. അങ്ങ് ശരിയായ നീലകണ്ഠനെ അന്വേഷിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നുവെന്ന്."

നന്തിയുടെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു "ഞങ്ങളിവിടെ പ്രവേശിച്ചയുടൻ ഞങ്ങള്ക്ക് സോമരസം കഴിക്കാൻ തരുമെന്ന് ആരും പറഞ്ഞു തന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഈ മരുന്നിന് ഇത്തരത്തിലുള്ള ഫലമുണ്ടെന്ന കാര്യം ആരും ഞങ്ങള്ക്ക് പറഞ്ഞുതന്നിട്ടായിരുന്നു."

കുറ്റബോധത്തോടെ നന്തി മുഖം താഴ്ത്തി. അയാളുടെ സ്വാമിക്ക് അയാളോട് ദേഷ്യപ്പെടാനുള്ള അവകാശമുണ്ടായിരുന്നു.

ദക്ഷനുനേരെ തിരിഞ്ഞ് ശിവൻ തുടർന്നു. "മഹാരാജൻ ഞാൻ കാശ്മീരിൽ വന്ന ആ രാത്രിയിൽ തന്നെ ഞാനറിയാതെ സോമരസം എനിക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ടാവാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ടല്ലോ!"

"ആ വിശ്വാസവഞ്ചനയ്ക്ക് ഞാൻ മാപ്പുചോദിക്കുന്നു, പ്രഭോ." മുഖം താഴ്ത്തി കൈകുപ്പിക്കൊണ്ട് ദക്ഷരാജൻ പറഞ്ഞു "ഞാനെപ്പോഴും ലജ്ജയോടെ ഓർക്കുന്ന ഒരു കാര്യമായിരിക്കും അത്. എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ ആപല് സാധ്യത

ഉയർന്നതായിരുന്നു. സോമരസത്തിനാകട്ടെ ഒരാളുടെ ശരീരത്തിൽ ഗുണകരമായ ഫലങ്ങളുണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കും. അത് ശരീരത്തിന് ഒരു ഉപദ്രവവുമുണ്ടാക്കുകയില്ല."

"എനിക്കറിയാം. ആരോഗ്യകരമായ ഒരു ദീർഘജീവിതം സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് വിഷമമൊന്നുമില്ല." പരിഹാസത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു. "എന്റെ ഗോത്രത്തിലുള്ള ആളുകളെക്കൂടാ അന്നു രാത്രി സോമരസം നൽകിയെന്ന കാര്യം അങ്ങേക്കറിയാമോ? ഒരുപക്ഷേ, സോമരസം കഴിച്ചതുകൊണ്ടായിരിക്കാം, അന്ന് രാത്രി അവർക്കെല്ലാം ഗുരുതരമായ രീതിയിൽ അസുഖം ബാധിച്ചു."

"അവർക്ക് യാതൊരു അപകടവും സംഭവിക്കാനുള്ള സാധ്യതയില്ലായിരുന്നു പ്രഭോ." കനകഹാല ക്ഷമാപണസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. "ചിലയാളുകളിൽ ചില രോഗങ്ങളു് മറഞ്ഞിരിപ്പുണ്ടാകും. സോമരസം കഴിച്ചപ്പോൾ ഈ രോഗങ്ങളു് മറന്നിരിക്കുകയും വന്നിട്ടുണ്ടാകാം. ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കിയാൽ പിന്നെയൊരിക്കലും ആ രോഗം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയില്ല. അതോടെ മരണംവരെ ആ ശരീരം അരോഗദൃഢമായിരിക്കും. നിങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിനിപ്പോൾ മുമ്പത്തേക്കാളു് ആരോഗ്യമുണ്ട്."

"അക്കാരുത്തിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "അതല്ല വിഷയം. ഞാനും എന്റെ ഗോത്രവും അതുകൊണ്ടു് ആരോഗ്യവാന്മാരായിത്തീർന്നു. പക്ഷേ, ശ്രീരാമദേവന്റെ നാട്ടിൽ ഇങ്ങനെയൊരു ചതി ഞങ്ങളു് പ്രതീക്ഷിച്ചില്ല. കൈലാസപർവ്വതത്തിൽവെച്ചുതന്നെ ഈ സത്യം മുഴുവനും ഞങ്ങളോടു പറയാമായിരുന്നു. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ ഇഷ്ടപ്രകാരം നിങ്ങളു്ക്കതു ചെയ്യാമായിരുന്നു. ഏതുവിധത്തിലായാലും ഞങ്ങളു് മെലുഹയിലെത്തുമായിരുന്നു. എന്നാലും അത് ഞങ്ങളുടെ ഇഷ്ടത്തിന് വിട്ടുതരണമായിരുന്നു."

"ആ വഞ്ചനയുടെ പേരിൽ അങ്ങു് ഞങ്ങളോടു് ദയവായി ക്ഷമിക്കണം, പ്രഭോ." കുറ്റബോധം നിഴലിക്കുന്ന വിഷമത്തിന്റെ സ്വരത്തിൽ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "ഇത്തരം കാര്യങ്ങളു് ചെയ്യുന്നത് ഞങ്ങളുടെ രീതിയല്ല. പക്ഷേ, ഞങ്ങളു്ക്ക് വേറെ മാർഗ്ഗമില്ലായിരുന്നു. ഞങ്ങളു് സത്യമായും വേദിക്കുന്നു പ്രഭോ. അങ്ങയുടെ അനുയാധികു് വേണ്ടവിധം പരിചരിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടു്. അവർ മുമ്പെന്നത്തേക്കാളും ആരോഗ്യവാന്മാരായിരിക്കുന്നു. അവർക്കു് ഉല്പാദനക്ഷമതയുള്ള ദീർഘായുസ്സു ലഭിക്കും."

ദശാബ്ദങ്ങളു്കുമുമ്പു് അന്വേഷണം തുടങ്ങിയനാളു് മുതൽ തന്റെ മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്ന കാര്യങ്ങളു് പുറത്തേക്കു വിട്ടുകൊണ്ടു് പർവ്വതേശ്വരൻ മൗനം ഭഞ്ജിച്ചു. "ശിവൻ, ചെയ്ത തെറ്റിന്റെ പേരിൽ ഞങ്ങളു് ആത്മാർത്ഥമായി വേദിക്കുന്നു. അസത്യം പറയുന്നത് ഞങ്ങളുടെ രീതിയല്ല. ചെയ്തത് എന്തായാലും ശരിയല്ലെന്നും ഭഗവാൻ രാമൻ ഇത് അംഗീകരിക്കുകയില്ലെന്നും ഞങ്ങളു്ക്കറിയാം. വഞ്ചന ബലഹീനരായ ആളുകളുടെ ഉപകരണമാണു്. ദുർബലമായ സാഹചര്യങ്ങളു് പോലും അതിനൊരു ഒഴികഴിവായി പരിഗണിക്കാനാവില്ല. എനിക്ക് വളരെ വിഷമമുണ്ടു്."

ശിവൻ പുരികം അല്പമൊന്ന് ഉയർത്തി.

പർവ്വതേശ്വരൻ മാത്രമാണു് ഒഴികഴിവുകളു് നിരത്തുന്നതിനുപകരം ക്ഷമായാചനം നടത്തുന്നത്. അദ്ദേഹമാണു് രാമരാജന്റെ യഥാർത്ഥ അനുയായി.

ശിവൻ മന്ദഹസിച്ചു.

ദക്ഷൻ കേളു്ക്കൊന്നു കഴിയുന്നത്ര ഉച്ചത്തിൽ ആശ്വാസത്തിന്റെ നെടുവീർപ്പുയച്ചു.

ശിവൻ ദക്ഷന്റെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു "മഹാരാജൻ, കഴിഞ്ഞതെല്ലാം

ഭൂതകാലത്തിനു വിട്ടേക്കുക. ഞാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ അങ്ങയുടെ രാജ്യത്തിനെ മികവുറ്റതാക്കുവാൻ ചില കാര്യങ്ങളെ കൂടി ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അക്കാരുത്തിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. എങ്കിലും. ഞാൻ കണ്ട ഏറ്റവും മികച്ച സമൂഹമാണ് അങ്ങയുടേത്. അതിനുവേണ്ടി നിലകൊള്ളുന്നതിനും പോരാടുന്നതിനും ഒരന്തസ്സുണ്ട്. പക്ഷേ, എനിക്ക് ചില നിബന്ധനകളുണ്ട്."

"തീർച്ചയായും പ്രഭോ." ശിവനെ പ്രീതിപ്പെടുത്താനുള്ള ഉല്ക്കണ്ഠയോടെ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

"ഇപ്പോള് ഈ ഘട്ടത്തില് താങ്കളുദ്ദേശിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ എനിക്ക് നിർവ്വഹിക്കാൻ കഴിയുമെന്നോ അത് ചെയ്യാൻ സാധിക്കുകയില്ലെന്നോ ഞാൻ പറയുന്നില്ല. എന്റെ കഴിവിന്റെ പരമാവധി ശ്രമിക്കാം എന്നു മാത്രമാണ് ഞാനിപ്പോള് പറയുന്നത്. എന്നാല് ഇതിന്റെ തുടക്കമെന്ന നിലയില് അങ്ങയുടെ സമൂഹത്തെക്കുറിച്ച് കൂടുതല് മനസ്സിലാക്കുവാനായി കുറച്ചുകൂടി സമയം ചെലവിടുവാൻ എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ട്. ഇനിമുതല് ഒരു കാര്യവും എന്നില്നിന്ന് മറച്ചുപിടിക്കുകയില്ലെന്നും എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുകയില്ലെന്നുമുള്ള ഉറപ്പ് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു."

"നിശ്ചയമായും, പ്രഭോ."

"രണ്ടാമതായി, അങ്ങയുടെ രാജ്യത്തെ ജനസംഖ്യ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനായി കൂടിയേറ്റക്കാരെ ആവശ്യമുണ്ട്. പക്ഷേ, അവരെ തെറ്റായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ നയിക്കരുത്. മെലുപയെക്കുറിച്ച് അവർക്ക് സത്യസന്ധമായ വിവരങ്ങളെ നല്കണം. അതറിഞ്ഞിട്ടുവേണം ഇവിടേക്ക് കൂടിയേറിപ്പാർക്കണോ എന്ന കാര്യത്തില് അവർക്ക് ഒരു തീരുമാനമെടുക്കുവാൻ. അല്ലെങ്കില് അങ്ങ് അവരെ ക്ഷണിക്കുകയേ അരുത്. അതല്ലെ ശരി?"

"തീർച്ചയായും. അതാണ് ന്യായം പ്രഭോ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. കനകഹാലയെ നോക്കി ചെറുതായൊന്ന് തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് ദക്ഷൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു "ഉടന്തന്നെ ഞങ്ങളെ അത് നടപ്പിലാക്കും."

"എന്നു മാത്രമല്ല, ഞാനിനി കാശ്മീരിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോകുന്നില്ല എന്നകാര്യം എനിക്ക് ഉറപ്പായിക്കഴിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട് എന്റെ ഗോത്രമായ ഗുണന്മാരെ ദേവഗിരിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാമോ? എനിക്ക് അവരോടൊപ്പം കഴിഞ്ഞാല് കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്."

"നിശ്ചയമായും സ്വാമി." തിടുക്കത്തില് കനകഹാലയെ ഒന്നു നോക്കിയശേഷം ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "അവരെ ദേവഗിരിയിലെത്തിക്കുവാനുള്ള നിർദ്ദേശം ഇന്നുതന്നെ അയക്കുന്നതാണ്."

"മറ്റൊന്ന്, സോമരസം നിർമ്മിക്കുന്ന സ്ഥലം എനിക്കൊന്നു കാണണം. ദേവന്മാരുടെ ഈ പാനീയത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് ചില കാര്യങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അത് പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു കാര്യമാണെന്ന് എന്തോ എന്നോട് പറയുന്നു."

"തീർച്ചയായും അങ്ങനെയാകാം പ്രഭോ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം ക്രമേണ പരിഭ്രമം നിറഞ്ഞ പുഞ്ചിരിക്കു വഴിമാറി. "നാളെത്തന്നെ കനകഹാല അങ്ങയെ അവിടേക്ക് കൊണ്ടുപോകും. ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തില് പതിവുള്ള പൂജകളാക്കായി ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും അവിടെ എത്തിച്ചേരുന്നതാണ്. ഒരുപക്ഷേ, നമുക്ക് അവിടെവെച്ച് കാണാം."

"അത് നല്ല കാര്യം." ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. പിന്നെ നെടുതായൊന്ന് നിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് തുടർന്നു "ഇനി അവസാനമായൊരു കാര്യം നീലകണ്ഠന്റെ വരവിനെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതായുള്ള പ്രഖ്യാപനം

നടത്തുവാൻ അങ്ങേക്ക് താല്പര്യം കാണുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു.”

ദക്ഷനും കനകഹാലയും സന്ദേഹത്തോടെ തലകുലുക്കി.

“എന്നാൽ തൽക്കാലം അതു ചെയ്യരുതെന്ന് ഞാൻ അഭ്യർത്ഥിക്കുകയാണ്.”

തൽക്ഷണം ദക്ഷന്റെയും കനകഹാലയുടെയും മുഖം മങ്ങി. നന്തിയുടെ കണ്ണുകളിൽ തറയിൽ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചതുപോലെയാണിത്. അയാളിൽ ആ സംഭാഷണം കേൾക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ അവിശ്വസനീയമായ സംഭാഷണത്തിന്റെ ദൈർഘ്യം അയാളെ കീറിമുറിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“മഹാരാജൻ ഞാൻ നീലകണ്ഠനാണെന്ന് ആളുകളുടെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ എന്റെ വാക്കുകളും പ്രവൃത്തികളുമെല്ലാം അമിതവ്യാഖ്യാനങ്ങളാകും അമിത വിശകലനങ്ങളാകും ഇടയായേക്കാം.” ശിവൻ വിശദീകരിച്ചു. “താങ്കളുടെ സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചോ എന്റെ ഉദ്യമത്തെക്കുറിച്ചോ എനിക്ക് വ്യക്തമായ ധാരണകളില്ലാത്തതിനാൽ ഈ ഘട്ടത്തിൽ എനിക്ക് കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട്.”

“എനിക്ക് മനസ്സിലാവുന്നുണ്ട്, പ്രഭോ.” മുഖത്ത് ഒരു അർദ്ധമന്ദഹാസം വരുത്തിക്കൊണ്ട് ദക്ഷരാജൻ പറഞ്ഞു. “ഞാൻ വാക്കു തരുന്നു. എന്റെ ഏറ്റവും അടുത്ത സേവകരും കുടുംബാംഗങ്ങളും അങ്ങയുടെ വേണ്ടപ്പെട്ട ആളുകളുമെല്ലാമെങ്കിലും നീലകണ്ഠന്റെ ആഗ്രഹത്തെക്കുറിച്ച് അറിയുകയില്ല. മറ്റാരും.”

“വളരെ നന്ദി, മഹാരാജൻ. പക്ഷേ, ഞാൻ ഒരുതവണകൂടി ആവർത്തിക്കുന്നു. ഏതോ അർദ്ധതസിദ്ധിയുള്ള ഔഷധം സേവിച്ചതുമൂലം കഴുത്തിന്റെ നിറം നീലയായിത്തീർന്ന ഒരു സാധാരണ ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരനാണു ഞാൻ. അങ്ങ് ഇപ്പോൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ എന്നെപ്പോലൊരാളുടെ എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.”

“പ്രഭോ;” ബാലസഹജമായ മന്ദഹാസത്തോടെ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു “ഞാൻ ഒരിക്കലും പറയുന്നില്ല. ആ മനുഷ്യൻ അങ്ങാണെങ്കിൽ, അങ്ങേക്ക് ഈ പ്രപഞ്ചത്തെത്തന്നെ മാറ്റിമറിക്കാൻ കഴിയും!”

ദേവപാനീയം

എട്ട്

കൊട്ടാരത്തിലെ അതിഥി മന്ദിരത്തിലേക്ക് ശിവൻ നടന്നു. അവന്റെ പുറകിൽ പതുങ്ങിയ കാൽവെപ്പുകളോടെ ആത്മപൂർണ്ണതോടെ നന്തി നടന്നു. "ഞാൻ ഒറ്റയ്ക്ക് ആഹാരം കഴിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നു." പുറകിലേക്കു തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ ശിവൻ പറഞ്ഞു.

"ഞാൻ വേദിക്കുന്നു, സ്വാമി." എന്നു മാത്രമാണ് നന്തിക്കപ്പോള് പറയാൻ കഴിഞ്ഞത്.

ശിവൻ തിരിഞ്ഞ് നന്തിയെ നോക്കി.

"പ്രഭോ അങ്ങു പറഞ്ഞതാണ് ശരി. ഞങ്ങള് സ്വന്തം വിഷമതകളിലും നീലകണ്ഠനുവേണ്ടിയുള്ള അന്വേഷണത്തിലും മുഴുകിപ്പോയി. അതുകൊണ്ട് കുടിയേറ്റക്കാർക്കുനേരെ നടന്ന അന്യായങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങള്ക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഞാൻ അങ്ങയെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചു. അങ്ങയോടു കള്ളം പറഞ്ഞു."

ശിവൻ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. അവൻ നന്തിയുടെ കണ്ണുകളിലേക്ക് തീക്ഷ്ണമായി നോക്കി.

"ഞാൻ വളരെയധികം വേദിക്കുന്നു സ്വാമി. ഞാൻ അങ്ങയെ ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചു. അങ്ങ് നൽകുന്ന ഏതു ശിക്ഷയും ഏറ്റുവാങ്ങുവാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്."

ശിവന്റെ ചുണ്ടില് നേർത്ത പുഞ്ചിരി തെളിഞ്ഞു. മാപ്പ് നൽകിയെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന വിധം ശിവൻ നന്തിയുടെ ചുമലില് മുദ്രവായി ഒന്നു തട്ടി. പക്ഷേ, അവന്റെ കണ്ണുകളില് വ്യക്തമായി ഒരു സന്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു. "ഇനിയൊരിക്കലും എന്നോട് കള്ളം പറയരുത് ചങ്ങാതീ."

നന്തി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് മന്ത്രിച്ചു: "ഒരിക്കലുമില്ല പ്രഭോ. എനിക്കതില് വിഷമമുണ്ട്."

"അത് മറന്നുകള നന്തി." ശിവന്റെ പുഞ്ചിരി ഇപ്പോള് അല്പം കൂടി വിശാലമായി. "അതെല്ലാം കഴിഞ്ഞ കാര്യം."

അവര് വീണ്ടും നടത്തം തുടർന്നു. പെട്ടെന്ന് ശിവൻ തലകുലുക്കി ചെറുതായൊന്നു ചിരിച്ചു. "വിചിത്രരായ മനുഷ്യര്!"

"അതെന്താ പ്രഭോ?" നന്തി ചോദിച്ചു.

"സത്യത്തില് ഒന്നുമില്ല. നിങ്ങളുടെ സമൂഹത്തിലെ ചില രസകരമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആലോചിച്ചുപോയതാണ്."

"രസകരമായ കാര്യങ്ങളോ?" ശിവൻ വീണ്ടും തന്നോടു സംസാരിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്ന ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെ തോന്നലില് നന്തി ചോദിച്ചു.

"എന്റെ നീലക്കുഴുത്തുകൊണ്ടുമാത്രം അസാധ്യമായ ചില ദൗത്യങ്ങള്

സഫലീകരിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്ന് നിങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ ചില ആളുകള് കരുതുന്നുണ്ട്. അവർ കരുതുന്നത് അവർക്ക് പറയാൻ പാടില്ലാത്ത വിധം അത്ര പാവനമാണ് എന്റെ പേര് എന്നാണ്."

നന്തി ചെറുതായൊന്നു പുഞ്ചിരിച്ചു.

"നേരെ മറിച്ച്," ശിവൻ തുടർന്നു: "ചിലയാളുകള് സത്യമായും കരുതുന്നത് എന്റെ ആവശ്യമേ ഇല്ലെന്നാണ്. ഞാനവരെ തൊട്ടാല് അവർ മലിനീകരിക്കപ്പെടുമെന്നും എനിക്ക് ശുദ്ധീകരണം ആവശ്യമാണെന്നുമാണ് അവർ വിശ്വസിക്കുന്നത്."

"ശുദ്ധീകരണമോ? അങ്ങേക്ക് അതിന്റെ ആവശ്യമെന്ത്? "നന്തി പരിഭ്രമത്തോടെ ചോദിച്ചു.

ശിവൻ വാക്കുകള് അളന്നുമുറിച്ചു പറഞ്ഞു. "ഞാൻ ഒരാളെ തൊട്ടു. എന്നോട് ശുദ്ധീകരണം നടത്തണമെന്ന് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നവർ പറഞ്ഞു."

"എന്ത്! അങ്ങ് ആരെയാണ് തൊട്ടത്, പ്രഭോ? ഏതെങ്കിലും വികർമവ്യക്തിയേയാണോ?" പരിഭ്രമത്തോടെ നന്തി ചോദിച്ചു. "വികർമവ്യക്തിയെ സ്പർശിച്ചാല് മാത്രമാണ് അങ്ങേയ്ക്ക് ശുദ്ധീകരണം ആവശ്യമായി വരുന്നത്."

പെട്ടെന്ന് ശിവന്റെ മുഖത്തിന്റെ നിറം മാറി. കണ്ണിലിന്നും ഒരു മുടുപടം തെന്നിമാറി. തലേദിവസം നടന്ന സംഭവങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം അയാള്ക്ക് തല്ക്ഷണം മനസ്സിലായി. താന് തൊട്ടയുടനെ തിടുകത്തില് അവള് പുറകോട്ടു വലിഞ്ഞുമാറിയത്. ഗുരുജിയുടെയും കൃതികയുടെയും മുഖത്തുണ്ടായ നടക്കം.

"നന്തി നീ അതിഥി മന്ദിരത്തിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോകൂ. ഞാൻ അങ്ങോട്ടു വന്നേക്കാം." അതിഥി മന്ദിരത്തിലെ ഉദ്യാനത്തിനു നേർക്ക് നടക്കുന്നതിനിടയില് ശിവൻ പറഞ്ഞു.

"എന്തു സംഭവിച്ചു പ്രഭോ?" ശിവനോടൊപ്പം എത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനിടയില് നന്തി ചോദിച്ചു. "അങ്ങേയ്ക്ക് ശുദ്ധീകരണം ലഭിച്ചോ ഇല്ലയോ?"

"നന്തി നീ അതിഥിമന്ദിരത്തിലേക്ക് ചെല്ലൂ." തിടുകത്തില് അവിടെനിന്ന് നടന്നുകുന്നുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഞാൻ അവിടെ വന്നേക്കാം."

ഏകദേശം ഒരു നാഴികയോളം ശിവനവിടെ കാത്തുനിന്നു. പക്ഷേ, അതുകൊണ്ടൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായില്ല. കാരണം, സതി അവിടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടില്ല എന്നതുതന്നെ. അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന പീഠത്തില് ഇരുന്നുകൊണ്ട് ആ ഭയങ്കരമായ ചിന്ത തന്റെ മനസ്സിലേക്ക് കടന്നുവന്ന നിമിഷത്തെ അവൻ ശപിച്ചു.

എന്റെ സ്പർശം മലിനീകരിക്കുന്നതായി സതി കാണുന്നുവെന്ന് എനിക്കെങ്ങനെ ആലോചിക്കാൻ പോലും കഴിയുന്നു? ഞാനെന്തൊരു വിഡ്ഢിയാണ്!

ആ നിർണ്ണായകമായ സമാഗമത്തെ ഒരിക്കലുകൂടി മനസ്സിലിട്ടുകണ്ട് അതിന്റെ ഓരോ ഭാവവും അവൻ വിശകലനം ചെയ്തു.

അങ്ങേയ്ക്ക് എന്തെങ്കിലും സംഭവിക്കുകയാണെങ്കില് എനിക്ക് ഒരിക്കലും സ്വയം മാപ്പുകൊടുക്കാനാവില്ല.

അവളെന്താണ് അതുകൊണ്ടുദ്ദേശിച്ചത്? അവള്ക്കെന്നോട് എന്തെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള അടുപ്പമുണ്ടോ? അതോ മറ്റൊരാളിന്റെ നിര്ഭാഗ്യത്തിന് നിമിത്തമാകേണ്ടിവന്ന സ്വന്തം അവസ്ഥ സഹിക്കാൻ കഴിയാത്ത അഭിജാതയായ ഒരു സ്ത്രീയാണോ അവള്? എന്തുകൊണ്ടാണ് താന് അധമയാണെന്ന് അവള്

സ്വയം വിശ്വസിക്കുന്നത്? വികർമ എന്ന ആ സങ്കല്പം പൂർണ്ണമായും നിന്ദ്യവും അപഹാസ്യവുമാണ്!

അവളിനി വരാൻ പോകുന്നില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി ശിവൻ എഴുന്നേറ്റു. അവൻ ആ ഇരിപ്പിടത്തിൽ ആഞ്ഞുതൊഴിച്ചപ്പോള് തന്റെ സ്പർശനശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു വിരലിന് അത് തിരിച്ചുകിട്ടിയെന്ന് അവന് തോന്നി. ഉച്ചത്തില് ശാപവാക്കുകളുരുവിട്ടുകൊണ്ട് അവന് അതിഥിമന്ദിരത്തിലേക്ക് നടന്നു. നൃത്തവേദി കടന്നുപോരുമ്പോള് അവിടെ തറയില് എന്തോ വീണുകിടക്കുന്നത് അവന് കണ്ടു. അവന് കുനിഞ്ഞ് അത് പെറുക്കിയെടുത്തു. അവളുടെ മുത്തു പതിച്ച കങ്കണമായിരുന്നു അത്. അവളുടെ വലതു കൈയില് അതു കിടക്കുന്നത് അവന് കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ കൊളുത്ത് പൊട്ടിയതായി തോന്നിയില്ല.

അത് അവളവിടെ സ്വമനസ്സാലെ ഇട്ടേച്ചുപോയതാണോ

അവനത് മണത്തു നോക്കി. സന്ധ്യാനേരത്തെ സൂര്യചുംബനമേറ്റ പരിശുദ്ധ തടാകത്തിനുള്ള ഗന്ധമായിരുന്നു അതിന്. അവനത് വളരെ മൃദുവായി ചുണ്ടില് ചേര്ത്ത് ചുംബിച്ചു. പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അവനാ കങ്കണം അവന്റെ അരയില് ബന്ധിച്ചിരുന്ന മടിശ്ശീലയിലിട്ടു. മന്ദരപര്വ്വതത്തില് നിന്ന് മടങ്ങുമ്പോള് അവന് അവളെ കാണും.

അവന് അവളെ കണ്ടേ തീരു. ആവശ്യമെങ്കില് ലോകത്തിന്റെ ഏതറ്റംവരെയും അവനവളെ പിന്തുടർന്നുപോകും. അവളെ ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മാനവരാശിയോടു പൊരുതാൻ പോലും അവനൊരുക്കം. അവളില്ലാതെ അവന്റെ ഇഹജീവിതയാത്ര അപൂർണ്ണം. അവന്റെ ഹൃദയത്തിന് അതറിയാം. ആത്മാവിന് അതറിയാം.

“പ്രധാനമന്ത്രി മഹതി, ഇനി എത്ര ദൂരമുണ്ട്?” ആവേശഭരിതനായ കുട്ടിയെപ്പോലെ നന്തി ചോദിച്ചു.

ദേവന്മാരുടെ പാനീയം നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന ഐതിഹാസികമായ ആ മന്ദര പര്വ്വതത്തിലേക്കുള്ള യാത്ര ഒരു മെലുഹനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അപൂർവ്വമായി ലഭിക്കുന്ന ആദരവാണ്. മന്ദരപര്വ്വതത്തെ തങ്ങളുടെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ആത്മാവായാണ് ഭൂരിഭാഗം സൂര്യവംശികളും കണക്കാക്കുന്നത്. അത് സൂരക്ഷിതമായിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം സോമരസവും സൂരക്ഷിതമായിരിക്കും.

“നമ്മള് ദേവഗിരിയില്നിന്ന് പുറപ്പെട്ടിട്ട് ഒരു മണിക്കൂര് മാത്രമേ ആയിട്ടുള്ളൂ പടനായകന്.” കനകഹാല പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. മന്ദരപര്വ്വതത്തിലേക്ക് ഒരു ദിവസത്തെ യാത്രയുണ്ട്.

“രഥത്തിന്റെ ജാലകവാതിലുകളുടെ മറ കാരണം എനിക്ക് സൂര്യന്റെ ദിശ അറിയാന് കഴിയുന്നില്ല. അതിനാല് സമയം എത്ര കടന്നുപോയെന്നും അറിയാന് കഴിയുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഞാന് ചോദിച്ചത്.

“താങ്കളുടെ തൊട്ടുപിന്നില് പ്രഹാരദീപമുണ്ട്. താങ്കളുടെ സൂരക്ഷക്കുവേണ്ടിയാണ് ജാലകങ്ങളുള് അടച്ചത്.”

ശിവന് കനകഹാലയെ നോക്കി ചിരിച്ചു. ജാലകങ്ങളുള് അടച്ചിട്ടത് അവരുടെ സൂരക്ഷക്കു വേണ്ടിയല്ലെന്നും മന്ദരപര്വ്വതത്തിന്റെ സൂരക്ഷക്കുവേണ്ടിയാണെന്നും ശിവന് മനസ്സിലായിരുന്നു. അവിടേക്കുള്ള വഴി രഹസ്യമാക്കി വെക്കുവാന്. വളരെ കുറച്ചാളുകളുമാത്രമേ അത്

സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സ്ഥലം കൃത്യമായി അറിയുകയുള്ളൂ. അരിഷ്ടനേമി എന്നറിയപ്പെടുന്ന പ്രത്യേക പരിശീലനം ലഭിച്ച സുരക്ഷാഭടന്മാരാണ് അവിടേക്കുള്ള മാർഗ്ഗത്തിൽ കാവൽ നിൽക്കുന്നത്. അവിടേക്കു വരുന്നവരെല്ലാം അവരുടെ നിരീക്ഷണത്തിനു വിധേയമായിരിക്കും. മന്ദരപർവ്വതത്തിൽ താമസിക്കുന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞർക്കോ അരിഷ്ടനേമി സുരക്ഷാഭടന്മാർക്കോ ചക്രവർത്തി അധികാരപ്പെടുത്തിയ ചില വ്യക്തികള്ക്കോ അല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അവിടേക്ക് പ്രവേശനം അനുവദിച്ചിട്ടില്ല എന്നു മാത്രമല്ല അവിടേക്കുള്ള മാർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചറിയാനും അനുവാദമില്ല. ചന്ദ്രവംശി തീവ്രവാദികളെങ്ങാനും മന്ദരപർവ്വതം ആക്രമിച്ചാൽ പിന്നെ മെലുഹന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എല്ലാം അവസാനിച്ചു.

“നമ്മള് അവിടെ ആരെയാണ് കണ്ടുമുട്ടുക?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ, ബൃഹസ്പതിയെയാണ് നമ്മള് അവിടെ കണ്ടുമുട്ടുക. രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ശാസ്ത്രജ്ഞനാണ് അദ്ദേഹം. രാജ്യത്തിനുവേണ്ട സോമരസമുണ്ടാക്കുവാനുള്ള ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ സംഘത്തെ നയിക്കുന്നത് അദ്ദേഹമാണ്. തീര്ച്ചയായും മറ്റുപല മേഖലകളിലും അവര് ഗവേഷണം നടത്തുന്നുണ്ട്. താങ്കളുടെ ആഗമനമറിയിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു പക്ഷിദൂതനെ അയച്ചുകഴിഞ്ഞു. നാളെ രാവിലെ നമ്മള് അദ്ദേഹത്തെ കാണും.”

മെല്ലെ തലകുലുക്കി കനകഹാലയെന്നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് പ്രതിവചിച്ചു “നന്ദി.”

നന്തി വീണ്ടും പ്രഹാരദീപത്തില് നോക്കിയപ്പോള് ശിവന് തന്റെ വായനയിലേക്ക് മടങ്ങി. നിരവധി സഹസ്രാബ്ദങ്ങള്ക്കു മുന്പ് നടന്ന ദേവാസുരയുദ്ധത്തെക്കുറിച്ചുള്ള രസകരമായ ഒരു കൈയെഴുത്തുപ്രതിയായിരുന്നു അത്. നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള നിതാന്തമായ പോരാട്ടം. ദേവാധിദേവനായ മഹാദേവന്റെ, രുദ്രഭഗവാന്റെ സഹായത്തോടെ ദേവന്മാര് അസുരന്മാരെ നശിപ്പിച്ചശേഷം ലോകത്തില് ധർമ്മം സ്ഥാപിച്ചു.

“അങ്ങ് നന്നായി ഉറങ്ങിക്കാണുമെന്നു കരുതുന്നു.” ബൃഹസ്പതിയുടെ കാര്യാലയത്തിനു മുന്നിലുള്ള ഒരു അറയിലേക്ക് ശിവനേയും നന്തിയേയും സ്വാഗതം ചെയ്തുകൊണ്ട് കനകഹാല പറഞ്ഞു.

ആദ്യത്തെ യാമത്തിന്റെ അവസാനത്തെ നാഴികയുടെ തുടക്കമായിരുന്നു അത്. മന്ദരപർവ്വതത്തില് ദിവസങ്ങള് നേരത്തേ തുടങ്ങിയിരുന്നു.

“ഉവ്വ്, ഞാന് നന്നായി ഉറങ്ങി.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, രാത്രി മുഴുവനും താളക്രമത്തിലുള്ള വിചിത്രമായ ഒരു ശബ്ദം കേള്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.”

കനകഹാല പുഞ്ചിരിച്ചുവെങ്കിലും അതിന് വിശദീകരണമൊന്നും നല്കിയില്ല. തലകുനിച്ച് വാതില് തുറന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവര് ശിവനെ ബൃഹസ്പതിയുടെ കാര്യാലയത്തിലേക്ക് കടത്തിവിട്ടു. ശിവന്റെ പിന്നാലെ കനകഹാലയും നന്തിയുമുണ്ടായിരുന്നു. ബൃഹസ്പതിയുടെ വിശാലമായ കാര്യാലയത്തിനകത്ത് വളരെ ഭംഗിയായി ചിട്ടയോടെ നിരത്തിയിരുന്ന പല പല ഉയരത്തിലുള്ള മേശകള്ക്കുമുകളിലായി വിചിത്രമായ ഉപകരണങ്ങള് നിരത്തിയിരുന്നു. വ്യക്തമായും ചില പരീക്ഷണങ്ങള് അവിടെ നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോ ഉപകരണത്തിനടുത്തും താളിയോലക്കുറിപ്പുകള് നിരത്തിയിരുന്നു. ആ മുറി തീര്ത്തും നിശ്ശബ്ദമായിരുന്നു. മൂലയിലുണ്ടായിരുന്ന വലിയൊരു ജനല്

മലഞ്ചെരിവിലെ നിബിഢമായ കാനനത്തിന്റെ ദൃശ്യം കാണാനുള്ള അവസരമൊരുക്കി. ആ മുറിയുടെ മദ്ധ്യഭാഗത്തായി ഉയരം കുറഞ്ഞ പീഠങ്ങളുടേ സമചതുരാകൃതിയിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും ആർഭാടത്തോടൊപ്പം ലാളിത്യത്തിനാണ് മുൻഗണന നൽകുന്നതെന്ന് വിളിച്ചോതുന്ന വിധത്തിലുള്ള വളരെ സാധാരണപ്പെട്ട മുറിയായിരുന്നു അത്.

കൈകുപ്പി നമസ്തേ അഭിവാദ്യത്തോടെ ബൃഹസ്പതി മുറിയുടെ നടുവിൽ നില്ക്കുകയായിരുന്നു. ശരാശരി ഉയരമുണ്ടെങ്കിലും ശിവനേക്കാളുടേ ഉയരം കുറവുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചർമ്മത്തിന് ഗോതമ്പിന്റെ നിറമായിരുന്നു. ആഴമുള്ള കണ്ണുകളും വെടിപ്പായി മുറിച്ചുവെച്ച താടിയും ബൃഹസ്പതിക്ക് സവിശേഷമായ ഭാവം നൽകി. ശാന്തമായ ഭാവവും മൂലധനം ചെയ്ത ശിരസ്സും, കൂടുതലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബ്രാഹ്മണ്യ പാണ്ഡിത്യത്തെ വിളിച്ചോതുന്നതായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് അല്പം അമിതഭാരമുണ്ടായിരുന്നു. വീതിയേറിയ ചുമലുകളുടേയും വിരിഞ്ഞ നെഞ്ചിനും അല്പം കൂടി വ്യായാമം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ മികവു കൈവരിക്കാമായിരുന്നു എന്നു തോന്നിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ബൃഹസ്പതിയുടെ ശരീരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിക്ക് സഞ്ചരിക്കാനുള്ള വാഹനമായിരുന്നു. അതല്ലാതെ ഒരു ക്ഷത്രിയന്റെയോ യോദ്ധാവിന്റെയോ പോലെ ആരാധനാകേന്ദ്രമായിരുന്നില്ല. സാധാരണയായി വെളുത്ത ഉടുവസ്ത്രവും ചുമലിലൂടെ അലസമായി ചാർത്തിയ അംഗവസ്ത്രവുമായിരുന്നു ബൃഹസ്പതിയുടെ ഉടയാടുകൾ. ഇടതുചുമലിലൂടെ ഇറങ്ങി വലതുഭാഗത്തെ ജഘനത്തിനെ ചുറ്റിപ്പോകുന്ന ഒരു ഉത്തരീയവും അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നു.

“എന്തു പറയുന്നു കനകഹാല, ക്ഷേമം തന്നെയല്ലേ?” ബൃഹസ്പതി ചോദിച്ചു. “കുറേക്കാലമായല്ലോ കണ്ടിട്ട്?”

“അതെ, ബൃഹസ്പതി.” കൈ കുപ്പി, തലകുമ്പിട്ട് വണങ്ങി കനകഹാല അദ്ദേഹത്തെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

ബൃഹസ്പതിയുടെ കൈയിൽ കെട്ടിയിരുന്ന രണ്ടാമത്തെ മന്ത്രച്ചരട് അദ്ദേഹം അരയന്നവിഭാഗത്തിൽ പെട്ടവനാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നുവെന്ന് ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. ബ്രാഹ്മണവംശത്തിലെ സവിശേഷമായ ഒരു വിഭാഗം.

“ഇത് ഭഗവാൻ ശിവൻ.” ശിവനെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് കനകഹാല പറഞ്ഞു.

“നന്ദി, ശിവൻ എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞാൽ മതി.” ബൃഹസ്പതിയെ ഭവ്യതയോടെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു.

“ശരി. വെറും ശിവൻ. താങ്കളാരാണാവോ?” നന്തിയെ നോക്കിക്കൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി ചോദിച്ചു.

“ഇത് പടനായകൻ, നന്തി.” കനകഹാല പറഞ്ഞു. “ശിവഭഗവാന്റെ സഹായി.”

“പടനായകൻ, കണ്ടതിൽ സന്തോഷം.” ശിവന്റെ നേർക്ക് തിരിയുന്നതിനു മുൻപ് ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. “ശിവൻ, താങ്കളോട് മര്യാദകേട് കാണിക്കുവാനൊന്നും ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും താങ്കളുടെ കഴുത്തൊന്ന് കാണുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമോ?”

ശിവൻ തലയാട്ടി. കഴുത്ത് പൊതിഞ്ഞിരുന്ന ആവരണം എടുത്തുമാറ്റിയപ്പോൾ കഴുത്ത് പരിശോധിക്കുവാനായി ബൃഹസ്പതി മുന്നോട്ടുവന്നു. ശിവന്റെ കഴുത്ത് തിളങ്ങുന്ന നീല നിറം പ്രസരിപ്പിക്കുന്നതുകണ്ടതോടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുഞ്ചിരി മാഞ്ഞു. കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് ബൃഹസ്പതി നിശ്ശബ്ദനായി. യുക്തിബോധത്തിലേക്ക് പതിയെ മടങ്ങിവന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം കനകഹാലയെ നോക്കി. “ഇത് വ്യാജമല്ല. അകത്തുനിന്നാണ് ഈ നിറം വരുന്നത്. ഇതെങ്ങനെ

സാധ്യമാവുന്നു? അതായത്; ഇതിനർത്ഥം..."

"അതെ." തന്റെ മനസ്സിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുന്ന സന്തോഷത്തോടെ കനകഹാല പറഞ്ഞു. "നീലകണ്ഠൻ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. നമ്മുടെ രക്ഷകൻ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു."

"എനിക്ക് അതിനെക്കുറിച്ചെന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ." അമ്പരപ്പോടെ കഴുത്തിൽ ആവരണം ചുറ്റിക്കെട്ടിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. "എങ്കിലും അങ്ങയുടെ അദ്ഭുതം ജനിപ്പിക്കുന്ന ഈ രാജ്യത്തെ സഹായിക്കുവാൻ വേണ്ടതെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യാം. ഈ കാരണം നിമിത്തമാണ് ഞാൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടുള്ളത്. സോമരസം എങ്ങനെയാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് എന്നറിയേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണെന്ന് എന്തോ എന്നോടു പറയുന്നു."

ബൃഹസ്പതി അപ്പോഴും വിസ്മയത്തിലകപ്പെട്ടതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. ശിവനെ നിരീക്ഷിക്കുന്നത് തുടരുമ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ മറ്റൊരിടത്തോ ആണെന്ന് തോന്നി. യഥാർത്ഥ നീലകണ്ഠന്റെ ആഗമനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ചു കാണുന്നതിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

"ബൃഹസ്പതി...." മുഖ്യശാസ്ത്രജ്ഞനെ വർത്തമാനകാലത്തിലേക്കു വിളിച്ചുണർത്തുന്നതുപോലെ കനകഹാല വിളിച്ചു.

"ഹാ..."

"സോമരസത്തിന്റെ പ്രവർത്തനത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് പറഞ്ഞുതരാമോ?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"തീർച്ചയായും." തന്റെ കണ്ണുകളിൽ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്ന ആളുകളെക്കുമേൽ പതിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. നന്തിയെ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു "ഈ പടനായകനു മുന്നിൽവെച്ച് അത് പറയാമോ?"

"മെലുഹയിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ നന്തി എന്റെ സന്തതസഹചാരിയായിരുന്നു." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "അവനിവിടെ ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഒരു കുഴപ്പവുമില്ലെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു."

സ്വാമി തന്നെ ആത്മാർത്ഥമായി വിശ്വസിക്കുന്നുവെന്ന കാര്യം തുറന്നുപറഞ്ഞപ്പോൾ നന്തി വികാരഭരിതനായി. മരണവേദനയുണ്ടായാൽ പോലും സ്വാമിയോട് കള്ളം പറയുകയില്ലെന്ന് അയാൾ പ്രതിജ്ഞയെടുത്തു.

"ശിവൻ, താങ്കൾ പറയുന്നതുപോലെ." ഊഷ്മളമായി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

താൻ യഥാർത്ഥ നീലകണ്ഠനാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടും ബൃഹസ്പതി തന്നോട് ഭവ്യത പാലിക്കുവാനോ താഴ്മ പ്രകടിപ്പിക്കുവാനോ തയ്യാറാകുന്നില്ലെന്ന് ശിവൻ മനസ്സിലാക്കി. പർവ്വതേശ്വരനെപ്പോലെത്തന്നെ ബൃഹസ്പതിയും ആദരസൂചകമായ വിശേഷണങ്ങള് ചാർത്തി തന്നെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നില്ലെന്ന് ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരൻ തന്നെക്കുറിച്ച് അവിശ്വാസത്തിന്റെ ദുർമുഖം കാണിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ബൃഹസ്പതി അനുനയമാണ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നത്.

"താങ്കളെക്കു നന്ദി." ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "അപ്പോൾ എങ്ങനെയാണ് ഈ സോമരസത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം?"

മന്ദരപർവ്വതത്തിലേക്കുള്ള പാതയിലൂടെ രാജാവിന്റെയും അനുചരവൃന്ദത്തിന്റെയും നീക്കം സാവധാനത്തിലായിരുന്നു. അഞ്ച് രാജകീയ

രഥങ്ങളെക്കുറിച്ചു മുന്നിലായി 160 കുതിരപ്പട്ടാളക്കാർ അടങ്ങുന്ന ഒരു സുരക്ഷാസംഘം 4 വൃഹങ്ങളായി മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. മുന്നിലുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ 160 കുതിരപ്പട്ടാളക്കാർ ആ രഥങ്ങളെക്കുറിച്ചു പുറകിലായും സഞ്ചരിച്ചു. ഓരോ രഥത്തിന്റെയും പാർശ്വഭാഗത്തെ പടികളിൽ പത്തുവീതം സൈനികരും അഞ്ചു വീതം ദാസിമാരും ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഭാരതത്തിലങ്ങാളമിങ്ങാളം ഭയം വിതച്ചിരുന്ന അരിഷ്ടനേമി എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്നവരായിരുന്നു ആ ഭടന്മാർ.

നല്ല ഉറപ്പുള്ള തടികൊണ്ടാണ് ആ രഥങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നത്. വശങ്ങളിൽ ജാലകങ്ങളോ കിളിവാതിലുകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മുകളിൽ ഭാഗത്ത് അകത്തേക്ക് കാറ്റ് കടക്കുന്നതിനായി ചെറിയ പഴുതുകളെ ഇട്ടിരുന്നു. മുന്നിൽ സാരഥിയുടെ പിന്നിലായി കാറ്റും വെളിച്ചവും കടക്കുന്നതിനായി അഴികളിട്ടിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് ഒരാക്രമണമുണ്ടായാൽ അത് അടച്ചിടുവാൻ കഴിയും. രഥങ്ങളെല്ലാം ഒരുപോലെ ഉള്ളവയായിരുന്നു. ഇതുമൂലം ഏതു രഥത്തിലാണ് രാജകുടുംബം യാത്രചെയ്യുന്നത് എന്നറിയുക അസാധ്യമായിരുന്നു. ദിവ്യദൃഷ്ടിയുള്ള ഒരാളെങ്കിൽ ആ വാഹനവ്യൂഹത്തിലെ ഒന്നാമത്തെയും മൂന്നാമത്തെയും നാലാമത്തെയും രഥങ്ങളെ ശൂന്യമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. രണ്ടാമത്തെ രഥത്തിലായിരുന്നു രാജകുടുംബം - ദക്ഷൻ, പത്നി വീരിണി, മകളുൾ സതി എന്നിവർ. അവസാനത്തെ രഥത്തിൽ സേനാപതി പർവ്വതേശ്വരനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പടയാളികളുമായിരുന്നു.

"അച്ഛാ, പൂജയ്ക്കുപോകുമ്പോൾ എന്തുകൊണ്ടാണ് ഞാനും അങ്ങയുടെയടുത്തു വരണമെന്ന് നിർബ്ബന്ധിക്കാൻ കാര്യമെന്ന് എനിക്കിപ്പോഴും മനസ്സിലാകുന്നില്ല. പ്രധാനചടങ്ങുകളിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ പോലും എനിക്കനുവാദമില്ല." സതി പറഞ്ഞു.

"പലതവണ ഞാനിത് നിന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്." ദക്ഷൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് സതിയുടെ കൈയിൽ മൃദുവായി അടിച്ചു. "നിന്റെ മുഖം കാണാതെ എന്റെ പൂജകളൊന്നും തന്നെ പൂർത്തിയാവുകയില്ല. ഈ നശിച്ച നിയമങ്ങളൊന്നും ഞാൻ ശ്രദ്ധിക്കാറില്ല."

"അച്ഛാ!" പരിഭ്രമം നിഴലിക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ പരിഹാസം സ്പർശിക്കുന്ന വിധം തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് സതി മന്ത്രിച്ചു. നിയമത്തെ അധികേഷപിക്കുന്ന പിതാവിന്റെ നടപടി തെറ്റാണെന്ന് സതിക്കറിയാമായിരുന്നു.

സതിയുടെ മാതാവ് വീരിണി വിഷമകരമായ പുഞ്ചിരിയോടെ ദക്ഷനെ നോക്കി. പിന്നെ സതിയെ ഒന്നു നോക്കിയശേഷം അവർ ഗ്രന്ഥത്തിലേക്കു മടങ്ങി.

ആ രാജകീയ യാത്രാസംഘത്തിൽ നിന്നും അല്പം അകലെയായി കനത്ത കാടിന്റെ മറപിടിച്ച് അന്പതോളം വരുന്ന പടയാളികളുടെ സംഘം നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. തുകൽകൊണ്ടുള്ള പടച്ചട്ട ധരിച്ചിരുന്ന അവർ അവരുടെ നീക്കങ്ങളെ അനായാസമാക്കുന്നതിനായി ഉടുമുണ്ട് മുറുകെ കെട്ടിയുടുത്തിരുന്നു. ഓരോരുത്തരുടെ പക്കലും രണ്ടു വാളുകളുണ്ട്, ഒരു നീളൻ കത്തി, ലോഹം കൊണ്ടു നിർമ്മിച്ച പരിച എന്നിവക്കുപുറമെ മുതുകിൽ തുകൽകൊണ്ടുള്ള പോർച്ചട്ട കെട്ടിവെച്ചിരുന്നു. മൂന്നു ചെറിയ കത്തികളെ സൂക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്ന അറകളെ ഉള്ളതായിരുന്നു അവരുടെ പാദരക്ഷകൾ. ആ സംഘത്തിന്റെ ഏറ്റവും മുന്നിലായി രണ്ടുപേർ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. യുദ്ധത്തിന്റെ മുറിപ്പാടുകളെ മുഖത്തുണ്ടായിരുന്ന സുന്ദരനായ ഒരുത്തനായിരുന്നു അവരിലൊരാളെ. തവിട്ടുനിറത്തിലുള്ള തലപ്പാവാണ് അയാളെ ധരിച്ചിരുന്നത്. അയാളെ പടനായകനാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു ആ തലപ്പാവ്. അയാളുടെ തുകൽകൊണ്ടുള്ള മാർച്ചട്ട അല്പം അയാളാണ് കെട്ടിയിരുന്നത്. ഒരു സ്വർണ്ണമാലയും പതക്കവും അശ്രദ്ധമായി

പുറത്തേക്ക് ദൃശ്യമാകുംവിധം അയാളുടെ കഴുത്തില് കിടന്നിരുന്നു. ഭംഗിയുള്ള ഒരു വെളുത്തചന്ദ്രക്കല ആ പതക്കത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ അടയാളമായിരുന്നു അത്.

അയാളുടെ തൊട്ടടുത്തായി ആപാദചൂഡം മറയ്ക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള വസ്ത്രമണിഞ്ഞ ഒരു ഭീമാകാരരൂപം നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആ വസ്ത്രത്തോടു തുണിച്ചേർത്ത ശിരോവസ്ത്രം അയാളുടെ തലവഴി വലിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കറുത്ത മുഖംമൂടികൊണ്ട് അയാളുടെ മുഖം മറച്ചിരുന്നു. നല്ല കരുത്തുറ്റ മാംസളമായ കൈകളും ബദാമിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള കണ്ണുകളും മാത്രമേ പുറത്തു കാണാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. തുകല് കൊണ്ടുള്ള സർപ്പത്തിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള ഓം രൂപം തുണിച്ചേർത്ത ഒരു കങ്കണമായിരുന്നു അയാളുടെ കൈത്തണ്ടയില് കെട്ടിയിരുന്നത്. പടനായകനു നേര്ക്ക് നോക്കാതെത്തന്നെ ആപാദചൂഡം മൂടിയ രൂപം പറഞ്ഞു “വിശ്വദ്യുമ്നന് നിന്റെ അടയാളം പുറത്തു കാണാനുണ്ട്. അത് അകത്തേക്കിട്ട് പടച്ച മുറുക്കിക്കെട്ട്.”

പരിഭ്രമിച്ചുപോയ വിശ്വദ്യുമ്നന് ഉടന്തന്നെ സ്വർണ്ണമാലയും പതക്കവും അകത്തേക്കിട്ട് മാർച്ചു അടക്കുന്നതിനായി ചുമലിലെ ഇരുവശത്തുമുണ്ടായിരുന്ന ചരടുകള് മുറുക്കിക്കെട്ടി.

“ക്ഷമിക്കണം പ്രഭോ.” വിശ്വദ്യുമ്നന് പറഞ്ഞു. “എനിക്കുതോന്നുന്നത് കുറച്ചുകൂടി മുന്നോട്ടു നീങ്ങി ഇത് മന്ദരപർവ്വതത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണോ എന്നകാര്യം നമുക്ക് ഉറപ്പിച്ചെടുക്കാം എന്നാണ്. അത് അറിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞാല് നമുക്കു കിട്ടിയ വിവരം ശരിയാണോ എന്നകാര്യം ഉറപ്പിക്കാം. അവളെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാന് നമുക്ക് പിന്നീടൊരിക്കല് വരാം. എന്തായാലും ഇപ്പോള് നമ്മുടെ എണ്ണം അപകടകരമാം വിധം കുറവാണ്. ഇപ്പോള് നമുക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാനാവില്ല.”

ശിരോവസ്ത്രമിട്ട രൂപം ശാന്തമായി പറഞ്ഞു “വിശ്വദ്യുമ്നന്, ഞാൻ ആക്രമിക്കാൻ ഉത്തരവുനല്കിയിട്ടുണ്ടോ? നമ്മള് എണ്ണത്തില് കുറവാണെന്ന കാര്യം പിന്നെ ഏത് സാഹചര്യത്തിലാണ് ഉയർന്നുവരുന്നത്? മന്ദരപർവ്വതത്തിന്റെ ദിശയിലേക്കാണ് നമ്മള് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. കുറച്ചു നേരം വൈകിയെന്നു വെച്ച് സ്വർഗ്ഗം താഴെ വീഴാനൊന്നും പോകുന്നില്ല. ഇപ്പോള് നമ്മള് അവരെ പിന്തുടരുന്നു.”

വിശ്വദ്യുമ്നന് ശ്വാസം നെടുതായി ഉള്ളിലേക്കു വലിച്ചു. തന്റെ സ്വാമിയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിനെ എതിർക്കുന്നതുപോലെ അയാള് വെറുക്കുന്ന മറ്റൊരു കാര്യമില്ല. തന്റെ സ്വാമിയാണ് സൂര്യവംശികളുടെ അപൂർവ്വമായ സഹതാപം പിടിച്ചുപറ്റി ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കുള്ള അവസരംകണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നത്.

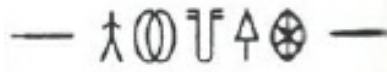
ഈ മുന്നേറ്റം അവരെ മെലുഹയുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് കടന്നു കയറുവാനും അതിനെ കീറിമുറിക്കുവാനും സഹായിക്കും. അയാള് സൗമ്യമായി പറഞ്ഞു “പ്രഭോ, കാര്യങ്ങള് വൈകുന്നത് രാജ്ഞിക്കിഷ്ടമല്ല. ആളുകള്ക്കിടയില് അസ്വസ്ഥത വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രം നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണോ എന്നവർക്ക് തോന്നുന്നുണ്ട്.”

ശിരോവസ്ത്രം ധരിച്ച രൂപം തത്ക്ഷണം തിരിഞ്ഞു നിന്നു. അയാളുടെ ശരീരം രോഷം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായി തോന്നിയെങ്കിലും ശബ്ദം ശാന്തമായിരുന്നു. “എന്റെ ശ്രദ്ധ നഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. നിനക്കുവേണമെങ്കില് തിരിച്ചുപോകാം. നിനക്ക് നിന്റെ പണം കിട്ടും. വേണ്ടിവന്നാല് ഞാനിതെല്ലാം ഒറ്റയ്ക്കു ചെയ്യും.”

തന്റെ നേതാവിന്റെ അപൂർവ്വമായ രീതിയിലുള്ള വികാരപ്രകടനം കണ്ടതോടെ വിശ്വദ്യുമ്നന് ഉടന് പ്രതികരിച്ചു. “അല്ല പ്രഭോ. അതല്ല ഞാൻ

ഉദ്ദേശിച്ചത്. ക്ഷമിക്കണം. എന്നെ പറഞ്ഞു വിടുന്നതുവരെ ഞാൻ താങ്കളോടൊപ്പമുണ്ടാകും. താങ്കളെ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്. അല്പം മണിക്കൂറുകളെ വൈകിയെന്നുവെച്ച് ഒരു പ്രശ്നവുമുണ്ടാകാൻ പോകുന്നില്ല. നൂറ്റാണ്ടുകളായി നമ്മളെ അതിന് കാത്തിരിക്കുകയാണെന്ന കാര്യം ആലോചിക്കുമ്പോൾ അത് ഒന്നുമില്ലല്ലോ."

ആ പടയണിച്ചതും രാജകീയ ഘോഷയാത്രയെ പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

"ആശയപരമായി നോക്കുമ്പോൾ സോമരസത്തിന്റെ പ്രവർത്തനപ്രക്രിയ എത്ര ലളിതമാണെന്നോ." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു "ഈ ആശയത്തെ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കി തീർക്കുക എന്നതാണ് മിക്കവാറും അസാധ്യമായ ലക്ഷ്യം. ബ്രഹ്മദേവന്റെ പ്രതിഭാ വിഭാസമാണത്. ജയ് ശ്രീ ബ്രഹ്മ!"

"ജയ് ശ്രീ ബ്രഹ്മ!" ശിവനും കനകഹാലയും നന്തിയും അതേറ്റുചൊല്ലി.

"ഈ ഔഷധം നാടകീയമാംവിധം വാർദ്ധക്യത്തെ സാവധാനത്തിലാക്കുന്നതെങ്ങനെ എന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുമുമ്പ്, നമ്മെ ജീവനോടെ നിലനിർത്തുന്നത് എന്താണെന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. "ആ വസ്തുവില്ലാതെ നമുക്കാർക്കും ജീവിച്ചിരിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതാണ് മൗലികമായ തത്ത്വം."

ബൃഹസ്പതിയുടെ വിശദീകരണത്തിനു കാര്യോർത്ത് ശിവൻ അദ്ദേഹത്തെ ഉറ്റുനോക്കി.

"അടിസ്ഥാനപരമായ ആ വസ്തുവാണ് ഊർജ്ജം." ബൃഹസ്പതി വിശദീകരിച്ചു. "നടക്കുമ്പോഴും സംസാരിക്കുമ്പോഴും ചിന്തിക്കുമ്പോഴും അല്ലെങ്കിൽ ജീവനോടെയിരിക്കുന്നു എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഏത് പ്രവൃത്തി ചെയ്യുമ്പോഴും നാം ഊർജ്ജം ഉപയോഗിക്കുന്നു."

"ഇതുപോലൊരു ആശയം ഞങ്ങളുടെ ആളുകളുടെയൊക്കെയുണ്ട്." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഞങ്ങളതിനെ ശക്തി എന്നു വിളിക്കുന്നു എന്നതാണ് ഒരു വ്യത്യാസം."

"ശക്തി?" അദ്ഭുതാധീനനായിക്കൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി ചോദിച്ചു "കൗതുകകരം. നിരവധി നൂറ്റാണ്ടുകളായി ഊർജ്ജത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുവാൻ ആ പദം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. ഭാരതത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ പൂർവ്വികന്മാരായ പാണ്ഡ്യന്മാർ പ്രയോഗിച്ചിരുന്ന പദമാണത്. നിങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിന്റെ ഉദ്ഭവം എവിടെയാണെന്നറിയാമോ? നിങ്ങളുടെ വംശപരമ്പര?"

"എനിക്കൊര്യത്തിൽ ഉറപ്പില്ല. എങ്കിലും ഞങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിൽ ഒരു വൃദ്ധയുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ ചരിത്രം അറിയാമെന്നാണ് അവർ അവകാശപ്പെടുന്നത്. ഒരുപക്ഷേ, അവർ ദേവഗിരിയിലേക്ക് വരുമ്പോൾ നമുക്ക് ചോദിക്കാം."

"നമുക്ക് ചോദിച്ചറിയണം." ബൃഹസ്പതി പുഞ്ചിരിച്ചു. "എന്തായാലും നമുക്ക് വിഷയത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവരാം. ഊർജ്ജമില്ലാതെ നമ്മുടെ ശരീരത്തിന് ഒന്നും ചെയ്യാനാവില്ലെന്ന് നമുക്കറിയാം. അപ്പോൾ ഈ ഊർജ്ജം എവിടെനിന്നു വരുന്നു?"

"നമ്മളെ കഴിക്കുന്ന ആഹാരത്തിൽനിന്ന്." അല്പം സന്ദേഹത്തോടെ നന്തി പറഞ്ഞു. ഇത്രയും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യക്തികളുടെ മുന്നിലുവെച്ച് സംസാരിക്കാനുള്ള ആത്മവിശ്വാസം അവന് ആർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

"പൂർണ്ണമായും ശരിയാണ്. നമ്മളെ കഴിക്കുന്ന ഭക്ഷണത്തിൽ ഊർജ്ജം അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അത് നമുക്ക് ചെലവഴിക്കാം. അതുകൊണ്ടാണ് ഭക്ഷണം കഴിക്കാത്തപ്പോൾ നമുക്ക് ക്ഷീണമനുഭവപ്പെടുന്നത്. എങ്കിലും ഭക്ഷണം

കഴിക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം നമുക്ക് ഊർജ്ജം ലഭിക്കണമെന്നില്ല. മനുഷ്യശരീരത്തിനകത്തുള്ള എന്തോ ഒന്ന് നമുക്കുപയോഗിക്കുവാൻ പറ്റുന്ന വിധത്തിലുള്ള ഊർജ്ജം ഭക്ഷണത്തിൽ നിന്ന് വലിച്ചെടുക്കുന്നു”

“തീർച്ചയായും.” ശിവൻ സമ്മതിച്ചു.

“നമ്മളെ ശ്വസിക്കാനുപയോഗിക്കുന്ന വായുവാണ് ഭക്ഷണത്തെ ഊർജ്ജമാക്കി മാറ്റുന്നത്.” ബൃഹസ്പതി തുടർന്നു. “വായുവിൽ മറ്റുപല വാതകങ്ങളുമുണ്ട്. പ്രാണവായു എന്നാണ് അതിൽ ഒരു ഘടകത്തിന്റെ പേര്. നമ്മളെ കഴിക്കുന്ന ഭക്ഷണവുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിച്ച് അത് ഊർജ്ജം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നു. നമുക്ക് അത് ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഊർജ്ജം ചോർന്ന് ക്ഷീണിതരായി നമ്മളെ മരിച്ചുപോകും.”

“ഈ പ്രക്രിയയാണല്ലോ നമ്മുടെ ജീവൻ നിലനിർത്തുന്നത്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, ഈ ഔഷധത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം എന്താണ്? വാർദ്ധക്യത്തിനും തളർച്ചയ്ക്കും അതിലൂടെ മരണത്തിനും കാരണമാകുന്ന ഘടകങ്ങളിലല്ല ഈ ഔഷധം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്?”

ബൃഹസ്പതി ചിരിച്ചു. “ഞാൻ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളിൽ നമ്മുടെ വാർദ്ധക്യവുമായി ചില ബന്ധങ്ങളുണ്ട്. പ്രകൃതിക്ക് നർമ്മബോധമുണ്ടെന്നാണ് അത് നമുക്കു കാണിച്ചുതരുന്നത്. നമ്മെ ജീവനോടെ നിലനിർത്തുന്ന ആ വസ്തുതതന്നെയാണ് നമുക്ക് പ്രായം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതും മരണകാരണമാകുന്നതും. ഊർജ്ജം നിർമ്മിക്കുവാനായി പ്രാണവായു പ്രതിപ്രവർത്തനം നടത്തുമ്പോൾ സ്വതന്ത്രമായ ചില ധാതുക്കളെ അത് പുറത്തുവിടുന്നു. ജ്വലനകാരികളെപ്പോലെ എന്നാണിവ അറിയപ്പെടുന്നത്. ഈ ജ്വലനകാരികളെ വിഷമുള്ളവയാണ്. എന്തെങ്കിലും ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെ പുറത്തുവെച്ചാൽ അത് ചീഞ്ഞഴുകി പുളിക്കുന്നതിനുള്ള ഹേതു ഇതൊക്കെയാണ്. ഇതേ പ്രക്രിയ തന്നെയാണ് ലോഹങ്ങളെ തുരുമ്പെടുക്കുന്നതിനും കാരണമാകുന്നത്. പ്രത്യേകിച്ചും നമ്മളിയിടെ കണ്ടുപിടിച്ച ഇരുമ്പിനെ, ഇത് സാരമായി ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രാണവായു ശ്വസിക്കുന്നതുമൂലം നമ്മുടെ ശരീരത്തിനും ഈ പ്രക്രിയ സംഭവിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രാണവായു നമ്മളെ കഴിക്കുന്ന ഭക്ഷണത്തെ ഊർജ്ജമാക്കി മാറ്റുന്നു. അതേസമയം വിഷമൂലകങ്ങളെയും അത് ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നു. അവ നമ്മുടെ ശരീരത്തിനകത്ത് പ്രതിപ്രവർത്തനം നടത്തുന്നു. അകത്തുനിന്നും നമ്മളെ തുരുമ്പെടുക്കുകയും ക്രമേണ വാർദ്ധക്യം ബാധിക്കുകയും അവസാനം മരണത്തിൽ കലാശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.”

“വിശുദ്ധനായ അഗ്നിദേവ?” നന്തി ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു. “നമുക്ക് ജീവൻ തരുന്ന വസ്തുതതന്നെയാണോ സാവധാനം നമ്മെ കൊല്ലുന്നത്?”

“അതെ.” ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു “ആലോചിച്ചുനോക്കൂ. അതിജീവനത്തിനായി നമ്മുടെ ശരീരം പുറംലോകത്തു ലഭിക്കുന്ന എല്ലാവസ്തുക്കളും ആർജ്ജിച്ച ശരീരത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നു. ഭക്ഷണമില്ലെങ്കിലും കുറച്ചു ദിവസം ജീവൻ നിലനിർത്തുവാൻ അത് സഹായിക്കുന്നു. ജലം ശേഖരിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ കുറച്ചുദിവസത്തെ ദാഹം കൊണ്ടാണും നാം മരിച്ചുപോവുകയില്ല. അത് യുക്തിഭദ്രമാണ്. ശരിയല്ലേ? നമ്മുടെ ശരീരത്തിന് എന്തെങ്കിലും ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, ദൗർലഭ്യം നേരിടുന്നതിനായി അത്തരം സാധനങ്ങളെ അത് സൂക്ഷിച്ചുവെക്കും.”

“തീർച്ചയായും.” ശിവൻ അതംഗീകരിച്ചു.

“നേരെ മറിച്ച്, ജീവൻ നിലനിർത്തുന്നതിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമായ പ്രാണവായു അതിനുശേഖരിച്ചുവെക്കുവാൻ കഴിയില്ല.

കുറച്ചുനിമിഷത്തേക്കുമാത്രം ആവശ്യമായ പ്രാണവായു മാത്രമേ ശേഖരിച്ചുവെക്കുവാൻ ശരീരത്തിനു സാധിക്കുകയുള്ളൂ. അത് ഒട്ടും ബുദ്ധിപരമായ ഒന്നല്ല. പ്രാണവായു മൃതസഞ്ജീവനി തന്നെയെന്ന് അറിയുമ്പോഴും അതൊരു വിഷദ്രവ്യമെന്ന കാര്യം ശരീരം തിരിച്ചറിയുന്നു എന്നതാണ് അതിനുള്ള വിശദീകരണം. അതുകൊണ്ട് അത് ശേഖരിച്ചുവെക്കുന്നത് അപായകരമാണ്."

"അതിന് ബ്രഹ്മദേവന് എന്താണ് ചെയ്തത്?" ശിവന് ചോദിച്ചു.

"നിരവധി ഗവേഷണങ്ങളുൾപ്പെടെ ബ്രഹ്മദേവന് സോമരസം കണ്ടുപിടിച്ചു. അതു സേവിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ജ്വലനകാരികളുമായി പ്രതിപ്രവർത്തിച്ച് ശരീരം അവയെ വിയർപ്പും മൂത്രവും ഒക്കെയായി പുറംതള്ളും. സോമരസം മൂലം ശരീരത്തിൽ ജ്വലനകാരികളുണ്ടാകില്ല."

"അതുകൊണ്ടാണോ ആദ്യമായി സോമരസം കഴിച്ച മനുഷ്യന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നും പുറത്തുവരുന്ന വിയർപ്പ് വിഷമാണെന്നു പറയുന്നത്?"

"അതെ. താങ്കളുടേ ആദ്യമായി സോമരസം കഴിച്ചയാളാണെങ്കിൽ താങ്കളുടെ വിയർപ്പ് അപകടകരമാണ്. വർഷങ്ങളായി സോമരസം കഴിക്കുന്നയാളാണെങ്കിൽപോലും അയാളുടെ ശരീരത്തിൽ നിന്നും പുറത്തുവരുന്ന വിയർപ്പും മൂത്രവും വിഷലിപ്തമായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് അത് ശരീരത്തിൽ നിന്നും പുറത്തുപോകുന്നുവെന്നും മറ്റാരെയും അതു ബാധിക്കുന്നില്ലെന്നും ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുണ്ട്."

"അപ്പോള് അതുകൊണ്ടാണ് മെലുഹന്മാർ ശുചിത്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഇത്രയധികം ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്."

"അതെ. അതുകൊണ്ടാണ് ശൈശവം മുതലേ മെലുഹന്മാരെ രണ്ടുകാര്യം പഠിപ്പിക്കുന്നത്. ജലം, ശുചിത്വം എന്നിവയെക്കുറിച്ച്. സോമരസം പ്രതിപ്രവർത്തിച്ച് ശരീരം വഴി പുറത്തുള്ള വിഷ മാലിന്യങ്ങളെ എളുപ്പത്തിൽ അലിയിച്ചെടുക്കുന്ന ദ്രാവകമാണ് ജലം. ധാരാളം വെള്ളം കുടിക്കണമെന്നാണ് മെലുഹന്മാരെ ഞങ്ങളുടേ പഠിപ്പിക്കുന്നത്. കഴുകിക്കളയാൻ പറ്റുന്നതെല്ലാം കഴുകിക്കളയണം! മെലുഹന്മാർ ദിനം പ്രതി രണ്ടുതവണയെങ്കിലും കുളിക്കും. പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കിയ കുളിമുറിയിലാണ് ശരീരശുദ്ധി വരുത്തുന്നത്. ഭൂമിക്കടിയിലൂടെയുള്ള അഴുക്കുചാലുകളുടേ മാലിന്യങ്ങളുടേ നഗരത്തിനു പുറത്തേക്ക് സുരക്ഷിതമായി ഒഴുക്കിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു."

"കണിശമായ ശുചിത്വ നിലവാരം!" കാശ്മീരിലെ തന്റെ ആദ്യത്തെ ദിവസവും ആയുർവതിയുടെ കടുത്ത വാക്കുകളും ഓർത്തുകൊണ്ട് ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചു. "ഈ സോമരസം എങ്ങനെയാണ് നിർമ്മിക്കുന്നത്?"

"സോമരസം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് വിഷമതകളുടേ ഇല്ലാതൊന്നുമില്ല. അതിനനുസൃതമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകളുടേ ഉണ്ട്. ഒട്ടും സുലഭമല്ലാത്ത ചേരുവകളാണ് അതിന് ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന് സഞ്ജീവനി വൃക്ഷം. രാജ്യത്ത് ഈ വൃക്ഷം വളർത്തിയെടുക്കുന്ന നിരവധി വലിയ തോട്ടങ്ങളുണ്ട്. ഇതിന്റെ നിർമ്മാണപ്രക്രിയ വന്തോതിലുള്ള ഉഷ്ണം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നു. ഈ മിശ്രിതത്തെ മിതോഷ്ണത്തിൽ നിലനിർത്തുവാൻ ഒട്ടനവധി ജലം ആവശ്യമുണ്ട്. സഞ്ജീവനി വൃക്ഷത്തിന്റെ ശാഖകളുടേ സരസ്വതി നദിയിലെ ജലവുമായി ചേർത്ത് അരച്ചെടുത്തുകൊണ്ടാണ് ഇതിന്റെ നിർമ്മാണപ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നത്. മറ്റു സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുമുള്ള ജലം ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രയോജനരഹിതമാണ്."

"ഇത് കടഞ്ഞെടുക്കുന്ന യന്ത്രങ്ങളുടെ ശബ്ദമാണോ ഞാൻ എപ്പോഴും കേൾക്കുന്നത്?"

"അതുതന്നെ! ഈ പർവ്വതത്തിന്റെ അടിവാരത്ത് വലിയൊരു നിലവറയുണ്ട്."

അവിടെ വലിയ കടച്ചില് യന്ത്രങ്ങളെ പ്രവര്ത്തിക്കുന്നു. സങ്കീര്ണ്ണമായ തോടുകളെ വഴിയാണ് സരസ്വതി നദിയിലെ ജലം ഈ നിലവറകളില് എത്തിക്കുന്നത്. ഈ നിലവറയില് വലിയൊരു കുള്ളമുണ്ടാക്കി അവിടെയാണ് ഇത് ശേഖരിച്ചുവെക്കുന്നത്. ഞങ്ങളീ ജലാശയത്തെ സാഗരം എന്നാണ് വാത്സല്യപൂര്വ്വം വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്."

"സാഗരം? മഹാസമുദ്രം? ഒരു ജലാശയത്തിനെ നിങ്ങളെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് അങ്ങനെയാണോ?" ശിവന് അദ്ഭുതത്തോടെ ചോദിച്ചു. അനന്തമായ ജലപ്പരപ്പിനെക്കുറിച്ചുള്ള, സാഗരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യം അവന് കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

"അത് അല്പം അത്യുക്തിയാണ്." ബൃഹസ്പതി മന്ദസ്മിതംതൂകിക്കൊണ്ട് അതംഗീകരിച്ചു. "പക്ഷേ, ആ ജലാശയത്തിന്റെ വലിപ്പം കണ്ടാല് ഞങ്ങളെ പറഞ്ഞതില് അത്ര കാര്യമില്ലായ്കയില്ല എന്ന് താങ്കള്ക്ക് തോന്നും!"

"ആട്ടെ, എനിക്കാ സൗകര്യങ്ങളെ മുഴുവനും കണ്ടാല് കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. ഇന്നലെ ഇവിടെയെത്തുമ്പോള് രാത്രിയായിക്കഴിഞ്ഞതിനാല് ഈ പര്വ്വതം ശരിക്കും കാണാന് എനിക്കു സാധിച്ചില്ല."

"ഉച്ചയുണിനുശേഷം ഞാന് താങ്കളെ ഈ പ്രദേശം ചുറ്റിനടന്നു കാണിക്കാം." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

മറുപടിയായി ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചു. അവന് എന്തോ പറയാന് തുടങ്ങിയതായിരുന്നു. എങ്കിലും കനകഹാലയുടെയും നന്തിയുടെയും മുഖത്തുനോക്കിയപ്പോള് അവന് പെട്ടെന്ന് അത് വേണ്ടെന്നുവെച്ചു.

ബൃഹസ്പതി ആ സന്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു. ശിവനെന്തോ ചോദിക്കാനാഗ്രഹമുണ്ടെന്നും എന്നാല് കനകഹാലയുടെയും നന്തിയുടെയും മുന്നില്വെച്ച് അത് ചെയ്യാനിഷ്ടപ്പെടുന്നില്ലെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ആ രണ്ടുപേരോടുംമായി ബൃഹസ്പതി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു "ശിവന് എന്തോ ചോദിക്കണമെന്നുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ദയവായി നിങ്ങളൊന്ന് പുറത്തിറങ്ങി നില്ക്കണമെന്നു ഞാന് അപേക്ഷിക്കട്ടെയോ?"

ബൃഹസ്പതി വലിയ തോതിലുള്ള ആദരവ് നേടിയിരുന്ന ആളായിരുന്നുവെന്നതിന്റെ ഫലമായിരിക്കാം കനകഹാല പൊടുന്നനെ എഴുന്നേറ്റ് ഔപചാരികമായ നമസ്തേക്കുശേഷം പുറത്തേക്കിറങ്ങി. നന്തിയും അവരെ പിന്തുടര്ന്നു. ബൃഹസ്പതി ശിവനെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചു. "യഥാര്ത്ഥത്തില് താങ്കള് ചോദിക്കാനുദ്ദേശിച്ചിരുന്ന ചോദ്യം എന്താണ് ഇനിയും ചോദിക്കാത്തത്?"

പ്രണയവും പ്രത്യാഘാതങ്ങളും

ഒന്ന് പത്

“അവരുടെ മുന്നില് വെച്ച് അങ്ങയോട് ചോദ്യമുന്നയിക്കാൻ ഞാനിഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. അത്ര ശക്തമാണ് അവരുടെ വിശ്വാസം.” ചുണ്ടുകോട്ടി മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ വിശദമാക്കി. അവൻ ബൃഹസ്പതിയെ ഇഷ്ടപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. തന്നെ സമാന നിലവാരത്തിലുള്ള ഒരുത്തനായി കണക്കാക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയോട് ഇടപെടുന്നത് അവൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു.

ബൃഹസ്പതി തലകുലുക്കി. “എനിക്ക് മനസ്സിലാകുന്നുണ്ട് സുഹൃത്തേ. താങ്കള്ക്കെന്താണ് ചോദിക്കാനുള്ളത്?”

“എന്തുകൊണ്ട്?” ശിവൻ ചോദിച്ചു. “എന്തുകൊണ്ടാണ് സോമരസത്തിന് എന്റെ ശരീരത്തില് പ്രത്യേകതകള് സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയുന്നത്? എനിക്ക് നീലകണ്ഠമുണ്ടായിരിക്കാം. പക്ഷേ, അതുകൊണ്ട് ഞാനെങ്ങനെയാണ് സൂര്യവംശികളുടെ രക്ഷകനായിത്തീരുന്നതെന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ശ്രീരാമദേവൻ പൂർത്തീകരിക്കാതെ ശേഷിച്ചുപോയ ദൗത്യം പൂർത്തീകരിക്കുന്നവൻ ഞാനായിരിക്കുമെന്നും ചന്ദ്രവംശികളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നയാള് ഞാനായിരിക്കുമെന്നും ഒക്കെയാണ് ചക്രവർത്തി എന്നോട് പറഞ്ഞത്.”

“അദ്ദേഹം അങ്ങനെ പറഞ്ഞുവോ?” അദ്ഭുതം മൂലം കണ്ണുകള് വിടർത്തി ബൃഹസ്പതി ചോദിച്ചു. “ചില സമയത്ത് ചക്രവർത്തി ഇങ്ങനെയാണ് പക്ഷേ, ഒരു കാര്യം പറയാം. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതുമുഴുവൻ ശരിയാണെന്ന് ഞാൻ പറയുകയില്ല. നീലകണ്ഠൻ സൂര്യവംശികളെ രക്ഷിക്കുമെന്ന് ഐതിഹ്യത്തില് കൃത്യമായി ഒരിടത്തും പറയുന്നില്ല. ഐതിഹ്യം പറയുന്നത് രണ്ടു കാര്യങ്ങളാണ്. നീലകണ്ഠൻ സപ്തസിന്ധുവില് നിന്നായിരിക്കുകയില്ല എന്നതാണ് ഒന്നാമത്തെ കാര്യം. നീലകണ്ഠൻ ‘തിന്മയുടെ വിനാശകൻ’ ആയിരിക്കുമെന്നതാണ് രണ്ടാമത്തെ കാര്യം. ചന്ദ്രവംശികള് വ്യക്തമായും തിന്മയായതിനാല് മെലുഹന്മാര് നിശ്ചയമായും വിശ്വസിക്കുന്നത് നീലകണ്ഠൻ ചന്ദ്രവംശികളെ നശിപ്പിക്കുമെന്നാണ്. എന്നാല് ചന്ദ്രവംശികളെ നശിപ്പിച്ചതുകൊണ്ട് സൂര്യവംശികളെ രക്ഷിക്കുമെന്ന് അർത്ഥമില്ല! ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രശ്നം കൂടാതെ മറ്റ് നിരവധി പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട് ഞങ്ങള്ക്ക് പരിഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.”

“എന്തുതരത്തിലുള്ള പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട്? നാഗന്മാരുടേതു പോലുള്ള പ്രശ്നങ്ങളാണോ?”

ബൃഹസ്പതി ഒരുനിമിഷം സന്ദേഹിച്ചു. വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമാണ് അദ്ദേഹം അതിനു മറുപടി പറഞ്ഞത്. “പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട് നിരവധിയുണ്ട്. അവ പരിഹരിക്കുവാൻ ഞങ്ങളു് കഠിനാധ്വാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇനി, എന്തുകൊണ്ടാണ് സോമരസം താങ്കളുടെ ശരീരത്തില് മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നത് എന്ന ചോദ്യത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവരാം.”

“അതെ, എന്തുകൊണ്ടാണത് മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നത്? എന്തുകൊണ്ടാണ് എന്റെ കഴുത്ത് നീല നിറമായിത്തീർന്നത്? എന്റെ ശരീരം ദുഷിക്കുന്നത് അത് എങ്ങനെ തടഞ്ഞുവെന്ന കാര്യം വിട്ടുകളയാം. എന്നാൽ സ്ഥാനം തെറ്റിയ എന്റെ തോളെല്ലാം തണുപ്പുകൊണ്ടു മരവിച്ചുപോയ ഒരു കാൽവിരലും ശരിയാക്കിയത് സോമരസമാണ്.”

“സോമരസം പരിക്ക് ഭേദമാക്കിയെന്നോ?” വിശ്വാസം വരാത്തമട്ടിൽ ബൃഹസ്പതി ചോദിച്ചു. “അസാധ്യം! രോഗങ്ങളു് വരുന്നതും വാർദ്ധക്യവും അത് തടയും. പക്ഷേ, പരിക്കുകൾ ഭേദമാക്കാറില്ല.”

“എങ്കിലും എന്റെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങനെ സംഭവിച്ചു.”

ബൃഹസ്പതി അല്പനേരം ആലോചിച്ചു. “ഇതിന് കൃത്യമായ ഉത്തരം കിട്ടാൻ ഞങ്ങളു് പരീക്ഷണങ്ങളു് നടത്തേണ്ടതായി വരും. എങ്കിലും ഇപ്പോൾ എനിക്ക് ഒരൊറ്റ വിശദീകരണമേ നൽകാനാവൂ. ഹിമാലയസാനുക്കളു്ക്കപ്പുറത്തുള്ള പ്രദേശത്തുനിന്നാണ് താങ്കളുടെ വരവെന്നാണ് എനിക്കു ലഭിച്ച വിവരം. ശരിയല്ലേ?”

ശിവൻ തലയാട്ടി.

“മലമുകളിലേക്കു പോകുന്നതോടും വായുവിന്റെ കട്ടി കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞു വരും.” ബൃഹസ്പതി തുടർന്നു “നേർത്തവായുവിൽ പ്രാണവായുവിന്റെ അളവ് കുറഞ്ഞിരിക്കും. പ്രാണവായു കുറച്ച് ഉപയോഗിച്ച് താങ്കളുടെ ശരീരത്തിന് അതിജീവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നാണ് അതിനർത്ഥം. തത്ഫലമായി ജ്വലനകാരികളു് താങ്കളുടെ ശരീരത്തിൽ വലിയ പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാക്കിയിട്ടില്ല. ആയതുകൊണ്ടാണ് സോമരസത്തിലെ പ്രതിജ്വലനകാരികളു് താങ്കളുടെ ശരീരത്തിൽ കൂടുതൽ ശക്തമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടാകുക.”

“അത് ഒരു കാരണമായിരിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “എങ്കിലും അതായിരുന്നു കാരണമെങ്കിൽ എന്റെ ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട ആളുകളുടെയെല്ലാം കഴുത്തിൽ തണുപ്പും നീലനിറവും ഉണ്ടാകേണ്ടതായിരുന്നു. എന്തിന് എനിക്കു മാത്രം?”

“അത് ശ്രദ്ധേയമായ കാര്യമാണ്.” ബൃഹസ്പതി അംഗീകരിച്ചു. “എങ്കിൽ ഒരു കാര്യം പറയൂ. നിങ്ങളുടെ ഗോത്രവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവർക്ക് മുൻപുണ്ടായിരുന്ന അവസ്ഥയിൽനിന്നും മെച്ചമുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?”

“യഥാർത്ഥത്തിൽ അതുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.”

“എങ്കിൽ നിങ്ങളു് ശ്വസിച്ച ആ നേർത്തവായുവിന് ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രധാന പങ്കുണ്ട്. എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ ഗോത്രവർഗ്ഗത്തിനു മുഴുവനും ‘നീലക്കുഴുത്ത്’ ബാധിക്കാത്തതിനാൽ ഈ നേർത്തവായുവിന്റെ സിദ്ധാന്തം ഭാഗികമായ വിശദീകരണമേ ആകുന്നുള്ളൂ. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങളു് കൂടുതൽ ഗവേഷണം നടത്താൻ സാധിക്കും. ഈ നീലകണ്ഠത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ശാസ്ത്രീയമായ വിശദീകരണം ലഭിക്കുമെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്.

ബൃഹസ്പതിയുടെ അവസാനത്തെ പ്രസ്താവനയുടെ ലക്ഷ്യം വായിച്ചെടുത്തുവെന്ന് ശിവന്റെ ആഴ്ന്നിറങ്ങുന്ന കണ്ണുകളിലെ ഭാവം വ്യക്തമാക്കി. “അപ്പോൾ നീലകണ്ഠന്റെ ഐതിഹ്യത്തിൽ അങ്ങു് വിശ്വസിക്കുന്നില്ല, അല്ലേ?”

ബൃഹസ്പതി ശിവനെ നോക്കി പതിയെ ചിരിച്ചു. അദ്ദേഹം ശിവനെ ഇഷ്ടപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. ശിവനെ നോവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളൊന്നും പറയാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചില്ല. എന്നാൽ അസത്യം പറയാനും അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. “ഞാൻ ശാസ്ത്രത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. അത് എല്ലാറ്റിനും പരിഹാരവും യുക്തിഭദ്രതയും നൽകുന്നു. എന്തെങ്കിലും കാര്യം

അദ്ഭുതമാണെന്നുതോന്നുവെങ്കിൽ, അതിന് അടിസ്ഥാനമായ ശാസ്ത്രീയ കാരണം കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല എന്നതാണ് അതിനുള്ള വിശദീകരണം."

"എങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ടാണ് മെലൂഹയിലെ ജനങ്ങളെ പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനായി ശാസ്ത്രത്തെ ആശ്രയിക്കാത്തത്?"

"എനിക്കാ കാര്യത്തിൽ ഉറപ്പില്ല." ബൃഹസ്പതി ആലോചനാപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. "കാരണം, ശാസ്ത്രം കഴിവുറ്റ അതേ സമയം ആർദ്രഹൃദയനല്ലാത്ത ഒരു യജമാനനാണ്. ഒരു നീലകണ്ഠനെപ്പോലെ ശാസ്ത്രം നിങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളെ പരിഹരിക്കുകയില്ല. പോരാട്ടത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളെ നൽകുക മാത്രമേ ശാസ്ത്രം ചെയ്യുകയുള്ളൂ. പ്രശ്നങ്ങളെ സ്വന്തമായി പരിഹരിക്കുന്നതിനുപകരം ഒരു രക്ഷകനെ കാത്തിരിക്കുന്നതാണ് കൂടുതൽ അനായാസകരമായ ജോലിയെന്നാണ് മിക്കവാറും ആളുകൾ കരുതുന്നത്."

"അങ്ങനെയെങ്കിൽ മെലൂഹയിൽ നീലകണ്ഠന്റെ നിയോഗമെന്താണെന്നാണ് അങ്ങ് കരുതുന്നത്?"

ബൃഹസ്പതി ശിവനെ സഹതാപപൂർവ്വം നോക്കി. "യഥാർത്ഥ സൂര്യവംശികളെ മറ്റൊരാളിന്റെ മേൽ തങ്ങളുടെ പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന്റെ ചുമതല കെട്ടിവെക്കുന്നതിലും അയാളിന്റെ അദ്ഭുതങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതിലും നല്ലത് സ്വന്തമായി അത് പരിഹരിക്കുവാൻ കോപ്പുകൂട്ടുന്നതാണ്. തന്റെ കഴിവിന്റെയും കരുത്തിന്റെയും പരമാവധിയിലേക്ക് സ്വയം നയിക്കുക എന്നതാണ് ഒരു യഥാർത്ഥ സൂര്യവംശിയുടെ കർത്തവ്യം. നീലകണ്ഠൻ എത്തിച്ചേരുന്നതോടെ തിന്മയുടെ നാശം അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്ന സൂര്യവംശിയുടെ ശക്തി ഇരട്ടിക്കേണ്ടതാണ്."

ശിവൻ തലകുലുക്കി.

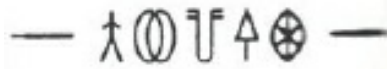
"വിശ്വാസത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദംമൂലം, ആഗ്രഹിക്കാത്ത ഉത്തരവാദിത്തം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്റെ വിഷമതകളെ താങ്കളെ ബാധിക്കുമെന്ന ഉത്കണ്ഠ താങ്കൾക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ?" ബൃഹസ്പതി ചോദിച്ചു.

"എന്റെ ഉത്കണ്ഠ അതല്ല" ശിവൻ പ്രതിവചിച്ചു. "ഇത് ഒരു മഹത്തായ രാജ്യമാണ്. ഇവിടേക്കുവേണ്ടി കഴിയാവുന്ന സഹായങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യാനൊരുക്കമാണ്. പക്ഷേ, ഇവർ സംരക്ഷണത്തിനായി എന്നെ വല്ലാതെ ആശ്രയിക്കുന്നു. എനിക്കതിനു സാധിക്കാതെ വരുന്നു എന്നുവെച്ചാൽ? എന്നിൽ നിന്നും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതെല്ലാം എനിക്കു ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് ഇപ്പോഴുതന്നെ പറയാൻ എനിക്കു കഴിയില്ല. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ എനിക്കെങ്ങനെ വാക്കുകൊടുക്കാനാവും?"

ബൃഹസ്പതി പുഞ്ചിരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയമഗ്രന്ഥമനുസരിച്ച് സ്വന്തം വാക്ക് വളരെ ഗൗരവതരമായി പാലിക്കുന്നവന് ആദരവ് അർഹിക്കുന്നവനാണ്.

"ശിവൻ. താങ്കളെ കാഴ്ചക്ക് നല്ലൊരു മനുഷ്യനാണ്. വരാൻ പോകുന്ന നാളുകളിൽ താങ്കൾക്ക് മിക്കവാറും ഒട്ടനവധി സമ്മർദ്ദങ്ങളെ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ട് ശ്രദ്ധയോടെ ഇരിക്കണം സുഹൃത്തേ. ആ നീലകണ്ഠവും അത് ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന അന്ധവിശ്വാസവും മൂലം താങ്കളെടുക്കുന്ന എന്തുതീരുമാനവും ഈ രാജ്യത്തു പടർന്നുപിടിക്കും. ഒരുകാര്യം ഓർക്കുക ഒരു മനുഷ്യന് ഇതിഹാസമാണോ അല്ലയോ എന്നു നിശ്ചയിക്കുന്നത് ചരിത്രമാണ് അല്ലാതെ ഭാവി പ്രവചിക്കുന്നവരല്ല."

തന്റെ കഷ്ടസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് മനസ്സിലാക്കിയ ഒരാളെങ്കിലും ഉണ്ടല്ലോ എന്നു മനസ്സിലാക്കിയ സന്തോഷത്തിൽ ശിവൻ മന്ദഹസിച്ചു. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് അല്പം ഉപദേശമെങ്കിലും നൽകാൻ അയാളെ തയ്യാറായിരുന്നു എന്നതാണ് അതിലും

സായാഹ്നത്തിന്റെ അവസാനപാദം. അന്നുച്ചതിരിഞ്ഞ് ബൃഹസ്പതിയോടൊത്ത് മന്ദരപർവ്വതത്തിൽ നടത്തിയ ആസ്വാദ്യകരവും വിശദവുമായ സന്ദർശനത്തിനുശേഷം ശിവൻ തന്റെ ശയ്യയിൽ ഒരു ഗ്രന്ഥം വായിച്ചുകൊണ്ടു കിടക്കുകയായിരുന്നു ഒരു ഒഴിഞ്ഞ ചില്ലം തൊട്ടടുത്തുള്ള മേശപ്പുറത്ത് കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

ശിവൻ വായിച്ചിരുന്ന 'അസുരന്മാർക്കെതിരെയുള്ള ധർമ്മയുദ്ധം' എന്ന ഗ്രന്ഥം അവന്റെ മനസ്സിനെ അസ്വസ്ഥമാക്കി. അസുരന്മാർ പിശാചുക്കളായിരുന്നു. അത്യധികം വെറുപ്പോടെയാണ് അവർ ദേവന്മാരോടു പെരുമാറിയിരുന്നത്. അസുരന്മാർ ദേവന്മാരുടെ നഗരങ്ങളെ ആക്രമിക്കുകയും ദേവന്മാർക്കിടയിൽ ആസുരജീവിത ശൈലികള് വ്യാപിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ശിവൻ അതൊരു അദ്ഭുതമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ യുദ്ധവിജയം നേടുവാനായി ദേവന്മാർ സ്വീകരിച്ചിരുന്ന അധർമ്മികമായ നടപടികള് ശിവനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു. രുദ്രദേവൻ, മഹാനായ ഒരു വ്യക്തിയായിരുന്നുവെങ്കിലും ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ നന്മക്കുവേണ്ടി ദേവന്മാർ നടത്തിയ ഈ അധർമ്മികപ്രവൃത്തികളെ അദ്ദേഹം കണ്ടില്ലെന്നു നടിച്ചു.

അതിഥി മന്ദിരത്തിനു പുറത്ത് കോലാഹലം കേൾക്കുന്നതായി ശിവനു തോന്നി. ഒന്നാംനിലയിലെ മട്ടുപ്പാവിലെ നിന്നുകൊണ്ട് പുറത്തേക്കു നോക്കിയ ശിവൻ കണ്ടത് രാജകീയ യാത്രാ സംഘം അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നതാണ്. അരിഷ്ടനേമി സൈനികസംഘം ചിട്ടയോടെ വരിയായി നിന്നുകൊണ്ട് ആചാരപ്രകാരമുള്ള അഭിവാദ്യമർപ്പിച്ചു. രണ്ടാമത്തെ രാജവാഹനത്തിൽനിന്നും കുറച്ചാളുകള് പുറത്തിറങ്ങി. രാജകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട ആളുകളായിരുന്നുവെങ്കിലും അരിഷ്ടനേമികള് അവരോട് അതിരുകടന്ന ഭയഭക്തി ബഹുമാനം കാണിക്കുന്നില്ല എന്നത് ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. എല്ലാവരും തുല്യരായിരിക്കണമെന്ന മെലുഹൻ ചിന്തയുടെ പ്രകടനമായിരിക്കാം അതെന്ന് ശിവൻ സംശയിച്ചു.

എന്നാൽ പർവ്വതേശ്വരൻ ഇറങ്ങിവന്ന അഞ്ചാമത്തെ രഥം കണ്ടപ്പോള് ശിവന്റെ തുല്യതാ സിദ്ധാന്തത്തിനുനേരെ വെല്ലുവിളി ഉയർന്നു. ഇവിടെ അരിഷ്ടനേമി സൈനികർ ജാഗ്രതയും തിടുക്കവും കാട്ടി. മുതിർന്ന ഭടന് പർവ്വതേശ്വരനുമുന്നിൽ കുതിച്ചെത്തി. അതിശക്തമായി തറയിൽ ചവിട്ടിനിന്നുകൊണ്ട് വലതുകൈ ചുരുട്ടി പൊടുന്നനെ ഇടതുനെഞ്ചിലിടിച്ച് ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയാണ് അയാള് പർവ്വതേശ്വരനെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തത്. മെലുഹൻ ശൈലിയിലുള്ള സൈനികാഭിവാദ്യം. ആ അഭിവാദ്യത്തിനു തൊട്ടുപിന്നാലെ അയാള് സർവ്വസൈന്യാധിപനെ തലകുനിച്ചു വണങ്ങി. അയാളുടെ പുറകെ വന്ന സൈനികർ തങ്ങളുടെ പടനായകന് കാണിച്ചത് അനുകരിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരൻ ഔപചാരികമായി പതിയെ തലയൊന്നു കുനിച്ച് പ്രത്യഭിവാദ്യം ചെയ്തു. തുടർന്ന് സൈനികരുടെ അടുത്തുചെന്ന് അവരുടെ നില പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സർവ്വസൈന്യാധിപനു രണ്ടടി പുറകിലായി പടനായകൻ സാവധാനം അടിവെച്ചടിവെച്ച് നടന്നു.

പർവ്വതേശ്വരൻ വഹിച്ചിരുന്ന പദവികൊണ്ടല്ല അദ്ദേഹത്തിന് ആ ആദരവ് ലഭിച്ചതെന്ന് ശിവൻ തോന്നിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിനു ലഭിച്ചതായിരുന്നു അത്. പരക്കെ സ്വഭാവമായിരുന്നെങ്കിലും ധീരനായ

പോരാളിയായിരുന്നു പർവ്വതേശ്വരൻ. അതിന്റെ പേരിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു സർവ്വസൈന്യാധിപനു ലഭിക്കേണ്ടതായ എല്ലാ ആദരവും ലഭിച്ചിരുന്നത്. വാക്കു പാലിച്ചിരുന്ന സൈന്യാധിപനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. തന്റെ സൈന്യാധിപന്റെ സവിശേഷശ്രദ്ധ ലഭിക്കുന്നതിൽ തലകുനിച്ചുവണങ്ങുന്ന ഓരോ അരിഷ്ടനേമിയുടെയും കണ്ണുകളിൽ അതിന്റെ അഭിമാനവും കരുത്തും കാണാമായിരുന്നു.

അല്പസമയത്തിനുശേഷം തന്റെ മുറിയുടെ വാതിലിൽ ആരോ പതിയെ മുട്ടുന്നത് ശിവന് കേട്ടു. വാതിലിനപ്പുറത്ത് ആരായിരിക്കും എന്ന് ശിവന് കൂടുതൽ ഊഹിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. ചെറുതായൊന്ന് നെടുവീർപ്പിട്ട് അവന് വാതിൽ തുറന്നു. ഒട്ടും പരിചിതമല്ലാത്ത കഞ്ചാവിന്റെ തീക്ഷ്ണഗന്ധം തന്റെ ബോധമണ്ഡലത്തിലേക്ക് അടിച്ചുകയറിയതോടെ ദക്ഷന്റെ മുഖത്തെ പുഞ്ചിരി മാഞ്ഞു. 'എന്താണി ദുർഗന്ധം?' ഇടതുവശത്തു നിൽക്കുന്ന ബൃഹസ്പതിയോട് ദക്ഷന് ചോദിച്ചു. 'സ്വാമിയുടെ മുറി മാറ്റി കൊടുക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന് അസൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നതൊന്നും പാടില്ല.'

'പ്രഭോ ശിവന് ഈ ഗന്ധം സുഖപ്രദമാണെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്.' ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

'ഈ ഗന്ധം എന്റെ കൂടെയുള്ളതാണ് പ്രഭോ.' ശിവന് പറഞ്ഞു. 'എനിക്കിത് ഇഷ്ടമാണ്.'

ദക്ഷന് ഒന്നു ഞെട്ടി. തന്റെ മുഖത്തെ നീരസം മറയ്ക്കാൻ അദ്ദേഹം യാതൊന്നും ചെയ്തില്ല. എന്നാൽ വളരെ പെട്ടെന്നു തന്നെ അദ്ദേഹം ശാന്തത വീണ്ടെടുത്തു. എന്തൊക്കെയായാലും സ്വാമിക്ക് ഈ ദുർഗന്ധം ഇഷ്ടമാണ്. "ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചതിൽ ക്ഷമ ചോദിക്കുന്നു, പ്രഭോ." പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. "ഞാൻ കൂടുംബസമേതം അതിഥിമന്ദിരത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു എന്നത് അങ്ങയെ അറിയിക്കാമെന്നു കരുതി."

'അത് അറിഞ്ഞതിൽ സന്തോഷമുണ്ട്. പ്രഭോ.' ഔപചാരികമായ വന്ദനത്തോടുകൂടി ശിവന് പറഞ്ഞു.

"നന്നായി, ഗംഭീരമായി." പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷന് തന്റെ മനസ്സിനെ കീഴടക്കിയിരുന്ന ചോദ്യത്തിലേക്കു കടന്നു. "പ്രഭോ, സോമരസത്തെക്കുറിച്ചു അങ്ങയുടെ അഭിപ്രായമെന്താണ്? അത് ശരിക്കും ദേവപാനീയം തന്നെയല്ലേ?"

"അതെ, മഹാരാജന്. അത് ഒരു അദ്ഭുതകരമായ പാനീയമായി എനിക്കു തോന്നുന്നു."

"അതാണ് ഞങ്ങളുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. "ദക്ഷന് തുടർന്നു "ഞങ്ങളുടെ രാജ്യത്തുടനീളം സഞ്ചരിച്ചാൽ ഞങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയുടെ മേന്മ അങ്ങ് മനസ്സിലാക്കും. അതിനെ സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിനായി എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുവാൻ അങ്ങേക്ക് തോന്നാതിരിക്കുകയില്ല."

"മഹാരാജന്, അങ്ങയുടെ നാടിനെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് വലിയ മതിപ്പുതോന്നുന്നു. ഇത് മഹത്തായ രാജ്യമാണ്. ജനങ്ങളെ നല്ലപോലെ സംരക്ഷിക്കുന്ന രാജ്യമാണിത്. ഈ ജീവിതരീതി സംരക്ഷിച്ചു നിർത്തേണ്ട ഒന്നാണ്. പക്ഷേ, എനിക്ക് എന്തു ചെയ്യാനാകും എന്ന കാര്യത്തിലാണ് എനിക്ക് ഉറപ്പില്ലാത്തത്. താങ്കളുടെ രാജ്യത്തിന്റെ സംസ്കാരം ഏറ്റവും ആധുനികമാണ്. ഞാനാണെങ്കിലോ വെറുമൊരു ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരനും."

“പ്രഭോ, വിശ്വാസം വളരെ ശക്തമായ ഒരായുധമാണ്.” അപേക്ഷാരുപത്തില് കൈകള് കുപ്പിക്കൊണ്ട് ദക്ഷന് പറഞ്ഞു “ഞങ്ങളുടെ അങ്ങയിലുള്ളതുപോലെത്തന്നെ അങ്ങേക്ക് തന്നത്താൻ വിശ്വാസമുണ്ടാകണമെന്നതാണ് ഏറ്റവും അത്യാവശ്യമായ കാര്യം. അങ്ങ് കുറച്ചു ദിവസം കൂടി ഈ രാജ്യത്ത് താമസിച്ചാല് അങ്ങയുടെ സാന്നിധ്യം ഇവിടത്തെ ജനങ്ങളിലുണ്ടാക്കുന്ന പ്രഭാവത്തെക്കുറിച്ചു മനസ്സിലാകും. അപ്പോള് ഈ രാജ്യത്തിനു വേണ്ടി എന്ത് ചെയ്യാന് കഴിയുമെന്ന് അങ്ങേക്കു മനസ്സിലാകും.”

ദക്ഷന്റെ ശിശുസഹജമായ വിശ്വാസങ്ങളോട് തർക്കിക്കുന്നത് ശിവന് ഉപേക്ഷിച്ചു.

ശിവന്റെ രക്ഷക്കെത്തുന്നതിനുമുമ്പ് ബൃഹസ്പതി കണ്ണിറുക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

“മഹാരാജൻ, ശിവന് ക്ഷീണം ബാധിച്ചതുപോലെ തോന്നുന്നു. പകലിന് നല്ല ദൈർഘ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിശ്രമിക്കട്ടെ. ഇനി നാളെ സംസാരിച്ചാല് പോരെ?”

ദക്ഷന് പുഞ്ചിരിച്ചു. “ബൃഹസ്പതി ഒരുപക്ഷേ, നിങ്ങള് പറഞ്ഞത് ശരിയായിരിക്കും. പ്രഭോ, അങ്ങയെ ശല്യപ്പെടുത്തിയെങ്കില് എന്നോടു ക്ഷമിക്കുക. നാളെ പ്രഭാതദക്ഷണ സമയത്ത് കാണാം. ഈ രാത്രി സുഖമായിരിക്കട്ടെ.”

“ശുഭരാത്രി” ശിവന് പ്രതിവചിച്ചു.

ദക്ഷന് പ്രഹാർദീപത്തില് നോക്കിയിരിക്കുന്നേരം സതി ദക്ഷണം വിളമ്പുന്ന മേശയ്ക്കടുത്ത് ആകാംക്ഷയോടെ ഇരുന്നു. ദക്ഷന്റെ ഇടതുഭാഗത്തായി കനകഹാല, ബൃഹസ്പതി, പർവ്വതേശ്വരൻ എന്നിവർ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ദക്ഷന്റെ വലതുഭാഗത്തുള്ള ഇരിപ്പിടം ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അത് ‘നീലകണ്ഠ’നുള്ളതെന്ന് സതി മനസ്സില് കരുതി. ഒഴിഞ്ഞുകിടന്ന ഇരിപ്പിടത്തിനടുത്തുള്ള മറ്റൊരു ഇരിപ്പിടത്തില് സതിയും അതിനടുത്തുള്ള വലതുഭാഗത്തെ ഇരിപ്പിടത്തില് അവളുടെ അമ്മ വീരിണിയും ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഇരിപ്പിടങ്ങള് ശരിയായ ക്രമത്തിലാണ് കിടക്കുന്നതെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ദക്ഷന് വല്ലാതെ ബദ്ധപ്പെട്ടിരുന്നു.

സതി ആ ഏർപ്പാടുകളെല്ലാം നിരീക്ഷിച്ചു. സാധാരണയായി മെലുഹന്മാർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന നിലത്തു നിരത്തുന്ന ചെറിയ പതുപതുത്ത ഇരിപ്പിടങ്ങളും ഉയരം കുറഞ്ഞ കൈ ഉയർത്താവുന്ന ദക്ഷണം നിരത്തിവെക്കാനുള്ള മേശയുമായിരുന്നില്ല അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നത്. സാധാരണ ഉയരം കൂടിയ മേശയും ദക്ഷണം കഴിക്കാനിരിക്കുവാനുപയോഗിക്കുന്ന ഉയരമുള്ള ഇരിപ്പിടങ്ങളുമാണ് അവിടെ നിരത്തിയിരുന്നത്. ആരും ഏറെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്ന വാഴയിലകള്ക്കു പകരം സ്വർണ്ണത്തളികകള് സ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്നു. രൂപിവർദ്ധകങ്ങളായ മണ്കോപ്പകള്ക്കുപകരം വെള്ളികൊണ്ടുള്ള കോപ്പകള് സ്ഥലം പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. തന്റെ പിതാവ് ഈ പ്രാതല് സമാഗമം ഒരു സംഭവമാക്കി മാറ്റിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് സതിക്കു തോന്നി. മുന്പും പല നീലകണ്ഠന്മാരിലും അദ്ദേഹം തന്റെ പ്രതീക്ഷകളുറപ്പിച്ചിരുന്ന കാര്യം അവളോർത്തു. ആ അദ്ഭുതവിദ്യക്കാരെല്ലാം പിന്നീട് വ്യാജന്മാരായിത്തീർന്നു. തന്റെ പിതാവിന് ഒരിക്കലുംകൂടി അങ്ങനെയൊരു അനുഭവം ഉണ്ടാകരുതെന്ന് അവള് ആഗ്രഹിച്ചു.

ശിവനും നന്തിയും അങ്ങോട്ടുവരുന്നുണ്ടെന്ന് ഒരു വിളംബരക്കാരന് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ആ ഭഗവാനെ സ്വീകരിക്കാനായി ഔപചാരികമായ

നമസ്തേയുമായി ദക്ഷൻ എഴുന്നേറ്റു നിന്നപ്പോള് മറ്റൊരാള്ക്കു കീഴടങ്ങുന്ന വിധത്തിലുള്ള ചക്രവർത്തിയുടെ പെരുമാറ്റം കണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ കണ്ണുരുട്ടി. അതേസമയം തന്നെ അബദ്ധവശാല് താഴേക്കു തട്ടിയിട്ട ഒരു കോപ്പ എടുക്കുവാനായി സതി താഴേക്കു കുനിഞ്ഞു.

“പ്രഭോ,” ആ മേശക്കു ചുറ്റും നിന്നിരുന്ന ആളുകളെക്കു നേരെ ചൂണ്ടി ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു “അങ്ങേക്കറിയുന്നതുപോലെ ഇത് കനകഹാല, അത് ബൃഹസ്പതി, അപ്പുറത്ത് പർവ്വതേശ്വരൻ ഇവിടെ വലത്തേ അറ്റത്ത് എന്റെ പത്നി വീരിണി.”

വീരിണിക്കുനേരെ നമസ്തേ എന്ന് അഭിവാദ്യം ചെയ്തശേഷം പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ തലകുനിച്ചു വന്ദിച്ചു.

“അതിനടുത്തത്” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ വിശാലമായി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടുനിന്നപ്പോള് താഴെനിന്നും പൊക്കിയെടുത്ത കോപ്പയുമായി സതി ഉയർന്നുവന്നു. “എന്റെ പുത്രി സതി രാജകുമാരി.”

തന്റെ ജീവൻ തനിക്കുനേരെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോള് ശിവന്റെയുള്ളില് നിന്നും ഒരു ദീർഘനിശ്വാസം പുറത്തുവന്നു. അവന്റെ ഹൃദയം ഭ്രാന്തമായ താളത്തില് സ്പന്ദിച്ചു. ഈ ലോകത്തില്വെച്ച് താന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആ സുഗന്ധത്തിന്റെ ഒരു സ്പർശം തനിക്കു ലഭിച്ചുവെന്ന് അവന് ആണയിടാന് സാധിച്ചു. സൂര്യാസ്തമയസമയത്ത് പരിശുദ്ധ തടാകം പ്രസരിപ്പിക്കുന്ന ആ സുഗന്ധം. മുന്പ് സംഭവിച്ചതുപോലെ ഇപ്പോഴും അവനാ മന്ത്രജാലത്തിന് വശംവദനായി.

അസ്വസ്ഥതയാര്ന്ന ഒരു മൗനം ആ മുറിയില് നിറഞ്ഞുനിന്നു. സതിയുടെ കൈയില്നിന്ന് ഒരിക്കല്കൂടി താഴെവീണ നിര്ഭാഗ്യവതിയായ വെള്ളിക്കോപ്പയുടെ ശബ്ദമല്ലാതെ മറ്റൊന്നും അവിടെ ഉയർന്നുകേട്ടില്ല. നിലത്തുകിടന്നുരുണ്ട ആ കോപ്പയുടെ ശബ്ദം സതിയുടെ നിർന്നിമേഷമായ നോട്ടത്തെ തെല്ലി അലോസരപ്പെടുത്തി. അമാനുഷികമായ പരിശ്രമത്തിലൂടെ തന്റെ മുഖത്തെ നടക്കത്തിന്റെ ഭാവം മറച്ചുപിടിക്കുവാന് അവള് ശ്രമിച്ചു. തൊട്ടുമുന്പ് ശിവനോടൊത്ത് നൃത്തം ചെയ്തതുപോലെ കിതക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു അവള്. അവളുടെ ആത്മാവും അതുതന്നെയാണ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നത് എന്ന കാര്യമാണ് അവള്ക്കു മനസ്സിലാകാതിരുന്നത്.

അദ്ഭുതസ്തബ്ധരായ ആ ഇണകളെ ദക്ഷൻ ആഘോദപൂർവ്വം നോക്കി. താന് ചിട്ടപ്പെടുത്തിയ നാടകം ഭംഗിയായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് നോക്കിനില്ക്കുന്ന ഒരു സൂത്രധാരന്റെ ഭാവമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്. ശിവന്റെ തൊട്ടുപുറകില് നിന്നിരുന്ന നന്തിക്ക് സതിയുടെ ഭാവം വ്യക്തമായി കാണാമായിരുന്നു. പൊടുന്നനെ അയാളെല്ലാം വ്യക്തമായി. നൃത്തപരിശീലനവും വികർമസ്പർശവും ശുദ്ധീകരണവും സ്വാമിയുടെ അസ്വസ്ഥതയും അയാള് ഉള്ക്കൊണ്ടു. അയാളുടെ ഒരുവശം ഭയപ്പെട്ടപ്പോള് മറ്റൊരുഭാഗം അതെല്ലാം പെട്ടെന്ന് സമന്വയിച്ചെടുത്തു. തന്റെ സ്വാമിക്ക് ഇതാണ് താല്പര്യമെങ്കില് തനിക്കു കഴിയാവുന്ന വിധത്തിലെല്ലാം അതിനെ പിന്തുണക്കുമെന്ന് അയാള് നിശ്ചയിച്ചു. അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ സാഹചര്യത്തിന്റെ വ്യംഗ്യത്തെക്കുറിച്ച് കടുത്ത ആലോചനയിലേര്പ്പെട്ട ബൃഹസ്പതി ആ ഇണകളെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ അവിടെ നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം മറച്ചുപിടിക്കാത്ത വെറുപ്പോടെ നോക്കിക്കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം തെറ്റായിരുന്നു. അസാമാന്യീകവും നിയമവിരുദ്ധവുമായിരുന്നു.

“പ്രഭോ.” വലതുഭാഗത്ത് ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഇരിപ്പിടത്തിലേക്കു ചൂണ്ടി ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു “അങ്ങ് ദയവായി അവിടെ ഇരിക്കണം, എന്നിട്ട് നമുക്ക് ആരംഭിക്കാം.”

സതി അസ്വസ്ഥയായി തല ഉയർത്തിനോക്കി.

എന്തുകൊണ്ടാണെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ, ഈ പദ്ധതി അംഗീകരിക്കരുതെന്ന് തന്നോടാരോ പറയുന്നതുപോലെ സതിക്കു തോന്നി. എന്നാൽ അവളുടെ മനസ്സിന്റെ മറുപാതി ഇതിൽ ഭയക്കാനൊന്നുമില്ലെന്ന് അവളോടു പറഞ്ഞു. ഒരു വികർമയായി ജീവിച്ച ആ എണ്ണത്തിയഞ്ചുവർഷത്തിൽ ഒരിക്കൽപോലും അവളു് നിയമം ലംഘിച്ചിട്ടില്ല. എന്താണ് ശരി അല്ലെങ്കിൽ ശരിയല്ലാത്തതെന്താണ് എന്ന് തിരിച്ചറിയാനുള്ള ആത്മനിയന്ത്രണം അവളു്ക്കുണ്ടായിരുന്നു.

എന്നാൽ ശിവൻ അങ്ങനെയുള്ള മനസ്സാക്ഷിക്കുത്തൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വളരെ പ്രകടമായ സന്തോഷത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു “മഹാരാജൻ, അത് നല്ല ആശയമാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. എനിക്കും നന്തിക്കും രാജ്ഞിയോടും രാജകുമാരിയോടുമൊത്ത് ദേവഗിരിയിലേക്കു സഞ്ചരിക്കാമല്ലോ.”

“അപ്പോള് അത് തീരുമാനമായി.” പ്രകടമായും തൃപ്തനായിക്കഴിഞ്ഞ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. പിന്നെ പർവ്വതേശ്വരനുനേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “പർവ്വതേശ്വരാ, അരിഷ്ടനേമി സൈനികസംഘത്തെ രണ്ടാക്കി വിഭജിച്ചുകൊണ്ട് അവരുടെ മടക്കയാത്രക്കുള്ള ഏർപ്പാടു ചെയ്യണം.”

“മഹാരാജൻ, അത് ബുദ്ധിപരമാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “അരിഷ്ടനേമിയുടെ വലിയൊരു ഭാഗം ഇപ്പോള് ദേവഗിരിയിൽ സാധനങ്ങളു് മാറ്റുന്നതിന്റെ തയ്യാറെടുപ്പിലാണ്. മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ സുരക്ഷാഭടന്മാരെ ഒരു വിധത്തിലും കുറയ്ക്കാനാവില്ല. രണ്ട് യാത്രാ സംഘത്തിനാവശ്യമായ സൈനികർ നമുക്കുണ്ടാവില്ല. ഒരുവേള, മറ്റൊരു നമുക്കെല്ലാവർക്കും ഒരുമിച്ച് പോകാൻ കഴിഞ്ഞേക്കും.”

“അതൊന്നും ഒരു പ്രശ്നമാവില്ലെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “ഒരു അരിഷ്ടനേമി അന്പതു ശത്രു സൈനികർക്ക് തുല്യം നിലു്ക്കുന്നതാണെന്നല്ലേ താങ്കള് പറയാറുള്ളത്? അത് തീരുമാനിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഭഗവാൻ നീലകണ്ഠനും വീരിണിയും സതിയും നാളെ രാവിലെ പോകുന്നു. ദയവായി അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകള് ചെയ്യണം.”

പർവ്വതേശ്വരൻ അസന്തുഷ്ടനായി തന്റെ ചിന്തകളിലേക്കു മടങ്ങിയപ്പോള് ശിവനും സതിയും പരസ്പരം മന്ത്രിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

“താങ്കള് ശുദ്ധീകരണത്തിനു പോയിരുന്നില്ലേ?” സതി ഗൗരവത്തോടെ ചോദിച്ചു.

“ഉവ്വ്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. അവൻ കള്ളം പറഞ്ഞതായിരുന്നില്ല. ദേവഗിരിയിലെ അവസാനത്തെ രാത്രിയിൽ അവൻ ശുദ്ധീകരണചടങ്ങിനു പോവുകയുണ്ടായി. അത് വേണമെന്ന് അവൻ തോന്നിയിരുന്നില്ല. എങ്കിലും വീണ്ടും കണ്ടുമുട്ടുമ്പോള് സതി അക്കാര്യം ചോദിക്കുമെന്ന് അവനറിയാമായിരുന്നു. അവളോട് കള്ളം പറയുവാൻ അവൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

“ശുദ്ധീകരണം എന്ന ആശയംതന്നെ ഒരു അസംബന്ധമാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.” ശിവൻ മന്ത്രിച്ചു. “യഥാർത്ഥത്തിൽ വികർമ എന്ന അനുഷ്ഠാനം തന്നെ അപഹാസ്യമാണെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. മെലുഹയിൽ ഉള്ള നീതിയുക്തമല്ലാത്ത ചില കാര്യങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്. അതിന് മാറ്റം വരേണ്ടതാണ്.”

സതി പൊടുന്നനെ ശിവനെ നോക്കി. അവളുടെ മുഖം ഭാവരഹിതമായിരുന്നു. അവളുടെ മനസ്സിലൂടെ അപ്പോള് സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആലോചനകളെ അളന്നെടുക്കാനെന്ന മട്ടിൽ ശിവൻ അവളുടെ കണ്ണുകളിലേക്ക് ഉറ്റുനോക്കി. പക്ഷേ, അയാളുടെ ചിന്തകള് ചെന്നുകൊണ്ടത് ശൂന്യമായ ഒരിടത്തായിരുന്നു.

പിറ്റേദിവസം രണ്ടാം യാമമാരംഭിച്ചപ്പോള് ശിവനും വീരിണിയും സതിയും നന്ദിയും ദേവഗിരിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. നൂറ് അരിഷ്ടനേമികള് അവർക്കൊപ്പമുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ യാത്രയാക്കുന്നതിനായി ദക്ഷനും പർവ്വതേശ്വരനും കനകഹാലയും പുറത്തു വന്നുനിന്നു. നേരത്തെ നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന ചില പരീക്ഷണങ്ങളില് വ്യാപൃതനായിരുന്നു ബൃഹസ്പതി.

ചക്രവർത്തിയും കുടുംബവും യാത്രചെയ്യുമ്പോള് ആ രഥത്തിനിരുവശത്തുമായി നാല് രഥങ്ങള് അകമ്പടിയിായി സഞ്ചരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നതിനാല് ആ സംഘത്തിന് ഒരൊറ്റ രഥത്തില്തന്നെ സഞ്ചരിക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. രാജകീയ സംഘം അഞ്ച് രഥങ്ങളിലായാണ് വന്നിരുന്നത് എന്നതിനാല് ഈ സംഘത്തിന് സഞ്ചരിക്കുവാന് ഒരൊറ്റ രഥമേ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പകരം വാഹനമില്ലാതെ രാജകുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങള് സഞ്ചരിക്കുന്നതില് പർവ്വതേശ്വരന് എതിർപ്പുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് അദ്ദേഹത്തിന്റെ എതിർപ്പുകളെയെല്ലാം ദക്ഷന് മറികടന്നു.

വാഹനത്തിനകത്തെ സൗകര്യപ്രദമായ ഇരിപ്പിടത്തിലിരുന്നപ്പോള് സതി ഒരുകാര്യം ശ്രദ്ധിച്ചു. ശിവന് അപ്പോഴും കഴുത്ത് ആവരണംകൊണ്ട് മൂടിക്കെട്ടിയിരുന്നു. “എന്തുകൊണ്ടാണ് താങ്കള് എല്ലായ്പ്പോഴും കഴുത്ത് മൂടിക്കെട്ടുന്നത്?”

“നീലകണ്ഠം കാണുമ്പോള് എല്ലാവരും അതുതന്നെ ശ്രദ്ധിക്കും. എനിക്കത് വല്ലാത്ത അസ്വസ്ഥതയുണ്ടാക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഞാനത് മൂടിക്കെട്ടുന്നത്.” ശിവന് പറഞ്ഞു.

“പക്ഷേ, നിങ്ങളിത് ശീലിച്ചല്ലേ മതിയാവൂ. ഈ നീലനിറം അപ്രത്യക്ഷമാകാന് പോകുന്നില്ലല്ലോ.”

“സത്യമാണ്.” ശിവന് പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, അത് ശീലമാകുംവരെ ഈ ആവരണമായിരിക്കും എന്റെ സുരക്ഷാ കവചം.”

യാത്രാസംഘം പുറപ്പെട്ടു പോന്നു കഴിഞ്ഞപ്പോള് പർവ്വതേശ്വരനും കനകഹാലയും ദക്ഷന്റെ സമീപമെത്തി.

“ആ മനുഷ്യനില് അങ്ങേക്കെന്താണ് ഇത്ര വിശ്വാസം മഹാരാജന്?” പർവ്വതേശ്വരന് ദക്ഷനോടു ചോദിച്ചു. “ആദരവ് ആർജ്ജിക്കുവാനുള്ള യാതൊരു കാര്യവും അയാള് ചെയ്തിട്ടില്ല. വേണ്ടത്ര പരിശീലനമൊന്നും ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഇയാള്ക്കെങ്ങനെയാണ് നമ്മെ വിജയത്തിലേക്ക് നയിക്കാന് സാധിക്കുക? നീലകണ്ഠന് എന്ന ആശയം പൂർണ്ണമായും നമ്മുടെ ചട്ടങ്ങള്ക്ക് വിരുദ്ധമാണ്. കഴിവ് തെളിയിച്ചെങ്കില് മാത്രമാണ് മെലുഹയില് ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്തെങ്കിലും ചുമതലകള് നല്കുന്ന പതിവുള്ളത്. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അയാള്ക്ക് പരിശീലനം നല്കപ്പെടുന്നത്.”

“നമ്മളിപ്പോള് ഒരു യുദ്ധത്തിന്റെ സാഹചര്യം നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് പർവ്വതേശ്വരന്.” ദക്ഷന് പ്രതിവചിച്ചു. “അപ്രഖ്യാപിതമായ യുദ്ധം. അതേസമയം ഒരു യുദ്ധസമാനമായ സാഹചര്യം. ആഴ്ചതോറും നമ്മള് തീവ്രവാദികളുടെ ആക്രമണം നേരിടുന്നു. ഭീരുക്കളായ ചന്ദ്രവംശികള് നേരിട്ടുവന്ന് ആക്രമിക്കാത്തതിനാല് നമുക്കവരോട് നേരിട്ട് യുദ്ധം ചെയ്യാന് കഴിയുന്നില്ല. അവരുടെ രാജ്യാതിര്ത്തിയെ നേരിട്ടാക്രമിക്കാന് തക്കവണ്ണമുള്ള സൈനികരുടെ എണ്ണം നമുക്കില്ല. നമ്മുടെ ‘ചട്ട’ങ്ങളാകട്ടെ വേണ്ടവിധം പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല. നമുക്ക് ഒരു അഭ്യുത്ഥത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ട്. യുക്തി നിയമങ്ങള് മറന്ന് നമ്മള്

വിശ്വാസത്തിൽ അർപ്പിതരാകുമ്പോഴാണ് അദ്ഭുതങ്ങളുണ്ടാകുന്നതെന്നാണ് യാദൃച്ഛികമായ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന നിയമങ്ങളുപയോഗിച്ച് പറയുന്നത്. എനിക്ക് നീലകണ്ഠനിൽ വിശ്വാസമുണ്ട്. എന്റെ ജനങ്ങളുടേയും."

"പക്ഷേ, ശിവൻ അവനവനിൽത്തന്നെ വിശ്വാസമില്ല. അയാളുടെ സ്വയം ഒരു രക്ഷകനാകാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ നമുക്കെങ്ങനെ അയാളെ നമ്മുടെ രക്ഷകനാകണമെന്ന് നിർബ്ബന്ധിക്കാൻ കഴിയും?"

"സതി അത് മാറ്റിക്കൊള്ളൂ."

"പ്രഭോ, സ്വന്തം മകളെ അങ്ങനെയങ്ങനെ അതിനുള്ള പ്രലോഭനമായി ഉപയോഗിക്കുകയാണോ?" ചകിതനായിപ്പോയ പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു "സ്വന്തം കാമാസക്തി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രതിഫലമായി നമ്മളെ സഹായിക്കാനൊരുങ്ങുന്ന ഒരു രക്ഷകനെയാണോ അങ്ങ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്?"

"അത് കാമാസക്തിയല്ല."

ദക്ഷന്റെ പ്രതികരണം കണ്ട് നടുങ്ങിപ്പോയ പർവ്വതേശ്വരനും കനകഹാലയും നിശ്ശബ്ദരായി.

"ഞാൻ ഏതുതരത്തിലുള്ള ഒരു പിതാവാണെന്നാണ് നിങ്ങളുടേത് കരുതുന്നത്?" ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. "ഞാനെന്റെ മകളെ അങ്ങനെയൊക്കെ ഉപയോഗിക്കുമെന്ന് നിങ്ങളുടേത് വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ? അവളെക്കൊരുപക്ഷേ, ആ ദേവന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ സംതൃപ്തിയും സന്തോഷവും അനുഭവപ്പെടുന്നുണ്ടാകാം. അവളുടേ അനവധി യാതനകളുടേ അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞവളാണ്. അവളുടേ സന്തോഷവതിയായി ഇരിക്കണമെന്നാണ് എന്റെ ആഗ്രഹം. അങ്ങനെ സംഭവിക്കുമ്പോൾ അതെന്റെ രാജ്യത്തെ സഹായിക്കുമെങ്കിൽ അതിലെന്താണ് കുഴപ്പം?"

പർവ്വതേശ്വരൻ എന്തോ പറയാനാഞ്ഞതായിരുന്നു. പക്ഷേ, അത് പറയാതിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി.

"നമുക്ക് ചന്ദ്രവംശികളുടെ ആശയസംഹിതകളെ നശിപ്പിച്ചു മതിയാവും." ദക്ഷൻ തുടർന്നു. "അതിനുള്ള ഒരേ ഒരു മാർഗ്ഗം നമ്മുടെ ജീവിതരീതി കൊണ്ടു ലഭിക്കുന്ന സർഫലങ്ങളുടേത് സ്വദീപിലെ ജനങ്ങളുടെ നൽകുകയെന്നതാണ്. സ്വദീപിലെ സാധാരണക്കാർക്ക് അത് ഇഷ്ടമായിരിക്കും. പക്ഷേ, ചന്ദ്രവംശി ഭരണാധികാരികളുടേ അതിലിനിന്ന് നമ്മെ തടയും. അവരത് പ്രതിരോധിക്കുവാനായി എല്ലാവിധ ശ്രമങ്ങളും നടത്തും. പക്ഷേ, അവർക്ക് നീലകണ്ഠന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ജനസഞ്ചയത്തെ നേരിടുക പ്രയാസമായിരിക്കും. സതി ഒപ്പമുണ്ടെങ്കിൽ ചന്ദ്രവംശികളെക്കെതിരായി നമ്മളെ നയിക്കുന്ന കാര്യം ശിവൻ നിരസിക്കുന്ന പ്രശ്നമേ ഉദിക്കുന്നില്ല."

"പക്ഷേ, മഹാരാജൻ അങ്ങയുടെ മകളെ പ്രണയിക്കുന്നു എന്ന കാരണത്താൽ ശിവഭഗവാൻ നമ്മുടെ ഭാഗത്തുനിൽക്കുമെന്നു അങ്ങ് കരുതുന്നുണ്ടോ?" കനകഹാല ചോദിച്ചു.

"ഭവതിക്ക് കാര്യം മനസ്സിലായിട്ടില്ല. നമ്മുടെ ഭാഗത്ത് നിൽക്കണമെന്ന് ആരും അദ്ദേഹത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "അദ്ദേഹം നമ്മുടെ ഭാഗത്തു തന്നെയാണ് നിലയുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. നമ്മുടെ സംസ്കാരം മഹത്തായ ഒന്നുതന്നെ. അത് കാണാതിരിക്കുന്നവന് തീർത്തും അന്ധനായിരിക്കണം. നമ്മളെ നയിക്കുവാനായി നീലകണ്ഠനു വേണ്ടത് തന്നിലുള്ള വിശ്വാസവും പ്രചോദനവുമാണ്. സതിയോട് കൂടുതൽ അടുക്കുമ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന് സ്വന്തം കഴിവിലുള്ള വിശ്വാസം വർദ്ധിച്ചുകൊള്ളും."

"പക്ഷേ, മഹാരാജൻ അതൊക്കെ എങ്ങനെ സംഭവിക്കും?" ചുണ്ടു കോട്ടിക്കൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു.

ഒരു മനുഷ്യന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഏറ്റവും ശക്തമായ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്ന ശക്തി എന്താണെന്ന് അങ്ങേക്കറിയാമോ?" ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

"കനകഹാലയും പർവ്വതേശ്വരനും ഒന്നും മനസ്സിലാക്കാത്തതുപോലെ ദക്ഷനെ നോക്കിനിന്നു.

"അവൻ ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുവാനുള്ള തീവ്രമായ ആഗ്രഹം." ദക്ഷൻ ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. "എന്നെ നോക്കൂ. ഞാൻ എല്ലായ്പ്പോഴും എന്റെ പിതാവിനെ സ്നേഹിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രീതി പിടിച്ചുപറ്റുവാനുള്ള ആഗ്രഹമാണ് ഇന്നും എന്നെ മുന്നോട്ടു നയിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷവും എന്നെന്നേക്കുമിരിക്കട്ടെ അദ്ദേഹം അഭിമാനം കൊള്ളണം എന്നാണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഭാരതം മുഴുവനും സൂര്യവംശികളുടെ ജീവിതരീതി സ്ഥാപിക്കണമെന്ന ദൗത്യമാണ് എന്നെ ഇപ്പോഴും മുന്നോട്ടു നയിക്കുന്നത്. നീലകണ്ഠൻ സതിയെ സംപ്രീതയാക്കണമെന്ന മോഹം കലശലായി ഉണരുമ്പോള് തന്റെ ദൗത്യം പൂർത്തീകരിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിക്കും."

ആ വാദത്തിലെ യുക്തിയോട് യോജിക്കാത്ത മട്ടിൽ മുഖം കോട്ടിയെങ്കിലും പർവ്വതേശ്വരൻ നിശ്ശബ്ദനായിത്തന്നെ ഇരുന്നു.

"എന്നാല് സതി വ്യത്യസ്തമായ മറ്റൊന്നെങ്കിലും കാര്യം ആഗ്രഹിച്ചാല്?" കനകഹാല ചോദിച്ചു. "തന്റെ ഭർത്താവ് എല്ലായ്പ്പോഴും തന്നോടൊപ്പം തന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന നിർബ്ബന്ധം മുന്നോട്ടുവെച്ചാല്?"

"എന്റെ മകളെ എനിക്കറിയാം." ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "അവളെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുവാൻ എന്താണ് വേണ്ടതെന്നും എനിക്കറിയാം."

"അതൊരു രസകരമായ കാഴ്ചപ്പാടാണ് പ്രഭോ." കനകഹാല പുഞ്ചിരിച്ചു. അറിയുവാനുള്ള താല്പര്യം കൊണ്ട് ചോദിക്കുകയാണ്. ഒരു സ്ത്രീയുടെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ശക്തിയെന്താണ്?"

ദക്ഷൻ ഉറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. "എന്തേ അങ്ങനെ ചോദിക്കാൻ? ഭവതിക്കറിയില്ലേ?"

"ശരി, എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ മോഹം ഭർതൃമാതാവ് ഉണർന്നെഴുന്നേല്ക്കുന്നതിനു മുമ്പായി വീട്ടിൽ നിന്നിറങ്ങുക എന്നതാണ്!"

ദക്ഷനും കനകഹാലയും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരൻ അതില് തമാശയൊന്നും തോന്നിയില്ല. "ഭവതിയുടെ ഭർതൃമാതാവിനെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെയൊന്നും പറയാൻ പാടില്ല."

"ശരി. അല്പമൊന്ന് ഉല്ലസിക്ക് പർവ്വതേശ്വരൻ" കനകഹാല പറഞ്ഞു "താങ്കള് എല്ലാം വളരെ ഗൗരവമായി എടുക്കുന്നു."

"ഒരു സ്ത്രീയുടെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ശക്തി അവളുടെ കഴിവുകളെ സ്നേഹിക്കുകയും ആരാധിക്കുകയും അംഗീകരിക്കുകയും ആണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു." ദക്ഷൻ മനസ്ഫുർത്തോടെ പറഞ്ഞു.

കനകഹാല പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് തലകുലുക്കി. അവരുടെ ചക്രവർത്തി മനുഷ്യവികാരങ്ങളെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുന്ന ആളാണ്.

മുടുപടമിട്ട രൂപം മടങ്ങിയെത്തുന്നു

പത്ത്

മന്ദരപർവ്വതത്തിന്റെ നിഗൂഢതയിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ പാതയിൽനിന്ന് ആ യാത്രാസംഘം പുറത്തുവന്നപ്പോൾ, അല്പനിമിഷനേരത്തേക്ക് രഥമൊന്ന് നിർത്തുവാൻ വീരിണി അപേക്ഷിച്ചു. വീരിണി, സതി, ശിവൻ, നന്തി എന്നിവർ മുട്ടുകുത്തി പർവ്വതത്തെ നമസ്കരിച്ചശേഷം ആ പർവ്വതം തുടർന്നു നൽകിക്കൊണ്ടേയിരിക്കുന്ന ഔദാര്യത്തിനു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചു. അവർ പ്രാർത്ഥന പൂർത്തിയാക്കുന്നതും കാത്ത് വലിയ മീശയും താടിയുമുള്ള ഭബ്രാവ്യൻ എന്ന അരിഷ്ടനേമി ജാഗ്രതയോടെ അവരെ നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു.

അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കഷ്ടിച്ച് മറച്ചു പിടിക്കപ്പെട്ട അക്ഷമയോടെ ഭബ്രാവ്യൻ വീരിണിയുടെ അടുത്തുചെന്ന് പറഞ്ഞു. “മഹാറാണി, രഥത്തിലേക്ക് തിരികെ എഴുന്നള്ളുവാനുള്ള സമയമായെന്നു തോന്നുന്നു.”

ആ പടനായകനെ നോക്കിക്കൊണ്ട് എഴുന്നേറ്റു വീരിണി തലയാട്ടി. സതിയും ശിവനും നന്തിയും അവരെ പിന്തുടർന്നു.

“അത് അവർതന്നെ.” അകലെയുള്ളവസ്തുക്കളെ കാണുവാനുള്ള ഉപകരണം താഴെവെച്ച് തന്റെ യജമാനനോടായി വിശ്വദ്യുമൻ പറഞ്ഞു. ആ യാത്രാസംഘത്തിന് കാണാനാവാത്ത വിധം സുരക്ഷിതമായ അകലത്തിലായിരുന്നു ആ പടയണിച്ചതും. പെട്ടെന്ന് കടന്നുചെല്ലാനാവാത്ത കനത്ത കാട് അവർക്ക് ഫലപ്രദമായ ഒരു കവചമായി വർത്തിച്ചു.

“അതെ.” മുടുപടമിട്ട രൂപം പറഞ്ഞു. അയാളുടെ കണ്ണുകളെ ശിവന്റെ പേശീബലമുള്ള ശരീരത്തിൽതന്നെ തങ്ങിനിന്നു. ആഴ്ചകളെക്കുമുൻപ് ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് തന്നോടേറ്റുമുട്ടിയ ആ രൂപം തന്നെയാണതെന്ന് ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായമില്ലാതെത്തന്നെ ആ മുടുപടമിട്ട രൂപത്തിന് മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. “അവൻ ഏതാ?”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ പ്രഭോ.”

“അവന്റെ മേൽ ഒരു കണ്ണുവേണം. കഴിഞ്ഞ തവണ നമ്മുടെ ആക്രമണം വിഫലമാക്കിയത് അവനാണ്.”

മുൻകൂട്ടി തയ്യാറെടുക്കാത്തതുമൂലമാണ് ആ പദ്ധതി പരാജയപ്പെട്ടതെന്ന് പറയുവാൻ വിശ്വദ്യുമൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. വർണ്ണം സൂചിപ്പിക്കുന്ന മന്ത്രച്ചരട് കെട്ടിയിട്ടില്ലാത്ത ആ യുവാവിന് അതിൽ വലിയ പ്രസക്തിയൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. യജമാനന് മുന്നാലോചനയില്ലാതെ പെട്ടെന്ന് തീരുമാനമെടുക്കുന്നത്

എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് വിശ്വദൃമ്നന് മനസ്സിലാവുന്നില്ല. അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിന് യോജിച്ചതല്ല. തന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ലക്ഷ്യം അടുത്തുവരുന്നു എന്ന ചിന്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ തീരുമാനങ്ങളെ പൊതിയുന്നുണ്ടായിരിക്കാം. എങ്കിലും വിശ്വദൃമ്നന് തന്റെ ആലോചനകള് മനസ്സിലാക്കുന്ന സൂക്ഷിക്കാന് തക്ക ബുദ്ധിയുള്ളവനായിരുന്നു. “ആക്രമിക്കുന്നതിന് ഏകദേശം ഒരു മണിക്കൂറോളം നമ്മള് അവരെ പിന്തുടരണം, സ്വാമി. അരിഷ്ടനേമി പടയാളികളിലിന്നും സുരക്ഷിതമായ അകലം പാലിക്കാന് അത് നമുക്ക് സൗകര്യം നല്കും. ഇതെല്ലാം മറികടന്ന് കാര്യം നിർവ്വഹിച്ചശേഷം നമുക്ക് രാജ്ഞിയെ വിവരമറിയിക്കാം. നമുക്ക് വിവരം തന്നയാള് പറയുന്നത് ശരിയാണെന്നും അറിയിക്കാം.”

“വേണ്ട. മന്ദരപർവ്വതത്തില് നിന്നും അരദിവസത്തെ ദൂരമെങ്കിലും അവർ പിന്നിട്ട ശേഷം മതി നമ്മുടെ അടുത്ത നീക്കം. അതുവരെ നമുക്ക് കാത്തിരിക്കാം. സാഹചര്യം സൂചിപ്പിക്കുന്ന അടയാളസന്ദേശം നല്കുവാനുള്ള സംവിധാനങ്ങളുണ്ട്. അവരുടെ സഹായികള് എത്തുന്നതിനുമുമ്പ് നമുക്ക് നമ്മുടെ ദൗത്യം പൂർത്തിയാക്കണം.”

“ശരി പ്രഭോ.” യജമാനന്റെ തന്ത്രപരമായ പ്രതിഭയ്ക്ക് വലിയ മങ്ങലൊന്നും ഏറ്റിട്ടില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ സന്തോഷത്തോടെ വിശ്വദൃമ്നന് പറഞ്ഞു. “പിന്നെ ഒരു കാര്യം. കാര്യങ്ങള് പെട്ടെന്ന് പൂർത്തിയാക്കിയിരിക്കണം.” മൂടുപടം ധരിച്ച രൂപം പറഞ്ഞു. “നമ്മള് കൂടുതല് സമയമെടുക്കുന്നതാവും കൂടുതല് ആളുകള്ക്ക് പരിക്കു പറ്റും.”

“ശരി, പ്രഭോ.”

മൂന്നാമത്തെ യാമം ആയപ്പോള് ആ യാത്രാസംഘം പാതിവഴിയിലെതുറസ്സായ ഒരു സ്ഥലത്ത് ഉച്ചയൂണിനായി യാത്ര നിർത്തിവെച്ചു. ഒരു മിന്നലാക്രമണം അസാധ്യമാക്കുന്നരീതിയില് കുറേ ദൂരത്തേക്ക് ആ കാട് വെട്ടിത്തെളിച്ചിരുന്നു. രാജ്ഞിയുടെ തോഴിമാര് പെട്ടെന്ന് ഭക്ഷണപ്പൊതികള് തുറന്ന് ആ തുറസ്സായ സ്ഥലത്തിന്റെ മധ്യഭാഗത്തുവെച്ച് ഭക്ഷണം ചൂടാക്കിയെടുത്തു. രാജകീയ സംഘവും ശിവനും ആ യാത്രാസംഘത്തിന്റെ ഏറ്റവും അറ്റത്തായി ദേവഗിരിയിലേക്കുള്ള ദിശയിലായി ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഭവ്യാവ്യന് അല്പം കൂടി ഉയർന്ന സ്ഥലത്തു കയറിനിന്നുകൊണ്ട് ജാഗ്രത്തായ കഴുകന് കണ്ണുകളോടെ ചുറ്റുഭാഗത്തും സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണം നടത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. രാജകീയ സംഘത്തിനു പുറമെ പകുതിയോളം അരിഷ്ടനേമി സൈനികരും ഭക്ഷണം കഴിക്കാനിരുന്നപ്പോള് മറ്റുള്ളവർ കാവല് നിരീക്ഷണം നടത്തി.

രണ്ടാംതവണ ചോടെടുക്കുന്ന നേരത്താണ് പാതയിലൊരിടത്ത് ചുള്ളിക്കമ്പുകള്ക്കൊടിയുന്ന ശബ്ദം ശിവന് കേട്ടത്. ഭക്ഷണമെടുക്കുന്നത് നിർത്തിവെച്ച് അടുത്ത ശബ്ദത്തിനായി അവന് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കാതോർത്തു. പിന്നെ ശബ്ദമൊന്നും കേട്ടില്ല. അത് ഏതോ ഒളിയാക്രമണം നടത്താനെത്തിയിട്ടുള്ളവനാണെന്ന് സഹജവാസന ശിവനോടു മന്ത്രിച്ചു. തെറ്റുപറ്റിയെന്നു കണ്ടപ്പോള് ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ അനങ്ങാതിരിക്കുകയാണവന്. സതി ആ ശബ്ദം കേട്ടുവോ എന്നറിയാനായി ശിവന് സതിയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. അവളും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പാതയുടെ നേര്ക്ക് ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ചുള്ളിക്കമ്പിനു മുകളിലെ പാദങ്ങളുടെ സമ്മർദ്ദം കുറഞ്ഞപ്പോള് എന്തോ ചതയുന്ന ചെറിയൊരു ശബ്ദം ഉയർന്നു. വളരെ ശ്രദ്ധയോടെ അതിനുവേണ്ടിമാത്രം

കാതോർക്കുന്നവർക്കല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അത് കേൾക്കാനാവില്ല.

പെട്ടെന്ന് കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന ഭക്ഷണത്തളിക താഴെവെച്ച് വാള് ഉൗരിപ്പിടിച്ച് ശിവൻ പരിച പുറകില് ചേർത്തുവെച്ചു. ആ യാത്രാ സംഘത്തിന്റെ മറുവശത്ത് നിലയുറപ്പിച്ചിരുന്ന ഭബ്രാവ്യൻ ശിവൻ വാള് ഉൗരുന്നതു കണ്ടിരുന്നു. തല്ക്ഷണം വാളുരിപ്പിടിച്ച് തയ്യാറായി നിന്ന അയാള് തന്റെ അനുചരന്മാർക്ക് നിശ്ശബ്ദമായി അതിവേഗ സൂചനകള് നല്കി. നിമിഷങ്ങളാകട്ടെ യുദ്ധസജ്ജരാകാന് കഴിവുള്ളവരായിരുന്നു അരിഷ്ടനേമികള്. വാള് ഉൗരിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് സതിയും നന്തിയും പോരാട്ടത്തിനു സജ്ജരായി നിലയുറപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

പിന്നോട്ടു തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെത്തന്നെ സതി വീരിണിയോട് ഇങ്ങനെ മന്ത്രിച്ചു “അമ്മ ഉടന്തന്നെ രഥത്തില് കയറിയിരുന്ന് വാതിലുകളെല്ലാം അകത്തുനിന്ന് കുറ്റിയിടണം. തോഴിമാരെയും വാഹനത്തിനകത്ത് കടത്തിയിരുത്തണം. ആദ്യംതന്നെ കുതിരകളെ വാഹനത്തില്നിന്ന് അഴിച്ചു മാറ്റണം. നമ്മള് തിരിഞ്ഞോടുന്നില്ല. ശത്രുവിന് അമ്മയെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാനുള്ള അവസരം നല്കുവാനും നമ്മള് ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല.”

“സതീ നീ എന്റെ കൂടെ വരൂ.” വീരിണി യാചിച്ചു. ആ സമയം വീരിണിയുടെ ദാസിമാര് കുതിരകളെ വണ്ടിയുടെ നുകങ്ങളില്നിന്ന് മോചിപ്പിച്ചു.

“ഇല്ല. ഞാനിവിടെത്തന്നെ നില്ക്കും. വേഗമാകട്ടെ. നമുക്ക് സമയമില്ല.”

വീരിണി ദാസിമാരോടൊപ്പം വണ്ടിക്കുള്ളിലേക്കു കടന്ന് അതിന്റെ വാതിലുകള് അകത്തുനിന്ന് അടച്ച് തഴുതിട്ടു.

അല്പം അകലെ ഭബ്രാവ്യൻ അനുചരനോടു പറഞ്ഞു “അവരുടെ തന്ത്രം എനിക്കറിയാം. തെക്കന് അതിർത്തിയില് വെച്ച് ഞാനീ ഭീരുക്കളെ കണ്ടിട്ടുള്ളതാണ്. അവരാദ്യം ഒരു ചാവേര് സംഘത്തെ അയക്കും. അവര് പിന്തിരിഞ്ഞോടുന്നതുപോലെ ഭാവിക്കും. എന്നിട്ട് നമ്മളെ അവരുടെ കെണിയില് കൊണ്ടു ചാടിക്കും. നഷ്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചൊന്നും എനിക്ക് വേവലാതിയില്ല. നമ്മളാ ജാരസന്തതികളെ പിന്തുടര്ന്നാക്രമിക്കും. ഒരെണ്ണത്തെപ്പോലും ബാക്കിവെക്കാതെ നമ്മളവരെ നശിപ്പിക്കും. അരിഷ്ടനേമികളുടെ ഇടയിലേക്കൊന്നവര് എത്തിപ്പെടുന്നത്. ആ തെറ്റിന് അവര് വലിയ വില കൊടുക്കേണ്ടി വരും.”

ഇതിനിടയ്ക്ക് ശിവൻ സതിയോട് ശ്രദ്ധാപൂര്വ്വം മന്ത്രിച്ചു “അവരെന്തോ വലിയ ഉദ്ദേശം വെച്ചാണ് വരുന്നത്. രാജകുടുംബത്തേക്കാള് പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു സാധ്യത ഇവിടെ വേറെയില്ല. ഭവതി കൂടി ആ വാഹനത്തില് കയറി ഇരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് തോന്നുന്നില്ലേ?”

സതിയുടെ കണ്ണുകളില് അഭ്യുതത്തോടെ ശിവന്റെ നേര്ക്ക് പാഞ്ഞു ചെന്നു. അതിനെ നിഷേധിക്കുന്ന ഒരു നോട്ടം ശിവനു നേര്ക്കു പായിക്കുന്നതിനുമുമ്പേ അവളുടെ മുഖത്ത് വേദന നിറഞ്ഞ ഒരു ഭാവം മിന്നിമറഞ്ഞിരുന്നു. “ഞാന് പോരാടാന് പോവുകയാണ്...” അവള് പറഞ്ഞു.

ഇവള്ക്കെന്തു കുഴപ്പമാണ് സംഭവിച്ചത്? ഞാന് പറഞ്ഞത് മുഴുവനായും യുക്തിസഹമാണ്. ശത്രുവിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനലക്ഷ്യത്തെ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളതാക്കി തീര്ക്കുക. അതോടെ പോരാടുവാനുള്ള അവരുടെ ആത്മവിശ്വാസം ഇല്ലാതാകും.

പാതയിലേക്ക് ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതിനായി ശിവൻ ആ ചിന്തകളെല്ലാം കൂടഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ശത്രുവിന്റെ ഏതു നീക്കവും ശ്രദ്ധിക്കുവാനുള്ള വ്യഗ്രതയില് യാത്രാസംഘത്തിലെ ഓരോരുത്തരും കാതു കൂര്പ്പിച്ചിരുന്നു. ആക്രമണത്തിനു തയ്യാറായി ഇരിക്കുകയായിരുന്നു അവര്. ആദ്യനീക്കം നടത്തുന്നതിനുള്ള ഊഴം ശത്രുവിന്റേതായിരുന്നു. നേരത്തേ കണ്ടത് ഒരു വ്യാജസൂചനയായിരിക്കാമെന്ന് കരുതിയിരിക്കുന്ന നേരത്താണ്, താഴത്തെ പാതയില്നിന്ന് ശംഖനാദം മുഴങ്ങിയത്.

മന്ദരപർവ്വതത്തിന്റെ ദിശയിലിന്ന്. ശിവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയെങ്കിലും നിന്ന നില്പിലിന്ന് ഇളകിയില്ല. ആ ശംഖനാദമുയർത്തുന്നത് ആരായാലും അവർ അതിവേഗം രാജകീയ സംഘത്തിനടുത്തേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

ശിവൻ ആ ശബ്ദകോലാഹലം തിരിച്ചറിയാനായില്ല. എങ്കിലും തെക്കൻ അതിർത്തിയിലിന്നുള്ള അരിഷ്ടനേമികളുടെ അത് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. നാഗധ്വനി മുഴക്കുന്ന ശംഖനാദമായിരുന്നു അത്. തങ്ങളെ ആക്രമണത്തിനൊരുങ്ങുന്നു എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനാണ് നാഗന്മാർ ആ ശംഖനാദം മുഴക്കാറുള്ളത്!

പോരാടാൻ അക്ഷമരായി നിൽക്കുകയായിരുന്നുവെങ്കിലും ഭദ്രാവിന് കൃത്യമായ പോരാട്ട പ്രക്രിയകളെക്കുറിച്ച് മറന്നിരുന്നില്ല. അയാളെ ഒരു സഹായിയോട് ആംഗ്യം കാണിച്ചു. ആ ഭടന് ഉടൻ വാഹനത്തിനടുത്തെത്തി. അതിന്റെ കീഴ്ഭാഗത്തുറപ്പിച്ചിരുന്ന ഒരു പെട്ടി പുറത്തേക്ക് വലിച്ചെടുത്തു. അത് ചവിട്ടിത്തുറന്ന് അതിന്റെ ഒരു വശത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരാണിയിൽ പിടിച്ച് അയാളെ അമർത്തി. ആ പെട്ടിയിലിന്നും ഒരു പുകക്കുഴൽ ഉയർന്നുവന്നു. ഏകദേശം ഇരുപത്തിയഞ്ച് അടിയോളം ഉയരമുണ്ടായിരുന്നു അതിന്. ആ പുകക്കുഴൽ ഉയരമുള്ളതായതിനാൽ അതിലിന്നുള്ള പുക ആ വനാന്തരത്തിൽ തങ്ങിനിൽക്കാതെ മുകളിലേക്കു പൊങ്ങിയിരുന്നതുകൊണ്ട് മന്ദരപ്രദേശത്തും ദേവഗിരിയിലുമുള്ള സൈനികർക്ക് അത് കാണാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. അതിലിന്നുയരുന്ന ചുവന്ന നിറത്തിലുള്ള പുക ഏറ്റവും വലിയ അപകടത്തെയാണ് സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നത്. അവിടേക്കുള്ള സഹായമെത്തുവാൻ ആറുമണിക്കൂർ എടുക്കുമായിരുന്നു. അതിവേഗം സഞ്ചരിച്ചാൽ നാലു മണിക്കൂർ. പോരാട്ടം ദീർഘനേരം നീണ്ടുനിൽക്കണമെന്ന് ഭദ്രാവിന് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനൊക്കെ മുമ്പുതന്നെ നാഗന്മാരെയും ചന്ദ്രവംശികളേയും കൊന്നുകളയണമെന്നായിരുന്നു അയാളെ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്.

മന്ദരപർവ്വതത്തിലേക്കുള്ള പാതയോരങ്ങളിലിന്നാണ് ആക്രമണമാരംഭിച്ചത്. പത്ത് ചന്ദ്രവംശി സൈനികരുടങ്ങുന്ന ഒരു ചെറിയ സംഘം അരിഷ്ടനേമികളെ നേരെ പാഞ്ഞുവന്നു. അതിൽ ഒരു സൈനികന് നാഗശംഖ് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച് ആഞ്ഞു ഊതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മറ്റൊരു സൈനികന്റെ മുഖവും ശിരസ്സും തുണിക്കൊണ്ടു മൂടിയിരുന്നു. ആ മൂടുപടത്തിലിട്ട ദ്വാരങ്ങളിലൂടെ അയാളുടെ കണ്ണുകളെ മാത്രമേ പുറമേക്കു കാണാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. സാക്ഷാൽ നാഗന് തന്നെയായിരുന്നു അത്!

ശിവൻ അനങ്ങിയില്ല. ആ യാത്രാസംഘത്തിന്റെ അങ്ങേയറ്റത്തായി യുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നത് അവന് കണ്ടു. പത്ത് ചന്ദ്രവംശികൾ മാത്രമേ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അരിഷ്ടനേമിക്ക് ആരുടേയും സഹായം ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സതിയോടും നന്തിയോടും അവർ നിൽക്കുന്നിടത്തുതന്നെ നിൽക്കുവാൻ അവന് നിർദ്ദേശിച്ചു. ഈ ആക്രമണം ഒരു കാപട്യമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ സതി ശിവന്റെ നിർദ്ദേശം അംഗീകരിച്ചു.

പോരാട്ടം തീവ്രവും ക്ഷണികവുമായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ അതിരൂക്ഷമായി പോരാടിയെങ്കിലും എതിരാളിയുടെ എണ്ണം കൂടുതലായിരുന്നു. ഭദ്രാവിന് പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ അവർ പൊടുന്നനെ പിന്തിരിഞ്ഞോടി.

“അവരെ വിടരുത്.” ഭദ്രാവിന് അലറി. “എല്ലാറ്റിനേയും കൊന്നുകളയണം.”

അരിഷ്ടനേമി സൈനികർ അവരുടെ പടനായകന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പിന്തിരിഞ്ഞോടുന്ന ചന്ദ്രവംശികളെ ആക്രമിക്കുവാനായി പാഞ്ഞു. ശിവന് വിളിച്ചു പറഞ്ഞത് അവരാരും കേട്ടില്ല. “അരുത്! അവിടെ നിൽക്ക്. അവരുടെ പിന്നാലെ

ഓടരുത്."

ശിവൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞത് ചില അരിഷ്ടനേമികളേ കേട്ടെങ്കിലും മറ്റുള്ളവർ അതിനുമുന്നേ ചന്ദ്രവംശികളുടെ പുറകെ പാഞ്ഞുപോയിരുന്നു. ശിവന്റെ ഒപ്പം സതിയും നന്തിയും ഇരുപത്തിയഞ്ചോളം ഭടന്മാരും മാത്രമാണ് ആ വെളിമ്പ്രദേശത്തുണ്ടായിരുന്നത്. ദേവഗിരിയിലേക്കുള്ള പാതയുടെ നേർക്ക് ശിവൻ തിരിഞ്ഞു. അവിടെനിന്നാണ് നേരത്തെ ചുള്ളിക്കുമ്പുകൾക്കൊടുങ്ങുന്ന ശബ്ദം അവർ കേട്ടിരുന്നത്.

ശേഷിക്കുന്ന അരിഷ്ടനേമികളേക്കു നേരെ അവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. പുറകോട്ടു ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊണ്ട് വളരെ ശാന്തവും പതറാത്തതുമായ സ്വരത്തിൽ അയാളെ പറഞ്ഞു "ഇവിടെനിന്നായിരിക്കും യഥാർത്ഥ ആക്രമണം ഉണ്ടാവുക. ആ ദിശയിലേക്കു തിരിഞ്ഞുനിന്ന് നിങ്ങളെ നാലുപേരടങ്ങുന്ന ചെറുസംഘങ്ങളായി രൂപപ്പെട്ട് തയ്യാറായി നില്ക്കുക. രാജകുമാരി ഏറ്റവും നടുവില് ആയിരിക്കണം. അഞ്ച് പത്ത് നിമിഷങ്ങളേക്കെങ്കിലും നമ്മള് അവരെ പ്രതിരോധിച്ച് പിടിച്ചുനിർത്തണം. ചന്ദ്രവംശികളുടെ പുറകെ പോയ അരിഷ്ടനേമികളെ അവിടെ ആരുമില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി തിരിച്ചുവരും."

അരിഷ്ടനേമി ശിവനെ നോക്കി തലയാട്ടി. യുദ്ധം ചെയ്ത് കാരിരുമ്പായി തീർന്നവരായിരുന്നു അവർ. ബുദ്ധിശക്തിയുള്ള, അക്ഷോഭ്യനായ, താൻ ചെയ്യുന്നതെന്താണെന്ന് വ്യക്തമായ ധാരണയുള്ള, ഒരു മേധാവിയിലുമ്പ്പറം മറ്റൊന്നും തന്നെ അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. ശിവൻ ആജ്ഞാപിച്ചതുപോലെ സൈനികകവചത്തിനു രൂപം കൊടുത്ത് അവർ തയ്യാറായിനിന്നു.

പിന്നെ ശരിയായ ആക്രമണമുണ്ടായി. മൂടുപടമണിഞ്ഞ ഒരു രൂപത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നാല്പത് ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ ആ മരക്കൂട്ടത്തിനിടയിൽനിന്നും സൂര്യവംശികളുടെ യാത്രാസംഘത്തിനുമുന്നേ സാവധാനം നടന്നുവന്നു. എണ്ണത്തിൽ കുറവായിരുന്ന അരിഷ്ടനേമികളെ ശത്രു അടുത്തുവരുന്നതും കാത്ത് അനങ്ങാതെ നിന്നു.

"രാജകുമാരിയെ ഞങ്ങളേക്കു സമർപ്പിച്ചാല് ഞങ്ങളെ പൊയ്ക്കൊള്ളാം." മൂടുപടമിട്ട രൂപം പറഞ്ഞു. "അനാവശ്യമായ രക്തച്ചൊരിച്ചിലിന് ഞങ്ങളെ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല."

ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തിൽ വെച്ചു കണ്ട അതേ കോമാളിതന്നെ. വിചിത്രമായ ഉടയാടുകളാണ് ധരിച്ചിരിക്കുന്നതെങ്കിലും അയാളെ നന്നായി പോരാടുന്നവനാണ്.

"രക്തച്ചൊരിച്ചിലിന് ഞങ്ങളേക്കും താല്പര്യമില്ല." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ശാന്തരായി മടങ്ങിപ്പോവുക. നിങ്ങളെ കൊല്ലുകയില്ലെന്ന് ഞങ്ങളെ വാക്കുതരുന്നു."

"എടോ കിരാതാ നീ മരണത്തിന്റെ മുഖത്താണ് നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നത്." മൂടുപടമിട്ട രൂപം പറഞ്ഞു. വാക്കുകളേക്കാള് തന്റെ ആംഗ്യത്തിലൂടെയാണ് അയാളെ തന്റെ രോഷം പ്രകടിപ്പിച്ചത്. അയാളുടെ ശബ്ദത്തിന് അപ്പോഴും ഭയപ്പെടുത്തുന്ന വിധത്തിലുള്ള ശാന്തതയുണ്ടായിരുന്നു.

കാക്കിത്തലപ്പാവണിഞ്ഞ പടനായകന് അക്ഷമയോടെ ആ മൂടുപടമണിഞ്ഞ രൂപത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നത് ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. അയാളെ നേരിട്ട് ആക്രമണം നടത്തുവാനും തന്റെ ദൗത്യം പൂർത്തിയാക്കുവാനും ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു.

പാളയത്തില്തന്നെ പടയോ?

"ഞാനിപ്പോള് നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് ഉത്സവങ്ങളെക്കുറിച്ചല്ല മുമ്പത്തണിയുന്ന മൂഢത്വമാണ് മൂഢം മൂടിയിലാണ്. താമസിയാതെ അത് നിന്റെ കഷ്ടകാലം

നിറഞ്ഞ കഴുത്തിന് താഴേക്ക് ഊരിവീഴും! തലയ്ക്കുവെളിവില്ലാത്ത നിങ്ങളുടെ സേനാപതിയോട് യുദ്ധതന്ത്രങ്ങള് വെളിപ്പെടുത്താൻ പാടില്ലെന്ന് പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്ക്."

മൂടുപടമിട്ട രൂപം ഒന്നും മിണ്ടാതെ അക്ഷോഭ്യനായി നിന്നു. അയാള് വിശ്വദ്യുത്നനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല.

നാശം! ഇയാള് മിടുകനാണ്.

"എടാ കാട്ടുജാതി, ഇത് അവസാനത്തെ മുന്നറിയിപ്പാണ്." മൂടുപടക്കാരന് ആവര്ത്തിച്ചു. "അവളെ ഇപ്പോള്തന്നെ വിട്ടുതരണം."

എന്തോ ഓര്മ്മ വന്നിട്ടെന്നപോലെ സതി വാഹനത്തിനുനേരെ തിരിഞ്ഞ് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു "അമ്മേ! അടിയന്തിരാവശ്യങ്ങള് അറിയിക്കുവാനുള്ള ശംഖ് മുന്ഭാഗത്തെ അഴിയില്ത്തന്നെയുണ്ട്. അതെടുത്ത് ഉറക്കെ ഊതിക്കൊള്ളുക!"

സഹായം ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഉച്ചത്തിലുള്ള ശംഖനാദം മുഴങ്ങി. ഭബ്രാവ്യന്റേയും അനുചരന്മാരുടെയും ശ്രദ്ധ അവിടേക്കു ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തന്റെ അനുകൂല സാഹചര്യം തട്ടിയെടുക്കപ്പെട്ടുവെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ആ മൂടുപടക്കാരന് തന്നത്താൻ ശപിച്ചുകൊണ്ട് ശാപവാക്കുകള് ഉരുവിട്ടു. തന്റെ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുവാൻ അയാള്ക്ക് വളരെ കുറച്ചു സമയമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. മറ്റു സൂര്യവംശി സൈനികരെല്ലാം ഉടന് തന്നെ അവിടെ എത്തിച്ചേരും. "ആക്രമിക്ക!"

അരിഷ്ടനേമി നിന്നിടത്തുതന്നെ നിന്നു.

"തയ്യാറായിക്കൊള്ക്!" ശിവന് പറഞ്ഞു. "അവര് ആക്രമിക്കുന്നത് കാത്തിരിക്കാം. കൂടുതല് സമയമെടുക്കുക എന്നതായിരിക്കണം നമ്മുടെ നിലപാട്. രാജകുമാരി സുരക്ഷിതയായിരിക്കണം. നമ്മുടെ കൂട്ടാളികള് ഉടന് തിരിച്ചെത്തും."

ചന്ദ്രവംശികള് അടുത്തടുത്തുവന്നപ്പോള് സതി കാവല്സൈന്യത്തെ ഭേദിച്ചു മുന്നോട്ടു കയറിവന്നുകൊണ്ട് ആ മൂടുപടമിട്ട രൂപത്തെ ആക്രമിച്ചു. സതിയുടെ മിന്നലാക്രമണം ചന്ദ്രവംശികളുടെ മുന്നോട്ടുള്ള നീക്കത്തെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചു. അരിഷ്ടനേമികള്ക്കു മറ്റു പോംവഴികളൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. ക്രൂരന്മാരായ കടുവകളെപ്പോലെ അവര് ചന്ദ്രവംശികളെ ആക്രമിച്ചു.

വിശ്വദ്യുത്നന് മുന്നോട്ടു കയറിവന്നു. അയാള് സതിയുടെ അടുത്തെത്തുമെന്നു കണ്ടപ്പോള് ശിവന് ഇടതുഭാഗത്തേക്കു സതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി നീങ്ങി. വിശ്വദ്യുത്നന് വാള് ചൂഴ്റ്റി ശിവനെ അകറ്റി നിര്ത്തുവാന് ശ്രമിച്ചു. എന്നാല് ശിവന്റെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള ചലനങ്ങള് വിശ്വദ്യുത്നന്റെ ചുവടുതെറ്റിച്ചു. ശിവന് അനായാസം അയാളുടെ വെട്ട് തടുത്തുമാറ്റി പരിചകൊണ്ട് അയാളെ പുറകോട്ടുതള്ളി. ഇതിനിടയില് നന്തി ഇടത്തോട്ടുകയറി ചന്ദ്രവംശികള് സതിയുടെ നേര്ക്കു മുന്നേറുന്നത് തടഞ്ഞു.

സതി അതിശക്തമായ വെട്ടുകളുതിര്ത്തുകൊണ്ട് ആ മൂടുപടത്തെ ആക്രമിച്ചു. അയാളാകട്ടെ പ്രത്യാക്രമണത്തിനു പകരം പ്രതിരോധത്തിലുനി. യാതൊരു പരിക്കും പറ്റാതെ ജീവനോടെ അവളെ അയാള്ക്ക് വേണമായിരുന്നു.

പുറകോട്ടു തള്ളിമാറ്റുന്നതിനിടയില് അവസരം കിട്ടിയപ്പോള് ശിവന് വിശ്വദ്യുത്നന്റെ ചുമലില് ആഞ്ഞുവെട്ടി. മുഖം ചൂളിച്ചുകൊണ്ട് അയാള് തന്റെ പരിചയുപയോഗിച്ച് ശിവന്റെ മറ്റൊരു ആക്രമണത്തെ തടഞ്ഞു. അതോടൊപ്പം അയാളുടെ വാള്പിടി ശിവന്റെ അടിവയറ്റിനുനേര്ക്ക് പാഞ്ഞുവന്നു. തല്ക്ഷണം ശിവന് പരിചകൊണ്ട് അത് തടക്കാന് ശ്രമിച്ചു. എന്നാല് അതിന് വേഗത പോരായിരുന്നു. ശിവന്റെ നെഞ്ചില്വെട്ടുവാന് വിശ്വദ്യുത്നനു സാധിച്ചു. പുറകോട്ടു ഒഴിഞ്ഞുമാറി വലതുമാറി ചാടിയുയര്ന്ന് ശിവന് തന്റെ വാളുകൊണ്ട്

അതിശക്തമായി കുത്തി. വിശ്വദ്യുമന്ത് തത്സമയം അതിനു തടയിടുവാൻ പരിച കൊണ്ടുവന്നുവെങ്കിലും സാധാരണ ചുവടുകളിലൊന്നും കാണാത്ത ശിവന്റെ അടുത്ത നീക്കം അയാളുടെ ചലനങ്ങളെ അസ്ഥിരപ്പെടുത്തി. ശിവൻ ഒരു മികച്ച വാല്യ്പയറ്റു വിദഗ്ദ്ധനാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി അയാള് പുറകിലേക്കു മാറി. അത് ഏറെ നീണ്ടുനില്ക്കാനു സാധ്യതയുള്ള കടുത്ത പോരാട്ടമായിരുന്നു.

അരക്കെട്ടിനു താഴെ ആക്രമിക്കാൻ പാടില്ലെന്ന യുദ്ധനിയമം ലംഘിച്ച് തന്റെ തുടയില്വെട്ടിയ ഒരു ചന്ദ്രവംശിയെ നന്തി കീഴടക്കിയിരുന്നു. ചോര കുത്തിയൊഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴുതന്നെ ഇടതുവശത്തുനിന്നും തനിക്കുനേരെ പാഞ്ഞുവന്ന ഒരു ശത്രു ഭടനുമായി കടുത്ത പോരാട്ടത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു നന്തി. ചന്ദ്രവംശി അയാളുടെ പരിചകൊണ്ട് നന്തിയുടെ മുറിവേറ്റുതട്ടയില് ആഞ്ഞുകുത്തി അയാളെ താഴെവീഴ്ത്തി. ഇരയെ കിട്ടിയെന്ന് നിശ്ചയിച്ചുറച്ച് അവനെ അവസാനിപ്പിക്കുവാനായി മുന്നോട്ടു കുനിയുന്നനേരം പെട്ടെന്ന് ആരോ പുറകില് നിന്നും കുത്തിയതുപോലെ ആ ചന്ദ്രവംശി വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞു മുന്നോട്ടുവീണു. അയാളുടെ പുറകില് ഒരു കഠാര തുളഞ്ഞുകയറിയിരിക്കുന്നത് നന്തി കണ്ടു. തലയുയർത്തിനോക്കുമ്പോള് ശിവന്റെ ഇടതു കൈ ഒരു അർദ്ധവൃത്തം തീർത്തുകൊണ്ട് ആ കത്തി വലിച്ചെടുക്കുന്നത് നന്തി കണ്ടു. വലതുകൈകൊണ്ട് വാളുയർത്തി ശിവൻ വിശ്വദ്യുമന്തന്റെ ഒരു കനത്ത വെട്ട് തടുത്തു. നന്തി കാല്കുത്തി എഴുന്നേറ്റപ്പോള് ശിവൻ പരിച വലിച്ചെടുത്ത് വീണ്ടും മുന്നില് പിടിച്ചു.

സമയം പാഞ്ഞുപോവുകയാണെന്ന് ആ മൂടുപടത്തിന് മനസ്സിലായിരുന്നു. മറ്റേ അരിഷ്ടനേമി സംഘം ഉടനെ ഇങ്ങേത്തും. അയാള് സതിയുടെ പുറകില്ചെന്ന് അവളുടെ തലയ്ക്കടിച്ച് ബോധം കെടുത്തി വീഴ്ത്താൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, അവള് ദ്രുതഗതിയിലുള്ള ചലനങ്ങളുടെ ഉടമയായിരുന്നു. ഇടതുവശത്തേക്ക് അതിവേഗം നീങ്ങിയ അവള് തന്റെ ശത്രുവിനെ വീണ്ടും നേരിട്ടു. അംഗവസ്ത്രത്തിന്റെ മടക്കുകളുടനീളമിറങ്ങിയിരുന്ന ഒരു കത്തി വലിച്ചുരിയ അവള് അതുകൊണ്ട് ആ രൂപത്തിന്റെ ഭീമാകാരമായ വയറിനുനേരെ മുകളിലേക്കു ആഞ്ഞു വെട്ടി. വസ്ത്രം കീറിയെങ്കിലും മാര്ച്ചുമൂലം ആ വെട്ട് ഫലവത്തായില്ല.

അപ്പോഴാണ് വലിയൊരു അലര്ച്ചയോടെ ഭബ്രാവ്യനും മറ്റ് അരിഷ്ടനേമികളും കൂട്ടാളികളോടു ചേര്ന്ന് പടപൊരുതാനെത്തിയത്. എണ്ണത്തില് കുറവാനെന്നു കണ്ടതോടെ ആ മൂടുപടമിട്ട രൂപത്തിന് മറ്റു മാര്ഗ്ഗമൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. തന്റെ പടയാളികളോട് തിരിഞ്ഞൊടുവാൻ അയാള് കല്പിച്ചു. ചന്ദ്രവംശികളെ പിന്തുടരുന്നതില്നിന്നും ശിവൻ ഒരിക്കല്കൂടി ഭബ്രാവ്യനെ പിന്തിരിപ്പിച്ചു.

“ഭബ്രാവ്യന്, അവര് പൊയ്ക്കൊള്ളട്ടെ.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “അവര് ഇനിയും നമ്മുടെ മുന്നില് വന്നുപെടുവാനുള്ള അവസരമുണ്ടാകും. രാജ കുടുംബത്തെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നതാണ് ഇപ്പോള് നമ്മുടെ മുന്നിലുള്ള പ്രധാന പ്രശ്നം.”

ആ വിദേശി പോരാടിയ രീതി കണ്ടപ്പോള് ഭബ്രാവ്യന് ആരാധനയോടെ അയാളെ നോക്കി. അയാളതുവരെ ആ വിദേശിയുടെ നീലക്കുഴത്ത് കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. അയാള് ഭവ്യതയോടെ തലകുലുക്കി “അത് ശരിയാണ് മറുനാട്ടുകാരാ.”

ഭബ്രാവ്യന് ഉടന്തന്നെ അരിഷ്ടനേമി സൈനികരെക്കൊണ്ട് ഒരു വലയം തീർത്തശേഷം മുറിവേറ്റ ഭടന്മാരെ അതിനകത്ത് കൊണ്ടുവന്നു കിടത്തി. മൃതദേഹങ്ങളു് തൊട്ടില്ല. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് മൂന്ന് അരിഷ്ടനേമികളുടെ ജീവൻ പൊലിഞ്ഞപ്പോള് ഒമ്പത് ചന്ദ്രവംശിപടയാളികളുടെ ജഡം ആ വെളിമ്പ്രദേശത്ത് ചിതറിക്കിടന്നിരുന്നു. അവസാനത്തെ ഒരുത്തന് ഗുരുതരമായി

മുറിവേറ്റിരുന്നതിനാൽ അവൻ സ്വയം മരണത്തെ പുലർന്നു. ശത്രുവിന്റെ കൈയിൽപ്പെട്ട രഹസ്യങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലത് ഈശ്വരനിൽ വിലയം പ്രാപിക്കുന്നതാണ്. തന്റെ സൈനികരോട് താഴെയിരുന്ന് അസ്ത്രങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കാനായി പരിചകളെ മുന്നിൽ നിരത്തിപ്പിടിക്കുവാൻ ഭബ്രവ്യൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. സുരക്ഷാ സൈന്യം എത്തിച്ചേരുന്നതുവരെ അവർ ആ നില തുടർന്നു.

“സർവ്വശക്താ!” സതിയെ മുറുകെ പുണർന്നുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ നിലവിളിച്ചു.

രണ്ടാം യാമത്തിന്റെ നാലാം നാഴികയായപ്പോഴാണ് അഞ്ഞൂറ് സൈനികരടങ്ങുന്ന സുരക്ഷാ സൈന്യം അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നത്. പർവ്വതേശ്വരൻ അപകടസാധ്യതയെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പുനൽകിയിരുന്നുവെങ്കിലും ദക്ഷനും കനകഹാലയും ബ്രഹ്മസപതിയും ആ യാത്രാസംഘത്തിനൊപ്പം ചേർന്നു. സതിയെ ആലിംഗനത്തിൽനിന്നു മുക്തയാക്കിയശേഷം ഒരു കണ്ണീർക്കണം പൊഴിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ മന്ത്രിച്ചു.

“നിനക്ക് പരിക്കൊന്നും പറ്റിയില്ലല്ലോ, കുട്ടീ?”

“എനിക്കു കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല അച്ഛാ.” സതി ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ പറഞ്ഞു. “ചില ചെറുമുറിവുകളേ. ഒട്ടും ഗൗരവമില്ലാത്തവ.”

“കുട്ടി ധീരമായി പോരാടി.” അഭിമാനപൂർവ്വം വീരിണി പറഞ്ഞു.

“അത് ഒരമ്മയുടെ പക്ഷപാതപരമായ അഭിപ്രായമാണ്.” മുഖത്ത് ഗൗരവം പുനഃസ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു. പിന്നെ ശിവന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞ് അവളുടേതുടർന്നു “ഇന്നത്തെ ദിവസം ശിവന്റേതായിരുന്നു അച്ഛാ. ചന്ദ്രവംശികളുടെ യഥാർത്ഥ തന്ത്രം മനസ്സിലാക്കിയ ഇദ്ദേഹം നിർണ്ണായകഘട്ടത്തിൽ എല്ലാവരേയും ഒരുമിച്ചു അണിനിരത്തി. ഇദ്ദേഹം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ശത്രുവിനെ തുരത്തുവാൻ നമുക്ക് കഴിഞ്ഞത്.”

“ഓ, കുമാരി വല്ലാതെ ഔദാര്യം കാണിക്കുന്നുവെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു.

അവസാനം അവളെ സംപ്രീതയായിരിക്കുന്നു!

“അവളേ ഒട്ടും ഔദാര്യം കാണിക്കുന്നില്ല പ്രഭോ.” കൃതജ്ഞത മുഖത്ത് പ്രകടമായിരുന്ന ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. അങ്ങ് അങ്ങയുടെ മന്ത്രവിദ്യ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു തീവ്രവാദി ആക്രമണത്തെയാണ് നമ്മളെ യഥാർത്ഥത്തിൽ പരാജയപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. ഞങ്ങളുടെ അതൈത്രമാത്രം പ്രധാനപ്പെട്ടതാണെന്ന് അങ്ങേക്കറിഞ്ഞുകൂടാ!”

“പക്ഷേ, അതൊരു തീവ്രവാദി ആക്രമണമായിരുന്നില്ല രാജൻ” ശിവൻ പറഞ്ഞു “രാജകുമാരിയെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാനുള്ള ശ്രമമായിരുന്നു അത്.”

“തട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുകയോ?” ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

“ആ മൂടുപടമിട്ടയാളുടെ കുമാരിയെ ജീവനോടെ യാതൊരു പരിക്കുമില്ലാതെ വേണമായിരുന്നു.”

“മൂടുപടമിട്ടവനോ?” ദക്ഷൻ അസ്വസ്ഥനായിക്കൊണ്ട് ഗർജ്ജിച്ചു.

“അതൊരു നാഗനായിരുന്നു, രാജൻ.” ദക്ഷന്റെ മാനസികവിഭ്രാന്തി നിറഞ്ഞ പ്രതികരണത്തിൽ അതിശയിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “അയാളെ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. മികവുറ്റ പോരാളിയാണയാളെ. നീക്കങ്ങളുടെ വേഗത കുറവാണെങ്കിലും അയാളുടെ മികവിനെ അത് ബാധിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ

സതിയുമായി പോരാടുന്ന സമയത്ത് സതിക്ക് പരിക്കേല്ക്കാതിരിക്കാൻ അയാള് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

ദക്ഷന്റെ മുഖത്തെ പ്രസന്നത മുഴുവനും ഒഴുകിപ്പോയി. ഭയവും രോഷവും കലർന്ന ഭാവത്തില് വീരിണി ഭർത്താവിനെ നോക്കി. അവരുടെ മുഖത്തെ ഭാവഭേദങ്ങളു് ശിവനെ അസ്വസ്ഥനാക്കി. താൻ അവരുടെ സ്വകാര്യതയില് ഇടപെടുകയാണെന്നുപോലും ശിവന് തോന്നിപ്പോയി.

“അച്ഛാ,” വിഷമിച്ചുപോയ സതി ചോദിച്ചു “അങ്ങേയ്ക്കു കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ?”

ദക്ഷനിലിന്ന് പ്രതികരണമൊന്നും കേള്ക്കാതായപ്പോള് സതിയോടായി ശിവന് പറഞ്ഞു “നിങ്ങളു് കുടുംബാംഗങ്ങളു് മാത്രം ഒന്നിച്ചിരുന്ന് സംസാരിക്കുന്നതായിരിക്കും നല്ലത്. നിങ്ങളു്ക്കു വിരോധമില്ലെങ്കില് ഞാൻ ചെന്ന് നന്തിക്കും നമ്മുടെ മറ്റ് ഭടന്മാർക്കും കുഴപ്പമൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ എന്നു നോക്കിയിട്ടുവരാം.

പരിക്കേറ്റവരെ പരിശോധിച്ചും അവർക്ക് ആവശ്യമായ ചികിത്സയും പരിചരണവും കിട്ടിയോ എന്നു ചോദിച്ചറിഞ്ഞും ഭടന്മാർക്കിടയിലൂടെ നടക്കുകയായിരുന്നു പർവ്വതേശ്വരൻ. ഭദ്രാഭ്യന് അദ്ദേഹത്തിന് രണ്ടടി പുറകിലായി നടന്നു. നന്തിയെ രക്ഷിക്കുന്നതിനിടയില് ശിവനാല് കൊല്ലപ്പെട്ട ചന്ദ്രവംശി ഭടന്റെ അടുത്ത് ആ സർവ്വ സൈന്യാധിപന് എത്തിപ്പെട്ടു. ഭയം കൊണ്ട് അയാള് അലറി “ഇയാളെ പുറകില് നിന്നാണല്ലോ കുത്തിവീഴ്ത്തിയിട്ടുള്ളത്!”

“അതെ പ്രഭോ.” തലകുനിച്ചുകൊണ്ട് ഭദ്രാഭ്യന് പ്രതിവചിച്ചു.

“ആരാണിത് ചെയ്തത്? പോരാട്ടത്തിന്റെ പാവനമായ ചട്ടങ്ങളു് ലംഘിച്ചതാരാണ്?”

“ആ മറു ദേശക്കാരനാണെന്നു തോന്നുന്നു, പ്രഭോ. പക്ഷേ, ചന്ദ്രവംശികളാല് ആക്രമിക്കപ്പെട്ട പടനായകന് നന്തിയെ രക്ഷപ്പെടുത്താന് വേണ്ടിയാണ് ഇത് ചെയ്തതെന്നാണ് ഞാൻ കേട്ടത്. നന്തിയുടെ അരയ്ക്കുതാഴെ ആക്രമിച്ച ചന്ദ്രവംശി ഭടന് യുദ്ധനിയമം ലംഘിച്ചിരുന്നു.”

പർവ്വതേശ്വരന് തിരിഞ്ഞുനിന്ന് ഭദ്രാഭ്യനെ രൂക്ഷമായി നോക്കിയപ്പോള് അയാള് പേടിച്ചു വിറച്ചു. “ചട്ടം ചട്ടം തന്നെയാണ്.” അദ്ദേഹം മുരണ്ടു “ശത്രുക്കളു് അത് അവഗണിക്കുകയാണെങ്കില്പോലും നമ്മളു് അത് പിന്തുടരാന് ബാധ്യസ്ഥരാണ്.”

“അതെ പ്രഭോ.”

“കൊല്ലപ്പെട്ടവന് വേണ്ടവിധമുള്ള ശവസംസ്കാര ശുശ്രൂഷ ലഭിച്ചുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം. ചന്ദ്രവംശികളു് അടക്കമുള്ള സകലർക്കും.”

“പക്ഷേ, പ്രഭോ?” അദ്ഭുതത്തോടെ ഭദ്രാഭ്യന് ചോദിച്ചു “അവർ ഭീകരവാദികളല്ലേ.”

“അവർ ഭീകരവാദികളായിരിക്കാം.” പർവ്വതേശ്വരന് മുരണ്ടു. “പക്ഷേ, നമ്മളു് സൂര്യവംശികളാണ്. നമ്മളു് ശ്രീരാമദേവന്റെ പിന്തുടർച്ചക്കാരാണ്. ശത്രുക്കളോട്പോലും നമ്മളു് പുലർത്തുന്ന ചില മര്യാദകളുണ്ട്. ചന്ദ്രവംശികളു്ക്കും അർഹമായ വിധത്തിലുള്ള ശവസംസ്കാര ശുശ്രൂഷ ലഭിച്ചിരിക്കും. മനസ്സിലായില്ലേ?”

“ഉവ്വ് പ്രഭോ.”

“എന്തുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങള് ആ മറുദേശക്കാരനെ ‘പ്രഭോ’ എന്നു വിളിക്കുന്നത്?” പരിഷ്കേറ്റ് തൊട്ടടുത്ത് കിടന്നിരുന്ന ഒരു അരിഷ്ടനേമി നന്തിയോടു ചോദിച്ചു.

നന്തിയോടും പരിഷ്കേറ്റ് കിടന്നിരുന്ന മറ്റ് പടയാളികളോടുംമൊപ്പം അരമണിക്കൂർ ചെലവിട്ട ശേഷമാണ് ശിവൻ അവിടെനിന്ന് പോന്നത്. ആ പരിഷ്കേറ്റവരെ കണ്ടാല് മണിക്കൂറുകള്ക്കു മുമ്പാണ് അവർ യുദ്ധം ചെയ്തതെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. അവർ പരസ്പരം ആഹ്ലാദപൂർവ്വം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. യുദ്ധത്തിന്റെ തുടക്കത്തില് തന്നെ പറ്റിയ അബദ്ധത്തെ കുറിച്ച് പറഞ്ഞത് അവർ കളിയാക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ക്ഷത്രിയന്മാരുടെ ശൈലിയില് മരണത്തിന്റെ മുഖത്തുനോക്കി ചിരിക്കുകയെന്നാല് ഒരു ധീരപുരുഷന്റെ ലക്ഷണമാണ്.

“കാരണം അദ്ദേഹം എന്റെ സ്വാമിയാണ്.” നന്തി വളരെ അനായാസം പ്രതിവചിച്ചു.

“പക്ഷേ, അയാളൊരു വിദേശിയാണ്. വർണ്ണത്തിന്റെ സൂചനകളൊന്നുമില്ലാത്ത വിദേശി.” അരിഷ്ടനേമി പറഞ്ഞു. “അയാളൊരു ധീരനായ പോരാളി തന്നെ. പക്ഷേ, മെലുഹയില് ഇത്തരം പോരാളികള് ധാരാളമുണ്ട്. പിന്നെ അയാള്ക്കെന്താ ഇത്ര പ്രത്യേകത? രാജകുടുംബത്തോടൊപ്പം അയാള് ഇത്രയധികംനേരം ചെലവഴിക്കുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണ്?”

“എനിക്കതിനു മറുപടി പറയാനാവില്ല സുഹൃത്തേ. ശരിയായ സമയമാവുമ്പോള് നിങ്ങള്ക്കതെല്ലാം മനസ്സിലാകും.”

അരിഷ്ടനേമി നന്തിയെ ചോദ്യരൂപേണ നോക്കി. പിന്നെ തല കുലുക്കി അയാള് പുഞ്ചിരിച്ചു. അയാള് ഒരു സൈനികനായിരുന്നു. വല്ലപ്പോഴും മാത്രമാണ് അയാള് സ്വന്തം കാര്യം നോക്കിയിരുന്നത്. വലിയ ചോദ്യങ്ങള് അയാളുടെ മനസ്സില് ദീര്ഘനേരം തങ്ങിനിന്നിരുന്നില്ല. “എന്തായാലും എന്റെ സുഹൃത്തേ നിങ്ങളൊരു ധീരനായ പോരാളിയാണ് എന്നകാര്യം പറയാനുള്ള ശരിയായ സമയം എത്തിയിരിക്കുന്നു. പരിക്കുപറ്റിയിട്ടും നിങ്ങള് ഗംഭീരമായി പോരാടി. കീഴടങ്ങല് എന്ന വാക്കിന്റെ അര്ത്ഥം നിങ്ങള്ക്കറിയില്ല. നിങ്ങളെ എന്റെ ഭ്രാതാവായി, സഹോദരനായി കാണുന്നതില് എനിക്ക് അഭിമാനമുണ്ട്.”

അരിഷ്ടനേമിയില്നിന്നുള്ള വലിയൊരു പ്രസ്താവനയായിരുന്നു അത്. മെലുഹന് സൈന്യത്തിലെ ഒരു ചിട്ടയായിരുന്നു ഭ്രാതാ സംവിധാനം. രണ്ടു ഭ്രാതാക്കള് എന്നാല് രണ്ടു സഹോദരന്മാര് എന്നര്ത്ഥം. അവര് ഒന്നിച്ചായിരിക്കും യുദ്ധംചെയ്യുക. അവര് പരസ്പരം കാത്തുകൊണ്ടാണ് യുദ്ധം ചെയ്യുക. അവര് ഒരിക്കലും ഒരേ സ്ത്രീയെ പ്രണയിക്കുകയില്ല. എത്ര പര്യവേഷിച്ചാലും ഏതു സത്യവും അവര് പരസ്പരം തുറന്നു പറഞ്ഞിരിക്കും.

സാമ്രാജ്യത്തിലെ ഏറ്റവും ഉന്നത ശ്രേണിയില്പെട്ട സൈനികരായിരുന്നു അരിഷ്ടനേമികള്. ഒരു അരിഷ്ടനേമി അതേ വർഗ്ഗത്തില്പെട്ട ആളുമായി മാത്രമേ ഭ്രാതാബന്ധം പുലര്ത്തുകയുള്ളൂ. തനിക്ക് ഒരിക്കലും അരിഷ്ടനേമിയുടെ ഭ്രാതാവാകാന് കഴിയില്ലെന്ന് നന്തിക്കറിയാമായിരുന്നു. അയാള്ക്ക് സ്വാമിയോടൊപ്പം നിന്നേ മതിയാവൂ. എന്നാല് അരിഷ്ടനേമിയുമായി ഭ്രാതാ ബന്ധം സ്ഥാപിക്കാനുള്ള അവസരം ലഭിക്കുന്ന കാര്യമോര്ത്തപ്പോള് നന്തിയുടെ കണ്ണില് അശ്രുക്കണങ്ങള് നിറഞ്ഞു.

“എന്റെ പേരില് കണ്ണീര്പൊഴിക്കരുത്.” കൗതുകപൂർവ്വം മൂക്കു

ചുളിച്ചുകൊണ്ട് സന്തോഷത്തോടെ ആ അരിഷ്ടനേമി പറഞ്ഞു.

അരിഷ്ടനേമിയുടെ കൈത്തണ്ടയിൽ കളിയാടി അടിച്ചുകൊണ്ട് നന്തി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

“സുഹൃത്തേ നിന്റെ പേരെന്താണ്?” നന്തി ചോദിച്ചു.

“കൗസ്തവൻ.” അരിഷ്ടനേമി പ്രതിവചിച്ചു. “ഒരു ദിവസം ചന്ദ്രവംശികളെ തുരത്തുന്നതിനുള്ള യുദ്ധത്തിൽ നമ്മള് ഒരുമിച്ചു പോരാടും. പിന്നെ ശ്രീരാമദേവന്റെ അനുഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ നമ്മള് ആ ജാരസന്തതികളെ കൊന്നൊടുക്കും.”

“അഗ്നിദേവനാണേ നമ്മള് അതു ചെയ്യും.”

“താങ്കള് നാഗന്റെ മനസ്സിൽ കടന്നുകൂടിയ കാര്യം കൗതുകകരമാണ്.” ശിവന്റെ വയറിനുമുകളിലെ മുറിവ് വൃത്തിയാക്കി വെച്ചുകെട്ടുന്നതു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിലക്കെ ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

എല്ലാ ഭടന്മാരുടെയും മുറിവുകള് വെച്ചുകെട്ടിയശേഷം മാത്രം മതി തനിക്കുള്ള പരിചരണമെന്ന് ശിവന് നിർബ്ബന്ധിച്ചിരുന്നു.

“ഓ, എനിക്കത് ശരിക്കു വിശദീകരിക്കാനാവില്ല.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “നാഗന്മാര് എങ്ങനെയാണ് ചിന്തിക്കുകയെന്ന് എന്റെ മനസ്സിലേക്ക് എങ്ങനെയോ കടന്നുവെന്ന് മാത്രം.”

“എങ്കിൽ എനിക്കത് വിശദീകരിക്കാൻ കഴിയും!”

“ശരിക്കും? എന്ത്?”

“താങ്കള് സർവ്വശക്തനായ പേരുവിളിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത ‘നീ’ ആണെന്നാണ് അതിനുള്ള വിശദീകരണം!” കണ്ണുകള് മലർക്കെ വിടർത്തി പൗരാണികനായ ഒരു മാന്ത്രികനെപ്പോലെ കൈകള്കൊണ്ട് ആംഗ്യം കാണിച്ച് ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

അവര് പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ആ പൊട്ടിച്ചിരിയിൽ ശിവന് പുറകോട്ടു മലർന്നു. സൈനിക വൈദ്യർ ശിവനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. അതുകണ്ടയുടൻ ശിവന് ശാന്തനായിരുന്ന് മുറിവ് കെട്ടുന്നതിന് അനുവദിച്ചു. ആയുർവ്വേദവിധിപ്രകാരമുള്ള കുഴമ്പ് തേച്ചുപിടിപ്പിച്ച് ആര്യവേപ്പിന്റെ ഇലകൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞശേഷം ഒരു പരുത്തിതുണി കൊണ്ട് വൈദ്യന് ആ മുറിവ് ചുറ്റിക്കെട്ടി.

“ഒന്നിടവിട്ട് ഈ കെട്ട് മാറ്റണം. മറുനാട്ടുകാരാ.” ആ മുറിവ് കെട്ടിയത് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊണ്ട് വൈദ്യന് പറഞ്ഞു. “ദേവഗിരിയിലെ കൊട്ടാര വൈദ്യന് അതു ചെയ്തുകൊള്ളും. ഒരാഴ്ചത്തേക്ക് ഈ ഭാഗം നനയ്ക്കരുത്. കൂളിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതിനാൽ ഒരാഴ്ചത്തേക്ക് സോമരസം സേവിക്കാനും പാടില്ല.”

“ഓ, ഇയാള്ക്ക് സോമരസത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല.” ബൃഹസ്പതി തമാശ പറഞ്ഞു. “കഴിയാവുന്ന അപകടമെല്ലാം അത് ഇയാളുടെ ശരീരത്തിൽ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു.”

ശിവനും ബൃഹസ്പതിയും ഒരിക്കല്കൂടി നിസ്സഹായരെന്നവണ്ണം പൊട്ടി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. അത് കണ്ട് ആ വൈദ്യന് ഈർഷ്യയോടെ തല വെട്ടിച്ച് നടന്നുപോയി.

“പക്ഷേ, ഒരു കാര്യം ഗൗരവത്തോടെ ചോദിക്കട്ടെ.” ബൃഹസ്പതി ശാന്തനായിക്കൊണ്ട് ചോദിച്ചു “എന്തിനാണ് അവര് നിങ്ങളെ ആക്രമിക്കുന്നത്? നിങ്ങള് ആരെയും ഉപദ്രവിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ.”

“എന്റെ നേരെയായിരുന്നില്ല ആ ആക്രമണം എന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു. സതിയായിരുന്നു അവരുടെ ലക്ഷ്യം.” ശിവന് പറഞ്ഞു.

“സതി! എന്തിനു സതി? അതാണ് കൂടുതൽ നിഗൂഢമായ കാര്യം.”

“ഒരുപക്ഷേ സതിയെ മാത്രം ലക്ഷ്യം വെച്ചായിരിക്കണമെന്നില്ല.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “അവരുടെ ലക്ഷ്യം രാജകുടുംബമായിരിക്കാം. പ്രധാന ലക്ഷ്യം ചക്രവർത്തി തന്നെയായിരിക്കാം. അദ്ദേഹം അവിടെ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അവർ അടുത്ത ലക്ഷ്യമായ സതിയെ ഉന്നം വെച്ചു. രാജകുടുംബത്തിലെ ഏതെങ്കിലും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യക്തിയെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ ശേഷം അത് വെച്ച് വിലപേശുവാനായിരിക്കും അവരുടെ പദ്ധതിയെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.”

ബൃഹസ്പതി പ്രതിവചിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം വ്യാകുലനായതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. കൈകള് ചേർത്തുപിടിച്ച് അവ മുഖത്തിനടുത്തേക്ക് കൊണ്ടുവന്നശേഷം കാര്യമായി ആലോചിക്കുന്ന മട്ടിൽ അദ്ദേഹം അലക്ഷ്യമായി വിദൂരതയിലേക്ക് നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ശിവൻ മടിശ്ശീലയിൽ കൈയിട്ട് പുകക്കുവാനുള്ള ചില്ലം കൈയിലെടുത്ത് അതിൽ അല്പം കഞ്ചാവ് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം നിറച്ചു. അയാള് ചെയ്യുന്നതെന്താണെന്നറിയാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയ ബൃഹസ്പതി തന്റെ സുഹൃത്ത് ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തിയിൽ നീരസം കൊണ്ടു.

“നിങ്ങളൊരു സ്വതന്ത്രനായ മനുഷ്യനായതിനാൽ.... നിങ്ങളോട്, ഞാനിത് പറഞ്ഞിട്ടില്ല, പറയാനും പാടില്ല.” ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ ഞാൻ താങ്കളെ സുഹൃത്തായി കാണുന്നു. എനിക്കു താങ്കളോടു സത്യം തുറന്നുപറയേണ്ടതുണ്ട്. കരാചാപയിലെ ഈജിപ്തുകാരായ ചില വ്യാപാരികള് ഈ കഞ്ചാവ് ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അത് താങ്കള്ക്കു നല്ലതിനല്ല.”

“സുഹൃത്തേ, താങ്കള്ക്കു തെറ്റുപറ്റി.” ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “യഥാർത്ഥത്തിൽ ഈ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും മികച്ച ശീലങ്ങളിലൊന്നാണിത്.”

“ഒരുപക്ഷേ നിങ്ങളുടെ അറിയില്ലായിരിക്കാം, ശിവൻ. ഇതിന് നിരവധി ദോഷഫലങ്ങളുണ്ട്, ഈ വസ്തു നിങ്ങളുടെ ഓർമ്മയെ വല്ലാതെ ബാധിക്കുമെന്നതാണ് അതിൽ ഏറ്റവും മോശമായ കാര്യം. പഴയ കാര്യങ്ങളോർക്കുവാനുള്ള കഴിവിനെ അത് നശിപ്പിക്കും.”

പൊടുന്നനെ ശിവന്റെ മുഖം അവന്റെ സ്വഭാവത്തിനു വിരുദ്ധമായി ഗൗരവം പുണ്ടു. വിഷണ്ണമായ പുഞ്ചിരിയോടെ അവൻ ബൃഹസ്പതിയെ നോക്കി. “അതാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ അതിന്റെ മേന്മ സുഹൃത്തേ. ഇത് പുകയ്ക്കാത്തവരെല്ലാം മറവിയെ ഭയപ്പെടുന്നവരാണ്.” ചില്ലത്തിൽ തീ കൊളുത്തിയശേഷം പുകയൊന്ന് ആഞ്ഞുവലിച്ച് ശിവൻ തുടർന്നു. “മറക്കാൻ പറ്റാത്തതിനെക്കുറിച്ചാണ് അവർക്കു ഭയം.”

എന്തൊരു ഭയങ്കരമായ ഭൂതകാലമായിരിക്കാം തന്റെ ഈ സുഹൃത്തിനെ ഈ ലഹരി ഉപയോഗിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടാവുക എന്നാലോചിച്ചുകൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി ശിവനെ നിർന്നിമേഷനായി നോക്കി.

അനാവൃതനാവുന്ന നീലകണ്ഠൻ

പതിനൊന്ന്

വെളിമ്പ്രദേശത്ത് താല്ക്കാലികമായി നിർമ്മിച്ച താവളത്തിൽ ആ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ശേഷം പിറ്റേദിവസം രാവിലെ ആ രാജകീയ സംഘം യാത്ര തുടർന്നു. ആ സാഹചര്യത്തിൽ രാത്രിയാത്ര സുരക്ഷിതമായിരുന്നില്ല. നന്തിയടക്കം പരിക്കേറ്റവരെല്ലാം ആദ്യത്തെ മൂന്നു വാഹനങ്ങളിലും അഞ്ചാമത്തെ വാഹനത്തിലുമാണ് കിടന്നിരുന്നത്. രാജകുടുംബവും ശിവനും നാലാമത്തെ വാഹനത്തിൽ യാത്രചെയ്തു. തലേദിവസം നടന്ന യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുത്ത പോരാളികളെല്ലാം പ്രത്യേകാവകാശമെന്ന നിലയിൽ അന്ന് കുതിരപ്പുറത്ത് യാത്ര ചെയ്യാനുള്ള സൗകര്യം അനുവദിക്കപ്പെട്ടു. യുദ്ധത്തിൽ കൊല്ലപ്പെട്ട മൂന്ന് അരിഷ്ടനേമികളെ സ്മരിക്കുന്ന വിലാപയാത്രയിൽ പങ്കെടുത്തുകൊണ്ട് ബൃഹസ്പതിയും കനകഹാലയും മറ്റുള്ള സൈനികർക്കൊപ്പം കാൽനടയായി സഞ്ചരിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരനും ഭദ്രാഭ്യന്തരനും മറ്റ് രണ്ട് സൈനികരും ചേർന്ന് ആ രക്തസാക്ഷികളുടെ ചിതാഭസ്മം നിറച്ച മൂന്ന് കലശക്കുടങ്ങളിൽ മരംകൊണ്ടുള്ള ചെറിയൊരു മഞ്ചലിലാക്കി ഏറ്റിനടന്നു. സരസ്വതിനദിയിൽ നിമഞ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനായി ആ ചിതാഭസ്മക്കുടങ്ങളിൽ ബന്ധുക്കളുടെ കൈമാറും. ശിവനും സതിക്കും നന്തിക്കും അവർക്കൊപ്പം നടക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഈ അവസ്ഥയിൽ അതു പാടില്ലെന്ന് വൈദ്യന് അവരെ വിലക്കി.

തന്റെ സൈനികരുടെ ധീരതയിൽ അഭിമാനം കൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ മുന്നോട്ട് നടന്നു. 'എന്റെ കുട്ടികളേ' എന്ന് അദ്ദേഹം സ്നേഹത്തോടെ വിളിച്ചിരുന്ന ആ സൈനികർ ഇന്ദ്രദേവന്റെ ഉലയിൽ ലോഹത്തിൽ വാർത്തെടുത്ത മനുഷ്യരാണെന്ന് സ്വയം തെളിയിച്ചു. അവർക്കൊപ്പം നിന്ന് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സാധിക്കാതിരുന്നതിൽ അദ്ദേഹം സ്വയം ശപിച്ചു. തന്റെ വളർത്തു പുത്രിയെ അവളെ അപകടത്തിൽപ്പെട്ട സമയത്ത് അവളെ രക്ഷിക്കാൻ കൂടെയുണ്ടാകാൻ കഴിയാഞ്ഞതിൽ അദ്ദേഹം സ്വയം കുറ്റപ്പെടുത്തി. ഭീരുക്കളായ ചന്ദ്രവംശികളെ നശിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരത്തിനു വേണ്ടിയും മരിച്ചുപോയ സൈനികർക്കു വേണ്ടിയും അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു. മരിച്ചുപോയ സൈനികർക്കുവേണ്ടി തന്റെ അടുത്ത ആഗുമാസത്തെ വേതനം നൽകുവാൻ അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു.

"അയാളേ ഈ നിലയിലേക്കു തരംതാഴുമെന്ന് ഞാൻ കരുതിയില്ല." ദക്ഷൻ ക്ഷോഭത്തോടെ ഒച്ചവെച്ചു.

വാഹനത്തിൽ സുഖമായി ഉറങ്ങുകയായിരുന്ന ശിവനും സതിയും ദക്ഷന്റെ ഈ രോഷപ്രകടനം കേട്ട് ഞെട്ടിയുണർന്നു. വായിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന പുസ്തകത്തിൽ നിന്ന് വീരിണി മുഖമുയർത്തി. കണ്ണുകളിൽ ഇറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവളെ ഭർത്താവിനെ നോക്കി.

"ആരാണു് മഹാരാജൻ?" ശിവൻ ഇടറിയ സ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

“ദിലീപൻ! മനുഷ്യരാശിക്കുമേൽ പതിച്ച കളങ്കം!” തന്റെ മനസ്സിനകത്തെ രോഷം ഒട്ടും മറച്ചുവെക്കാതെ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

വീരിണി അപ്പോള് തന്റെ ഭർത്താവിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവള് പതുക്കെ കൈനീട്ടി സതിയുടെ കൈപ്പടം കൈയിലെടുത്ത് തന്റെ ചുണ്ടിനോടടുപ്പിച്ച് പതിയെ ചുംബിച്ചു. പിന്നെ അവള് തന്റെ മറ്റേ കൈ സതിയുടെ കൈയില് സുരക്ഷാസൂചകമായി അമർത്തിവെച്ചു. സതി ഊഷ്മളത തുളുമ്പുന്ന ഭാവത്തില് അമ്മയെ ഒന്നു നോക്കിയശേഷം ക്ഷീണിച്ചുപോയ തന്റെ ശിരസ്സ് വീരിണിയുടെ ചുമലില് ചായ്ച്ചു.

“മഹാരാജൻ, ആരാണീ ദിലീപൻ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“സ്വദീപിന്റെ ചക്രവർത്തിയാണയാള്” ദക്ഷൻ പ്രതിവചിച്ചു.

“സതി എന്റെ കണ്ണിലെ കൃഷ്ണമണിയാണെന്ന് ഏവർക്കുമറിയാം. എന്റെ കൈകളെ വാളേന്തുവാൻ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവർ അവളെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ ശ്രമിക്കുകയാണ്!”

ശിവൻ സഹതാപപൂർവ്വം ദക്ഷനെനോക്കി. ചന്ദ്രവംശികളുടെ ഏറ്റവും അവസാനത്തെ വഞ്ചനയില് ചക്രവർത്തിയ്ക്കുള്ള രോഷം അയാള്ക്കു മനസ്സിലായി.

“അധർമ്മികമായ ചില പദ്ധതികള് നടപ്പാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു നാഗനെ ഉപയോഗിക്കുന്ന തരത്തിലേക്ക് തരംതാഴുകയെന്നു വെച്ചാല്” രോഷാകുലനായ ദക്ഷൻ തുടർന്നു “അത് കാണിക്കുന്നത് ചന്ദ്രവംശികളുടെ ശേഷിയെയാണ്!”

“നാഗനെ അതിനുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുകയാണോ എന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ മഹാരാജൻ.” ശിവൻ സൗമ്യമായി പറഞ്ഞു “അയാള് അതിന്റെ നേതാവാണെന്ന എന്നപോലെയാണ് എനിക്കു തോന്നിയത്.”

ശിവന്റെ ദുസ്സൂചന പരിശോധിക്കുവാൻ പോലും പറ്റാത്ത വിധം ധർമ്മികമായ രോഷത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് താഴ്ന്നുപോയിരുന്നു ദക്ഷൻ. “ഈ പടയണിയുടെ നേതാവു മാത്രമായിരിക്കാം ആ നാഗന് എന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. എങ്കിലും അയാള് ചന്ദ്രവംശികളുടെ ആജ്ഞക്കുവിധേയമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവനായിരിക്കും. ഒരു നാഗനും മേധാവിയാകാൻ കഴിയില്ല. മുൻജന്മങ്ങളില് ചെയ്ത കൊടിയ പാപങ്ങള്ക്കുള്ള ശിക്ഷയായി ഭീകരമായ വൈരൂപ്യങ്ങളോടെയും രോഗങ്ങളോടെയും ജനിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ട ശപിക്കപ്പെട്ട ജന്മങ്ങളാണവർ. നേരിട്ട് മറ്റുള്ളവരുടെ മുന്നില് മുഖം കാണിക്കുവാൻ വൈമുഖ്യമുള്ളവരാണെങ്കിലും അസാധാരണമായ കരുത്തും കഴിവുകളുമുള്ളവരാണവർ. അവരുടെ സാന്നിധ്യം മെലുഹന്മാരുടെയും സ്വദീപന്മാരുടെയും മനസ്സില് ഭീതി വിതയ്ക്കുന്നു. വിരുപികളായ ഈ പിശാചുക്കളുമായി ബന്ധം സ്ഥാപിക്കാൻ വിധം തരംതാഴ്ന്നിരിക്കുന്നു ചന്ദ്രവംശികള്. നാഗന്മാരുമായി ചേർന്ന് നമ്മളെ ആക്രമിക്കാൻ വിധം പാവവുമായി സന്ധിചെയ്യുന്ന വിധത്തിലുള്ള അന്ധത അവരുടെ മനസ്സിനെ ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. അവർക്ക് നമ്മോട് അത്രയ്ക്ക് വെറുപ്പായിരിക്കുന്നു.”

ശിവനും സതിയും ദക്ഷന്റെ നിർത്താതെയുള്ള സംസാരം നിശ്ശബ്ദമായി കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ തുടർന്നു “ഏതു വിധത്തിലുള്ള ഹീനജന്തുക്കളെയാണ് ഞങ്ങള് നേരിടുന്നതെന്ന് അങ്ങയ്ക്കു മനസ്സിലായല്ലോ, പ്രഭോ? എന്തെങ്കിലും തത്ത്വദീക്ഷയോ അന്തസ്സോ അവർക്കില്ല. അവർക്ക് നമ്മേക്കാള് പത്തിരട്ടി ആള് ബലമുണ്ട്. ഞങ്ങള്ക്ക് അങ്ങയുടെ സഹായം ആവശ്യമുണ്ട് പ്രഭോ. ഈ രാജ്യത്തെ ജനങ്ങള്ക്കുമാത്രമല്ല, എന്റെ

കുടുംബത്തിനും അങ്ങയുടെ സഹായം ഉണ്ടാവണം. ഞങ്ങള് അപകടത്തിലാണ്."

"മഹാരാജൻ, എനിക്കു കഴിയാവുന്ന സഹായങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യാം." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, ഞാനൊരു സർവ്വസൈന്യാധിപനെന്നുമല്ല. ചന്ദ്രവംശികള്ക്കുനേരെ ഒരു സൈന്യത്തെ നയിക്കുവാനെന്നും എനിക്കു സാധിക്കുകയില്ല. ഞാനൊരു സാധാരണ ആദിവാസി നേതാവ്. ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യൻ എന്ത് വ്യത്യാസമാണ് ഇതിനിടയ്ക്ക് സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയുക?"

"ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് അങ്ങയുടെ സാന്നിധ്യമുള്ള കാര്യം എന്റെ കൊട്ടാരത്തിലും ജനങ്ങളോടും വിളംബരം ചെയ്യുവാൻ അങ്ങ് അനുവദിക്കണം." ദക്ഷൻ തിടുക്കപ്പെട്ടു. "കുറച്ച് ആഴ്ചകള് അങ്ങീ സാമ്രാജ്യത്തില് അങ്ങോളമിങ്ങോളം സഞ്ചരിക്കണം. അങ്ങയുടെ സാന്നിധ്യം ആളുകളുടെ ആത്മവിശ്വാസമുയര്ത്തും. ഇന്നലെത്തന്നെ അങ്ങു വരുത്തിയ ആ വ്യത്യാസം തന്നെ നോക്കണം. അങ്ങയുടെ മനസ്സാന്നിധ്യം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് ഞങ്ങളാ തീവ്രവാദിആക്രമണം വിഫലമാക്കിയത്. അങ്ങയുടെ ആഗമനം വിളംബരം ചെയ്യുവാൻ ദയവായി എന്നെ അനുവദിക്കുക. അതുമാത്രമേ ഞാൻ ചോദിക്കുന്നുള്ളൂ."

അന്ധാളിപ്പോടെയാണ് ആത്മാര്ത്ഥത നിറഞ്ഞ ദക്ഷന്റെ മുഖത്തേക്ക് ശിവൻ നോക്കിയത്. സതിയുടെയും വീരിണിയുടെയും കണ്ണുകള് തന്റെ മേല് പതിക്കുന്നത് അയാള് അറിഞ്ഞു. പ്രത്യേകിച്ചും സതിയുടെ.

ഞാൻ എന്തിലേക്കാണ് ചെന്നു ചാടുന്നത്?

"ശരി." മറ്റൊരു മാര്ഗ്ഗവുമില്ലെന്ന മട്ടില് ശിവൻ പറഞ്ഞു.

ദക്ഷൻ എഴുന്നേറ്റ് ശിവനെ കൃതജ്ഞതയുടെ നിറവോടെ മുറുകെ പുണര്ന്നു.

"നന്ദി പ്രഭോ!" ശ്വാസം പെട്ടെന്ന് ഉള്ളിലേക്കു വലിച്ചുകൊണ്ട് ആ ആലിംഗനത്തില്നിന്നും ശിവൻ സ്വയം മോചിതനാകവേ ദക്ഷൻ ഉദ്ഘോഷിച്ചു "നാളെത്തന്നെ അങ്ങയുടെ ആഗമനം ഞാൻ കൊട്ടാരത്തില് വിളംബരം ചെയ്യും. പിന്നെ മൂന്നാഴ്ചക്കാലം അങ്ങയ്ക്ക് ഈ രാജ്യത്തങ്ങോളമിങ്ങോളം സഞ്ചരിക്കാം. ഞാൻ നേരിട്ട് അതിനുവേണ്ട എല്ലാ ഏര്പ്പാടുകളും ചെയ്തുകൊള്ളാം. അങ്ങയുടെ സുരക്ഷക്കായി ഒരു വലിയ സൈനികസംഘത്തെത്തന്നെ അയക്കുന്നതായിരിക്കും. പര്വതേശ്വരനും സതിയും അങ്ങേക്കൊപ്പമുണ്ടായിരിക്കും."

"ഇല്ല!" വീരിണി കടുത്ത സ്വരത്തില് പ്രതിഷേധിച്ചു. അമ്മ മുന്പൊരിക്കലും ഇത്ര കടുപ്പിച്ച് സംസാരിക്കുന്നത് സതി കേട്ടിരുന്നില്ല. "സതി എവിടേക്കും പോകുന്നില്ല. നമ്മുടെ മകളുടെ ജീവൻ അപകടത്തില് പെടുത്താൻ അങ്ങയെ ഞാനനുവദിക്കുകയില്ല. അവള് എന്നോടൊപ്പം ദേവഗിരിയില് താമസിക്കും."

"വീരിണി, വെറുതെ അതുമിതും പറയാതെ." ദക്ഷൻ ശാന്തനായി പറഞ്ഞു. "നീലകണ്ഠസ്വാമി ഒപ്പമുള്ളപ്പോള് സതിക്ക് എന്തെങ്കിലും ആപത്ത് പിണയുമെന്ന് നിനക്കു ശരിക്കും തോന്നുന്നുണ്ടോ? അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം കഴിയുമ്പോഴാണ് അവള് ഏറ്റവും സുരക്ഷിതയായിരിക്കുന്നത്."

"അവള് പോകുന്നില്ല. അതാണ് അവസാനത്തെ തീരുമാനം!" സതിയുടെ കൈ കവര്ന്നു മുറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഉറച്ചശബ്ദത്തില് വീരിണി പറഞ്ഞു.

വീരിണിയെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ ശിവനുനേര്ക്കു തിരിഞ്ഞു. "അങ്ങ് ക്ഷമിക്കണം പ്രഭോ. ഞാനെല്ലാ ഏര്പ്പാടുകളും ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും.. പര്വതേശ്വരനും സതിയും അങ്ങയോടൊപ്പമുണ്ടാവും. അങ്ങ് ഇടയ്ക്കൊന്ന് സതിയെ നിയന്ത്രിച്ചാല് മതിയാവും."

ശിവൻ നെറ്റിച്ചുളിച്ചു. സതിയും.

ദക്ഷൻ ഉന്മേഷത്തോടെ പുഞ്ചിരിച്ചു “എന്റെ പൊന്നോമന പുത്രിക്ക് ചില സമയങ്ങളിൽ ധീരത പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ തോന്നും. നേരത്തെ കണ്ടതുപോലെ, അവളൊരു കുഞ്ഞായിരുന്നപ്പോള് ഒരു കുട്ടം ഭ്രാന്തന് നായ്ക്കള് ഒരു സ്ത്രീയെ ആക്രമിക്കുന്നതു കണ്ട് ഒരു കുഞ്ഞുവാളെടുത്ത് ആ സ്ത്രീയെ രക്ഷിക്കുവാൻ ചാടിയിറങ്ങിയവളാണിവള്. ആ ശ്രമത്തില് ഇവള് കൊല്ലപ്പെടേണ്ടതായിരുന്നു. എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വേദനാജനകമായ ദിവസങ്ങളായിരുന്നു അത്. ഈ എടുത്തുചാട്ടമാണ് വീരിണിയെയും ഭയപ്പെടുത്തുന്നതെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.”

ശിവൻ സതിയെ നോക്കി. അവളുടെ മുഖത്ത് പ്രത്യേകിച്ച് ഒരു ഭാവവുമില്ലായിരുന്നു.

“അതുകൊണ്ടാണ് അവളെ ഇടയ്ക്കൊന്നു നിയന്ത്രിക്കണമെന്നു ഞാൻ പറയുന്നത്.” ദക്ഷൻ തുടർന്നു “അങ്ങനെയെങ്കില് ഒരു പ്രശ്നവുമുണ്ടാവില്ല.”

ശിവൻ സതിയെ ഒളികണ്ഠിട്ടു നോക്കി. അവളോടുള്ള ആരാധനയ്ക്കൊപ്പം സീമാതീതമായ പ്രണയവും തന്റെയുള്ളില് പതഞ്ഞു പൊന്തുന്നതായി ശിവനു തോന്നി.

എനിക്കു ചെയ്യാൻ സാധിക്കാതിരുന്നത് അവള് ചെയ്തു.

പിറ്റേദിവസം രാവിലെ മെലുഹൻ രാജസദസ്സില് ശിവൻ ദക്ഷന്റെ തൊട്ടടുത്തിരുന്നു. ആ കൊട്ടാരത്തിന്റെ മനോഹാരിത കണ്ട് ശിവൻ ഞെട്ടിപ്പോയിരുന്നു. അതൊരു പൊതു സൗധമായിരുന്നതിനാല് മെലുഹൻ മിതഭാഷിത്വം അതിനില്ലായിരുന്നു. മഹാസ്നാനഘട്ടത്തിനടുത്തായിരുന്നു ആ രാജസദസ്സ്. നിശ്ചിത നിലവാരമുള്ള ചതുരക്കട്ടകളെക്കൊണ്ടാണ് അടിത്തറ നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. തറയ്ക്കുമ്മീതെയുള്ള പ്രതലവും കെട്ടിടത്തിന്റെ മറ്റുഭാഗങ്ങളും പുഷ്പിയുള്ള തേക്കുമരത്തടികളുപയോഗിച്ചാണ് നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. കാതലുള്ള തേക്കിന്കാലുകളെ കൊണ്ടാണ് ചാലുകളെ നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന തൂണുകളില് അപ്സരസ്സുകളുടെയും ദേവന്മാരുടെയും ഋഷിവര്യന്മാരുടെയും മറ്റും രൂപങ്ങളെ കൊത്തിയിരുന്നു. അതിമനോഹരമായി രൂപകല്പന ചെയ്ത മേല്പ്പുരയില് സ്വർണ്ണം കൊണ്ടും വെള്ളികൊണ്ടുമുള്ള അലങ്കാരപ്പണികള് ചെയ്തിരുന്നു. പരിപാവനമായ നീലനിറത്തിലും രാജകീയമായ ചുവപ്പുനിറത്തിലുമുള്ള പതാകകള് മേല്പ്പുരയില് നിന്നും താഴോട്ടു തൂങ്ങിക്കിടന്നു. ഓരോ ഭിത്തിമാടത്തിലും ശ്രീരാമദേവന്റെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വർണ്ണചിത്രങ്ങളെ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് ആ രാജസദസ്സിന്റെ വിസ്തൃതമായ വാസ്തുശില്പഭംഗി കണ്ട് ആനന്ദിക്കുവാനുള്ള സമയമൊന്നും ശിവനു ലഭിച്ചില്ല. ദക്ഷന്റെ പ്രതീക്ഷകള് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഭാഷണത്തില് വ്യക്തമായിരുന്നു. അത് അവന് വന്തോതിലുള്ള അസ്വസ്ഥത സമ്മാനിച്ചിരുന്നു.

“നിങ്ങളില് പലരും കേട്ടതുപോലെ” ദക്ഷൻ വിളംബരം ചെയ്തു. “ഇന്നലെ മറ്റൊരു തീവ്രവാദിയാക്രമണമുണ്ടായി. മന്ദര പർവ്വതത്തില്നിന്നും മെലുഹയിലേക്കുള്ള യാത്രയ്ക്കിടയില് രാജകുടുംബത്തിനു നേരെ ചന്ദ്രവംശികളുടെ ആക്രമണമുണ്ടായി.”

അന്ധാളിപ്പിന്റെ മർമ്മരങ്ങളെക്കൊണ്ട് രാജസദസ്സ് നിറഞ്ഞു. ചന്ദ്രവംശികള് എങ്ങനെയാണ് മന്ദരപർവ്വതത്തിലേക്കുള്ള വഴികള് കണ്ടുപിടിച്ചത് എന്ന ചോദ്യമാണ് അവരെ ഏവരേയും അലട്ടിയത്. അതേസമയം അത് ഒരു തീവ്രവാദിയാക്രമണമല്ലെന്ന് ശിവന് ഓർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകലിനുള്ള ഒരു ശ്രമം മാത്രമായിരുന്നു അത്.

“കൊടിയ കാപട്യമുപയോഗിച്ചാണ് ചന്ദ്രവംശികള് അവരുടെ ആക്രമണ പദ്ധതി നടപ്പാക്കിയത്.” ദക്ഷന്റെ മുഴക്കമുള്ള ശബ്ദത്തില് ആ മര്ദ്ദരങ്ങളു മുങ്ങിപ്പോയി.

പ്രതിഭാധനരായ വാസ്തുശില്പികള് രൂപകല്പന ചെയ്തു നിർമ്മിച്ച ആ രാജസദസ്സിന്റെ രാജകീയ വേദിയില് നിന്നുയരുന്ന ശബ്ദങ്ങളു് ആ സദസ്സുമുഴുവനും പ്രതിധ്വനിക്കുമെന്നതായിരുന്നു ഒരു സവിശേഷത. “പക്ഷേ, നമ്മള് അവരെ തുരത്തി. ദശാബ്ദങ്ങളായി സാധിക്കാത്ത, തീവ്രവാദി ആക്രമണത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തുക എന്ന ദൗത്യത്തില് നമ്മള് ആദ്യമായി വിജയം കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു.”

ഈ പ്രഖ്യാപനം കേട്ടതും വിജയാഘോഷം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരാരവം സദസ്സില് മുഴങ്ങി. ചന്ദ്രവംശികളുടെ സൈനികാക്രമണങ്ങളെ അവർ മുൻപും പരാജയപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാല് ഇന്നുവരെ ഏറ്റവും ഭീതിയുണർത്തുന്ന തീവ്രവാദിയാക്രമണങ്ങളു്ക്ക് ഒരു പ്രതിവിധി തയ്യാറാക്കുവാൻ മെലുഹന്മാർക്ക് സാധിച്ചിരുന്നില്ല. സൈനികസാന്നിധ്യമില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളില് മിന്നലാക്രമണം നടത്തിയശേഷം സൂര്യവംശി സൈനികർ എത്തുന്നതിനുമുൻപ് രക്ഷപ്പെടുക എന്നതായിരുന്നു തീവ്രവാദികളുടെ ആക്രമണശൈലി എന്നതുകൊണ്ടാണ് അവർക്കെതിനൊരു പ്രതിവിധി കണ്ടെത്താൻ കഴിയാതിരുന്നത്.

ജനക്കൂട്ടത്തെ ശാന്തമാക്കുവാൻ കൈ ഉയർത്തിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ തുടർന്നു “അവസാനം സത്യം വിജയിക്കുന്ന സമയം ആഗതമായതുകൊണ്ടാണ് നമുക്കുവരെ തോല്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞത്! പിതാശ്രീ മനുവിന്റെ ദൂതൻ നമ്മെ നയിച്ചതുകൊണ്ടാണ് നമുക്ക് വിജയിക്കാൻ സാധിച്ചത്! നീതിയുടെ സമയം ആഗതമായതുകൊണ്ടാണ് നമുക്ക് വിജയിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞത്!”

മര്ദ്ദരങ്ങളു് ഉച്ചത്തിലായി. അവസാനം നീലകണ്ഠൻ എത്തിക്കഴിഞ്ഞോ? എല്ലാവരും അങ്ങനെയൊരു കിംവദന്തി കേട്ടിരുന്നു. പക്ഷേ, ആരും അത് വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. മുൻകാലങ്ങളില് ഇത്തരത്തിലുള്ള നിരവധി വ്യാജപ്രഖ്യാപനങ്ങളു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

ദക്ഷൻ കൈയുയർത്തി. സദസ്യരില് പ്രതീക്ഷ ഉണരുവാൻ തക്ക സമയം വരെ അദ്ദേഹം കാത്തു. പിന്നെ വിജയാഘോഷപൂർവ്വം അദ്ദേഹം ഉദ്ഘോഷിച്ചു “അതെ കിംവദന്തികളു് ശരിയാണ്. നമ്മുടെ രക്ഷകൻ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു! നീലകണ്ഠൻ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു!”

കഴുത്തിലെ ആവരണം മാറ്റി രാജസദസ്സില് പ്രദർശനത്തിനു നിർത്തിയതോടെ ശിവൻ ഞെളിപിരി കൊണ്ടു. മെലുഹൻ ഉന്നതർ അയാളു്ക്കുചുറ്റും തിങ്ങിക്കൂടി. അവരുടെ പ്രസ്താവനകളു് ശിവന്റെ കാതിലൂടെ മുളിപ്പറന്നു.

“പ്രഭോ, അനേകം കിംവദന്തികളു് ഞങ്ങളു് കേട്ടിരുന്നു. പക്ഷേ, അത് യാഥാർത്ഥ്യമാവുമെന്ന് ഞങ്ങളു് വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല.”

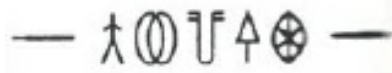
“പ്രഭോ, ഇനി നമുക്ക് ആരേയും ഭയക്കേണ്ടതില്ല. ദുഷ്ടന്മാരുടെ ദിനങ്ങളു് എണ്ണപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു!”

“അങ്ങ് എവിടത്തുകാരനാണ് സ്വാമി?”

“കൈലാസ പർവ്വതമോ? അതെവിടെയാണ് സ്വാമി? അവിടേക്ക് എനിക്കൊരു തീർത്ഥയാത്ര നടത്തിയാല് കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. അതിനു സാധിക്കുമോ?”

ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ചുള്ള ഈ ചോദ്യങ്ങളു്ക്കു മറുപടി നല്കേണ്ടിവന്നതും ആളുകളുടെ അന്ധമായ വിശ്വാസത്തെ നേരിടേണ്ടിവന്നതും ശിവനെ

അസ്വസ്ഥനാക്കി. അവസരം കിട്ടിയ ഉടൻ രാജസദസ്സിൽനിന്ന് തന്നെ പുറത്തുപോകാനനുവദിക്കണമെന്ന് ശിവൻ ദക്ഷനോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

നാഴികകള്ക്കു ശേഷം തന്റെ മുറിയുടെ ശാന്തമായ അന്തരീക്ഷത്തിൽ ശിവൻ വിശ്രമിച്ചു. രാജസദസ്സിൽ നടന്ന കാര്യങ്ങളെ അയാൾ ഓർത്തു കൊണ്ടിരുന്നു. കഴുത്തിനെ മറച്ചുകെട്ടുന്ന ആവരണം ഇപ്പോൾ അയാൾ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

“പരിശുദ്ധ തടാകമാണേ, എനിക്കീ ജനങ്ങളെ അവരുടെ വിഷമതകളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമോ?”

“പ്രഭോ, അങ്ങനെയെങ്കിലും പറഞ്ഞോ?” അല്പം അകലെയായി ക്ഷമാപൂർവ്വം ഇരുന്നിരുന്ന നന്തി ശിവനോട് ചോദിച്ചു.

“നിന്റെ ആളുകളെ എന്നിലർപ്പിക്കുന്ന വിശ്വാസം എന്നെ ഉത്കണ്ഠാകുലനാക്കുന്നു.” നന്തിക്കു കേള്ക്കാൻ മതിയായ ഉച്ചത്തിൽ ശിവൻ പറഞ്ഞു. “ഒറ്റയ്ക്കൊറ്റയ്ക്കുള്ള പോരാട്ടമായിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ ആളുകളെ ആ ശത്രുവിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുവാനായി എനിക്കു പോരാടാൻ സാധിക്കും. പക്ഷേ, ഞാനൊരു നേതാവല്ല. തീർച്ചയായും ഞാൻ ഒരു ദുഷ്ടസംഹാരകനും അല്ല.”

“പ്രഭോ ആർക്കെതിരെയും ഞങ്ങളെ വിജയത്തിലേക്ക് നയിക്കുവാൻ അങ്ങേക്ക് സാധിക്കുമെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്. ദേവഗിരിയിലേക്കുള്ള മാർഗമദ്ധ്യേ അങ്ങ് അവരെ തോല്പിച്ചോടിച്ചില്ലേ?”

“അത് ശരിയായ വിജയമായിരുന്നില്ല.” നന്തിയുടെ വാദം നിരാകരിക്കുന്ന മട്ടിൽ ശിവൻ പറഞ്ഞു. “ആ ചെറിയ സൈനികസംഘത്തിന് ഒരാളെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാനല്ലാതെ ആരേയും കൊല്ലുവാൻ ഉദ്ദേശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. നമ്മളൊരു വലിയ സുസംഘടിതമായ സൈന്യത്തെയാണ് നേരിട്ടിരുന്നതെങ്കിൽ ഫലം മറ്റൊന്നാകുമായിരുന്നു. എനിക്കു തോന്നുന്നത് മെലുപ ദയാരഹിതരും ഭയങ്കരന്മാരുമായ ശത്രുക്കളെയാണ് അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതെന്നാണ്. ഒരൊറ്റ വ്യക്തിയിൽ മാത്രം വിശ്വാസമർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അതിന് പരിഹാരം കാണാനാവില്ല. കാലം മാറുന്നതിനനുസരിച്ച് നിങ്ങളുടെ ആളുകളും മാറണം. ദയാരഹിതനായ ശത്രുവിനു മുന്നിൽ നിങ്ങളുടെ നിഷ്കളങ്കമായ രീതികളെ വില്പനാപാത്രമായി. പുതിയൊരു സംവിധാനം ആവശ്യമാണ്. അദ്ഭുതങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ കഴിവുള്ള ആളൊന്നുമല്ല ഞാൻ.”

“അങ്ങ് പറയുന്നത് ശരിയാണ് പ്രഭോ.” വളരെ ലളിത മനസ്സാക്കിയ, അനാവശ്യചിന്തകളൊന്നും അലോസരപ്പെടുത്താത്ത ഒരു മനുഷ്യന്റെ ഭാവത്തോടെ നന്തി പറഞ്ഞു. “ഒരു പുതിയ സംവിധാനം ആവശ്യമാണ്. പക്ഷേ, എന്തായിരിക്കണം ആ സംവിധാനം എന്ന കാര്യത്തിൽ എനിക്കൊരു ധാരണയുമില്ല. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം എനിക്കറിയാം. ആയിരം വർഷങ്ങളെക്കുമുൻപ് ഞങ്ങളെ ഇങ്ങനെയൊരു പ്രശ്നം നേരിടുകയുണ്ടായി. ശ്രീരാമദേവൻ മുന്നിൽനിന്ന് ഞങ്ങളെ പുതിയൊരു ശോഭനമായ മാർഗ്ഗം പകർന്നു തന്നു. അതുപോലെ അങ്ങേക്കും ഞങ്ങളെ നൂതനമായൊരു പാതയിലൂടെ നയിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്.”

“നന്തി, ഞാൻ ശ്രീരാമ ഭഗവാനല്ല!”

ഈ വിഡ്ഢിക്കെങ്ങനെ എന്നെ മര്യാദാപുരുഷോത്തമനായ, ആദർശപുരുഷനായ ശ്രീരാമദേവനോട് താരതമ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നു?

“സ്വാമി, അങ്ങ് ശ്രീരാമദേവനേക്കാളെങ്കിലും മികവുറ്റവനാണ്.”

“അസംബന്ധം പുലമ്പുന്നത് നിർത്തേണ! ശ്രീരാമദേവനോട് എന്നെ താരതമ്യം ചെയ്യാൻ മാത്രം ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്? എങ്ങനെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെക്കാളു മഹാനാകും?”

“പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തേക്കാളു മികവു തെളിയിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളു അങ്ങു നിർവ്വഹിക്കും, സ്വാമി.”

“നീ വായടക്ക!”

ശിവന്റെ ദേശാടനം നടത്തുന്നതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങളു ഭൂതഗതിയിലു പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും എല്ലാദിവസവും സതിയുടെ നൃത്തപഠനം കാണുവാനുള്ള സമയം ശിവനു കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. വളരെ ശാന്തമായ ഒരു സൗഹൃദം അവർ വളർത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവളു അവനോടു ആദരവു കാണിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും അവളുടെ വൈകാരികമായ ചേഷ്ടകളിലോ പ്രകടനങ്ങളിലോ യാതൊരു സൗമ്യതയുമില്ലെന്ന് ശിവനു മനസ്സിലാക്കി.

ഇതിനിടയിലു ശിവന്റെ ഗോത്ര വർഗ്ഗത്തെ ദേവഗിരിയിലു എത്തിച്ചിരുന്നു. അവർക്കു വേണ്ടി താമസസൗകര്യങ്ങളും ജോലിയും ഏർപ്പാടാക്കിയിരുന്നു. ഭദ്രനു പക്ഷേ ഗുണമാർക്കൊപ്പം താമസിച്ചില്ല. അതിനുപകരം നീലകണ്ഠനെ അനുഗമിക്കുവാനാണു അവനു നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചതു.

“വീരഭദ്രനു! എപ്പോഴാണു തനിക്കു പേർ കിട്ടിയതു?” കാശ്മീരിലുനിന്നും പോന്നതിനുശേഷം ആദ്യമായി ഭദ്രനെ കണ്ടപ്പോളു ശിവനു ചോദിച്ചു.

“യഥാർത്ഥത്തിലു തനി മണ്ടനു കാരണം തന്നെ.” ഭദ്രനു പുഞ്ചിരിച്ചു. മാന്ത്രികസിദ്ധിയുള്ള സോമരസസേവ മൂലം ഭദ്രന്റെ മുതുകിലെ ചെറിയ കൂനു ഇല്ലാതായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഇങ്ങോട്ടു വരുന്ന വഴി സംഘത്തലവനെ ഒരു കടുവയിലു നിന്നും ഞാൻ രക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹമാണു എന്റെ ധൈര്യത്തിനു പകരമായി വീരനു എന്ന പേർ എന്റെ പേരിനോടൊപ്പം ചാർത്തിത്തന്നതു.

“നീ ഒറ്റയ്ക്കു ഒരു കടുവയുമായി യുദ്ധം ചെയ്തുവെന്നോ? മതിപ്പോടെ ശിവനു ചോദിച്ചു.

അപ്പം അസ്വസ്ഥനായ മട്ടിലു ഭദ്രനു തലകുലുക്കി.

“എങ്കിലു നീ ശരിക്കും വീരഭദ്രനു എന്ന പേർ അർഹിക്കുന്നവനാണു!”

“അതെ, ശരിയാണു!” പുഞ്ചിരിച്ചശേഷം ഭദ്രനു പൊടുന്നനെ ഗൗരവക്കാരനായി. ‘ദുഷ്ടസംഹാരകനു’ എന്ന ആ വികൃതിപ്പേർ തനിക്കുഷ്ടമില്ലേ? പഴയകാലം ഓർമ്മിക്കുന്നതു കൊണ്ടാണോ തനിക്കു ആളുകളുടെ അപേക്ഷ ചെവിക്കൊള്ളാൻ താല്പര്യമില്ലാത്തതു?”

“എന്റെ സുഹൃത്തേ, ഞാനിപ്പോളു ഒഴുക്കിനൊപ്പം നീന്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു. നിരവധി ദുഷ്ടങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും അതെല്ലാം അതിജീവിച്ചു ഈ പാവങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ എനിക്കു കഴിയുമെന്ന് എന്തോ ഒന്ന് എന്നോടു പറയുന്നു. ഈ മെലുഹമാർക്കൊപ്പം കിറുക്കാണെന്ന കാര്യത്തിലു സംശയമില്ല. നിശ്ചയമായും അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതെല്ലാം ചെയ്യാൻ എനിക്കു കഴിയുകയില്ല. പക്ഷേ, എന്തെങ്കിലും ചെറിയൊരു വ്യത്യാസം വരുത്താൻ എനിക്കു കഴിയുമെങ്കിലു എന്റെ ഭൂതകാലവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാൻ എനിക്ക് സാധിക്കും.”

“തനിക്കത്ര തീർച്ചയുണ്ടെങ്കിലു എനിക്കും അതുണ്ടു. തനിക്കു പിന്നിലു ഞാൻ എപ്പോഴുമുണ്ടാകും.”

“എന്റെ പിന്നിലല്ല. എന്നോടൊപ്പം നടക്കണം!”

വീരഭദ്രൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ചങ്ങാതിയെ പുണർന്നു.

“എത്ര കാലമായെടോ ഞാൻ നിന്നെ കണ്ടിട്ട്.”

“ഞാനും നിന്നെ കണ്ടിട്ടെത്ര കാലമായി.”

“ഇന്നു വൈകുന്നേരം ഉദ്യാനത്തിൽ വെച്ച് നമുക്ക് കാണാം എന്റെ കൈയിൽ ഉൾരൻ കഞ്ചാവ് വന്നുപെട്ടിട്ടുണ്ട്.”

“അതൊരു നല്ല ‘ഇടപാടാണ്!’”

ശിവനോടൊപ്പം പോകാൻ ബൃഹസ്പതിയും സമ്മതം ചോദിച്ചു. വളരെ നിർണ്ണായകമായ ചില പരീക്ഷണങ്ങളുടേക്കാവശ്യമുള്ള അപൂർവ്വമായ ചില രാസവസ്തുക്കളും കൊണ്ട് മെസൊപ്പൊട്ടേമിയയിൽ നിന്നൊരു കപ്പൽ താമസിയാതെ കരാചാപ തുറമുഖത്തെത്തുമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശദീകരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഒരു സംഘത്തിന് അത് പരിശോധിച്ച് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. ശിവനോടൊപ്പം പോവുകയാണെങ്കിൽ ആ ദൗത്യം നിറവേറ്റാൻ കഴിയും. ശിവഭഗവാൻ വിരോധമില്ലെങ്കിൽ തനിക്ക് വിരോധമില്ലെന്ന് ദക്ഷൻ ബൃഹസ്പതിയെ അറിയിച്ചു. ശിവൻ സന്തോഷപൂർവ്വം ആ നിർദ്ദേശം സ്വാഗതം ചെയ്തു.

നീലകണ്ഠനെക്കുറിച്ചു രാജസദസ്സിൽ പ്രഖ്യാപനമുണ്ടായി മൂന്നാഴ്ചകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശിവന്റെ യാത്രയാരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള ദിവസം പിറന്നു. അന്നു രാവിലെ ദക്ഷൻ ശിവൻ താമസിക്കുന്ന മുറിയിലേക്കു ചെന്നു.

“മഹാരാജൻ, ആളയച്ചുവിളിപ്പിച്ചാൽ ഞാൻ അങ്ങയുടെ അടുത്തേക്കു വരുമായിരുന്നു.” നമസ്തേയുടെ അകമ്പടിയോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു. “അങ്ങ് ഇങ്ങോട്ടു വരേണ്ട കാര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല.”

“അങ്ങയുടെ മുറിയിൽ വരാനുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിച്ചതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു പ്രഭോ.” ശിവന്റെ അഭിവാദ്യം സ്വീകരിച്ച് തലകുനിച്ചു വണങ്ങിയശേഷം ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു “അങ്ങേക്ക് അകമ്പടി സേവിക്കാൻ പോകുന്ന വൈദ്യനെ ഒന്നു പരിചയപ്പെടുത്താനാണ് ഞാൻ വന്നത്. കാശ്മീരിൽനിന്ന് ഇന്നലെ രാത്രിയാണ് അവർ എത്തിയത്.”

ദക്ഷൻ ഒരുവശത്തേക്ക് നീങ്ങിനിന്ന് വൈദ്യനെ അകത്തേക്കു കടക്കാനനുവദിച്ചു.

“ആയുർവതി!” വിടർന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ അതിശയിച്ചു. “വീണ്ടും കാണാനിടയായതിൽ സന്തോഷം.”

“ഞാനാണ് സന്തോഷിക്കേണ്ടത് പ്രഭോ.” ആയുർവതി പുഞ്ചിരിച്ചു. ശിവന്റെ പാദം തൊട്ടുവന്ദിക്കുവാനായി അവർ കുന്ദിട്ടു.

ശിവൻ പൊടുന്നനെ പിന്നോട്ടു വലിഞ്ഞ് ആയുർവതിയുടെ വന്ദനത്തിൽ നിന്നു തെന്നിമാറി. “ആയുർവതി, ഞാനിത് മുമ്പും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “നിങ്ങള് ജീവദായകയാണ്. എന്റെ കാലിൽ തൊട്ട് എന്നെ ദയവായി വിഷമിപ്പിക്കാതിരിക്കൂ.”

“അങ്ങ് നീലകണ്ഠനാണ് പ്രഭോ. ദുഷ്ടസംഹാരകൻ.” ആയുർവതി ഭക്തിപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. “അങ്ങയുടെ അനുഗ്രഹം തേടുന്നതിൽനിന്നും അങ്ങേക്കെങ്ങിനെ എന്നെ വിലക്കാൻ കഴിയും?”

നിരാശയോടെ തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ശിവൻ ആയുർവതിയെ തന്റെ പാദസ്പർശത്തിന് സമ്മതിച്ചു. പതിയെ അവളുടെ ശിരസ്സിൽ തൊട്ടുകൊണ്ട് അവൻ അവളെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

മണിക്കൂറുകളുടേശേഷം ശിവൻ, സതി, പർവ്വതേശ്വരൻ, ബൃഹസ്പതി,

ആയുർവതി, കൃതിക, നന്തി, വീരഭദ്രന് എന്നിവരടങ്ങുന്ന സംഘം യാത്രയായി. അവരുടെ സുരക്ഷക്കും മറ്റ് സൗകര്യങ്ങളാക്കുമായി ആയിരത്തിയഞ്ഞൂറ് സൈനികരും ഇരുപത്തിയഞ്ച് പരിചാരികന്മാരും അന്പത് സഹായികളും അകമ്പടിസേവിച്ചു. ബിയാസ് നദിക്കരയിലുള്ള കോട്ട്വാര നഗരം വരെ കരമാർഗ്ഗമായിരുന്നു അവരുടെ യാത്ര. അവിടെനിന്ന് തോണികളിൽ അവർ തുറമുഖനഗരമായ കരാചാപയിലേക്ക് പോകും. തുടർന്ന് കിഴക്കൻ നഗരമായ ലോതലിലേക്കായിരിക്കും അവരുടെ യാത്ര. അവസാനം വടക്കോട്ടുള്ള പാതയിലൂടെ സരസ്വതി നദിയുടെ എക്കൽ പ്രദേശത്തെത്തിയശേഷം അവിടെനിന്ന് ജലമാർഗ്ഗം അവർ ദേവഗിരിയിലേക്കു തിരികും.

മെലുഹൻ പര്യടനം

പന്ത്രണ്ട്

“ആരാണീ മനു? ശിവൻ ചോദിച്ചു. “പിതാശ്രീ എന്ന് പലരും അദ്ദേഹത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.”

ദേവഗിരിയിൽ നിന്നും കോട്യാര വരെയുള്ള പാതയിലൂടെ ആ സംഘം കുറച്ചു ദിവസം യാത്ര ചെയ്തു. മന്ദരിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ ഉപയോഗിച്ചതുപോലുള്ള ഏഴുവാഹനങ്ങളുടെ നിരയാണ് ആ സംഘത്തിനു നടുവില് ഉണ്ടായിരുന്നത്. അതില് അഞ്ചെണ്ണം ഒഴിഞ്ഞുകിടന്നു. ശിവൻ, സതി, ബൃഹസ്പതി, കൃതിക എന്നിവർ രണ്ടാമത്തെ വാഹനത്തില് സഞ്ചരിച്ചു. അഞ്ചാമത്തെ വാഹനത്തിലാണ് പര്വ്വതേശ്വരനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ഉപനായകന്മാരും ആയുര്വതിയും സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. സര്വ്വസൈന്യാധിപന്റെ സാന്നിധ്യത്തിന്റെ അര്ത്ഥം എല്ലാ ചട്ടങ്ങളും കൃത്യമായി പാലിക്കപ്പെടണമെന്നായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് പദവിയില് അവര്ക്കൊപ്പമെത്താത്ത നന്തിക്ക് കുതിരപ്പുറത്ത് മറ്റു ഭടന്മാര്ക്കൊപ്പം സഞ്ചരിക്കേണ്ടതായി വന്നു. നന്തിയുടെ പടയണിയിലെ ഒരു അംഗമായി വീരഭദ്രനെ നിയമിച്ചിരുന്നു. ഓരോ പട ഉപനായകന്മാരുടേയും കീഴില് സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന സൈനികസംഘം ചിട്ടയൊപ്പിച്ച് ക്രമമായി ആ വാഹനവ്യൂഹത്തിനു ചുറ്റുമായി പ്രതിരോധം തീര്ത്തുകൊണ്ട് മുന്നോട്ടു നീങ്ങി.

ബൃഹസ്പതിയും സതിയും ഒരേസമയം ശിവനോട് മറുപടി പറയാൻ തുടങ്ങി.

“മനുഭഗവാൻ....”

അവർ രണ്ടുപേരും പറയുന്നത് നിർത്തി.

“ബൃഹസ്പതിജി, അങ്ങു പറയൂ.” സതി പറഞ്ഞു.

“വേണ്ട, വേണ്ട” ഊഷ്മളമായി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

“നിനക്കുതന്നെ ആ കഥ പറഞ്ഞാലെന്താ?”

നീലകണ്ഠൻ ആരുടെ ശബ്ദമാണ് കൂടുതല് പ്രിയമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു.

“തീര്ച്ചയായും അതു പറ്റില്ല ബൃഹസ്പതിജി. അങ്ങയെ എനിക്കെങ്ങനെ മറികടക്കാൻ കഴിയും? അത് പൂര്ണ്ണമായും അനുചിതമാകും.”

“ഒന്നുകില് നിങ്ങള് രണ്ടുപേരില് ആരെങ്കിലും ഒരാള് ഉത്തരം പറയുന്നോ അല്ലെങ്കില് നിങ്ങള് രണ്ടുപേരും പെരുമാറ്റച്ചട്ടത്തിലെ മൂപ്പിളമയെക്കുറിച്ച് തര്ക്കിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമോ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“ശരി, ശരി.” ബൃഹസ്പതി ചിരിച്ചു. “അതിന്റെ പേരില് പൂര്ണ്ണമായും നിലനിറമാകണ്ട.”

“അത് രസകരമാണ് ബൃഹസ്പതി.” ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. “അതിങ്ങനെ നിലനിർത്തുക. ഒരു നൂറുവര്ഷത്തേക്കെങ്കിലും ആളുകള് ഇതോർത്ത് ചിരിച്ചുകൊള്ളും.”

ബൃഹസ്പതിയും ശിവനും അമർത്തിച്ചിരിച്ചപ്പോൾ അനുചിതമായ രീതിയിൽ മുന്നോട്ടുനീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ സംഭാഷണത്തെക്കുറിച്ചാർത്ത് സതി അതിശയംകൊണ്ടു. എന്നാൽ ആദരണീയനായ ആ ശാസ്ത്രകാരൻ ഉചിതമാണെന്നു തോന്നുന്നുവെങ്കിൽ അഭിപ്രായം പറയുന്നതിൽനിന്നും അവർ വിട്ടുനിൽക്കും. എന്തായാലും ശിവനെ ശാസിക്കുവാൻ അവർക്കെങ്ങനെ സാധിക്കും? അവളുടെ ആദരവാർന്ന പെരുമാറ്റരീതി അതു വിലക്കി. അയാൾ അവളുടെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചതാണ്. രണ്ട് തവണ.

"മനുപ്രഭാവൻ പിതാവാണെന്ന് താങ്കൾ പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. "നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ ജനയിതാവായി ഭാരതത്തിലെ ആളുകളെ പരിഗണിക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തേയാണ്."

"സ്വദീപന്മാരും?" അവിശ്വാസത്തോടെ ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"അതെ. ഞങ്ങളെ അങ്ങനെ വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്തായാലും മനു ഭഗവാൻ ജീവിച്ചിരുന്നത് എണ്ണായിരത്തിയഞ്ഞൂറ് വർഷങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ദക്ഷിണഭാരതത്തിൽ നിന്നുള്ള ഒരു രാജകുമാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. നർമ്മദാനദിക്കപ്പുറത്തുള്ള ഭൂഭാഗം അവസാനിച്ച് മഹാസമുദ്രം ആരംഭിക്കുന്ന സ്ഥലം. സംഘംതമിഴ് എന്നാണോ സ്ഥലം അറിയപ്പെടുന്നത്."

"സംഘംതമിഴ്?"

"അതെ. സംഘംതമിഴ് ആയിരുന്നു അന്നത്തെ ഏറ്റവും ശക്തവും സമ്പന്നവുമായ സ്ഥലം. മനുദേവന്റെ കുടുംബമായ പാണ്ഡ്യന്മാരാണ് നിരവധി തലമുറകളോളം ആ രാജ്യം ഭരിച്ചത്. എന്നാൽ മനുദേവൻ ശേഷിച്ചിട്ടു പോയ രേഖകൾ പ്രകാരം രാജാക്കന്മാർക്ക് അവരുടെ പെരുമാറ്റവും നഷ്ടപ്പെട്ടുവെന്നാണ് മനസ്സിലാവുന്നത്. മലിനമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്ക് തരംതാണുപോയതോടെ കടമകൾ നിർവ്വഹിക്കുകയും ആദ്ധ്യാത്മിക ജീവിതം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതിനുപകരം കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന സമ്പത്തുപയോഗിച്ച് അവർ ആനന്ദത്തിലാറാടി. അപ്പോൾ അതിഭയങ്കരമായ ദുരന്തം സംഭവിച്ചു. കടലുകൾ ക്ഷോഭിച്ചയർന്ന് അവരുടെ സംസ്കാരത്തെ അപ്പാടെ നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു."

"ദൈവമേ!" ശിവൻ നടുങ്ങിപ്പോയി.

"മനു ചക്രവർത്തി ഈ ദിവസം മുന്നകൂട്ടി കണ്ടിരുന്നു. സത്യത്തിൽ അദ്ദേഹം അതിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പും നടത്തിയിരുന്നു. പുണ്യപുരാതനമായ തന്റെ രാജ്യം അഭിമുഖീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അധോഗതിക്കു കാരണം ദൈവകോപമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. അനിവാര്യമായ ആ ദുരന്തത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതിനായി ഒരുക്കും അനുയായികളെയുംകൂടി ഒരു കപ്പൽവ്യൂഹവുമായി വടക്ക് ദിക്കിലുള്ള ഉയർന്ന പ്രദേശത്തേക്ക് അദ്ദേഹം യാത്ര തിരിച്ചു. ഇന്നത്തെ മെലൂഹയുടെ പടിഞ്ഞാറ് മലനിരകളിലുള്ള മെഹ്റാഗർ എന്ന സ്ഥലത്താണ് അവർ ആദ്യം താവളമുറപ്പിച്ചത്. നീതിയിലും ധർമ്മികബോധത്തിലുമധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സമൂഹത്തോട് ആഴമേറിയ പ്രതിബദ്ധതയുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹം തന്റെ രാജകീയ ഉടയാടുകളും ചിഹ്നങ്ങളുമുപേക്ഷിച്ച് ഒരു പുരോഹിതനായിത്തീർന്നു. ഭാരതീയ സംസ്കൃതി പുരോഹിത വർഗ്ഗത്തിന് 'പണ്ഡിതർ' എന്ന പേരാണ് നൽകിയിരുന്നത്. മനുചക്രവർത്തിയുടെ വംശനാമമായ 'പാണ്ഡ്യ'യിൽനിന്നാണ് ഈ പദം ഉദ്ഭവിച്ചത്."

"കേളിക്കാൻ കൗതുകമുണ്ട്. എങ്ങനെയാണ് മനുചക്രവർത്തിയുടെ ചെറുസംഘം നമ്മളെ ഇന്നു കാണുന്ന മഹത്തായ ഭാരതമായി മാറിയത്?"

"മെഹ്റാഗറിൽ താവളമടിച്ചതിനെതുടർന്നുള്ള വർഷങ്ങളെ അവർക്ക് ക്രൂരമായ അനുഭവമായിരുന്നു. ഓരോ കാലവർഷവും അവരെ പ്രളയത്തിൽ

മുക്കി.വേലിയേറ്റങ്ങളു് പരൂഷമായി. വർഷങ്ങളു് കുറെ പിന്നിട്ടശേഷം മന്യാചാര്യന്റെ പ്രാർത്ഥനമൂലം ഈശ്വരകോപം തണുത്തതുമൂലമായിരിക്കും പ്രളയവും കടൽക്ഷോഭവും നിലച്ചു. എങ്കിലും കടൽ നിന്നിടത്തുനിന്നും അതിന്റെ മുൻനിലയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോയില്ല."

"അതിനർത്ഥം പഴയ സംഘംതമിഴിന്റെ കുറേഭാഗങ്ങളു് ഇപ്പോഴും കടലിനടിയിലാണെന്നാണോ?"

"ഞങ്ങളു് അങ്ങനെ വിശ്വസിക്കുന്നു." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. "കടൽ ക്ഷോഭിച്ചു കയറുന്നതു നിലച്ചപ്പോളു് മനുചക്രവർത്തിയും സംഘവും മലനിരകളിൽനിന്ന് താഴേക്കിറങ്ങിവന്നു. ചെറിയൊരു അരുവി മാത്രമായിരുന്ന സിന്ധു ഒരു മഹാനദിയായി മാറിയിരിക്കുന്നു എന്നുകണ്ടു് അവർ നടുങ്ങിപ്പോയി. ഉത്തരഭാരതത്തിലെ മറ്റുപല അരുവികളും വീർത്ത് വലുതായി. അവ ആറ് മഹാനദികളായി രൂപം പ്രാപിച്ചു. സിന്ധു, സരസ്വതി, യമുന, ഗംഗ, സരയു, ബ്രഹ്മപുത്ര. ദൈവകോപം മൂലം നമ്മുടെ ഭൂമിയിലെ താപനില വല്ലാതെ ഉയർന്നതോടെയാണു് നദികളു് ഒഴുകാൻ തുടങ്ങിയതെന്ന് മനുചക്രവർത്തി പറയുന്നു. താപനില വർദ്ധിച്ചതോടെ ഹിമാലയത്തിലെ ഹിമാനികളും അരുവികളും ഉരുകിയൊഴുകി നദികളായിത്തീർന്നു."

"ഉം..."

"ഗ്രാമങ്ങളും പിന്നീട് നഗരങ്ങളും ഈ നദീതീരങ്ങളിലാണു് വളർന്നുവന്നതു്. അങ്ങനെയാണു് സംഘംതമിഴ് എന്ന രാജ്യത്തിന്റെ തകർച്ചയിൽനിന്നും സപ്തസിന്ധു എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഏഴു നദികളുടെ നാടായ നമ്മുടെ രാജ്യം രൂപപ്പെട്ടതു്."

"ഏഴോ? പക്ഷേ, ഉത്തരേന്ത്യയിൽ ആറു നദികളു് രൂപപ്പെട്ടുവെന്നാണല്ലോ താങ്കളു് സൂചിപ്പിച്ചതു്."

"അതെ, അതു സത്യമാണു്. ഏഴാമത്തെ നദി മുൻപേ നിലവിലുണ്ടായിരുന്നു. അതാണു് നർമ്മദ. നമ്മുടെ ദക്ഷിണാതിർത്തി. നർമ്മദയ്ക്കപ്പുറത്തേക്കു് പോകുന്നതിൽനിന്നും മനുചക്രവർത്തി അനുയായികളെ വിലക്കി. അങ്ങനെ പോയവർക്കു് മടങ്ങിവരാൻ കഴിയില്ല. ചന്ദ്രവംശികളും ഈ നിയമത്തിനു വിധേയരാണെന്നു ഞങ്ങളു് വിശ്വസിക്കുന്നു."

"മനുചക്രവർത്തിയുടെ മറ്റ് നിയമങ്ങളു് എന്തൊക്കെയാണു്?"

"യഥാർത്ഥത്തിൽ നിരവധി നിയമങ്ങളുണ്ടു്. മനുസ്മൃതി എന്ന പേരിലാണു് വളരെ വിപുലമായ ആ നിയമസംഹിത അറിയപ്പെടുന്നതു്. മനുസ്മൃതി മുഴുവനായും കേൾക്കുവാൻ താങ്കളു്കു താല്പര്യമുണ്ടോ?"

"പ്രലോഭനമുണ്ടാക്കുന്നതുതന്നെ." ശിവൻ മന്ദഹസിച്ചു. "എങ്കിലും എനിക്കതു് മനസ്സിലാക്കണമെന്നുണ്ടു്."

"മഹാശയന്മാരെ, നിങ്ങളുടെ സമ്മതത്തോടെ ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനുശേഷം നമുക്കു് മനു നമ്മുടെ സമൂഹത്തിനു നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങളു് എന്തൊക്കെയാണെന്നു് വീണ്ടും ചർച്ചചെയ്യാം." കൃതിക പറഞ്ഞു.

നീലകണ്ഠനും സംഘവും സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന പാതയിൽനിന്ന് കുറച്ചു ദൂരത്തായി നാല്പതോളം വരുന്ന ഒരു സംഘം ആളുകളു് ബിയാസ് നദിക്കരയിലൂടെ മന്ദം മന്ദം നിശ്ശബ്ദമായി നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ സംഘത്തിലെ രണ്ടുപേരിൽ ഒരാളു് എന്ന കണക്കിൽ തലയിൽ ഒരു കൊതുമുവള്ളം ഏറ്റിയിരുന്നു. ആ പ്രദേശത്തെ

സവിശേഷതയായിരുന്നു അത്. ചുരലും മൂളയും കയറുമുപയോഗിച്ചാണ് അവിടത്തുകാർ ചെറുവള്ളങ്ങളെ നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. ഒരാളുടെ തലയിലേറ്റിനടക്കുവാൻ പാകത്തിലുള്ളതായിരുന്നു ആ വള്ളങ്ങളെ. സാമാന്യം വേഗത്തിൽ സുരക്ഷിതരായി രണ്ടുപേർക്ക് യാത്രചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതായിരുന്നു അവ. ആ സംഘത്തിന്റെ ഏറ്റവും മുന്നിലായി യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുത്തതിന്റെ അഭിമാനചിഹ്നമായി മുഖത്ത് മുറിപ്പാടുകളുള്ള ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ നടന്നിരുന്നു. തവിട്ടു നിറത്തിലുള്ള ഒരു തലപ്പാവ് അയാളെ ധരിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ കുറച്ചു മുന്നിലായി മൂടുപടമിട്ട ഒരു രൂപം നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. തലകുനിച്ച, ചത്തത്തക്കണ്ണുകളുമായി സാവധാനത്തിൽ അടി വെച്ചടിവെച്ച് മുന്നോട്ടു നടന്ന അയാളുടെ മനസ്സ് ആലോചനകളിൽ മുങ്ങിത്താഴ്ന്നു കിടക്കുകയായിരുന്നു. അയാളുടെ ശ്വസോച്ഛ്വാസത്തിന് നല്ല കടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നു. സാവധാനം കൈയുയർത്തി അയാളെ തന്റെ മുഖാവരണമിട്ട നെറ്റിയിൽ അമർത്തിയുറച്ചു. ഓം ആകൃതിയിലുള്ള സർപ്പങ്ങളുടെ രൂപം തുന്നിച്ചേർത്ത ഒരു തുകൽകങ്കണം അയാളുടെ വലതു കൈത്തണ്ടയിൽ കെട്ടിയിരുന്നു.

“വിശ്വദ്യുമൻ,” മൂടുപടമിട്ട രൂപം പറഞ്ഞു “നമുക്ക് ഇവിടെ നിന്ന് നദിയിലിറങ്ങാം. ജനവാസമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെത്തുമ്പോള് നമ്മളെ കണ്ടുപിടിക്കാതിരിക്കുവാൻ നമുക്ക് നദീ മധ്യത്തിലേക്ക് നീങ്ങാം. രണ്ടു മാസത്തിനുള്ളിൽ നമുക്ക് കരാചാപയിലെത്തിച്ചേരണം.”

“കരാചാപയിലോ, പ്രഭോ?” അദ്ഭുതാധീനനായിക്കൊണ്ട് വിശ്വദ്യുമൻ ചോദിച്ചു. “ലോതലിനു പുറത്തുവെച്ച് രാജ്ഞിയുമായി ഒരു രഹസ്യ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തണമെന്നായിരുന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചത്.”

“അല്ല,” മൂടുപടമിട്ടയാളെ പറഞ്ഞു “നമ്മള് രാജ്ഞിയെ കരാചാപയ്ക്കു പുറത്തു വെച്ചു കാണുന്നു.”

“ശരി പ്രഭോ.” കോട്ട്യാരിലേക്കുള്ള പാതക്കുന്നേരെ നോക്കിക്കൊണ്ട് വിശ്വദ്യുമൻ പറഞ്ഞു. രാജകുമാരിയെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോരുവാൻ ഒരു ശ്രമം കൂടി നടത്തുവാൻ തന്റെ യജമാനനു വലിയ മോഹമുണ്ടെന്ന് വിശ്വദ്യുമൻ അറിയാമായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ സംഘത്തിന് അകമ്പടി സേവിക്കുന്ന സൈന്യത്തിന്റെ അംഗബലം വെച്ചുനോക്കുമ്പോള് അങ്ങനെയൊരു ശ്രമം നടത്തുന്നത് മഹാവിഡ്ഢിത്തമായിരിക്കുമെന്ന് വിശ്വദ്യുമനനുതോന്നിയിരുന്നു. എന്തായാലും പ്രധാനലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കുന്നതിന്റെ കാര്യത്തിൽ പോലും ഉദ്ദേശിച്ച സമയത്തിനും പുറകിലായിരുന്നു അവർ. അടിയന്തിരമായി അവർക്ക് രാജ്ഞിയെ കാണേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു.

തന്റെ സൈനികരിൽ ഒരുത്തനുന്നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് വിശ്വദ്യുമൻ പറഞ്ഞു “ശ്രീകന്ത് നിന്റെ കൊതുന്ധുവുള്ള പുഴയിലിറക്ക്. നിന്റെ തുഴയും എനിക്കുവേണം. യജമാനനെ ഞാനാ വള്ളത്തിൽ തുഴഞ്ഞുകൊണ്ട് പൊയ്ക്കൊളാം.”

ശ്രീകന്ത് ആ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു. വിശ്വദ്യുമനും ആ മൂടുപടമിട്ടയാളുമാണ് പുഴയിലേക്ക് ആദ്യമിറങ്ങിയ ആളുകള്. മറ്റ് സൈനികർ തോണി നദിയിലിറക്കുമ്പോഴേക്കും വിശ്വദ്യുമൻ തോണി തുഴയാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. പുഴയിലൂടെ കുറച്ചുദൂരം ചെന്നപ്പോള് രണ്ടു സ്ത്രീകള് അശ്രദ്ധമായി ഒരു തോണിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നത് ആ മൂടുപടമിട്ടയാള് കണ്ടു. അതിലൊരു സ്ത്രീ ഒരു കൈകൊണ്ട് നദിയിലെ വെള്ളം കുട്ടുകാരിയുടെ ദേഹത്തേക്ക് തെക്കിയൊഴിക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോള് കുട്ടുകാരി ആ വെള്ളം ദേഹത്ത് വീഴാതിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഈ കുട്ടിക്കളി അവരിരുന്നിരുന്ന തോണി ഉലയുന്നതിനു

കാരണമായിത്തീർന്നു. അങ്ങേക്കരയിൽ നിന്നും നദിയിലേക്കിറങ്ങി ആ സ്ത്രീകളുടെ നേരെ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മുതലയെ അവർ കണ്ടിട്ടില്ലെന്ന് മൂടുപടമിട്ട രൂപത്തിനു മനസ്സിലായി. നല്ല രൂപികരമായൊരു തീറ്റ മണത്തറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ മുതല ആരോരുമറിയാത്തവിധം ആ സ്ത്രീകളേക്കുനേരെ വേഗത്തിൽ നീന്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

“പുറകിലേക്കു നോക്ക്” എന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ മൂടുപടമിട്ട രൂപം വിശ്വദ്യുത്നനോട് അതിവേഗം ആ സ്ത്രീകളുടെ അടുത്തേക്ക് വളളം തുഴയാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു.

അകലെനിന്നുകൊണ്ട് അവർ പറയുന്നതൊന്നും ആ സ്ത്രീകളേക്ക് കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. രണ്ടുപേർ ഒരു തോണിതുഴഞ്ഞുകൊണ്ട് തങ്ങളേക്കുനേരെ വരുന്നതുമാത്രമാണ് ആ സ്ത്രീകളേക്ക് കണ്ടത്. തല മുതൽ പാദം വരെയുള്ള വിചിത്രമായ ഒരു വസ്ത്രം ധരിച്ച മുഖംമൂടിയിട്ട രാക്ഷസീയമായ ഒരു രൂപമാണ് അവരിൽ ഒരുത്തനെന്ന് അവർ കണ്ടു. ആ മനുഷ്യൻ പരിഭ്രമം നിറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള ആംഗ്യങ്ങളാക്കി. ആ രണ്ടുപേർക്കും പിന്നിലായി ധാരാളം പടയാളികളേ തോണിതുഴഞ്ഞ് വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ മുന്നറിയിപ്പു മാത്രം മതിയായിരുന്നു ആ സ്ത്രീകളേക്ക് പരിഭ്രമിക്കുവാൻ. തങ്ങളേക്കുനേരെ ദുരുദ്ദേശത്തോടെയാണ് ആ മനുഷ്യർ പാഞ്ഞുവരുന്നതെന്നു വിചാരിച്ച് ആ സ്ത്രീകളേ കര ലക്ഷ്യമാക്കി തോണി അതിവേഗം തുഴഞ്ഞു. അവർ അങ്ങനെ തുഴഞ്ഞു ചെല്ലുന്നത് ആ മുതലയുടെ നേർക്കായിരുന്നു.

“അരുത്!” ആ മൂടുപടമിട്ട രൂപം അലറി.

വിശ്വദ്യുത്നന്റെ കയ്യിൽനിന്നും തുഴ പിടിച്ചുവാങ്ങിയ അയാളേ തന്റെ കരുത്തുറ്റ കൈകളുപയോഗിച്ച് അതിവേഗം തുഴഞ്ഞു. അവർ തമ്മിലുള്ള ദൂരം അയാളേ കുറച്ചുകൊണ്ടുവരികയായിരുന്നു. എന്നാൽ വേഗതപോരായിരുന്നു. സ്ത്രീകളിരുന്നിരുന്ന തോണിക്ക് അടുത്തേത്തിയപ്പോളേ വെള്ളത്തിലേക്ക് മുങ്ങാംകുഴിയിട്ട് മുതല ആ തോണിക്കുനേരെ കുതിച്ചുചെന്നു തന്റെ വലിയ ശരീരം കൊണ്ട് ആ തോണിയിൽ പ്രഹരിച്ചു. ആ ചെറിയ തോണി ആടിയുലഞ്ഞ് മറിഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീകളേ ബിയാസ് നദിയിലേക്ക് വീണു.

ജലോപരിതലത്തിൽ പൊന്തിക്കിടക്കുവാൻ ശ്രമിച്ച ആ സ്ത്രീകളുടെ നിലവിളി അന്തരീക്ഷത്തിൽ മുഴങ്ങി. മുതല അതിവേഗം മുന്നോട്ടു കുതിച്ചു. ഒന്നു തിരിഞ്ഞ് അത് ആ സ്ത്രീകളെ ലക്ഷ്യമാക്കി നീങ്ങി. നിമിഷങ്ങളുടെ താമസംപോലും ആ സ്ത്രീകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിധിനിർണ്ണായകമായിരുന്നു. അവരെ രക്ഷപ്പെടുത്താനുള്ള തോണി മുതലയേക്കും സ്ത്രീകളേക്കുമിടയിലൂടെ നീങ്ങി. വിശ്വദ്യുത്നന്റെ നേരെ നോക്കി മൂടുപടമിട്ടയാളേ അലറി “ആ സ്ത്രീകളെ രക്ഷിക്കേ.”

വിശ്വദ്യുത്നൻ പ്രതികരിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ്, അയാളേ തന്റെ വസ്ത്രം ഒരുവശത്തേക്കു വലിച്ചെറിഞ്ഞ് പുഴയിലേക്കു കുപ്പുകുത്തി. പല്ലുകള്ക്കിടയിൽ കത്തി കടിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ട് അയാളേ മുന്നോട്ടു നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന മുതലയുടെ നേർക്ക് നീങ്ങി. വിശ്വദ്യുത്നൻ സ്ത്രീകളിലൊരുത്തിയെ തന്റെ തോണിയിലേക്ക് വലിച്ചടുപ്പിച്ചു. അവളേ ബോധം നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. അടുത്ത സ്ത്രീയുടെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞ് അയാളേ പറഞ്ഞു “ഞാൻ ഉടനെ മടങ്ങിവരാം.”

വിശ്വദ്യുത്നൻ തിരിഞ്ഞ് കരയേക്കുനേരെ തുഴഞ്ഞു. ആ വഴിയിൽ അയാളേ തന്റെ ചില സൈനികരെ കണ്ടുമുട്ടി. “വേഗം തുഴഞ്ഞുപോ, യജമാനന്റെ ജീവൻ അപകടത്തിലാണ്.”

മൂടുപടമിട്ടയാളേ കുപ്പുകുത്തിയ സ്ഥലത്തേക്ക് മറ്റു സൈനികർ തുഴഞ്ഞു.

വെള്ളത്തിനടിയിൽ നടക്കുന്ന തീവ്രയുദ്ധത്തിന്റെ അടയാളമായി ജലോപരിതലത്തിൽ ചോരച്ചുവപ്പ് പരന്നിരുന്നു. ജലാധിദേവനായ വരുണനോട് ആ രക്തം തങ്ങളുടെ യജമാനന്റേതായിരിക്കരുതേയെന്ന് നിശ്ശബ്ദമായി അവർ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

സൈനികരിലൊരുത്തൻ വാളുരിപ്പിടിച്ച് വെള്ളത്തിലേക്ക് ചാടാനൊരുങ്ങുമ്പോഴാണ് മൂടുപടമിട്ട രൂപം രക്തത്തിൽ കുളിച്ച് ജലോപരിതലത്തിലേക്ക് പൊന്തിവന്നത്. മുതലയുടേതായിരുന്നു ആ രക്തം. ഏതാണ്ട് ബോധം നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ആ സ്ത്രീക്കുനേരെ അയാള് നീന്തിയടുത്തു. അയാള് അവളെ വെള്ളത്തിൽനിന്ന് വലിച്ചു പൊക്കി. അതിനിടയിൽ രണ്ടു ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ അവരുടെ കൊതുമ്പുവള്ളത്തിൽനിന്ന് നദിയിലേക്കു കുപ്പുകത്തി.

“പ്രഭോ അങ്ങീ തോണിയിൽ കയറിക്കൊള്ക, ഞങ്ങള് കരയിലേക്ക് നീന്തിക്കൊള്ളാം.”

“ആദ്യം ആ സ്ത്രീയെ സഹായിക്ക്.” മൂടുപടമിട്ട രൂപം വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

സൈനികർ ആ ബോധം നഷ്ടപ്പെട്ട സ്ത്രീയെ കൊതുമ്പുവള്ളത്തിലേക്കു കയറ്റി. മൂടുപടമിട്ട രൂപം തോണിയിൽക്കയറി കരയിലേക്കു തുഴഞ്ഞു. അയാള് കരയിലെത്തുമ്പോഴേക്കും വിശ്വദ്യുമ്നന് മറ്റേ സ്ത്രീയെ സാധാരണ നിലയിലേക്ക് എത്തിച്ചിരുന്നു. ദ്രുതഗതിയിലുള്ള സംഭവവികാസങ്ങള് അവളെ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിപ്പിച്ചിരുന്നു.

“നിങ്ങള്ക്ക് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ?” വിശ്വദ്യുമ്നന് ആ സ്ത്രീയോടു ചോദിച്ചു.

അതിനു മറുപടിയായി ആ സ്ത്രീ വിശ്വദ്യുമ്നനെ നോക്കി ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചു. വിശ്വദ്യുമ്നന് ചുറ്റുംനോക്കി. നദിക്കരയിൽ ആ മൂടുപടമിട്ട രൂപം മറ്റേ സ്ത്രീയുടെ നിശ്ചലശരീരവും പേറി നടന്നു വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. നനഞ്ഞ വസ്ത്രങ്ങള് അയാളുടെ ഭീമാകാരമായ ശരീരത്തോട് ഒട്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ ശരീരത്തിൽ നിറയെ മുതലയുടെ രക്തംപുരണ്ടിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ വിചാരിച്ചത് അത് തന്റെ കൂട്ടുകാരിയുടെ രക്തമാണെന്നായിരുന്നു.

“എടാ മൃഗമേ നീ എന്താ ചെയ്തത്?” ആ സ്ത്രീ അലറിക്കരഞ്ഞു.

ആ നാഗന് ഞെട്ടി തലയുയർത്തി. അയാളുടെ കണ്ണുകള് നേരിയ അതിശയം പ്രകടിപ്പിച്ചു. പക്ഷേ, അയാള് ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. അയാള് ആ സ്ത്രീയെ പതിയെ തറയിൽ കിടത്തി. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ അയാളുടെ മുഖംമൂടി അഴിഞ്ഞുവീണു. വിശ്വദ്യുമ്നന്റെ അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീ അയാളെ ഭയചകിതയായി നോക്കിനിന്നു.

“നാഗന്!” അവള് നിലവിളിച്ചു.

വിശ്വദ്യുമ്നന് എന്തെങ്കിലും പറയാന് കഴിയുന്നതിനുമുമ്പേ അവള് എഴുന്നേറ്റ് ഓടി. ഓടുന്നതിനിടയിൽ അവള് നിലവിളിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. “രക്ഷിക്കണേ! രക്ഷിക്കണേ! ഒരു നാഗന് എന്റെ കൂട്ടുകാരിയെ തിന്നുന്നേ!”

ഭയന്ന് ഓടിപ്പോകുന്ന ആ സ്ത്രീയെ നാഗന് വ്യാകുലതയാർന്ന കണ്ണുകളോടെ നോക്കി. തന്റെ പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ട ആത്മാവിലേക്കുള്ള ജാലകങ്ങള് കൊട്ടിയടച്ചുകൊണ്ട് അയാള് പതിയെ തലയാട്ടി. കുറേ വർഷങ്ങള്ക്കുശേഷം ആദ്യമായാണ് വിശ്വദ്യുമ്നന് തന്റെ യജമാനന്റെ മുഖം ശരിക്കുകാണുന്നത്. അയാള് ഉടനെ മുഖം താഴ്ത്തിയെങ്കിലും അതിനു തൊട്ടുമുമ്പായി തന്റെ യജമാനന്റെ സ്വതവേ നിർവ്വികാരമായ ആ മുഖത്ത് തീവ്രവേദനയുടെ അപൂർവ്വമായ വികാരം കണ്ടു. രോഷം പൂണ്ട് വിശ്വദ്യുമ്നന് വാള് വലിച്ചുരി. താന് രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന യാതൊരു നന്ദിയുമില്ലാത്ത ആ പെണ്ണിനെ വധിക്കുമെന്ന്

അയാള് ആക്രോശിച്ചു.

"അരുത് വിശ്വദ്യുത്നാ." നാഗന് കല്പിച്ചു. മുഖംമൂടി യഥാസ്ഥാനത്ത് വെച്ചുകൊണ്ട് മറ്റു സൈനികരോട് അയാള് ആജ്ഞാപിച്ചു. "അവളെ ശുശ്രൂഷിക്കുക."

"പ്രഭോ" വിശ്വദ്യുത്നന് വാദിച്ചു. "ഇവളുടെ കൂട്ടുകാരി മറ്റുള്ളവരെ ഇവിടേക്ക് വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരും. ഇവളെ ഇവളുടെ പാട്ടിന് വിട്ടിട്ട് പോകാം."

"പാടില്ല."

"പക്ഷേ, പ്രഭോ ഇതിനകം ആരെങ്കിലും ഇവിടെ എത്തും. നമ്മള്ക്ക് രക്ഷപ്പെട്ടേ മതിയാവൂ."

"അവളെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവരെ പോകുന്നില്ല." നാഗന് തന്റെ പതിവുള്ള ശാന്തസ്വരത്തില് പറഞ്ഞു.

നന്തിയും വീരഭദ്രനുമടക്കമുള്ള രാജകൊട്ടാരത്തിലെ യാത്രാസംഘം യാത്രക്കിടയില് വിശ്രമിക്കാന് തെരഞ്ഞെടുത്ത വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിന്റെ മറ്റത്ത് ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിക്കാനിരിക്കുകയായിരുന്നു. സൈന്യത്തിലെ പകുതിയോളം പേര് ഭക്ഷണം കഴിക്കാനിരുന്നു. പൊരിക്കുന്ന ചൂടിനെ അതിജീവിക്കാന് അവര്ക്ക് അളവറ്റ ഊര്ജ്ജം വേണമായിരുന്നു. ഭക്ഷണകാര്യങ്ങള് പരിശോധിക്കുവാനായി പര്വ്വതേശ്വരന് നേരിട്ടെത്തി. സതിയുടെ സുഖസൗകര്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തില് അദ്ദേഹത്തിന് സവിശേഷമായ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് അവര്ക്കൊപ്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാന് അദ്ദേഹം തയ്യാറായില്ല. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞ് സൈനികര്ക്കൊപ്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം.

ആ വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിന്റെ കുറച്ചപ്പുറത്തുനിന്നും കേട്ട ബഹളം ശിവനെ അസ്വസ്ഥനാക്കി. ബൃഹസ്പതിയോടും നന്തിയോടും വീരഭദ്രനോടും അവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കാന് പറഞ്ഞ് അതിനെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുവാനായി ശിവന് എഴുന്നേറ്റു. പര്വ്വതേശ്വരനും ആ ബഹളം കേട്ടിരുന്നു. അതിനെക്കുറിച്ചന്വേഷിക്കുവാനായി അദ്ദേഹവും ഇറങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടു.

"ദയവായി അവളെ രക്ഷിക്കൂ!" ഒരു സ്ത്രീ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ഓടിവന്നു. "ഒരു നാഗന് അവളെ ജീവനോടെ ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു."

"ക്ഷമിക്കണം." പടനായകന് പറഞ്ഞു "ഏതു സാഹചര്യത്തിലായാലും ഈ വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിന്റെ പരിധിവിട്ടു പോകരുതെന്ന് ഞങ്ങള്ക്ക് കര്ശനമായ കല്പനയുണ്ട്."

"എന്താ പ്രശ്നം?" പര്വ്വതേശ്വരന് ചോദിച്ചു.

അദ്ഭുതാധീനനായ പടനായകന് ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് സേനാപതിയെ അഭിവാദ്യം ചെയ്ത് തലകുനിച്ച് വണങ്ങിയ ശേഷം പറഞ്ഞു "പ്രഭോ, ഈ സ്ത്രീ പറയുന്നത് ഇവരുടെ കൂട്ടുകാരിയെ ഒരു നാഗന് ആക്രമിച്ചുവെന്നാണ്. അവരെ രക്ഷിക്കുവാന് സഹായിക്കണമെന്നാണ് ഇവര് അപേക്ഷിക്കുന്നത്."

പര്വ്വതേശ്വരന് ആ സ്ത്രീയെ നോക്കി. നാഗന്മാരുടെ സംഘത്തെ തുരത്തിയോടിക്കുവാനും നശിപ്പിക്കാനുമല്ലാതെ കൂടുതലൊന്നും ആഗ്രഹിക്കുന്നയാളല്ല പര്വ്വതേശ്വരന്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പനകള് വളരെ വ്യക്തമായിരുന്നു. നീലകണ്ഠനേയും സതിയേയും വിട്ടുപോകാന് അയാള്ക്കനുവാദമില്ല. അവരെ സംരക്ഷിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു ആ സൈനികസംഘത്തിന്റെ ഒരേയൊരു ലക്ഷ്യം. പക്ഷേ അയാളൊരു

ക്ഷത്രിയനായിരുന്നു. അവശരും നിരാലംബരുമായ ആളുകളുവേണ്ടി പോരാടിയില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തൊരു ക്ഷത്രിയനാണയാളു്? തന്റെ മേൽ അടിച്ചേല്പിക്കപ്പെട്ട നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ ക്ഷുഭിതനായി പര്വ്വതേശ്വരൻ എന്തോ പറയാൻ ഒരുങ്ങുന്ന നേരത്താണ് ശിവൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്.

“എന്താ പ്രശ്നം?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ,” പടനായകൻ അദ്ഭുതത്തോടെ പറഞ്ഞു. താൻ നീലകണ്ഠന്റെ സാന്നിധ്യത്തിലാണ് നില്ക്കുന്നതെന്ന് അയാളു്കു വിശ്വസിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. “തന്റെ കൂട്ടുകാരിയെ നാഗന്മാർ ആക്രമിച്ചുവെന്നാണ് ഈ സ്ത്രീ പറയുന്നത്.” അയാളു് കിതച്ചു “ഇതൊരു കെണിയാകുമോ എന്നാണ് നമ്മുടെ ആശങ്ക. മന്ദരപര്വ്വതത്തിൽ നിന്നുള്ള പാതയിൽ വെച്ച് ചന്ദ്രവംശികളു് നടത്തിയ വഞ്ചനയെക്കുറിച്ച് കേട്ടിട്ടുണ്ട്.”

തന്റെ അന്തരാത്മാവിലെ ശബ്ദം നിലവിളിക്കുന്നത് ശിവൻ കേട്ടു. മടങ്ങിപ്പോകൂ! അവളെ സഹായിക്കൂ!

വളരെ സൗമ്യമായി ഉറയിൽനിന്ന് വാളു് ഊരിയെടുത്തുകൊണ്ട് ശിവൻ ആ സ്ത്രീയോടു പറഞ്ഞു “എന്നെ നിങ്ങളുടെ കൂട്ടുകാരിയുടെ അടുത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകൂ.”

പര്വ്വതേശ്വരൻ ശിവനെ ആദരപൂര്വ്വം നോക്കി. നേർത്തതാണെങ്കിലും, ആദരവുതന്നെയായിരുന്നു ആ നോട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നത്. തല്ക്ഷണം തന്റെ വാളു് ഊരിക്കൊണ്ട് പടനായകനോടു് അദ്ദേഹം കല്പിച്ചു “നിങ്ങളുടെ പടയണിയുമായി എന്നെ അനുഗമിക്കുക. ദളപതി വ്രകൻ, മിന്നലാക്രമണത്തിനെതിരെ ജാഗരൂകരായിരിക്കുവാൻ നിങ്ങളുടെ സൈനികരോടു് നിര്ദ്ദേശിക്കുക. രാജകുമാരിയുടെ സുരക്ഷയാണ് നമുക്കു് പരമപ്രധാനം.”

ശിവനും പര്വ്വതേശ്വരനും ആ സ്ത്രീയുടെ പിന്നാലെ ഓടി. വളരെ അനായാസമാണ് അവളു് അവരെ മുന്നോട്ടു നയിച്ചത്. അവളു് ആ നാട്ടുകാരിയായിരുന്നുവെന്ന് വ്യക്തം. മുപ്പതുസൈനികരുള്ള ഒരു പടയണിയുമായി പടനായകൻ അവരെ പിന്തുടർന്നു. ഏകദേശം അരമണിക്കൂറോളം സഞ്ചരിച്ചപ്പോളു്, നദിക്കരയിലെത്തിയ അവർ കണ്ടതു് പരിഭ്രമിച്ചുപോയ ഒരു സ്ത്രീ ആ മണ്ണിലിരിക്കുന്നതാണ്. ശക്തമായി ശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങകലെയുള്ള ഒരു സാങ്കല്പികരൂപത്തെ നോക്കുകയായിരുന്നു അവളു്. അവളുടെ വസ്ത്രങ്ങളിൽ ആകമാനം ചോരപുരണ്ടിരുന്നുവെങ്കിലും വിചിത്രമെന്നു പറയട്ടെ അവളുടെ ശരീരത്തിൽ ഒരു മുറിവുപോലുമില്ലായിരുന്നു. ആരൊക്കെയോ പുഴയിൽനിന്നു കരയിലേക്കു വന്നതിന്റെയും പുഴയിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോയതിന്റെയും നിരവധി കാല്പാടുകളു് ആ മണ്ണിൽ ദൃശ്യമായിരുന്നു.

തങ്ങളെ അവിടേക്കു നയിച്ച ആ സ്ത്രീയെ പടനായകൻ സംശയദൃഷ്ടിയോടെ നോക്കി. സൈനികർക്കുനേരെ നോക്കി അയാളു് കല്പിച്ചു “സര്വ്വസൈന്യാധിപനും നീലകണ്ഠനും ചുറ്റുമായി നിങ്ങളു് ഒരു പ്രതിരോധനിര തീർക്കുക. ഇതൊരു കെണിയായിരിക്കാൻ വഴിയുണ്ട്.”

“ഇവളെ അവൻ ജീവനോടെ തിന്നാനൊരുങ്ങുകയായിരുന്നു.” തന്റെ കൂട്ടുകാരിയുടെ യാതൊരു കുഴപ്പവുമില്ലെന്ന് കണ്ടു് അദ്ഭുതസ്തബ്ധയായി ആ സ്ത്രീ നിലവിളിച്ചു.

“ഇല്ല, ഇവരെ ആരും തിന്നിട്ടില്ല.” ശിവൻ ശാന്തമായി പറഞ്ഞു. നദിയിൽ ഒഴുകിനടന്നിരുന്ന മുതലയുടെ ശവശരീരത്തിനുനേർക്കു് അയാളു് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഒരുകൂട്ടം കാക്കകളു് ആ ശവത്തിനുമേൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്നു. അവ തമ്മിൽ മുതലയുടെ അന്തരാവയവങ്ങളു്കുവേണ്ടി കടുത്ത പോരാട്ടത്തിലേർപ്പെട്ടിരുന്നു.

“ആരോ ഇവളെ ആ മുതലയില് നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തിയതാണ്.”

“അത് ആരായാലും അയാള് അക്കരയ്ക്ക് തുഴഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ട് പ്രഭോ.” ആ പുഴയോടടുത്ത ഭാഗത്ത് പതിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന കാല്പാടുകളില് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊണ്ട് പടനായകന് പറഞ്ഞു.

“ഒരു നാഗനെന്തിന് സ്വന്തം ജീവന് പണയംവെച്ച് ഈ സ്ത്രീയെ രക്ഷിക്കണം?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

പര്വ്വതേശ്വരനും അക്കാരുത്തില് അതിശയം പൂണ്ടു. ഇതുവരെ അവര് നേരിട്ട രക്തദാഹികളായ നാഗന്മാരില്നിന്നും തീര്ത്തും വ്യത്യസ്തമായ അനുഭവമായിരുന്നു ഇത്.

“പ്രഭോ,” ശിവനെയും പര്വ്വതേശ്വരനെയും മാറിമാറിനോക്കിക്കൊണ്ട് ആ പടനായകന് പറഞ്ഞു “ഈ സ്ത്രീ സുരക്ഷിതയാണെന്ന് കാണുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, നമ്മള് ഇവിടെ ഇങ്ങനെ നില്ക്കുന്നത് അത്ര സുരക്ഷിതമായി എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. നിങ്ങളുടെ സമ്മതത്തോടെ ഞാനീ സ്ത്രീകളെ അവരുടെ ഗ്രാമത്തിലെത്തിച്ചശേഷം കോട്ടദ്വാരത്തില്വെച്ച് യാത്രാസംഘത്തോടൊപ്പം ചേരാം.”

“അങ്ങനെയാകട്ടെ.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “ആവശ്യമെങ്കില് നാല് സൈനികരെ ഒപ്പം കൂട്ടിക്കൊളുക.”

ഈ സംഭവങ്ങളില് അഭ്യുത്സാഹംകൊണ്ട് ശിവനും പര്വ്വതേശ്വരനും തിരികെ നടന്നു.

സന്ധ്യകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ശിവനും ബൃഹസ്പതിയും നന്തിയും വീരഭദ്രനും ഒരു തീക്കുണ്ഡത്തിനു ചുറ്റും ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. സതി ആയുര്വതിയോടും കൃതികയോടുംമൊത്ത് വിശ്രമകേന്ദ്രത്തിന്റെ ഇടനാഴിയില് ഇരിക്കുന്നത് ശിവന് കണ്ടു. ഗൗരവതരമായ സംഭാഷണത്തില് ഏര്പ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അവര്. സുരക്ഷാക്രമീകരണങ്ങളില് വിലയിരുത്തിക്കൊണ്ടും സൈനികരുടെ സൗകര്യങ്ങളില് പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടും പര്വ്വതേശ്വരന് സൈനികര്ക്കിടയിലൂടെ നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“ശിവന്, ഇതാ സാധനം തയ്യാര്.” ചില്ലം നീലകണ്ഠനു കൈമാറിക്കൊണ്ട് വീരഭദ്രന് പറഞ്ഞു.

ശിവന് ആ ചില്ലത്തിന്റെ അറ്റം ചൂണ്ടില് തിരുകി ആഞ്ഞുവലിച്ചു. അയാള് പ്രകടമായും ശാന്തനായി കാണപ്പെട്ടു. വിശ്രാന്തി ആവശ്യമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ അയാള് കുറച്ചുകൂടി പുകയെടുത്തശേഷം അത് ചങ്ങാതിക്ക് മടക്കിക്കൊടുത്തു. വീരഭദ്രന് അത് ബൃഹസ്പതിക്കും നന്തിക്കുംനേരെ നീട്ടിയെങ്കിലും അവരത് നിരസിച്ചു. സതിയെ ഇടക്കിടെ ഒളികണ്ഠിട്ടുനോക്കിയിരുന്ന ശിവന്റെ മേലായിരുന്നു ബൃഹസ്പതിയുടെ നോട്ടം. അദ്ദേഹം പുഞ്ചിരിയോടെ തലയാട്ടി.

“എന്തേ?” ബൃഹസ്പതിയുടെ അര്ത്ഥസൂചനയോടെയുള്ള പുഞ്ചിരി കണ്ടപ്പോള് ശിവന് ചോദിച്ചു.

“ചങ്ങാതി, നിന്റെ മോഹം എനിക്കു മനസ്സിലായി.” ബൃഹസ്പതി മന്ത്രിച്ചു. “പക്ഷേ, അത് വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള ഒന്നാണ്. ഏതാണ്ട് അസാധ്യം.”

“വളരെ വിലപിടിപ്പുള്ളതാകുമ്പോള് അതത്ര അനായാസമാകാന് വഴിയില്ല, അങ്ങനെയാണല്ലോ?”

ബൃഹസ്പതി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന്റെ കൈപ്പടത്തിൽ കളിയാടി അടിച്ചു.

തന്റെ ചങ്ങാതിക്ക് വേണ്ടതെന്താണെന്ന് വീരഭദ്രനറിയാമായിരുന്നു. നൃത്തവും സംഗീതവും. അത് അയാളുടെ മനോനിലയെ മെച്ചപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. "ഈ നശിച്ചനാട്ടിൽ ആളുകൾ പാട്ടുപാടുകയും നൃത്തംചെയ്യുകയും പതിവില്ലെന്നുണ്ടോ?"

"പതുക്കെപ്പറ വീരഭദ്രാ." നന്തി ഒരു കീഴ്ജീവനക്കാരനോടെന്നപോലെ പറഞ്ഞു. "ഒന്നാമതായി, ഇതൊരു നശിച്ച നാടല്ല. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും മഹത്തായ രാജ്യമാണിത്."

കളിയാടി തൊഴുതുപിടിച്ചുകൊണ്ട് വീരഭദ്രന് മാപ്പപേക്ഷിക്കുന്നപോലെ ആംഗ്യം കാട്ടി.

"രണ്ടാമതായി" നന്തി തുടർന്നു. "സാഹചര്യത്തിനനുസരിച്ചുമാത്രമേ ഞങ്ങളു നൃത്തം ചെയ്യുകയുള്ളൂ. ഹോളി പോലുള്ള ഉത്സവങ്ങളു്ക്കോ പൊതുപരിപാടികളു്ക്കോ മാത്രം."

"യാതൊരു കാരണവുമില്ലാതെ നൃത്തം ചെയ്യുമ്പോഴാണ് ഏറ്റവുമധികം സന്തോഷം ലഭിക്കുന്നത് സേനാപതേ." വീരഭദ്രന് പറഞ്ഞു.

"അത് ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു." ശിവന് പറഞ്ഞു.

നന്തി തലക്ഷണം നിശ്ശബ്ദനായി.

യാതൊരു മുന്നറിയിപ്പുമില്ലാതെ, വീരഭദ്രന് അയാളുടെ നാട്ടിൽ പ്രചാരത്തിലുള്ള നാടൻ പാട്ടുകളിലൊന്ന് പാടാൻ തുടങ്ങി. ശിവന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട പാട്ടുകളിലൊന്നായിരുന്നു അത് എന്നതിനാൽ ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പാട്ടുതുടരവെ വീരഭദ്രന് മെല്ലെ എഴുന്നേറ്റ് നൃത്തം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. തുടർന്ന് ശിവനും അയാളു്ക്കൊപ്പം ചേർന്നു. കഞ്ചാവിന്റെ ലഹരിയും നൃത്തവും ചേർന്ന് ശിവന്റെ മനോനിലയെ മാറ്റിമറിച്ചു.

ആദ്യം അല്പം നടക്കത്തോടെയും പിന്നെ അല്പം ഉല്ലാസത്തോടെയുമാണ് ബൃഹസ്പതി ശിവനെ നോക്കിയത്. അവരുടെ നൃത്തത്തിന് ഒരു ചിട്ടയുള്ളതായി ബൃഹസ്പതി ശ്രദ്ധിച്ചു. ആറു ചുവടുകളു് വെച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഇടവിട്ടവ ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടുള്ള താളക്രമത്തിലുള്ള നൃത്തം. ശിവന് നന്തിയേയും ബൃഹസ്പതിയേയും കൈ പിടിച്ച് വലിച്ച് എഴുന്നേല്പിച്ചു. ആദ്യം ഒന്നു മടിച്ചെങ്കിലും അവരും പതുക്കെ ആ നൃത്തത്തിൽ പങ്കുചേർന്നു. എന്നാൽ നിമിഷങ്ങളു്ക്കകം, നൃത്തംചെയ്യാൻ അനിഷ്ടം പ്രകടിപ്പിച്ച ബൃഹസ്പതിയും നൃത്തം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. ആ സംഘം തീക്കുണ്ഡത്തിനു ചുറ്റും ഒരു വൃത്തം മെനഞ്ഞ് ചൊടിയോടെ ഉച്ചത്തിൽ പാട്ടുപാടി നൃത്തം വെച്ചു.

ശിവന് പൊടുന്നനെ ആ വലയത്തിൽ നിന്നും സതിയുടെ നേർക്ക് ഓടിച്ചെന്നു "വന്ന് എന്നോടൊപ്പം നൃത്തം ചെയ്യ്."

അമ്പരന്നുപോയ സതി നിഷേധാർത്ഥത്തിൽ തലയാട്ടി.

"വരു! ഞാനും നിന്റെ ഗുരുജിയും നോക്കിനിൽക്കേ നിനക്കു നൃത്തം ചെയ്യാമെങ്കിൽ ഇവിടെ എന്തുകൊണ്ടു് ചെയ്തുകൂടാ?"

"അത് വിജ്ഞാനത്തിനുവേണ്ടിയിരിക്കുന്നു." സതി പറഞ്ഞു.

"അതിന്? എല്ലാവരും അറിവിനുവേണ്ടി മാത്രമാണോ നൃത്തം ചെയ്യുന്നത്?"

"അങ്ങനെ ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല."

"ശരി. എങ്കിൽ നിന്റെ ഇഷ്ടം നിന്റെ വഴി." വിഹ്വലനായ മട്ടിൽ ശിവന് ആംഗ്യം കാട്ടി. "ആയുർവതി, വാ."

അമ്പരന്നുപോയ

ആയുർവതിക്ക്

എങ്ങനെ

പ്രതികരിക്കണമെന്നറിയില്ലായിരുന്നു. എന്തുചെയ്യണമെന്ന് തീരുമാനിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പേ ശിവൻ അവളുടെ കൈപിടിച്ച് ആ വലയത്തിലേക്ക് അവളെ വലിച്ചടുപ്പിച്ചു. വീരഭദ്രന് കൃതികയെ വശീകരിച്ചു. ആ സംഘം കോലാഹലപൂർവ്വം നൃത്തം ചെയ്യുകയും ഉറക്കെ പാട്ടുപാടുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് സ്വതവേ ശാന്തമായിരുന്ന ആ രാത്രിയെ ശബ്ദമുഖരിതമാക്കി. സതി ദേഷ്യത്തോടെ എഴുന്നേറ്റ് ശിവനെ ഒന്നു നോക്കിക്കൊണ്ട് ആ വിശ്രമവസതിയുടെ അകത്തേക്ക് ഓടിപ്പോയി. ഇടനാഴിയിൽ സതിയുടെ അസാന്നിധ്യം ശ്രദ്ധിച്ചതോടെ ശിവന്റെ ക്ഷോഭം വർദ്ധിച്ചു.

നാശം!

അവൻ നൃത്തത്തിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങി. വേദനയുടെയും ആനന്ദത്തിന്റെയും മിശ്രിതമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു അവന്റെ മനസ്സ്. അവൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി ആ വരാന്തയ്ക്കുനേരെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അവിടെ ആരുമില്ലായിരുന്നു.

ആരാണാ തിരശ്ശീലക്കു പിന്നിൽ?

വീരഭദ്രന് ശിവനെ അടുത്ത ചുവടുവെക്കുവാൻ പിടിച്ചുവലിച്ചു. ഒരിക്കൽക്കൂടി ആ വരാന്തയിലേക്ക് നോക്കാൻ പാകത്തിൽ അവസരം കിട്ടുന്നതിന് ശിവൻ കുറച്ചുകൂടി സമയം വേണ്ടിവന്നു. ആ തിരശ്ശീലയുടെ പുറകിൽനിന്നു കൊണ്ട് അയാളെത്തന്നെ നോക്കുന്ന സതിയുടെ നിഴൽചിത്രം ശിവനു കാണാമായിരുന്നു. അവനെ മാത്രം നോക്കുകയായിരുന്നു അവളു്

കൊള്ളാം!

അതിശയവും ആഹ്ലാദവും ഒരുപോലെ മനസ്സുനിറച്ചതോടെ ശിവൻ മനോഹരമായ നൃത്തച്ചുവടുകളുമായി നർത്തനത്തിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തി. അയാളു് അവളിൽ മതിപ്പുണ്ടാക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു.

അവിശുദ്ധരുടെ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകള്

പതിമ്മൂന്ന്

നീലകണ്ഠനെ വരവേല്ക്കുന്നതിനായി കോട്ട്യാര് അതിന്റെ എല്ലാ മഹത്വത്തോടും കൂടെ അലംകൃതമായിരുന്നു. കോട്ടക്കു ചുറ്റുമായി ദീപാവലിക്കാലത്ത് പതിവുള്ള പോലെ പന്തങ്ങളു കത്തിച്ച് നിര്ത്തിയിരുന്നു. സൂര്യന്റെ അടയാളം പതിച്ച ചുവപ്പും നീലയും വര്ണ്ണത്തിലുള്ള സൂര്യവംശി കൊടികള് കോട്ട മതിലുകളില് ഞാനു കിടന്നു. ഔദ്യോഗിക പദവി പ്രമാണം മറികടന്നുകൊണ്ട് നീലകണ്ഠനെ സ്വീകരിക്കുവാനായി പ്രവിശ്യാധിപന് (ഗവര്ണര്) നേരിട്ടുതന്നെ നഗരത്തിനു പുറത്തേക്കു വന്നു. കോട്ട്യാറിലെ വരേണ്യവര്ഗ്ഗത്തെ ഒരു പ്രാദേശിക സദസ്സിലുവെച്ച് നീലകണ്ഠന് കണ്ടുമുട്ടി. അതിന്റെ പിറ്റേദിവസം ഒരു പൊതുപരിപാടി നീലകണ്ഠനുവേണ്ടി സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. അറുപത്തിയയ്യായിരം പേര് (കോട്ട്യാറിലെ മുഴുവന് ജനസംഖ്യ) ആ ചടങ്ങിനെത്തി. ഒട്ടനവധി ആളുകള് വരുമെന്ന് മുന്നകൂട്ടി കണ്ടുകൊണ്ട് എല്ലാ ആളുകളും ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങളു കിട്ടുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി നഗരത്തിനു പുറത്താണ് പരിപാടി സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്.

ശിവന് നടത്തിയ പ്രഭാഷണം കേട്ടതോടെ മെലുഹയുടെ വിഷമതയാര്ന്ന ദിനങ്ങളു അവസാനിക്കാന് പോവുകയാണെന്ന് കോട്ട്യാറിലെ നിവാസികളു ക്ക് ബോധ്യമായി. ശിവന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ആളുകളിലുണ്ടാക്കിയ പ്രഭാവം ശിവനുതന്നെ വലിയൊരു വെളിപാടായിരുന്നു. മെലുഹയിലെ ജനങ്ങളെ സഹായിക്കാന് കഴിയാവുന്നതെല്ലാം ചെയ്യാമെന്ന് പറയുമ്പോള് വളരെ ശ്രദ്ധാപൂര്വ്വമാണ് ശിവന് വാക്കുകളുപയോഗിച്ചത്. എന്നാല് ജനങ്ങളു അതിന് അവരുടേതായ വ്യാഖ്യാനങ്ങളു നല്കി.

“ശപിക്കപ്പെട്ട ചന്ദ്രവംശികളു അവസാനമിതാ നശിപ്പിക്കപ്പെടാന് പോകുന്നു.” അവരിലൊരാളു പറഞ്ഞു.

“ഇനി യാതൊന്നിനെക്കുറിച്ചൊര്ത്തും നമുക്കു വിഷമിക്കേണ്ടതില്ല. എല്ലാം നീലകണ്ഠന് നോക്കിക്കൊള്ളും.” ഒരു സ്ത്രീ പറഞ്ഞു.

പ്രഭാഷണവേദിയില് സതിയോടും ബൃഹസ്പതിയോടുമൊത്ത് ഇരിക്കുകയായിരുന്ന പര്വ്വതേശ്വരന് പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രതികരണം കണ്ടപ്പോള് അസന്തുഷ്ടിയാണ് തോന്നിയത്. മുഖ്യ ശാസ്ത്രജ്ഞനുമേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. “നമ്മുടെ സമൂഹം അടിസ്ഥാനമാക്കുന്നത് നിയമവാഴ്ചയാണ്. ഒരാളെ അന്ധമായി പിന്തുടരണമെന്ന് നമ്മളു അനുശാസിക്കുന്നില്ല. നമ്മുടെ പ്രശ്നങ്ങളു നമ്മുടേതായ രീതിയില് പരിഹരിക്കപ്പെടണം. ഏതെങ്കിലും ഒരു വ്യക്തിയുടെ അഭിരുചി പ്രവൃത്തി നമ്മെ

രക്ഷിക്കുമെന്ന് ആരും മോഹിക്കുന്നില്ല. ഇങ്ങനെയൊരു അന്ധവിശ്വാസം അർഹിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണം ഇയാള് എന്താണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്?"

പർവ്വതേശ്വരനെ വലിയ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ എളിയോടെയാണ് ബൃഹസ്പതി സംസാരിച്ചത്. "പർവ്വതേശ്വരൻ, ശിവനൊരു നല്ല വ്യക്തിയാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. എന്തോ ചെയ്യാനുള്ള സവിശേഷമായ താല്പര്യം അയാളുണ്ടെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. നല്ല ഉദ്ദേശങ്ങള് ഒരു നല്ല പ്രവൃത്തിയിലേക്കുള്ള ചവിട്ടുപടിയല്ലെന്നുണ്ടോ?"

പർവ്വതേശ്വരൻ അതിനോട് പൂർണ്ണമായും യോജിച്ചില്ല. നീലകണ്ഠന്റെ ഐതിഹ്യത്തിൽ ഒരിക്കലും വിശ്വസിക്കാത്ത ആ സർവ്വസൈന്യാധിപൻ ഒരു സ്ത്രീയായാലും പുരുഷനായാലും പ്രായോഗിക പരിശീലനത്തിലൂടെയും തയ്യാറെടുപ്പുകളിലൂടെയും മാത്രമേ നിലവാരമാർജ്ജിക്കുവാൻ കഴിയൂ എന്നും നീലകണ്ഠമുള്ളതുകൊണ്ട് അത് വെള്ളിത്തളികയിൽ വെച്ച് ലഭിക്കണമെന്നില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരാളായിരുന്നു "അതെ, അത് സത്യമായിരിക്കാം. പക്ഷേ, ഉദ്ദേശ്യങ്ങള് മാത്രം പോര. അവയെ പിന്തുണയ്ക്കുവാൻ കഴിവുകൂടി വേണം. ഇവിടെ നമ്മള് പരിശീലനം ലഭിക്കാത്ത ഒരാളെ പീഠത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു. അയാള് നമ്മുടെ രക്ഷകനാണെന്ന മട്ടിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ചിലപ്പോള്, അയാള് നമ്മെ സർവ്വനാശത്തിലേക്കു നയിച്ചേക്കാം. വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നമ്മള് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. യുക്തിയുടെയോ നിയമത്തിന്റെയോ അനുഭവത്തിന്റെയോ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ല!

"ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള ഒരു ഘട്ടം വരുമ്പോള് ചിലർക്ക് വിശ്വാസത്തിന്റെ ആവശ്യം വന്നേക്കാം. യുക്തി എല്ലായ്പ്പോഴും പ്രവർത്തിച്ചു കൊള്ളണമെന്നില്ല. നമുക്കും ഒരഭ്യുതത്തിന്റെ ആവശ്യം വന്നേക്കാം."

"താങ്കള് അഭ്യുതത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കുന്നുവോ? ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞന്?"

"നമുക്ക് ശാസ്ത്രീയമായ അഭ്യുതങ്ങളും ഉണ്ടായേക്കാം പർവ്വതേശ്വരൻ." ബൃഹസ്പതി പുഞ്ചിരിച്ചു.

ശിവൻ ആ പ്രഭാഷണവേദിയിൽനിന്ന് താഴേക്കിറങ്ങുന്നതിന്റെ ദൃശ്യം പർവ്വതേശ്വരന്റെ ശ്രദ്ധയാകർഷിച്ചു. അയാള് താഴേക്കിറങ്ങിയപ്പോള് അയാളുടെ കൈയിൽ ഒന്നുതൊടാനായി ആളുകള് തിങ്ങിക്കൂടി. നന്തിയുടെയും വീരഭദ്രന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ നിരവധി സൈനികർ അവരെ പിടിച്ചുമാറ്റുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ഒരു അന്ധനുമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ബഹളത്തിൽ അയാള്ക്ക് പരുക്ക് പറ്റുമെന്ന് തോന്നി.

"നന്തി, ആ മനുഷ്യനെ കടത്തിവിടൂ" ശിവൻ പറഞ്ഞു.

അപ്പോള് മറ്റൊരാള് ഒച്ചവെച്ചു "ഞാൻ അയാളുടെ മകനാണ്. അയാള്ക്കു വഴികാട്ടുവാൻ ഞാൻ ഒപ്പം വേണം."

"അയാളെയും കടത്തിവിടൂ." ശിവൻ പറഞ്ഞു.

മകൻ കടന്നുവന്ന് പിതാവിന്റെ കൈ പിടിച്ചു. മകന്റെ കൈ സഹായമില്ലാത്തതുമൂലം അസ്വസ്ഥനായിരുന്ന ആ അന്ധൻ പരിചയമുള്ള ഒരു സ്പർശം അറിഞ്ഞപ്പോള് ഹൃദയമായി പുഞ്ചിരിച്ചു. അയാളെ ശിവന്റെ അടുത്തേക്ക് നയിച്ചു. അപ്പോള് അയാളുടെ മകൻ പറഞ്ഞു "അച്ഛാ, നീലകണ്ഠൻ ഇപ്പോള് അങ്ങയുടെ നേരെ മുന്നിലുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം അങ്ങേക്ക് അനുഭവിക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ടോ?"

അന്ധന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും സന്തോഷാശ്രുക്കള് ഒഴുകിയിറങ്ങി. കൂടുതലൊന്നുമാലോചിക്കാതെ ശിവന്റെ പാദങ്ങള് സ്പർശിക്കുവാൻ അയാള് കുമ്പിട്ടു. പെട്ടെന്ന് നടുങ്ങിപ്പോയ മകൻ പിതാവിനെ പുറകോട്ടു വലിച്ചു.

“അച്ഛാ!” മകന് ശകാരിച്ചു.

മകന്റെ പരുഷമായ പെരുമാറ്റം കണ്ട് ശിവന് അമ്പരന്നുപോയി. അതുവരെ അയാള് സംസാരിച്ചിരുന്ന സ്നേഹമധ്യസ്ഥമായ രീതിക്കു കടകവിരുദ്ധമായിരുന്നു അത്. “എന്തുണ്ടായി?”

“ക്ഷമിക്കണം പ്രഭോ.” മകന് ക്ഷമായാചനം നടത്തി. അച്ഛന് അങ്ങനെ ചെയ്യാന് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നില്ല. താങ്കളുടെ സവിധത്തിലെത്തിയപ്പോള് അച്ഛന് സ്വയം മറന്നുപോയി.”

“ക്ഷമിക്കണം സ്വാമി,” കൂടുതല് ശക്തമായി കണ്ണീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ട് അന്ധന് പറഞ്ഞു.

“എന്തിന്?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ, ഇദ്ദേഹം ഒരു വികര്മനാണ്.” മകന് പറഞ്ഞു. “ഇരുപതുവര്ഷം മുമ്പാണ് രോഗം മൂലം അച്ഛന്റെ കാഴ്ച നഷ്ടപ്പെട്ടത്. അദ്ദേഹം അങ്ങയെ തൊടാന് പാടില്ലായിരുന്നു.”

ശിവന്റെ തൊട്ടടുത്ത് നിന്നിരുന്ന സതി ഈ സംഭാഷണം മുഴുവന് കേട്ടിരുന്നു. ആ അന്ധനോട് അവള്ക്ക് സഹതാപം തോന്നി. സ്വന്തം സ്പർശംപോലും അശുഭമായി കല്പിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ ദാരുണ വേദന അവള്ക്കറിയാം. പക്ഷേ, അയാള് ചെയ്യാന് ശ്രമിച്ച കാര്യം നിയമവിരുദ്ധമായിരുന്നു.

“ഞാന് വേദിക്കുന്നു പ്രഭോ.” അന്ധനായ ആ മനുഷ്യന് തുടര്ന്ന് “പക്ഷേ, എന്നോടുള്ള അങ്ങയുടെ ക്ഷോഭം മൂലം അങ്ങ് ഞങ്ങളുടെ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കാതിരിക്കരുത്. പരമാത്മാവ് സൃഷ്ടിച്ച മഹത്തായ രാജ്യമാണിത്. ചന്ദ്രവംശികളുടെ ദുഷ്ടതയില് നിന്നും അങ്ങ് ഈ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കണം. ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കേണമേ പ്രഭോ.”

പശ്ചാത്താപം മൂലം കൈകള് കുപ്പി നിന്നുകൊണ്ട് അയാള് കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്ധനായ ആ മനുഷ്യന്റെ അന്തസ്സുകളെപ്പോള് ശിവന്റെ മനസ്സ് ഇളകിപ്പോയി.

തന്നോട് അനീതി കാട്ടുന്ന രാജ്യത്തെ എന്നിട്ടും അയാള് സ്നേഹിക്കുന്നു.

എന്തുകൊണ്ട്? തന്നോട് അനീതിയാണ് കാണിക്കുന്നതെന്ന് അയാള് ചിന്തിക്കുന്നില്ല എന്നതാണ് ഏറ്റവും കഷ്ടകരമായ കാര്യം.

താന് കാണുന്നത് വിധി ദയവുകാണിക്കാത്ത ഒരു മനുഷ്യനെയാണെന്ന് ആലോചിച്ചപ്പോള് ശിവന്റെ കണ്ണു നിറഞ്ഞു.

ഞാനീ അസംബന്ധം അവസാനിപ്പിക്കും.

ശിവന് മുന്നോട്ടു നീങ്ങി കുമ്പിട്ടു. നീലകണ്ഠന് വികര്മനായ തന്റെ പിതാവിന്റെ കാല്തൊട്ട് വന്ദിക്കുന്നതുകണ്ട ആ മകന് അന്ധാളിച്ചുപോയി. ഒരു നിമിഷനേരത്തേക്ക് താന് നടക്കുമ്പോഴെങ്കിലും പെട്ടുപോയെന്ന് അന്ധനു തോന്നി. നീലകണ്ഠന് എന്താണ് ചെയ്തതെന്നു മനസ്സിലായതോടെ നടക്കുമ്പോഴും അയാളുടെ കൈകള് വായ്പൊത്തിപ്പിടിക്കാനായി ഉയര്ന്നു.

ശിവന് എഴുന്നേറ്റ് ആ അന്ധന്റെ നേരെ മുന്നിലിരുന്നെന്ന് നിന്നു. “എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കൂ പ്രഭോ, അങ്ങയെപ്പോലുള്ളൊരു മാതൃരാജ്യസ്നേഹിയുടെ കൈയില്നിന്നുള്ള ശക്തി എനിക്കു വേണം.”

ആ അന്ധന് ഇടിവെട്ടേറ്റതുപോലെ നിന്നു. അമ്പരപ്പുമൂലം അയാളുടെ കണ്ണീര് വറ്റിപ്പോയി. അയാള് താഴെ വീഴാതിരിക്കാനായി ഒരടികൂടി മുന്നോട്ടുവെച്ച് ശിവന് അയാളെ താങ്ങിപ്പിടിക്കുവാന് ശ്രമിച്ചു. “വിജയീ ഭവ” എന്നു പറയുവാനുള്ള കരുത്ത് കണ്ടെത്തുവാന് അയാള്ക്ക് എങ്ങനെയോ സാധിച്ചു.

ശിവന് അയാളെ മുക്തനാക്കിയപ്പോള് മകന് പിതാവിന്റെ അനക്കമറ്റ

ശരീരം പിടിച്ചു. നീലകണ്ഠന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ ആളുകളെല്ലാം അന്തം വിട്ടിരുന്നു. ഒരു വികർമനെ തൊടുന്നതിന്റെ ഗുരുതരാവസ്ഥ മറക്കാമെങ്കിലും, നീലകണ്ഠൻ അയാളുടെ അനുഗ്രഹം വാങ്ങിച്ചതാണ് അതിശയകരം. ശിവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ കണ്ടത് ക്ഷുഭിതനായ പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖമാണ്. ശിവൻ നിയമം ലംഘിച്ചിരിക്കുന്നു. പൊതുജനമധ്യത്തിൽവെച്ച് നിർലജ്ജം ധിക്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. അയാളുടെ തൊട്ടടുത്തായി സതി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അവളുടെ മുഖവും കണ്ണുകളും പെരുമാറ്റവും നിർവ്വികാരമായിരുന്നു. എന്തായിരിക്കും അവളെ ആലോചിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്?

ശിവൻ ഒറ്റയ്ക്കാണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ബൃഹസ്പതിയും സതിയും അയാളുടെ മുറിയിലേക്ക് കടന്നുചെന്നു. തനിക്ക് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട രണ്ടുപേരെ കണ്ടപ്പോൾ ശിവന്റെ മുഖത്തുവിടർന്ന പുഞ്ചിരി സതിയുടെ വർത്തമാനം കേട്ടപ്പോൾ മാഞ്ഞുപോയി. “താങ്കളെ ഒരു ശുദ്ധീകരണത്തിനു വിധേയനാകണം.”

അവളുടെ മുഖത്തുനോക്കി നിസ്സാരമായി അയാൾ പറഞ്ഞു “ഇല്ല.”

“ഇല്ലെന്നോ? ഇല്ല എന്നതുകൊണ്ട് താങ്കളെ എന്താണുദ്ദേശിക്കുന്നത്?”

“ഇല്ല എന്നുതന്നെ. നഹിന്, നക്കോ.”

അവസാനത്തെ രണ്ടുവാക്കുകൾ കാശ്മീരിയിലും കോട്ട്വാര ഭാഷയിലും ഇല്ല എന്നതിനു സമാനമായ വാക്കുകളായിരുന്നു.

“ശിവൻ.” സംയമനം പാലിച്ചുകൊണ്ട് തന്നെ ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു “ഇത് ചിരിച്ചുതള്ളുവാനുള്ള വിഷയമല്ല. ഞാൻ സതി പറഞ്ഞതിനോട് യോജിക്കുന്നു. താങ്കളുടെ സുരക്ഷിതത്വത്തെക്കുറിച്ച് പ്രവിശ്യാധിപനും ആശങ്കാകുലനാണ്. അദ്ദേഹം ഒരു പണ്ഡിതരെ ഏർപ്പാട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളെ സംസാരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം പുറത്തു കാത്തുനില്ക്കട്ടെ. ഉടൻതന്നെ ആ ചടങ്ങ് പൂർത്തിയാക്കുക.”

“പക്ഷേ, അതുവേണ്ടെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ?”

“ശിവൻ.” തന്റെ സ്വതസിദ്ധമായ ശബ്ദത്തിലേക്കു മടങ്ങിക്കൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു “നിങ്ങളോടൊന്നിച്ച് ബഹുമാനമുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ ധീരതയോടും നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിശക്തിയോടും നിങ്ങളുടെ സർഗ്ഗശേഷിയോടും. പക്ഷേ നിങ്ങളെ നിയമത്തിന് അതീതനല്ല. നിങ്ങളെ ഒരു വികർമനെ തൊട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളെ ശുദ്ധീകരണത്തിനു വിധേയനാകണം. അതാണ് നിയമം.”

“ആ പാവം അന്ധനെ ഞാൻ തൊട്ടത് നിയമവിരുദ്ധമാണെന്നാണ് നിയമം പറയുന്നതെങ്കിൽ ആ നിയമം തെറ്റാണ്!”

ശിവന്റെ സമീപനം കണ്ടപ്പോൾ അന്ധാളിപ്പിന്റെ വ്യാപ്തിയിൽ സതി നിശ്ശബ്ദയായി.

“ശിവൻ, ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കൂ.” ബൃഹസ്പതി വാദിച്ചു. “ശുദ്ധീകരണം ചെയ്യാതിരിക്കുന്നത് നിങ്ങളുടെ ദോഷം ചെയ്യും. നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം വലിയ കാര്യങ്ങളാണ്. ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവിക്ക് താങ്കളെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഘടകമാണ്. ദുർവ്വാശിമൂലം സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെന്നു ചാടരുത്.”

“ഇത് ദുർവ്വാശിയല്ല. സത്യസന്ധമായി ഒരു കാര്യം പറയൂ, രാജ്യം വളരെയധികം പീഡിപ്പിക്കുകയും പാർശ്വവൽക്കരിക്കുകയും ഭ്രഷ്ട് കല്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും ആ രാജ്യത്തെ ഇപ്പോഴും തീവ്രമായി സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു അവിശുദ്ധനെ ഞാൻ തൊട്ടുവെങ്കിൽ അതെങ്ങനെ എന്നെ മോശമായി ബാധിക്കും?”

“ശിവൻ, അയാളൊരു നല്ല മനുഷ്യനായിരിക്കാം. പക്ഷേ, മൂന്ന്ജന്മത്തിലെ

പാപങ്ങളു് നിങ്ങളെ മലിനമാക്കിയിട്ടുണ്ടാകാം." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

"എങ്കിലത് എന്നെ മലിനമാക്കട്ടെ! ആ മനുഷ്യന്റെ ചുമലിലെ ഭാരം കുറയുകയാണെങ്കില് എനിക്ക് അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടതായി തോന്നും."

"ശിവന്, താങ്കള് എന്താണീ പറയുന്നത്?" സതി ചോദിച്ചു. "മറ്റൊരാളുടെ പാപത്തിന്റെ ശിക്ഷ താങ്കളെന്തിന് പേറുന്നു?"

"ഒന്നാമതായി മുന്ജന്മത്തിലെ പാപങ്ങളുടെ പേരിലാണ് അയാള് ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടതെന്ന് ഞാന് വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. വളരെ വ്യക്തമായ ഒരു സാധാരണ രോഗമാണയാളെ ബാധിച്ചിട്ടുള്ളത്. മറ്റുള്ളവര് അനുഭവിക്കുന്ന ഇത്തരം പാപഭാരങ്ങളു് ചുമക്കുവാന് ഞാന് തയ്യാറാണ്. അതുകൊണ്ട് മറ്റുള്ളവര്ക്കെന്താണ് കുഴപ്പം?"

"താങ്കളുടെ കാര്യത്തില് ഞങ്ങളു്ക്ക് ഉല്ക്കണ്ഠയുണ്ട്. അതുതന്നെ അതിനുള്ള കാരണം." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

"പറയൂ സതി." ശിവന് പറഞ്ഞു. "ഇത്തരം അസംബന്ധങ്ങളില് വിശ്വാസമില്ലെന്നു പറ."

"ഇത് അസംബന്ധമല്ല."

"നോക്ക, നിനക്കുവേണ്ടി ഞാന് പോരാടണമെന്ന് നീ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ? നിങ്ങളുടെ സമൂഹത്തെ ഗ്രസിച്ചിട്ടുള്ള ഈ അനീതി ഇല്ലാതാക്കുക!"

"ഇതാണോ താങ്കളുദ്ദേശിക്കുന്നത്? ഞാന് അതു ചെയ്യണമെന്നോ?" ക്ഷുഭിതയായിക്കൊണ്ട് സതി ചോദിച്ചു.

"അല്ല" ശിവന് ഉടന്തന്നെ പ്രതിവചിച്ചു. "യഥാര്ത്ഥത്തില് അതെ. ഇതും നിന്നെക്കുറിച്ചുള്ള കാര്യമാണ്. വികര്മരെക്കുറിച്ചും അവര് നേരിടുന്ന അനീതിയെക്കുറിച്ചുമാണത്. ഭ്രഷ്ട് കല്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു ജീവിതത്തില്നിന്നും അവരെ രക്ഷിക്കുവാന് ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നു."

"എനിക്ക് താങ്കളുടെ സംരക്ഷണം ആവശ്യമില്ല! എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്താനാവില്ല" മുറിയില്നിന്നും ക്ഷോഭത്തോടെ പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് സതി അട്ടഹസിച്ചു.

ക്ഷോഭത്തോടെ മടങ്ങുന്ന അവളെ ശിവന് ഉഗ്രമായി നോക്കി. "ഈ പെണ്ണിനെന്ത് കുഴപ്പമാണ് പറ്റിയിട്ടുള്ളത്?"

"അവള് പറയുന്നത് ശരിയാണ് ശിവന്." ബൃഹസ്പതി ഉപദേശിച്ചു. "അവിടേക്കു പോകരുത്."

"ഈ വികര്മ കാര്യത്തില് താങ്കള് അവളോട് യോജിക്കുന്നുവോ? ഹൃദയത്തില്നിന്ന് മറുപടി പറയൂ ബൃഹസ്പതി. ഇത് അനീതിയാണെന്ന് അങ്ങേയ്ക്ക് തോന്നുന്നില്ലേ?"

"ഞാന് അതിനെക്കുറിച്ചല്ല സംസാരിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നത്. സതിയെക്കുറിച്ചാണ് ഞാന് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്."

ബൃഹസ്പതിയെ ധിക്കരിക്കുന്ന മട്ടില് ശിവന് അദ്ദേഹത്തെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. അവന്റെ മനസ്സിലും ശരീരത്തിലും ആത്മാവിലും ഉള്ള സകലതും അവന് സതിയെ അനുഗമിക്കണമെന്ന് നിര്ദ്ദേശിച്ചു. അവളില്ലാത്ത അവന്റെ ജീവിതം അര്ത്ഥശൂന്യമാണ്. അവളില്ലാതെ അവന്റെ ആത്മാവിന്റെ നിലനില്പ് അപൂര്ണ്ണമാണ്.

"അങ്ങോട്ടു പോകരുത് സുഹൃത്തേ." ബൃഹസ്പതി ആവര്ത്തിച്ചു.

കോട്ട്വാർ എന്ന നദീതീരനഗരത്തിൽനിന്ന് ഒരു രാജകീയ അലങ്കാരനൗകയിലാണ് ആ സംഘം പുറപ്പെട്ടത്. ഒരു രാജകീയ യാനത്തിനുവേണ്ട മോടിയോടെ മുന്നിലും പിന്നിലുമായി രണ്ടുവലിയ തോണികള് അകമ്പടി സേവിച്ചിരുന്നു. മെലുഹന് സുരക്ഷാസംവിധാനത്തിന്റെ മാതൃകയായിരുന്നു അത്. ഏത് അക്രമികളേയും ആശയക്കുഴപ്പത്തിലാക്കുവാനായിരുന്നു അത്. രാജകുടുംബം ഏതു തോണിയിലാണ് യാത്ര ചെയ്യുന്നതെന്ന് പുറത്തുനിന്നുള്ളവർക്ക് മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. രാജകുടുംബം യാത്രചെയ്തിരുന്നത് രണ്ടാമത്തെ തോണിയിലായിരുന്നു. വലിയതോണികള് മുന്നിലും പടയാളികളായിരുന്നു. രാജകീയ യാനത്തിന്റെ ഇരുവശത്തുമായി ചെറിയ, ദ്രുതഗതിയില് പായുന്ന അഞ്ച് തോണികള് ആക്രമണമുണ്ടായാല് നേരിടുന്നതിനായി അകമ്പടി സേവിച്ചിരുന്നു.

"വർഷകാലം അത്ര സജീവമല്ലെങ്കില് യാത്ര ചെയ്യുവാന് ഏറ്റവും നല്ലത് നദീമാർഗ്ഗമാണ്, പ്രഭോ." ആയുർവതി പറഞ്ഞു. "പ്രധാന നഗരങ്ങളെ ബന്ധപ്പെടുത്തുന്ന നല്ല പാതകളുണ്ടെങ്കിലും വേഗതയുടെയും സുരക്ഷിതത്വത്തിന്റെയും കാര്യത്തില് ജലഗതാഗതത്തിനൊപ്പം എത്താന് അവയ്ക്കു സാധിക്കില്ല."

വളരെ സൗമ്യതയോടെ ശിവന് ആയുർവതിയെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചു. കൂടുതല് സംസാരിക്കുവാനുള്ള മനോനിലയിലായിരുന്നില്ല അവന്. കോട്ട്വാരില് വെച്ച് ശുദ്ധീകരണത്തിനു തയ്യാറില്ലെന്നു പറഞ്ഞ ആ ദിവസം മുതല് സതി ശിവനുമായി സംസാരിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു.

പുഴയോരത്തുള്ള പല നഗരങ്ങളിലും ആ രാജകീയ നൗക അടുക്കുകയുണ്ടായി. കാര്യങ്ങളെല്ലാം ആവർത്തന വിരസങ്ങളായിരുന്നു. നീലകണ്ഠന് എത്തിച്ചേരുന്ന ഓരോ നഗരവും അതിന്റെ സമൃദ്ധി പ്രകടമാക്കി.

മെലുഹായെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അത്തരം പ്രതികരണം തീർത്തും അസ്വാഭാവികമായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇങ്ങനെയൊരു നീലകണ്ഠന് എല്ലാദിവസവും അവിടെ മേഞ്ഞുനടന്നിരുന്നില്ലല്ലോ.

"എന്തുകൊണ്ട്?" തന്റെ അസ്വസ്ഥമായ ഹൃദയത്തിന്റെ അശാന്തിയുടെ ഭാഗമായി നിരവധി ദിവസം സംസാരിക്കാതിരുന്ന ശേഷം ഒരു ദിവസം ശിവന് ബൃഹസ്പതിയോടു ചോദിച്ചു.

"എന്ത്, ഏത്?"

"ഞാന് എന്താണ് സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് നിങ്ങള്ക്കറിയാമല്ലോ." പ്രകോപിതനായി കണ്ണുകള് ഇറുകിക്കൊണ്ട് ശിവന് ചോദിച്ചു.

"ഒരു വികർമയാകാനുള്ള അർഹതയുള്ളവളാണ് താനെന്ന് അവള് ശരിക്കും വിശ്വസിക്കുന്നു." ബൃഹസ്പതി പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു.

"എന്തുകൊണ്ട്?"

"ഒരുപക്ഷേ അവള് വികർമയായി തീരുന്നതിന്റെ രീതി കാരണമായിരിക്കാം."

"അതെങ്ങനെയാണ് സംഭവിച്ചത്?"

"അവളുടെ മുമ്പത്തെ വിവാഹം നടക്കുന്ന സമയത്ത്."

"എന്ത്? സതിയുടെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നോ?"

"ഉണ്ട്. ഏകദേശം തൊണ്ണൂറ് വർഷങ്ങള്ക്കുമുമ്പ്. രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും കുലീനകുടുംബത്തിലേക്കാണ് അവളെ വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുത്തിരുന്നത്. ഒരു രാഷ്ട്രീയ വിവാഹം. ചന്ദന് ധൃജ് എന്നായിരുന്നു അവളുടെ ഭർത്താവിന്റെ പേര്. ഗര്ഭിണിയായപ്പോള് പ്രസവിക്കുവാനായി അവള് മയ്കയിലേക്കുപോയി. വർഷകാലമായിരുന്നു അത്. നിർഭാഗ്യവശാല് ആ കുഞ്ഞ് ചാപിള്ളയായിപ്പോയി."

“ദൈവമേ!” സതി അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടാവാൻ സാധ്യതയുള്ള വേദനയെക്കുറിച്ചൊർത്ത് ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“പക്ഷേ, കാര്യങ്ങളെ അതിലും മോശമായിരുന്നു. അന്നേദിവസം തന്നെ അവളുടെ സുഖപ്രസവത്തിനുവേണ്ടി നർമ്മദാനദിയിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ പോയ ഭർത്താവ് അപകടവശാൽ മൃണമരിച്ചു. ആ ശപിക്കപ്പെട്ട ദിവസം അവളുടെ ജീവിതം തകർന്നുപോയി.”

ശിവൻ ബൃഹസ്പതിയെ തുറിച്ചുനോക്കി. പ്രതികരിക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം സ്തബ്ധനായിപ്പോയിരുന്നു അയാളെ.

“അവളൊരു വിധവയായിത്തീർന്നു. അന്നുമുതൽ അവളൊരു വികർമയായിത്തീർന്നു.”

“പക്ഷേ, ഭർത്താവിന്റെ മരണം എങ്ങനെ അവളുടെ കുഴപ്പമാകും?” ശിവൻ തർക്കിച്ചു. “അത് വളരെ അപഹാസ്യമായ വാദമാണ്.”

“ഭർത്താവ് മരിച്ചുപോയതുകൊണ്ടല്ല അവളെ വികർമയായി പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ചാപിള്ളക്കു ജന്മം നൽകിയതുകൊണ്ടാണ്.”

“പക്ഷേ അതിനു കാരണം എന്തുകൊണ്ട്. ചിലപ്പോൾ പ്രാദേശികവൈദ്യന്മാർക്കു തെറ്റുപറ്റിയതാകാം.”

“മെലുഹയിൽ അങ്ങനെ സംഭവിക്കാറില്ല ശിവൻ.” ബൃഹസ്പതി ശാന്തനായി പറഞ്ഞു. “ഒരു ചാപിള്ളക്കു ജന്മം നൽകുന്നതാണ് ഒരു സ്ത്രീ വികർമയായിത്തീരുന്ന ഏറ്റവും നികൃഷ്ടമായ രീതി. ഒരു നാഗന്കുഞ്ഞിന് ജന്മം നൽകുന്നത് അതിലും നികൃഷ്ടമായ ഒന്നാണെങ്കിലും ഭാഗ്യവശാൽ അതുണ്ടായില്ല. അതാണ് സംഭവിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ അവളെ സമൂഹത്തിൽനിന്ന് ഭ്രഷ്ട് കല്പിച്ച് പുറത്താക്കുമായിരുന്നു.”

“ഇതിനു മാറ്റം വരണം. വികർമ എന്ന ആശയം തന്നെ നീതിയുക്തമല്ല.”

ബൃഹസ്പതി തന്റെ സുഹൃത്തിനെ ഉല്ക്കടമായി നോക്കി. “താങ്കളെക്ക് വികർമയെ രക്ഷിക്കാൻ സാധിച്ചേക്കാം. പക്ഷേ, രക്ഷിക്കപ്പെടുവാൻ ആഗ്രഹിക്കാത്ത ഒരു സ്ത്രീയെ താങ്കളെ എങ്ങനെ രക്ഷിക്കും? താനീ ശിക്ഷ അർഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അവളെ ശരിക്കും വിശ്വസിക്കുന്നു.”

“എന്തുകൊണ്ട്? ചാപിള്ളയെക്ക് ജന്മംകൊടുക്കുന്ന ആദ്യത്തെ മെലുഹന് മാതാവല്ല അവളെന്ന് എനിക്കു തീർച്ചയുണ്ട്. അവളെക്കുമുൻപും ഇത്തരം സംഭവങ്ങളെ ഉണ്ടായിരിക്കും. അവളെക്ക് ശേഷം ഇനി എത്രയോ തവണ ഇത് സംഭവിക്കും.”

“പക്ഷേ, ഒരു ചാപിള്ളയെക്ക് ജന്മം നൽകുന്ന ആദ്യത്തെ രാജമാതാവാണ് അവളെ. അവളുടെ ഈ വിധി ചക്രവർത്തിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അമ്പരപ്പിനുള്ള ഒരു സ്രോതസ്സാണ്. അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൈതൃകത്തിനു നേർക്ക് ചോദ്യങ്ങളുയർത്തുന്നു.”

“അതെങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാരമ്പര്യത്തെ വെല്ലുവിളിക്കും? സതി അദ്ദേഹത്തിന് ജനിച്ച പുത്രിയല്ലല്ലോ. അവളും മയ്കയിൽനിന്നുവന്നവളായിരിക്കും. ശരിയല്ലേ?”

“അല്ല, സുഹൃത്തേ. ഇരുനൂറ്റിയമ്പത് വർഷം മുൻപ് അഭിജാതകുടുംബങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ആ നിയമത്തിന് അയവു വരുത്തിയിരുന്നു. പ്രത്യക്ഷമായും ‘ദേശീയ താല്പര്യം’ മുൻനിർത്തി ‘കുലീനകുടുംബങ്ങളെ’ സ്വന്തം കുഞ്ഞുങ്ങളെ പോറ്റുവാനുള്ള അനുമതി നൽകപ്പെട്ടു. തൊണ്ണൂറ് ശതമാനത്തിലധികം വരുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെയും ക്ഷത്രിയരുടെയും വൈശ്യരുടെയും വിഭാഗത്തിലെ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരും സവിശേഷമായ

പ്രവൃത്തികളിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരും അത്തരം മാറ്റത്തിന് അനുകൂലമായി ഹിതം രേഖപ്പെടുത്തണം. വളരെ അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ അത്തരം ഏകപക്ഷീയ സന്ദർഭങ്ങളുണ്ടാകാറുള്ളൂ. ഇത് അങ്ങനെയുള്ള ഒന്നായിരുന്നു. ഒരൊറ്റവ്യക്തിമാത്രമാണ് ഇതിനെ എതിർത്തത്."

"ആര്?"

"പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുത്തച്ഛനായ സത്യധ്വജന്. ഈ നിയമം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതുമുതൽ തങ്ങളുടെകുടുംബത്തിൽ കുട്ടികള് ജനിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് ആ അഭിജാത കുടുംബം നിശ്ചയിച്ചു. ഈ ദിവസം വരെ പർവ്വതേശ്വരന് ആ പ്രതിജ്ഞയെ ആദരിച്ചു പോന്നിട്ടുണ്ട്."

"ജന്മനിയമങ്ങളില് മാറ്റം വരുത്താമെങ്കില്" ശിവന് ചോദിച്ചു "വികർമ നിയമത്തില് എന്തുകൊണ്ട് മാറ്റം വരുത്തിക്കൂടാ?"

"ഈ നിയമം അഭിജാത കുടുംബങ്ങളെ വല്ലാതെ ബാധിച്ചിട്ടില്ല എന്നുതന്നെ കാരണം. അതാണ് ആ പരുക്കന് യാഥാർത്ഥ്യം."

"പക്ഷേ, ഇതെല്ലാം ശ്രീരാമദേവന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങളുള് പൂർണ്ണമായും എതിരല്ലേ?"

"ശ്രീരാമദേവന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളുള് വികർമ എന്ന ആശയം ശരിയാണെന്നു പറയുന്നു. അതിനെ ചോദ്യം ചെയ്ത് താങ്കള് ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ?"

ശിവന് ബൃഹസ്പതിയെ നിശ്ശബ്ദമായി നോക്കിയശേഷം നദിയിലേക്കു നോക്കി.

"ശ്രീരാമദേവന്റെ നിയമങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതില് യാതൊരു തെറ്റുമില്ല സുഹൃത്തേ." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. "കൂടുതല് യുക്തിയുക്തമായ കാര്യങ്ങളുള് അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചിരുന്നു. ഈ നിയമം മാറ്റുവാന് താങ്കള് കാരണമായിക്കൊണ്ടു് ഒരു വിഷയമാണിത്. ഈ നിയമം തികച്ചും അനീതിയാണെന്ന് താങ്കള് കരുതുന്നതുകൊണ്ടാണല്ലോ അത്? അതോ സതിയോട് താങ്കള് ആകർഷിതനായിപ്പോവുകയും ഈ നിയമം അതിന് തടസമായി നില്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന കാരണത്താലാണോ?"

"ഈ വികർമനിയമം തികച്ചും അനീതിയാണെന്ന് ഞാന് ശരിക്കും വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് മനസ്സിലാക്കിയതുമുതലേ എനിക്കതു തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. സതി വികർമയാണെന്ന് അറിയുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ."

"പക്ഷേ ഈ നിയമം അനീതിയാണെന്ന് സതി കരുതുന്നില്ല."

"അവള് നല്ലൊരു സ്ത്രീയാണ്. അവള് ഇവിടം പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ട ഒരു സ്ത്രീയല്ല."

"അവള് നല്ലൊരു സ്ത്രീ മാത്രമല്ല. ഞാന് കണ്ട ഏറ്റവും മികച്ച സ്ത്രീ ആണവള്. സുന്ദരി, സത്യസന്ധ, വളച്ചുകെട്ടില്ലാത്തവള്, ധീര, ബുദ്ധിമതി - ഒരു സ്ത്രീയില് പുരുഷന് ആഗ്രഹിക്കുന്ന സർവ്വഗുണങ്ങളുള് പക്ഷേ, താങ്കളും വെറുമൊരു പുരുഷനല്ലല്ലോ. നീലകണ്ഠനാണ് താങ്കള്."

ശിവന് പുറകോട്ടു തിരിഞ്ഞ് നൗകയുടെ കൈവരിയില് പിടിച്ചു. നൗക നദിയിലൂടെ ഒഴുകിനിങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കെ നദീതീരത്തെ നിബിഢവനങ്ങളു്ക്കു നേരെ അവന് നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സാന്ത്വനിപ്പിക്കുന്ന സായാഹ്നമാരുതന് ശിവന്റെ നീണ്ട മുടിയിഴകളെ ഇളക്കി.

"സുഹൃത്തേ, ഞാന് മുമ്പേ താങ്കളോട് പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു "നിർഭാഗ്യകരമായ ആ നീല കണ്ഠമുള്ളതിനാല് താങ്കളെടുക്കുന്ന ഒരോ തീരുമാനത്തിനും നിരവധി ശാഖോപശാഖകളുണ്ട്. ഒരു കാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പ് താങ്കളുള് നിരവധി തവണ ചിന്തിക്കേണ്ടതായി വരുന്നു."

രാത്രി ഏറെ വൈകിയിരുന്നു. രാജനൗക സിന്ധുനദീതീരത്തെ സത്ഗെന്ഗഡ് നഗരത്തിൽ നിന്നും പുറപ്പെട്ടതേയുള്ളൂ. നീലകണ്ഠനെ കാണുമ്പോഴുള്ള സത്ഗെന്ഗഡിലെ ജനതയുടെ വികാരം പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ അനർഗ്ഗളമായിരുന്നു. അവരുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ രക്ഷകന് അവസാനം അവിടെ എത്തിയിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ, ആ രക്ഷകന് തന്റെ സ്വകാര്യ നരകത്തിലായിരുന്നു. ആഴ്ചകളായി സതി ശിവനിൽ നിന്ന് അകലം പാലിച്ചു കഴിയുകയായിരുന്നു. കടുത്തതായിരുന്നു അവന്റെ വേദന. നിതാന്തമായിരുന്നു അവന്റെ ഏകാന്തത.

ആ രാജ നൗകാ സഞ്ചയത്തിന്റെ അടുത്ത നൗകാശയം പ്രശസ്തമായ മോഹൻ ജോ ദാരോ ആയിരുന്നു. സഹസ്രാബ്ദങ്ങളു്കു മുൻപ് ആ പ്രദേശത്ത് ജീവിച്ചിരുന്ന ദാർശനികനും പുരോഹിതനുമായിരുന്ന മോഹൻ എന്ന മഹാത്മാവിന്റെ സ്മരണയായിട്ടാണ് സിന്ധുനദീതീരത്തെ ആ മഹാനഗരത്തിന് മോഹൻ ജോ ദാരോ (മോഹനപ്രഭുവിന്റെ പ്രദേശം) എന്ന പേര് ചാർത്തപ്പെട്ടത്. മോഹൻ ജോ ദാരോയിലെ ജനങ്ങളെ കണ്ടതിനുശേഷം മോഹനപ്രഭുവിന്റെ ക്ഷേത്രമൊന്ന് സന്ദർശിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്ന ആഗ്രഹം ശിവന് പ്രകടിപ്പിച്ചു. നഗരത്തിന്റെ പ്രധാന പ്രദേശത്തുനിന്ന് അല്പം മാറിയാണ് ആ ക്ഷേത്രം സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത്. മോഹൻ ജോ ദാരോയുടെ പ്രവിശ്യാധിപന് (ഗവർണ്ണർ) നേരിട്ട് ശിവനെ കാണാനെത്തി. തന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ വലിയൊരു ഘോഷയാത്രയുടെ അകമ്പടിയോടെ ശിവനെ അവിടേക്ക് ആനയിക്കാമെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. എന്നാൽ താന് ഒറ്റയ്ക്ക് പൊയ്ക്കൊള്ളാമെന്ന് ശിവന് നിർബ്ബന്ധം പിടിച്ചു. ആ ക്ഷേത്രം തന്നെ വല്ലാതെ ആകർഷിക്കുന്നതായി ശിവനു തോന്നി. തന്റെ അസ്വസ്ഥമായ മനസ്സിന് എന്തെങ്കിലും പരിഹാരം അത് നൽകുമെന്ന് അയാളു്കു തോന്നി.

വളരെ ലളിതമായശൈലിയിലുള്ളതായിരുന്നു ആ ക്ഷേത്രം. ഏതാണ്ട് മോഹനപ്രഭുവിനെപ്പോലെ. ആ ചെറിയ കെട്ടിടം ആ സന്യാസിയുടെ ജന്മസ്ഥലമാണെന്ന് വിളംബരം ചെയ്തു. ക്ഷേത്രപ്പുറവിന്റെ നാലു ദിക്കിലുമുള്ള വലിയ കവാടങ്ങളായിരുന്നു ആ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ സവിശേഷത. ശിവന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം നന്തിയും വീരഭദ്രനും സൈനികരും പുറത്ത് കാത്തുനിന്നു.

കഴുത്തിന് ആശ്വാസമേകുന്ന ആവരണം കെട്ടിയ ശേഷം, ശിവന് ആ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടികളു് കയറിയപ്പോള് തനിക്ക് കുറേക്കാലമായി അനുഭവപ്പെടാത്ത മനശ്ശാന്തി അവനനുഭവപ്പെട്ടു. പ്രവേശനദ്വാരത്തിലുള്ള തൂണിൽ ചാരി ധ്യാനനിമഗ്നനായി അവനിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് വിചിത്രമെന്നു പറയട്ടെ പരിചിതമായ ഒരു ശബ്ദം ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു “സുഖം തന്നെയല്ലേ സുഹൃത്തേ?”

മോഹൻ ജോ ദാരോയിലെ സന്യാസി

പതിനാല്

ശിവൻ കണ്ണുതുറന്നപ്പോള് മുന്നില് കണ്ടത്, മുൻപ് ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തില് വെച്ചു കണ്ടുമുട്ടിയ ബ്രാഹ്മണന്റെ അതേ രൂപത്തിലുള്ള ബ്രാഹ്മണനെയാണ്. അതുപോലെയുള്ള നീണ്ട വെള്ളത്താടിയും നീണ്ടുവെളുത്ത തലമുടിയുമാണ് അയാള്ക്കുണ്ടായിരുന്നത്. കാവി നിറത്തിലുള്ള മുണ്ടും അംഗവസ്ത്രവുമാണ് അയാള് ധരിച്ചിരുന്നത്. ശോഷിച്ച ആ മുഖത്ത് ശാന്തിയും സ്വാഗതമോതുന്ന പുഞ്ചിരിയും കളിയാടിയിരുന്നു. ഈ ബ്രാഹ്മണന് കൂടുതല് ഉയരമുണ്ടായിരുന്നു; അല്ലായിരുന്നുവെങ്കില് ശിവന് അദ്ദേഹത്തെ ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തില്വെച്ചു കണ്ട ബ്രാഹ്മണനാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചേനെ.

“സുഖം തന്നെയല്ലേ മിത്രമേ?” താഴെ ഇരിക്കുന്നതിനിടയില് ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതന് ചോദിച്ചു.

“സുഖം തന്നെ, പണ്ഡിറ്റ്ജി.” ഭാരതശൈലിയിലുള്ള ആദരവിന്റെ പദം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ശിവന് പറഞ്ഞു. എന്തിനാണ് അയാള് ഇടപെടുന്നതെന്ന് ശിവന് മനസ്സിലായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അത് സ്വാഗതാര്ഹമായിരുന്നു. താനീ ക്ഷേത്രത്തില് എത്തിപ്പെട്ടത് ഈ ബ്രാഹ്മണനെ കാണാന് വേണ്ടിമാത്രമാണെന്നുപോലും ശിവന് തോന്നിപ്പോയി. “മെലുഹയിലെ എല്ലാ പണ്ഡിതന്മാരും കാഴ്ചയ്ക്ക് ഒരുപോലെയുള്ളവരാണോ?”

“എല്ലാ പണ്ഡിതന്മാരുമല്ല. ഞങ്ങളുമാത്രം.”

“ഈ ‘ഞങ്ങളു’ എന്നു പറഞ്ഞാല് ആരൊക്കെയാണ് പണ്ഡിറ്റ്ജി?”

“അടുത്ത തവണ നിങ്ങളു ഞങ്ങളിലാരെയെങ്കിലും കണ്ടുമുട്ടുമ്പോള് ഞങ്ങളു അതു പറയാം.” പണ്ഡിതര് ഗൃഹാര്ത്ഥത്തോടെ പറഞ്ഞു. അതൊരു വാഗ്ദാനമാണ്.”

“എന്തുകൊണ്ട് ഇപ്പോഴില്ല?”

“ഈ ഘട്ടത്തില് ഞങ്ങളുടെ തിരിച്ചറിയല് പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യമല്ല.” പണ്ഡിതര് പുഞ്ചിരിച്ചു. “എന്തോ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് താങ്കള് അന്വന്ധനാണ് എന്നതാണ് പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം. അതിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുവാന് താങ്കള്ക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടോ?”

ശിവന് നെടുതായൊന്ന് നിശ്വസിച്ചു. ഈ മനുഷ്യനെ വിശ്വസിക്കാം. ശിവന്റെ അന്തരാത്മാവിലെ ജന്മവാസന പറഞ്ഞു.

“മെലുഹക്കു വേണ്ടി ഞാന് ചെയ്യേണ്ടായ ഉദ്യമത്തെ കുറിച്ചാണെന്റെ ചിന്ത.”

“എനിക്കറിയാം. ഉദ്യമം നടപ്പാക്കുന്നതില് നീലകണ്ഠന്റെ ചുമതല ഞാന്

തളളിക്കളയുന്നില്ല. അതിലുമേറെ അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ശിവന്റെ കഴുത്തിലേക്ക് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് പണ്ഡിറ്റ്ജി തുടർന്നു. “ഒരു കഷണം പരുത്തിതുണിക്ക് ഈശ്വരീയമായ പ്രകാശത്തെ മറയ്ക്കാനാവില്ല.”

കോടിപ്പോയ പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ തലയുയർത്തിനോക്കി. “മെലുഹ എനിക്ക് അർദ്ധഭൂതകരമായ സമൂഹമായിട്ടാണ് അനുഭവപ്പെടുന്നത്. അതിനെ ദുഷ്ടശക്തികളിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുവാൻ എനിക്കു കഴിയുന്നതെല്ലാം ചെയ്യണമെന്ന് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.”

“പിന്നെന്താണ് പ്രശ്നം?”

“പൂർണ്ണതയോടടുത്തു നിൽക്കുന്ന ഈ സമൂഹത്തിൽ ഒട്ടും ആശാസ്യമല്ലാത്ത ചില പ്രവൃത്തികളുണ്ട് ഞാൻ കാണുന്നു. മെലുഹ അഭിലഷിക്കുന്ന ആശയങ്ങളുടേക്ക് കടകവിരുദ്ധമാണത്.”

“പ്രവൃത്തികളുണ്ട് എന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചതെന്താണ്?” പണ്ഡിതർ ചോദിച്ചു.

“ഉദാഹരണത്തിന്, വികർമരോട് പെരുമാറുന്ന രീതി.”

“എന്തുകൊണ്ടാണത് അനീതിയാകുന്നത്?”

“വികർമരെന്ന് മുദ്രകുത്തപ്പെടുന്ന ഈ മനുഷ്യർ മൂന്ന്ജന്മങ്ങളിൽ പാപം ചെയ്തുവെന്ന് എങ്ങനെ അറിയാൻ സാധിക്കും? അതിന്റെ ഫലമാണ് അവരിപ്പോളു് അനുഭവിക്കുന്ന യാതനകളു്കു കാരണമെന്ന് എങ്ങനെ പറയാൻ സാധിക്കും? അത് വെറും നിർഭാഗ്യമായിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതിയുടെ ആകസ്മികമായ പ്രവൃത്തി.”

“താങ്കളു് പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്. അങ്ങനെയൊക്കാം. പക്ഷേ, വികർമരുടെ വിധി അവരുടെ വ്യക്തിപരമായ കാര്യമാണെന്ന് താങ്കളു് കരുതുന്നുണ്ടോ?”

“അങ്ങനെയല്ലേ?”

“അല്ല, അങ്ങനെയല്ല.”

പണ്ഡിതർ വിശദീകരിച്ചു.

“സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ളതാണ് അത്. മെലുഹയുടെ സ്ഥിരതയ്ക്ക് വികർമവിധിയുടെ സ്വീകാര്യത അനിവാര്യമാണ്.”

ശിവൻ മുഖം ചുളിച്ചു.

“നീലകണ്ഠാ, വിജയകരമായ ഏതൊരു സമൂഹത്തിനും ആവശ്യമായ കാര്യം സ്ഥിരതയാർന്ന വഴക്കാണ്. നമുക്കെന്തിനാണ് വഴക്കം? കാരണം ഓരോ വ്യക്തിക്കും വ്യത്യസ്തമായ സ്വപ്നങ്ങളും ശേഷികളുമുണ്ട്. നല്ലൊരു പോരാളിക്കു ജനിക്കുന്ന മകന് നല്ലൊരു കച്ചവടക്കാരനാകാൻ കഴിഞ്ഞെക്കും. പിതാവിന്റെ തൊഴിലിൽനിന്ന് മാറിപ്പിന്തിക്കുവാനും സ്വന്തം താല്പര്യപ്രകാരമുള്ള തൊഴിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കുവാനും ആവശ്യമായ വഴക്കം സമൂഹത്തിനുണ്ടായിരിക്കണം. ഒരു സമൂഹത്തിലെ വഴക്കം മാറ്റങ്ങളു് അനുവദിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ആ സമൂഹത്തിലെ അംഗങ്ങളു്കെല്ലാം സ്വന്തം ആത്മാവിനെ കണ്ടെത്തുവാനും യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉള്ള ശേഷിയെ വളർത്തുവാനും സാധിക്കും. ഓരോ വ്യക്തിയും സ്വന്തം ശേഷി നേടിയെടുക്കുമ്പോളു് സമൂഹവും അതിന്റെ യഥാർത്ഥ ശേഷി തിരിച്ചറിയും.”

“ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു.”

പക്ഷേ, വികർമരുടെ കാര്യത്തിൽ ഇതിന് എന്താണ് ചെയ്യാനുള്ളത്.

“യഥാർത്ഥ ചോദ്യത്തിലേക്ക് ഞാൻ അല്പസമയത്തിനകം വരാം. എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം.” പണ്ഡിതർ പറഞ്ഞു. “മാറ്റത്തിനുള്ള വഴക്കം വിജയകരമായ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട താക്കോൽ ആണെങ്കിൽ, മയ്ക എന്ന സംവിധാനം പ്രായോഗികമായി ആ വഴക്കം നേടിയെടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി രൂപകല്പന ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്. തനിക്കു ജന്മം തന്ന മാതാപിതാക്കളുടെ തൊഴിലെന്താണെന്ന്

ഒരു കുട്ടിക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ. നൈസർഗ്ഗികമായ വാസന ആ കുട്ടിയെ ഏതുതൊഴിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുവോ അത് തെരഞ്ഞെടുക്കുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം അവനുണ്ട്."

"ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. മയ്ക സംവിധാനം മിക്കവാറും അദ്ഭുതകരമാംവിധം നീതിയുക്തമാണ്. തന്റെ ജീവിതംകൊണ്ട് താൻ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളും അവനവനെ മാത്രമേ കുറ്റപ്പെടുത്താനാകൂ. മറ്റാരെയും കുറ്റപ്പെടുത്താനാകില്ല. പക്ഷേ, ഇത് വഴക്കത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കാര്യമാണ്. എന്നാൽ സ്ഥിരതയെക്കുറിച്ച് എന്താണ് പറയാനുള്ളത്?"

"സ്ഥിരത ഒരാളുടെ എന്തും തെരഞ്ഞെടുക്കുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നു, സുഹൃത്തേ. അതിജീവനം ദിനംപ്രതി ഒരു ഭീഷണിയല്ലാത്ത സമൂഹത്തിൽ മാത്രമേ ആളുകളുടെ അവരുടെ സ്വപ്നങ്ങളെ പിന്തുടരുവാൻ സാധിക്കൂ. സുരക്ഷിതത്വവും സ്ഥിരതയുമില്ലാത്ത ഒരു സമൂഹത്തിൽ ബുദ്ധിജീവികളോ പ്രതിഭകളോ വ്യാപാരികളോ കലാകാരന്മാരോ ഉണ്ടാവുകയില്ല. മനുഷ്യൻ എല്ലായ്പ്പോഴും പോരാട്ടത്തിലും പലായനചിന്തയിലുമായിരിക്കും. മൃഗത്തിനേക്കാൾ മെച്ചമല്ലാത്ത അവസ്ഥ. ആശയങ്ങളും രൂപപ്പെടുവാനും സ്വപ്നങ്ങളെ പിന്തുടരുവാനുമുള്ള സൗകര്യം എവിടെ? സമൂഹങ്ങളും രൂപപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ് അതായിരുന്നു മനുഷ്യന്റെ അവസ്ഥ. സംസ്കാരം വളരെ ബലഹീനമാണ്. ഒന്നു രണ്ട് ദശാബ്ദകാലത്തെ കലാപം മതി മനുഷ്യവംശത്തെക്കുറിച്ചു മറക്കുവാനും മൃഗങ്ങളായി മാറുവാനും. നമ്മുടെ അടിസ്ഥാന പ്രകൃതിക്ക് അതിവേഗം മാറ്റം വരാം. നിയമങ്ങളും സംഹിതകളും മര്യാദകളും സത്യസന്ധതയുമുള്ള സചേതന ജീവികളാണ് നമ്മള് എന്ന കാര്യം നമുക്ക് എളുപ്പത്തിൽ മറക്കാൻ കഴിയും."

"എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നുണ്ട്. എന്റെ രാജ്യത്തെ ഗോത്രവർഗ്ഗങ്ങളും മൃഗങ്ങളേക്കാൾ മെച്ചമെന്നുമല്ല. അവർക്കു കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ ജീവിക്കുവാൻ പോലും താല്പര്യമില്ല."

"കൂടുതൽ നന്നായി ജീവിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് അവർക്കറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു, നീലകണ്ഠൻ. അതാണ് തുടർച്ചയായ ഈ മത്സരത്തിന്റെ ശാപം. ഒരു മനുഷ്യജീവിയായിത്തീരുന്നതിന്റെ മനോഹരമായ വിശേഷങ്ങളെ വിസ്മരിക്കുവാൻ ഇത് നമ്മളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് സമൂഹം സ്ഥിരതയുള്ളതായിരിക്കണം എന്നു പറയുന്നത്. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ അതിജീവനത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള യുദ്ധങ്ങളും ഒഴിവാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞെക്കും."

"ശരി. പക്ഷേ, എന്തുകൊണ്ടാണ് ആളുകൾ അവരുടെ ശേഷി ആർജ്ജിക്കുവാൻ അനുവദിക്കുമ്പോൾ അസ്ഥിരത ഉണ്ടാവുന്നത്? യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് ആളുകളെ സന്തുഷ്ടരാക്കേണ്ടതാണ്. അതോടെ സമൂഹത്തിന് കൂടുതൽ സ്ഥിരത നൽകുകയും ചെയ്യും."

"സത്യം. പക്ഷേ, അത് ഭാഗികമായി മാത്രം. ജീവിതം നല്ല നിലയിലേക്ക് മാറുമ്പോൾ ആളുകൾ കൂടുതൽ സന്തുഷ്ടരാകും. എന്നാൽ മാറ്റങ്ങളും അലങ്കോലമായിത്തീരുന്ന രണ്ട് സാഹചര്യങ്ങളുണ്ട്. ഒന്നാമത്തേത് മറ്റുള്ളവർ അടിച്ചേല്പിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങളും ആളുകൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യം. മരണഭയം പോലെ ഇത് ആളുകളെ വല്ലാതെ ഭയപ്പെടുത്തുന്നു. മാറ്റങ്ങളും അതിവേഗം സംഭവിക്കുമ്പോൾ അവരതിനെ ചെറുക്കുന്നു."

"അതെ മറ്റുള്ളവർ അടിച്ചേല്പിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങളും സ്വീകരിക്കുക ബുദ്ധിമുട്ടാണ്."

"ദ്രുതഗതിയിലുള്ള മാറ്റം അസ്ഥിരതയുണ്ടാക്കും. ശ്രീരാമദേവന്റെ ജീവിതരീതിയുടെ അടിസ്ഥാനമായിരുന്നു അത്. ഒരു സമൂഹത്തിൽ സാവധാനം

മാറ്റങ്ങളു വരുത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുന്ന നിയമങ്ങളുണ്ട്. സമൂഹത്തെ സ്ഥിരമായി നിലക്കുവാനും അതനുവദിക്കുന്നു. അതേസമയം അന്നാട്ടിലെ പൗരന്മാരെ അവരുടെ സ്വപ്നങ്ങളു പിന്തുടരുവാനും അതനുവദിക്കുന്നു. ശ്രീരാമദേവന് സ്ഥിരതയ്ക്കും വഴക്കത്തിനുമിടയിൽ അനുയോജ്യമായ സമതുലിതാവസ്ഥ സൃഷ്ടിച്ചു."

"താങ്കളു സൂചിപ്പിച്ച രണ്ടാമത്തെ സാഹചര്യം...?"

"ജീവിതം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ആളുകൾക്ക് സമൂഹത്തിൽ മാറ്റം വരുത്താൻ കഴിയാത്ത ഒരവസ്ഥയുണ്ടാകും. അവരുടെ നിയന്ത്രണത്തിനതീതമായ കാരണങ്ങളു കൊണ്ടാകാം അത് സംഭവിക്കുന്നത്. അതാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞ രണ്ടാമത്തെ അവസ്ഥ. ഒരു സമർത്ഥനായ പോരാളിക്ക് രോഗംമൂലം കൈയും കണ്ണും തമ്മിലുള്ള പാരസ്പര്യശേഷി നഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്നു കരുതുക. അയാളിപ്പോഴും ഒരു പോരാളിയാണെങ്കിലും അയാളുടെ സാമർത്ഥ്യം നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തനിക്കു നേരെ അനീതിയുടെ കൈകളു നീണ്ടുവരികയാണെന്ന് അയാളു് തോന്നാം. അയാളു് അതിന്റെ പേരിൽ അസ്വസ്ഥനാകും. തന്റെ ചികിത്സകനേയും ഈ സമൂഹത്തെത്തന്നെയും അയാളു് കുറ്റപ്പെടുത്താനിടയുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ അസംതൃപ്തരായ നിരവധിയാളുകൾ ഈ സമൂഹത്തിനു് ഭീഷണിയായേക്കാം."

ശിവനു് മുഖം കോട്ടി. അവനാ യുക്തി അത്ര ഇഷ്ടമായില്ല. വർഷങ്ങളു്കുമുൻപു് തന്റെ അമ്മാവനു് മുന്നോട്ടുവെച്ച സമാധാന നിർദ്ദേശം എന്തുകൊണ്ടാണു് പക്രതികളു് തള്ളിയതെന്നു് ശിവനു് ഓർമ്മവന്നു. പക്രതികളുടെ പഴയ രോഗാതുരനായ നായകനു് തന്റെ കഴിവും പ്രശസ്തിയും നിലനിർത്താനായില്ല. ഗുണന്മാരെ അനായാസം തോല്പിക്കുവാനു് ശേഷിയുണ്ടായിരുന്ന അയാളായിരുന്നു ആ സമാധാന നിർദ്ദേശങ്ങളു്ക്ക് വിഘാതമായതു്.

"അവരുടെ സംയോജിതമായ രോഷം നമ്മെ അസ്വസ്ഥതയിലേക്കും അക്രമത്തിലേക്കും നയിച്ചേക്കാം." പണ്ഡിറ്റ് പറഞ്ഞു. "ശ്രീരാമദേവനു് അതു് മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അങ്ങനെയാണ് വികർമ എന്ന സിദ്ധാന്തം തന്നെ ഉടലെടുത്തതു്. ഒരാളു് ജന്മനായുള്ള ദുര്യോഗങ്ങളു് മുൻജന്മത്തിലെ പാപങ്ങളു് മൂലമാണു് സംഭവിക്കുന്നതെന്നു് ബോധ്യപ്പെടുത്തിയാലു് അതു് സ്വന്തം വിധിയാണെന്നു കരുതി അയാളതിനു് വിധേയനായിക്കൊള്ളും. അതോടെ സമൂഹത്തോടുള്ള അയാളുടെ രോഷം ശമിക്കുകയും ചെയ്യും."

"പക്ഷേ, വികർമത്തിന്റെ പേരിൽ ഒരാളെ ഭ്രഷ്ടനാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഞാൻ വിധോജിക്കുന്നു. അതു് കെട്ടിനിർത്തിയ രോഷം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനേ ഉതകുകയുള്ളു."

"പക്ഷേ, അവർ ഭ്രഷ്ടരാക്കപ്പെടുന്നില്ല. അവരുടെ ജീവിതച്ചെലവു് ഭരണകൂടം സൗജന്യമായി നൽകുകയാണ്. കുടുംബാംഗങ്ങളുമായി അവർക്ക് ബന്ധം നിലനിർത്താം. അവരുടേതായ മേഖലകളിൽ മികവു തെളിയിക്കുവാനുള്ള അവസരവും അവർക്കു ലഭിക്കും. ആത്മരക്ഷക്കുവേണ്ടി പടപൊരുതാനുള്ള അവകാശവും അവർക്കുണ്ടു്. എന്നാലു് മറ്റുള്ളവരെ സ്വാധീനിക്കുവാനുള്ള അവസരം അവർക്കു ലഭിക്കുകയില്ല. ആയിരം വർഷമായി ഈ സംവിധാനം പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമദേവനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമ്രാജ്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുമുൻപു് ഭാരതത്തിൽ കലാപങ്ങളും ലഹളകളും എത്ര സാർവ്വത്രികമായിരുന്നുവെന്നു് താങ്കൾക്കറിയാമോ? ഈ കലാപങ്ങളോ വിപ്ലവങ്ങളോ കൂടുതലു് മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതശൈലി ഉണ്ടാക്കാനു് വേണ്ട

ദീർഘദർശിത്വമുണ്ടായിരുന്ന ആളുകള് നടത്തിയിരുന്നതല്ല. ജീവിതത്തിലുണ്ടായ നിർഭാഗ്യങ്ങളുള് മൂലം നിരാശ ബാധിച്ച ആളുകളാണ് അതിന് നേതൃത്വം നല്കിയത്. വികർമരുടേതുപോലുള്ള അവസ്ഥ നേരിട്ടിരുന്ന ആളുകള്. അലങ്കോലമുണ്ടാക്കാനല്ലാതെ ഈ കലാപങ്ങളുകൊണ്ട് സമൂഹത്തിന് യാതൊരു ഗുണവുമുണ്ടായില്ല. തുടര്ന്ന് ഒരു ചിട്ട കൈവരുമ്പോഴേക്കും ദശാബ്ദങ്ങളുള് പാഴായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

“ജീവിതത്തില് നിരാശപൂണ്ട ഏവരും സ്വന്തം വിധിക്കു വിധേയമായി വികർമരായിരിക്കണമെന്നാണോ താങ്കള് പറയുന്നത്?” ശിവന് ചോദിച്ചു.

“സമൂഹത്തിന്റെ വിശാലതാല്പര്യത്തിനുവേണ്ടി.”

ശിവന് അന്ധാളിച്ചുപോയി. താന് കേള്ക്കുന്നതെന്താണെന്ന് അവന് വിശ്വസിക്കുവാന് കഴിഞ്ഞില്ല. ആ വാദങ്ങളോട് അവന് കടുത്ത അനിഷ്ടം തോന്നി. “എനിക്ക് ദുഃഖമുണ്ട്. പക്ഷേ, ഈ സംവിധാനം പൂര്ണ്ണമായും നീതിരഹിതമാണ്. മെലുപയിലെ ഇരുപതിലൊരു ഭാഗം വരുന്ന ആളുകള് വികർമരാണെന്നാണ് ഞാന് കേട്ടിട്ടുള്ളത്. ഇത്രയധികം ആളുകളെ ഭ്രഷ്ടരായി നിലനിര്ത്തുവാനാണോ നിങ്ങളുള് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്? ഈ സംവിധാനം മാരേണ്ടതുണ്ട്.”

“താങ്കള്ക്കതിനു മാറ്റം വരുത്താന് സാധിക്കും. താങ്കള് നീലകണ്ഠനാണ്. പക്ഷേ, ഒരു കാര്യം ഓര്ക്കുക ഒരു സംവിധാനവും പൂര്ണ്ണമല്ല. രാമന്റെ കാലത്ത് മന്ദര എന്നൊരു സ്ത്രീയുടെ പ്രവൃത്തിമൂലം ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളുടെ ജീവനാശം സംഭവിച്ചു. ശാരീരികമായ വൈകൃതങ്ങളുള് ആ സ്ത്രീയെ പീഡിപ്പിച്ചു. വിധി അവരെ രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്ന ശക്തരായ രാജാക്കന്മാരെയും രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളെയും സ്വാധീനിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള ഒരു പദവിയിലെത്തിച്ചു. അങ്ങനെ വിധിയാല് മലിനമാക്കപ്പെട്ട ആ സ്ത്രീയുടെ പ്രവൃത്തികളുള് അത് പിന്തുടര്ന്നവരെയെല്ലാം നശിപ്പിച്ചു. ഈ സ്ത്രീയെ ഒരു വികർമയായി പ്രഖ്യാപിച്ച് മാറ്റിനിര്ത്തിയിരുന്നുവെങ്കില് അത് ജനങ്ങളുള്ക്കെല്ലാവർക്കും ഗുണം ചെയ്യുമായിരുന്നില്ലേ? അതിനൊന്നും എളുപ്പത്തില് ഉത്തരം കിട്ടുകയില്ല. അങ്ങനെ പറഞ്ഞാല് അത് ശരിയായെന്നും വരാം. നിരവധി വികർമര് ഉണ്ടെങ്കില് അത് സമൂഹത്തെ പാര്ശ്വവല്ക്കരണത്തിലേക്കു നയിക്കുകയും അലങ്കോലത്തിലേക്ക് തള്ളിയിടുകയും ചെയ്യും. ഈ പ്രശ്നത്തിന് എന്റെ പക്കല് പരിഹാരമുണ്ടോ? ഇല്ല. ഒരുപക്ഷേ താങ്കള്ക്കതിനൊരു പരിഹാരം കണ്ടെത്താന് കഴിഞ്ഞേക്കാം.”

ശിവന് മുഖം തിരിച്ചു. വികർമസംവിധാനം അനീതിയാണെന്നുതന്നെ ശിവന് ഉള്ളിന്റെയുള്ളില് വിശ്വസിച്ചു.

“ഹേ, നീലകണ്ഠന്, എല്ലാ വികർമരുടെ കാര്യത്തിലും അങ്ങേക്ക് ഉല്ക്കണ്ഠ തോന്നുന്നുവോ? അതോ ഒരൊറ്റ ആളിന്റെ കാര്യത്തില് മാത്രമാണോ ഉല്ക്കണ്ഠ?”

“ഈ സ്വാമി അവിടെ എന്തെടുക്കുകയാ?” നന്തി ചോദിച്ചു. “അദ്ദേഹം ഒരുപാട് സമയം എടുക്കുന്നു.”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.” വീരഭദ്രന് പറഞ്ഞു. “എന്തെങ്കിലും ഒരു കാര്യം ചെയ്യണമെന്ന് ശിവന് പറയുകയാണെങ്കില് അത് അനുസരിക്കുക മാത്രമേ എനിക്കു ചെയ്യാനുള്ളൂ.”

“എന്തുകൊണ്ടാണ് സ്വാമിയെ താന് പേരു വിളിക്കുന്നത്?”

“അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് ആയതുകൊണ്ട്!”

ആ ലളിതമായ ഉത്തരം കേട്ടപ്പോള് നന്തി പുഞ്ചിരിച്ചു. പിന്നെ അയാള് ആ

ക്ഷേത്രത്തിനു നേരെ നോക്കി.

“പറയൂ പടനായകാ,” വീരഭദ്രന് നന്തിയുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു “കൃതികയെ ആർക്കെങ്കിലും പറഞ്ഞ് വെച്ചിരിക്കുകയാണോ?”

“പറഞ്ഞുവെച്ചിരിക്കുകയാണോ എന്നോ?”

“ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്” വീരഭദ്രന് തുടർന്നു “അവളു് പരിധിക്കപ്പുറത്താണോ?”

“പരിധിക്കപ്പുറമോ?”

“ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതെന്താണെന്ന് താങ്കളു്ക്ക് മനസ്സിലായിക്കാണും.” ചുവന്നുതുടുത്തുകൊണ്ട് വീരഭദ്രന് പറഞ്ഞു.

“അവളു് വിധവയാണ്.” നന്തി പറഞ്ഞു “പതിനഞ്ചു വർഷം മുൻപ് അവളുടെ ഭർത്താവ് മരിച്ചുപോയി.”

“ഓ! അത് കഷ്ടമായിപ്പോയി!”

“അതെ കഷ്ടമായിപ്പോയി.” വീരഭദ്രനെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, താങ്കളുടെ ചോദ്യത്തിനുള്ള ഉത്തരം പറയുകയാണെങ്കിൽ അവളെ അങ്ങനെ ആർക്കും പറഞ്ഞുവെച്ചിട്ടൊന്നുമില്ല.

“ദേവീ ഞാനൊരു കാര്യം പറഞ്ഞാട്ടെ?” കൃതിക ചോദിച്ചു.

അതിഥിമുറിയുടെ ജനലിനടുത്തുനിന്നും സതി കൃതികയെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അദ്ഭുതം കൊണ്ട് അവളുടെ നെറ്റിച്ചുളിഞ്ഞിരുന്നു. “മനസ്സിലുള്ളത് തുറന്നുപറയുന്നതിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നെ എപ്പോഴെങ്കിലും വിലക്കിയിട്ടുണ്ടോ? ഒരു യഥാർത്ഥ സൂര്യവംശി എപ്പോഴും അവളുടെ മനസ്സിലുള്ളത് തുറന്നുപറയും.”

“ശരി” കൃതിക പറഞ്ഞു “ചിലപ്പോഴെങ്കിലും ആത്മനിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെടുന്നത് അത്ര മോശം കാര്യമൊന്നുമല്ല.”

സതി കൂടുതൽ ശക്തമായി നെറ്റിച്ചുളിച്ചു.

ധൈര്യം ചോർന്നുപോവുന്നതിനുമുൻപ് കൃതിക തനിക്കു പറയാനുള്ളതെല്ലാം പറഞ്ഞു തീർത്തു.

“അദ്ദേഹം നീലകണ്ഠനാണെന്ന കാര്യം മറന്നുകളയും, ദേവീ. ഒരു പുരുഷനെന്ന നിലയിൽ ഞാൻ കണ്ട ഏറ്റവും മികച്ച സൃഷ്ടിയാണ് അദ്ദേഹമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. ബുദ്ധിശാലിയും ധീരനും രസികനും ദയാലുവും ആയ അദ്ദേഹം ഭവതി നടന്നുപോകുന്ന ഭൂമിയെ ആരാധിക്കുന്നു. അതത്ര മോശപ്പെട്ട കാര്യമാണോ?”

സതി കൃതികയെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. കൃതികപറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളു് അവളെ വിഷമിപ്പിച്ചിരുന്നു.

കൃതിക തുടർന്നു “ഒരുവേള, ഒരുവേളയെന്നേ പറയാനാവും, ചട്ടങ്ങളു് ലംഘിക്കുന്നത് നമ്മെ ആപ്താദത്തിലേക്കു നയിച്ചേക്കാം.”

“ഞാനൊരു സൂര്യവംശിയാണ്.” ശബ്ദം താഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് സതിപറഞ്ഞു. “ചട്ടങ്ങളു് അനുസരിച്ചു മാത്രമാണ് ഞാൻ ജീവിക്കുന്നത്. പിന്നെ എനിക്കെവിടെ നിന്ന് ആപ്താദം ലഭിക്കും? ഇതിനെക്കുറിച്ച് ഇനിയൊരിക്കലും നീ എന്നോടു പറയാൻ പാടില്ല.”

“ഉണ്ട്. ഒരു പ്രത്യേക വികർമ്മി ഉണ്ട്.” ശിവൻ സമ്മതിച്ചു. “പക്ഷേ, വികർമം

നീതി രഹിതമാണെന്ന് അതുകൊണ്ടാണു മല്ല ഞാൻ കരുതുന്നത്."

"എനിക്കതറിയാം." പണ്ഡിറ്റ്ജി പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, ഒരു വ്യക്തിയുമായി താങ്കള്ക്കുള്ള ബന്ധമാണ് താങ്കളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്ന കാര്യമെന്നും എനിക്കറിയാം. അവളെ ലഭിക്കുന്നതിനായി ആ നിയമം മാറ്റുന്നതിനെ ന്യായീകരിക്കുവാൻ താങ്കള്ക്കു കഴിയുമെങ്കിലും, താങ്കള് ആ നിയമം മാറ്റുന്ന കാര്യം അവളറിയാൻ പാടില്ലെന്നും കരുതുന്നു. കാരണം, അത് അറിയാനിടയായാല് സതി ഒരിക്കലും താങ്കളുടെ അടുത്ത് വരികയില്ല."

"താങ്കള്ക്കെങ്ങനെ അവളുടെ പേരറിയാം?" ശിവൻ സ്തബ്ധനായിക്കൊണ്ട് ചോദിച്ചു.

"സുഹൃത്തേ ഇങ്ങനെ നിരവധി കാര്യങ്ങള്ക്ക് ഞങ്ങള്ക്കറിയാം."

"അവളില്ലെങ്കില് എന്റെ ജീവിതം പൂർണ്ണമായും അർത്ഥരഹിതമായിത്തീരും."

"എനിക്കറിയാം." പണ്ഡിതർ മന്ദഹസിച്ചു. "ഒരുപക്ഷേ, എനിക്ക് താങ്കളെ സഹായിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം."

ശിവൻ നെറ്റിച്ചുളിച്ചു. അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു അത്.

"അവള് പ്രണയം തിരിച്ചു നല്കണമെന്ന് താങ്കള് ആഗ്രഹിക്കുന്നു. താങ്കള്ക്ക് അവളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻപോലും കഴിയുന്നില്ലെങ്കില് അവള്ക്കെങ്ങനെ അതിനു സാധിക്കും?"

"എനിക്ക് അവളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയുമെന്ന് തന്നെയാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്. ഞാനവളെ പ്രണയിക്കുന്നു."

"അതെ താങ്കള് അവളെ പ്രണയിക്കുന്നു. പക്ഷേ, താങ്കള് അവളെ മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. അവള് എന്താണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്ന് താങ്കള്ക്ക് മനസ്സിലാവുന്നില്ല."

ശിവൻ ഒന്നും മിണ്ടാതിരുന്നു. പണ്ഡിതർ പറഞ്ഞത് ശരിയാണെന്ന് അവനറിയാം. സതിയെപ്രതി അവൻ വലിയ ആശയക്കുഴപ്പം അനുഭവപ്പെട്ടു.

"മനോവ്യാപാരവിനിമയത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ പണ്ഡിതർ തുടർന്നു. "അവള് എന്താണാഗ്രഹിക്കുന്നതെന്ന് താങ്കള്ക്ക് ഊഹിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം."

"എന്ത്?" അന്ധാളിച്ചുപോയ ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"അതാണ് സമൂഹത്തിന്റെ ഇഴകള് നിർമ്മിക്കുന്നത്."

"ക്ഷമിക്കണം, സതിയുമായി ഇതിന് എന്താണ് ബന്ധം?"

"കുറച്ചുനേരം എന്നെ സംസാരിക്കാൻ അനുവദിക്കുക." പണ്ഡിതർ പറഞ്ഞു.

"താങ്കള് ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ വസ്ത്രം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത് ഇഴകള് ചേർത്ത് നെയ്തിട്ടാണ് എന്നറിയാമല്ലോ."

"അതെ." ശിവൻ പ്രതിവചിച്ചു.

"അതുപോലെ മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള ഇടപാടുകളും സ്വഭാവവ്യാപാരവും ഇഴചേരുമ്പോഴാണ് സമൂഹവും അതിന്റെ സംസ്കാരവും രൂപപ്പെടുന്നത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ കാര്യത്തിലാവുമ്പോള് ഈ ഘടകങ്ങള്ക്ക് ചേർന്നാണ് അയാളുടെ സ്വഭാവം രൂപപ്പെടുത്തുന്നത്."

ശിവൻ തലകുലുക്കി.

"തൂണിയുടെ കരുത്തറിയണമെങ്കില്, നമുക്കാ തൂണി നെയ്തെടുത്ത നൂലിന്റെ ഗുണം പരിശോധിക്കേണ്ടതായി വരും. ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കണമെങ്കില് വ്യക്തികളുമായുള്ള അയാളുടെ പെരുമാറ്റം വിലയിരുത്തേണ്ടിവരും."

"ശരിയാണ്." പണ്ഡിതരുടെ വാക്കുകള്ക്ക് സാവധാനം

മനസ്സിലേക്കാവാഹിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, ഈ മനോവ്യാപാരങ്ങളെ...”

“ഞാൻ വിശദീകരിക്കാം.” പണ്ഡിതർ ഇടപെട്ടു “രണ്ടു വ്യക്തികളുടെ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റവിനിമയമാണ് മനോവ്യാപാരം. ശൂദ്രനായ കർഷകൻ വൈശ്യൻ തന്റെ ധാന്യങ്ങളെ പണത്തിനുവേണ്ടി വില്ക്കുന്ന വ്യാപാരമാകാം, അത്. തനിക്കു നൽകുന്ന അധികാരത്തിനു പകരമായി ക്ഷത്രിയൻ സമൂഹത്തിനു നൽകുന്ന സംരക്ഷണവും ആകാം അത്.”

അത് അംഗീകരിക്കുന്ന മട്ടിൽ ശിവൻ തലകുലുക്കി. “കൊടുക്കൽ വാങ്ങലുകളാണ് ഈ ഇടപാടുകളെ.”

“വളരെ ശരി. ഈ യുക്തിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു വ്യക്തിയുടെ പക്കൽനിന്നും താങ്കളുടെ എന്തെങ്കിലും ലഭിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ അയാളെ ആഗ്രഹിക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും താങ്കളെ അയാളെക്കു നൽകേണ്ടതായി വരും.”

“അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ, സതി എന്താഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നാണ് താങ്കളെ കരുതുന്നത്?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“സതിക്കു വേണ്ടതെന്താണെന്ന് കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിക്കുക. അവളുടെ എന്തുവേണമെന്നാണ് താങ്കളെ കരുതുന്നത്?”

“എനിക്കറിയില്ല. അവളെ വലിയ ആശയക്കുഴപ്പമാണുണ്ടാക്കുന്നത്.”

“ഇല്ല. അവളെ ആശയക്കുഴപ്പമൊന്നുമുണ്ടാക്കുന്നില്ല. അതിനൊരു രീതിയുണ്ട്. ആലോചിച്ചുനോക്കൂ. ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും മികവുറ്റ വികർമയായിരിക്കും അവളെ. പ്രതികരിക്കാനുള്ള കരുത്ത് അവളെക്കുണ്ട്. ഒരു പോരാട്ടത്തിൽനിന്നും പിന്നോട്ടു പോവാത്തവളാണവളെ. എന്നാൽ അവളെ വികർമനിയമങ്ങളോട് പ്രതികരിക്കുകയോ പോരാടുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. അതേസമയം മറ്റു വികർമരെപ്പോലെ ജീവിതത്തിന്റെ അജ്ഞാതമായ പിന്നാമ്പുറങ്ങളിലേക്ക് ഒരുങ്ങിപ്പോവുന്നുമില്ല, അവളെ. നിയമങ്ങളും ആജ്ഞകളുമെല്ലാം അനുസരിക്കുന്നതോടൊപ്പം തന്നെ അതിനെക്കുറിച്ചു പരാതി പറയാനോ ആവലാതികൊള്ളാനോ നിലവിളിക്കുവാനോ അവളെ ഒരുമ്പെടുത്തില്ല. ജീവിതം അനീതിപൂർവ്വമാണ് അവളോടു പെരുമാറുന്നതെങ്കിലും അന്തസ്സോടെയാണ് അവളെ ജീവിക്കുന്നത്. എന്തുകൊണ്ടാണത്?”

“കാരണം, അവളെ അഭിമാനമുള്ള സ്ത്രീയാണ്.”

“അവളെ അങ്ങനെയാണെന്ന കാര്യത്തിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. പക്ഷേ അതല്ല അതിനുള്ള കാരണം. ഒരു കാര്യം ഓർക്കുക, ഒരു വിനിമയ ഇടപാടിൽ നമ്മളെ ഒരു സാധനം അങ്ങോട്ടുകൊടുക്കുന്നത് ഇങ്ങോട്ട് എന്തെങ്കിലും തിരികെ കിട്ടണമെന്ന വിശ്വാസത്തിലാണ്. നീതി രഹിതമായ ഒരു നിയമം അവളെ സ്വീകരിക്കുന്നത് മറ്റാർക്കും അതിനെക്കുറിച്ച് കുറ്റബോധം തോന്നാത്ത വിധത്തിലാണ്. അതിലുമപ്പുറം അവസരം ലഭിക്കുമ്പോഴെല്ലാം തനിക്കു കഴിയുംവിധം സമൂഹത്തിന് നന്മ ചെയ്യുവാനാണ് അവളെ ശ്രമിക്കുന്നത്. തനിക്കുള്ളതെല്ലാം ഒരു സമൂഹത്തിന് നൽകുന്നവളെ തിരിച്ച് എന്താണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടാവുകയെന്ന് താങ്കളുടെ ധാരണയുണ്ടോ?”

“ആദരവ്.” ശിവൻ പ്രതിവചിച്ചു.

“അതുതന്നെ.” പണ്ഡിതന്റെ മുഖം മന്ദഹാസംകൊണ്ടു പ്രകാശിച്ചു. “അങ്ങനെയുള്ള ഒരു വ്യക്തിയെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ താങ്കളെ ചെയ്യുന്നതെന്താണെന്ന് മനസ്സിലാവുന്നുണ്ടോ?”

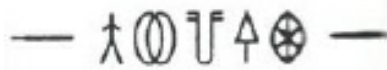
“അവളെ അനാദരിക്കുന്നു.”

“അതുതന്നെ! സംരക്ഷണം ആവശ്യമുള്ള ഒരാളുടെ സംരക്ഷണം

നൽകുകയെന്ന കാര്യം താങ്കളിലേക്ക് അസ്വാഭാവികമായും കടന്നു വരുന്ന ഒന്നാണ്. പക്ഷേ, സതിയുടെ കാര്യത്തിൽ താങ്കളു് അതിൽ നിയന്ത്രണം പാലിക്കണം. അവളെ ആദരിക്കുക. അപ്പോള് അവള്ക്ക് പ്രതിരോധിക്കാനാകാത്ത വിധം താങ്കളോട് ആകർഷണം തോന്നും. അവളെ സ്നേഹിക്കുന്നവരിൽ നിന്ന് അവള്ക്ക് പലതും ലഭിക്കും. എന്നാല് അവള് ഏറെ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു വസ്തു അവള്ക്ക് ലഭിക്കുകയില്ല - ആദരവ്!"

കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം ശിവൻ പണ്ഡിതനെ നോക്കി മന്ദഹസിച്ചു. അവൻ തനിക്കുവേണ്ട ഉത്തരം കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ആദരവ്

രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോള് നീലകണ്ഠന്റെ യാത്രാസംഘം സിന്ധുനദിയും പശ്ചിമസമുദ്രവും സംഗമിക്കുന്ന കരാചാപ എന്ന നഗരത്തില് എത്തിച്ചേര്ന്നു. വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന ആ നഗരം അതിന്റെ അടിത്തറയുടെ അതിരുകളു് ഭേദിച്ച് വളര്ന്നു തുടങ്ങിയിരുന്നു. ദ്വിതീയ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന രണ്ടാമത്തെ തട്ട് അന്പതുവര്ഷങ്ങളു്ക്ക് മുന്പ് ഒന്നാമത്തെ തട്ടിനേക്കാള് മനോഹരമായി നിര്മ്മിച്ചതായിരുന്നു. ഈ ദ്വിതീയ എന്ന സ്ഥലത്താണ് കരാചാപയിലെ ഉന്നത വര്ഗ്ഗം താമസിച്ചിരുന്നത്. അവിടത്തെ പ്രവിശ്യാധികാരി ജൂലേശ്വര് പ്രസ്വകായനായ ഒരു വൈശ്യനായിരുന്നു. നീലകണ്ഠനെക്കുറിച്ച് കേട്ടിരുന്ന അയാള് നഗരത്തിന് പുറത്തുവന്ന് നീലകണ്ഠനെ സ്വീകരിക്കുന്ന പുതിയ രീതി അനുവര്ത്തിച്ചു.

ഒരുലക്ഷം ജനങ്ങളു് പാര്ത്തിരുന്ന കരാചാപ വ്യാപാരകേന്ദ്രമായ ഒരു അതിര്ത്തിനഗരമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ദക്ഷന്റെ പിതാവായിരുന്ന ബ്രഹ്മനായക മഹാരാജാവ് ഏകദേശം നൂറുവര്ഷം മുന്പേ ഒരു വൈശ്യനെ അവിടത്തെ പ്രവിശ്യാധികാരിയായി നിയമിക്കുവാനുള്ള ദീര്ഘദര്ശിത്വം പ്രകടമാക്കി. ജൂലേശ്വര് തന്റെ അസാധാരണമായ ഭരണനൈപുണ്യത്തിലൂടെ നഗരത്തെ അതിന്റെ സുവര്ണ്ണതയിലെത്തിച്ചു. നഗരചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും ബുദ്ധിശാലിയും കര്മ്മശേഷിയുള്ളവനുമായ പ്രവിശ്യാധികാരിയായാണ് ജൂലേശ്വര് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കിഴക്കു ഭാഗത്തുള്ള ലോതല് നഗരത്തെ നിഷ്പ്രഭമാക്കിക്കൊണ്ട് കരാചാപ മെലുഹയിലെ ഏറ്റവും പ്രമുഖ വാണിജ്യനഗരമായി മാറി. മെസോപ്പൊട്ടേമിയക്കാരും ഈജിപ്തുകാരും അടക്കമുള്ള വിദേശികള്ക്ക് ഈ നഗരത്തില് പ്രവേശിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതിനപ്പുറത്തേക്ക് കടക്കുവാന് ചക്രവര്ത്തിയുടെ രേഖാമൂലമുള്ള അനുമതിയില്ലാതെ സാധിക്കുകയില്ലായിരുന്നു.

നീലകണ്ഠന് കരാചാപയിലെത്തിയ ആദ്യ ദിവസം തന്നെ ജൂലേശ്വര് അദ്ദേഹത്തെ കടല്തീരത്തേക്കുള്ള വിനോദയാത്രയില് അകമ്പടി സേവിച്ചു. ശിവന് മുന്ന്പൊരിക്കലും കടല് കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. അനന്തമായ ആ ജലപ്പരപ്പ് കണ്ടപ്പോള് ശിവന് അദ്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. അയാള് മണിക്കൂറുകളോളം ആ കടല്തീരത്തു ചെലവിട്ടു. ജൂലേശ്വര് അഭിമാനപൂര്വ്വം ആ തുറമുഖത്തോടനുബന്ധിച്ചുള്ള കപ്പല് നിര്മ്മാണ ശാലയില് നിര്മ്മിച്ചിരുന്ന വിവിധ തരത്തിലുള്ള യാനപാത്രങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. മെസോപ്പൊട്ടേമിയന് വ്യാപാരികള് ആ തുറമുഖത്തെത്തിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ചില സാധനങ്ങളു് പരിശോധിച്ചു നോക്കുന്നതിനായി ബൃഹസ്പതിയും അവിടെ എത്തിയിരുന്നു.

ശിവനുവേണ്ടി ഒരുക്കിയ വിരുന്നിൽ ജൂലേശ്വർ ഒരു പ്രഖ്യാപനം നടത്തി. നീലകണ്ഠനെ ആദരിക്കുവാനായി താൻ വലിയൊരു യജ്ഞം സംഘടിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നും വരുണദേവന്റെയും അശ്വിനികുമാരന്മാരുടെയും ആഭിമുഖ്യത്തിലായിരിക്കും അത് നടത്തുകയെന്നും ആയിരുന്നു ആ പ്രഖ്യാപനം.

മെലുഹയിൽനിന്ന് മെസൊപ്പൊട്ടേമിയയിലേക്കും അതിനപ്പുറത്തേക്കുമുള്ള ജലഗതാഗതമാർഗ്ഗം കണ്ടെത്തിയ ഇതിഹാസതുല്യരായ ഇരട്ട സഹോദരന്മാരായിരുന്നു അശ്വിനി കുമാരന്മാർ. അവർ രൂപകല്പന ചെയ്ത സമുദ്ര ഭൂപടങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും അവർ പറഞ്ഞ കഥകളും ആ സമുദ്രനഗരത്തിലെ ജനങ്ങള്ക്കുള്ള പ്രചോദനവും അറിവിന്റെ സ്രോതസ്സുമായിരുന്നു.

വിരുന്നിനുശേഷം ശിവൻ സതിയും കൃതികയും താമസിച്ചിരുന്ന അറയിലെത്തി.

സതി തന്നോട് വളരെ ഔപചാരികമായാണ് പെരുമാറുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞ ശിവൻ വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമാണ് അവളോട് ഇടപെട്ടിരുന്നത്. “നീ നാളത്തെ യജ്ഞം കാണാൻ വരുന്നുണ്ടാകുമോ എന്നാണ് ഞാൻ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“നീലകണ്ഠൻ ഞാൻ ഖേദിക്കുന്നു.” സതി ഉപചാരപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. “എനിക്കാ ചടങ്ങിൽ സന്നിഹിതയാകുവാൻ സാധിച്ചെന്നു വരില്ല. അത്തരം യജ്ഞങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ എനിക്ക് അനുവാദമില്ല.”

തന്നോടൊപ്പം അവിടെ സന്നിഹിതയായാൽ അവളെ ആരും ചോദ്യം ചെയ്യുകയില്ലെന്ന് പറയാൻ ഒരുങ്ങിയതായിരുന്നു നീലകണ്ഠൻ. പക്ഷേ, അതു വേണ്ടെന്ന് അവനു തോന്നി. “അല്ലെങ്കിൽ നമുക്ക് നാളെ അല്പം നൃത്തം പരിശീലിച്ചാലോ? ഏറ്റവും അവസാനം നമ്മളൊന്നിച്ച് നടത്തിയ നൃത്ത പരിശീലനത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് ഓർമ്മപോലുമില്ല.”

“അത് കൊള്ളാം. കുറേക്കാലമായി നിങ്ങളുടെ നൃത്ത പാഠങ്ങള് എനിക്ക് ലഭിച്ചിട്ട്.” സതി പറഞ്ഞു.

അസന്തുഷ്ടിയോടെ ശിവൻ സതിയെ നോക്കി തലയാട്ടി. അവരുടെ ബന്ധത്തിലുണ്ടായ മരവിപ്പ് അവനെ അസ്വസ്ഥനാക്കി. യാത്ര പറഞ്ഞ് അവൻ പുറപ്പെടാനൊരുങ്ങി.

കൃതിക സതിയെ നോക്കി. അറിയാതെ അവള് തല കുലുക്കി.

അഗ്നിപരീക്ഷ

പതിനഞ്ച്

രോമക്കുപ്പായത്തിനകത്ത് ചുരുണ്ടുകൂടി, മുർച്ചയുള്ള പാറക്കല്ലുകളിൽ ചവിട്ടാതെ, പൊടി പിടിച്ച, ആടുകള് പോകാനുള്ള വഴിയിലൂടെ, ആ ബാലന് കുതിച്ചു പാഞ്ഞു. ഈർപ്പം നിറഞ്ഞ കനത്ത കാട് ആ പാതയിലേക്ക് ഭീഷണമാംവിധം അതിക്രമിച്ചുകയറിയിരുന്നു. ആ ഇടുങ്ങിയ പാതയുടെ ഇരുവശത്തുമായി നിരന്നു നിന്നിരുന്ന മരങ്ങളുടെപ്പോലും കാണുക ദുഷ്കരമായിരുന്നു. ഓട്ടം പതുക്കെയായാല് തന്റെ മേല് ചാടി വീഴുവാനായി നിരവധി വികൃതസത്യങ്ങളെ ആ കനത്ത കാടിനുള്ളില് പതുങ്ങിയിരുപ്പുണ്ടെന്ന് അവന് ഉറപ്പായിരുന്നു. അവന്റെ ഗ്രാമത്തിലെത്തിച്ചേരുവാന് ഇനിയും മണിക്കൂറുകള് വേണ്ടിവരും. സൂര്യന് ദ്രുതഗതിയില് മലനിരകളെക്കു പുറകില് അസ്തമിക്കുവാന് പോവുകയായിരുന്നു. ആ സത്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഇരുട്ടാണ്. അമ്മയും മുത്തശ്ശിയുമെല്ലാം പറയുന്നത് അവന് കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മുതിർന്നവരെ സത്യങ്ങളെ ശല്യപ്പെടുത്താത്തതിനാല് അവരാരെങ്കിലും തന്നോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലെന്ന് അവന് ആഗ്രഹിച്ചുപോയി.

വിചിത്രമായ തരത്തിലുള്ള ശ്വാസോച്ഛ്വാസശബ്ദം കേട്ടപ്പോള് അവന്റെ ഹൃദയം ഒരു മിടിപ്പു വിട്ടുകളഞ്ഞു. പുറകില്നിന്ന് ഒരാക്രമണം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് തലക്ഷണം അവന് വാളുരിപ്പിടിച്ചു. കാട്ടിനകത്തെ ഭയങ്കരമാരെക്കുറിച്ച് അവന്റെ കൂട്ടുകാര് പല കഥകളും കേട്ടിരുന്നു. ഭീരുക്കള് ഒരിക്കലും മുന്നില് നിന്ന് ആക്രമിക്കാറില്ല.

ആ ശബ്ദം എവിടെനിന്നാണെന്നറിയാന് അവന് ഒരുനിമിഷം അനങ്ങാതെ നിന്ന് ചെവി വട്ടം പിടിച്ചു. അതിന് സവിശേഷമായ ആവർത്തനത്തിന്റെ താളമുണ്ടായിരുന്നു. അവനാ ശബ്ദം നേർത്ത പരിചയമുള്ളതുപോലെ തോന്നി. ഇപ്പോള് ആ കനത്ത ശ്വസനത്തിനൊപ്പം ഒരു പുരുഷന്റെ മുരളിച്ചയുടെ ശബ്ദവും അവനു കേള്ക്കാന് കഴിഞ്ഞു. മുൻപൊരിക്കല് ആ ശബ്ദം കേട്ടിട്ടുള്ളതുപോലെ അവനുതോന്നി. അതൊരു സത്യമായിരുന്നില്ല! തന്റെ ശരീരത്തിലൂടെ ആവേശം അലതല്ലിയൊഴുകുമ്പോലെ അവനു തോന്നി. അതിനെക്കുറിച്ച് തന്റെ കൂട്ടുകാര് അടക്കം പറയുന്നതും ഇക്കിളിപൂണ്ട് ചിരിക്കുന്നതും അവനോര്ത്തു. പക്ഷേ, അവനത് ഒരിക്കലും നേരില് കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഇത് അവനുള്ള അവസരമായിരുന്നു!

അവന് സാവധാനം ആ കാടിനകത്തേക്ക് പതുങ്ങിപതുങ്ങിച്ചെന്നു. അവന്റെ അരയില് വാള് തൂങ്ങിക്കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആ ശബ്ദത്തിന്റെ ഉറവിടം തേടി അവന് ഏറെ മുന്നോട്ടു പോകേണ്ടതായി വന്നില്ല. ചെറിയൊരു വെളിമ്പ്രദേശത്തുനിന്നാണ് ആ ശബ്ദം പുറത്തുവന്നത്. ഒരു മരത്തിനു പിന്നില് മറഞ്ഞിരുന്ന് അവന് ആ സ്ഥലത്തേക്ക് ഒളിഞ്ഞുനോക്കി.

ഒരു പുരുഷനും സ്ത്രീയുമായിരുന്നു അത്. അവർ തിടുക്കത്തിലാണെന്ന് അവനു തോന്നി. പൂർണ്ണമായും വിവസ്ത്രരായിരുന്നില്ല അവർ. ആ പുരുഷന്റെ ശരീരം അസാമാന്യമായ വിധം രോമാവൃതമായിരുന്നു - ഏതാണ്ട് ഒരു കരടിയെപ്പോലെ. അവിടെ നിന്ന് നോക്കുമ്പോൾ അവൻ അയാളുടെ പുറം ഭാഗമേ കാണാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ആ സ്ത്രീയുടെ മുൻ വശം അവനു കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. അതിസുന്ദരിയായിരുന്നു അവളു്! നീണ്ട ഇടതൂർന്ന അവളുടെ കേശഭാരം മോഹവികാരമുണർത്താൻ പോന്നതായിരുന്നു. ഭാഗികമായി കീറിയ മാർക്കുപ്പായത്തിനകത്തുനിന്നും ഉറച്ച മൂലകളു് പുറത്തേക്കു ദൃശ്യമായിരുന്നു. അതിക്രൂരമായ സംഭോഗം മൂലം ആ മൂലയുടെ മുകളിലെ അരികുകളു് ചുവന്നിരുന്നു. പാവാട വലിച്ചു കീറിയിരുന്നതിനാൽ നീണ്ട മനോഹരമായ കാലുകളു് അനാവൃതമായിരുന്നു. ആ ബാലൻ സങ്കല്പത്തിനതീതമായി ആവേശം കൊണ്ടു. അവന്റെ ഏറ്റവും അടുത്ത സുഹൃത്തായ ഭദ്രനെ ഇക്കാരുമറിയിക്കുവാൻ അവനു തിടുക്കമായി!

ആ കാഴ്ച കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ അവനിൽ അസ്വസ്ഥത വളർന്നു. അതിൽ എന്തോ കുറവുള്ളതുപോലെ അവനുതോന്നി. ആ പുരുഷൻ വികാരത്തിന്റെ കൊടുമുടിയിലെത്തിയപ്പോൾ സ്ത്രീ നിർവ്വീകാരയായി കിടന്നു - ഏതാണ്ട് മൃതപ്രായയായി. അവളുടെ കൈകളു് ജീവനറ്റതുപോലെ ഇരുവശത്തുമായി കിടന്നു. അവളുടെ ചുണ്ടുകളു് ഇറുക്കെ അടഞ്ഞു കിടന്നു. തന്റെ കമിതാവിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന മന്ത്രണങ്ങളു് അവളിൽനിന്നും ഉയർന്നുകേട്ടില്ല. അവളുടെ കവിളിലുടൊഴുകിയത് ആനന്ദക്കണ്ണീരായിരുന്നോ? അതോ ബലാൽക്കാരത്തിനടിമപ്പെട്ടതിന്റെ കണ്ണീരായിരുന്നോ? പക്ഷേ, അതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചു? ആ പുരുഷന്റെ കഠാര സ്ത്രീയുടെ കൈയെത്തും ദൂരത്താണ് കിടന്നിരുന്നത്. അവളു്ക്കുവേണമെങ്കിൽ ആ കത്തിയെടുത്ത് അയാളെ കുത്തിമലർത്താമായിരുന്നു.

ആ ബാലൻ തലകുലുക്കി. അവൻ തന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെ നിശ്ശബ്ദമാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. "മിണ്ടാതിരിക്ക്. ഞാനിതൊന്നു കാണട്ടെ."

അടുത്തതായി ജീവിതകാലം മുഴുവനും അവനെ വേട്ടയാടിയ നിമിഷമായിരുന്നു കടന്നുവന്നത്. പെട്ടെന്ന് ആ സ്ത്രീയുടെ കണ്ണുകളു് അവന്റെ മേൽ പതിഞ്ഞു.

"സഹായിക്കണം!" അവളു് ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചു. **"ദയവായി സഹായിക്കണം!"**

പരിഭ്രമിച്ചുപോയ ആ ബാലൻ പുറകോട്ടു മലച്ചു, അവന്റെ വാളു് തറയിൽ വീണു. രോമാവൃതനായ ആ സത്യം, ആരെയാണ് അവളു് സഹായത്തിനു വിളിക്കുന്നതെന്ന് ശ്രദ്ധിച്ചു. ആ ചെറുക്കൻ തന്റെ വാളു് എടുത്തുകൊണ്ട്, തണുത്ത് മരവിച്ച കാലിന്റെ വേദന വകവെയ്ക്കാതെ പാഞ്ഞു. തന്നെ പിന്തുടർന്നിരുന്ന ആ സത്യത്തെക്കുറിച്ചൊർത്തു അവൻ ഭയഭീതനായി. ആ സത്യത്തിന്റെ കനത്ത ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദം അവൻ അപ്പോഴും കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

ചെറുക്കൻ ആ ഊടുവഴിയിലൂടെ തന്റെ ഗ്രാമം ലക്ഷ്യമാക്കി കുതിച്ചുപാഞ്ഞു. അവനപ്പോഴും ആ കനത്ത ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കുമായിരുന്നു. ഓരോ നിമിഷം കഴിയുന്നതോറും അത് അടുത്തു വരികയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് അവൻ ഇടത്തോട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്ന് വാളുകൊണ്ട് ആഞ്ഞുവെട്ടി.

അവിടെയെങ്ങും ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കനത്ത ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദം അവിടെയെങ്ങുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിസ്സഹായയായ ഒരു സ്ത്രീയുടെ

സഹായത്തിനപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ള രോദനം മാത്രമാണ് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നത്. സഹായിക്കണം! ദയവുചെയ്ത് സഹായിക്കണം! ആ ബാലന് തിരിഞ്ഞുനോക്കി. പാവം സ്ത്രീ. തിരിച്ചുപോ! അവളെ സഹായിക്ക്! അവന്റെ അന്തരാത്മാവ് കേണു. ഒരുനിമിഷം അവന് ശങ്കിച്ചുനിന്നു. പിന്നെ തിരിഞ്ഞ് ഗ്രാമം ലക്ഷ്യംവെച്ച് പാഞ്ഞു. അരുത്! തിരിച്ചുപോ! അവളെ രക്ഷിക്ക്! വിയർത്തുകുളിച്ചുകൊണ്ടാണ് ശിവന് ഉണർന്നത്. അവന്റെ ഹൃദയം ഭ്രാന്തമായി സ്പന്ദിച്ചു. ആ ഭയാനകദിവസത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകാനാഗ്രഹിക്കുന്നതുപോലെ അവന് തിരിഞ്ഞുനിന്നു. സ്വയം മോചനം നേടുന്നതിനുവേണ്ടി. പക്ഷേ, യാതൊരു മോചനവും സാധ്യമാവുകയില്ല. ആ സ്ത്രീയുടെ ഭീതി പൂണ്ട മുഖം അവന്റെ മനസ്സിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തി. അവന് കണ്ണുകളടച്ചു. മനസ്സിലെ പതിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞ ഒരു രൂപത്തിനുനേർക്ക് എങ്ങനെ കണ്ണടക്കുവാന് കഴിയും? കാല്മുട്ടുകളു് മുകളിലേക്ക് വലിച്ചുവെച്ച് അവന് തല അതില് ചേർത്ത് വെച്ചു. തുടർന്ന് തനിക്ക് സാന്ത്വനമേകുന്ന ഒരേ ഒരു കാര്യം അവന് ചെയ്തു. അവന് കരഞ്ഞു.

ദ്വിതീയ മണ്ഡപത്തിലെ മധ്യഭാഗത്തുള്ള വിശാലമായ ഒരു സ്ഥലത്താണ് യജ്ഞശാല സ്ഥാപിച്ചിരുന്നത്. കരാചാപ മെലുഹഹയെപ്പോലെ ലാളിത്യം ശീലമാക്കിയ സ്ഥലമല്ലായിരുന്നു. ജനശ്രദ്ധയാകർഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആ അതിർത്തിനഗരം തെളിമയുള്ള വർണ്ണക്കൂടകള് കൊണ്ട് അലംകൃതമായിരുന്നു. ആ പ്രതലമപ്പാടെ തിളങ്ങുന്ന സ്വർണ്ണനിറം പൂശിയിരുന്നു. വർണ്ണപ്പൊലിമയോടെ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട തൂണുകളില് പൂക്കളുകൊണ്ട് തോരണം ചാർത്തിയിരുന്നു. ഒരു തൂണിപ്പന്തല് കെട്ടിയുയർത്തിയിരുന്നു. സൂര്യവംശികളുടെ കൊടിഅടയാളം ആലേഖനം ചെയ്ത ചുവപ്പും നീലയും നിറങ്ങളിലുള്ള കൊടിക്കൂറുകള് തൂണുകളില് അന്തസ്സോടെ തൂങ്ങിയാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മോടിയും ധാടിയും നിറഞ്ഞതായിരുന്നു ആ അന്തരീക്ഷം.

നഗരമണ്ഡപത്തിന്റെ ഏറ്റവും അറ്റത്തേക്കു വന്നുകൊണ്ട് ജൂലേശ്വർ ശിവനെ യജ്ഞശാലയിലെ വിശിഷ്ടാതിഥിക്കുള്ള ഇരിപ്പിടത്തിലേക്കു നയിച്ചു. പ്രവിശ്യാധിപന്റെ ആവർത്തിച്ചുള്ള അഭ്യർത്ഥന പ്രകാരം ശിവന് തന്റെ കഴുത്തില് കെട്ടിയിരുന്ന പരുത്തിതൂണികൊണ്ടുള്ള ആവരണം യജ്ഞസമയത്ത് അഴിച്ചുമാറ്റി. പർവ്വതേശ്വരനും ബൃഹസ്പതിയും നീലകണ്ഠന്റെ വലതുഭാഗത്ത് ഉപവിഷ്ടരായപ്പോള് ജൂലേശ്വരനും ആയുർവതിയും ഇടതുഭാഗത്ത് ഇരിപ്പുറപ്പിച്ചു. നന്തിയും വീരഭദ്രനും ശിവന്റെ തൊട്ടു പിന്നില് ഇരിക്കുവാനായി ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടു. ഇത് കീഴ്ചക്കത്തിന് വിരുദ്ധമായിരുന്നുവെങ്കിലും നീലകണ്ഠന്റെ അപേക്ഷമാനിച്ച് ജൂലേശ്വർ അതിനു സമ്മതിക്കുകയായിരുന്നു. അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരമുള്ള ഒരു അതിർത്തി നഗരത്തിന്റെ ഭരണാധികാരിയായ ജൂലേശ്വർ കരുതിയത് വളരെ കർക്കശമായ മെലുഹന് നിയമങ്ങളു്ക്ക് ആ നഗരത്തില് പ്രായോഗിക സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി ചെറിയ തോതിലുള്ള വിട്ടുവീഴ്ചകള് ആവാമെന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ സമീപനം വിവിധ വംശത്തിലും വിഭാഗത്തിലും പെട്ട ആളുകളെ ആ നഗരത്തിലേക്ക് ആകർഷിക്കുകയും വസ്തുക്കളുടെയും

സേവനങ്ങളുടെയും ആശയങ്ങളുടെയും ഒരു വിനിമയ കേന്ദ്രമായി ആ നഗരത്തെ മാറ്റുകയും ചെയ്തു.

ശിവന് സതിയുടെ മട്ടുപ്പാവിനുനേരെ നോക്കി. അവിടെ നിന്നാല് ആ യാഗശാല കാണാം. യജ്ഞം നടക്കുമ്പോള് സതിക്ക് ആ മണ്ഡപത്തില് പ്രവേശിക്കാന് അനുമതിയില്ലെങ്കിലും, സുരക്ഷിതമായ അകലത്തില് നിലകൊള്ളുന്ന ആ അറയില് നിന്നുകൊണ്ട് അവള്ക്കിതെല്ലാം കാണാം. അവിടെ നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ആ അറയിലെ തിരശ്ശീലക്കുപിന്നിലായി കൃതികക്കൊപ്പം അവള് നിലക്കുന്നത് ശിവന് കണ്ടു.

ഒരു യാഗത്തിനു മുന്നോടിയായി പതിവുള്ള ചടങ്ങെന്നനിലയില് യജ്ഞാചാര്യന് ഔപചാരികമായി ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു. “ഈ യജ്ഞം നടത്തുന്നതിനോട് ആര്ക്കെങ്കിലും എതിര്പ്പുണ്ടെങ്കില് ഇപ്പോള് പറയണം. പിന്നീടൊരിക്കലും ഇക്കാര്യം ഉന്നയിക്കാന് പാടില്ല!”

ഇത് പരമ്പരാഗതമായി പതിവുള്ള ചോദ്യമായിരുന്നു. ഇതിന് ആരും മറുപടി പ്രതീക്ഷിക്കാറില്ല. അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം “എനിക്ക് എതിര്പ്പുണ്ട്” എന്നൊരു ശബ്ദം ഉയര്ന്നപ്പോള് പല ശബ്ദങ്ങളും ചേര്ന്നൊരു ആരവം അവിടെ രൂപപ്പെട്ടത്.

എവിടെനിന്നാണോ ശബ്ദം ഉയര്ന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാനായി ആര്ക്കും തിരിഞ്ഞുനോക്കേണ്ടതായി വന്നില്ല. സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ വടക്കു പടിഞ്ഞാറന് പ്രദേശത്തുള്ള വളരെ പ്രാകൃതമായ പ്രദേശത്തുനിന്നുള്ള തരക് എന്ന കുടിയേറ്റക്കാരനായിരുന്നു അത്. കരാചാപയില് താമസമാക്കിയതുമുതല് അയാള്, ‘പാപംമൂലം ജീര്ണ്ണിച്ചു’പോയ ഈ നഗരത്തിന്റെ ‘സദാചാര നിയമപാലകനായി’ സ്വയം അവരോധിച്ചു.

ആര്ക്കാണ് എതിര്പ്പെന്ന് അറിയുവാനായി ശിവന് കഴുത്തൊന്ന് ഉയര്ത്തി. ഏറ്റവും പുറകിലായി പൂജ നടക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ ഏറ്റവും അറ്റത്ത് സതിയുടെ മട്ടുപ്പാവിന്റെ തൊട്ടുതാഴെയായി തരക് നിലക്കുന്നത് ശിവന് കണ്ടു. രാക്ഷസീയ രൂപമുള്ള ഭീമാകാരമായ വയറും, പേശികള് മുഴച്ചുനില്ക്കുന്ന കൈകളും, കാലങ്ങളായി നടക്കുന്ന പോരാട്ടങ്ങളെ മൂലം ലഭിച്ച പരുക്കന് മുറിപ്പാടുകളെ നിറഞ്ഞ മുഖവുമാണ് അയാള്ക്കുണ്ടായിരുന്നത്. അയാളൊരു വികൃതരൂപമായിരുന്നു. കൈത്തണ്ടയില് കെട്ടിയിരുന്ന ഉറക്കുകുളിര് നോക്കാതെത്തന്നെ സൈന്യത്തിന്റെ ഏറ്റവും അടിസ്ഥാനവിഭാഗത്തില്പെട്ട പദവികളില് ജോലി ചെയ്തിരുന്ന ഒരു ക്ഷത്രിയനാണ് തരക് എന്ന് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ.

കടുത്ത ഈര്ഷ്യയോടെ ജുലേശ്വര് തരകിനെ തുറിച്ചുനോക്കി. “എന്താണിതൊക്കെ? നമ്മുടെ അലങ്കാരപ്പണികളില് ചന്ദ്രവംശി നിറങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് നാം ഉറപ്പുവരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതോ യജ്ഞത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന ജലത്തിന്റെ ഊഷ്മാവ് വേദങ്ങളില്പറഞ്ഞ പ്രകാരമല്ലെന്ന് നിങ്ങളുടെ തോന്നുന്നുണ്ടോ?”

അവിടെകൂടിയിരുന്നവര് അടക്കിയിരിച്ചു. പര്വ്വതേശ്വരന് ജുലേശ്വരിനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. മര്യാദയില്ലാത്ത രീതിയില് വേദത്തെക്കുറിച്ച് പരാമര്ശിച്ചതിന്റെ പേരില് അദ്ദേഹത്തെ വിമര്ശിക്കാന് അവസരം കിട്ടുമുന്പേ തരക് തുടങ്ങി “ഒരു വികര്മരൂപം യജ്ഞശാല നടക്കുന്ന പ്രതലത്തില് ഉണ്ടാകാന് പാടില്ലെന്നാണ് നിയമം പറയുന്നത്.”

“അതെ.” ജുലേശ്വര് പറഞ്ഞു. “നിങ്ങളെ ഒരു വികര്മനായി പ്രഖ്യാപിക്കാത്തതിടത്തോളം കാലം, നിയമം ലംഘിക്കപ്പെട്ടതായി ഞാന് കരുതുന്നില്ല.”

“അതെ, നിയമം ലംഘിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.”

അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരിൽനിന്നും നടക്കും സൂചിപ്പിക്കുന്ന മർമ്മരമുയർന്നു. ജൂലേശ്വർ കൈ ഉയർത്തി.

“തരക്, ഇവിടെ വികർമർ ആരും തന്നെയില്ല.” ജൂലേശ്വർ പറഞ്ഞു. “ഇനി ദയവായി ഇരിക്കൂ.”

“രാജകുമാരി സതി തന്റെ സാന്നിധ്യംവഴി ഈ യജ്ഞത്തെ മലിനപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.”

ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും തരകിനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെപ്പോലെ ജൂലേശ്വരും തരക് പറഞ്ഞതുകേട്ട് അമ്പരന്നുപോയിരുന്നു. “തരക്!” ജൂലേശ്വർ പറഞ്ഞു “നീ വല്ലാതെ കാടുകയറുന്നു. സതി രാജകുമാരി ഇപ്പോള് അതിഥി മന്ദിരത്തിനകത്താണ്. അത് യജ്ഞനിയമങ്ങളാണുസ്യതമായ കാര്യമാണ്. അവര് യജ്ഞശാല നിലക്കുന്ന പ്രതലത്തില് സന്നിഹിതയല്ല. ഇനി ഞാന് നിന്നെ ചാട്ടവാറുകൊണ്ടടിക്കും മുന്പേ ഒരിടത്തിരിക്കൂ.”

“എന്തിന്റെ പേരില് താങ്കളാണെന്ന ചാട്ടയ്ക്കടിക്കുവാന് കഴിയും?” തരക് ഉറക്കെ ചോദിച്ചു “നിയമത്തിന് വേണ്ടി വാദിക്കുന്നത് മെലുഹയില് ഒരു കുറ്റകൃത്യമല്ല.”

“പക്ഷേ, ഇവിടെ നിയമം ലംഘിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല!”

“ഉണ്ട്. അങ്ങനെയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. യജ്ഞം നടക്കുന്ന വേളയില് യജ്ഞശാല നിലക്കുന്ന പ്രതലത്തില് ഒരു വികർമ്മരും സന്നിഹിതരാകാന് പാടില്ലെന്നാണ് നിയമം അനുശാസിക്കുന്നത്. ഇപ്പോള് ഈ യജ്ഞം നടക്കുന്നത് നഗരത്തിന്റെ ദ്വിതീയ പ്രതലത്തിലാണ്. എന്നാല് ഈ പ്രതലത്തില് താമസിക്കുന്നതിലൂടെ കുമാരി യജ്ഞത്തെ മലിനപ്പെടുത്തുകയാണ്.”

സാങ്കേതികമായി തരക് പറഞ്ഞത് ശരിയായിരുന്നു. യജ്ഞത്തിന്റെ പ്രാർത്ഥനാ ചടങ്ങു നടക്കുന്ന പ്രതലത്തില് വികർമർ ഉണ്ടാവാന് പാടില്ല എന്നാണ് ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും വ്യാഖ്യാനിച്ചത്. മെലുഹയിലെ മറ്റു നഗരങ്ങളെപ്പോലെ കരാചാപയും ഒരു പ്രതലത്തില്, ദ്വിതീയ എന്ന പ്രതലത്തിലാണ് സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത് എന്നതിനാല്, നിയമത്തിന്റെ കണിശമായ വ്യാഖ്യാനം പറയുന്നത് സതിക്ക് ദ്വിതീയപ്രതലത്തില് ഒരിടത്തും സന്നിഹിതയാകാന് പറ്റില്ലെന്നു തന്നെയാണ്. യജ്ഞത്തിന്റെ നിയമസാധുത ഉറപ്പിക്കുവാനായി നഗരമതിലുകളില് പുറത്തുള്ള മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്ക് സതി മാറിത്താമസിക്കേണ്ടി വരും.

താത്ത്വികമായി വളരെ ശരിയായിരുന്ന തരകിന്റെ തടസ്സവാദം കേട്ടതോടെ ജൂലേശ്വർ ഒരു ഞൊടിയിട അമ്പരന്നുപോയി. തളർന്നുപോയ വാദമുഖങ്ങളാണ് ജൂലേശ്വർ ഉന്നയിച്ചത്. “പറയൂ തരക്, നീ വല്ലാതെ അന്തഃകരണവിശുദ്ധി പ്രകടമാക്കുന്നു. അത് വളരെ കർക്കശമായ വ്യാഖ്യാനമാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.”

“അല്ല, ശ്രീമന് ജൂലേശ്വർജി” ആ ജനസഞ്ചയത്തിലൂടെ ഉച്ചത്തിലുള്ള ഒരു ശബ്ദം പ്രകമ്പനം കൊണ്ടു.

ആ ശബ്ദം എവിടെനിന്നാണ് വരുന്നതെന്നറിയുവാന് എല്ലാവരും തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മട്ടുപ്പാവില് നിലക്കുകയായിരുന്ന സതി തുടർന്നു “പ്രവിശ്യാപതേ, അങ്ങയെ ശല്യപ്പെടുത്തിയതില് എന്നോടു ക്ഷമിക്കുക.” ഉപചാരപൂർവ്വം നമസ്തേ അർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു “പക്ഷേ, തരക് നടത്തിയ നിയമവ്യാഖ്യാനം ശരിയാണ്. ഈ യജ്ഞത്തിനെ ശല്യപ്പെടുത്താനിടവന്നതില് ഞാന് ഖേദിക്കുന്നു. ഞാനും എന്റെ അകമ്പടിക്കാരും

ഉടൻ ഈ നഗരം വിട്ടു പോകുന്നതായിരിക്കും. മൂന്നാമത്തെ യാഥാ ആരംഭിക്കുമ്പോഴേക്കും ഈ യജ്ഞാചടങ്ങുകൾ പൂർത്തിയായിരിക്കും, ഞങ്ങള് മടങ്ങിവരും."

ശിവൻ മുഷ്ടി ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചു. അയാളുടെ തരകന്റെ കഴുത്ത് പിടിച്ച് ഞെരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. അമാനുഷശക്തിയോടെ വളരെ പാടുപെട്ട് അയാളെ സ്വയം നിയന്ത്രിച്ചു. നിമിഷങ്ങളേകെം സതി അതിഥി മന്ദിരത്തിൽനിന്നും കൃതികയോടൊപ്പം പുറത്തു കടന്നു. അവർക്കൊപ്പം അഞ്ച് സുരക്ഷാഭടന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. ശിവൻ തിരിഞ്ഞ് നന്തിയേയും വീരഭദ്രനേയും നോക്കി. അവർ രണ്ടുപേരും എഴുന്നേറ്റ് സതിയുടെ അടുത്തേക്കു നടന്നു. നഗരത്തിനു പുറത്ത് സതിയുടെ സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പുവരുത്തണമെന്ന് ശിവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അവർക്കു മനസ്സിലായി.

"നിനക്കിത് സ്വയം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്ന് ലജ്ജാവഹം." തരകൻ പരിഹാസത്തോടെ സതിയെ നോക്കി പറഞ്ഞു. "നീ എന്ത് രാജകുമാരിയാണ്? നിയമത്തെ നിനക്ക് ബഹുമാനമില്ലേ?"

സതി തരകിനെ നോക്കി. അവളുടെ മുഖം ശാന്തമായിരുന്നു. ഒരു തർക്കത്തിലോ ചർച്ചയിലോ ഏർപ്പെടുവാൻ അവളെ തയ്യാറായില്ല. തന്റെ സുരക്ഷാഭടന്മാർ കുതിരയെ ഒരുക്കുന്നതിനായി ക്ഷമയോടെ അവളെ കാത്തിരുന്നു.

"നീലകണ്ഠന്റെ യാത്രാസംഘത്തോടൊപ്പം യാത്രചെയ്തുകൊണ്ട് വികർമയായ ഒരു സ്ത്രീ എന്താണ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് എനിക്ക് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ആ യാത്രമുഴുവനും മലിനമാക്കുകയാണ് അവളെ ചെയ്യുന്നത്." തരകൻ രോഷം കൊണ്ടു.

"മതി!" ശിവൻ ഇടപെട്ടു. "രാജകുമാരി സതി അന്തസ്സോടെ ഇവിടം വിടുകയാണ്. നിന്റെ ഈ ജല്പനങ്ങളുടനടി നിർത്തിയിരിക്കണം."

"ഞാൻ നിർത്തുകയില്ല!" തരകൻ ചീറി. "നിങ്ങളെ എന്തു നേതാവാണ്? നിങ്ങളെ ശ്രീരാമദേവന്റെ നിയമങ്ങളെയാണ് വെല്ലുവിളിക്കുന്നത്."

"തരക" ജൂലേശ്വർ ശബ്ദമുയർത്തി. "നീലകണ്ഠ ഭഗവാൻ നിയമത്തെ വെല്ലുവിളിക്കുവാനുള്ള അവകാശമുണ്ട്. നിനക്ക് സ്വന്തം ജീവൻ വിലയുണ്ടെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധികാരത്തെ നീ വെല്ലുവിളിക്കുകയില്ല."

"ഞാൻ ഒരു മെലുപനാണ്." ചീറി തരകൻ. "നിയമം ലംഘിക്കുന്ന ആരെയും വെല്ലുവിളിക്കുവാനുള്ള അവകാശം എനിക്കുണ്ട്. ഒരു രജകൻ, ഒരു സാധാരണ അലക്കുകാരൻ രാമദേവനെ ചോദ്യം ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വം മൂലമാണ് ആ രജകന്റെ തടസ്വാദം മുഖവിലക്കെടുത്ത് സപത്തിയെ അദ്ദേഹം ഉപേക്ഷിച്ചത്. രാമഭഗവാന്റെ ഉദാഹരണം മുന്നിലുണ്ട് വേണം നീലകണ്ഠൻ തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുന്നതിനായി തന്റെ മസ്തിഷ്കമുപയോഗിക്കേണ്ടതെന്നാണ് എനിക്ക് പറയാനുള്ളത്."

"മതി തരക!" സതി മുരണ്ടു.

തരകിന്റെ പരാമർശങ്ങളെ കേട്ടതോടെ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം അന്ധംവിട്ട് നിശ്ശബ്ദരായിത്തീർന്നു. സതിക്കൊന്നും സംഭവിച്ചില്ലെങ്കിലും അവളുടെ മനസ്സിനകത്ത് എന്തോ ഒന്ന് മിന്നി. കുറേക്കാലമായി അവളെ പലവിധത്തിലുള്ള അപമാനങ്ങളെ സഹിക്കുകയാണ്. അവയെല്ലാം അവളെ അന്തസ്സോടെ സഹിച്ചു. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ അയാളെ ശിവനെയാണ് ആക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവളുടെ ശിവനെ, എന്ന് അവളെ സ്വയം മനസ്സിൽ പറഞ്ഞ് അംഗീകരിച്ചു.

"ഞാൻ അഗ്നിപരീക്ഷ നേരിടാൻ തയ്യാറാണ്." നിയന്ത്രണം വീണ്ടെടുത്തുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു.

അമ്പരന്നുപോയ ആളുകളുടെ അവരുടെ കാതുകളെ വിശ്വസിക്കാൻ

കഴിഞ്ഞില്ല. അഗ്നികൊണ്ടുള്ള ഒരു പരീക്ഷണം.

ഓരോ വിനാശിക കടന്നുപോകുന്നതോടും കാര്യങ്ങളെ മോശമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അഗ്നിപരീക്ഷയെന്നാൽ ആരെങ്കിലുമൊരാളെ മരിക്കുംവരെയുള്ള ദുന്ദയം. അനീതി പുലർത്തുന്ന പീഡകനെ വെല്ലുവിളിക്കുന്ന പോരാട്ടം. അഗ്നിയുടെ വലയം സൃഷ്ടിച്ച ഗോദായിൽ നടക്കുന്ന ദുന്ദയം. ആ വലയത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ഒരു മാർഗ്ഗവുമില്ല. രണ്ടിലൊരാളെ കീഴടങ്ങുകയോ മരിക്കുകയോ ചെയ്യുംവരെ പോരാട്ടം തുടരും. ആയിടെയായി അഗ്നിപരീക്ഷ അപൂർവ്വമായിരുന്നു. ഒരു സ്ത്രീ പോരാട്ടത്തിന് മുന്നുകൈയെടുക്കുന്നത് കേട്ടുകേൾവിയില്ലാത്ത കാര്യമായിരുന്നു.

"ഇതിന്റെ യാതൊരു കാര്യവുമില്ല, കുമാരി." ജൂലേശ്വർ അപേക്ഷിച്ചു. സതി തന്റെ രാജ്യത്തുവെച്ച് കൊല്ലപ്പെടുമോ എന്നായിരുന്നു അവിടുത്തെ ജനങ്ങളെപ്പോലെ ജൂലേശ്വരും ഭയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഭീമാകാരനായ തരക് നിശ്ചയമായും അവളെ കശാപ്പു ചെയ്യും. ചക്രവർത്തിയുടെ ക്രോധം ഭയങ്കരമായിരിക്കും. തരകിന്റെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ജൂലേശ്വർ ഉത്തരവിട്ടു "നീ വെല്ലുവിളി സ്വീകരിക്കാൻ പാടില്ല."

"എന്നിട്ടുവേണം എന്നെ ഭീരുവെന്നുവിളിക്കാൻ?"

"നിന്റെ ധീരത തെളിയിക്കുവാൻ നിനക്കാഗ്രഹമുണ്ടോ?" പർവ്വതേശ്വരൻ അപ്പോൾ ആദ്യമായി സംസാരിച്ചു. "എങ്കിൽ എന്നോടു പോരാട്ടത്തിനുവാ. സതിയുടെ സഹായിയായി ഞാൻ വരാം."

"ഹേയ് പിതൃതുല്യ, എനിക്കുമാത്രമേ ഒരു സഹായിയെ, രണ്ടാമനെ നിയമിക്കുവാനുള്ള അധികാരമുള്ളൂ." പിതാവിനെ പോലെയാണ് അദ്ദേഹം എന്നു സൂചിപ്പിക്കുംവിധം ആദരസൂചകമായി പർവ്വതേശ്വരനെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു. തരകിനു നേർക്കു തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് അവളെ പറഞ്ഞു "ഞാൻ ഒരു രണ്ടാമനേയും നിശ്ചയിക്കുന്നില്ല. നീ എന്നോട് നേരിട്ട് പോരാടണം."

"നീ അങ്ങനെയൊന്നും ചെയ്യരുത്, തരക്." ബൃഹസ്പതി തടസവുമായി രംഗത്തെത്തി.

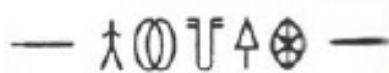
"തരക്, മരിക്കാൻ മോഹമില്ലെങ്കിൽ മാത്രം, നീ ഈ പോരാട്ടത്തിൽനിന്ന് പിന്മാറിയാൽ മതി." ശിവൻ പറഞ്ഞു.

നീലകണ്ഠന്റെ വാക്കുകളെ കേട്ട് എല്ലാവരും ഞെട്ടിത്തരിഞ്ഞുനോക്കി. സതിയെ നോക്കിക്കൊണ്ട് ശിവൻ തുടർന്നു "കരാചാപയിലെ പൗരന്മാരെ, രാജകുമാരി പോരാടുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവളെ ആരെയും പരാജയപ്പെടുത്താൻ കഴിയും. ദേവന്മാരെ പോലും."

നടുക്കത്തോടെ സതി ശിവനെ നോക്കി.

"ഞാനീ വെല്ലുവിളി സ്വീകരിക്കുന്നു." തരക് മുരണ്ടു.

തരകിനെ നോക്കി തലയാട്ടിയശേഷം സതി തന്റെ വെളുത്ത കുതിരയുടെ പുറത്ത് ചാടിക്കയറി പോകാനൊരുങ്ങി. ആ ചതുരത്തിന്റെ അറ്റത്തെത്തിയപ്പോൾ കുതിരയുടെ കടിഞ്ഞാണിലൊന്നു വലിച്ച് നിർത്തി, ഒരിക്കൽകൂടി ശിവനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അയാളെ നോക്കി മന്ദഹസിച്ചശേഷം അവളെ കുതിരയെ ഓടിച്ചുപോയി.

മൂന്നാം യാമത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലാണ് ശിവനും ബൃഹസ്പതിയും ആരും

കാണാതെ വ്യായാമ മുറിയായ വാർജീശഗൃഹത്തിലെത്തിയത്. തന്റെ രണ്ടു കൂട്ടുകാരുമായി തരക് ആയോധന പരിശീലനം നടത്തുന്നത് രഹസ്യമായി കാണുവാനാണ് അവർ അവിടെ എത്തിയത്. അന്നത്തെ യജ്ഞം ഒരു പരാജയമായിരുന്നു. അടുത്തദിവസം രാജകുമാരി കൊല്ലപ്പെടും എന്ന ആശങ്കമൂലം ജനങ്ങളിലാർക്കും ആ ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ ഉത്സാഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഒരിക്കൽ തീരുമാനിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ യജ്ഞം നടന്നേ മതിയാവൂ, അല്ലാത്ത പക്ഷം ദേവകളേ കോപിഷ്ടരാകും. യജ്ഞ സമ്മേളനത്തിലുണ്ടായിരുന്നവർ മുറപോലെ ചടങ്ങുകൾ നടത്തി. യജ്ഞം അവസാനിപ്പിച്ചു.

തരകിന്റെ ഭീതിയുണർത്തുന്ന പ്രശസ്തമായ വെട്ടുകൾ നിസ്സഹായരായ അയാളുടെ കൂട്ടാളികളെ നിഷ്പ്രഭരാക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ ബൃഹസ്പതിയുടെ മനസ്സ് ഭയം കൊണ്ട് നിറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ഉടനെ ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തിച്ചേർന്നു. “ഇന്നുരാത്രി തന്നെ ഞാനവനെ വധിക്കും. സതി നാളെ കൊല്ലപ്പെടുകയില്ല.”

അവിശ്വാസത്തിന്റെ നടുക്കത്തോടെ ശിവൻ ആ മുഖ്യശാസ്ത്രകാരനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. “ബൃഹസ്പതി, താങ്കൾ എന്താണീ പറയുന്നത്?”

“ഇതുപോലെയൊരു വിധി അനുഭവിക്കേണ്ടവളല്ല, കുലീനയായ സതി. അവളേക്കുവേണ്ടി ഞാനെന്റെ ജീവനും സല്പേരും ത്യജിക്കാൻ ഒരുക്കമാണ്.”

“പക്ഷേ, താങ്കളൊരു ബ്രാഹ്മണനാണ്. താങ്കൾ ആരെയും വധിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല.”

“താങ്കളേക്കുവേണ്ടി ഞാനതു ചെയ്യും.” ബൃഹസ്പതി മന്ത്രിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിധിവാക്യത്തിൽ വികാരത്തിന്റെ മേഘക്കൂട്ടം നിറഞ്ഞുനിന്നു. “താങ്കളേക്ക് അവളെ നഷ്ടപ്പെടാൻ പാടില്ല, സുഹൃത്തേ.”

ശിവൻ ബൃഹസ്പതിയുടെ അടുത്തേക്ക് നീങ്ങി അദ്ദേഹത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്തു. “മനസ്സിനെ മലിനമാക്കരുത്, സുഹൃത്തേ. ഇത്രയും വലിയൊരു ത്യാഗത്തിനുവേണ്ട മഹത്വമൊന്നും എനിക്കില്ല.”

ബൃഹസ്പതി ശിവനോട് ഇഴുകിച്ചേർന്നു നിന്നു.

പുറകോട്ടു മാറുന്നതിനിടയിൽ ശിവൻ പറഞ്ഞു “എന്തായാലും താങ്കളുടെ ത്യാഗത്തിന്റെ ആവശ്യം വരില്ല. സൂര്യൻ കിഴക്കുദിക്കുന്നതുപോലെ, നാളെ സതി തരകിനെ തോല്പിക്കുമെന്ന കാര്യം ഉറപ്പാണ്.”

മൂന്നാം യാമത്തിലെ കുറച്ചു നാഴികകളെ പിന്നിട്ടപ്പോൾ സതി അതിഥി മന്ദിരത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തി. അവളെ തന്റെ അറയിലേക്കു പോയില്ല. പകരം, വീരഭദ്രനേയും നന്തിയേയും നടുമുറ്റത്തേക്കു വിളിച്ചുവരുത്തി, അവരുമായി സതി ആയോധന പരിശീലനം ആരംഭിച്ചു.

അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പർവ്വതേശ്വരൻ അവശനായതുപോലെ അവിടേക്കു നടന്നുവന്നു. സതിയുമായുള്ള തന്റെ അവസാനത്തെ സംഭാഷണമായിരിക്കും ഇത് എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തെ ഭാവം വ്യക്തമായി വിളംബരം ചെയ്തു. പരിശീലനം മതിയാക്കി വാളെ ഉറയിലിട്ടശേഷം അദ്ദേഹത്തോട് ആദരപൂർവ്വം നമസ്തേ പറഞ്ഞ് കൈ കൂപ്പി. “പിതൃതുല്യൻ” അവളെ മന്ത്രിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരൻ സതിയുടെ അടുത്തേക്കുവന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം വിളറിയിരുന്നു. അവളേക്ക് തീർച്ചയുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം കരയുകയായിരുന്നിരിക്കണം എന്ന് അവളേക്കു തോന്നി. മുൻപൊരിക്കലും

കണ്ണീരിന്റെ ലാഞ്ചനപോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മവിശ്വാസംമുറിയ കണ്ണുകളിൽ അവള് കണ്ടിട്ടില്ല. “എന്റെ കുട്ടി” പര്വ്വതേശ്വരന് തേങ്ങി.

“എനിക്കു ശരിയെന്നു തോന്നുന്നത് ഞാൻ ചെയ്യുന്നു.” സതി പറഞ്ഞു. “എനിക്കതില് സന്തോഷം തോന്നുന്നു.”

അപ്പോള് എന്തെങ്കിലും പറയുവാനുള്ള ശക്തി കണ്ടെത്തുവാന് പര്വ്വതേശ്വരനു സാധിച്ചില്ല. അന്നു രാത്രി തരകനെ നിഗ്രഹിച്ചാലോ എന്ന് പര്വ്വതേശ്വരന് ഒരുനിമിഷം ആലോചിച്ചു. പക്ഷേ അത് നിയമവിരുദ്ധമായിരിക്കും.

തൊട്ടടുത്ത നിമിഷം ശിവനും ബൃഹസ്പതിയും അങ്ങോട്ടു കടന്നുവന്നു. ശിവന് പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മുഖം ശ്രദ്ധിച്ചു. ആ സര്വ്വസൈന്യാധിപന്റെ മുഖത്ത് ആദ്യമായിട്ടാണ് അവന് തളര്ച്ചയുടെ ലക്ഷണങ്ങള് കാണുന്നത്. പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മുഖത്തെ വിഷമം അവന് മനസ്സിലാക്കുവാന് കഴിഞ്ഞെങ്കിലും സതിയുടെ മേല് അതു ചെലുത്താന് പോകുന്ന സ്വാധീനം അവന് അംഗീകരിക്കാന് കഴിയുന്നതായിരുന്നില്ല.

“ഞാൻ വൈകിപ്പോയതില് ഖേദിക്കുന്നു.” ശിവന് ഉത്സാഹത്തോടെ പറഞ്ഞു.

അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന എല്ലാവരും അവനെ നോക്കി.

“യഥാര്ത്ഥത്തില് ഞാനും ബൃഹസ്പതിയും തരകിനുവേണ്ടി വരുന്ന ഭഗവാന്റെ ക്ഷേത്രത്തില് പ്രാര്ത്ഥിക്കുവാന് പോയതായിരുന്നു.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “ഇഹലോകത്തുനിന്നും പരലോകത്തേക്കുള്ള അവന്റെ ആത്മാവിന്റെ യാത്ര സുഖകരമായിരിക്കേണമേ എന്നാണ് ഞങ്ങള് പ്രാര്ത്ഥിച്ചത്.”

സതി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. തുടര്ന്ന് അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

“ഭദ്രന്, സതിക്ക് പരിശീലനത്തിന് പറ്റിയ ആള് നീയല്ല.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “നീ അതിവേഗം ചലിക്കുന്നു. നന്തി നീ രാജകുമാരിയോട് പോരാടു. നിന്റെ അനായാസ വേഗത നിയന്ത്രിക്കണം.”

പിന്നെ സതിയെന്നോക്കിക്കൊണ്ട് ശിവന് തുടര്ന്നു “തരക് പരിശീലിക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടു. അവന്റെ വെട്ടിന് നല്ല കരുത്തുണ്ട്. പക്ഷേ, അവന്റെ വെട്ടിന്റെ ശക്തിമൂലം അവന്റെ വേഗത കുറയുന്നുണ്ട്. അവന്റെ കരുത്ത് അവന്റെ ബലഹീനതയാക്കി മാറ്റണം. നിന്റെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള ചലനങ്ങള് ശരിക്കും ഉപയോഗിക്കുക.”

ഓരോവാക്കും മനസ്സിലേക്കാവാഹിച്ചുകൊണ്ട് സതി തലകുലുക്കി. നന്തിയുമായി ചേര്ന്ന് അവള് പരിശീലനം പുനരാരംഭിച്ചു. നന്തിയുടെ സാവധാനത്തിലുള്ള നീക്കങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള സതിയുടെ നീക്കങ്ങള്ക്കൊടുവില് വധിക്കാന് ശേഷിയുള്ള ഒരു വെട്ട് അവള് അതിജീവിച്ചു.

പെട്ടെന്ന് ശിവന് ഒരാശയം തോന്നി. നന്തിയോട് നിര്ത്താന് നിര്ദ്ദേശം നല്കിയശേഷം ശിവന് സതിയോട് ചോദിച്ചു. “അങ്കത്തിന് സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരമുള്ള ആയുധം തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശം നിനക്കുണ്ടോ?”

“ഉണ്ട്. വെല്ലുവിളിയുയര്ത്തിയത് ഞാനായതിനാല് എനിക്കതിനുള്ള അവകാശമുണ്ട്.”

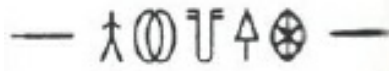
“എങ്കില് കത്തി ആയുധമായി തെരഞ്ഞെടുക്കുക. അങ്ങനെ വന്നാല് അവന് നിന്നെ ആക്രമിക്കുവാനുള്ള അകലം കൂടും. അതേസമയം നിനക്ക് അതിദ്രുതം അകത്തേക്കും പുറത്തേക്കും നീങ്ങാന് സാധിക്കും.”

“അത് ഗംഭീരമായ ആശയമാണ്!” പര്വ്വതേശ്വരന് പ്രതികരിച്ചപ്പോള് ബൃഹസ്പതി തലകുലുക്കി.

സതി ഉടന്തന്നെ തന്റെ സമ്മതം അറിയിച്ചു. ഏതാണ്ട് അതേനിമിഷം തന്നെ വീരഭദ്രന് രണ്ട് കത്തികളുമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഒരെണ്ണം നന്തിക്കും മറ്റൊരെണ്ണം

സതിക്കും അയാള് നല്കി.

“ഇനി പരിശീലനം തുടർന്നാലും മഹതി!”

വൃത്താകൃതിയിലുള്ള അങ്കത്തട്ടിന്റെ ഒത്തനടുവിലായി സതിയും തരകും നിലയുറപ്പിച്ചു. കരാചാപയിലെ ഏറ്റവും വിശാലമായ രംഗഭൂമിയായിരുന്നില്ല അത്. വലിയ അനുപാതത്തിലുള്ളതായിരുന്നു അവിടത്തെ ഏറ്റവും വലിയ രംഗഭൂമി. പ്രധാന ക്രിഡാകേന്ദ്രത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്തായി നിർമ്മിച്ച ഈ കളിത്തട്ടിലായിരുന്നു മെസൊപ്പൊട്ടേമിയക്കാരും മറ്റും ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്ന സംഗീതസഭകള് നടന്നിരുന്നത്. അഗ്നിപരീക്ഷയ്ക്കു വേണ്ട അളവിലും ചിട്ടയിലുമാണ് ആ അങ്കത്തട്ട് തയ്യാറാക്കിയിരുന്നത്. അത്ര അനായാസം പടവെട്ടാന് ഉതകും വിധം വലുതോ, എതിരാളിയെ എളുപ്പം കീഴ്പ്പെടുത്തി പോരാട്ടം അവസാനിപ്പിക്കാന് കഴിയുംവിധം ചെറുതോ ആയിരുന്നില്ല ആ അങ്കത്തട്ട്. ആ ക്രിഡാകേന്ദ്രത്തിനുമുന്നും കാണികള്ക്ക് കാണാന് പാകത്തില് ഇരിപ്പിടങ്ങള് ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. കരാചാപയില് കഴിഞ്ഞ അഞ്ഞൂറു വര്ഷമായി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏറ്റവും സവിശേഷമായ ഈ ദൃന്ദയുദ്ധം കാണുവാനായി ഇരുപതിനായിരത്തിലധികം കാണികള് തടിച്ചു കൂടിയിരുന്നു.

നിശ്ശബ്ദമായ പ്രാര്ത്ഥന എല്ലാ ചുണ്ടുകളിലും ഉയർന്നു. മനുപിതാവേ, അദ്ഭുതം പ്രവർത്തിക്കൂ. സതിയെ വിജയിപ്പിക്കൂ. അല്ലെങ്കില് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് അവളെ ജീവിക്കുവാന് അനുവദിക്കൂ. സതിയും തരകും പരസ്പരം നമസ്തേ എന്ന് അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. അഭിമാനപൂർവ്വം പോരാട്ടം എന്ന പൗരാണികമായ പ്രതിജ്ഞയുടെ ആവർത്തനമായിരുന്നു ആ അഭിവാദ്യം. ക്രിഡാകേന്ദ്രത്തിന്റെ പ്രധാനവേദിയുടെ ഏറ്റവും മുകളിലായി സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന വരുണദേവന്റെ പ്രതിമയെ നോക്കി അവർ രണ്ടുപേരും ആ ജലത്തിന്റെയും സമുദ്രങ്ങളുടെയും ദേവന്റെ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകളാക്കായി അദ്ദേഹത്തെ വന്ദിച്ചു. വരുണ ദേവന്റെ പ്രതിമയുടെ തൊട്ടുതാഴെയുള്ള പ്രധാന ഇരിപ്പിടം ജൂലേശ്വർ ശിവനുവേണ്ടി ഒഴിച്ചിട്ടു. പ്രവശ്യാധിപന് ശിവന്റെ ഇടതുഭാഗത്തും അതിന്റെ തൊട്ടടുത്തായി ആയുർവതിയും കൃതികയും ഇരുന്നപ്പോള് ശിവന്റെ വലതുഭാഗത്തായി ബൃഹസ്പതിയും പർവ്വതേശ്വരനും ഇരിപ്പുറപ്പിച്ചു. നന്തിയും വീരഭദ്രനും പതിവുപോലെ ശിവന്റെ പുറകിലായി ഇരുന്നു. തലേദിവസം ഒരു പക്ഷിദൂതനെ ദക്ഷന്റെ അടുത്തേക്ക് ഈ ദൃന്ദയുദ്ധത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സന്ദേശവുമായി അയച്ചിരുന്നു. എന്നാല് അതിനുള്ള മറുപടി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സമയം ശേഷിപ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല.

അവസാനം	ജൂലേശ്വർ	എഴുന്നേറ്റു	നിന്നു.
അഗ്നിപരീക്ഷയെക്കുറിച്ചൊർത്തപ്പോള്	അദ്ദേഹത്തിന്	ഉള്ളില്	
പരിഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും,	പുറമേക്ക്	അദ്ദേഹം	ശാന്തനായിരുന്നു.
ആചാരമനുസരിച്ച് മുഷ്ടിചുരുട്ടി നെഞ്ചില് ചേർത്തുപിടിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഉറക്കെ പ്രഖ്യാപിച്ചു “സത്യം! ധർമ്മം! മാനം!”			

ക്രിഡാകേന്ദ്രത്തില് കൂടിയിരുന്നവർ അതംഗീകരിക്കും വിധം ഉച്ചത്തില് പ്രതികരിച്ചു “സത്യം! ധർമ്മം! മാനം!” തരകും സതിയും അത് ഏറ്റുചൊല്ലി “സത്യം! ധർമ്മം! മാനം!”

ജൂലേശ്വർ തലകുലുക്കി അനുവാദം കൊടുത്തപ്പോള് ക്രിഡാകേന്ദ്രത്തിന്റെ ചുമതലക്കാരന് വിശുദ്ധാഗ്നിയുപയോഗിച്ച് ചടങ്ങുതുടങ്ങുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി

വിളക്കു തെളിയിച്ചു. ആ വിളക്കിലിനിന്നും എണ്ണ ഒഴിച്ചിട്ടിരുന്ന ചാലിലേക്കു തീ പടർന്നു; അങ്കുരത്തിനു ചുറ്റും അഗ്നിയുടെ ഒരു വലയം പൂർത്തിയായി. അഗ്നിപരീക്ഷയ്ക്കുള്ള വലയം തയ്യാറായി.

ജൂലേശ്വർ ശിവനെ നോക്കി “പ്രഭോ, മത്സരം തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള അനുവാദം നൽകിയാലും.”

ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെ പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ സതിയെ നോക്കി. പിന്നെ ക്രിഡാകേന്ദ്രത്തിലെ ജനതയെ നോക്കി അദ്ദേഹം ഉറക്കെ പ്രഖ്യാപിച്ചു “അഗ്നിദേവന്റെ വിശുദ്ധാഗ്നിയിൽ സത്യം എപ്പോഴും വിജയിക്കട്ടെ!”

തരകും സതിയും ഉടൻ കത്തി ഉറയിൽ നിന്നും ഊരിപ്പിടിച്ചു. പരമ്പരാഗത പോരാളികളെപ്പോലെ തരക് കത്തി മുന്നിൽ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. തന്റെ കരുത്തിന് അനുയോജ്യമായ ശൈലിയാണ് തരക് തെരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നത്. കത്തി മുന്നിൽ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നതിനാൽ സതി അടുത്തുവന്നാൽ എപ്പോഴ് വേണമെങ്കിലും അയാള്ക്കവളെ വെട്ടാം. അയാള് അത്രയ്ക്ക് ഇളകിക്കളിച്ചിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് സതിക്ക് തന്റേതായ രീതിയിൽ സ്വതന്ത്രമായ നീക്കങ്ങള് നടത്താം.

പോരാട്ടത്തിന്റെ ചട്ടങ്ങളെല്ലാം ലംഘിച്ചുകൊണ്ട് സതി കത്തി പുറകിലാണ് പിടിച്ചിരുന്നത്. ശത്രുവില്നിന്ന് സുരക്ഷിതമായ അകലം പാലിച്ചിരുന്ന അവള് കത്തി എപ്പോഴും വലതുകൈയില്നിന്ന് ഇടതുകൈയിലേക്ക് തിരിച്ചും മറിച്ചും മാറ്റിമാറ്റിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആക്രമണം ഏതുദിശയില് നിന്നായിരിക്കും എന്നകാര്യത്തില് തരകിന് ആശയക്കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുക എന്നതായിരുന്നു സതിയുടെ ഉദ്ദേശ്യം. അതേസമയം തരക് കഴുകനെപ്പോലെ സതിയുടെ ചലനങ്ങള് ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ വലതു കൈ ചലിക്കുന്നത് അയാള് കണ്ടു. കത്തി ഇപ്പോള് അവളുടെ വലതുകൈയിലായിരുന്നു.

പൊടുന്നനെ സതി ഇടത്തോട്ട് കുതിച്ചു. തരക് അനങ്ങാതെ നിന്നു. അവളുടെ വലതു കൈയിലാണ് കത്തിയെന്നും ഇടത്തോട്ടുള്ള അവളുടെ നീക്കം ഒരു സൂത്രമാണെന്നും അയാള്ക്കു മനസ്സിലായിരുന്നു. കത്തി പ്രയോഗിക്കണമെങ്കില് അവള്ക്ക് വലത്തോട്ടു നീങ്ങേണ്ടതായി വരും. അതുപോലെത്തന്നെ സതി ചടുലമായി വലത്തുമാറിക്കൊണ്ട് തരകിന്റെ വയറ് ലക്ഷ്യമിട്ട് കത്തി ആഞ്ഞുവീശി. എന്നാല് തരക് അത് മുൻകൂട്ടി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. കത്തി ഇടതുകൈയിലേക്കു മാറ്റിപ്പിടിച്ച് അയാള് സതിയുടെ നെഞ്ച് ലക്ഷ്യമാക്കി ആഞ്ഞുവെട്ടി. വലിയൊരു മുറിവുണ്ടാക്കിയില്ലെങ്കിലും അത് സതിയുടെ ശരീരത്തില് കൊണ്ടു. കാഴ്ചക്കാരില് നിന്ന് ഒന്നിച്ചുള്ളൊരു നിശ്വാസമുയർന്നു.

സതി പുറകോട്ടു നീങ്ങി വീണ്ടും പോരിനൊരുങ്ങി. കത്തി വീണ്ടും പുറകില് പിടിച്ച് അവളത് ഒരു കൈയില്നിന്നും മറു കൈയിലേക്ക് മാറ്റിമാറ്റിപ്പിടിച്ചു. തരക് അവളുടെ കൈകളെ സശ്രദ്ധം നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ ഇടതുകൈയിലായിരുന്നു കത്തി. അവള് വലതുഭാഗത്തേക്ക് നീങ്ങുമെന്ന് അയാള് പ്രതീക്ഷിച്ചു. അവള് വലത്തോട്ടു തന്നെ നീങ്ങി. അവള് പൊടുന്നനെ ഇടത്തോട്ടു വെട്ടിമാറുന്നതിനായി അവന് കാത്തുനിന്നു. അതുപോലെ ഇടതു കൈ ആഞ്ഞുവീശി അവള് ഇടത്തോട്ടു മാറി. സതിയുടെ കൈ അനങ്ങുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ തരക് പ്രവർത്തിച്ചു. അതുമൂലം ആ നീക്കം തരകിനെ ബാധിച്ചില്ല. അയാള് തന്റെ വലതുകൈ കൊണ്ട് ആഞ്ഞുവെട്ടിയപ്പോള് അതവളുടെ ഇടതുകൈയില് ആഴത്തിലൊരു മുറിവുണ്ടാക്കി. കാണികള് ഭയാക്രാന്തരായി നിലവിളിച്ചു. സതി പൊടുന്നനെ പുറകോട്ട് നീങ്ങി ചിലര് ഭയം മൂലം കണ്ണുകളടച്ചുപിടിച്ചു. ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും കടുത്ത പ്രാർത്ഥനയിലേർപ്പെട്ടു. മരണം സംഭവിക്കുന്നെങ്കില് തലക്ഷണം സംഭവിക്കട്ടെ, സാവധാനം വേദന

അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടാവാതിരിക്കട്ടെ അത്.

“കുമാരി എന്താണീ കാണിക്കുന്നത്?” ബൃഹസ്പതി പരിഭ്രാന്തിയോടെ ശിവനോടു ചോദിച്ചു. “അവള് എന്തിനാണ് ലക്കും ലഗാനുമില്ലാതെ അയാളുടെ നേർക്കു പായുന്നത്?”

ബൃഹസ്പതിയെ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനൊപ്പം ശിവന് പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖവും ശ്രദ്ധിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖത്ത് അദ്ഭുതവും അതേസമയം കുമാരിയോടുള്ള ആരാധനയും നിറഞ്ഞ ഭാവമായിരുന്നു. ബൃഹസ്പതിയേപ്പോലെ പരിഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹത്തിന്. എന്താണ് സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായിരുന്നു. ആ പോരാട്ടം നടക്കുന്നിടത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു “അവള് ഒരു കെണിയൊരുക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.”

അങ്കുരത്തിനു നടുവിലു് സതി കത്തി പുറകിലു് പിടിച്ച് ഇരുകൈകളിലേക്കും അതിവേഗം മാറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വലതുഭാഗത്തുനിന്നും ഇടത്തോട്ടു നീങ്ങുകയാണെന്ന വ്യാജേന നീങ്ങിയെങ്കിലും കത്തി കൈമാറ്റിപ്പിടിച്ചില്ല. ഇടതു കൈ അയച്ചുപിടിച്ച് വലതുകൈയിലു് കത്തി മുറുകെപിടിച്ചുകൊണ്ട് അവള് ഒന്നു വിശ്രമിച്ചു.

തരക് സതിയെ വളരെ സശ്രദ്ധം വീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. സാവധാനം രക്തമൊഴുക്കി അവളെ ഇഞ്ചിഞ്ചായി വധിക്കാമെന്ന് അയാള്ക്ക് നല്ല വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. കത്തി അവളുടെ ഇടതുകൈയിലാണെന്നായിരുന്നു തരകിന്റെ ധാരണ. അവള് ആദ്യം വലത്തോട്ടും പിന്നെ ഇടത്തോട്ടും നീങ്ങുമെന്നു തന്നെ അയാള് നിശ്ചയിച്ചു. അവള് വീറോടെ അങ്ങനെ ചെയ്തു. ഇടതുകൈകൊണ്ട് അവള് വെട്ടുമെന്നു കരുതി തന്റെ വലതുകൈകൊണ്ട് അയാള് ആഞ്ഞുവീശി. സതി സുഖമായി പുറകോട്ടു തെന്നിമാറി. സ്തബ്ധനായിപ്പോയ തരകിന് എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാന് കഴിയുന്നതിനുമുമ്പേ, വലതുഭാഗത്തുകൂടെ കുതിച്ചു കയറിയ സതി തന്റെ വലതുകൈയിലുണ്ടായിരുന്ന കത്തി തരകിന്റെ നെഞ്ചു ലക്ഷ്യമാക്കി ആഴ്ത്തി. കത്തി തരകിന്റെ ശ്വാസകോശത്തിലൂടെ തുളച്ചുകയറി. ആ വെട്ടിന്റെ നടുക്കും അയാളെ നിശ്ചലനാക്കി. വായില്നിന്നും രക്തം കുതിച്ചുചാടി. കത്തി താഴെയിട്ടു് അയാള് ആടിയാടി പുറകോട്ടു നീങ്ങി. സതി യാതൊരു ദയയുമില്ലാതെ കത്തിയിലെ പിടിത്തത്തിന്റെ മുറുക്കം കൂട്ടിക്കൊണ്ട് അതിന്റെ പിടിവരെ നെഞ്ചില് ആഴ്ത്തി.

തരക് അനക്കമേറ്റ് പുറകോട്ടു തറയിലേക്ക് മലച്ചു. ആ ക്രീഡാകേന്ദ്രമപ്പാടെ സ്തംഭിച്ചുപോയി. ജഗന്മാതാവിന്റെ രൗദ്രമായ മുഖഭാവമായിരുന്നു സതിക്കപ്പോള്. എണ്പത്തിയഞ്ചു വർഷമായി അടക്കിവെച്ചിരുന്ന ക്രോധം ആ നിമിഷം അണപൊട്ടിയൊഴുകി. അയാളുടെ ശരീരത്തില് കഴിയാവുന്നിടത്തോളം നാശം വരുത്തുന്നതിനായി സാവധാനം ചുഴറ്റിക്കൊണ്ടാണ് അവളാ കത്തി ഊരിയെടുത്തത്. തരകിന്റെ വായില്നിന്നും രക്തം പുറത്തേക്ക് കുതിച്ചൊഴുകി. രണ്ടു കൈകൊണ്ടും ആ കത്തി മുറുകെ പിടിച്ച് ഒരൊറ്റവെട്ടിന് അയാളുടെ ഹൃദയത്തെ നുറുക്കി ദ്രുതഗതിയില് അയാളെ വധിക്കുവാനായിരുന്നു അവളുടെ ഉദ്ദേശ്യം. അപ്രതീക്ഷിതമായി പെട്ടെന്ന് അവളുടെ രൗദ്രഭാവം ശാന്തതയ്ക്കു വഴിമാറി. അവളുടെ ഉള്ളില് നിന്നും ആ രൗദ്രാർജ്ജം ആരോ വലിച്ചുറ്റിയെടുത്തതുപോലെയായിരുന്നു അത്. അവള് ചുറ്റും നോക്കി. ദുഷ്ടസംഹാരകനായ ശിവന്, തന്റെ സിംഹാസനത്തിലിരുന്നുകൊണ്ട് ചെറിയൊരു മന്ദഹാസത്തോടെ അവളെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നെ അവള് തരകിനെ നോക്കി മന്ത്രിച്ചു “ഞാന് നിനക്ക് മാപ്പുതരുന്നു.”

ക്രീഡാകേന്ദ്രം ആഹ്ലാദമുഖരിതമായി. ആ പോരാട്ടത്തിന് വരുണദേവന് തിരനാടകമെഴുതിയാല്പോലും അത് ഇത്രത്തോളം പൂര്ണ്ണമാവുകയില്ല. സൂര്യവംശികള് ഏറെ പ്രിയപ്പെട്ടതായി കരുതിയിരുന്നതെല്ലാം അതിലുണ്ടായിരുന്നു. സമ്മര്ദ്ദമേറുമ്പോള് തീവ്രമായി എതിര്ക്കുമെങ്കിലും വിജയിച്ചുകഴിഞ്ഞാല് ഉദാരമതിയാകുന്ന ശൈലി.

കത്തി ഉയര്ത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് സതി അട്ടഹസിച്ചു. “ജയ് ശ്രീറാം!”

ആ ക്രീഡാകേന്ദ്രത്തിലുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം അത് ഏറ്റുചൊല്ലി “ജയ് ശ്രീറാം!” ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞ് സതി ഒരിക്കല്ക്കൂടി ഗര്ജ്ജിച്ചു “ജയ് ശ്രീറാം!”

“ജയ്.....” “വികാരഭരിതനായ ശിവന്റെ ചുണ്ടില്നിന്നും ബാക്കിയുള്ള വാക്കുകള് പുറത്തുവന്നില്ല.

ഞാനീ ഗര്ജ്ജനം പൂര്ത്തിയാക്കിയില്ലെങ്കിലും ശ്രീരാമദേവന് അതൊന്നും ഗൗരവമായിക്കാണില്ല.

താന് പ്രണയിക്കുന്ന സ്ത്രീയുടെ മുന്നില് തന്റെ കണ്ണീര് കാണിക്കാതിരിക്കുവാനായി ശിവന് മറ്റൊരിടത്തേക്കു മുഖം തിരിച്ചു. ആത്മനിയന്ത്രണം വീണ്ടെടുത്തുകൊണ്ട് തേജസ്സാര്ന്ന മനസ്ഥിതത്തോടെ ശിവന് സതിയെ നോക്കി. അവള് ശിവനെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ശിവന്റെ ആരാധന കണ്ടപ്പോള് അവളുടെ ഉള്ളില് ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന വികാരങ്ങള് അലയടിച്ചുണര്ന്നു. അത് സഹിക്കാന് കഴിയാതായപ്പോള് സതി കണ്ണുകളടച്ചു.

സൂര്യനും ഭൂമിയും

പതിനാറ്

അന്നുരാത്രി കരാചാപയിൽ മൂന്ന്കൂട്ടിയുള്ള തയ്യാറെടുപ്പൊന്നുമില്ലാതെ തന്നെ ആഘോഷമുണ്ടായി. രാജകുമാരി സുരക്ഷിതയായിരുന്നു. ആർക്കും സഹിക്കാനാവാത്ത തരക് പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ദുർമുഖം കാട്ടുന്ന ആ വായാടിയെ അവന്റെ അമ്മപോലും തള്ളിപ്പറയാനാണ് സാധ്യതയെന്ന് ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും കരുതുന്നു. അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യമുള്ള ആ നഗരത്തിൽ അയാളിക്ക് അനുകൂലികളു് ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിന് അതിന്റേതായ ചട്ടങ്ങളുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് സതി തരകിനു മാപ്പു നൽകിയ നിമിഷം ശുശ്രൂഷകരും വൈദ്യന്മാരും ചേർന്ന് അയാളെ ആശുപത്രിയിലെത്തിച്ചത്. അയാളുടെ ജീവന് രക്ഷിക്കുവാനായ് ശസ്ത്രക്രിയാവിദഗ്ദ്ധർ ആറുമണിക്കൂർ പാടുപെട്ടു. ആളുകളെ അസന്തുഷ്ടരാക്കിക്കൊണ്ട് അവർ അതിൽ വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു.

“സൂര്യനേയും ഭൂമിയേയും കുറിച്ചുള്ള ഒരു കവിത കേട്ടിട്ടുണ്ടോ?” സതി ശിവനോട് ചോദിച്ചു.

പ്രവിശ്യാധിപന്റെ കൊട്ടാരത്തിന്റെ മട്ടുപ്പാവിൽ നിൽക്കുകയായിരുന്നു അവർ. കൊട്ടാരത്തിനുള്ളിൽ അപ്പോളു് കോലാഹലനിർഭരമായ വിരുന്നു നടക്കുകയായിരുന്നു.

“ഇല്ല.” പ്രലോഭിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള ചിരിയോടെ സതിയുടെ അടുത്തേക്ക് കുറച്ചുകൂടി നീങ്ങിനിന്നുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു “പക്ഷേ, അത് കേള്ക്കാന് എനിക്ക് താല്പര്യമുണ്ട്.”

“സ്വാഭാവികമായും ഭൂമി പലപ്പോഴും സൂര്യന്റെ അടുത്തുചെല്ലുന്ന കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കാറുണ്ട്.” സതി പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, അവളു്ക്കത് ചെയ്യാന് സാധിക്കില്ല. അവളാണെങ്കിൽ നികൃഷ്ട. ആദിത്യന്റെ തേജസ്സാണെങ്കിലോ എന്തും ദഹിപ്പിക്കാന് ശേഷിയുള്ളത്. അവളെങ്ങാനും സൂര്യന്റെ അടുത്തുചെന്നാല് ദഹിച്ചുപോകും.

അതിന് ഇവിടെയെന്തുകാര്യം?

“ഞാന് വിധോജിക്കുന്നു.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “ഭൂമി കൂടുതൽ അടുത്തുവരികയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ സൂര്യന് ജ്വലിക്കുകയുള്ളൂ. ഭൂമി ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ സൂര്യന്റെ നിലനില്പിന് യാതൊരു കാരണവുമില്ലാതാകും.”

“സൂര്യന് ഭൂമിക്കു വേണ്ടി മാത്രമല്ല നിലകൊള്ളുന്നത്. സൗരയൂഥത്തിലെ എല്ലാ ഗ്രഹങ്ങളു്ക്കും വേണ്ടിയാണ്.”

“യഥാർത്ഥത്തിൽ ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് താന് നിലകൊള്ളേണ്ടത് എന്നു തീരുമാനിക്കേണ്ടത് സൂര്യനല്ലേ?”

“അല്ല.” വിഷമത്തോടെ ശിവനെ നോക്കി സതി പറഞ്ഞു. “സൂര്യനായിത്തീരുന്ന ആ നിമിഷം മുതൽ അദ്ദേഹം വലിയൊരു ചോദ്യത്തിനുള്ള മറുപടി പറയുന്നു. തനിക്കുവേണ്ടിയല്ല അദ്ദേഹം നിലനിൽക്കുന്നത്. മഹത്തായ ഒരു നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് അദ്ദേഹം നിലകൊള്ളുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചൈതന്യമാണ് സൗരയൂഥത്തിന്റെ ജീവരക്തം. ഭൂമിക്ക് എന്തെങ്കിലും വിധത്തിലുള്ള ചുമതലാ ബോധമുണ്ടെങ്കിൽ ഈ സമതുലിതാവസ്ഥയെ നശിപ്പിക്കുന്നതായ ഒരു കാര്യവും അവള് ചെയ്യുകയില്ല.”

“അങ്ങനെയെങ്കിൽ സൂര്യന് എന്തു ചെയ്യണം?” ശിവന് ചോദിച്ചു. അവന്റെ മുഖത്ത് രോഷവും വേദനയും പ്രകടമായിരുന്നു. “ജീവിതം വെറുതെ എരിയിച്ചു തീർക്കുകയോ? അങ്ങനെയെങ്കിൽ നിന്നും ഭൂമിയെ നോക്കിനിൽക്കുകയോ?”

“ഭൂമി എവിടേക്കും പോകുന്നില്ല. സൂര്യനും ഭൂമിക്കും ഊഷ്മളമായ സൗഹൃദം പങ്കുവെക്കുവാൻ ഇനിയും സാധിക്കും. എന്നാൽ അതിൽകൂടുതലൊന്നെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ അത് നിയമവിരുദ്ധമാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ താല്പര്യത്തിനു വിരുദ്ധമാണ്.”

ദേഷ്യംമൂലം ശിവന് സതിയിൽനിന്നും മുഖം തിരിച്ചുപിടിച്ചു. പാവനമായ ആ തടാകത്തിൽനിന്നും ശാന്തി ലഭിക്കുന്നതിനായി അവന് വടക്കുഭാഗത്തേക്ക് നോക്കി. അതൊന്നും തോന്നാതെ വന്നപ്പോള് അവന് ആകാശത്തേക്ക് താൻ വിശ്വാസമർപ്പിക്കാത്ത ദൈവങ്ങളുടെ നേർക്കുനോക്കി.

നാശം!

അവിടെനിന്നും ക്രോധത്തോടെ ചവിട്ടിക്കുതിച്ചു പോകുന്നതിനു മുമ്പായി ശിവന് മുഷ്ടിച്ചുരുട്ടി മട്ടുപ്പാവിലെ കൈവരികളിൽ ശക്തിയോടെ ഇടിച്ചു. ആ ഇടിയുടെ ആഘാതത്തിൽ ചില ചുടുകട്ടകള് ഇളകി മാറി.

നഗരത്തിന്റെ ചുറ്റുമതിലിനുപുറത്ത്, വനപ്രദേശത്ത്, കുറച്ചു സൈനികർ കാത്തുകിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അല്പം അകലെയായി മൂടുപടമിട്ട രണ്ടുരുപങ്ങളുള് വലിയ പാറകളിൽ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു പടനായകന് അനങ്ങാതെ കാർക്കശ്യത്തോടെ ആ രണ്ടുരുപങ്ങളുടെയും അടുത്തായി നില്പുണ്ടായിരുന്നു. താൻ രാജ്ഞിയുടെ തൊട്ടടുത്താണ് നിൽക്കുന്നതെന്ന് അയാള്ക്ക് വിശ്വസിക്കാനേ കഴിഞ്ഞില്ല. ആ സവിശേഷമായ അവകാശം അയാളെ ആനന്ദപൂളകിതനാക്കിത്തീർത്തു.

മൂടുപടം ധരിച്ചിരുന്ന രൂപങ്ങളിലൊന്ന് പടനായകനോട് കുറച്ചുകൂടി അടുത്തേക്ക് ചെല്ലുവാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ആ മൂടുപടമിട്ട രൂപത്തിന്റെ കൈയിൽ സർപ്പാകൃതിയിൽ ഓം എന്ന രൂപത്തിലുള്ള ഒരു തുകല്കങ്കണം ഉണ്ടായിരുന്നു. “വിശ്വഭൃമ്നാ, ഇവിടെ വെച്ചാണ് അയാള് കാണാമെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെന്ന് നിനക്ക് തീർച്ചയുണ്ടോ? അയാള് പറഞ്ഞ സമയം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാള് ഒരു മണിക്കൂറിനടുത്തായി.”

“അതെ പ്രഭോ” വിശ്വഭൃമ്നന് പരിഭ്രമത്തോടെ പറഞ്ഞു. “ഇവിടെ വരാമെന്നു തന്നെയാണ് അയാള് പറഞ്ഞിരുന്നത്.”

മറ്റേ മൂടുപടധാരി അല്പംകൂടി ആജ്ഞാസ്വരത്തിലാണ് സംസാരിച്ചത്. ഒരു സ്ത്രീസ്വരമായിരുന്നു അത്. ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാതെ അനുസരിച്ചുമാത്രം ശീലമുള്ള ശബ്ദം. “അയാള് നാഗന്മാരുടെ രാജ്ഞിയെ കാത്തിരിക്കാൻ നിർബ്ബന്ധിതയാക്കുകയാണ്!” മൂടുപടമിട്ട ആദ്യത്തെ രൂപത്തെ നോക്കി അവള് പറഞ്ഞു. “നിങ്ങളത് വേണ്ടവിധം വിശദമായി പദ്ധതിയിട്ടിട്ടാണ്

ചെയ്തിട്ടുണ്ടാവുകയെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ അതിർത്തിക്കെന്തെന്ന് ഞാൻ കടന്നിട്ടുള്ളത് വെറുതെയാവില്ലെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു."

മൂടുപടമിട്ട പുരുഷൻ തന്റെ മാംസം മുറ്റിയ കൈകൊണ്ട് രാജ്ഞിയോട് ക്ഷമയോടെയിരിക്കുവാൻ ആംഗ്യം കാട്ടി. "വിശ്വസിക്കൂ മഹാറാണി. സൂര്യവംശികളുടെ ഒരിക്കലും മോചിതരാകുവാൻ കഴിയാത്തവിധത്തിലുള്ള ആഘാതമേല്പിക്കുവാൻ നമുക്ക് ഏറ്റവും ആവശ്യമുള്ള ആളാണിയാളെ."

"യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇന്നലെ നഗരത്തിൽവെച്ച് രാജകുമാരിയും ഒരു പുരുഷനും തമ്മിൽ അഗ്നിപരീക്ഷ ഉണ്ടായി." പ്രാദേശിക കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് തനിക്ക് നല്ല വിവരമുണ്ടെന്നു കാണിച്ച് രാജ്ഞിയെ പ്രീണിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് വിശ്വദ്യുമൻ പറഞ്ഞു. "എനിക്ക് ഏറ്റവും കൃത്യമായ വിശദാംശങ്ങളൊന്നും കിട്ടിയിട്ടില്ല. നമ്മുടെ ആളെ അതിലൊന്നും ചെന്നുപെട്ടിട്ടില്ലെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു."

രാജ്ഞി പൊടുന്നനെ മറ്റേ മൂടുപടധാരിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു. പിന്നെ അവളെ വിശ്വദ്യുമനെ നോക്കി കല്പിച്ചു "മറ്റു സൈനികരുമായി ഇവിടെ കാത്തുനിൽക്കണം."

താൻ പറയാൻ പാടില്ലാത്തതെന്തോ പറഞ്ഞതുപോലെ വിശ്വദ്യുമനനു തോന്നി. സൈന്യാധിപന്റെ രൂക്ഷമായ നോട്ടം അയാളെ ശാസിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി വിശ്വദ്യുമൻ തിടുക്കത്തിൽ അവിടെനിന്നു മാറി. ചോദിക്കാത്ത കാര്യങ്ങളുടെ നല്ലൊരു പടയാളി മറുപടി പറയാൻ പാടില്ല എന്ന് പരിശീലനശാലയിൽ വെച്ച് അയാളുടെ നിർദ്ദേശം കിട്ടിയത് ഈ കാരണം കൊണ്ടു തന്നെയായിരുന്നു.

"അവളെ ഇവിടെയുണ്ടോ?" ദേഷ്യം കഷ്ടിച്ച് മറച്ചുപിടിക്കാൻ പാടുപെട്ടുകൊണ്ട് രാജ്ഞി ചോദിച്ചു.

മറ്റേ മൂടുപടധാരി തലയാട്ടി.

"ഇതെല്ലാം മറന്നുകളയണമെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞതായിട്ടാണ് എന്റെ ഓർമ്മ." രാജ്ഞി കർക്കശമായി പറഞ്ഞു. "ഈ അന്വേഷണം കൊണ്ട് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല. മന്ദരപർവ്വതത്തിനുനേർക്ക് നമ്മളെ നടത്തിയ ആക്രമണം നമുക്ക് അതിലെന്തോ ഗുഹ്യലക്ഷ്യമുണ്ടെന്ന് അവർക്ക് സംശയിക്കുവാനുള്ള കാരണമായിത്തീർന്നില്ലേ?"

പുരുഷരൂപം ക്ഷമയാചനം നടത്തും വിധം രാജ്ഞിയെ നോക്കി.

"അവളെക്കു വേണ്ടിയാണോ നിങ്ങളിവിടെ വന്നത്?"

"അല്ല, മഹാറാണി," ആദരവ് വഴിഞ്ഞൊഴുകും വിധമുള്ള സ്വരത്തിൽ മൂടുപടധാരി പറഞ്ഞു. "ഇവിടെവെച്ച് കാണാമെന്നാണ് അയാളെ ഞങ്ങളോട് പറഞ്ഞിരുന്നത്."

രാജ്ഞി പതുക്കെ കൈനീട്ടി ആ മനുഷ്യന്റെ ചുമലിൽ പതുക്കെ തട്ടി. "ലക്ഷ്യത്തിൽ മനസ്സുറപ്പിച്ച് നിൽക്കുകയുണ്ടേ." രാജ്ഞി സൗമ്യമായി പറഞ്ഞു. "ഇത് നേടിയെടുക്കാനായാലും, നമ്മളെ ഇന്നുവരെ നേടിയെടുത്തിട്ടുള്ളതിൽവെച്ച് ഏറ്റവും വലിയ വിജയമായിരിക്കും അത്. നീ മുമ്പ് പറഞ്ഞതുപോലെ, അവർക്ക് മോചനം നേടാൻ കഴിയാത്ത വിധത്തിലുള്ള ആഘാതമായിരിക്കും നമ്മളെ അവരിൽ ഏല്പിക്കുവാൻ പോകുന്നത്."

അയാളെ തലകുലുക്കി.

"പിന്നെ," തന്റെ കറുത്ത വസ്ത്രങ്ങളുടെ കിടയിലേക്ക് കൈ തിരികെ കയറ്റിക്കൊണ്ട് രാജ്ഞി പറഞ്ഞു "അവളെക്കുറച്ചൊർക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന അസ്വസ്ഥത അസ്വാഭാവികമായ തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുവാൻ നിന്നെ പ്രകോപിപ്പിക്കുന്നു. അവളെ തൊട്ടുകൂടാത്തവളാണെന്ന അയാളുടെ

സന്ദേശത്തെക്കുറിച്ച് നിനക്ക് അറിയാമോ? അല്ലെങ്കിൽ ആ കാര്യം അവസാനിക്കും."

മൂടുപടമിട്ടയാള് രാജ്ഞിയെ അദ്ഭുതത്തോടെ നോക്കി "ഭവതിക്കെങ്ങനെ..."

"ഞാൻ നാഗന്മാരുടെ റാണിയാണ് കുഞ്ഞേ." അവള് ഇടക്കുകയറി പറഞ്ഞു. "ഈ ചതുരംഗക്കളത്തില് എനിക്ക് ഒന്നിലധികം കരുക്കളുണ്ട്."

മന്ദരപര്വ്വതത്തില് താൻ നടത്തിയ ബലഹീനമായ ആക്രമണത്തെക്കുറിച്ചൊര്ത്ത് ലജ്ജിതനായി ആ മൂടുപടമിട്ടയാള് രാജ്ഞിയെ നോക്കി. രാജ്ഞിയുടെ തുടർന്നുള്ള വാക്കുകള് അയാളുടെ നാണക്കേടിന് ആക്കം കൂട്ടി. "നീ അതിശയകരമായ തെറ്റുകള് വരുത്തുന്നു കുഞ്ഞേ. നിനക്ക് ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും മികവുറ്റ നാഗനാകുവാനുള്ള കഴിവുണ്ട്. അത് പാഴാക്കരുത്."

"ശരി, മഹാരാണീ."

റാണി അതില് ആശ്വാസം കൊള്ളുന്നതുപോലെ തോന്നി.

"നമ്മള് ഒറ്റയ്ക്കാവുമ്പോള്," മഹാരാണി പറഞ്ഞു "നിനക്കെന്നെ ചെറിയമ്മ എന്നുവിളിക്കാം. എന്തൊക്കെയായാലും ഞാൻ നിന്റെ അമ്മയുടെ അനിയത്തിയല്ലേ."

"തീര്ച്ചയായും അതേ." കണ്ണുകളില് ചെറിയൊരു പുഞ്ചിരിയുടെ ലാഞ്ചനയോടെ ആ മൂടുപടമിട്ടയാള് പറഞ്ഞു. "ചെറിയമ്മ പറയുന്നതുപോലെ ആകാം."

അഗ്നിപരീക്ഷ കഴിഞ്ഞ് രണ്ടാഴ്ച പിന്നിട്ടിരുന്നു. ആ യാത്രാസംഘത്തിന് അടുത്ത ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് യാത്ര തുടരുവാന് തക്കവണ്ണം സതി ആരോഗ്യം വീണ്ടെടുത്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതിഥിമന്ദിരത്തിലുള്ള ശിവന്റെ മുറിയില് ശിവനും ബൃഹസ്പതിയും പര്വ്വതേശ്വരനും ഒന്നിച്ചു കൂടി.

"ഒരുകാര്യം തീരുമാനമായി." പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. "ഇന്നേക്ക് ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം യാത്ര തുടങ്ങുന്നതിനു വേണ്ട ഏർപ്പാടുകള് ഞാൻ ചെയ്യാം. അതിനകം സതിക്ക് ആരോഗ്യം വീണ്ടെടുക്കാന് കഴിയുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു."

"അതേ. അത് അനുയോജ്യമായ നിര്ദ്ദേശമാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു." ശിവന് അനുകൂലിച്ചു.

"പര്വ്വതേശ്വരന്, ഇനിയങ്ങോട്ട് ഞാൻ താങ്കളെ അനുഗമിക്കുന്നുണ്ടാവില്ല." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

"അതെന്താ?" പര്വ്വതേശ്വരന് ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്ന ആ പുതിയ രാസവസ്തുക്കള് എത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ സാധനങ്ങളുമായി എത്രയുംവേഗം മന്ദരപര്വ്വതത്തില് എത്തിച്ചേര്ന്നു കഴിഞ്ഞാല് അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരീക്ഷണങ്ങള് വേഗത്തില് നടത്താമെന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്. ഈ പരീക്ഷണം ശരിയായ ദിശയില് മുന്നോട്ടുപോയാല് സോമരസമുണ്ടാക്കുന്നതിനുവേണ്ട സരസ്വതിനദിയിലെ വെള്ളത്തിന്റെ അളവ് ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കുവാന് കഴിയും."

"എന്റെ സുഹൃത്തേ, അപ്പോള് താങ്കളും എനിക്കു നഷ്ടപ്പെടുകയാണ്." ശിവന് സങ്കോചഭാവത്തില് പുഞ്ചിരിച്ചു.

"എനിക്കും അതേ." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, ഞാൻ രാജ്യം വിടുകയല്ല.

പര്യടനം പൂർത്തിയാക്കി കഴിഞ്ഞാൽ താങ്കളെ മന്ദരപർവ്വതത്തിലേക്ക് വരിക. ഞാൻ താങ്കളെ ഞങ്ങളുടെ പരീക്ഷണശാലയ്ക്കടുത്തുള്ള കാടുകളിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാം."

"ശരി." ശിവൻ ചെറുചിരിയോടെ പറഞ്ഞു "ഒരുപക്ഷേ, ഈ നീലകണ്ഠത്തിനെക്കുറിച്ച് ശരിയെന്നു തോന്നുന്ന ചില വിശദീകരണങ്ങളെ നൽകാൻ താങ്കളെ കഴിഞ്ഞേക്കും. അതോടൊപ്പം താങ്കളുടെ ചില ശാസ്ത്രീയ വൈദഗ്ദ്ധ്യങ്ങളെ കാണിച്ചുതരുവാനും സാധിക്കും."

ശിവനും ബൃഹസ്പതിയും ഉറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ആ സ്വകാര്യ തമാശ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാതെ പർവ്വതേശ്വരൻ അവരെ ഭവ്യതയോടെ നോക്കി.

"ഒരു കാര്യംകൂടി, ബൃഹസ്പതി." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "ഈ രാജകീയ യാത്രാസംഘത്തിൽ നിന്ന് സൈനികരെ വിട്ടുതരുവാൻ എനിക്കു കഴിയില്ല. അതുകൊണ്ട് ജൂലേശ്വരിനോട് താങ്കളെക്കൊപ്പം കുറച്ചു സൈനികരെ അയക്കുന്ന കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് ഞാൻ സംസാരിക്കാം."

"നന്ദി പർവ്വതേശ്വരൻ. എനിക്കൊരു കുഴപ്പവും സംഭവിക്കില്ലെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്. തീവ്രവാദികളെ എന്തുകൊണ്ട് എന്റെ കാര്യത്തിൽ താല്പര്യമെടുക്കണം."

"മോഹൻജോദാരോയിലിന്ന് അൻപതുകൊണ്ടുണ്ടായ ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ ഇന്നലെ തീവ്രവാദി ആക്രമണമുണ്ടായി." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ക്ഷേത്രം തകർത്ത് അവർ ബ്രാഹ്മണരെ കൊന്നുകളഞ്ഞു."

"മറ്റൊരാക്രമണം കൂടി" ശിവൻ ക്രുദ്ധനായി. "ഈ മാസത്തെ മൂന്നാമത്തെ ആക്രമണമാണിത്."

"അതെ." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു "അവർക്ക് കൂടുതൽ ധൈര്യം കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പതിവുപോലെ നമ്മുടെ സൈന്യം തിരിച്ചെത്തുമ്പോഴേക്കും അവർ രക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു."

ശിവൻ മുഷ്ടി ചുരുട്ടി. എങ്ങനെയാണീ തീവ്രവാദി ആക്രമണങ്ങളെ നേരിടേണ്ടതെന്ന് അവനറിഞ്ഞുകൂടാത്തതായിരുന്നു. അടുത്തതായി അവർ എവിടെയാണ് ആക്രമണം നടത്തുകയെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ അതിനുവേണ്ട തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്താൻ കഴിയില്ലായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ രാജ്യമായ സ്വദീപിനെ ആക്രമിക്കുക മാത്രമാണോ ഇതിനുള്ള ഒരേയൊരു പോംവഴി? ശിവന്റെ പ്രക്ഷുബ്ധമായ അന്തരംഗം മനസ്സിലായതുപോലെ ബൃഹസ്പതി ഒന്നും മിണ്ടാതിരുന്നു. അതിന് എളുപ്പവഴിയിലുള്ള മറുപടികളില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു.

ശിവനെ നോക്കി പർവ്വതേശ്വരൻ തുടർന്നു "താങ്കളുടെ യാത്രയ്ക്കുവേണ്ട തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്താൻ ഞാനെന്റെ ആളുകളെ നിർദ്ദേശം കൊടുക്കാം. വൈകുന്നേരത്തെ അത്താഴത്തിന് നമുക്ക് വീണ്ടും കാണാം. അവസാനം സതിക്ക് നമ്മോടൊപ്പം ചേരാൻ കഴിയുമെന്നാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്. നന്തിയോടും വീരഭദ്രനോടും നമ്മോടൊപ്പം ചേരണമെന്ന് ഞാൻ നിർദ്ദേശം നൽകാം. അവരുടെ കൂട്ട് താങ്കളെക്കിഷ്ടമാണെന്ന് എനിക്കറിയാം."

പർവ്വതേശ്വരന്റെ സ്വഭാവത്തിന് യോജിക്കാത്തതായ ആലോചനാരീതി കണ്ടപ്പോൾ ശിവൻ അല്പം പരിഭ്രമിച്ചു. "നന്ദി, പർവ്വതേശ്വരൻ. താങ്കളുടെ ദയവിനോട് എനിക്ക് നന്ദിയുണ്ട്. പക്ഷേ, നന്തിയും വീരഭദ്രനും കൃതികയും ഇന്ന് രാത്രി പൂജാക്കുഴൽ വാദനം കേൾക്കാൻ പോവുകയാണെന്നാണ് ഞാൻ കേട്ടത്. ആ വികൃതിയായ വീരഭദ്രന് കുറച്ച് ആഭരണങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടത്രേ. നന്തിയോടൊപ്പം നിൽക്കുമ്പോൾ വെറും ഒരപരിഷ്കൃതനെപ്പോലെ

തോന്നാതിരിക്കാൻ!”

പർവ്വതേശ്വരൻ ഭവ്യതയോടെ ചിരിച്ചു.

“പക്ഷേ, താങ്കളുമൊത്ത് ആഹാരം കഴിക്കുകയെന്നത് ആനന്ദകരമായ കാര്യമാണ്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“താങ്കള്ക്കു നന്ദി.” എഴുന്നേൽക്കുന്നതിനിടയിൽ പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. അല്പം നടന്നശേഷം അദ്ദേഹം തിരിഞ്ഞുനിന്നു. പിന്നെ തന്റെ സന്ദേഹത്തെ മറികടന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം മന്ത്രിച്ചു “ശിവൻ!”

“എന്താ?” ശിവൻ എഴുന്നേറ്റു.

“നമ്മള് ഈ കാര്യം സംസാരിച്ചിട്ടില്ലെന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്.” പർവ്വതേശ്വരൻ അസ്വസ്ഥതയോടെ പറഞ്ഞു. “എന്നാലും അഗ്നിപരീക്ഷയിൽ സതിയെ സഹായിച്ചതിന് ഞാൻ താങ്കളോട് കൃതജ്ഞത പറയുകയാണ്. താങ്കളുടെ വ്യക്തമായ ചിന്താപദ്ധതിയാണ് അവളെ വിജയത്തിലേക്കു നയിച്ചത്.”

“അല്ല, അല്ല.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “അവളുടെ ബുദ്ധിശക്തിയായിരുന്നു അതിനുള്ള കാരണം.”

“തീർച്ചയായും അതുതന്നെയായിരുന്നു.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, താങ്കളാണ് അവള്ക്ക് ആത്മവിശ്വാസവും ബുദ്ധിശക്തി പ്രയോഗിക്കുവാനുള്ള തന്ത്രവും പറഞ്ഞുകൊടുത്തത്. കർമ്മത്തിനുപരി ആരോടെങ്കിലും ഈ ലോകത്ത് എനിക്ക് അടുപ്പമുണ്ടെങ്കിൽ അത് സതിയോടാണ്. അവളെ സഹായിച്ചതിന് താങ്കളോടേനിക്കു നന്ദിയുണ്ട്.”

“നന്ദി.” ആ സംഭാഷണം നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി പർവ്വതേശ്വരനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാതിരിക്കുവാനുള്ള വിവേകം പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ മന്ദ്രഹസിച്ച്.

പർവ്വതേശ്വരൻ പുഞ്ചിരിയൂക്കി. കൈകൂപ്പി നമസ്തേ എന്നു കാണിച്ചു. രാജ്യത്താകമാനം പടർന്നുപിടിച്ചിരുന്ന നീലകണ്ഠജ്വരത്തിന് വിധേയനായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം ശിവനെ ബഹുമാനിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. പർവ്വതേശ്വരന്റെ ആദരവ് പിടിച്ചുപറ്റുകയെന്നത് ശിവൻ ആരംഭിക്കുവാൻ പോകുന്ന ഒരു ദീർഘയാത്രയുടെ തുടക്കമായിരുന്നു. ആ സർവ്വസൈന്യാധിപൻ പുറകോട്ടുതിരിഞ്ഞ് മുറിയിൽ നിന്നും ഇറങ്ങിപ്പോയി.

“അദ്ദേഹം മോശപ്പെട്ട ആളൊന്നുമല്ല.” മടങ്ങിപ്പോകുന്ന പർവ്വതേശ്വരനെ നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. “അദ്ദേഹം അല്പം പാരുഷ്യം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടാകാം. എന്നാൽ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളവരിൽവെച്ച് ഏറ്റവും സത്യസന്ധനായ സൂര്യവംശിയാണദ്ദേഹം. രാമദേവന്റെ ശരിയായ പിൻഗാമി. അദ്ദേഹം ക്ഷോഭംകൊണ്ട് പറയുന്നകാര്യങ്ങളേ കേട്ട് താങ്കള് അസ്വസ്ഥനായിട്ടില്ല എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.”

“ഇല്ല.” ശിവൻ പറഞ്ഞു “യഥാർത്ഥത്തിൽ പർവ്വതേശ്വരനെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് വലിയ മതിപ്പാണ്. ഞാൻ ആരുടെയെങ്കിലും ആദരവിനെ മൂല്യവത്തായിക്കാണുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദരവിനെയാണ്.”

ശിവന്റെ ഹൃദയവിശാലതയുടെ മറ്റൊരു ഉദാഹരണംകൂടി കാണുക ബൃഹസ്പതി മന്ദ്രഹസിച്ച്. ശിവന്റെ അടുത്തേക്ക് കുറച്ചുകൂടി കുനിഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “നിങ്ങള് നല്ലൊരു മനുഷ്യനാണ്.”

ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു.

“കഴിഞ്ഞതവണ താങ്കള് ഒരുകാര്യം ചോദിച്ചപ്പോള് ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല ശിവൻ.” ബൃഹസ്പതി തുടർന്നു “സത്യം പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ നീലകണ്ഠന്റെ ഐതിഹ്യത്തിൽ ഒരിക്കലും വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. ഇപ്പോഴുമില്ല.”

ശിവന്റെ പുഞ്ചിരി അല്പംകൂടി വികസിച്ചു.

“പക്ഷേ, ഞാൻ താങ്കളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ രാജ്യത്തെ ദോഷൈകളാർജ്ജതെ വലിച്ചുകുടിക്കുവാൻ ശേഷിയുള്ള ഒരേഒരാള് താങ്കള് മാത്രമാണ്. താങ്കളെ സഹായിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും. ഏതുവിധത്തിലായാലും അതു ചെയ്യും.”

“എനിക്ക് ഒരിക്കലും ലഭിക്കാതെ പോയ സഹോദരനാണു താങ്കള്. എനിക്കു സഹായമായി താങ്കളുടെ സാന്നിധ്യം മാത്രം മതി.”

അങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ തന്റെ സുഹൃത്തിനെ പുല്കി. ബൃഹസ്പതി ശിവൻ ഊഷ്മളമായ ആലിംഗനം തിരിച്ചുനല്കി. തന്റെ ശരീരത്തിലൂടെ പുതിയൊരു ഊർജ്ജം പ്രവഹിക്കുന്നപോലെ അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. താൻ ഒരിക്കലും സ്വന്തം ദൗത്യത്തിൽനിന്നു പിൻമാറുകയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. എന്തുവന്നാലും ശരി മെലുഹക്കുവേണ്ടി മാത്രമായിരുന്നില്ല അത്. ശിവനുകൂടി വേണ്ടിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഹൃത്തായ ശിവൻ.

സതിയുടെ അഗ്നിപരീക്ഷയ്ക്കുശേഷം മൂന്നാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോള് ഏഴുവാഹനങ്ങളടങ്ങുന്ന യാത്രാസംഘം കരാചാപയില്നിന്ന് പുറപ്പെട്ടു. ഒരു വ്യൂഹമായി മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയ ആ സംഘത്തില് പതിവുള്ള അഞ്ച് വാഹനങ്ങള്ക്കുപകരം ആറു വാഹനങ്ങള് വ്യാജമായിരുന്നു. മൂന്നാമത്തെ വാഹനത്തില് ശിവനും സതിയും പര്വ്വതേശ്വരനും ആയുര്വതിയും സഞ്ചരിച്ചു. പര്വ്വതേശ്വരന് ആദ്യമായിട്ടായിരുന്നു ശിവനോടൊപ്പം ഒരു വാഹനത്തില് സഞ്ചരിക്കുന്നത്. പ്രകൃതി ദൃശ്യങ്ങള് കാണാൻ കഴിയില്ലെന്ന കാരണം പറഞ്ഞ് കൃതിക കുതിരപ്പുറത്ത് സഞ്ചരിച്ചു. വീരഭദ്രനാകട്ടെ നന്തിയുടെ സൈനികവ്യൂഹത്തോടൊപ്പം കൃതികയോടൊത്ത് സഞ്ചരിക്കുന്നതില് ആഘാദം കൊണ്ടു.

കരാചാപയില്നിന്ന് കുറച്ചുദിവസം യാത്രചെയ്തുകഴിഞ്ഞപ്പോള് അവരുടെ വ്യൂഹത്തിനുനേരെ എതിര്വശത്തുനിന്നും വലിയൊരു സംഘം തിടുകപ്പെട്ടു വരുന്നതുകണ്ട് രാജകീയസംഘം യാത്ര നിര്ത്തിവെച്ചു. അതിനേക്കുറിച്ചന്വേഷിക്കുവാനായി പര്വ്വതേശ്വരന് വാഹനത്തില്നിന്നും പുറത്തേക്കിറങ്ങിച്ചെന്നു. വ്രകന് എന്നുപേരുള്ള ദളപതി പര്വ്വതേശ്വരനു മുന്നിലെത്തി. സൈനികചിട്ടയനുസരിച്ച് അയാള് അഭിവാദ്യംചെയ്തു.

“എന്താ കാര്യം?”

“പ്രഭോ, അവര് കുഞ്ച് എന്ന ഗ്രാമത്തില്നിന്നുള്ള അഭയാര്ത്ഥികളാണ്.” വ്രകന് പറഞ്ഞു. “ഒരു തീവ്രവാദി ആക്രമണത്തില്നിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടോടുകയാണവര്.”

“രക്ഷപ്പെടുകയോ!” അതിശയത്തോടെ പര്വ്വതേശ്വരന് ചോദിച്ചു. “ആക്രമണം ഇപ്പോഴും തുടരുന്നുണ്ടെന്നാണോ താങ്കള് കരുതുന്നത്?”

“അങ്ങനെയാണ് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്.” വ്രകന് പറഞ്ഞു. അയാളുടെ മുഖം പ്രകുബ്ധമായിരുന്നു.

“നാശം!” പര്വ്വതേശ്വരന് ശപിച്ചു. മെലുഹക്കാര്ക്കോ പര്വ്വതേശ്വരനോ ഇതുപോലൊരു അവസരം ലഭിച്ചിട്ടില്ല. ആയിരത്തി അഞ്ഞൂറോളം ഭടന്മാരുമായി തീവ്രവാദികള് ആക്രമണം നടത്തുന്ന സമയത്ത് കൃത്യമായി ആ സ്ഥലത്ത് എത്തിച്ചേരുക. എങ്കിലും പര്വ്വതേശ്വരന്റെ കൈകള് ബന്ധിതമായിരുന്നു. നീലകണ്ഠനേയും രാജകുമാരിയേയും സംരക്ഷിക്കുകയല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൗത്യവും

ഏറ്റെടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അനുവാദമില്ലായിരുന്നു.

“എന്തൊരു അസംബന്ധം” അദ്ദേഹം സ്വയം ആലോചിച്ചു. “ക്ഷത്രിയധർമ്മം പുലർത്തുന്നതിൽനിന്നും എന്റെ ഉത്തരവുകൾ തന്നെ എന്നെ തടയുന്നു!”

“പർവ്വതേശ്വരൻ, എന്താണു പ്രശ്നം?”

പർവ്വതേശ്വരൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ശിവൻ നേരെ പിന്നിൽ നിൽക്കുന്നതുകണ്ടു. നന്തിയും ആയുർവതിയും വാഹനത്തിൽനിന്ന് ഇറങ്ങുകയായിരുന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ മറുപടി പറയുന്നതിനുമുമ്പ് ഭയാനകമായ ഒരു ശബ്ദം ആ ശാന്തമായ കാനനപാതയെ ഭേദിച്ചു. ശിവൻ മുൻപൊരിക്കൽ കേട്ട ഒരു ശബ്ദമായിരുന്നു അത്. ദുഷ്ടലാക്ക് വിളംബരം ചെയ്യുന്നതായിരുന്നു ആ ശബ്ദം. ഉച്ചത്തിലുള്ള വ്യക്തമായ ശബ്ദം. അക്രമം തുടങ്ങാൻ പോവുകയാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതായിരുന്നു ആ ശബ്ദം. നാഗന്മാരുടെ ആക്രമണം ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു!

കുഞ്ച് യുദ്ധം

പതിനേഴ്

“അവരെവിടെയാണ്?” പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു.

“എന്റെ ഗ്രാമത്തിലാണ് അവരുള്ളത് പ്രഭോ.” പരിഭ്രാന്തനായ ആ ഗ്രാമമുഖ്യൻ പറഞ്ഞു. “ഇവിടെ നിന്നും കുറച്ചു ദൂരമേയുള്ളൂ. അഞ്ചുനാഗന്മാർ നയിക്കുന്ന അഞ്ഞൂറോളം വരുന്ന ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ. ഗ്രാമം വിട്ടുപോകുന്നതിനായി അവർ ഞങ്ങളുടെ അരമണിക്കൂർ തന്നു. പക്ഷേ, ക്ഷേത്രത്തിനകത്തെ ബ്രാഹ്മണന്മാരെ അവർ തടഞ്ഞുവെച്ചു.

തന്റെ രൂക്ഷമായ ക്രോധം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി പർവ്വതേശ്വരൻ മുഷ്ടി ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചു.

“ഞങ്ങളുടെ പണ്ഡിറ്റ്ജി നല്ല മനുഷ്യനാണ് പ്രഭോ.” ഗ്രാമമുഖ്യൻ പറഞ്ഞു. അയാളുടെ കണ്ണ് നിറഞ്ഞൊഴുകി. വ്രകൻ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്ന മട്ടിൽ ആ ഗ്രാമമുഖ്യന്റെ ചുമലിൽ കൈവെച്ചു. എന്നാൽ ആ പ്രവൃത്തി ഗ്രാമമുഖ്യനെ കൂടുതൽ സങ്കടപ്പെടുത്തി. ഗ്രാമത്തിലെ പൂജാരിയുടെ സ്ഥിതി എന്താണെന്നറിയാൻ കഴിയാതിരുന്നത് അയാളുടെ കുറ്റബോധം വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

“പണ്ഡിറ്റ്ജിക്കും മറ്റു ബ്രാഹ്മണർക്കുമൊപ്പം നിന്നുകൊണ്ട് യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ഞങ്ങളാഗ്രഹിച്ചു.” ഗ്രാമമുഖ്യൻ തേങ്ങി. “അവർ ദൈവത്തിന്റെ ആളുകളാണ്. ഒരു ആയുധം എങ്ങനെ പിടിക്കണമെന്നുപോലും അവർക്കറിയില്ല. ഈ കവർച്ചക്കാർക്കെതിരെ അവർക്കെങ്ങനെ യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സാധിക്കും?”

രോഷാകുലനായ വ്രകൻ ഗ്രാമമുഖ്യന്റെ ചുമലിൽ നിന്ന് കൈ മാറ്റി.

“പക്ഷേ, പണ്ഡിറ്റ്ജി ഞങ്ങളോട് പോകാൻ കല്പിച്ചു. സ്ത്രീകളേയും കുട്ടികളേയും കൊണ്ട് ഓടിപ്പോയ്ക്കൊള്ളാൻ പറഞ്ഞു. ബ്രഹ്മദേവൻ എഴുതിവെച്ച വിധിയെന്താണോ അത് താൻ അനുഭവിച്ചുകൊള്ളാമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പക്ഷേ, അവിടെനിന്ന് ശരിക്കും രക്ഷപ്പെടുത്തപ്പെടേണ്ടവർ അവരാണ്.”

പർവ്വതേശ്വരന്റെ നഖം തൊലിയിൽ ആഴ്ന്നിറങ്ങി. ഭീരുക്കളായ ചന്ദ്രവംശികളെ തിരികെ പോരാടാൻ ശേഷിയുള്ള ക്ഷത്രിയന്മാരെ ആക്രമിക്കുന്നതിനു പകരം നിരായുധരായ പ്രതിരോധം തീർക്കാനറിയാത്ത ബ്രാഹ്മണരെ ആക്രമിച്ചുവെന്നു കേട്ടപ്പോള് പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖം വിവർണ്ണമായി. തനിക്ക് യാതൊന്നും ചെയ്യാൻ പറ്റാത്ത ഒരു അവസ്ഥയിൽ എത്തിപ്പെട്ടതിൽ അദ്ദേഹം അസ്വസ്ഥനായി. തന്റെതന്നെ ഉത്തരവുകളെ അവഗണിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹിയുടെ ഒരു ഭാഗം ആഗ്രഹിച്ചു. പക്ഷേ, നിയമം ലംഘിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ആഗ്രഹമില്ലായിരുന്നു.

ഈ അസംബന്ധം അവസാനിപ്പിച്ചു മതിയാവൂ!

ഏത് ശബ്ദമാണ് തന്റെ ചിന്തകളിൽ തട്ടി പ്രതിധ്വനിക്കുന്നതെന്നറിയാനായി

അദ്ദേഹം മുഖമുയർത്തി. ശിവന്റെ മുഖഭാവം ഒരുനിമിഷനേരത്തേക്കെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലുകളെ വിറപ്പിച്ചു. നീലകണ്ഠന്റെ മുഖത്തെ ക്ഷോഭം കണ്ടാല് ദേവന്മാര് പോലും ഒരു നിമിഷനേരത്തേക്ക് നടുങ്ങി നിശ്ചലരായിപ്പോകും.

“ഞങ്ങളു് നല്ല ആളുകളാണ്.” ശിവന് ക്രുദ്ധനായി. “ഞങ്ങളു് പേടിച്ചുരണ്ടു കോഴികളൊന്നുമല്ല, തിരിഞ്ഞൊടാൻ! ആ തീവ്രവാദികളായിരിക്കും ഇനി തിരിഞ്ഞൊടുന്നത്. അവരായിരിക്കും ഇനി സൂര്യവംശികളുടെ ക്രോധം അനുഭവിച്ചറിയാൻ പോകുന്നത്!”

ഗ്രാമമുഖ്യന്റെ പുറകില്നിന്നിരുന്ന ഒരു ഗ്രാമീണന് പറഞ്ഞു “പക്ഷേ അവര് തീവ്രവാദികളാണ്! നമുക്കവരെ തോല്പിക്കാനാവില്ല. പണ്ഡിറ്റ്ജിക്ക് അതറിയാം. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം ഞങ്ങളോട് രക്ഷപ്പെട്ടുകൊള്ളാൻ പറഞ്ഞത്.”

“പക്ഷേ, ഞങ്ങളുടെ ഭാഗത്ത് ആയിരത്തി അഞ്ഞൂറ് പടയാളികളുണ്ട്.” ഭീരുത്വമാർന്ന ആ പ്രകടനം കണ്ട് ദേഷ്യംപൂണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു. “പിന്നെ നിങ്ങളു് അഞ്ഞൂറ്പേരുണ്ട്. അവരുടെ നാലിരട്ടി എണ്ണം. നമുക്കവരെ തകർക്കാൻ കഴിയും. അവരെ എന്നും ഓർമ്മിക്കാവുന്ന വിധത്തിലുള്ള ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കണം.”

ഗ്രാമമുഖ്യന് തന്റെ ന്യായവാദങ്ങളു് നിരത്തി. “പക്ഷേ, അവരുടെ ഭാഗത്ത് നാഗന്മാരുണ്ട്. അമാനുഷശക്തിയുള്ള അവര് രക്തദാഹികളായ കൊലയാളികളാണ്! അത്തരം ദുഷ്ടന്മാർക്കെതിരെ നമുക്കെന്തു സാധ്യതയാണുള്ളത്?”

അന്ധവിശ്വാസത്തെ മറികടക്കുവാൻ അതിലുമേറെ ശക്തിയുള്ള മറ്റൊരു വിശ്വാസത്തിനേ സാധിക്കൂ എന്ന് തിരിച്ചറിയുവാനുള്ള മനസ്സാന്നിദ്ധ്യം ശിവനുണ്ടായിരുന്നു. അവന് വണ്ടിയുടെ ചവിട്ടുപടിയില് കയറിനിന്നു. ഗ്രാമീണര് അവനെത്തന്നെ നോക്കി. തന്റെ കഴുത്ത് മുടിക്കെട്ടിയിരുന്ന തുണി അവന് അഴിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇനി അവനതിന്റെ ആവശ്യമില്ല.

“ഞാൻ നീലകണ്ഠനാണ്!”

ദുഷ്ടസംഹാരകനെകണ്ട സൈനികരെല്ലാവരും വിസ്മയിച്ച് എഴുന്നേറ്റു നിന്നു. അവന് തന്റെ യഥാർത്ഥ നിയോഗം സ്വീകരിച്ചത് കണ്ടപ്പോള് അവര് ആഘോദഭരിതരായി. നീലകണ്ഠന്റെ ആഗമനത്തെക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തവര് ആ ജീവിക്കുന്ന ഇതിഹാസത്തെ നേരില്കണ്ടപ്പോള് വിസ്മയിച്ചുപോയി.

“ഞാനീ തീവ്രവാദികളുമായി പോരാടാൻ പോവുകയാണ്.” ശിവന് ഗർജ്ജിച്ചു. “പേടിച്ചോടാൻ തയ്യാറല്ലെന്ന് അവരെ കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ പോവുകയാണ് ഞങ്ങളു്. നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്ന വേദന അവരെ അനുഭവിപ്പിക്കുവാൻ പോവുകയാണ് ഞാൻ. മെലുപ എന്ന രാജ്യം അവരുടെ ആക്രമണത്തിനുമുന്നില് ചുരുണ്ടുകൂടി ഒതുങ്ങുകയില്ലെന്ന് അവരെ കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ പോവുകയാണ് ഞാൻ. അവർക്കിഷ്ടമുള്ളപോലെ അവര് ചെയ്യട്ടെ.”

ശിവന്റെ മുന്നില് കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞതുപോലെ നിന്നിരുന്ന ആ മനുഷ്യരിലൂടെ ശുദ്ധമായ ഊർജ്ജം ഒഴുകി. അതവരുടെ നട്ടെല്ല് നിവർത്തി. ആത്മാവിന് പ്രചോദനമേകി.

“ആരൊക്കെയാണ് എന്റെ കൂടെ വരുന്നത്?”

“ഞാൻ.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. തന്നെ ശ്വാസംമുട്ടിച്ചിരുന്ന കെട്ടുപാടുകളു് ശിവന്റെ പ്രഖ്യാപനം കേട്ടപ്പോള് അഴിഞ്ഞുവീഴുന്നതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി.

“ഞാൻ.” സതിയും നന്തിയും വീരഭദ്രനും വ്രകനും അതേറ്റുപറഞ്ഞു.

“ഞാനും.” അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഓരോ മനുഷ്യജീവിയും അതേറ്റു പിടിച്ചു.

ഭയചകിതരായി അവിടെ നിന്നിരുന്ന ഗ്രാമീണരും സൈനികരും അഭിമാനികളായ സൈന്യമായി മാറി. സൈനികര് വാള് ഊരിപ്പിടിച്ചു.

സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന ആയുധശാലയിൽനിന്ന് ആ ഗ്രാമീണർ തങ്ങളു്ക്ക് കിട്ടാവുന്ന ആയുധങ്ങളു് കൈയിലെടുത്തു.

“ഇനി കുഞ്ചിലേക്ക്.” ഒരു കുതിരപ്പുറത്തു് ചാടിക്കയറി മുന്നോട്ടു കുതിക്കവേ ശിവൻ അട്ടഹസിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരനും സതിയും രഥങ്ങളിൽനിന്ന് കുതിരകളെ അഴിച്ച് അവയ്ക്കുമുകളിൽ ചാടിക്കയറി ശിവന്റെ പിന്നാലെ പാഞ്ഞു. നാഗന്മാരുടെ ശംഖനാദത്തേക്കാളു് ഉച്ചത്തിലുള്ള ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു കൊണ്ടു് സൂര്യവംശികളു് അവർക്കുപിന്നാലെ കുതിച്ചു. കുഞ്ചിലെത്തിയപ്പോളു് അവിടെ കണ്ട ഭീകരമായ കാഴ്ച അവരെ വല്ലാതെ സ്പർശിച്ചു. മറ്റ് ഭാഗങ്ങളൊക്കെ വിട്ടു് ചന്ദ്രവംശികളു് മെലുഹൻ ജനതയെ ഏറ്റവുമധികം ദുഃഖിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രദേശമാണു് ആക്രമിച്ചതു് - അഭിവന്ദ്യമായ ആ ക്ഷേത്രത്തെ. ആ ശ്രീകോവിലിനുചുറ്റും ബ്രാഹ്മണരുടെ ശിരസ്സുറ്റ ശരീരങ്ങളു് ചിതറിക്കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ കൂട്ടക്കൊല ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ആ ക്ഷേത്രം തകർത്തു് തീവെച്ചിരുന്നു. ഭയാനകമായ ആ ദൃശ്യം സൂര്യവംശികളെ പ്രകോപിതരാക്കി. വിറളിപിടിച്ച കാളക്കുറ്റന്മാരെപ്പോലെ അവർ മുന്നോട്ടു പാഞ്ഞു. ചന്ദ്രവംശികളു് യാതൊരു അവസരവും ലഭിച്ചില്ല. അവർ എണ്ണത്തിൽ കുറവായിരുന്നു. അവൻ നിഷ്പ്രഭരാക്കപ്പെട്ടു. പെട്ടെന്നുതന്നെ അവർക്കു നിലതെറ്റി. ചന്ദ്രവംശികളു് തിരിഞ്ഞൊടിയപ്പോഴും അഞ്ചു് നാഗന്മാർ പൊരുതിനിന്നു. പ്രതികൂലമായ ആ സാഹചര്യത്തിലും അസാധാരണമായ നിശ്ചയദാർഢ്യത്തോടെ ആ നാഗന്മാർ അഭിമാനികളായി സൂര്യവംശികളെ രൂക്ഷമായി ചെറുത്തുനിന്നു.

ഏതോ ബാധയേറ്റതുപോലെയാണു് പർവ്വതേശ്വരൻ പൊരുതിയതു്. ആ സർവ്വസൈന്യാധിപന്റെ പോരാട്ടവീര്യം മുമ്പൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ശിവൻ ഇപ്പോളു് അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ധൈര്യവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും കണ്ടു് വിസ്മയിച്ചുപോയി. നാഗന്മാരാണ് വിജയത്തിനുള്ള താക്കോൽ ഘടകമെന്നു് ശിവനെപ്പോലെ പർവ്വതേശ്വരനും അറിയാമായിരുന്നു. നാഗന്മാർ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോളു് സൂര്യവംശികളു്ക്കൊരു ഭീഷണിയും ചന്ദ്രവംശികളു്ക്ക് പ്രചോദനവുമാണു്. ചിത്തക്ഷോഭം പൂണ്ട ആക്രമണോത്സുകതയോടെ അദ്ദേഹം നാഗന്മാരിലൊരുത്തനെ ആക്രമിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരന്റെ ആക്രമണത്തെ നാഗൻ പരിചയുപയോഗിച്ച് തട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു. വാളുകൊണ്ടു് പർവ്വതേശ്വരന്റെ തോളിൽ വെട്ടുവാൻ അയാളു് ശ്രമിച്ചു. എന്നാലു് പർവ്വതേശ്വരൻ തന്റെ ഇടതുഭാഗം ഗുഹ്യലക്ഷ്യം വെച്ചു തുറന്നിട്ടതായിരുന്നു എന്നകാര്യം ആ നാഗൻ അറിയില്ലായിരുന്നു. ആ വെട്ടിൽനിന്നും ഒഴിഞ്ഞുമാറുവാനായി പർവ്വതേശ്വരൻ മറുവശത്തേക്കു് ചെരിഞ്ഞുമാറിക്കൊണ്ടു് പരിച ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. അന്നേരംതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ പുറകിലുണ്ടായിരുന്ന ഉറയിൽനിന്നും ഒരു കത്തി വലിച്ചുരി നാഗന്റെ വലതു ചുമലിനു നേരെ അതു് ചൂഴറ്റി. കത്തി വല്ലാതെ ആഴ്ന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു് നാഗന്റെ നിലവിളി കേട്ടപ്പോളു് പർവ്വതേശ്വരനു മനസ്സിലായി.

പരിക്കേറ്റ നാഗൻ ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരനെ വിസ്മയിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അയാളു് തന്റെ വാളു് ചൂഴറ്റി വീശി- അപ്പോഴും കത്തി ചുമലിൽ ആഴ്ന്നിരിക്കുകയായിരുന്നു - അതോടെ വേദന സഹിക്കാനാവാതെ അയാളു് അമറി. നാഗന്റെ ബലഹീനമായ വെട്ടു് പർവ്വതേശ്വരൻ പരിചകൊണ്ടു് തടുത്തു. വാളു് കൊണ്ടു് വീശി വെട്ടിയെങ്കിലും നാഗൻ തല്ക്ഷണം അതു് തട്ടിയകറ്റി. ഇടത്തോട്ടു് വെട്ടിമാറി പർവ്വതേശ്വരൻ പരിച നാഗന്റെ ചുമലിൽ തറച്ചിരുന്ന കത്തിയിൽ ആഞ്ഞു് അമർത്തി. കത്തി തോളെല്ലാം തകർത്തു് ആഴ്ന്നിറങ്ങി. വേദനകൊണ്ടു് പല്ലിളിച്ച് നാഗൻ മലർന്നടിച്ചുവീണു. ഇങ്ങനെയൊരു

അവസരത്തിനാണ് പർവ്വതേശ്വരൻ കാത്തിരുന്നത്. നാഗന്റെ ഹൃദയത്തിലൂടെ യാതൊരു അറപ്പുമില്ലാതെ പർവ്വതേശ്വരൻ വാള് ചുഴറ്റിയിറക്കി. വധം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി പർവ്വതേശ്വരൻ വാള് കൂടുതൽ ആഴത്തിലേക്ക് തള്ളിയിറക്കി. നാഗൻ അനക്കമേറ്റ് വീണു.

നാഗന്മാരുടെ മുഖം കാണാനുള്ള മെലുഹൻ കൗതുകത്തിലിനിന്ന് പർവ്വതേശ്വരനും വിമുക്തനല്ലായിരുന്നു. മുട്ടുകുത്തിയിരുന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം നാഗന്റെ മുഖപടം വലിച്ചു കീറിയപ്പോള് ഭയചകിതമാക്കും വിധമുള്ള ഒരു മുഖമാണ് പ്രത്യക്ഷമായത്. നാഗന്റെ മുക്ക് ശരിക്കും എല്ലുതന്നെയായിരുന്നു. ഒരു പക്ഷിയുടെ കൊക്ക് പോലെ അത് വളർന്നിരുന്നു. ചെവികള് അവജ്ഞയുണ്ടാക്കും വിധം വലുതായിരുന്നു. ചുണ്ട് വികൃതമായിരുന്നു. മനുഷ്യരൂപമുള്ള ഒരു കഴുകനെപ്പോലെയായിരുന്നു ആ നാഗൻ. കഴിവുറ്റ എതിരാളിയെ വധിച്ചു കഴിയുമ്പോള് ഏത് മെലുഹൻ സൈനികനും ചെയ്യാനുള്ളതുപോലെ പർവ്വതേശ്വരനും പറഞ്ഞു "വീരയോദ്ധാവേ, പരലോകത്തേക്കുള്ള യാത്ര സുഖമായിരിക്കട്ടെ."

നാഗന്മാരില് ഒരുത്തന് അവസാനിച്ചെങ്കിലും ഇനിയും നാലെണ്ണം ബാക്കിയുണ്ടെന്ന് അവിടെനിന്ന് എഴുന്നേല്ക്കുമ്പോള് പർവ്വതേശ്വരൻ ചിന്തിച്ചു. കുറച്ചപ്പുറത്തായി ശിവൻ ഭീമാകാരനായ ഒരു നാഗനെ കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നത് പർവ്വതേശ്വരൻ കണ്ടു. ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും പരസ്പരം നോക്കി തല കുലുക്കി. ശിവൻ പർവ്വതേശ്വരന്റെ പിൻഭാഗത്തേക്ക് കൈ ചൂണ്ടി. അഞ്ച് സൂര്യവംശികളുമായി ഭയങ്കരനായ ഒരു നാഗൻ ഒറ്റയ്ക്ക് പോരാടുന്നത് പർവ്വതേശ്വരൻ പുറകിലേക്കു തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോള് കണ്ടു. അദ്ദേഹം ശിവനെ നോക്കി തലയാട്ടി. ശിവൻ മറ്റൊരു നാഗന്റെ നേരെ പാഞ്ഞടുത്തപ്പോള് പർവ്വതേശ്വരൻ തനിക്കായി നീക്കിവെച്ച നാഗന്റെ നേര്ക്ക് നീങ്ങി.

ഒരു സൂര്യവംശി പോരാളിയെ വധിച്ച നാഗനു നേര്ക്ക് ശിവൻ കുതിച്ചു പാഞ്ഞു. ഉച്ചത്തിലേക്കു കുതിച്ചുപൊങ്ങിയ ശിവൻ എതിരാളിയുടെ വെട്ട് തടയുന്നതിനായി പരിച ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. ശിവനില് നിന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ആക്രമണം - പഴഞ്ചന് ശൈലിയില് മുകളിലിന്ന് താഴേക്കുള്ള വീശിവെട്ട് - തടുക്കുവാനായി നാഗൻ പരിച ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. എന്നാല് ശിവൻ സമർത്ഥമായി പരിച ഒഴിച്ച് ഒരു വശത്തുകൂടെ തന്റെ വാള് കൊണ്ട് നാഗന്റെ കൈയില്വെട്ടി. നാഗൻ അലറിക്കൊണ്ട് മലർന്നു വീണു. ശിവൻ ഭയങ്കരനായ ഒരേതിരാളിയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന നാഗൻ പരിച ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നു.

ഭയരഹിതനായ നാഗന്റെ നേരെ ശിവൻ കടുത്ത ആക്രമണമഴിച്ചുവിട്ടു. മറ്റൊരു നാഗൻ അപ്പുറത്ത് നില്ക്കുന്ന കാര്യം ശിവൻ കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. തങ്ങളുടെ ആക്രമണം പുറകോട്ടു വലിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് അയാള്ക്ക് മനസ്സിലായിരുന്നു. അല്പസമയത്തിനകം നാഗന്മാർക്കും ചന്ദ്രവംശികള്ക്കും പിന്തിരിഞ്ഞോടേണ്ടിവരും. ആദ്യത്തെ പരാജിതമായ ആക്രമണത്തിന്റെ പഴിയും അപമാനവും താന് നേരിടേണ്ടിവരുമെന്ന് ആ നാഗൻ മനസ്സിലായി. ശിവനാണ് ആ പ്രത്യാക്രമണം നയിക്കുന്നതെന്ന് ആ നാഗൻ മനസ്സിലായി. ഭാവിദൗത്യങ്ങള് വിജയിപ്പിക്കണമെങ്കില് ശിവനെ നശിപ്പിക്കണം. നാഗൻ തന്റെ വില്ലുകുലച്ചു.

ശിവനതൊന്നും അറിയുന്നില്ലായിരുന്നു. അവൻ വാള് നാഗന്റെ വയറ്റിലേക്ക് അല്പം തള്ളിക്കയറ്റി. നാഗൻ രുക്ഷമായി പോരാടിക്കൊണ്ട് പരിച മലർത്തിപ്പിടിച്ചു. ശിവനെ വെട്ടിമുറിക്കുവാനായി നാഗൻ വാള്വീശിനോക്കിയെങ്കിലും ശിവൻ പരിച കൃത്യമായി പിടിച്ചിരുന്നു. നാഗന്റെ വെട്ടുകള് തടുത്തതോടൊപ്പം ശിവൻ ആക്രമണം തുടർന്നുകൊണ്ട് വാള് കൂടുതൽ കൂടുതൽ കുത്തിക്കയറ്റി.

അല്ലനിമിഷങ്ങളാകകം നാഗന്റെ ആത്മൻ അവന്റെ ശരീരത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു. അവന്റെ ശരീരം ചോരയിൽ മുങ്ങിയിരുന്നു. മലർന്നു കിടക്കുന്ന നാഗനെ ശിവൻ അല്പം ഭയത്തോടെ നിരീക്ഷിച്ചു.

ഇവർ ദുഷ്ടന്മാരായിരിക്കാം. പക്ഷേ, ഭയമെന്തെന്നറിയാത്ത പോരാളികളാണ്.

ശിവൻ ഇടതുഭാഗത്തേക്കു നോക്കിയപ്പോള് തനിക്ക് കിട്ടിയ നാഗനെ പർവ്വതേശ്വരനും അവസാനിപ്പിച്ചതായി കണ്ടെത്തി. അവസാനത്തെ നാഗനെ കണ്ടുപിടിക്കാനായി ശിവൻ ചുറ്റുഭാഗത്തേക്കും സാവധാനം തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അപ്പോള് യുക്തിക്കുമപ്പുറം താൻ സ്നേഹിച്ചിരുന്ന ഒരാളുടെ ഉച്ചത്തിലുള്ള ശബ്ദം അവന് കേട്ടു.

“ശി - വാ”

വലത്തോട്ടു തിരിഞ്ഞപ്പോള് സതി തനിക്കുനേരെ പാഞ്ഞടുക്കുന്നത് ശിവന് കണ്ടു. അവളെ ആരെങ്കിലും പിന്തുടരുന്നുണ്ടോ എന്നറിയാന് ശിവന് അവളുടെ പിന്നിലേക്കു നോക്കി. ആരുമില്ലായിരുന്നു. അവന് നെറ്റിച്ചുളിച്ചു. അവന് പ്രതികരിക്കാന് കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് സതി അവന്റെ നേര്ക്കു കുതിച്ചു ചാടി. കൃത്യമായും സമയബന്ധിതമായ, സമയോചിതമായ ഒരു ചാട്ടം.

കുറച്ചപ്പുറത്ത് മാറിനിന്നിരുന്ന നാഗന് അഗ്നിബാണം എയ്തിരുന്നു. അവരുടെ വർഗ്ഗക്കാര് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ഐതിഹാസികമായ ആയുധമായിരുന്നു അത്. അതിലുള്ള വിഷം അതേല്ക്കുന്നയാളിന്റെ ശരീരത്തിനുള്ളില് കയറി സാവധാനം ശരീരത്തെ എരിച്ചെരിച്ചു നശിപ്പിക്കുന്നു. നിരവധി ജന്മങ്ങളോളം അതിന്റെ മുറിവ് ഉണ്ടാകുമെന്നതാണ് അതിന്റെ സവിശേഷത. ആ അസ്ത്രം അയച്ചിരുന്നത് ശിവന്റെ കഴുത്തിനെ ലക്ഷ്യംവെച്ചായിരുന്നു. ഒരു തടസ്സവുമില്ലാതെ കൃത്യമായി അത് ആ മാരകമായ ദൗത്യം നിർവ്വഹിച്ചുകൊള്ളും. എങ്കിലും ആ അസ്ത്രത്തെ തടയുവാനായി ആരെങ്കിലും അതിനിടയിലേക്കു കയറിവരുമെന്ന് ആ നാഗന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു.

ശിവന്റെ മുന്നിലേക്കു കുതിക്കുന്നതിനിടയില് വായുവിലുവെച്ച് സതി ശരീരമൊന്നു വളച്ചു. അസ്ത്രം അവളുടെ നെഞ്ചിലേക്ക് വന്യമായ ശക്തിയോടെ ആഴ്ന്നിറങ്ങി. അതോടെ വായുവിലു ഉയർന്നുപൊങ്ങിയ ശരീരം പുറകിലേക്കു മലച്ചു. ശിവന്റെ ഇടതുഭാഗത്തായി സതി അനക്കമേറ്റ് വീണു. കമഴ്ന്ന് വീണ സതിയുടെ ശരീരത്തിനു നേര്ക്ക് ശിവന് തുറിച്ചു നോക്കി. അവന്റെ ഹൃദയം തകർന്നുപോയിരുന്നു.

ദുഷ്ടസംഹാരകന് ക്രോധം മൂലം ഗർജ്ജിച്ചു. ഭ്രാന്തുപിടിച്ച ഒരു കാട്ടാനയെപ്പോലെ അവനാ നാഗനുനേരെ വാളുയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് പാഞ്ഞു. കുതിച്ചുപാഞ്ഞുവരുന്ന ക്രൂദ്ധനായ നീലകണ്ഠനെക്കണ്ട് നാഗന്റെ കാല് വിറച്ചു. എന്നാല് തന്റെ കഴിവുകാണിക്കുവാനായി അവന് പോരാടി. തല്ക്ഷണം അവന് ആവനാഴിയില്നിന്നു മറ്റൊരു അസ്ത്രമെടുത്തു തൊടുത്തു. അതിനെ തട്ടിത്തെറിപ്പിക്കുവാനായി വാള് വീശുന്നതിനിടയില് ശിവന്റെ കുതിപ്പിന്റെ വേഗം കുറഞ്ഞു. വല്ലാതെ ഭയന്നുപോയ നാഗന് മറ്റൊരു അസ്ത്രം തൊടുത്തു. ഒരിക്കല്ക്കൂടി വാള് വീശി ശിവന് അത് തട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു. അതോടെ ശിവന്റെ കുതിപ്പിന്റെ വേഗത കുടി. മറ്റൊരു അസ്ത്രം എടുക്കാനായി നാഗന് പുറകിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. പക്ഷേ, അപ്പോഴേക്കും വൈകിപ്പോയിരുന്നു. ഭയങ്കരമായ ഒരട്ടഹാസത്തോടെ ശിവന് നാഗന്റെ മുകളിലേക്കു കുതിച്ചു. ഒരൊറ്റവെട്ടിന് ശിവന് നാഗന്റെ തലയറുത്തു. തലത്തെറിച്ചുപോയതോടെ നാഗന്റെ ശരീരം ഒരു കുമ്പാരമായി താഴേക്കു കുതിച്ചു. അപ്പോഴും ഹൃദയം

സ്വപ്നിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ മുറിഞ്ഞ കഴുത്തിൽനിന്നും രക്തം പുറത്തേക്കു ചീറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

നീലകണ്ഠന്റെ പ്രതികാരം ശമിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. അലറിക്കൊണ്ട് ശിവൻ ആ നാഗന്റെ നിശ്ചലശരീരത്തെ വെട്ടിനുറുക്കി കഷണങ്ങളാക്കി. ക്രോധഭരിതമായ ശിവന്റെ മനസ്സിനകത്തേക്ക് യുക്തിയോ ബോധമോ കടന്നുചെല്ലുന്നില്ലായിരുന്നു. നേർത്ത, പരിക്കേറ്റതുമൂലം അമർത്തിപ്പിടിച്ച ശബ്ദം ആ യുദ്ധത്തിന്റെ കോലാഹലത്തിനിടക്ക് കേൾക്കുക ബുദ്ധിമുട്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ അവൻ അവളുടെ വിളികേട്ടു.

“ശിവാ....”

തല അല്പം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അല്പം അകലെയായി സതി കിടക്കുന്നത് അവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോള് കണ്ടു.

“സതീ...!”

അവളുടെ അടുത്തേക്കു കുതിക്കുന്നതിനിടയിൽ അവൻ അലറി. “പർവ്വതേശ്വരൻ, ആയുർവതിയെ വിളിക്കൂ! സതി വീണിരിക്കുന്നു.”

സതിയുടെ മുറിവേറ്റശരീരം ആയുർവതി കണ്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശികള് അതിവേഗം തിരിഞ്ഞോടി. ആയുർവതി സതിയുടെ സമീപത്തേക്കോടി. ശിവന്റെ വിളി കേട്ടതോടെ പർവ്വതേശ്വരനും അങ്ങോട്ടു പാഞ്ഞു. ശിവനാണ് ആദ്യം അവളുടെ അടുത്തെത്തിയത്. അനക്കമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും അവള്ക്ക് ജീവനുണ്ടായിരുന്നു. അസ്ത്രം അവളുടെ ഇടത്തേ ശ്വാസകോശത്തിൽ തറച്ചിരുന്നതിനാൽ അതാകെ രക്തം കൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരുന്നു. അതു മൂലം അവള് വല്ലാതെ കിതച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വായിൽനിന്നും രക്തം ചാടിയിരുന്നതുമൂലം അവള്ക്ക് സംസാരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ അവള് ശിവനെ നോക്കി. അവളുടെ മുഖത്തപ്പോള് അപരിചിതമായ വിശ്രാന്തിയുടെ പുഞ്ചിരി കളിയാടി. എന്തോ പറയാനെന്നപോലെ അവള് വായ് ഇടക്കിടെ തുറന്നു. ശിവൻ അവളെ എടുക്കണമെന്ന് വല്ലാത്ത ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അവൻ തന്റെ കണ്ണീരടക്കുവാനായിട്ടുള്ള കടുത്ത ശ്രമത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

“ബ്രഹ്മദേവാ!” സതിയുടെ അടുത്തെത്തിച്ചേർന്ന ആയുർവതി ആ അസ്ത്രം തിരിച്ചറിഞ്ഞപ്പോള് നിലവിളിച്ചു. “മസ്ത്രക്! ധ്രുവിണി! വേഗം ഒരു മഞ്ചല് കൊണ്ടുവരൂ!”

പർവ്വതേശ്വരനും ആയുർവതിയും മസ്ത്രകും ധ്രുവിണിയും ചേർന്ന് സതിയെ ആ ഗ്രാമത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വീടിനകത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി. ശിവൻ അവരുടെ തൊട്ടുപുറകെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആയുർവതിയുടെ മറ്റുള്ള സഹായികള് ആ കുടില് വൃത്തിയാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ശസ്ത്രക്രിയക്കുവേണ്ട ഉപകരണങ്ങള് സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയുമായിരുന്നു.

“പ്രഭോ അങ്ങ് പുറത്ത് കാത്തിരുന്നാല് മതി.” കൈ ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് ആയുർവതി പറഞ്ഞു.

ശിവൻ ആയുർവതിയോടൊപ്പം ആ കുടിലിലേക്കു കടക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് പർവ്വതേശ്വരൻ അവന്റെ ചുമലില് തൊട്ടുകൊണ്ട് അതില്നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിച്ചു. “ആയുർവതി ലോകത്തിലേക്കും മികച്ച ചികിത്സകയാണ് ശിവൻ. അവളെ അവളുടെ ജോലി ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കൂ.”

ശിവൻ പർവ്വതേശ്വരനെ നോക്കി. തന്റെ വികാരങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുകയെന്ന ജോലി അഭിനന്ദനാർഹമായി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. എന്നാല് പർവ്വതേശ്വരന്റെ കണ്ണുകളിലേക്ക് ഒരുവട്ടം നോക്കിയപ്പോള് തന്നെ തന്നെപ്പോലെ അദ്ദേഹവും സതിയെക്കുറിച്ചൊർത്തു ദുഃഖിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ശിവനു

മനസ്സിലായി. ഒരുപക്ഷേ, സതിയുടെ അഗ്നിപരീക്ഷയ്ക്കു മുൻപുണ്ടായിരുന്ന ഉല്ക്കണ്ഠയേക്കാള് വളരെയധികം. പെട്ടെന്ന് ഒരു ചിന്ത ശിവന്റെ മനസ്സിലേക്ക് കടന്നുവന്നു. അവന് തിരിഞ്ഞ് അതിവേഗം ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള നാഗന്റെ മൃതശരീരത്തിനു നേര്ക്ക് കുതിച്ചു. കുനിഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ട് അവന് ആ ശരീരത്തിന്റെ വലതുകൈത്തണ്ട പരിശോധിച്ചു. അവിടെ യാതൊന്നും കാണാന് കഴിയാത്തതിനാല് അവന് മറ്റൊരു നാഗന്റെ ശവത്തിനടുത്തേക്കു നടന്നു.

അതേസമയം പര്വ്വതേശ്വരന് തന്റെ അസ്വസ്ഥമായ മനസ്സിനെ നിയന്ത്രണത്തിലൊതുക്കിയെടുത്തശേഷം അടുത്ത കര്ത്തവ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കാന് തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം വ്രതമെടുത്തുവിലിട്ടുകൊണ്ട് നിര്ദ്ദേശിച്ചു. "യുദ്ധത്തടവുകാര്ക്ക് കാവലേര്പ്പെടുത്തുക. ചന്ദ്രവംശികളടക്കം പരിഭ്രമപ്പെട്ട സൈനികര്ക്ക് ചികിത്സ നല്കുവാന് വൈദ്യസഹായം ഏര്പ്പാടു ചെയ്യുക."

"പരിഭ്രമപ്പെട്ട ചന്ദ്രവംശികള് വിഷം കുഴിച്ചു, പ്രഭോ." വ്രതന് പറഞ്ഞു. "ജീവനോടെ പിടിക്കപ്പെടാന് അവര് ഒരിക്കലും ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെന്ന് അങ്ങേക്കറിയാമല്ലോ."

അയാളുടെ വിശദീകരണം കേള്ക്കാന് താല്പര്യമില്ലെന്ന് മുന്നറിയിപ്പ് നല്കുംവിധം പര്വ്വതേശ്വരന് വ്രതനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. വ്രതന് താന് പറഞ്ഞ ജോലി ചെയ്താല്മാത്രം മതി എന്നായിരുന്നു അതിന്റെ അര്ത്ഥം.

"ശരി പ്രഭോ." പര്വ്വതേശ്വരന്റെ നിശ്ശബ്ദമായ ഉത്തരവ് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് വ്രതന് പറഞ്ഞു.

"പ്രത്യാക്രമണത്തിന്റെ ഒരു വ്യൂഹം ചമയ്ക്കണം." പര്വ്വതേശ്വരന് തുടര്ന്നു. അപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് സതിയുടെ അവസ്ഥയെന്നൊന്നിടത്തുനിന്നുള്ള ഉല്ക്കണ്ഠയിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോയിരുന്നു. "പിന്നെ..."

തന്റെ മേധാവിയുടെ സന്ദേശംകണ്ട് അതിശയിച്ചുപോയ വ്രതന് പര്വ്വതേശ്വരനെ നോക്കി. മുന്പൊരിക്കലും അദ്ദേഹം സന്ദേശിക്കുന്നത് വ്രതന് കണ്ടിട്ടില്ല. പക്ഷേ ഒന്നും പറയാതിരിക്കുവാനുള്ള വക്തിരിവ് വ്രതന് പുലര്ത്തി. യജമാനന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസ്താവന പൂര്ത്തിയാക്കുന്നതിനായി വ്രതന് കാത്തുനിന്നു.

"പിന്നെ...." പര്വ്വതേശ്വരന് തുടര്ന്നു. "ക്ഷേത്രത്തിനകത്ത് ഇപ്പോഴും ദൂതയ്ക്കാണ് പറ്റിയ പ്രാവുകള് ജീവനോടെ ശേഷിപ്പുണ്ടാകും. ദേവഗിരിയിലേക്ക് ചുവന്ന നിറത്തിലുള്ള ഒരു ലിഖിതം കൊടുത്തുവിടുക. ചക്രവര്ത്തിക്ക്. സതി രാജകുമാരിക്ക് ഗുരുതരമായി മുറിവേറ്റിരിക്കുന്നു എന്ന് അറിയിക്കുക."

വ്രതന് വിശ്വസിക്കാനാകാതെ മുഖമുയര്ത്തി നോക്കി. സതിയെക്കുറിച്ച് അയാള് കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാല് അയാള് ഒന്നും മിണ്ടാതിരുന്നത് ബുദ്ധിയായി.

"രാജകുമാരിക്ക് അഗ്നിബാണമേറ്റുവെന്ന് ചക്രവര്ത്തിയെ അറിയിക്കുക." പര്വ്വതേശ്വരന് തുടര്ന്നു.

"ഓ, ദേവേന്ദ്രാ!" തന്റെ നടുക്കും നിയന്ത്രിക്കാനാവാതെ വ്രതന് പറഞ്ഞുപോയി.

"ഉടന് ഇതു ചെയ്യണം, ദളപതേ!" പര്വ്വതേശ്വരന് മുരണ്ടു.

"ശരി പ്രഭോ" തളര്ന്നമട്ടിലുള്ള സലാം നല്കിക്കൊണ്ട് വ്രതന് പറഞ്ഞു.

അതിനിടയില് ശിവന് നാലുനാഗന്മാരുടെ കൈത്തണ്ട പരിശോധിച്ചിരുന്നു. ശിവന് നേരത്തെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന സര്പ്പാകൃതിയില് ഓം എന്ന് രൂപകല്പന ചെയ്ത തുകല്കൊണ്ടുള്ള കങ്കണം അവരുടെയാരുടേയും

കൈത്തണ്ടയിലില്ലായിരുന്നു. അവൻ അവസാനത്തെ നാഗന്റെ അടുത്തെത്തി. സതിയെ അസ്ത്രമെച്ച് മുറിവേല്പിച്ചവൻ. ശിവൻ വെട്ടിമുറിച്ച് ആ നികൃഷ്ടൻ. കടുത്ത വെറുപ്പോടെ ശിവൻ ആ ശരീരത്തിൽ ആഞ്ഞു ചവിട്ടിക്കൊണ്ട് അയാളുടെ കൈത്തണ്ട പരിശോധിച്ചു. അറ്റുപോയ അവയവങ്ങളു കണ്ടെത്തുവാൻ ശിവൻ അല്പസമയം വേണ്ടിവന്നു. അതുകണ്ടെത്തിയ ശിവൻ അയാളുടെ കൈത്തണ്ട ഉയർത്തിയെടുത്തു. അതിൽ തുകലിന്റെ കങ്കണമില്ലായിരുന്നു. ശിവൻ ഉദ്ദേശിച്ച ആളായിരുന്നില്ല അത്.

ശിവൻ മടങ്ങിയെത്തിയപ്പോൾ പർവ്വതേശ്വരൻ കുടിലിനു പുറത്തിട്ടിരുന്ന ഒരു പീഠത്തിൽ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. സങ്കടം നിയന്ത്രിക്കാനാവാതെ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് കൃതിക കുടിലിന്റെ വാതിൽക്കൽ നില്പുണ്ടായിരുന്നു. വീരഭദ്രൻ അവളെ സാന്ത്വനിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. പ്രക്ഷുബ്ധമായ മനസ്സോടെ നന്തി വീരഭദ്രനടുത്തുനിന്നു. അയാളുടെ മുഖം ഞെട്ടിത്തരിച്ച് ശൂന്യമായിരുന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ ശിവനെ നോക്കി തൊട്ടപ്പുറത്ത് ഒഴിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന പീഠത്തിലിരിക്കുവാൻ വിളറിയ പുഞ്ചിരിയോടെ ആംഗ്യംകാട്ടി. തന്റെ മനസ്സ് നിയന്ത്രണവിധേയമാണെന്നു കാണിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം വീരൂർ പരിശ്രമം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സാവധാനം ആ പീഠത്തിൽ ഇരിപ്പുറപ്പിച്ച ശിവൻ ആയുർവതി പുറത്തുവരുന്നതും കാത്ത് അകലെയെവിടേക്കോ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

“അസ്ത്രം ഞങ്ങളു നീക്കം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു പ്രഭോ.” ആയുർവതി പറഞ്ഞു.

ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും കുടിലിനകത്ത്, അബോധാവസ്ഥയിൽ കിടക്കുന്ന സതിയെ നോക്കിനിൽക്കുകയായിരുന്നു. മറ്റാരെയും അകത്തേക്കു പ്രവേശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. സതിക്ക് ഒരുതരത്തിലും അണുബാധയുണ്ടാകാൻ പാടില്ലെന്ന് ആയുർവതി നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നു. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ അതിനിപുണയായിരുന്ന ആയുർവതിയോട് ഈ കാര്യത്തിൽ തർക്കിക്കുവാൻ ആർക്കും ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പരിക്കേറ്റ മറ്റ് സൂര്യവംശി സൈനികരെ ശുശ്രൂഷിക്കുവാനായി മസ്ത്രകും ധ്രുവിണിയും മറ്റു വൈദ്യന്മാർക്കൊപ്പം സഹായികളായി ചേർന്നു.

സതിയെ കിടത്തിയിരുന്ന കട്ടിലിന്റെ വലതുഭാഗത്തേക്ക് ശിവൻ തിരിഞ്ഞു. അസ്ത്രം പുറത്തെടുക്കുവാനായി സതിയുടെ ആന്തരാവയവങ്ങളു നിവർത്തുവാനുപയോഗിച്ച ചോരപുരണ്ട കൊടിൽ ശിവൻ കണ്ടു. ഇനി ആ കൊടിൽ ഒരിക്കലും ഉപയോഗിക്കുകയില്ല. ആ കൊടിലിൽ അഗ്നിബാണത്തിൽ നിന്നുള്ള വിഷം ബാധിച്ചിട്ടുണ്ടാകും. എത്ര ചൂടാക്കിയാലും രാസവസ്തുക്കളു ഉപയോഗിച്ചാലും ആ ഉപകരണം സുരക്ഷിതമോ വിഷവിമുക്തമോ ആയിത്തീരുകയില്ല. ആ കൊടിലിനടുത്തായി ആരുവേപ്പിലയിൽ പൊതിഞ്ഞ് അഗ്നിബാണം കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം മുഴുവൻ അത് അങ്ങനെ സൂക്ഷിക്കും. അതിനുശേഷം അതുകൊണ്ട് കുഴപ്പമൊന്നുമുണ്ടാകില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാനായി ആഴത്തിൽ കുഴിയെടുത്ത് അതിലിട്ട് മൂടും.

ഈറനാർന്ന കണ്ണുകളോടെ ശിവൻ ആയുർവതിയെ നോക്കി. തന്റെ മനസ്സിൽ ജ്വലിച്ചു കഴിഞ്ഞ ചോദ്യം ചോദിക്കുവാനുള്ള കരുത്ത് അവനു കണ്ടെത്താനായില്ല.

“ഞാൻ അങ്ങയോട് അസത്യം പറയുകയില്ല പ്രഭോ.” വൈദ്യന്മാർ പതിവായി

ചെയ്യാനുള്ളതുപോലെ ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ കരുത്താർജ്ജിക്കുവാനുള്ള മാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ നിസ്സംഗത പുലർത്തിക്കൊണ്ട് ആയുർവതി പറഞ്ഞു “ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ നന്നായി തോന്നുന്നില്ല. ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട അവയവങ്ങളിൽ അഗ്നിബാണമേറ്റവരാരുമെന്ന ജീവിച്ചിരുന്നതായി ചരിത്രമില്ല. പനിയോടെയാണ് ഈ വിഷത്തിന്റെ ബാധ ആരംഭിക്കുന്നത്. അതോടെ അവയവങ്ങള് ഒന്നിനുപിറകെ ഒന്നായി പ്രവർത്തനരഹിതമായിത്തീരും.”

നിസ്സഹായതയോടെ ശിവൻ സതിയെ നോക്കി. പിന്നെ യാചിക്കുന്ന മട്ടിൽ അവൻ ആയുർവതിയെ നോക്കി. കണ്ണീരടക്കാനും വികാരം നിയന്ത്രിക്കുവാനും ആയുർവതി പാടുപെടുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവള് നിയന്ത്രണം വിട്ട് പെരുമാറാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. അടുത്ത കുറച്ചു മണിക്കൂറുകളുള്ളിൽ അവള്ക്ക് നിരവധി ജീവൻ രക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

“ഞാൻ വേദിക്കുന്നു, സ്വാമി” ആയുർവതി പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ, ഇതിന് യഥാർത്ഥത്തിൽ ചികിത്സയില്ല. അവളുടെ അന്ത്യം കൂടുതൽ അനായാസമാക്കുവാൻ നമുക്ക് ചില ഔഷധങ്ങള് കൊടുക്കാമെന്നു മാത്രം.”

ശിവൻ ആയുർവതിയെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. “നമ്മള് വിട്ടുകൊടുക്കുന്നില്ല! ഞാൻ പറഞ്ഞത് വ്യക്തമായോ?”

ശിവന്റെ കണ്ണുകളെ നേരിടാനാവാതെ ആയുർവതി തറയിലേക്കു നോക്കിനിന്നു.

“പനി നിയന്ത്രണാധീനമായെങ്കിൽ അവളുടെ അവയവങ്ങള്ക്ക് തകരാറൊന്നും സംഭവിക്കുകയില്ല, അല്ലേ?” ആശയുടെ ചെറുകിരണം മനസ്സിലുദിച്ചതുപോലെ ശിവൻ ചോദിച്ചു.

ആയുർവതി കണ്ണുകളുയർത്തി “അതെ, പ്രഭോ.” അവള് പറഞ്ഞു “പക്ഷേ, അതൊരു അവസാന പരിഹാരമല്ല. അഗ്നിബാണമേറ്റതിന്റെ ഫലമായുണ്ടാവുന്ന പനിയെ താമസിപ്പിക്കാനാവും. പക്ഷേ, ഇല്ലാതാക്കാനാവില്ല. പനി നിയന്ത്രിക്കാനായി നമ്മള് ശ്രമിച്ചാലും ഔഷധസേവ നിർത്തിക്കഴിഞ്ഞാല് കൂടുതൽ ശക്തിയോടെ അത് മടങ്ങിവരും.”

“എങ്കിൽ നമുക്കാ പനി എന്നന്നേക്കുമായി ഇല്ലാതാക്കാം!” ശിവൻ അലറി. “വേണമെങ്കിൽ ജീവിതകാലം മുഴുവനും ഞാൻ അവളുടെ അടുത്തിരിക്കാം. പനി ഉയരുകയില്ല!”

ആയുർവതിക്ക് ശിവനോടെന്തോ പറയണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് അത് പറയാതിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് അവള്ക്കു തോന്നി. മണിക്കൂറുകള്ക്കകം അവള് ശിവന്റെ അടുത്തേക്ക് മടങ്ങിവരും. സതിയെ രക്ഷിക്കാനാവില്ലെന്ന് അവള്ക്കറിയാം. അത് അസാധ്യമായിരുന്നു. നിഷ്ഫലമായ ഈ ചര്ച്ചക്കുവേണ്ടി സമയം പാഴാക്കുകയാണ്. ഈ സമയം മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കാനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താം.

“ശരി അങ്ങനെയാവട്ടെ സ്വാമി.” ആയുർവതി പ്രതിവചിച്ചു. സതിക്ക് പനി താഴുവാനുള്ള മരുന്ന് അവര് പെട്ടെന്നുതന്നെ നല്കി. കുറച്ചു സമയത്തേക്ക് ഇത് പനിയെ നിയന്ത്രിച്ചുകൊള്ളും.

പുറകിലിന്നിരുന്ന പര്വ്വതേശ്വരനെ അവള് ഞൊടിയിടനേരം നോക്കി. പനി നിയന്ത്രിച്ചുനിർത്തിയാല് സതിയുടെ വേദനയുടെ ദൈര്ഘ്യം കൂടുകയേ ഉള്ളൂ എന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാം. എന്നാല് ശിവൻ അനുഭവപ്പെട്ട പ്രത്യാശയുടെ കിരണം പങ്കിടാൻ പര്വ്വതേശ്വരന് തയ്യാറായി.

“പ്രഭോ അങ്ങേക്കും മുറിവേറ്റിട്ടുണ്ട്.” ശിവനെ നോക്കിക്കൊണ്ട് ആയുർ വതി പറഞ്ഞു. “അങ്ങയുടെ മുറിവ് കെട്ടിയശേഷം ഞാൻ പോയ്ക്കൊള്ളാം.”

“എനിക്കു കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല.” അണുവിടപോലും സതിയില്നിന്ന് കണ്ണെടുക്കാതെ ശിവന് പറഞ്ഞു.

“അല്ല സ്വാമി, അങ്ങനെയല്ല.” ആയുര്വതി തീര്ത്തുപറഞ്ഞു “അങ്ങയുടെ മുറിവുകളെ ആഴമുള്ളവയാണ്. അവയ്ക്ക് അണുബാധയേറ്റാല് അത് വലിയ അപകടമുണ്ടാകും.”

ശിവനതിന് മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. സതിയെ നോക്കിക്കൊണ്ട് ആയുര്വതി പറഞ്ഞതെല്ലാം തള്ളിക്കളയുന്ന മട്ടില് ശിവന് കൈ വീശി.

“ശിവന്” ആയുര്വതി ഒച്ചവെച്ചു. ശിവന് അവളെ നോക്കി. “അങ്ങേക്ക് സുഖമില്ലാതായാല് പിന്നെ സതിയെ പരിചരിക്കാന് അങ്ങേക്കു കഴിയില്ല.”

ആ കടുത്ത സ്വരത്തിന് ഉദ്ദേശിച്ച ഫലമുണ്ടായി. ശിവന് അവിടെ അനങ്ങാതിരുന്നപ്പോള് ആയുര്വതി അവന്റെ മുറിവുകളില് മരുന്നുവെച്ചു കെട്ടി. പിന്നെ പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മുറിവുകളില്കൂടി മരുന്നുവെച്ചുകെട്ടിയ ശേഷം ആയുര്വതി പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

കൂടിലില് കത്തിച്ചുവെച്ചിരുന്ന പ്രഹാരദീപത്തിനു നേരെ ശിവന് കണ്ണുകളടച്ചു. ആയുര്വതി അസ്ത്രം നീക്കംചെയ്തിട്ടില്ലാതെ മൂന്നു നാഴിക പിന്നിട്ടിരിക്കുന്നു. മുറിവേറ്റ സൈനികരുടെ കാര്യങ്ങളെ അന്വേഷിക്കുവാനും ഒരു താവളം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഏര്പ്പാടുകളെ ചെയ്യുവാനുമായി പര്വ്വതേശ്വരന് പുറത്തേക്കിറങ്ങി. ആ സൈനികസംഘം കൂഞ്ചില് കുറച്ചുകാലം തമ്പടിക്കുവാന് തീരുമാനിച്ചിരുന്നതിനാലാണ് ഒരു സൈനിക താവളം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള തീരുമാനമുണ്ടായത്. അതായിരുന്നു പര്വ്വതേശ്വരന്റെ രീതി. മോശപ്പെട്ട ഒരു സാഹചര്യം നേരിടേണ്ടിവന്നാല് പര്വ്വതേശ്വരന് അതിനെക്കുറിച്ചൊര്ത്ത തല പുണ്ണാക്കുവാന് മിനക്കൊടില്ല. പകരം തിരക്കുപിടിച്ച ജോലിയില് ഏര്പ്പെടുന്നതോടെ അതിനെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുവാന് അദ്ദേഹത്തിന് സമയം കിട്ടാതെ വരും.

ശിവന് വ്യത്യസ്തനായിരുന്നു. നിരവധി വര്ഷങ്ങളെക്കുറുപ്പ് ദുഷ്കരമായ സാഹചര്യങ്ങളില്നിന്ന് താന് ഒളിച്ചോടുകയില്ലെന്ന് അവന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിരുന്നു. അവന് യാതൊന്നും ചെയ്യാന് സാധിക്കുന്നില്ലെങ്കില്പോലും. സതിയുടെ സമീപത്തുനിന്നും അവന് ഒരുനിമിഷം പോലും മാറിനിന്നില്ല. രോഗം ഭേദമാകുന്നതും കാത്ത് അവന് അവളുടെ സമീപംതന്നെ ഇരുന്നു. അവളുടെ രോഗം ഭേദമാകുമെന്നുതന്നെ അവന് പ്രതീക്ഷിച്ചു. അവളുടെ രോഗം ഭേദമാകണമെന്ന് അവന് പ്രാര്ത്ഥിച്ചു.

“ശിവന്...” കഷ്ടിച്ച് കേള്ക്കാന് മാത്രം പോന്ന ഒരു മന്ത്രണം ആ നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചു.

ശിവന് സതിയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. അവളുടെ കണ്ണുകളെ കഷ്ടിച്ചു മാത്രം തുറന്നിരുന്നു. വേര്തിരിച്ചറിയാന് മാത്രം വിധത്തില് അവളുടെ കൈകള് അനങ്ങി. അവന് ഇരിപ്പിടം കുറച്ചുകൂടി അവളുടെ ശയ്യയ്ക്കടുത്തേക്ക് നീക്കിയിട്ടു. അവളെ തൊടാതിരിക്കാന് അവന് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു.

“ഞാന് ഖേദിക്കുന്നു.” ശിവന് നിലവിളിച്ചു. “ഞാനൊരിക്കലും നിന്നെയീ യുദ്ധത്തിലേക്ക് വലിച്ചിടക്കരുതായിരുന്നു.”

“അരുത്, അരുത്.” സതി പിറുപിറുത്തു. “അങ്ങ് ചെയ്തത് ശരിയാണ്. ഞങ്ങളെ വിജയത്തിലേക്ക് നയിക്കുവാനും ദുഷ്ടശക്തികളെ സംഹരിക്കാനുമാണ്

അങ്ങ് മെലുഹയിലെത്തിയിട്ടുള്ളത്. അങ്ങ് ആ കടമ നിർവ്വഹിച്ചു."

ദുഃഖത്തിനടിപ്പെട്ട് ശിവൻ സതിയെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. തന്റെ അവസാനനിമിഷങ്ങളിൽ അടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ സതി തനിക്കു കഴിയാവുന്നവിധം ശിവനെ തന്റെ ഉള്ളിലേക്കാവാഹിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനായി അവള് കണ്ണുകളിൽ കഴിയാവുന്നിടത്തോളം വിടർത്തിപ്പിടിച്ചു. ഒരാത്മാവിന്റെ മോഹങ്ങളിൽ മരണം അന്ത്യംകുറിക്കുന്നു. വിരോധാഭാസമെന്നു പറയട്ടെ ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ആ അന്ത്യം തന്നെ ഏതൊരു വിരുദ്ധശക്തിയേയും വെല്ലുവിളികളേയും നേരിടാനുള്ള ശക്തിപകരുന്നു. ഏറെക്കാലമായി നിഷേധിക്കപ്പെട്ട സ്വപ്നം പ്രകടിപ്പിക്കുവാനും അത് അവസരമൊരുക്കുന്നു.

"എനിക്കു പോകാനുള്ള സമയമായി, ശിവൻ." സതി പിറുപിറുത്തു. "പക്ഷേ പോകുന്നതിനുമുമ്പ്, ഞാൻ അനുഭവിച്ച ഏറ്റവും ആഘോഷകരമായ കാലമായിരുന്നു എന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഏറ്റവും അവസാനത്തെ മാസങ്ങളിൽ എന്ന കാര്യം അങ്ങയോട് തുറന്നുപറയാൻ ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നു."

നനവാർന്ന കണ്ണുകളോടെ ശിവൻ സതിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവന്റെ കൈകൾ സ്വയം ചലനശേഷി വീണ്ടെടുത്തതുപോലെ സതിയുടെ നേരെ നീങ്ങി. കൃത്യസമയത്ത് അവനതിന് തടയിട്ടു.

"അങ്ങ് വളരെ മുമ്പേ എന്റെ ജീവിതത്തിലേക്കു വരേണ്ടതായിരുന്നുവെന്ന് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു." സ്വയം അംഗീകരിക്കാത്ത ഒരു രഹസ്യം സതി പുറത്തുവിട്ടു. "എങ്കിൽ എന്റെ ജീവിതം ഏറെ വ്യത്യസ്തമായിത്തീരുമായിരുന്നു."

സങ്കടത്തിനു പുറത്തുപോകാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗം തേടി നടന്നിരുന്ന ശിവന്റെ കണ്ണുകളിൽ സ്വയം നിയന്ത്രിക്കാൻ പാടുപെട്ടു.

"ഞാനിത് മുമ്പേ പറയേണ്ടതായിരുന്നു." സതി മന്ത്രിച്ചു. "കാരണം ആദ്യമായാണ് ഞാനിത് പറയുന്നതെങ്കിലും ഒരുപക്ഷേ, ഇതെന്റെ അവസാനത്തെ വാക്കുകളായിരിക്കും."

ശിവൻ സതിയെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവന്റെ ശബ്ദം തൊണ്ടയിൽ തടഞ്ഞു.

സതി ശിവന്റെ കണ്ണുകളിൽ ആർദ്രമായി നോക്കി പതിയെ മന്ത്രിച്ചു "ഞാൻ നിന്നെ പ്രണയിക്കുന്നു."

അണുപൊട്ടിയൊഴുകിയ കണ്ണീർ ശിവന്റെ ദുഃഖാർത്തമായ കവിളിലൂടെ പെയ്തിറങ്ങി.

"ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് ഒരു നൂറ്റാണ്ടുകാലത്തേക്കെങ്കിലും നീയീ വാക്കുകളിൽ ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും." ശിവൻ തേങ്ങി. "നീ ഇനി എങ്ങോട്ടും പോകുന്നില്ല. വേണ്ടിവന്നാൽ ഞാൻ മൃത്യുദേവനുമായി പോരാടും. നീ എവിടേക്കും പോകുന്നില്ല."

സങ്കടത്തോടെ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് സതി തന്റെ കൈപ്പടം ശിവന്റെ കൈയിൽവെച്ചു. അവളുടെ കൈ പൊള്ളുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പനി അതിന്റെ ആക്രമണമാരംഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

സതിയും അഗ്നിബാണവും

പതിനെട്ട്

“ഇനിയൊന്നും ചെയ്യാനില്ല പ്രഭോ” പ്രകടമായ അസ്വസ്ഥതയോടെ ആയുർവതി പറഞ്ഞു.

സതി കേജ്ക്കരുതെന്നു കരുതി സുരക്ഷിതമായ അകലം പാലിച്ച് ആ കുടിലിന്റെ മൂലയിലൊരിടത്ത് നിന്നുകൊണ്ടാണ് ശിവനും ആയുർവതിയും സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. കണ്ണീരടക്കാൻ പാടുപെട്ടുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ അവർക്കടുത്ത് നില്ക്കുമായിരുന്നു.

“പറയൂ ആയുർവതി.” ശിവൻ തിടുക്കപ്പെട്ടു. “നീയാണ് ഈ രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും മികച്ച ചികിത്സക. പനി വിട്ടുപോകുന്നതിന് കാത്തുനിൽക്കുകയല്ലേ ഇനി നമ്മള് ചെയ്യേണ്ടത്.”

“ഈ പനി വിട്ടു പോവുകയില്ല” ആയുർവതി യുക്തിസഹമായി പറഞ്ഞു. “അഗ്നിബാണത്തില് നിന്നുളവാകുന്ന വിഷത്തിന് ചികിത്സയില്ല. പനി കുറച്ചുകൊണ്ട് നമ്മള് സതിയുടെ വേദനയുടെ ദൈർഘ്യം കൂട്ടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഈ ഔഷധസേവ നിർത്തുന്ന നിമിഷം പൂർവ്വാധികം ശക്തിയോടെ ജ്വരം മടങ്ങിയെത്തും.”

“അത് വിട്ടുകള ശിവൻ.” ശയ്യയില്നിന്ന് അടക്കിപ്പിടിച്ച് നേർത്ത ശബ്ദം കേട്ടു. എല്ലാവരും സതിയെ നോക്കി. അനിവാര്യമായത് സ്വീകരിക്കുമ്പോള് മാത്രം പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുള്ള പുഞ്ചിരി അവളുടെ മുഖത്തു തെളിഞ്ഞു. “എനിക്ക് ദുഃഖമൊന്നുമില്ല. എനിക്കെന്താണ് വേണ്ടതെന്ന് ഞാൻ അങ്ങയോട് പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു. ഞാൻ തൃപ്തയാണ്. എന്റെ സമയം ആഗതമായിക്കഴിഞ്ഞു.”

“നീ എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചു പോവല്ലേ സതീ” ശിവൻ നിലവിളിച്ചു. “നിന്റെ ജീവിതം അവസാനിച്ചിട്ടില്ല. നമ്മള് ഒരു വഴി കണ്ടുപിടിക്കും. ഞാനൊരു മാർഗ്ഗം കണ്ടെത്തും. ഞാൻ പറയുന്നതൊന്ന് കേള്ക്ക്.”

സതി കീഴടങ്ങി. സതിക്ക് അതിനുള്ള ശേഷിയില്ലായിരുന്നു. തന്റെ മരണത്തോടെ ശിവൻ സ്വന്തം ശാന്തി കണ്ടെത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നുവെന്നും സതിക്കറിയാമായിരുന്നു. അവളെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയാവുന്നതെല്ലാം ചെയ്തില്ലെങ്കില് അവന് ശാന്തി കണ്ടെത്താൻ കഴിയുകയില്ലായിരുന്നു.

“എന്റെ ജ്വരബാധ വർദ്ധിക്കുന്നത് എനിക്കറിയാന് സാധിക്കുന്നുണ്ട്.” സതി പറഞ്ഞു. “ദയവായി എനിക്ക് മരുന്നുകള് തരു.”

ആയുർവതി സതിയെ അസ്വസ്ഥതയോടെ നോക്കി. അന്നുവരെയുള്ള വൈദ്യശാസ്ത്ര പരിശീലനം അവളോട് നിർദ്ദേശിച്ചത് അതു ചെയ്യരുതെന്നാണ്. ഔഷധങ്ങള് നല്കിയാല് സതിയുടെ യാതനയുടെ ദൈർഘ്യം വർദ്ധിക്കുകയേ ഉള്ളുവെന്ന് അവള്ക്കറിയാം. സതി ആയുർവതിയെ കഠിനമായി നോക്കി.

അവളുടേത് ഒഴിവാക്കാനായില്ല. അവളെ ജീവനോടെ താങ്ങിനിർത്തണമെന്ന് ശിവൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് പ്രത്യേകിച്ചും.

“ആയുർവതിജി എനിക്ക് മരുന്നു തരൂ.” സതി ആവർത്തിച്ചു. “ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് എനിക്കറിയാം.”

ആയുർവതി സതിക്ക് മരുന്നുകളു നൽകി. അവളു സതിയുടെ കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കിയത് അവിടെ ഭയത്തിന്റെയോ സങ്കടത്തിന്റെയോ ലാഞ്ചനകളു ഉണ്ടോ എന്നറിയാനാണ്. അവിടെ അതൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആയുർവതി സൗമ്യമായി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു നടന്നു.

“എനിക്കറിയാം” ശിവൻ അതിശയത്തോടെ പറഞ്ഞു. “നമ്മളെന്താ ഇവളുടേ സോമരസം നൽകാത്തത്?”

“അതുകൊണ്ടു എന്തു ഫലമുണ്ടാകാനാണു പ്രഭോ?” അദ്ഭുതാധീനയായിക്കൊണ്ടു ആയുർവതി ചോദിച്ചു. “സോമരസം പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ജ്വലനാകാരിയുമായാണു. അതു മനുഷ്യന്റെ ആയുസ്സു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അതു പരിക്കുകളുടെ കാര്യത്തിലു ഗുണകരമായി പ്രവർത്തിക്കുകയില്ല.”

“നോക്കു ആയുർവതി. സോമരസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ആർക്കെങ്കിലും ശരിയായി അറിയുമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. അതു നിനക്കറിയാമെന്ന് എനിക്കറിയാം. മഞ്ഞിലു പുതഞ്ഞതുമൂലം പരിക്കേറ്റു കാൽവിരലുമായി ജീവിതകാലം മുഴുവനും ഞാൻ നടന്നു. സോമരസം കഴിച്ചപ്പോളു അതു ഭേദമായി. അക്കാര്യം നിനക്കറിയില്ല. എന്റെ സ്ഥാനം തെറ്റിയ തോളെല്ലു ശരിയാക്കാനും സോമരസത്തിനു കഴിഞ്ഞു.”

“എന്തു!” ശരിക്കും അദ്ഭുതാധീനനായ പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു “അതു അസാധ്യം. സോമരസം ഒരിക്കലും ശാരീരിക അസ്വസ്ഥതകളു ഭേദപ്പെടുത്തുകയില്ല.”

“എന്റെ കാര്യത്തിലു അങ്ങനെ സംഭവിച്ചു.”

“പക്ഷേ, താങ്കളുക്കൊരു പ്രത്യേകതയുണ്ടല്ലോ, അതുകൊണ്ടായിരിക്കും അങ്ങനെ സംഭവിച്ചതു, സ്വാമി” ആയുർവതി പറഞ്ഞു “അങ്ങു നീലകണ്ഠനാണു.”

“ഞാൻ ആകാശത്തുനിന്നു പൊട്ടിവിണതൊന്നുമല്ല, ആയുർവതി. സതിയുടേതുപോലുള്ള മനുഷ്യശരീരം തന്നെയാണു എനിക്കുമുള്ളതു. നിന്നേതുപോലെയുള്ള ശരീരം. നമുക്കതൊന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കിക്കൂടെ?”

പർവ്വതേശ്വരനു കൂടുതലു ബോധ്യപ്പെടുത്തലിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം പുറത്തേക്കു ചെന്നപ്പോളു വ്രകൻ ഒരു പീഠത്തിലു ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. വ്രകൻ ചാടിയെഴുന്നേറ്റു സേനാപതിയെ സലാം ചെയ്തു.

“വ്രകൻ” പർവ്വതേശ്വരനു പറഞ്ഞു “ക്ഷേത്രത്തിനകത്തു ഇപ്പോഴും അല്പം സോമരസചൂർണ്ണം കാണും. ഈ പ്രദേശത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട സോമരസ നിർമ്മാണശാലയാണിതു. എനിക്കാ ചൂർണ്ണം അല്പം വേണം. ഉടൻ.”

“അരനാഴികയ്ക്കകം അങ്ങേയ്ക്കതു കിട്ടിയിരിക്കും, യജമാൻ.” എന്ന് ഉത്സാഹത്തോടെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു സൈനികർക്കൊപ്പം വ്രകൻ പാഞ്ഞു.

“ഇനി കാത്തിരിക്കുകയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ചെയ്യാനില്ല.” സതി ഉറങ്ങാൻ തുടങ്ങിയപ്പോളു ആയുർവതി പറഞ്ഞു. സോമരസം അവളുക്കു നൽകിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സാധാരണ നൽകുന്നതിനേക്കാളു വലിയ അളവിലു.

“പർവ്വതേശ്വരൻ അങ്ങ് ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. മുറിവുകളിൽനിന്ന് അങ്ങ് സുഖം പ്രാപിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ദയവായി പോയിക്കിടന്ന് ഉറങ്ങുക.”

“എനിക്ക് ഉറങ്ങുകയൊന്നും വേണ്ട.” പർവ്വതേശ്വരൻ നിശ്ചയിച്ചുറപ്പിച്ചതുപോലെ പറഞ്ഞു. “ഞാനെന്റെ സൈനികരുമായി ഇവിടെ ഒരു സുരക്ഷാകവചം തീർത്തിരിക്കുകയാണ്. ചന്ദ്രവംശികളെ നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാനാവില്ല. രാത്രിയിൽ അവർ പ്രത്യാക്രമണം നടത്തിയേക്കാം.”

പരാജിതയായ ആയുർവതി പർവതേശ്വരനെ നോക്കി. ക്ഷത്രിയന്മാരിലെ ഉത്തമപുരുഷന്മാർ തനിക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാക്കുന്ന രോഗികളാണെന്ന അവളുടെ വിശ്വാസത്തിന് ബലം വെച്ചു.

“അങ്ങ് ഉറങ്ങുവാൻ പോവുകയാണോ സ്വാമി?” താൻ പറയുന്നത് ശിവനെങ്കിലും അനുസരിക്കുമെന്നു കരുതി ആയുർവതി ശിവനോട് ചോദിച്ചു. “അങ്ങേക്കിനി ഇവിടെ ഒന്നും ചെയ്യാനില്ല. കാത്തിരിക്കുക മാത്രമേ നമുക്ക് ചെയ്യാനുള്ളൂ. അങ്ങേക്ക് വിശ്രമം ആവശ്യമാണ്.”

ശിവൻ തലയാട്ടുക മാത്രമേ ചെയ്തുള്ളൂ. നാലഞ്ചു കുതിരകളുപോലും അവനെ സതിയുടെ സമീപത്തുനിന്ന് വലിച്ചുകൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയില്ല.

“നമുക്കീ കുടിലിനകത്തുതന്നെ ഒരു ശയ്യ തയ്യാറാക്കാം.” ആയുർവതി തുടർന്നു. “അങ്ങേക്ക് വേണമെങ്കിൽ ഇവിടെ ഉറങ്ങാം. അങ്ങനെ സതിയുടെ കാര്യങ്ങളു് ശ്രദ്ധിക്കാനും സാധിക്കും.”

“നന്ദി, പക്ഷേ, ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ പോകുന്നില്ല.” സതിയുടെ ശരീരത്തിൽനിന്നും കണ്ണുകളു് വലിച്ച് ഒരുനിമിഷം ആയുർവതിയെ നോക്കിയശേഷം സതിയുടെ നേരെ തിരിയുന്നതിനുമുമ്പ് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “ഞാൻ ഇവിടെ ഇരിക്കും. നീ പോയി ഉറങ്ങിക്കൊള്ള. എന്തെങ്കിലും മാറ്റമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ നിന്നെ വിളിക്കാം.”

“അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടംപോലെ.” ശിവനെനോക്കി ആയുർവതി മന്ത്രിച്ചു.

ക്ഷീണിച്ചുപോയിരുന്ന ആയുർവതി സ്വന്തം കുടിലിനുനേരെ നടന്നു. പിറ്റേദിവസം നല്ല തിരക്കായിരിക്കുമെന്നതിനാൽ ആയുർവതിക്ക് ഇന്ന് വിശ്രമിച്ചേ മതിയാവൂ. മുറിവേറ്റവരെയെല്ലാം പരിശോധിച്ച് അവരുടെ ചികിത്സ ശരിയായവിധത്തിൽ മുന്നോട്ടു പോകുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ആദ്യത്തെ ഇരുപത്തിനാലു മണിക്കൂർ നിർണ്ണായകമാണ്. അവരുടെ ചികിത്സാവ്യൂഹത്തെ ചെറുസംഘങ്ങളായി തിരിച്ച് രാത്രിയും പകലും മുറിവേറ്റവരെ നിരീക്ഷിക്കാനും പരിചരിക്കാനുമുള്ള ഏർപ്പാടുകളു് ചെയ്തിരുന്നു.

“ഞാൻ സൈനികരുടെ അടുത്തുണ്ടാവും, ശിവൻ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “നന്തിയും വീരഭദ്രനും എന്റെ സുരക്ഷാ സൈനികർക്കൊപ്പം പുറത്ത് കാവലുണ്ട്.”

പർവ്വതേശ്വരൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ പറയാനാഗ്രഹിച്ചത് എന്താണെന്ന് ശിവൻ അറിയാമായിരുന്നു.

“എന്തെങ്കിലും മാറ്റമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ ഉടൻ അങ്ങയെ അറിയിക്കാം.” സർവ്വസൈന്യാധിപനെ നോക്കി ശിവൻ പറഞ്ഞു.

തളർന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ പർവ്വതേശ്വരൻ തലയാട്ടി. മനസ്സിനകത്തെ വികാരങ്ങളു് പുറത്തേക്കു പ്രകടമാകുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ പർവ്വതേശ്വരൻ വേഗത്തിൽ പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

പർവ്വതേശ്വരൻ നിശ്ശബ്ദമായി ഒറ്റയ്ക്കിരുന്നപ്പോള്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൈനികർ ആദരപൂർവ്വം അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് അല്പം അകലം പാലിച്ചു. യജമാനൻ

എപ്പോഴൊക്കെയാണ് ഒറ്റയ്ക്കിരിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്ന് അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ സതിയെക്കുറിച്ചുള്ള ആലോചനകളിൽ മുഴുകിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവളെപ്പോലൊരുവളെ എന്തിനാണ് ഈശ്വരൻ ഇങ്ങനെ കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നത്? അദ്ദേഹം അവളുടെ കുട്ടിക്കാലത്തെക്കുറിച്ചോർത്തു. തനിക്ക് അഭിമാനിക്കാൻ പോന്ന പെൺകുട്ടിയെയാണ് താൻ ദൈവപുത്രിയാക്കിയിരിക്കുന്നതെന്ന് കണ്ടെത്തിയ ആ ദിവസം അദ്ദേഹം ഓർത്തു.

സ്വന്തമായി തനിക്കൊരു കുഞ്ഞു വേണ്ടെന്ന തീരുമാനമെടുത്ത ആ ദിവസത്തെക്കുറിച്ചോർത്തപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് വിഷമം തോന്നി. ഏതു പിതാവാണ് സതിയെപ്പോലൊരു മകളെ വേണ്ടെന്നു പറയുക.

ഒരു നൂറുവർഷം മുമ്പുള്ള ആലസ്യമാർന്ന സായാഹ്നം. പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ സതി ഗുരുകുലത്തിൽനിന്ന് അപ്പോൾ മടങ്ങിയെത്തിയതേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. രാമദേവന്റെ ആദർശങ്ങളോട് കടുത്ത ആരാധനയും വിശ്വാസമുള്ളവളുമായിരുന്നു അവള്. ബ്രഹ്മനായക മഹാരാജാവായിരുന്നു മെലുഹയുടെ ഭരണാധികാരി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകന് ദക്ഷന് ഭാര്യയും മകളുമൊത്തുള്ള കുടുംബജീവിതത്തോടായിരുന്നു താല്പര്യം. ക്ഷത്രിയന്റെ യുദ്ധതന്ത്രങ്ങള് പഠിക്കുവാനോ പരിശീലിക്കുവാനോ ഉള്ള താല്പര്യങ്ങളൊന്നും തന്നെ കുമാരനുണ്ടായിരുന്നില്ല. പിതാവിനെ തുടർന്ന് രാജ്യം ഭരിക്കുവാനുള്ള താല്പര്യവും അദ്ദേഹത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

ആ ദിവസം ദേവഗിരിയിൽനിന്നും അല്പം ദൂരത്തായുള്ള സരസ്വതിനദിക്കരയിൽ ഉല്ലാസയാത്രക്കു പോയതായിരുന്നു ദക്ഷനും കുടുംബവും. പർവ്വതേശ്വരനായിരുന്നു ദക്ഷന്റെ സുരക്ഷാഭടന്. തന്റെ കർത്തവ്യത്തെക്കുറിച്ച് നല്ല ചുമതലാബോധമുള്ളയാളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കുമാരന്റെ സുരക്ഷയെ കരുതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്താണ് പർവ്വതേശ്വരൻ ഇരുന്നിരുന്നതെങ്കിലും രാജപത്നിയുടെയും മകളുടെയും സ്വകാര്യതയിലേക്ക് കടന്നുചെല്ലാതിരിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണമുള്ള അകലം പാലിച്ചിരുന്നു. സതി അല്പം അകലെയായി, എല്ലാവർക്കും കാണാൻ തക്കവണ്ണം പുഴയുടെ തീരത്തുള്ള വനപ്രദേശത്തേക്കു നടന്നു.

പെട്ടെന്ന് നിശ്ശബ്ദതയെ ഭേദിച്ചുകൊണ്ട് സതിയുടെ നിലവിളി ഉയർന്നു. ദക്ഷനും വീരിണിയും പർവ്വതേശ്വരനും പരിഭ്രമിച്ചു. അവർ പുഴക്കരയിലേക്ക് പാഞ്ഞുചെന്നപ്പോൾ കണ്ടത് പുഴയുടെ വളവിൽ സതി ഒരുകുട്ടം കാട്ടുനായയ്ക്കളുമായി കടുത്ത പോരാട്ടത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതാണ്. ഗുരുതരമായി മുറിവേറ്റ ഒരു സ്ത്രീയെ രക്ഷിക്കുവാനായിട്ടാണ് അവളാ നായ്ക്കളുമായി പോരാടിയിരുന്നത്. അകലെനിന്നുപോലും ആ സ്ത്രീക്ക് വർണ്ണാശ്രമത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളില്ലെന്നും കുടിയേറ്റക്കാരിയാണെന്നും ആർക്കും മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. വാളില്ലാതെ ആ പുഴക്കരയിൽ പോകുന്നത് അപകടകരമായിരിക്കുമെന്ന് ആ സ്ത്രീക്ക് അറിയുകയില്ലായിരുന്നു. ഒരു സിംഹത്തെപ്പോലും ആക്രമിച്ചു കീഴടക്കുവാൻ ശേഷിയുള്ള ആ ശ്യാനസംഘത്താൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടതായിരിക്കാം ആ സ്ത്രീ.

“സതീ!” അപായമുന്നറിയിപ്പുപോലെ ദക്ഷന് ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുകൂവി.

ഉറയിൽനിന്നും വാളുരി മകളുടെ രക്ഷക്കായി അദ്ദേഹം പുഴയിലേക്കിറങ്ങി. പർവ്വതേശ്വരനും വാളുരിപിടിച്ച് ദക്ഷനെ അനുഗമിച്ചു. നിമിഷങ്ങള്ക്കകം അവർ ആ യുദ്ധം നടക്കുന്നിടത്തെത്തിച്ചേർന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ ആക്രമണോത്സുകനായി ആ നായക്കുട്ടത്തിനുനേരെ പാഞ്ഞു. അതിവേഗം അനായാസം അദ്ദേഹം കുറേ നായ്ക്കളെ കശാപ്പു ചെയ്തു. പെട്ടെന്നു ലഭിച്ച പിന്തുണയാൽ കൂടുതൽ

വീര്യമാർജ്ജിച്ച് തനിക്കു നേരെ പാഞ്ഞുവന്ന നാല് നായ്ക്കളുമായി സതി പോരാടി. സ്വാഭാവികമായ പോരാട്ട വൈദഗ്ദ്ധ്യമില്ലെങ്കിലും ദക്ഷൻ കഠിനമായി പോരാടി. മകളെ എങ്ങനെയെങ്കിലും രക്ഷിക്കണമെന്ന വികാരമായിരുന്നു ആ പോരാട്ടത്തിനു പിന്നിൽ. എന്നാൽ എതിരാളികളിൽ ഏറ്റവും ബലഹീനൻ ദക്ഷനാണെന്ന് ആ നായ്ക്കള് തിരിച്ചറിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരേ സമയം ആറ് നായ്ക്കള് ദക്ഷനുനേരെ പാഞ്ഞടുത്തു.

തന്റെ മുന്നിലെത്തിയ ആദ്യത്തെ നായയുടെ മേല് ദക്ഷൻ വാള് കുത്തിയിറക്കി. അബദ്ധം. ദക്ഷൻ നായയുടെ ശരീരത്തില് വാള് കൊണ്ട് കുത്തിമുറിച്ചെങ്കിലും വാള് ആ നായയുടെ ശരീരത്തില് തറഞ്ഞുനിന്നു. ഈ അവസരത്തിനായിരുന്നു ബാക്കിയുള്ള നായ്ക്കള് കാത്തുനിന്നിരുന്നത്. ഒരുവശത്തുനിന്നും ഒരു നായ് ദക്ഷന്റെ നേര്ക്കു പാഞ്ഞടുത്തു. അത് ദക്ഷന്റെ വലതു കൈയില് കടിച്ചു. വേദനകൊണ്ട് ദക്ഷൻ അലറിക്കരഞ്ഞു. നായയുടെ വായില്നിന്നും തന്റെ കൈ വിടുവിക്കാന് മല്ലടിക്കുന്നതോടൊപ്പം ദക്ഷൻ കൈ കൊണ്ട് വാള്പ്പിടിയില് മുറുകെപിടിച്ചു. മറ്റൊരു നായ് ദക്ഷന്റെ ഇടതുകാലില് കടിച്ചു അവിടത്തെ മാംസം പഠിച്ചെടുത്തു. തന്റെ സ്വാമി അപകടത്തില് പെട്ടിരിക്കുകയാണെന്നു കണ്ട പര്വ്വതേശ്വരന് ക്രോധത്തോടെ അലറിക്കൊണ്ട് ദക്ഷന്റെ കൈയില് കടിച്ചു പിടിച്ചിരുന്ന ജന്തുവിനെ വെട്ടി രണ്ടു തുണ്ടാക്കി. പര്വ്വതേശ്വരന് ഒന്നു വെട്ടിത്തിരിഞ്ഞ് ദക്ഷന്റെ നേരെ പാഞ്ഞടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന മറ്റൊരു നായയെ വെട്ടി. തന്റെ കാലില് കടിച്ചുതുങ്ങിയിരുന്ന നായയെ രോഷാകുലനായി വെട്ടുവാന് ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പിതാവിനെ സംരക്ഷിക്കുവാനായി സതി പാഞ്ഞെത്തി. തങ്ങളുടെ എണ്ണം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നുവെന്നുകണ്ട നായ്ക്കള് നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് തിരിച്ചോടി.

“ദക്ഷാ” തളര്ന്നുവീണ ഭര്ത്താവിനെ താങ്ങുവാനായി ഓടിയെത്തുന്നതിനിടയില് വീരിണി തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു. ശരീരത്തിലേറ്റിരുന്ന മുറിവുകളിലൂടെ രക്തം കുത്തിയൊഴുകി. നായയുടെ മുര്ച്ചയേറിയ ഉളിപ്പല്ലുകൊണ്ട് ഏതോ വലിയ രക്തക്കുഴല് മുറിഞ്ഞിരിക്കണം. പര്വ്വതേശ്വരന് തന്റെ പക്കലുണ്ടായിരുന്ന ശംഖെടുത്ത് ഉച്ചത്തില് വിളിച്ചു. സഹായത്തിനുള്ള ആ അഭ്യര്ത്ഥന ഏറ്റവും അടുത്ത കടത്തുവള്ളപ്പുരയിലെത്തി. സൈനികരും ശുശ്രൂഷകരും ഔഷധങ്ങളും ഉടനടി അവിടെയെത്തും. രക്തം വാര്ന്നുപോകുന്നത് തടയുവാനായി പര്വ്വതേശ്വരന് തന്റെ അംഗവസ്ത്രമെടുത്ത് ദക്ഷന്റെ മുറിവില് മുറുകിക്കെട്ടി. പിന്നെ മുറിവേറ്റുകിടന്ന ആ വിദേശ വനിതയെ അദ്ദേഹം രാജകീയ സംഘത്തിനടുത്തെത്തിച്ചു.

“അച്ഛാ കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ?” പിതാവിന്റെ കൈപിടിച്ചുകൊണ്ട് സതി ചോദിച്ചു.

“ഗുരുത്വംകെട്ടുവളേ” ദക്ഷൻ അലറി. “നീ എന്താ ചെയ്തതെന്ന് നിനക്കു മനസ്സിലായോ?”

പിതാവിന്റെ കടുത്ത നിന്ദയോടെയുള്ള പ്രതികരണം കേട്ടപ്പോള് അവള് പിന്നെ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

“ആരാണ് നിന്നോടിങ്ങനെ ധീരത കാണിക്കാന് പറഞ്ഞത്?” മകളെ നോക്കി ക്ഷുഭിതനായി ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. “നിനക്കെന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചിരുന്നെങ്കിലോ? ഞാന് എന്തുചെയ്യും? എവിടെപ്പോകും? ആര്ക്കുവേണ്ടിയാണ് നീ സ്വന്തം ജീവന് പണയപ്പെടുത്താന് ശ്രമിച്ചത്? ആ സ്ത്രീയുടെ ജീവന് എന്താണിത്ര പ്രത്യേകത?”

ശകാരം കേട്ട് ഖിന്നയായ സതി തല താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു. പിതാവ് തന്നെ പുകഴ്ത്തുമെന്നാണ് അവള് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നത്. വള്ളപ്പുരയിലുണ്ടായിരുന്ന

സൈനികരും ശുശ്രൂഷകരും അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നു. വിദഗ്ദ്ധമായ ഇടപെടലോടെ അവർ ദക്ഷന്റെ മുറിവിലെ രക്തമൊഴുക്കിന് ശമനമുണ്ടാക്കി. പർവ്വതേശ്വരന്റേയും സതിയുടെയും ശരീരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന മുറിവുകൾ മരുന്നു വെച്ചു കെട്ടിയശേഷം അവർ ദക്ഷനെ ഒരു മഞ്ചലിൽ കിടത്തി എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുറിവുകൾക്ക് കൊട്ടാരം വൈദ്യന്റെ പരിചരണം ആവശ്യമായിരുന്നു.

പിതാവിനെ മഞ്ചലിലേറ്റിക്കൊണ്ടുപോവുന്നതു കണ്ട സതി, തന്റെ പ്രവൃത്തിയുണ്ടാക്കിയ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചാർത്ത് തറയിൽ വേരുറച്ചതുപോലെ നിന്നു. അപകടത്തിൽപെട്ട ഒരു സ്ത്രീയെ രക്ഷിക്കുവാനാണ് അവളെ ശ്രമിച്ചത്. ബലഹീനനെ രക്ഷിക്കേണ്ടത് ബലവാന്റെ കടമയാണെന്നല്ലേ രാമന് തന്റെ സൂക്തങ്ങളിൽ പറയുന്നത്? തന്റെ ചുമലിൽ ഒരു മുദുസ്പർശം അവളെന്നുഭവപ്പെട്ടു. അവളെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. കരുത്തനായ അംഗരക്ഷകന് പർവ്വതേശ്വരന്. വളരെ വിചിത്രമെന്നു പറയട്ടെ അവളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്ത് പുഞ്ചിരി കളിയാടുന്നത് കണ്ടു.

“മകളേ, നിന്നെപ്രതി ഞാൻ അഭിമാനം കൊള്ളുന്നു.” പർവ്വതേശ്വരന് മന്ത്രിച്ചു. “ശ്രീരാമദേവന്റെ യഥാർത്ഥ അനുയായിയാണ് നീ.”

സതിയുടെ കണ്ണുകളിൽ നിറഞ്ഞൊഴുകി. അവളെ പെട്ടെന്ന് തല തിരിച്ച് മറ്റൊരിടത്തേക്കു നോക്കി. സാവകാശം സ്വയം നിയന്ത്രിച്ച ശേഷം ഭാവിയിൽ താൻ പിതൃതുല്യന് എന്ന് അഭിസംബോധന ചെയ്യാനിരുന്ന ആ മനുഷ്യനെ നോക്കി നേരിയ മന്ദഹാസമുതിർത്തു. അവളെ പതിയെ തലയാട്ടി.

ഒരു പക്ഷിയുടെ കൂജനമാണ് പർവ്വതേശ്വരനെ ആ ഓർമ്മകളിൽ നിന്ന് വർത്തമാനകാലത്തിലേക്ക് മടക്കിക്കൊണ്ടുവന്നത്. ഈറനണിഞ്ഞ കണ്ണുകളിൽ കൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരന് തന്റെ സൈനികവൃഹത്തെ നിരീക്ഷിച്ചു. പ്രാർത്ഥനാപൂർവ്വം കൈകൾ കൂപ്പിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം മന്ത്രിച്ചു “ശ്രീരാമദേവാ, ഇവളെ അങ്ങയുടെ യഥാർത്ഥ അനുയായിയാണ്. ഇവളെ കാത്തുകൊള്ളേണം.”

ശിവന് സമയധാരണ നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. നിരവധി ജീവനുകളെ അപകടത്തിൽപെട്ടിരുന്നതിനാൽ പ്രഹാരദീപം ക്രമപ്പെടുത്തിവെക്കുവാൻ ആർക്കും ചുമതല നൽകിയിട്ടില്ലായിരുന്നു. ജനലിലൂടെ നോക്കിയപ്പോൾ പ്രഭാതത്തിന്റെ ആദ്യ ലക്ഷണങ്ങളെ അവൻ കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. ശിവന്റെ മുറിവുകൾ പരിചരണത്തിനുവേണ്ടി മോഹിച്ചു. പക്ഷേ, അവനതിനൊന്നും കീഴടങ്ങുവാൻ തയ്യാറില്ലായിരുന്നു. സതിയുടെ ശയ്യയുടെ തൊട്ടടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഇരിപ്പിടത്തിൽ ചെറിയൊരു അനക്കംപോലും ഉണ്ടാക്കാതെ ഇരുന്നിരുന്ന അവൻ അവളെ ശല്യപ്പെടുത്തുന്ന ചെറിയൊരു ശബ്ദംപോലും ഉണ്ടാവാതിരിക്കുവാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. സതി അവന്റെ കൈയിൽ മുറുകെ പിടിച്ചിരുന്നു. സതിയുടെ ശരീരത്തിന് ജ്വരബാധയുടെ പൊള്ളുന്ന ചൂടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ശിവന് തന്റെ കൈകൾ അനക്കിയില്ല. ആ കടുത്ത ചൂടുമൂലം അവന്റെ കൈപ്പടത്തിൽ വിയർപ്പു പൊടിഞ്ഞിരുന്നു.

സാഭിലാഷം സതിയെ നോക്കി അവൻ മന്ത്രിച്ചു “ഒന്നുകിൽ നീ ഇവിടെ ജീവനോടെയിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ഞാനും നിന്നോടൊപ്പം ഇഹലോകം വിട്ടു പോരും. എന്തുവേണമെന്ന് നിനക്ക് തീരുമാനമെടുക്കാം.”

എന്തോ ചെറുതായി അനങ്ങുന്നതുപോലെ അവൻ തോന്നി. പരസ്പരം

കുടിപ്പിണഞ്ഞ ആ കൈകളിലൂടെ വിയർപ്പുമണികള് ഒഴുകിയിറങ്ങുന്നതും സതിയുടെ കൈ പതിയെ അനങ്ങുന്നതും അവന് കണ്ടു. അത് പക്ഷേ ആരുടെ വിയർപ്പാണെന്ന് അവന് പറയാന് കഴിയില്ല.

അത് സതിയുടെ വിയർപ്പാണോ അതോ എന്റേയോ?

ഉടന്തന്നെ ശിവന് തന്റെ മറ്റേ കൈകൊണ്ട് സതിയുടെ നെറ്റിയില് തൊട്ടു. നെറ്റിയില് താപം വര്ദ്ധിച്ചിരുന്നു. എന്നാല് അവിടെ നേരിയ വിയർപ്പുമണികളുണ്ടായിരുന്നു. ശിവന്റെ ആത്മാവിലൂടെ ആഹ്ലാദത്തിന്റെ ഒരു അല കടന്നുപോയി.

“ബ്രഹ്മദേവനാണേ സത്യം.” ആയുർവതി വിസ്മയപൂർവ്വം മന്ത്രിച്ചു “ഇതുപോലൊരു സംഭവം ഞാനെന്റെ ജീവിതത്തില് കണ്ടിട്ടില്ല.”

ശിവന് സതിയുടെ കട്ടിലിനടുത്ത് നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോഴും ഉറക്കത്തിലായിരുന്ന സതിയുടെ ശരീരം വിയർത്തൊഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രത്യാശയുടെ പ്രകാശം തെളിഞ്ഞ മുഖവുമായി പർവ്വതേശ്വരന് അവള്ക്കടുത്ത് നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

“അഗ്നിബാണമുണ്ടാക്കുന്ന ജ്വരബാധ ഒരിക്കലും ശമിക്കാറില്ല.” അദ്ഭുതസ്തബ്ധയായിപ്പോയ ആയുർവതി തുടർന്നു “ഇത് ഒരദ്ഭുതമാണ്.”

ശിവന് മുഖമുയർത്തി. അസ്തിത്വത്തിനുവേണ്ടി പടപൊരുതി വിജയിച്ച ഒരാത്മാവിന്റെ വിജയോന്മാദം ആ മുഖത്ത് ദൃശ്യമായിരുന്നു. “പരിശുദ്ധ സരോവരം സോമരസത്തെ അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ.”

സതിയുടെ കൈപ്പടം ശിവന്റെ കൈയില് മുറുകെ പിടിച്ചിരിക്കുന്നത് പർവ്വതേശ്വരന് കണ്ടു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം അതിനെക്കുറിച്ചൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. രാജ്യത്തെ നിയമവ്യവസ്ഥ ലംഘിക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും പ്രവൃത്തി കണ്ടാല് അതു തടയുവാനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹജവാസനയെ ആ നിമിഷത്തിന്റെ ഹർഷോന്മാദം അവസാനം തടഞ്ഞുവെച്ചിരിക്കുന്നു.

“പ്രഭോ” ആയുർവതി പതിയെ പറഞ്ഞു “ഉടന്തന്നെ നമുക്ക് സതിയെ കുളിപ്പിക്കണം. വിയർപ്പ് കഴുകിക്കളയണം. എന്നാല് ശരീരത്തിലെ മുറിവുകള് നനയാന് പാടുള്ളതല്ല എന്നതിനാല് നമുക്ക് അവളുടെ ശരീരം തുടപ്പിച്ചാല് മതിയാകും.”

ശിവന് ആയുർവതിയെ നോക്കി തലയാട്ടി. പക്ഷേ, അവര് എന്താണ് ഉദ്ദേശിച്ചതെന്ന് ശിവന് മനസ്സിലായില്ല.

“ഉം...” ആയുർവതി പറഞ്ഞു “അതായത് അങ്ങ് ഈ മുറിയില്നിന്ന് പുറത്തുപോകണം.”

“തീർച്ചയായും.” ശിവന് പറഞ്ഞു.

ശിവന് പോകാനെഴുന്നേറ്റപ്പോള് ആയുർവതി പറഞ്ഞു “താങ്കളുടെ കൈകളും കഴുകി വൃത്തിയാക്കണം.”

ശിവന് കൈകളിലേക്കു നോക്കിയപ്പോള് അതില് സതിയുടെ വിയർപ്പുകണങ്ങള് കണ്ടു. “ഞാന് ഉടന്തന്നെ അങ്ങനെ ചെയ്തേക്കാം” ആയുർവതിയെ നോക്കി ശിവന് പറഞ്ഞു.

“ഇത് വല്ലാത്ത അതിശയമാണ്, സതി. ഇന്നുവരെ ആരുമെന്ന അഗ്നിബാണത്തില് നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടില്ല.” മലര്ക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ആയുര്വതി പറഞ്ഞു. “സത്യം പറയട്ടെ എല്ലാ പ്രതീക്ഷകളും ഞാൻ ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നു. ശിവഭഗവാന്റെ വിശ്വാസമാണ് നിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചത്.”

അലക്കിയ വസ്ത്രങ്ങളുള് ധരിച്ച് കിടക്കയില് കിടന്നുകൊണ്ട് സതി പുഞ്ചിരിച്ചു. അലക്കി അണുവിമുക്തമാക്കിയ വിരികള് കൊണ്ട് തയ്യാറാക്കിയ കിടക്കയിലാണ് സതി കിടന്നിരുന്നത്. സോമരസപാനം മൂലമുണ്ടായ വിഷാംശമുള്ള വിയര്പ്പ് നീക്കം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു.

“ഓ, അല്ല” ആത്മാഭിമാനിയായ ശിവൻ പറഞ്ഞു. “ഞാനൊന്നും ചെയ്തില്ല, സതിയുടെ പോരാട്ടവീര്യമാണ് അവളെ രക്ഷിച്ചത്.”

“അല്ല, ശിവ, അങ്ങ് തന്നെയാണത് ചെയ്തത്. ഞാനല്ല.” യാതൊരു സന്ദേഹവുമില്ലാതെ ശിവന്റെ കൈ പിടിച്ചുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു. “നിരവധി ഘട്ടങ്ങളില് അങ്ങനെയൊരു രക്ഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനൊക്കെ എങ്ങനെ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യണമെന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.”

“പ്രത്യുപകാരമെന്ന പദം പറയാതിരുന്നാല് അതായിരിക്കും വലിയ പ്രത്യുപകാരം.”

ശിവന്റെ കൈ അല്പംകൂടി മറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് സതി കുറച്ചുകൂടി വിശാലമായി പുഞ്ചിരിച്ചു. പര്വ്വതേശ്വരന് അവരുടെ മറയില്ലാത്ത പ്രേമപ്രകടനം കണ്ട് ദുഃഖിതനായി നിന്നു.

“അതൊക്കെ അവിടെ നിലക്കട്ടെ.” ആയുര്വതി ആ അദ്ധ്യായത്തിന് വിരാമമിടാനെന്ന മട്ടില് പറഞ്ഞു “ഇവിടെയിരുന്നു കൊണ്ട് നിങ്ങളോട് ധാരാളം വര്ത്തമാനം പറയണമെന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, എനിക്ക് ഒരുപാട് ജോലിയുണ്ട്.”

“എന്ത് ജോലി?” ശിവൻ കളിയാടി ചോദിച്ചു “നീയൊരു പ്രതിഭാശാലിയായ ചികിത്സാ വിദഗ്ദ്ധയാണ്. നിനക്ക് അസാധാരണമായ ഒരു വൈദ്യ സംഘമുണ്ട്. പരിഷ്കേറ്റ എല്ലാവരേയും നീ രക്ഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് എനിക്കു തീര്ച്ചയുണ്ട്. ഇതിലുകൂടുതലൊന്നും നിനക്ക് ചെയ്യാനില്ല.”

“എനിക്ക് ജോലിയുണ്ട് പ്രഭോ.” ആയുര്വതി പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു. “സോമരസം എങ്ങനെയാണ് അഗ്നിബാണവിഷത്തെ നിര്വീര്യമാക്കുന്നതെന്ന് എനിക്ക് രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കണം. ദേവഗിരിയില് എത്തിക്കഴിഞ്ഞ ഉടന് എനിക്കിത് വൈദ്യശാസ്ത്ര സമിതിയുടെ മുന്പില് അവതരിപ്പിക്കണം. ഇത് വലിയൊരു വാര്ത്തയാണ്. രോഗം ഭേദമാക്കുവാനുള്ള സോമരസത്തിന്റെ ശക്തിയെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങളുടെ ഗവേഷണം നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. അങ്ങനെ ഒരുപാട് ജോലി കിടപ്പുണ്ട്!”

ശിവൻ വാത്സല്യപൂര്വ്വം ആയുര്വതിയെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചു.

“നന്ദിയുണ്ട് ആയുര്വതിജി” സതി മന്ത്രിച്ചു “മറ്റുള്ള ആയിരക്കണക്കിന് മനുഷ്യരെപ്പോലെ എന്റെ ജീവൻ ഞാൻ ഭവതിയോട് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.”

“സതി, നീ ഒന്നിനും എന്നോടു കടപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഞാനെന്റെ കടമ ചെയ്തു അത്രതന്നെ.”

ഔപചാരികമായ നമസ്തേ അഭിവാദ്യത്തോടെ താണുവണങ്ങി ആയുര്വതി ആ മുറിയില്നിന്ന് പുറത്തിറങ്ങി.

“ആട്ടെ, അപ്പോള് ഞാനും.....” എന്നു പിറുപിറുത്തുകൊണ്ട് പര്വ്വതേശ്വരനും യാത്രയായി.

ആയുര്വതി തന്നെ കാത്ത് പുറത്തുനിലക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോള് പര്വ്വതേശ്വരന് അദ്ഭുതപ്പെട്ടു. കാവല്ക്കാരില്നിന്ന് സുരക്ഷിതമായ അകലം പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ്

അവള് നിന്നിരുന്നത്. തനിക്കു പറയാനുള്ള കാര്യങ്ങളെ മറ്റുള്ളവർ കേള്ക്കാൻ പാടില്ലെന്ന് അവള്ക്ക് നിർബ്ബന്ധമായിരുന്നു.

“എന്താ, ആയുർവതീ?” പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു.

“പർവ്വതേശ്വരൻ അങ്ങയെ അലട്ടുന്ന കാര്യമെന്താണെന്ന് എനിക്കറിയാം.” ആയുർവതി പറഞ്ഞു.

“പിന്നെന്താ നീ അതുനോക്കി വെറുതെ നിന്നത്? അത് ശരിയാണെന്ന് എനിക്കുതോന്നുന്നില്ല. എന്തെങ്കിലും പറയാനുള്ള ശരിയായ സമയം ഇതല്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, ശരിയായ സമയമെത്തുമ്പോള് ഞാനീ വിഷയം ഉന്നയിക്കും.”

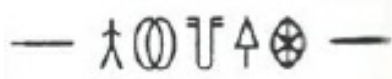
“ഇല്ല, അത് പാടില്ല.”

“നിനക്കെങ്ങനെ അതു പറയാന് കഴിയും?” നടുങ്ങിപ്പോയ പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു. “വിപ്ലവത്തിന്റെ സമയത്ത് കുലംകുത്തിയായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ പോലുമില്ലാത്ത അപൂർവ്വമായ കുടുംബത്തിലാണ് നീ ജനിച്ചത്. നിയമങ്ങളെ കൃത്യമായി പാലിക്കണമെന്നാണ് ശ്രീരാമദേവൻ അനുശാസിച്ചിട്ടുള്ളത്. താൻപോലും നിയമത്തിനതീതനല്ലെന്ന് പലതവണ അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശിവൻ ഒരു നല്ല വ്യക്തിയാണ്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന് നിയമത്തിന് അതീതനായിരിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അങ്ങനെയല്ലെങ്കില് നമ്മുടെ സമൂഹം തകർന്നുവീഴും. എല്ലാവരേക്കാളും ഇതെല്ലാം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടവളാണ് ഭവതി.”

“ഒരുകാര്യം മാത്രമേ എനിക്കറിയുകയുള്ളൂ.” ആയുർവതി നിശ്ചയ ദാർഢ്യത്തോടെ പറഞ്ഞു. “നീലകണ്ഠന് ഏതെങ്കിലും കാര്യം ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നുവെങ്കില് അത് ശരിയായിരിക്കും.”

പർവ്വതേശ്വരൻ തനിക്ക് ഒട്ടും പരിചയമില്ലാത്ത ഒരാളെപ്പോലെ ആയുർവതിയെ നോക്കി. താൻ ആദരിച്ചിരുന്ന, തനിക്കറിയാവുന്ന, യാതൊരുവിലക്കുകളുമില്ലാതെ നിയമം അനുസരിച്ചിരുന്ന ആ സ്ത്രീ ഇതല്ലെന്ന് പർവ്വതേശ്വരനു തോന്നി. പർവ്വതേശ്വരൻ ശിവനെ ബഹുമാനിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. എന്നാല് ആ ബഹുമാനം ഒരിക്കലും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാത്ത വിധത്തിലുള്ള വിശ്വാസമായിരുന്നില്ല. ശ്രീരാമദേവൻ ശേഷിച്ചു വെച്ച ജോലികള് ശിവൻ പൂർത്തിയാക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. പർവ്വതേശ്വരന്റെ ദൃഷ്ടിയില് ശ്രീരാമദേവൻ മാത്രമാണ് പരിപൂർണ്ണ അനുസരണ അർഹിക്കുന്നയാള്. മറ്റാരുമല്ല.

“എന്തായാലും” ആയുർവതി പറഞ്ഞു “എനിക്ക് പോയേ മതിയാവൂ. എനിക്ക് ഒരു സിദ്ധാന്തത്തെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കാനുണ്ട്.”

“സത്യമായും?” ശിവൻ ചോദിച്ചു. “മെലുഹയിലെ ചക്രവർത്തിക്കു പിറക്കുന്ന ആദ്യത്തെ മകന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരാവകാശിയാകണമെന്നില്ലേ?”

“അതെ.” സതി പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു.

ശിവനും സതിയും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതും ലൗകികവുമായ പലകാര്യങ്ങളും സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് മണിക്കൂറുകളെ ചെലവിട്ടു. സതി വളരെ വേഗം രോഗവിമുക്തയായിക്കൊണ്ടിരുന്നുവെങ്കിലും ശയ്യയില് തന്നെയായിരുന്നു. പരിക്കേറ്റവർക്ക് യാത്രചെയ്യുവാനുള്ള ശേഷി തിരിച്ചുകിട്ടുന്നതുവരെ ആ സംഘം കൂഞ്ചില് ഒരു താവളം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. ലോതലിലേക്കുള്ള യാത്ര ഉപേക്ഷിച്ചു. പരിക്കേറ്റവരെയും കൊണ്ട് എത്രയും വേഗം ദേവഗിരിയിലേക്കു മടങ്ങുകയാണ്

നല്ലതെന്ന് പര്വ്വതേശ്വരനും ശിവനും തീരുമാനിച്ചു.

പുറകിലുണ്ടായിരുന്ന ചെറിയ തോതിലുള്ള പുണ്ണില്നിന്ന് ആശ്വാസം ലഭിക്കുവാനായി സതി ചെറുതായൊന്നു മാറിക്കിടന്നു. എങ്കിലും ശിവന്റെ കൈവിടാന് അവള് തയ്യാറായില്ല. സതിയുടെ മുഖത്ത് പാറിക്കിടന്നിരുന്ന മുടിച്ചുരുള് മാടിയൊതുക്കുവാനായി ശിവന് മുന്നോട്ടു കുനിഞ്ഞു. അവനെ നോക്കി പ്രേമപൂര്വ്വം ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അവള് പറഞ്ഞു “അങ്ങേക്കറിയുമോ, ഇരുന്നൂറ്റിയന്പത് വര്ഷങ്ങളു്കുമുന്പ് രാജാക്കന്മാരുടെ കുട്ടികളാരും അവർക്കു പിറക്കുന്നവരല്ലായിരുന്നു. മയ്ക സംവിധാനത്തില്നിന്ന് എടുക്കപ്പെട്ട കുട്ടികളായിരുന്നു അവർ. അതുകൊണ്ട് ആദ്യം ജനിച്ചത് ആരാണെന്ന ചോദ്യം ഉദിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. ആദ്യം ദത്തെടുക്കപ്പെട്ടത് ആരെന്ന് മാത്രമായിരുന്നു ഞങ്ങളു്കറിയാന് കഴിഞ്ഞത്.”

“ശരിയായ കാര്യം.”

“എന്നാല് ആദ്യം ദത്തെടുക്കപ്പെട്ട കുഞ്ഞ് അനന്തരാവകാശിയായി തുടരണമെന്നില്ല. സ്ഥിരതയ്ക്കും സമാധാനത്തിനുമായി ശ്രീരാമദേവന് കണ്ടെത്തിയ മറ്റൊരു നിയമമായിരുന്നു അത്. മൂന്ന്കാലങ്ങളില് സ്വന്തമായി ചെറുരാജ്യങ്ങളുള്ള നിരവധി കുലീന കുടുംബങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു.”

“ശരി.” അവളുടെ വാക്കുകള് ശ്രദ്ധിക്കുന്നതോടൊപ്പം അവളുടെ മനോഹരമായ മുഖത്ത് തെളിഞ്ഞ ആരെയും മയക്കുന്ന നുണക്കുഴികള് നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ശിവന് പറഞ്ഞു: “ഈ രാജാക്കന്മാര് മിക്കപ്പോഴും യുദ്ധത്തിലായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് കുറച്ചുസമയത്തേക്ക് അവരെല്ലാവരും സാമാന്യരായിരിക്കും.”

“തീര്ച്ചയായും.” ശ്രീരാമദേവനുമുന്പ് ഭരിച്ചിരുന്ന രാജാക്കന്മാരുടെ വിഡ്ഢിത്തത്തെക്കുറിച്ചോര്ത്ത് സതി പുഞ്ചിരിച്ചു.

“അതെ, എല്ലായിടത്തും ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണ്.” തന്റെ രാജ്യത്തു നടന്നിരുന്ന നിരന്തരമായ യുദ്ധത്തെക്കുറിച്ച് ഓര്ത്തുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു.

“മേധാവിത്വത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള മത്സരം രാജാക്കന്മാര് തമ്മില് അനാവശ്യമായ നിഷ്പലമായ യുദ്ധങ്ങളു്കു വഴിവെച്ചു. ഇതിന്റെ തികതഫലം അനുഭവിച്ചത് ജനങ്ങളായിരുന്നു.” സതി തുടര്ന്നു. “രാജാക്കന്മാരുടെ അഹന്തയും സ്വാര്ത്ഥതാല്പര്യങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സാധാരണ ജനങ്ങളെ യാതനയിലാഴ്ത്തുന്നത് ആക്ഷേപകരമാണെന്ന് ശ്രീരാമദേവന് തോന്നി. അദ്ദേഹം രാജ്യസഭ എന്നൊരു സമിതിയുണ്ടാക്കി, പ്രത്യേക പദവിയില്പെട്ട ക്ഷത്രിയന്മാരും ബ്രാഹ്മണരും അടങ്ങുന്നതായിരുന്നു ആ സഭ. ചക്രവര്ത്തി നാടു നീങ്ങുകയോ സന്യസിക്കാന് തീരുമാനിക്കുകയോ ചെയ്താല് ക്ഷത്രിയന്മാരില് ദളപതിയുടെയോ ദളപതിയുടെ പദവിക്കു മുകളിലോ ഉള്ളവരില് നിന്ന് ഈ സമിതി അടുത്ത ഭരണാധിപനെ കണ്ടെത്തും. ഈ തീരുമാനം ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാനാവാത്തതും അലംഘനീയവുമായിരുന്നു.”

“ഞാന് മുമ്പും ഇത് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, ഇനി പറയുകയും ചെയ്യും.” വിശാലമായ പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവന് പറഞ്ഞു. “ശ്രീരാമദേവന് ഒരു ബുദ്ധിജീവിയായിരുന്നു.”

“അതെ, അദ്ദേഹം ആയിരുന്നു.” സതി ആവേശപൂര്വ്വം പറഞ്ഞു “ജയ് ശ്രീറാം.”

“ജയ് ശ്രീറാം.” ശിവന് ആവര്ത്തിച്ചു. “പക്ഷേ, ഒരുകാര്യം പറയൂ, നിന്റെ പിതാവ് എങ്ങനെയാണ് ബ്രഹ്മനായക മഹാരാജാവിനുശേഷം ചക്രവര്ത്തിയായത്? യഥാര്ത്ഥത്തില് ദക്ഷമഹാരാജാവ് മൂന്ന് ചക്രവര്ത്തിയുടെ ആദ്യത്തെ മകനാണ്. ശരിയല്ലേ?”

“മെലുഹയിലെ മറ്റു ചക്രവർത്തിമാരെപ്പോലെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു ഇദ്ദേഹം. മെലുഹൻ ചരിത്രത്തിലാദ്യമായാണ് ഭരണത്തിലിരിക്കുന്ന ചക്രവർത്തിയുടെ മകൻ തന്നെ അടുത്ത ചക്രവർത്തി ആയിത്തീരുന്നത്.” സതി അഭിമാനപൂർവ്വം പറഞ്ഞു.

“ഉം. പക്ഷേ, നിന്റെ അച്ഛൻ ചക്രവർത്തിയായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടത് മുത്തച്ഛൻ ചക്രവർത്തി സഹായിച്ചതുകൊണ്ടല്ലേ?”

“എനിക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു തീർച്ചയുമില്ല. എന്റെ അച്ഛൻ ചക്രവർത്തിയാവുന്നത് മുത്തച്ഛൻ ഇഷ്ടമായിരുന്നു. പക്ഷേ മുത്തച്ഛൻ മെലുഹയിലെ നിയമങ്ങള് കൃത്യമായി പാലിച്ചിരുന്ന ആളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും മകനെ ചക്രവർത്തിയാക്കുവാൻ തുറന്ന് രംഗത്തു വരികയില്ലായിരുന്നു. ഭൃഗു മഹർഷി എന്ന സന്യാസവര്യൻ എന്റെ അച്ഛൻ ഇക്കാര്യത്തിൽ വലിയ സഹായം നൽകി.”

ശിവൻ അവളുടെ മുഖം മൃദുവായി തഴുകിക്കൊണ്ട് പുഞ്ചിരിച്ചു. ആ അനുഭവത്തിൽ ആനന്ദഭരിതയായി സതി കണ്ണുകളടച്ചു. അവന്റെ കൈകള് അവളുടെ ശരീരത്തിലൂടെ തെന്നിനീങ്ങി അവളുടെ കൈയിൽചെന്നു വിശ്രമിച്ചു. അവനാ കൈ മൃദുവായി അമർത്തി.

ദക്ഷനും ഭൃഗുമഹർഷിയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് ശിവൻ ചോദിക്കാനൊരുങ്ങുമ്പോഴാണ് ആ മുറിയുടെ വാതിൽ പൊടുന്നനെ വലിച്ചു തുറക്കപ്പെട്ടത്. വളരെ ക്ഷീണിതനായതുപോലെ ദക്ഷൻ ആ മുറിയിലേക്കു പാഞ്ഞുകയറി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുറകിലായി വീരിണിയും കനകഹാലയുമുണ്ടായിരുന്നു. ദക്ഷൻ കാണുന്നതിനുമുമ്പ് ശിവൻ തന്റെ കൈ പിൻവലിച്ചു. പക്ഷേ, ദക്ഷൻ ആ നീക്കം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

“അച്ഛാ!” അർദ്ധതപ്തപോയ സതി നിലവിളിച്ചു.

“മകളേ സതീ” ദക്ഷൻ നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ട് സതിയുടെ ശയ്യക്കടുത്ത് മുട്ടുകുത്തി നിന്നു. വീരിണി ദക്ഷനടുത്തായി മുട്ടുകുത്തിനിന്നുകൊണ്ട് മകളുടെ മുഖത്തുകൂടെ വാത്സല്യപൂർവ്വം കൈ ഓടിച്ചു. അവർ കരയുകയായിരുന്നു. കനകഹാല കുറച്ചപ്പുറത്ത് മാറിനിന്നു. ഔപചാരികമായി അവർ ശിവൻ നമസ്തേ പറഞ്ഞു. തിളങ്ങുന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ കനകഹാലയെ പ്രത്യഭിവാദ്യം ചെയ്തു. രാജകുടുംബത്തെ അവരുടെ സ്വകാര്യതയിലേക്ക് വിട്ടുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരനും ആയുർവതിയും കനകഹാലയുടെ അടുത്തുതന്നെ നിന്നു. അവരുടെ പിന്നിലായി നന്തിയും വീരഭദ്രനും കൃതികയും നിലയുറപ്പിച്ചു. പുറത്തുനിന്നൊരാള് രാജദമ്പതികള്ക്കിരിക്കുവാനായി രണ്ട് ഇരിപ്പിടങ്ങള് കൊണ്ടുവന്ന് അവരുടെ അടുത്തായി ഇട്ടശേഷം വന്നതുപോലെ നിശ്ശബ്ദനായി പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

സതിക്ക് മുറിവേറ്റവിവരം അറിഞ്ഞയുടൻ ദക്ഷനും വീരിണിയും കനകഹാലയും രണ്ടായിരും സൈനികർക്കൊപ്പം തലക്ഷണം ദേവഗിരിയിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ടു. സരസ്വതി നദിയിലൂടെ അതിന്റെ എക്കൽ പ്രദേശത്തെത്തിയ അവർ രാത്രിയും പകലും നിരന്തരം യാത്രചെയ്തുകൊണ്ടാണ് കൂഞ്ചിൾ എത്തിയത്.

“എനിക്ക് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല അച്ഛാ” അമ്മയുടെ കൈയിൽ മൃദുവായി പിടിച്ചുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു. “എനിക്ക് മുമ്പത്തേക്കാളും സുഖം തോന്നുന്നു. ഒരാഴ്ചകൂടി തരൂ. അതുകഴിഞ്ഞാൽ ഞാൻ നൃത്തം ചെയ്തു കാട്ടിത്തരും.”

ദക്ഷനും വീരിണിയും സതിയുടെ വർത്തമാനംകേട്ട് അതെല്ലാം സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കുന്നതുപോലെ പുഞ്ചിരിച്ചപ്പോള് ശിവൻ ചിരി അടക്കാനായില്ല.

അച്ഛനെനോക്കി സതി തുടർന്നു: “നിങ്ങളെയെല്ലാം ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചതിൽ

വിഷമമുണ്ട്. അവിടെ നിങ്ങളുടെ ഒരുപാട് ചുമതലകളും ജോലിയുമുണ്ടെന്നറിയാം. അതിനിടയിൽ നിങ്ങളുടെ ഇങ്ങോട്ട് ഓടിപ്പോരേണ്ടതായിവന്നു."

"ബുദ്ധിമുട്ടോ?" ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. "എന്റെ കുഞ്ഞു നീയാണെന്റെ ജീവൻ. എന്റെ ആനന്ദത്തിന്റെ ഏക സ്രോതസ്സാണ്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ നിന്നെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് എത്രത്തോളം അഭിമാനമുണ്ടെന്ന് നിനക്ക് സങ്കല്പിക്കാൻ പോലുമായില്ല."

വീരിണി കുനിഞ്ഞ് സതിയുടെ നെറ്റിയിൽ മുദ്രവായി ചുംബിച്ചു.

"നിങ്ങളെക്കുറിച്ചെല്ലാം എനിക്ക് വലിയ അഭിമാനം തോന്നുന്നു." പുറകിൽ നിന്നിരുന്ന പർവ്വതേശ്വരനേയും ആയുർവതിയേയും നോക്കി ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "നീലകണ്ഠന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ വേണ്ട പിന്തുണ നൽകിയതിൽ ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ നമ്മളൊരു തീവ്രവാദിയാക്രമണത്തെ ചെറുത്തു തോല്പിച്ചു. ഈ സംഭവം രാജ്യത്തെ എത്രകണ്ട് ഊർജ്ജസ്വലമാക്കിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് നിങ്ങളുടെ സങ്കല്പിക്കാനായില്ല!"

സതിയുടെ കൈയിൽ മെല്ലെ തലോടിക്കൊണ്ട് ദക്ഷൻ ശിവനെ നോക്കി "നന്ദിയുണ്ട് പ്രഭോ. ഞങ്ങളെക്കുറിച്ചേണ്ടി പോരാടിയതിന് നന്ദി. ശരിയായ മനുഷ്യനിലാണ് വിശ്വാസമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് ഞങ്ങളെപ്പോലെ മനസ്സിലായി."

എന്തുപറയണമെന്നറിയാതെ ശിവൻ നിന്നു. വന്ദിച്ചു. അവൻ വിലക്ഷണമായി ചിരിച്ചും തലയാട്ടിയും ദക്ഷന്റെ അംഗീകാരത്തെ സ്വീകരിച്ചു.

"അവളെപ്പോലെ എങ്ങനെയാണ്?" ദക്ഷൻ ആയുർവതിയോട് ചോദിച്ചു. "അവളെ പൂർണ്ണമായ രോഗവിമുക്തിയുടെ പാതയിലാണെന്നു കേട്ടു."

"അതെ മഹാരാജൻ." ആയുർവതി പറഞ്ഞു "ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം കുമാരിക്ക് നടക്കാൻ കഴിയും. മൂന്നാഴ്ചയ്ക്കകം ആ മുറിവിന്റെ ഓർമ്മയായി മുറിപ്പാട് മാത്രമേ ശേഷിക്കുകയുള്ളൂ."

"ആയുർവതി, ഭവതി ഈ തലമുറയിലെ ഏറ്റവും മികവുറ്റ ഭിഷഗ്വര മാത്രമല്ല" ദക്ഷൻ അഭിമാനപൂർവ്വം പറഞ്ഞു "യഥാർത്ഥത്തിൽ ഏക്കാലത്തേയും മികച്ച വൈദ്യശ്രേഷ്ഠയാണ് ഭവതി."

"അങ്ങനെയൊന്നുമില്ല മഹാരാജൻ." അമ്പരന്നുപോയ ആയുർവതി അനർഹമായ ആ സ്തുതിമൂലം തന്റെ ശരീരത്തിന് കരിങ്കണ്ണുപറ്റരുതെന്നു കരുതി സ്വന്തം ചെവിയിൽ പിടിച്ചു നുള്ളി. "എന്നേക്കാളെ എത്രയോ മികച്ച വൈദ്യന്മാരുണ്ട്. പക്ഷേ, സതിയുടെ കാര്യത്തിൽ അദ്ഭുതമൊരുക്കിയത് നീലകണ്ഠനാണ്, ഞാനല്ല."

പ്രത്യക്ഷമായും അമ്പരന്നുപോയ ശിവനെ ഒന്നുനോക്കിയശേഷം ദക്ഷനു നേരെ തിരിഞ്ഞു കൊണ്ട് ആയുർവതി തുടർന്നു "ഞാൻ വിചാരിച്ചത് സതിയെ നമുക്ക് നഷ്ടപ്പെടുമെന്നാണ്. അഗ്നിബാണം പുറത്തെടുത്തതോടെ അവളുടെ കടുത്ത ജ്വരബാധയുണ്ടായി. അഗ്നിബാണമേറ്റുണ്ടാകുന്ന ജ്വരം ശമിപ്പിക്കുവാൻ മരുന്നില്ലെന്ന കാര്യം തിരുമനസ്സിനറിയാമല്ലോ. പക്ഷേ, ഭഗവാൻ ആശവെടിഞ്ഞില്ല. സതിക്ക് സോമരസം നൽകുവാൻ നിർദ്ദേശിച്ചത് ഭഗവാനാണ്."

കൃതജ്ഞത നിറഞ്ഞ പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവനെ നോക്കി ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു "പ്രഭോ, ഒരു കാര്യത്തിനുകൂടി അങ്ങയോടേനിക്ക് നന്ദി പറയാനുണ്ട്. എന്റെ മകളെ എന്റെ ആത്മാവിന്റെ ഭാഗമാണ്. അവളില്ലാതെ എനിക്ക് ജീവിതം തുടരാനായില്ല."

"ഓ, ഇല്ല, ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്തില്ല." ആത്മബോധത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ആയുർവതിയാണ് അവളെ ചികിത്സിച്ചത്."

"അത് തന്നെ അങ്ങയുടെ എളിമ വിളിച്ചോതുന്നു." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "അങ്ങ് ശരിക്കും അമൂല്യവാനായ നീലകണ്ഠൻ തന്നെ. യഥാർത്ഥത്തിൽ അങ്ങ്

വിലമതിക്കാനാവാത്ത മഹാദേവന് തന്നെ!”

അദ്ഭുതസ്തബ്ധനായ ശിവന് ദക്ഷനെ നോക്കി. അവന്റെ മുഖം ഗൗരവം പൂണ്ടു. ആരായിരുന്നു മുമ്പത്തെ ദേവാധിദേവനായ മഹാദേവനെന്ന് അവനറിയാമായിരുന്നു. രുദ്രഭഗവാനോട് താരതമ്യം ചെയ്യപ്പെടുവാനുള്ള അർഹത തനിക്കുണ്ടെന്ന് അവൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അവന്റെ പ്രവൃത്തികളെ അങ്ങനെയൊരു ബഹുമതി നേടാൻ യോഗ്യമായവയായിരുന്നില്ല.

“അല്ല, മഹാരാജൻ. അങ്ങ് എന്നെക്കുറിച്ച് പ്രകീർത്തിച്ചു സംസാരിക്കുന്നു. ഞാൻ മഹാദേവനല്ല.”

“അതെ പ്രഭോ.” ആയുർവതിയും കനകഹാലയും ഒരേസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. പർവ്വതേശ്വരൻ നിശ്ശബ്ദനായി അത് നോക്കി നിന്നു.

മഹാദേവനെന്ന് വിളിച്ചത് ശിവൻ ഇഷ്ടമില്ലാത്തതിനാൽ അത് ആവർത്തിക്കാതെ ദക്ഷന് സതിയെ നോക്കി പറഞ്ഞു “അസ്ത്രം തടയാനായി നീ എന്തിനാണ് നീലകണ്ഠന്റെ മുന്നിൽകയറിനിന്നത് എന്നാണ് എനിക്കു മനസ്സിലാകാത്തത്. നീ ഒരിക്കലും ആ ഐതിഹ്യത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. എനിക്കുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ നിനക്ക് നീലകണ്ഠനിൽ വിശ്വാസമില്ലായിരുന്നു. പിന്നെന്തിനാണ് ഭഗവാനു വേണ്ടി നീ സ്വന്തം ജീവിതം അപകടപ്പെടുത്തിയത്?”

സതി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അസ്വസ്ഥതയാർന്ന പുഞ്ചിരിയുമായി എന്തുപറയണമെന്നറിയാതെ അവളെ താഴേക്കു നോക്കിനിന്നു. സതിയെപ്പോലെ നാണം കുണുങ്ങിത്തന്നെയായിരുന്നു ശിവന്റെയും നില. വീരിണി ഭർത്താവിനെ ഏകാഗ്രമായി നോക്കിനിന്നു. അദ്ദേഹം എഴുന്നേറ്റ് ശിവനുമായി സംസാരിക്കുന്നതും കാത്ത് രാജപത്നി നിന്നു. പെട്ടെന്ന് ദക്ഷന് എഴുന്നേറ്റ് ശയ്യയുടെ അപ്പുറത്തേക്ക് നടന്ന് ശിവന്റെ അടുത്തെത്തി പ്രണമിച്ചു. അദ്ഭുതാധീനനായ ശിവന് എഴുന്നേറ്റ് ദക്ഷന് പ്രത്യഭിവാദ്യം നേർന്നുകൊണ്ട് തലകുനിച്ചു.

“പ്രഭോ, ഒരുപക്ഷേ ആദ്യമായിട്ടായിരിക്കും എന്റെ പുത്രി എന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽ വർത്തമാനം പറയാനാവാതെ വിഷമിക്കുന്നത്.” ദക്ഷന് പറഞ്ഞു “അങ്ങ് സ്വന്തം സാധനങ്ങളെ മറ്റുള്ളവർക്ക് ദാനം നൽകുമെന്നും മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്ന് ഒന്നും ആവശ്യപ്പെടാറില്ലെന്നും എനിക്കറിയാം. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ തന്നെ ആദ്യനീക്കം നടത്താം.”

നെറ്റിച്ചുളിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് ദക്ഷനെ നോക്കി നിന്നു.

“പ്രഭോ അങ്ങയോടു ഞാൻ കള്ളം പറയില്ല.” ദക്ഷന് തുടർന്നു. “നിയമം എന്റെ മകളെ ഒരു വികർമയായി തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ദശകങ്ങളെക്കുമുൻപ് എന്റെ മകളെ ചാപിള്ളയെ പ്രസവിച്ചുവെന്നതാണ് അതിനുള്ള കാരണം. അതത്ര വലിയ കുറ്റമൊന്നുമല്ല. ഒരുപക്ഷേ, കുഞ്ഞിന്റെ പിതാവിന്റെ മുമ്പാകെപ്പോലെയായിരിക്കാം അതിനുള്ള കാരണം. എന്നാൽ രാജ്യത്തെ നിയമം മാതാവിനെയും പിതാവിനെയും ഒരുപോലെ ഈ ദുരന്തത്തിന്റെ പേരിൽ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നു. എന്റെ ഓമനമകളും ഈ സംഭവം മൂലം വികർമയായി മുദ്രകുത്തപ്പെട്ടു.”

വികർമനിയമം അനീതിയാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതായിരുന്നു ശിവന്റെ മുഖഭാവം.

“വികർമർ ദുർവിധി പേറുന്നവരാണ് എന്നാണ് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നത്.” ദക്ഷന് തുടർന്നു. “അതുകൊണ്ട് അവർ വിവാഹം കഴിച്ചാൽ ആ ദുർവിധി ഭർത്താവിനെ ബാധിക്കും. ഭാവിയിൽ അവർക്കുണ്ടാവുന്ന കുട്ടികളേയും അത് ബാധിക്കും.”

വീരിണി ഒന്നും മനസ്സിലാവാത്തതുപോലെ ഭർത്താവിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു.

“എന്റെ മകളെ എനിക്കറിയാം, പ്രഭോ.” ദക്ഷൻ തുടർന്നു. “അവളെ തെറ്റിന്റെ വിദൂരമായ സൂചനകളുള്ള കാര്യങ്ങളെ പോലും ചെയ്യുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അവളെ നല്ലൊരു സ്ത്രീയാണ്. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ അവളെ നിന്ദിക്കുന്ന നിയമം ഏതായാലും അത് നീതിരഹിതമാണ്. പക്ഷേ, ഞാൻ ചക്രവർത്തി മാത്രമാണ്. എനിക്കീ നിയമം മാറ്റാൻ കഴിയില്ല.”

ചക്രവർത്തിയായിരിക്കുന്ന ദക്ഷൻ രാജ്യത്തെ നിയമവ്യവസ്ഥയെ താഴ്ത്തിക്കെട്ടുന്നതുകണ്ട പർവ്വതേശ്വരൻ ദക്ഷനെ രൂക്ഷമായി നോക്കി.

“എന്റെ മകളെ അറുപതുവർഷം സന്തോഷകരമായ ജീവിതം നൽകാൻ സാധിക്കുന്നില്ലെന്ന് ആലോചിക്കുമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയം തകരുന്നു.” ദക്ഷൻ തേങ്ങി. “അവളെപ്പോലൊരു നന്മ നിറഞ്ഞ പെൺകുട്ടിയെ ദിവസേന അപമാനമനുഭവിക്കുന്നതിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും എനിക്കു ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നത് താങ്കളുടെ സഹായമഭ്യർത്ഥിക്കുകയാണ്.”

സതി പിതാവിനെ സ്നേഹാർദ്രമായ കണ്ണുകളെ കൊണ്ടു നോക്കി.

“താങ്കളാണ് നീലകണ്ഠൻ” ദക്ഷൻ തുടർന്നു. “യഥാർത്ഥത്തിൽ താങ്കളെ അതിനുമൊക്കെ അപ്പുറത്താണ്. മഹാദേവൻ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നത് താങ്കളെക്ക് ഇഷ്ടമില്ലാത്ത കാര്യമാണെങ്കിലും, ഞാൻ സത്യമായും വിചാരിക്കുന്നത് താങ്കളെ ഒരു മഹാദേവൻ തന്നെ ആണെന്നാണ്. താങ്കളെ നിയമത്തിന് അതീതനാണ്. ആവശ്യമാണെന്ന് തോന്നിയാൽ താങ്കളെക്കീ നിയമം മാറ്റാം. താങ്കളെക്ക് വേണമെങ്കിൽ ഇതിനെ നിസ്തേജമാക്കാം.”

അമ്പരന്നുപോയ പർവ്വതേശ്വരൻ ദക്ഷനെ തുറിച്ചുനോക്കി. ഈ ചക്രവർത്തിക്കെങ്ങനെ നിയമത്തെ നിഷേധിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു? പിന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകളെ ശിവനിൽ ചെന്നു പതിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം കൂടുതൽ ആഴത്തിലേക്ക് താഴ്ന്നു.

ശിവൻ ദക്ഷനെ മറയില്ലാത്ത ആഘോദത്തോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സതിയെക്കുറിച്ച് തനിക്ക് ചക്രവർത്തിയെ ബോധ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ശിവൻ വിചാരിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ ഇവിടെയിതാ ചക്രവർത്തി തന്റെ മകളെ ശിവനു പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തുകൊടുക്കുവാൻ സന്നദ്ധനായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

“താങ്കളെ എന്റെ മകളെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ അത് തടയാൻ ഒരു ശക്തിക്കും സാധിക്കുകയില്ല.” ദക്ഷൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. “ചോദ്യം ഇതാണ്: താങ്കളത് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ?”

ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ സർവ്വവിധ വികാരങ്ങളും ശിവന്റെ ആത്മാവിലൂടെ കുത്തിയൊഴുകി. അവന്റെ മുഖത്ത് അമിതാഹ്ലാദം കൊണ്ടുള്ള പുഞ്ചിരി തെളിഞ്ഞു. സംസാരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും ശിവനു ശ്വാസം മുട്ടി. അവൻ കുനിഞ്ഞ്, സതിയുടെ കൈപ്പടം കൈയിലെടുത്ത് സ്വന്തം ചുണ്ടിലേക്കു കൊണ്ടുചെന്ന് പ്രണയപൂർവ്വം അതിൽ ചുംബിച്ചു. ദക്ഷനെ നോക്കി അവൻ മന്ത്രിച്ചു “ഞാനിവളെ ഉപേക്ഷിക്കില്ല, ഒരിക്കലും.”

സ്തബ്ധയായിപ്പോയ സതി ശിവനെ തുറിച്ചു നോക്കി. മുമ്പ് അവളെ അവനെ പ്രണയിക്കുവാനുള്ള ധൈര്യം കാണിച്ചുവെങ്കിലും അത് ആശിക്കുവാനുള്ള ധൈര്യം അവളെക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവളുടെ വന്യമായ സ്വപ്നം ഇപ്പോൾ യഥാർത്ഥ്യമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവളെ അവന്റെ ഭാര്യയാകാൻ പോകുന്നു.

അത്യാഹ്ലാദവാനായിത്തീർന്ന ദക്ഷൻ ശിവനെ മുറുകെ പുണർന്നുകൊണ്ട് പതിയെ വിളിച്ചു “മഹാപ്രഭോ”

വീരിണി നിയന്ത്രിക്കാനാവാത്തവിധം തേങ്ങി. ഒരു ജീവിതകാലം മുഴുവനും

അവളില് അടിച്ചേല്പ്പിച്ച അനീതിയുടെ ഭൂതം അവളില് നിന്നും നീക്കം ചെയ്യപ്പെടുകയാണ്. മാപ്പു കൊടുക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്ന മട്ടില് അവള് ദക്ഷനെ നോക്കി. ആയുര്വതിയും കനകഹാലയും മുന്നോട്ടുവന്ന് ചക്രവർത്തിയേയും രാജ്ഞിയേയും ശിവനേയും സതിയേയും അഭിനന്ദിച്ചു. ആ സംഭാഷണം മുഴുവനും കേട്ടുനിന്ന നന്തിയും വീരഭദ്രനും ആഹ്ലാദം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ശ്രീരാമദേവന്റെ നിയമത്തോടുള്ള അനാദരവില് പ്രതിഷേധിച്ച്, വാതിലിനടുത്തുനിന്നിരുന്ന പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖം കോപാകുലമായിത്തീർന്നിരുന്നു.

അവസാനം ശിവന് ആത്മനിയന്ത്രണം വീണ്ടെടുത്തു. സതിയുടെ കൈയില് മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവന് ദക്ഷനെ നോക്കി. “പക്ഷേ, മഹാരാജന് എനിക്കൊരു ഉപാധി മുന്നോട്ടു വെക്കാനുണ്ട്.”

“ശരി പ്രഭോ.”

“ഈ വികർമനിയമം....”

“അത് മാറ്റേണ്ടതില്ല പ്രഭോ.” ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. “അങ്ങ് എന്റെ മകളെ വിവാഹം കഴിക്കാന് നിശ്ചയിക്കുകയാണെങ്കില്, നിയമത്തിന് അങ്ങയെ തടയാനാകില്ല.”

“അതെല്ലാം ഒന്നുതന്നെ.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “ആ നിയമം മാറ്റണം.”

“തീർച്ചയായും, അത് നടന്നിരിക്കും പ്രഭോ.” ദക്ഷന് ആഹ്ലാദത്തോടെ പറഞ്ഞു. കനകഹാലയെന്നോക്കി അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു “ഇനിമുതല് ചാപിളളകളെ പ്രസവിക്കുന്ന കുലീന സ്ത്രീകള് വികർമ വിഭാഗത്തില് പെടുകയില്ല എന്ന വിളംബരം നീലകണ്ഠന്റെ ഒപ്പ് വെച്ച് പുറപ്പെടുവിക്കുക.”

“അരുത് മഹാരാജന്” ശിവന് ഇടപെട്ടു. “ഞാന് അതല്ല ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ വികർമ നിയമം പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കണം എന്നാണ് എന്റെ ആഗ്രഹം. ഇനിമുതല് ആരും വികർമരാകാന് പാടില്ല. ദുർവിധിക്ക് ആരെയും ആക്രമിക്കാന് സാധിക്കും. അതിന്റെ പേരില് അവരുടെ പൂർവ്വജന്മത്തെ ആക്ഷേപിക്കുന്നത് അപഹാസ്യമാണ്.”

പർവ്വതേശ്വരന് ശിവനെ അദ്ഭുതത്തോടെ നോക്കി. രാമദേവന്റെ നിയമസംഹിതകളില് നിന്ന് ഒരു അർദ്ധവിരാമചിഹ്നംപോലും എടുത്തുമാറ്റുന്നതിനോട് യോജിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും രാമദേവന്റെ നിയമസംഹിതകളോടും ആദർശങ്ങളോടും ശിവന് സത്യസന്ധത പുലർത്തുന്നതുകണ്ടപ്പോള് - എല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ നീതിപൂർവ്വം ഈ നിയമം നടപ്പാക്കണമെന്ന നിർദ്ദേശം കേട്ടപ്പോള് - പർവ്വതേശ്വരന് അദ്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി.

എങ്കിലും ദക്ഷന് ശിവനെ നടുക്കത്തോടെ നോക്കി. അത് അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു. എല്ലാ മെലുഹന്മാരെയും പോലെ ദക്ഷനും ഈ നിയമത്തില് അന്ധവിശ്വാസമായിരുന്നു. വികർമ നിയമത്തോടായിരുന്നില്ല തന്റെ മകള് അങ്ങനെ മുദ്രയടിക്കപ്പെടുന്നതിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിഷമം. പെട്ടെന്ന് മനസ്സാന്നിദ്ധ്യം വീണ്ടെടുത്ത് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “തീർച്ചയായും പ്രഭോ, വികർമനിയമം പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനായി വിളംബരം നടത്താം.ഒരിക്കല് അങ്ങതില് ഒപ്പുവെച്ചാല് അതായിരിക്കും നിയമം.”

“നന്ദി, മഹാരാജന്.” ശിവന് പുഞ്ചിരിച്ചു.

“എന്റെ മകളുടെ ജീവിതത്തിലേക്ക് ആഹ്ലാദം മടങ്ങിവരികയാണ്.” കനകഹാലയെ നോക്കി ദക്ഷന് പറഞ്ഞു “നമ്മള് മടങ്ങിച്ചെല്ലുമ്പോള് ദേവഗിരിയില് ഗംഭീരമായ ആഘോഷത്തിനുള്ള ഏർപ്പാടുകള് ചെയ്യണം. ലോകം മുന്പൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത വിധത്തിലുള്ള ഒന്ന്. ഇതുവരെ കണ്ടിട്ടുള്ളതില്വെച്ച് ഏറ്റവും മികച്ചത്. ഈ നാട്ടിലെ ഏറ്റവും മികച്ച സംഘാടകരെ

ഇതിന്റെ ചുമതലയേല്പിക്കുക. ചെലവുകള് ഒട്ടും കുറക്കാൻ ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല."

സ്ഥിരീകരണത്തിനായി ദക്ഷൻ ശിവനെ നോക്കി. സതിയുടെ മനോഹരമായ നുണക്കുഴികളേയും ആഘോദകരമായ ചിരിയേയും ശിവൻ ആരാധനാപൂർവ്വം നോക്കി. ദക്ഷനു നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു "മഹാരാജൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരേ ഒരു കാര്യം സതിയെ എനിക്കു വിവാഹം കഴിച്ചുതരണമെന്നാണ്. അതിന്റെ ചടങ്ങ് ഈ ലോകത്തിലേക്ക് വെച്ച് ഏറ്റവും മികച്ചതാണോ അതോ ഏറ്റവും ലളിതമാണോ എന്നതൊന്നും എനിക്കു വിഷയമല്ല. ബൃഹസ്പതിയും ഗുണന്മാരും നിങ്ങളെല്ലാവരും ആ ചടങ്ങിന് സന്നിഹിതരാണെങ്കിൽ ഞാൻ സന്തോഷവാനായിരിക്കും."

"ഗംഭീരം!" ദക്ഷൻ ആഘോദപൂർവ്വം ഉദ്ഘോഷിച്ചു.

പ്രണയ സാഫല്യം

പത്തൊമ്പത്

മൂന്നാഴ്ചക്കുശേഷം രാജകീയ യാത്രാ സംഘം ദേവഗിരിയിലെത്തിയപ്പോള് ആഘോഷത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷമായിരുന്നു അവിടെ. നേരത്തേതന്നെ ദേവഗിരിയിലെത്തിയിരുന്ന കനകഹാല രണ്ടു സഹസ്രാബ്ദമായി ജനങ്ങളുടേ ഉല്ക്കണ്ഠയോടെ കാത്തിരുന്ന ആ വിവാഹത്തിനുവേണ്ട തയ്യാറെടുപ്പുകളു കൃത്യമായി നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിയിരുന്നു. അവര് നടത്തിയിരുന്ന തയ്യാറെടുപ്പുകളു എന്നും മികവുറ്റതായിരുന്നു.

വിവാഹത്തിന്റെ വൈവിധ്യമാര്ന്ന ചടങ്ങുകളു ഏഴുദിവസത്തോളം നീണ്ടുനിന്നു. ഓരോ ദിവസവും വ്യത്യസ്തമായ പരിപാടികളു നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. സൂര്യവംശി നിലവാരമനുസരിച്ചുള്ള ലാളിത്യത്തിനു പകരം നഗരം മുഴുവനും അതിമനോഹരമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. വര്ണ്ണശബളമായ കൊടിക്കൂറുകളു നഗരമതിലുകളുക്കുമീതെ അഭിമാനത്തോടെ പാറിക്കളിച്ചു. പൊതുവേ ലാളിത്യമാര്ന്ന കൊട്ടാരത്തിന്റെ പുറംഭാഗത്ത് ഉത്സവത്തിന്റെ ഭംഗി അലയടിച്ചു. ഏഴുദിവസത്തേക്ക് നഗരത്തിലെ എല്ലാ ഭോജനശാലകളും ഭക്ഷണവും പാനീയങ്ങളും വിളമ്പിയത് സൗജന്യമായാണ്. അത് മുഴുവന് ഭരണകൂടം വകവെച്ചുകൊടുത്തു. നഗരത്തിലെ കെട്ടിടങ്ങളു മുഴുവനും കൊട്ടാരം വക ചെലവില് ചായം പുശി ഭംഗിയാക്കി. ദേവഗിരിയിലെ കെട്ടിടങ്ങളെല്ലാം തൊട്ടു തലേന്ന് നിര്മ്മിച്ചതാണെന്ന് തോന്നും വിധമായിരുന്നു അത്.

സരസ്വതിനദിയുടെ അറ്റത്തായി പൊടുന്നനെ വലിയൊരു തോട് കീറിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. ആ തോട് ചിലയിടത്ത് തുറന്നും മറ്റു ചിലയിടത്ത് ഭൂമിക്കടിയിലൂടെയും ഒഴുകി. നദിയിലെ വെള്ളം പുതുതായി നിര്മ്മിച്ച തോട്ടിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോള് അരിപ്പകളു വഴി അതിലേക്ക് ചുവന്ന ചായം കലര്ത്തുകയും തോട് നദിയിലേക്ക് തിരിച്ചെത്തുമ്പോള് വളരെ വിദഗ്ദ്ധമായി ആ ചായം വലിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആ തോട് വലിയൊരു സ്വസ്തിക ചിഹ്നം പോലെ കാണപ്പെട്ടു. സുഖജീവിതത്തിന്റെ പ്രതീകമായിരുന്നു ആ സ്വസ്തിക ചിഹ്നം. മെലുഹന്മാര് അതിനെ ഭാഗ്യചിഹ്നം എന്നും വിളിക്കാറുണ്ട്. നഗരത്തിലെ മൂന്നു തട്ടുകളിലിന്ന് നോക്കിയാല് ഏത് മെലുഹനും ചുവന്ന നിറത്തിലുള്ള ആ സൂര്യവംശി ചിഹ്നം പുണ്യനദിയായ സരസ്വതിയില് രൂപപ്പെടുന്നതു കാണാം. സുരക്ഷാമാര്ഗ്ഗമായ വലിപ്പാലങ്ങളിലുള്ള ഭീമന് ആണികളു നീക്കം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. അതിനുപകരം അകലെ നിന്ന് നോക്കിയാല്പോലും കാണാവുന്ന വമ്പന് നിറക്കൂട്ടുകളു തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. ആളുകളെ തലസ്ഥാന നഗരിയിലേക്ക് ആകര്ഷിക്കുവാനായിരുന്നു അത്. ദേവഗിരിക്കു ചുറ്റുമുള്ള എല്ലാ ആണികളും നീക്കം ചെയ്യുവാനായിരുന്നു കനകഹാലയുടെ ആഗ്രഹമെങ്കിലും

സുരക്ഷാകാരണങ്ങളു് കാണിച്ചു് പർവ്വതേശ്വരൻ അതു സമ്മതിച്ചില്ല.

രാജ്യത്തെമ്പാടുമുള്ള അഭിജാത കുടുംബങ്ങളെ ഉത്സവാഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. പ്രവിശ്യാധിപന്മാർ മുതൽ ശാസ്ത്രജ്ഞർ വരെയുള്ള വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിലുപെട്ട ആളുകൾ അതിൽ ഉള്പ്പെട്ടിരുന്നു. സൈന്യാധിപന്മാരും കലാകാരന്മാരും എന്തിന് സന്യാസിമാർപോലും ആ മഹത്തായ സംഭവത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാനായി ദേവഗിരിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നിരുന്നു. മെസൊപ്പൊട്ടേമിയ, ഈജിപ്ത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട രാജ്യങ്ങളിലെ രാജദൂതന്മാർക്ക് മെലൂഹയിലെ തലസ്ഥാന നഗരിയിലെത്തുവാനുള്ള അനുമതി നൽകിയിരുന്നു. ജൂലേശ്വർ ഈ സാഹചര്യം നന്നായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തി. വാണിജ്യസംബന്ധമായ പല സൗകര്യങ്ങളും ജൂലേശ്വർ അവരിൽനിന്ന് നേടിയെടുത്തു. ബൃഹസ്പതി മന്ദര പർവ്വതത്തിൽനിന്നും തന്റെ അനുചരസംഘത്തോടൊപ്പം എത്തിയിരുന്നു. ഒരു ചെറിയ സംഘം അരിഷ്ടനേമി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട സുരക്ഷാഭടന്മാരെ മാത്രമാണ് അവിടെ നിയോഗിച്ചിരുന്നത്. ചരിത്രത്തിലാദ്യമായാണ് ഏഴുദിവസം മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ ഗവേഷണ ശാലയിൽ പരീക്ഷണങ്ങളു് നടക്കാതിരുന്നത്!

ആദ്യത്തെ ദിവസം ദേവേന്ദ്രന്റെയും അഗ്നിദേവന്റെയും പേരിൽ രണ്ടുപൂജകൾ നടത്തുകയുണ്ടായി. ഭാരതത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട രണ്ട് ദൈവങ്ങളായിരുന്നു അവർ. പ്രധാനപ്പെട്ട ചടങ്ങുകൾ തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപായി ഈ ദേവന്മാരുടെ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകൾ തേടുക പതിവായിരുന്നു. സഹസ്രാബ്ദത്തിലെ ചരിത്രപ്രധാനമായ ആ വിവാഹം ആ ദേവകളുടെ അനുമതിയോടെ മാത്രമേ നടത്താനാവൂ. ഈ വിശേഷാൽപൂജ പോരാട്ട വീര്യം ആഘോഷിക്കുന്നതായിരുന്നു. ദക്ഷൻ വളരെ വിശദമായി അതിന്റെ കാരണം വിശദീകരിച്ചുകൊടുത്തു. നീലകണ്ഠനും സതിയും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം ആഘോഷിക്കുക മാത്രമായിരുന്നില്ല മെലൂഹക്കാർ ചെയ്തിരുന്നത്. കൂഞ്ചിലെ കടുത്ത തീവ്രവാദിയാക്രമണത്തെ തോല്പിച്ചു തകർത്തതിന്റെ ആഘോഷം കൂടിയിരുന്നു അത്. ദക്ഷന്റെ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ കൂഞ്ചിന്റെ പ്രതിധ്വനി സ്വദീപിന്റെ ഹൃത്തടത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ പ്രകമ്പനംകൊള്ളുന്നുണ്ടായിരിക്കും. സൂര്യവംശികളുടെ പ്രതികാരനിർവ്വഹണം ആരംഭിച്ചതേയുള്ളൂ!

പൂജയെതുടർന്ന് ശിവന്റെയും സതിയുടെയും വിവാഹചടങ്ങുകൾ ഔപചാരികമായി നടന്നു. അതിനുശേഷം ചടങ്ങുകളും ആഘോഷങ്ങളും തുടർന്നുവെങ്കിലും അതിലൊന്നും പങ്കുകൊള്ളാതെ ശിവൻ സതിയേയുംകൊണ്ട് പുറത്തുകടന്നു.

“പരിശുദ്ധ സരോവരമാണേ സത്യം” അവരുടെ മണിയറയുടെ വാതിൽ അകത്തുനിന്ന് അടച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ ഉദ്ഘോഷിച്ചു. “ഇത് ആദ്യത്തെ ദിവസം മാത്രമാണ്! എല്ലാ ദിവസവും ഇതുപോലെ നീണ്ടതായിരിക്കുമോ?”

“അതൊന്നും അങ്ങേക്ക് എന്തെങ്കിലും വ്യത്യാസമുള്ളതാണെന്ന് തോന്നുന്നില്ല! പുറത്തിറങ്ങാൻ തോന്നിയപ്പോൾ അങ്ങ് പുറത്തേക്കിറങ്ങി!” സതി കളിയാക്കി.

“എനിക്കീ ആഘോഷചടങ്ങുകളിലൊന്നും യാതൊരു താല്പര്യവുമില്ല.” തന്റെ തലയിൽ ചടങ്ങിന്റെ ഭാഗമായി കെട്ടിയിരുന്ന തലപ്പാവഴിച്ചുകളഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവൻ മൂരണ്ടു. അവൻ സതിയെ വികാരതീവ്രമായി നോക്കി. കനക്കെ ശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് സാവധാനം അവൻ അവളുടെ നേരെ നടന്നു.

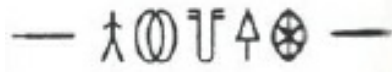
“തീർച്ചയായും അങ്ങനെയെന്നെ.” നാടകീയ ഭാവത്തോടെ കളിയാടി സതി പറഞ്ഞു. “ഏതാണ് പ്രധാനപ്പെട്ടത് ഏതാണ് അല്ലാത്തത് എന്നൊക്കെ

നീലകണ്ഠനു നിശ്ചയിക്കാൻ കഴിയും. തന്നിക്കുവേണ്ടതെന്നും നീലകണ്ഠനു സാധിക്കും."

"തീർച്ചയായും അവനതിനു സാധിക്കും"

കുസൃതിയോടെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് സതി ശയ്യയുടെ മറുവശത്തേക്കോടി. ശിവൻ തന്റെ അംഗവസ്ത്രം സൗമ്യമായ ചലനത്തോടെ വായുവിലെറിഞ്ഞ് എതിർവശത്തുനിന്നും സതിയുടെ അടുത്തേക്കോടി.

"തീർച്ചയായും അവനതിനു സാധിക്കും."

"ഞാൻ നിങ്ങളോട് പറയാൻ പറഞ്ഞത് എന്താണെന്ന് ഓർക്കുക" നന്തി വീരഭദ്രനോട് പിറുപിറുത്തു. "വിഷമിക്കേണ്ട. സ്വാമി അനുവാദം തരും."

"എന്ത്?....." സതി ശിവനെ പതുക്കെ തട്ടിയുണർത്തിയപ്പോള് ഉറക്കത്തില് ചാഞ്ചാടിക്കൊണ്ട് ശിവൻപിറുപിറുത്തു.

"എഴുന്നേല്ക്കൂ ശിവ" സതി പതുക്കെ മന്ത്രിച്ചു. അവന്റെ കവിളുകളെ അലോസരപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സതിയുടെ മുടിയിഴകള് അവന്റെ കവിളിലേക്കു വീണു. "ഇപ്പോള് ശ്രദ്ധിക്കണം" സതി പതിയെ മന്ത്രിച്ചപ്പോള് ശിവൻ അവളെ അഭിലാഷത്തോടെ നോക്കി. "നന്തിയും കൃതികയും വീരഭദ്രനും വാതിലിനുപുറത്ത് കാത്ത് നില്ക്കൂ. അവർക്ക് എന്തോ പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം അങ്ങയോട് പറയാനുണ്ട്."

"ഹൂംഹൂം?" വാതിലിനടുത്തുചെന്നു ആ ത്രിമൂർത്തികളെ നോക്കിക്കൊണ്ട് ശിവൻ മുരണ്ടു. "എന്തായിത് നന്തി? എന്നെ ഇങ്ങനെ ശല്യപ്പെടുത്തുന്നതിനു പകരം നിന്റെ ജീവിതത്തിലേക്കു കടന്നുവരുവാൻ തയ്യാറുള്ള സുന്ദരിമാരെ ആരേയും നിനക്കു കിട്ടിയില്ലേ?"

"അങ്ങയെപ്പോലെ ആരുമില്ല പ്രഭോ" ഒന്നു താണുവണങ്ങി നമസ്തേ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു.

"നന്തി നീ ഈ അസംബന്ധം പറയുന്നത് നിർത്തുന്നതാണ് നല്ലത്. അല്ലെങ്കില് നീ ജീവിതകാലം മുഴുവനും അവിവാഹിതനായി കഴിയേണ്ടിവരും!" ശിവൻ തമാശയായി പറഞ്ഞു.

എല്ലാവരും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചപ്പോഴും കൃതിക മാത്രം തന്റെ ദൗത്യത്തെക്കുറിച്ചൊർത്ത് ആകാംക്ഷപൂണ്ടു നിന്നു.

"ആട്ടെ നിനക്കെന്താണു പറയാനുള്ളത്?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

നന്തി വീരഭദ്രന്റെ ശരീരത്തിലൊന്നു തട്ടി. എന്താണെന്ന മട്ടില് ശിവൻ വീരഭദ്രനെ നോക്കി.

"ഭദ്രന്, എന്നുമുതലാണ് എന്നോടു സംസാരിക്കാൻ നിനക്ക് ഇത്രയധികം ആളുകളുടെ സഹായം ആവശ്യമായിത്തുടങ്ങിയത്?"

"ശിവ...." വീരഭദ്രന് പരിഭ്രമത്തോടെ മന്ത്രിച്ചു.

"പറയൂ?"

"ഇത് ഏതാണ്ട്...."

"ഇത്... എന്തുപോലെ?"

"അല്ല, നീ കാണുന്നില്ലേ...."

"ഞാൻ ഭദ്രനെ കാണുന്നുണ്ട്."

"ശിവൻ, അവനെ ഇനിയും കൂടുതല് പരിഭ്രമിപ്പിക്കാതെ." സതി പറഞ്ഞു. വീരഭദ്രനെനോക്കി അവള് തുടർന്നു "വീരഭദ്രന്, ഭയരഹിതനായി സംസാരിക്ക്. നീ ഒരു തെറ്റും ചെയ്തിട്ടില്ല."

“ശിവ,” വീരഭദ്രൻ നാണത്തോടെ മന്ത്രിച്ചു. അവന്റെ മുഖം മധുരക്കിഴങ്ങുപോലെ ചുവന്ന നിറം പൂണ്ടിരുന്നു. “എനിക്ക് നിന്റെ സമ്മതം വേണം.”

“സമ്മതം തന്നിരിക്കുന്നു.” ഇപ്പോള് വിനോദഭാവമാര്ജ്ജിച്ചുകഴിഞ്ഞ ശിവൻ പറഞ്ഞു “നീ എന്താണോ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് അതിനുള്ള സമ്മതം.”

“യഥാർത്ഥത്തില് എനിക്കിപ്പോള് വിവാഹം കഴിച്ചാല് കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.”

“ഗംഭീരന് ആശയം” ശിവൻ പറഞ്ഞു “ഇനി നിനക്ക് ആകപ്പാടെ ചെയ്യാനുള്ളത് ഏതെങ്കിലുമൊരു അന്ധയായ യുവതിയെ നിന്നെ വിവാഹം ചെയ്യാന് പ്രേരിപ്പിക്കുക എന്നതാണ്!”

“ശിവൻ.” സതി അവനെ പതിയെ ശാസിച്ചു.

“ഞാനൊരു പെണ്ണിനെ കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞു.” ധൈര്യം ചോർന്നുപോകുന്നതിനുമുമ്പ് വീരഭദ്രൻ പറഞ്ഞു. “അവള് അന്ധയൊന്നുമല്ല.”

“അന്ധയല്ല?” വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയാത്തതുപോലെ തമാശകലർത്തി പുരികക്കൊടികള് വളച്ച് ശിവൻ ചോദിച്ചു. “എങ്കില് സ്വന്തം വിവാഹക്കാര്യം നിശ്ചയിക്കാൻ ശേഷിയില്ലാത്ത, മറ്റൊരാള് അതു നിശ്ചയിക്കട്ടെ എന്നു കരുതുന്ന ഒരുത്തനുമായി തന്റെ ഏഴുജന്മം ബന്ധിച്ചിട്ടുവാൻ തക്ക വിധിയാണോ സ്ത്രീ!”

പരിഭ്രമവും പശ്ചാത്താപവും കൂടിക്കുഴഞ്ഞ വിചിത്രമായ ഭാവത്തില് വീരഭദ്രൻ ശിവനെ നോക്കി.

“മുൻപും ഒരു കാര്യം ഞാൻ നിന്നോടു പറയാറുണ്ട് ഭദ്രാ.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “നമ്മുടെ ഗോത്രത്തിന്റെ നിരവധി ആചാരങ്ങള് എനിക്കിഷ്ടമല്ല. ഒരു ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരന്റെ വധുവിനെ ഗോത്രത്തലവന് അംഗീകരിക്കണം എന്നതാണ് അതിലൊന്ന്. കുട്ടിക്കാലത്ത് ഈ ആചാരത്തെ എത്രതവണ നമ്മള് നിന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് നിനക്കോര്മ്മയില്ലേ?”

ശിവനെ ഒന്നു പാളിനോക്കിയശേഷം ഒട്ടും ഉറപ്പില്ലാത്ത മട്ടില് വീരഭദ്രൻ മുഖം താഴ്ത്തി.

“നിനക്ക് അവളില് സന്തോഷം കണ്ടെത്താൻ സാധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കില് നിന്റെ പേരില് ഞാനും സന്തോഷിക്കുന്നു.” അല്പം ക്ഷുഭിതനായി ശിവൻ പറഞ്ഞു “നിനക്കെന്റെ സമ്മതം ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു.”

അപ്രതീക്ഷിതമായി ലഭിച്ച ആനന്ദത്തോടെ വീരഭദ്രൻ മുഖമുയർത്തിയപ്പോള് നന്തി ഒരിക്കല്കൂടി അവന്റെ ദേഹത്ത് തട്ടി. കൃത്രിക വീരഭദ്രനെ നോക്കി. വലിയൊരു ആശ്വാസവും പേറി ഒരു ദീര്ഘനിശ്വാസം അവളില്നിന്നുമുയർന്നു. അവള് സതിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞ് ശബ്ദമില്ലാതെ “നന്ദിയുണ്ട്” എന്ന് ചൂണ്ടനക്കി.

ശിവൻ കൃത്രികയുടെ അടുത്തുചെന്ന് അവളെ സ്നേഹാദ്രമായി പുല്കി. നീലകണ്ഠന്റെ സാമീപ്യം ഒരു സൂര്യവംശിയായ അവളുടെ കരുതലിനെ കീഴടക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അവളൊന്നു ഞെട്ടി പുറകോട്ടു മാറി. അവള് തിരിച്ചും ആലിംഗനം ചെയ്തു.

“ഞങ്ങളുടെ ഗോത്രത്തിലേക്കു സ്വാഗതം” ശിവൻ മന്ത്രിച്ചു. “ഞങ്ങള് തീർത്തും കിറുക്കന്മാരാണ്. പക്ഷേ ഉള്ളിന്റേയുള്ളില് ഞങ്ങള് നല്ലവരാണ്.”

“പക്ഷേ, താങ്കള്ക്കെങ്ങനെ മനസ്സിലായി?” വീരഭദ്രൻ ചോദിച്ചു. “ഞാനവളെ പ്രണയിക്കുന്ന കാര്യം താങ്കളോടു പറഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ.”

“ഞാൻ അന്ധനല്ല ഭദ്രാ.” ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു.

“നന്ദി.” കൃത്രിക ശിവനോടു പറഞ്ഞു. “എന്നെ അംഗീകരിച്ചതില് അങ്ങേക്കു നന്ദി.”

പുറകോട്ടു നീങ്ങിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു “അല്ല. നിനക്കാണ് ഞാൻ നന്ദി

പറയേണ്ടത്. ഭദ്രന്റെ കാര്യത്തിൽ എനിക്ക് വലിയ ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. എന്തിനും ആശ്രയിക്കാവുന്ന നല്ലൊരു മനുഷ്യനാണവൻ. പക്ഷേ, സ്ത്രീകളുടെ കാര്യത്തിൽ വളരെ നിഷ്കളങ്കൻ. അവന്റെ വിവാഹജീവിതം എങ്ങനെയായിരിക്കും എന്ന കാര്യത്തിൽ എനിക്ക് ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇനി ആ വിഷമത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല."

"ആദ്യം, എനിക്ക് അങ്ങയോട് ചില കാര്യങ്ങളെ പറ്റി പറഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്." കൃതിക പറഞ്ഞു "ഞാനൊരിക്കലും നീലകണ്ഠൻ എന്ന ഐതിഹ്യത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, എന്റെ സ്വാമിനിയെ മാറ്റിയെടുത്തതുപോലെ അങ്ങയ്ക്ക് മെലുഹയെ മാറ്റിയെടുക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ മഹാദേവൻ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടാൻ പോലും അങ്ങ് യോഗ്യനാണ്!"

"മഹാദേവൻ എന്നു വിളിക്കപ്പെടാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല കൃതിക. സതിയെ പ്രണയിക്കുന്നതുപോലെത്തന്നെ ഞാൻ മെലുഹയെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്ന് നിനക്കറിയാമല്ലോ. എനിക്ക് കഴിയാവുന്നതെല്ലാം അതിനുവേണ്ടി ഞാൻ ചെയ്യും." പിന്നെ വീരഭദ്രനുമേൽ തിരിഞ്ഞ് ശിവൻ കല്പിച്ചു "ഇവിടെ വാടാ മണ്ടശിരോമണി!"

വീരഭദ്രൻ മുന്നോട്ടുവന്നു. വാത്സല്യപൂർവ്വം ശിവനെ ആലിംഗനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അയാളെ മന്ത്രിച്ചു. "നന്ദി."

"വിഡ്ഢിത്തം കാണിക്കാതെ, ഇവിടെ നന്ദി പറച്ചിലിന്റെ ആവശ്യമില്ല." ഒരു ചെറുചിരിയോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു.

വീരഭദ്രൻ വിശാലമായി പുഞ്ചിരിച്ചു.

"ഒരു കാര്യം ശ്രദ്ധിച്ചോ." ഇല്ലാത്ത രോഷം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന മട്ടിൽ ശിവൻ പറഞ്ഞു "അടുത്ത ചിലപ്പം കൈമാറുമ്പോൾ നീ നിന്റെ ഏറ്റവും അടുത്ത സുഹൃത്തിനോട്, ഇത്രയും കാലം എങ്ങനെ ഈ പ്രണയത്തെക്കുറിച്ച് ഒന്നും പറയാതെ മറച്ചുപിടിച്ചുവെന്ന് വിശദമായി പറഞ്ഞുതരണം."

എല്ലാവരും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"പകരം, നല്ലൊരു ഉശിരൻ കഞ്ചാവുപൊതി കിട്ടിയാൽ മതിയോ?" വീരഭദ്രൻ പുഞ്ചിരിയോടെ ചോദിച്ചു.

"ശരി, ഞാനൊന്ന് ആലോചിക്കട്ടെ."

"കുമാരിയെ കണ്ടാൽ ക്ഷീണിച്ചതുപോലെ തോന്നുന്നില്ലേ." സതിയെ നോക്കി അല്പം വിഷമത്തോടെ ആയുർവതി ചോദിച്ചു. മകളേയും അമ്മയേയും ആ ചടങ്ങുകളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിൽനിന്ന് ഒഴിവ് ലഭിച്ചതിനാൽ സതി പ്രാർത്ഥനാ മണ്ഡപത്തിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു. വരനും വധുവിന്റെ പിതാവിനും മാത്രമേ ആ ചടങ്ങുകളിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അല്പ സമയത്തിനകം ആരംഭിക്കാൻ പോകുന്ന പൂജയ്ക്കുള്ള ഒരുക്കത്തിലായിരുന്നു ബ്രാഹ്മണപുരോഹിതന്മാർ.

"അതെ ആറു ദിവസത്തെ പൂജയും ആഘോഷങ്ങളും കഴിഞ്ഞതല്ലേയുള്ളൂ." കനകഹാല പറഞ്ഞു. "രാജകീയ വിവാഹത്തിനുവേണ്ട ചടങ്ങുകളാണ് ഇവയെല്ലാം. അതുകൊണ്ട് കുമാരിയുടെ തളർച്ചയ്ക്കുള്ള കാരണം മനസ്സിലാക്കാവുന്നതല്ലേയുള്ളൂ."

"ഓ, ആറുദിവസത്തെ പൂജയ്ക്ക് ഇതുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്." ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

“ഇല്ലേ?” കനകഹാല ചോദിച്ചു.

“ഇല്ല.” ബൃഹസ്പതി കുസൃതിയോടെ പറഞ്ഞു. “എന്നാല് കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു രാത്രികളുമായി അതിനു ബന്ധമുണ്ടെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.”

“എന്ത്?” ആയുര്വതി അദ്ഭുതം കൊണ്ടു. പിന്നെ ബൃഹസ്പതിയുടെ വാക്കുകളുടെ അർത്ഥം മനസ്സിലായപ്പോള് അവളുടെ മുഖം നാണംകൊണ്ടു ചുവന്നു.

കനകഹാലയുടെ തൊട്ടപ്പുറത്ത് ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്ന പര്വ്വതേശ്വരന് ബൃഹസ്പതിയുടെ അനുചിത പരാമര്ശം കേട്ട് അദ്ദേഹത്തെ തുറിച്ചുനോക്കി. സ്ത്രീകള് ഇക്കിളിപ്പുണ്ട് ചിരിച്ചപ്പോള് ബൃഹസ്പതി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. പണ്ഡിതന്മാരുടെ സഹായികളിലൊരാള് അതുകേട്ട് ശല്യപ്പെട്ടതുപോലെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. എന്നാല് തന്റെ പിന്നിലിരിക്കുന്ന മുതിര്ന്ന ബ്രാഹ്മണവര്യന്മാരെ കണ്ടപ്പോള് തന്റെ അസന്തുഷ്ടി പുറത്തു കാണിക്കാതെ സ്വന്തം പ്രവൃത്തിയിലേക്ക് മടങ്ങി.

എന്നാല് പര്വ്വതേശ്വരന് അത്തരം മനസ്സാക്ഷിക്കുത്തുകളൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

“ഞാന് ഇപ്പോള് കേള്ക്കാന് നിര്ബന്ധിതനായിപ്പോയ ഇത്തരം സംഭാഷണങ്ങളെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് ആലോചിക്കാന് വയ്യ.” സമ്മേളനവേദിയുടെ പിന്നഭാഗത്തേക്ക് അദ്ദേഹം എഴുന്നേറ്റ് നടക്കാന് തുടങ്ങി.

കനകഹാല ആയുര്വതി എന്നിവര്പോലും ഇത് കേട്ട് ചിരിച്ചു. ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതന്മാരിലൊരാള് തിരിഞ്ഞുനിന്ന് ചടങ്ങുകള് തുടങ്ങാന്പോവുകയാണെന്നും അതുകൊണ്ട് ആരും സംസാരിക്കരുതെന്നും സൂചനനല്കി.

പണ്ഡിതന്മാര് മന്ത്രജപം ആരംഭിച്ചു. കൃത്യമായ ഇടവേളകളില് ശിവനും ദക്ഷനും ചടങ്ങിന്റെ ഭാഗമായുള്ള പവിത്രമായ നെയ്യ് ഹോമാഗ്നിയിലേക്ക് ഒഴിച്ചതോടൊപ്പം ‘സ്വാഹാ’ എന്നു ചൊല്ലി.

തുടര്ച്ചയായി രണ്ടു ‘സ്വാഹാ’കള്ക്കിടക്ക് ദക്ഷനും ശിവനും പരസ്പരം പതുകെ സംസാരിക്കുവാനുള്ള അവസരം ലഭിച്ചിരുന്നു. അവര് സതിയെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിച്ചത്. സതിയെക്കുറിച്ചു മാത്രം. നിഷ്പക്ഷമതിയായ ഒരു കാഴ്ചക്കാരന് അവരില് ആരാണ് സതിയെ കൂടുതല് സ്നേഹിക്കുന്നതെന്ന് നിശ്ചയിക്കാനാവില്ല. അതിനിടക്ക് അല്പം നെയ്യ് ദക്ഷന്റെ കയ്യില്വീണു. തല്ക്ഷണം ശിവന് ഒരു ക്ഷണം തുണിയെടുത്ത് ദക്ഷന്റെ കയ്യില് പുരണ്ട നെയ്യ് തുടക്കാനാഞ്ഞു. അപ്പോഴാണ് ദക്ഷന്റെ കയ്യില് കെട്ടിയിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗോത്രത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന മന്ത്രത്തകിട് ശിവന് കണ്ടത്. ആ തകിടിലുണ്ടായിരുന്ന മൃഗത്തിന്റെ രൂപം കണ്ട് ശിവനൊന്ന് ഞെട്ടിയെങ്കിലും അതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊന്നും പറയാതിരിക്കുവാനുള്ള വിവേകം അവന് കാണിച്ചു. അതിനിടയ്ക്ക് ശിവന്റെ ആ നോട്ടം ദക്ഷനും ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

“ഇത് ഞാന് തെരഞ്ഞെടുത്തതായിരുന്നില്ല. എന്റെ പിതാവ് എനിക്കുവേണ്ടി തെരഞ്ഞെടുത്തതാണ്.” കൈയില്നിന്നും നെയ്യ് തുടച്ചുമാറ്റുന്നതിനിടയില് മന്ദഹാസത്തോടെ ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശബ്ദത്തില് പരിഭ്രമത്തിന്റെ യാതൊരു നിഴലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വളരെ അടുത്തുനിന്നു കൊണ്ട് നിരീക്ഷിച്ചാല് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്ത് ധിക്കാരത്തിന്റെ ചെറിയൊരു ലാഞ്ചന കാണാം.

“ഹോ, മഹാരാജന്” ചേതനയറ്റ മുഖത്തോടെ ശിവന് പിറുപിറുത്തു. “ഞാന് അതില് നോക്കാനുദ്ദേശിച്ചതല്ല. എന്റെ ക്ഷമായാചനം സ്വീകരിച്ചാലും.”

“അങ്ങേനിനാണ് ക്ഷമാപണം നടത്തുന്നത് പ്രഭോ?” ദക്ഷന് ചോദിച്ചു.

“അതെന്റെ ഗോത്രമാണ്. ഞാൻ ഏതു ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട ആളാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കുവാനാണ് അത് കൈയിൽ കെട്ടിയിട്ടുള്ളത്.”

“പക്ഷേ അങ്ങ് ആ ഗോത്രത്തിൽനിന്നും ഏറെ ഔന്നത്യമുള്ള ആളാണ് രാജൻ.” ശിവൻ ഭവ്യതയോടെ പറഞ്ഞു “ആ മന്ത്രത്തകിട് സൂചിപ്പിക്കുന്നതിലുമേറെ ഉന്നതനാണ് അങ്ങ്.”

“അതെ.” ദക്ഷൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. “ഞാനെന്റെ പിതാവിനെ നിഷ്പ്രഭനാക്കിയിരിക്കുകയാണ് അല്ലേ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്ത് നീലകണ്ഠൻ അവതരിച്ചില്ല. എന്റെ ഭരണകാലത്ത് അദ്ദേഹം അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്ത് തീവ്രവാദികളെ തോല്പിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. എന്റെ ഭരണകാലത്ത് അതുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്ത് ചന്ദ്രവംശികള് നവീകരിക്കപ്പെട്ടില്ല. എന്റെ ഭരണകാലത്ത് അവര് നവീകരിക്കപ്പെടും.”

ശിവൻ കരുതലോടെ ചിരിച്ചു. ആ സംഭാഷണത്തിലെ എന്തോ ഒന്ന് അവനെ അലോസരപ്പെടുത്തി. അവൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി ദക്ഷന്റെ കൈയിൽ കെട്ടിയിരുന്ന മന്ത്രത്തകിടില് നോക്കി. ക്ഷത്രിയന്മാര്ക്കിടയില് ഏറ്റവും താഴേക്കിടയിലുള്ള വിഭാഗത്തിന്റെ ഗോത്രചിഹ്നമായ കോലാടിന്റെ രൂപമായിരുന്നു അത്. ഈ ചിഹ്നം ധരിക്കുന്നവരെ ക്ഷത്രിയനെന്നു വിളിക്കുവാൻപോലും ചില ആളുകള് തയ്യാറായിരുന്നില്ല. പുരോഹിതന്റെ നിര്ദ്ദേശം കേട്ടപ്പോള് ശിവൻ ആ പരിശുദ്ധാഗ്നിയുടെ നേര്ക്ക് തിരിഞ്ഞു. അല്പം നെയ്യെടുത്ത് അഗ്നിയിലേക്കു പകർന്നുകൊണ്ട് അവൻ ‘സ്വാഹാ’ ചൊല്ലി.

രാത്രിയായപ്പോള് മണിയറയുടെ സ്വകാര്യതയില് ബ്രഹ്മനായക മഹാരാജാവും പുത്രനായ ദക്ഷനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് സതിയോടു ചോദിക്കുവാൻ ശിവൻ പലവട്ടം ആലോചിച്ചതായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഏതോ ചില കാരണങ്ങള് മൂലം ഇത്തരം ചോദ്യങ്ങള് ചോദിക്കുമ്പോള് വളരെയധികം ശ്രദ്ധപൂലര്ത്തണമെന്ന് ശിവന്റെ സഹജ വാസനഅവനു മുന്നറിയിപ്പു നല്കി.

“ബ്രഹ്മനായകമഹാരാജാവും നിന്റെ പിതാവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം എങ്ങനെയുള്ളതായിരുന്നു?”

സതി പെട്ടെന്ന് ശിവന്റെ അളകങ്ങള് തഴുകുന്നത് നിര്ത്തി. നെടുന്ദിശ്വാസമയച്ചുകൊണ്ട് അവള് പറഞ്ഞു “പലപ്പോഴും അതിന് ഉലച്ചില് തട്ടിയിരുന്നു. രണ്ടുപേരും വ്യത്യസ്ത സ്വഭാവക്കാരായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഭൃഗു മഹര്ഷി...”

ആ സംഭാഷണത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് വാതിലില് ഒരു മുട്ട് കേട്ടു.

“എന്താണത്?” ശിവൻ മുരണ്ടു.

“പ്രഭോ,” അവരുടെ പാറാവുകാരനായ തമന് പരിഭ്രമത്തോടെ പറഞ്ഞു “മുഖ്യശാസ്ത്രജ്ഞന് ബൃഹസ്പതിക്ക് അങ്ങയെ ഇപ്പോള് നേരിട്ട് കാണണമെന്ന്.”

ശിവൻ ബൃഹസ്പതിയെ കാണാൻ എപ്പോഴും ഇഷ്ടമായിരുന്നു. എന്നാല് ആ പാറാവുകാരനോട് മറുപടി പറയുന്നതിനുമുമ്പ് ശിവൻ പുരികമുയര്ത്തി സതിയെ നോക്കി. സതി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് തലയാട്ടി. ബൃഹസ്പതിയുമായുള്ള ബന്ധത്തിന് ശിവന് വലിയ വിലകല്പിക്കുന്നുവെന്ന് സതിക്കറിയാമായിരുന്നു.

“തമന്, ബൃഹസ്പതിയെ അകത്തേക്കു കടത്തിവിടൂ.”

“ശരി പ്രഭോ.”

“സുഹൃത്തേ” ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു “ഇത്ര വൈകി താങ്കളെ ശല്യം

ചെയ്യാനിടയായതില് ഞാൻ വേദിക്കുന്നു."

"അങ്ങ് ഒരിക്കലും എന്നോടു ക്ഷമാപണം നടത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല സുഹൃത്തേ" ശിവൻ പറഞ്ഞു.

"നമസ്തേ ബൃഹസ്പതിജി" മുഖ്യ ശാസ്ത്രജ്ഞനെ കാല്തൊട്ടു വന്ദിച്ചുകൊണ്ട് സതി പറഞ്ഞു.

"അവണ്യ സൗഭാഗ്യവതി ഭവ "ബൃഹസ്പതി സതിയെ പരമ്പരാഗത രീതിയില് അനുഗ്രഹിച്ചു.

"ആട്ടെ," ശിവൻ ബൃഹസ്പതിയോടു ചോദിച്ചു. "എന്തിനാണ് ഈ രാത്രി വൈകി താങ്കളെന്നെ കാണാൻ വന്നത്?"

"യഥാർത്ഥത്തില് മൂന്പൊന്നും താങ്കളോടു സംസാരിക്കുവാനുള്ള അവസരം എനിക്കു ലഭിച്ചില്ല."

"അതെനിക്കറിയാം." സതിയെ നോക്കി പുഞ്ചിരിതൂകിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഒന്നല്ലെങ്കില് മറ്റൊരു ആഘോഷച്ചടങ്ങുകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ ഞങ്ങളുടെ ദിവസങ്ങള്."

"എനിക്കറിയാം." ബൃഹസ്പതി തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു "ഞങ്ങള് സൂര്യവംശികള് ആഘോഷച്ചടങ്ങുകളോട് താല്പര്യമുള്ളവരാണ്. നാളെ രാവിലെ എനിക്ക് മന്ദരപര്വ്വതത്തിലേക്കു പോകണം. അതുകൊണ്ട് ഇന്നു രാത്രിതന്നെ താങ്കളോടു സംസാരിക്കാമെന്നു വെച്ചു."

"എന്ത്?" അദ്ഭുതത്തോടെ ശിവൻ ചോദിച്ചു "കഴിഞ്ഞ ആറുദിവസങ്ങള് താങ്കള് ഇതെല്ലാം അതിജീവിച്ചു. തീര്ച്ചയായും ഒരുദിവസം കൂടി താങ്കള്ക്ക് അതിജീവിച്ചാലെന്താണ്?"

"എനിക്കറിയാം." ക്ഷമാപണം നടത്തുന്നതുപോലെ കണ്ണടച്ചു കാണിച്ചുകൊണ്ട് ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു "എനിക്കിവിടെ താമസിക്കാനിഷ്ടമാണ്. പക്ഷേ, എനിക്ക് ഒരു പരീക്ഷണം നടത്താനുണ്ട്. മാസങ്ങളായി അതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങള് നടക്കുകയായിരുന്നു. അതിനുവേണ്ടി മെസൊപ്പൊട്ടേമിയയില്നിന്നുകൊണ്ടുവന്ന രാസവസ്തുക്കള് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടാക്കുന്നു. വെള്ളം കുറച്ചുമാത്രം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് എങ്ങനെ സോമരസമുണ്ടാക്കാം എന്ന് പരീക്ഷണം നടത്താനുള്ള ശ്രമത്തിലാണ് ഞങ്ങള്. പരീക്ഷണങ്ങള് കൃത്യമായി നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാനായി എനിക്കു പോയേ മതിയാവൂ. എന്റെ സഹപ്രവര്ത്തകര് താങ്കള്ക്ക് കൂട്ടു നില്ക്കും"

"ശരി." ശിവൻ ഹാസ്യരൂപേണ പറഞ്ഞു "സൂര്യനുതാഴെയുള്ള എന്തിനെക്കുറിച്ചും അവര് നടത്തുന്ന സിദ്ധാന്തവത്ക്കരണം കേള്ക്കാന് എനിക്ക് വലിയ ഇഷ്ടമാണ്."

ബൃഹസ്പതി ചിരിച്ചു. "എനിക്ക് ശരിക്കും പോയേ മതിയാവൂ ശിവൻ. എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ."

"ക്ഷമാപണത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല സുഹൃത്തേ" ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. "ജീവിതം ദൈര്ഘ്യമേറിയതാണ്. മന്ദരപര്വ്വതത്തിലേക്കുള്ള ദൂരമാകട്ടെ ഹ്രസ്വവും. താങ്കള്ക്ക് അത്രയെളുപ്പം എന്നെ ഒഴിവാക്കാനാവില്ല."

ഒരു സഹോദരനായി പരിഗണിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരുന്ന ആ മനുഷ്യനോട് ബൃഹസ്പതിയുടെ കണ്ണുകളില് സ്നേഹം നിറഞ്ഞുനിന്നു. അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടു ചെന്ന് ശിവനെ മുറുകെ പുണര്ന്നു. ശിവൻ അല്പമൊന്ന് അതിശയിച്ചുപോയി. പതിവായി ശിവനാണ് ബൃഹസ്പതിയെ പുണരുവാന് മുന്നോട്ടു ചെല്ലാറുള്ളത്. അല്പം സന്ദേഹത്തോടെ ബൃഹസ്പതി അതിനോട് സാവകാശം

പ്രതികരിക്കാനുമുണ്ട്.

“എന്റെ സഹോദരാ” ബൃഹസ്പതി മന്ത്രിച്ചു.

“പറയൂ സഹോദരാ.” ശിവൻ പിറുപിറുത്തു.

ഒരടി പുറകോട്ടു മാറിയെങ്കിലും ശിവന്റെ കൈവിടാതെ ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു. “താങ്കളുടേതല്ലേ ഞാൻ എവിടെ വേണമെങ്കിലും പോകും. അത് പാതാളലോകത്തിലായാലേ പോലും.”

“സുഹൃത്തേ, താങ്കളെ ഞാൻ ഒരിക്കലും അങ്ങോട്ട് അയക്കുകയില്ല.” ശിവൻ ചെറുചിരിയോടെ പറഞ്ഞു. തന്നിക്കുപോലും ചെകുത്താന്മാരുടെ വാസസ്ഥലമായ പാതാളത്തിലേപോകാൻ ധൈര്യമില്ലെന്ന് ശിവൻ ചിന്തിച്ചു.

“നമ്മള് തമ്മില് ഉടനേത്തന്നെ വീണ്ടും കാണുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു.” ബൃഹസ്പതി ഊഷ്മളമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

“നിശ്ചയമായും.”

പിന്നെ സതിയെ നോക്കി ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു “കുഞ്ഞേ ശ്രദ്ധിക്കണം. അവസാനം നീ അർഹിക്കുന്നതുപോലുള്ള ഒരു ജീവിതം നിനക്കു ലഭിച്ചതില് സന്തോഷമുണ്ട്.”

“നന്ദി, ബൃഹസ്പതിജി.”

മനുരപർവ്വതത്തിലെ ആക്രമണം

ഇരുപത്

“സുഖം തന്നെയോ, മിത്രമേ?”

“ഞാനെവിടെയാ എത്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്?” അമ്പരന്നുപോയ ശിവൻ ചോദിച്ചു. താൻ മേരുവിലെ ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തിലാണ് എത്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് ശിവൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. മാസങ്ങളാകുമുൻപ് മേരുവിലെ വന്നപ്പോള് കണ്ടുമുട്ടിയ ആ ബ്രാഹ്മണപുരോഹിതനാണ് അവന്റെ മുന്നില് ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നത്.

“താങ്കള് എന്നെ ഇങ്ങോട്ടു വിളിച്ചു.” പുരോഹിതൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു.

“പക്ഷേ, എങ്ങനെ, എപ്പോള് ഞാനിവിടെ എത്തിപ്പെട്ടു?” ശിവൻ സ്തബ്ധനായിക്കൊണ്ട് ചോദിച്ചു.

“താങ്കള് ഉറങ്ങാൻ തുടങ്ങിയതുമുതല്.” പുരോഹിതൻ പറഞ്ഞു “ഇതൊരു സ്വപ്നമാണ്.”

“ഞാൻ നശിച്ചുപോയാല് മതിയായിരുന്നു.”

“താങ്കള് എന്തിനാണ് ഇങ്ങനെ ശപിക്കുന്നത്?” പുരോഹിതൻ മുഖം ചുളിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

“ആവശ്യം വരുമ്പോള് മാത്രമാണ് ഞാൻ ശാപവാക്കുകള് പറയുന്നത്.” ശിവൻ ചിരിച്ചു. “പിന്നെ, ശപിക്കുന്നതില് എന്താണ് തെറ്റ്?”

“മര്യാദാദാരിദ്ര്യം എടുത്തുകാണിക്കുന്നതാണ് അതെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു. സ്വഭാവത്തിന്റെ ചെറിയൊരു വൈകല്യമാണ് അത് എടുത്തുകാണിക്കുന്നത്.”

“നേരെ മറിച്ച്, അത് കാണിക്കുന്നത് സ്വഭാവത്തിന്റെ മികവെന്നാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്. മനസ്സ് തുറന്നു സംസാരിക്കുവാനുള്ള നമ്മുടെ ധൈര്യവും കരുത്തുമാണ് അത് കാണിക്കുന്നത്.”

വെറുതെയൊന്ന് തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് പുരോഹിതൻ മലര്ക്കെ ചിരിച്ചു.

“എന്തായാലും” ശിവൻ തുടര്ന്നു. “ഒരു കാര്യം ഞാൻ ചോദിക്കട്ടെ. നിങ്ങളെ എന്താണ് വിളിക്കുന്നത്? അടുത്ത തവണ കാണുമ്പോള് എന്നോടത് പറയാമെന്നാണ് നിങ്ങളുള് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരുന്നത്.”

“പക്ഷേ, നിങ്ങളുള് ഞങ്ങളിലൊരാളെ വീണ്ടും കണ്ടുമുട്ടിയിട്ടില്ല. ഇതൊരു സ്വപ്നമാണ്. നിങ്ങളുള്ക്കറിയാവുന്ന കാര്യം മാത്രമേ എനിക്ക് നിങ്ങളോടു പറയാൻ കഴിയൂ.” നിഗൂഢമായി പുഞ്ചിരിതൂകിക്കൊണ്ട് പുരോഹിതൻ പറഞ്ഞു. “അല്ലെങ്കില് താങ്കളുടെ പ്രജ്ഞയിലുള്ള, താങ്കള് ഒട്ടും ശ്രദ്ധിക്കാത്ത ഒരു കാര്യം.”

“അപ്പോള് അതിനെക്കുറിച്ചാണോ ഇതെല്ലാം! എനിക്കറിയാവുന്ന ഒരു കാര്യം കണ്ടുപിടിക്കുവാനാണ് താങ്കളെന്ന സഹായിക്കുവാൻ തയ്യാറെടുക്കുന്നത്.”

“അതെ.” പുഞ്ചിരി കൂടുതല് നിഗൂഢമാക്കിക്കൊണ്ട് പുരോഹിതൻ പറഞ്ഞു.

“ആട്ടെ, നമ്മള് തമ്മില് സംസാരിക്കുമെന്ന് കരുതപ്പെടുന്ന ആ കാര്യം എന്താണ്?”

“ഈ ഇലയുടെ നിറം” അതിമനോഹരമായി കൊത്തിയുണ്ടാക്കിയ തൂണുകളിടയിലൂടെ ദൃശ്യമായ അനേകം വൃക്ഷങ്ങളുണ്ടെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് തിളങ്ങുന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ ആ പുരോഹിതന് പറഞ്ഞു.

“ആ ഇലയുടെ നിറം?”

“അതെ.”

കുടുപ്പിച്ച് മുഖം ചുളിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് നെടുവീര്പ്പിട്ടു. “പരിശുദ്ധമായ സരോവരത്തിന്റെ പേരില് ഞാന് ചോദിക്കട്ടെ, ആ ഇലയുടെ നിറത്തിന്റെ പ്രാധാന്യമെന്ത്?”

“പലപ്പോഴും സംഭാഷണത്തിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാരങ്ങളുള് വിജ്ഞാനം നേടുന്നതിന് കൂടുതല് സഹായകരമാവും. അതോടൊപ്പം സംതൃപ്തി നല്കും.” പുരോഹിതന് പറഞ്ഞു. “അതിലുമപ്പുറം വിജ്ഞാനത്തിന്റെ സന്ദര്ഭത്തെക്കുറിച്ച് കൂടുതല് മനസ്സിലാക്കുവാന് അതു സഹായിക്കും.”

“വിജ്ഞാനത്തിന്റെ സന്ദര്ഭം?”

“അതെ. സര്വ്വവിജ്ഞാനങ്ങളും അതിന്റേതായ സന്ദര്ഭങ്ങളുണ്ട്. സന്ദര്ഭം ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുവാന് കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കില് വിജ്ഞാനത്തിന്റെ കേന്ദ്രബിന്ദുവിനെക്കുറിച്ച് നമുക്ക് ഗ്രഹിക്കാന് സാധിക്കില്ല.”

“അപ്പോള് ആ ഇലയുടെ നിറത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിച്ചാല് എന്തിനെല്ലാം അറിയാന് കഴിയുമെന്നാണോ?”

“അതെ.”

“പരിശുദ്ധമായ സരോവരത്തെ മനസ്സില് ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ഞാന് പറയുന്നു!” ശിവന് ഗര്ജ്ജിച്ചു “എങ്കിലിനി നമുക്കാ ഇലയെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കാം.”

“അങ്ങനെയാവട്ടെ.” പണ്ഡിതര് ചിരിച്ചു. “പറയൂ ആ ഇലയുടെ നിറമെന്താണ്?”

“അതിന്റെ നിറം? പച്ചനിറം.”

“ആണോ?”

“അല്ലേ?”

“എന്തുകൊണ്ടാണ് അത് പച്ചയാണെന്ന് താങ്കള്ക്കു തോന്നുന്നത്?”

“കാരണം,” രസിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു “അത് പച്ചയാണ്.”

“അല്ല. അതല്ല ഞാന് ചോദിക്കാന് ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. കണ്ണുകളു് കൊണ്ട് എങ്ങനെയാണ് കാണുന്നതെന്ന് ബൃഹസ്പതിയുടെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുമായി താങ്കള് സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. ഇല്ലേ?”

“ഓ, അത് ശരിയാണ്.” ശിവന് നെറ്റിയില് അടിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. “പ്രകാശം ഒരു വസ്തുവില് പതിക്കുന്നു. ആ വസ്തുവില് തട്ടി പ്രകാശം പ്രതിഫലിച്ച് നമ്മുടെ കണ്ണില് വീഴുമ്പോള് നാമത് കാണുന്നു.”

“കൃത്യമായും. ഇതുപോലെത്തന്നെ മറ്റൊരു ശാസ്ത്രജ്ഞനുമായി സൂര്യപ്രകാശം എന്തുകൊണ്ടാണ് നിര്മ്മിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന കാര്യവും സംസാരിക്കുകയുണ്ടായില്ലേ.”

“ഉവ്വ്. അങ്ങനെയുണ്ടായി. ഏഴുവിവിധനിറങ്ങളുടെ സമ്മിശ്രമാണ് വെള്ളനിറത്തിലുള്ള സൂര്യപ്രകാശം. അതുകൊണ്ടാണ് മഴത്തുള്ളികളില് സൂര്യപ്രകാശം തട്ടുമ്പോള് മഴവില്ലുണ്ടാകുന്നത്.”

“ശരിയാണ്. ഇനി ഈ രണ്ടു സിദ്ധാന്തങ്ങളും ഒരുമിച്ചു വെച്ച് എന്റെ ചോദ്യത്തിനു മറുപടി പറയുക. എന്തുകൊണ്ടാണ് ആ ഇലയുടെ നിറം

പച്ചയാണെന്ന് താങ്കളെക്കു തോന്നുന്നത്?"

ആ പ്രശ്നത്തിനു പരിഹാരം കാണുവാനായി മനസ്സ് അദ്ധ്വാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ശിവന്റെ നെറ്റിച്ചുളിഞ്ഞു. "വെളുത്ത പ്രകാശം ഇലയില് പതിക്കുന്നു. മഞ്ഞ, നീല, പിംഗലം, കടുംനീല, ചുവപ്പ്, വയലറ്റ് തുടങ്ങിയ നിറങ്ങളെയെല്ലാം ആഗിരണം ചെയ്യുന്ന സവിശേഷത ആ ഇലയുടെ ഭൗതികഘടനയ്ക്കുണ്ട്. പച്ചനിറം അത് ആഗിരണം ചെയ്യാത്തതിനാല് അത് നമ്മുടെ കണ്ണിലേക്ക് പ്രതിഫലിക്കപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആ ഇലയുടെ നിറം പച്ചയായി ഞാന് കാണുന്നു."

"അതുതന്നെ." പുരോഹിതന്റെ മുഖം പ്രകാശിച്ചു. "അതുകൊണ്ട് ഇലയുടെ കാഴ്ചപ്പാടില് നിന്നുകൊണ്ട് ആ ഇലയുടെ നിറത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. ഏതു നിറമാണ് അത് ആഗിരണം ചെയ്യുന്നത് ഏതു നിറമാണ് പുറം തള്ളുന്നത്. അതിന്റെ നിറം പച്ചയാണോ? അതോ പച്ചയൊഴികെ ലോകത്തിലെ മറ്റെല്ലാ നിറങ്ങളും ചേർന്നതാണോ?"

തന്റെ മുന്നില് നിരത്തപ്പെട്ട ആ വാദമുഖത്തിന്റെ ലാളിത്യത്തെക്കുറിച്ചോർത്തപ്പോള് ശിവന് സ്മയമായി.

"നിരവധി യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുണ്ട്." പണ്ഡിതർ പറഞ്ഞു. "നമുക്ക് മുന്നില് വ്യക്തമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് നിരവധി വ്യാഖ്യാനങ്ങളുണ്ട്." പണ്ഡിതർ തുടർന്നു "ഇളക്കാണ് കഴിയാത്ത പരമാർത്ഥമെന്ന് നമുക്കു തോന്നുന്ന ഒരു കാര്യത്തിന്റെ നേർവിപരീതം മറ്റൊരു സന്ദർഭത്തില് യാഥാർത്ഥ്യമായി തോന്നാം. എന്തൊക്കെയായാലും, ഒരാളെങ്കിലും യാഥാർത്ഥ്യമെന്നു തോന്നുന്നത് സന്ദർഭമാകുന്ന ത്രിഭുജസ്ഫടിക*ത്തിലൂടെ ദൃശ്യമാകുന്ന കാഴ്ചയാണ്."

ശിവന് സാവധാനം ആ ഇലയുടെ നേർക്ക് ഒരിക്കല്കൂടി നോക്കി. അതിന്റെ ദീപ്തമായ പച്ചനിറം ഉജ്ജ്വലമായ സൂര്യപ്രകാശത്തില് തിളങ്ങി.

"മറ്റൊരു യാഥാർത്ഥ്യം കണ്ടെത്തുവാനുള്ള കഴിവ് നിങ്ങളുടെ കണ്ണുകളെക്കുണ്ടോ?" പുരോഹിതന് ചോദിച്ചു.

ഇല പതക്കെ അതിന്റെ രൂപം സാവധാനം മാറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോള് ശിവന് അതിനുനേരെ തുറിച്ചു നോക്കി. ഇലയുടെ പച്ചനിറം നേർത്തുനേർത്തു വന്നപ്പോള് അത് ഇലയില്നിന്നും അലിഞ്ഞലിഞ്ഞ് ഇല്ലാതായതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. സാവധാനം അത് നരച്ച നിറം പൂണ്ടു. അദ്ഭുതസ്മയമായിപ്പോയ ശിവന് അവിടെത്തന്നെ ഉറുനോക്കിയപ്പോള്, ആ ഇല മിക്കവാറും സുതാര്യമായിത്തീരുംവരെ അത് തുടർന്നു. അതിന്റെ ബാഹ്യരേഖ മാത്രമേ വേർതിരിച്ചു കാണാന് കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. ആ ഇലയുടെ ബാഹ്യരേഖയുടെ അകത്തുനിന്നും രണ്ടു നിറങ്ങളുടെ, വെളളയും കറുപ്പും, നിരവധി വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞരേഖകള് അകത്തേക്കും പുറത്തേക്കും ചലിക്കുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. അനന്തമായ സഞ്ചാരത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ആ രേഖകളുടെ വാഹകന് മാത്രമാണ് ആ ഇല എന്നു തോന്നിപ്പോയി.

ചുറ്റുമുള്ള ഇലകളെല്ലാം അതുപോലുള്ള ബാഹ്യരേഖകള് ആയിത്തീർന്നതായി, കുറച്ചുനേരം അവയെ നോക്കി നിന്നപ്പോള് ശിവനുതോന്നി. അവന്റെ കണ്ണുകളെ നിരന്തരം നിരീക്ഷിച്ചപ്പോള് ആ മരമപ്പാടെ ഇന്ദ്രജാലത്തിലെന്നതുപോലെ ഒരു ബാഹ്യരേഖയായിത്തീർന്നതുപോലെയും അതിനുള്ളില്നിന്നും കറുപ്പും വെളുപ്പുമായ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞ രേഖകള് അനായാസം അകത്തേക്കും പുറത്തേക്കും നീങ്ങുന്നതായും ശിവനുതോന്നി. തന്റെ മസ്തിഷ്കത്തെ ആ പ്രകൃതിയുടെ കാഴ്ചയില് നന്നച്ചെടുക്കുന്നതിനായി ശിവന് തല തിരിച്ചു. അണ്ണാറക്കണ്ണന്മാര് മുതല് ആ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ തൂണുകളെ

വരെയുള്ള വസ്തുക്കളെ ഓരോന്നും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകമായ രൂപങ്ങളായി. അതേ കറുപ്പും വെളുപ്പും വക്രരേഖകളെ അവയില്നിന്ന് പുറത്തേക്കും അവയുടെ അകത്തേക്കും ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

വിശദീകരണത്തിനുവേണ്ടി ആ പുരോഹിതന്റെ നേര്ക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോള് അയാളും വെറും ബാഹ്യരേഖമാത്രമായി മാറിയെന്ന് കണ്ട് ശിവന് സ്തബ്ധനായിപ്പോയി. വെളുത്ത വക്രരേഖകളെ അയാളില്നിന്നും ഭയപ്പെടുത്തുന്ന തീവ്രതയോടെ പുറത്തേക്കൊഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വിചിത്രമെന്നു പറയട്ടെ, അയാള്ക്കുചുറ്റും കറുത്ത വരകളില്ലായിരുന്നു.

“എന്താണാ.....”

പുരോഹിതന്റെ ആ ബാഹ്യരേഖ തനിക്കുനേരെ കൈ ചൂണ്ടുന്നതുകണ്ട് ശിവന്റെ വാക്കുകളെ ഇടക്കുവെച്ച് നിലച്ചുപോയി. “കര്മസാത്തി, നീ നിന്നെത്തന്നെ നോക്കൂ.” പുരോഹിതന് ഉപദേശിച്ചു.

ശിവന് മുഖം താഴ്ത്തി “ദൈവമേ!”

അവന്റെ ശരീരവും അകം മുഴുവനും സുതാര്യമായ ബാഹ്യരേഖയായി മാറിയിരുന്നു. കറുത്ത വക്രരേഖകളുടെ ഒരു പ്രവാഹം അവന്റെ ശരീരത്തിലേക്ക് ക്രോധപൂര്വ്വം പാഞ്ഞുകയറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചപ്പോള് അവ വെറും രേഖകളെ മാത്രമല്ലേ അവനു തോന്നി. കറുത്ത നിറത്തിലുള്ള ചെറിയ തിരകള് ആയിരുന്നു അവ. വളരെ ചെറിയതായ ആ തിരകള് അല്പം അകലെ നിന്നു നോക്കിയാല് വരകളാണെന്നു തോന്നും. ശിവന്റെ ശരീരത്തിന്റെ ബാഹ്യരേഖയ്ക്കുചുറ്റും വെളുത്ത തിരകളുടെ ഒരു സൂചന പോലുമില്ലായിരുന്നു. “എന്താണിവിടെ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്?”

“വെളുത്ത തിരകള് നന്മയുടെ ഊര്ജ്ജവും കറുത്ത തിരകള് തിന്മയുടെ ഊര്ജ്ജവുമാണ്.” പണ്ഡിതന്റെ ബാഹ്യരേഖ പറഞ്ഞു. “അവ രണ്ടും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. അവയുടെ സന്തുലിതാവസ്ഥ നിര്ണ്ണായകമാണ്. ആ സന്തുലിതാവസ്ഥ തെറ്റിയാല് അത് സര്വ്വനാശമുണ്ടാക്കും.”

ശിവന് അന്ധാളിച്ചുകൊണ്ട് പണ്ഡിതനെ നോക്കി. “എന്തുകൊണ്ടാണ് എന്റെ ചുറ്റും നന്മയുടെ ഊര്ജ്ജം ഇല്ലാത്തത്? താങ്കള്ക്കു ചുറ്റും എന്താണ് തിന്മയുടെ ഊര്ജ്ജം ഇല്ലാത്തത്?”

“കാരണം, നമ്മള് പരസ്പരം സമനില സൃഷ്ടിക്കുന്നു. നന്മയുടെ ഊര്ജ്ജം സൃഷ്ടിക്കലാണ് വിഷ്ണുവിന്റെ ചുമതല.” പണ്ഡിതന് പറഞ്ഞു. പണ്ഡിതന് സംസാരിച്ചപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹത്തില്നിന്ന് ബഹിര്ഗമിച്ച വെളുത്ത രേഖകളെ ചെറുതായൊന്നു തെന്നിയിളക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

“തിന്മയുടെ ഊര്ജ്ജത്തെ ആഗിരണം ചെയ്യുകയാണ് മഹാദേവന്റെ ചുമതല. അതിനെ തേടുക. തിന്മയുടെ ഊര്ജ്ജത്തിനുവേണ്ടി അന്വേഷിക്കുക. അങ്ങനെ താങ്കള് മഹാദേവന്റെ നിയോഗം സഫലീകരിക്കും.”

“പക്ഷേ, ഞാന് മഹാദേവനൊന്നുമല്ല. ആ ബഹുമതിക്ക് അര്ഹമാകുന്ന വിധത്തിലുള്ളതല്ല എന്റെ പ്രവൃത്തികള്.”

“സുഹൃത്തേ അങ്ങനെയല്ല അതിന്റെ പ്രവര്ത്തനം. ബഹുമതി ഒരാളുടെ പ്രവര്ത്തനഫലമായുള്ളതല്ല. പ്രവൃത്തി എത്ര കുലീനമായാലും ശരി താങ്കളുടെയുള്ളിലെ ശരിയായ വിശ്വാസമാണ് താങ്കളെ മഹാദേവനാക്കിത്തീര്ക്കുന്നത്. മറ്റുള്ളവര് എന്തു ചിന്തിക്കുന്നുവെന്ന് അവിടെ ഒരു വിഷയമല്ല. താന് ഒരു മഹാദേവനാണെന്നു വിശ്വസിക്കുക. അതോടെ താങ്കളൊരു മഹാദേവനായിത്തീരും.”

ശിവന് നെറ്റിച്ചുളിച്ചു.

“വിശ്വസിക്കൂ!” പുരോഹിതന് ആവർത്തിച്ചു.

ഭൂം! അകലെനിന്നൊരു പ്രകമ്പനം അന്തരീക്ഷത്തിലൂടെ കടന്നു വന്നു. ശിവന് കണ്ണുകളിൽ ചക്രവാളത്തിനു നേർക്കു തിരിച്ചു.

“അതൊരു സ്മോടനശബ്ദം പോലുണ്ടല്ലോ.” പുരോഹിതന്റെ ബാഹ്യരേഖ മന്ത്രിച്ചു.

അകലെനിന്നും സതിയുടെ ശാഠ്യം കലർന്ന ശബ്ദം കടന്നുവന്നു.

“ശി...വാ....”

ഭൂം! മറ്റൊരു സ്മോടനം.

“ശിവാ....”

“താങ്കളുടെ പത്നി താങ്കളെ അന്വേഷിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു സുഹൃത്തേ.”

എവിടെനിന്നാണ് ആ ശബ്ദം ഉയരുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയാതെ അന്ധാളിപ്പോടെ ശിവന് പുരോഹിതന്റെ ആ ബാഹ്യരേഖക്കു നേരെ നോക്കി.

“ഒരുപക്ഷേ, താങ്കളുടെ എഴുന്നേൽക്കാനായിക്കാണും.” പുരോഹിതന്റെ അശരീരിയായ ശബ്ദം.

“ശി...വാ....”

ഉറക്കത്തിൽ ചാഞ്ചാടുന്നതുപോലെ എഴുന്നേറ്റ ശിവന് കണ്ടത് തന്നെ ഉത്കണ്ഠാപൂർവ്വം നോക്കിനിൽക്കുന്ന സതിയെയാണ്. താൻ കൂടത്തുകൂടത്ത ആ ഇഹലോകബന്ധമില്ലാത്ത വിചിത്രമായ സ്വപ്നത്തിൽ നിന്നും ഉണർന്ന ശിവന് അല്പം മന്ദ്രത അനുഭവപ്പെട്ടു.

“ശിവാ!”

ഭൂം!

“എന്തു ശബ്ദമാണത്?” ജാഗ്രതയാർജ്ജിച്ചുകഴിഞ്ഞ ശിവന് അലറി.

“ആരോ ദേവാസ്ത്രങ്ങളു് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്.”

“എന്ത്? ദേവാസ്ത്രമോ?”

ശരിക്കും അമ്പരന്നുപോയ സതി ക്രുദ്ധയായി സംസാരിച്ചു

“ദൈവികമായ ആയുധങ്ങളു്! പക്ഷേ, രുദ്ര ഭഗവാന് ആ ദേവാസ്ത്രങ്ങളെയെല്ലാം നശിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇനിയാർക്കും അത് പ്രാപ്യമല്ല.”

ശിവനിപ്പോള് പൂർണ്ണമായും ജാഗ്രത്തായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവന്റെ യുദ്ധബോധം ഉണർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. “സതി, തയ്യാറാകൂ. പടച്ചട്ട എടുത്തണിയൂ. ആയുധങ്ങളു് എടുക്കൂ.”

സതി ദ്രുതഗതിയിൽ പ്രതികരിച്ചു. ശിവന് പടച്ചട്ട ധരിച്ചു, പരിച അതിനോടു ചേർത്തുവെച്ചു. ഉടവാള് അരയിൽ ചേർത്തുകെട്ടി. ആവനാഴി പുറകിൽ കൊളുത്തിയിട്ട ശേഷം വില്ല് കൈയിലെടുത്തു. സതി തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ ശിവന് വാതിൽ ചവിട്ടിത്തുറന്നു. ഏതൊരാക്രമണത്തിൽനിന്നും നീലകണ്ഠനെ രക്ഷിക്കാനായി തമനും എട്ട് സൈനികരും വാള് ഉൗരിപ്പിടിച്ച് യുദ്ധസജ്ജരായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

“പ്രഭോ, അങ്ങ് അകത്തിരുന്നാല് മതി.” തമന് പറഞ്ഞു. “അക്രമികളെ ഞങ്ങളു് ഇവിടെ കൈകാര്യം ചെയ്തോളാം.”

തമനെ കടുപ്പത്തിൽ തുറിച്ചുനോക്കിയ ശിവന് തമന്റെ സദുദ്ദേശത്തോടുകൂടിയ വാക്കുകളെ നെറ്റിച്ചുളിച്ചുകൊണ്ടാണ് നേരിട്ടത്. തമന് തലക്ഷണം ഒരു വശത്തേക്ക് മാറിനിന്നു. “ക്ഷമിക്കണം, പ്രഭോ. ഞങ്ങളു് അങ്ങയെ പിന്തുടരാം.”

ശിവന് പ്രതികരിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് നടപ്പുരയിലൂടെ ആളുകള്

ഓടിയടുക്കുന്നതിന്റെ കാലൊച്ച കേട്ടു. ശിവൻ ഉടനെ വാള് ഉൗരിപ്പിടിച്ചു. ഭീഷണി കണ്ടെത്താനായി അവൻ ചെവി വട്ടംപിടിച്ചു.

നാല് കാല്പ്പെരുമാറ്റങ്ങളും രാജകീയ നടപ്പുര ആക്രമിക്കുവാൻ വെറും രണ്ടുപേര്! ഇത് മനസ്സിലാക്കുന്നില്ലല്ലോ.

ഒരു ജോടി കാല്പാദങ്ങളും ചെറുതായി വലിഞ്ഞുനീങ്ങി. തന്റെ ഭാരിച്ച ശരീരം അനുവദിക്കുന്നതിലും ചടുലത ഉപയോഗിക്കുവാൻ സ്വന്തം മനോബലം ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ആളായിരുന്നു ആ തീവ്രവാദി.

"അവിടെ നില്ക്കൂ." ഭടന്മാരോടായി ശിവൻ ഉടൻ പറഞ്ഞു. "അവർ സുഹൃത്തുക്കളാണ്."

ഒരു മൂലയില്നിന്നും വാളുരിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് നന്തിയും വീരഭദ്രനും ഓടിവന്നു.

"പ്രഭോ, താങ്കളുടെ കുഴപ്പമൊന്നും പറ്റിയില്ലല്ലോ?" കിതപ്പൊന്നും കാണിക്കാതെ നന്തി ചോദിച്ചു.

"അതെ. ഞങ്ങളുടെ സുരക്ഷിതരാണ്. നിങ്ങളുടെ രണ്ടുപേർക്കും എന്തെങ്കിലും വിധത്തിലുള്ള ആക്രമണം നേരിടേണ്ടിവന്നുവോ?"

"ഇല്ല." നെറ്റിച്ചുളിച്ചുകൊണ്ട് വീരഭദ്രൻ ചോദിച്ചു "ഇവിടെ എന്താ പ്രശ്നം?"

"എനിക്കറിയില്ല." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, നമ്മളത് കണ്ടെത്താൻ പോവുകയാണ്."

"കൃതിക എവിടെ?" സതി ചോദിച്ചു.

"അവളുടെ മുറിയില് സുരക്ഷിതയാണ്." വീരഭദ്രൻ പറഞ്ഞു. "അവള് കൊപ്പം അഞ്ച് ഭടന്മാരുണ്ട്. മുറി അകത്തുനിന്നും അടച്ചിരിക്കുകയാണ്."

തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് സതി ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞു "ഇനിയെന്താ?"

"ആദ്യം ചക്രവർത്തിയുടെ കാര്യം അന്വേഷിക്കണം. എല്ലാവരും ഈ രണ്ടുപേരായി നില്ക്കണം. പരിച ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുക. സതി എന്റെ ഭാഗത്ത്. നന്തി നടുവില, തമനും വീരഭദ്രനും പുറകില്. പന്തം കൊളുത്തരുത്. നമുക്ക് വഴിയറിയാം. ശത്രുവിനറിഞ്ഞുകൂടാ."

തീവ്രവാദികളില്നിന്നും മിന്നലാക്രമണം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് അതിവേഗത്തിലാണോ പടയണി നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. കേട്ട കാര്യങ്ങളും വെച്ച്, അല്ലെങ്കില് കേള്ക്കാത്ത കാര്യങ്ങളുംവെച്ച് ശിവൻ പരിഭ്രമിച്ചു പോയിരുന്നു. ആവർത്തിച്ചു കേട്ട സഫോടനശബ്ദങ്ങളല്ലാതെ മറ്റൊരു ശബ്ദവും കൊട്ടാരത്തില്നിന്നും കേട്ടില്ലായിരുന്നു. ഭയാക്രാന്തമായ നിലവിളികളില്ല. പരിഭ്രാന്തമായ കാലൊച്ചകളില്ല. ഉറക്കുവസ്തുക്കളുടെ കലമ്പലില്ല. ഒന്നുമില്ല. ഒന്നുകില് തീവ്രവാദികളും അവരുടെ യഥാർത്ഥദൗത്യം തുടങ്ങിക്കൊണ്ടുകയില്ല. അല്ലെങ്കില് ശിവൻ വൈകിപ്പോയിരിക്കാം, ആക്രമണം കഴിഞ്ഞിരിക്കാം. മൂന്നാമതൊരു സാധ്യത മനസ്സില് തെളിഞ്ഞതുപോലെ ശിവൻ നെറ്റിച്ചുളിച്ചു. ഒരുപക്ഷേ, കൊട്ടാരത്തില് തീവ്രവാദികളുണ്ടായിരിക്കണമെന്നില്ല. ആക്രമണം അകലെ എവിടെയെങ്കിലുമായിരിക്കാം. സതി പറഞ്ഞതുപോലെ ദേവാഅസ്ത്രം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കാം ആ ആക്രമണം.

ശിവന്റെ പടയണി ദക്ഷന്റെ അറയുടെ വാതില്ക്കലെത്തി. ദക്ഷന്റെ അംഗരക്ഷകർ യുദ്ധത്തിനു സന്നദ്ധരായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

"ചക്രവർത്തി എവിടെ?" ശിവൻ ചോദിച്ചു

"തിരുമനസ്സ് അകത്തുണ്ട്, പ്രഭോ." കൊട്ടാരത്തിന്റെ സുരക്ഷാചുമതലയുള്ള പടനായകൻ നീലകണ്ഠന്റെ നിഴല് രൂപം തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. "അവരെവിടെയാണ് പ്രഭോ? സഫോടനശബ്ദം കേട്ടതുമുതല് ആക്രമണം പ്രതീക്ഷിച്ച് കാത്തിരിക്കുകയാണ് ഞങ്ങളും."

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, നായകൻ.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “ഇവിടെ നിന്നുകൊണ്ട് കവാടം പ്രതിരോധിക്കുക. തമൻ, ഈ പടനായകനെ സഹായിക്കാനായി നീ ഇവിടെ ഉണ്ടാകണം. ജാഗ്രത.”

ശിവൻ ചക്രവർത്തിയുടെ അറയുടെ വാതിൽ തുറന്നു “മഹാരാജൻ?”

“പ്രഭോ, സതിക്കു കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ?” ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

“ഇല്ല. അവളുടെ കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല, രാജൻ” ശിവൻ പറഞ്ഞു. ശിവന്റെ പിന്നാലെ സതിയും നന്തിയും വീരഭദ്രനും അറയിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു.

“രാജ്ഞിയോ?”

“ഒന്ന് ഉലഞ്ഞു. പക്ഷേ ഭയന്നിട്ടില്ല.”

“എന്തായിരുന്നു ആ ശബ്ദം?”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു “അതെന്താണെന്നു മനസ്സിലാവുന്നതുവരെ താങ്കളും സതിയും ഇതിനകത്ത് കഴിഞ്ഞാൽ മതി.”

“ഒരുപക്ഷേ, അങ്ങ് ഇവിടെ കഴിയുന്നതാണ് യുക്തമെന്നു തോന്നുന്നു. താങ്കളുടെ നേർക്കുവരുന്ന അപകടങ്ങളെ ഞങ്ങളുടെ കണ്ടുനീൽക്കാനാവില്ല. ഞാൻ പർവ്വതേശ്വരനെ സഹായിക്കുവാൻ പോവുകയാണ്. ഇതൊരു തീവ്രവാദി ആക്രമണമാണെങ്കിൽ നമുക്ക് സർവ്വശക്തിയും സംഭരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.”

“അങ്ങ് ഇവിടെനിന്നും പോകരുത് പ്രഭോ. ഇത് ദേവഗിരിയാണ്. നമ്മുടെ തലസ്ഥാനമാകുമ്പോൾ തക്കവണ്ണം മന്ദബുദ്ധികളായ ശത്രുക്കളെ നമ്മുടെ സൈന്യം അറിഞ്ഞുതള്ളും.”

ശിവൻ അതിനു മറുപടി പറയാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് വാതിലിൽ ഉറക്കെ ആരോ മുട്ടി.

“മഹാരാജൻ? അകത്തേക്കു പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള അനുமതിയുണ്ടാകണം.”

“പർവ്വതേശ്വരൻ!” ദക്ഷൻ ആലോചിച്ചു. “ഇങ്ങനെ ഒരു ഘട്ടത്തിൽപ്പോലും അദ്ദേഹം ഔദ്യോഗികമായ ചിട്ട പാലിക്കുന്നു!”

“അകത്തുവരൂ” ദക്ഷൻ മുരണ്ടു. പർവ്വതേശ്വരൻ അകത്തേക്കു കടന്നുവന്നതും ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു “സർവ്വസൈന്യാധിപരേ, ദേവേന്ദ്രന്റെ നാമത്തിൽ ചോദിക്കട്ടെ, ഇതെന്താണിങ്ങനെ സംഭവിക്കാൻ? ദേവഗിരിയുടെ നേരെ ആക്രമണമോ? ആർക്കാണിതിനു ധൈര്യം?”

“മഹാരാജൻ” ശിവൻ ഇടപെട്ടു. സതിയും നന്തിയും വീരഭദ്രനും അപ്പോള് ചക്രവർത്തിയുടെ അറയിലുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് സതിയുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ പർവ്വതേശ്വരൻ അപമാനിക്കപ്പെടുന്നത് ശിവൻ അനുവദിക്കാൻ കഴിയില്ല. “എന്താണ് സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് ആദ്യം കണ്ടെത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.”

“മഹാരാജൻ, ആക്രമണം ദേവഗിരിയുടെ നേർക്കല്ല.” തന്നെ പ്രതിസ്ഥാനത്തുനിർത്താൻ ശ്രമിച്ച ചക്രവർത്തിയെ കടുപ്പിച്ചു നോക്കി പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “മന്ദരപർവ്വതത്തിന്റെ ദിശയിൽ നിന്നും വന്തോതിൽ പുകപടലം പൊങ്ങുന്നതായി എന്റെ ചാരന്മാർ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. മന്ദരപർവ്വതം ആക്രമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. നമ്മുടെ സൈനികർക്കും ആ പ്രദേശത്തെ അരിഷ്ടനേമികളും തയ്യാറായി നിൽക്കുവാൻ ഉത്തരവു നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു നാഴികക്കകം ഞങ്ങളു പുറപ്പെടും. ഞങ്ങളുടെ പുറപ്പെടാനുള്ള അനുമതി നൽകണം.”

“സഫോടനം മന്ദരപർവ്വതത്തിലാണോ? പിതൃതുല്യം?” വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയാത്ത വാർത്ത കേട്ടതുപോലെ സതി ചോദിച്ചു., “ശബ്ദം ദേവഗിരിയിൽ കേൾക്കണമെങ്കിൽ എത്ര ശക്തമായിരിക്കും ആ സഫോടനം!”

പർവ്വതേശ്വരൻ വിഷാദത്തോടെ സതിയെ നോക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൗനം കടുത്ത ഭയം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ളതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ദക്ഷനെ നോക്കി “മഹാരാജൻ?”

ദക്ഷൻ അന്ധാളിപ്പിന്റെ മൗനത്തിലേക്കൊണ്ടുപോയതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. അതോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നെറ്റിയിൽ ചുളിവാണോ? മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ പർവ്വതേശ്വരൻ അത് തിട്ടപ്പെടുത്താനായില്ല.

“പാറാവുകാരേ തീവെട്ടികളെ തെളിയിക്കൂ” പർവ്വതേശ്വരൻ ഉത്തരവിട്ടു. “ദേവഗിരിയുടെ മേൽ യാതൊരു ആക്രമണവുമില്ല.”

തീവെട്ടികളെ പ്രകാശം പൊഴിച്ചതോടെ പർവ്വതേശ്വരൻ ആവർത്തിച്ചു “അനുവാദം തരാമോ മഹാരാജൻ?”

ദക്ഷൻ പതക്കെ തലയാട്ടി.

പർവ്വതേശ്വരൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ശിവൻ നടുങ്ങിയതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു “എന്തുപറ്റി, ശിവൻ?”

“ബൃഹസ്പതി ഇന്നലെ മന്ദരപർവ്വതത്തിലേക്കു പോയിരുന്നു.”

“എന്ത്?” തലേദിവസത്തെ ആഘോഷത്തിരക്കിനിടയിൽ മുഖ്യശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ അഭാവം ശ്രദ്ധിക്കാതിരുന്ന പർവ്വതേശ്വരൻ നടുക്കത്തോടെ ചോദിച്ചു “ഓ, അഗ്നിദേവാ!”

ശിവൻ സതിയുടെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞു. അവളിൽനിന്നും അവൻ ശക്തി സംഭരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു.

“ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടെത്തിക്കൊളാം, ശിവൻ” പർവ്വതേശ്വരൻ ആശ്വസിപ്പിച്ചു. “അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്ന് എനിക്ക് ഉറപ്പുണ്ട്. ഞാനദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുപിടിക്കും.”

“ഞാൻ താങ്കളോടൊപ്പം വരുന്നു,” ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“ഞാനും വരുന്നു.” സതി പറഞ്ഞു.

“എന്ത്?” ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. വെളിച്ചം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തെ വേദന വ്യക്തമാക്കി. “നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരും പോകേണ്ട ആവശ്യമില്ല.”

നെറ്റിച്ചുളിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ ദക്ഷനെ നോക്കി. “ക്ഷമിക്കണം മഹാരാജൻ, എനിക്കുപോയേ മതിയാവൂ. ബൃഹസ്പതിക്ക് എന്നെ ആവശ്യമുണ്ട്.”

പർവ്വതേശ്വരനും ശിവനും ആ അറ വിട്ട് പുറത്തേക്കിറങ്ങാൻ ഒരുങ്ങിയപ്പോൾ സതി പിതാവിന്റെ കാൽ തൊട്ട് വന്ദിച്ചു. അവളെ അനുഗ്രഹിക്കുമ്പോൾ ദക്ഷന്റെ മുഖത്ത് പരിഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. ഭർത്താവിൽനിന്നും അകന്നു നിൽക്കുവാൻ അവളെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ല. സതി ഉടൻതന്നെ അമ്മയുടെ കാൽതൊട്ടു വന്ദിച്ചു.

“ആയുഷ്മാൻ ഭവ” വീരിണി അനുഗ്രഹിച്ചു.

ആ പഴഞ്ചൻ അനുഗ്രഹപദങ്ങളെ കേട്ടപ്പോൾ സതി മുഖം ചുളിച്ചു. ദീർഘായുസ്സ് ഉണ്ടാകട്ടെ എന്ന അനുഗ്രഹം. അവളിപ്പോൾ ഒരു യുദ്ധത്തിനു പോവുകയാണ്. ദീർഘായുസ്സല്ല വിജയമാണ് അവളാഗ്രഹിച്ചത്. പക്ഷേ അപ്പോൾ കൂടുതൽ തർക്കിക്കാനുള്ള സമയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സതി ശിവനെ അനുധാവനം ചെയ്തു. നന്തിയും വീരഭദ്രനും അവരെ പിന്തുടർന്നു.

*പ്രിസം

യുദ്ധത്തിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകള്

ഇരുപത്തി ഒന്ന്

ഒന്നാമത്തെ സ്ഫോടനം നടന്ന് ഒരു മണിക്കൂര് കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് സ്ഫോടനങ്ങളുടെ ശബ്ദം നിലച്ചത്. ഒട്ടുംവൈകാതെത്തന്നെ ശിവനും പര്വ്വതേശ്വരനും നന്ദിയും വീരഭദ്രനും ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരം സൈനികരുമടങ്ങുന്ന ഒരു സൈനികദളം മന്ദരപര്വ്വതത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. ബൃഹസ്പതിയുടെ സഹായികളായ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാര് തങ്ങളുടെ മേധാവിക്ക് എന്തെങ്കിലും ഹാനി സംഭവിച്ചിരിക്കുമോ എന്ന് ഭയന്ന് ഈ സൈനികര്ക്കൊപ്പം മന്ദരപര്വ്വതത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. 20 നാഴികയില് കുറയാതെ യാത്രചെയ്താല് മാത്രമേ മന്ദരപര്വ്വതത്തില് എത്തിച്ചേരാന് കഴിയുകയുള്ളൂ. രണ്ടാം യാമത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടമായിരുന്നു അപ്പോള്. പാതയുടെ ഏറ്റവും അവസാനത്തെ വളവു തിരിയുമ്പോള് സൂര്യന് മുകളിലെത്തിയിരുന്നു. കാടിന്റെ പുതപ്പിനു മുകളില് പര്വ്വതത്തിന്റെ ആദ്യ ദൃശ്യം അവര് കണ്ടു.

സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഹൃദയമെന്ന് കരുതപ്പെടുന്ന ആ സ്ഥലത്തിന് സംഭവിച്ചത് കണ്ടപ്പോള് സൈനികരില് നിന്നും ഒരു ആര്ത്തനാദം അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കുയര്ന്നു. മന്ദരപര്വ്വതം അതിനിര്ദ്ദയം തകര്ക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ പര്വ്വതത്തിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗത്തായി വലിയൊരു പിളര്പ്പ് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു. ഭീമാകാരനായ ഒരസുരന് രണ്ടു കൈകൊണ്ടും ആ പര്വ്വതത്തിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗം മാന്തിയെടുത്തതുപോലെയുള്ള അവസ്ഥ. ശാസ്ത്രപരീക്ഷണങ്ങള് നടത്തുവാനുള്ള വലിയ കെട്ടിടങ്ങള് തകര്ന്നിരുന്നു, അതിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങള് സമതലത്തില് ചിതറികിടന്നിരുന്നു. മലയുടെ അടിവാരത്തുള്ള ഭീമാകാരങ്ങളായ കടലില് യന്ത്രങ്ങള് അപ്പോഴും പ്രവര്ത്തിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഭയത്തിന്റെ കുളിരുകോരിയിടുന്ന അവയുടെ ശബ്ദം ആ ബീഭത്സദൃശ്യത്തെ കൂടുതല് ഭീതിജനകമാക്കിത്തീര്ത്തു.

"ബൃഹസ്പതി" ശിവന് അലറി. മലയുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് അവന് ഓടിക്കയറി. അദ്ഭുതകരമെന്നു പറയട്ടെ ആ നടവഴി അപ്പോഴും കരുത്തോടെ നിലകൊണ്ടു.

"നീല്ക്ക് ശിവാ" പര്വ്വതേശ്വരന് വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. "അതൊരു കെണിയായിരിക്കാം."

അപകടത്തെയാണും വകവെക്കാതെ, തകര്ന്നുപോയ ആ പര്വ്വതത്തിന്റെ കേന്ദ്രഭാഗത്തുള്ള വഴിയിലൂടെ ശിവന് മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. പര്വ്വതേശ്വരനും സതിയും നയിച്ച ആ സൈനികദളം നീലകണ്ഠനെപ്പമെത്താൻ അതിവേഗം മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. മുകളിലെത്തിയപ്പോള് കണ്ടകാഴ്ച അവരെ നടുക്കി. തകര്ന്നുപോയ അടിത്തറയുടെ മുകളിലായി കെട്ടിടഭാഗങ്ങള് ആടിയാടിക്കൊണ്ട്

നിന്നു. ചില ഭാഗങ്ങളിൽ അപ്പോഴും തകർന്നുവീഴുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കത്തിക്കരിഞ്ഞ തിരിച്ചറിയാനാവാത്ത ശരീരഭാഗങ്ങളിൽ ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ചുള്ള സ്പോടനങ്ങളിൽ ചിതറി വീണിരുന്നു. മരിച്ചവർ ആരൊക്കെയാണെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുക അസാധ്യമായിരുന്നു.

ശിവൻ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നും ചാടിയിറങ്ങി. അവന്റെ മുഖത്ത് ചെറിയൊരു ആശാകിരണം പോലുമില്ലായിരുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഭീകരമായ ഒരാക്രമണം ആർക്കും അതിജീവിക്കാനാവില്ല.

“ബൃഹസ്പതി....”

“എങ്ങനെയാണ് ഈ തീവ്രവാദികളുടെ ദേവാസ്ത്രം കൈയിൽ കിട്ടിയത്?” ക്ഷുഭിതനായ പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ പ്രതികാരജ്വാല എരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

മരിച്ചുപോയവർക്ക് അന്ത്യയാത്ര നൽകുവാനായി അവരുടെ പേരുകളടങ്ങുന്ന ഒരു പട്ടിക തയ്യാറാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ആ പട്ടികയിൽ ആദ്യത്തെയാളെ അരയന്ന ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട സരയുപരി ബ്രാഹ്മണനും മെലുഹയിലെ മുഖ്യശാസ്ത്രജ്ഞനുമായിരുന്ന ബൃഹസ്പതിയായിരുന്നു. ബാക്കിയുള്ളവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും മന്ദരപർവ്വതം സംരക്ഷിക്കുവാൻ ചുമതലയുണ്ടായിരുന്ന അരിഷ്ടനേമി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഭടന്മാരായിരുന്നു. നീലകണ്ഠന്റെ വിവാഹത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാനായി മന്ദരപർവ്വതപ്രദേശത്തെ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ദേവഗിരിയിലായിരുന്നതിനാലാണ് മരണസംഖ്യ ഇത്രയ്ക്കു കുറഞ്ഞുപോയത്. ആ പട്ടിക കാശ്മീരിലെ സന്യാസിവര്യന്മാർക്ക് അയച്ചുകൊടുക്കും. പരേതാത്മാക്കളിൽ അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന നിയന്ത്രണം വളരെ വലുതായിരുന്നു. സന്യാസിമാരെക്കൊണ്ട് മന്ത്രം ചൊല്ലിക്കുകയാണെങ്കിൽ ദുർമരണം സംഭവിച്ച ഈ പരേതാത്മാക്കളുടെ തുടർന്നുള്ള ജന്മങ്ങളുടെ യാതൊരു പോറലുമേല്ക്കാതിരിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നാണ് വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്.

“സോമരസം ഇതിനൊരു കാരണമായിരിക്കാം.” ബൃഹസ്പതിയുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സഹായിയായ പാണിനി മറ്റൊരു വിശദീകരണവുമായി മുന്നോട്ടു വന്നു.

പാണിനിയുടെ വാക്കുകളിൽ കേട്ട് ശിവൻ പെട്ടെന്ന് തലയുയർത്തിനോക്കി.

“സോമരസമാണിതിന് കാരണമെന്നോ! എങ്ങനെ?” വിശ്വസിക്കാനാവാത്ത മട്ടിൽ സതി ചോദിച്ചു.

“നിർമ്മാണപ്രക്രിയക്കിടയിൽ സോമരസം ഒട്ടും സ്ഥിരതയില്ലാത്ത ഒന്നാണ്.” പാണിനി തുടർന്നു. “സരസ്വതിനദിയിലെ ജലം ആവശ്യത്തിനു പകർന്നുകൊണ്ടാണ് ഇതിന്റെ അക്ഷോഭ്യത നിലനിർത്തുന്നത്. സരസ്വതിനദിയിലെ ജലം കുറച്ചുമാത്രം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് എങ്ങനെ സോമരസമുണ്ടാക്കാം എന്നതായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ പ്രധാന പദ്ധതി.”

ബൃഹസ്പതി ഇതിനെക്കുറിച്ചൊരിക്കൽ പറഞ്ഞത് ശിവൻ ഓർമ്മവന്നു. പാണിനി പറയുന്നത് കേൾക്കുവാനായി ശിവൻ കാതോർത്തു.

“അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വപ്നപദ്ധതികളിലൊന്നായിരുന്നു അത്....” ആ പ്രസ്താവന പൂർത്തിയാക്കുവാൻ പാണിനി വിഷമിച്ചു. ആ തലമുറയിലെ ഏറ്റവും പ്രഗത്ഭനായ മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠനായ, പിതൃരൂപമായ ബൃഹസ്പതി ഇനിയില്ല എന്നകാര്യം ആലോചിക്കുവാൻപോലും പാണിനിക്ക്

വിഷമമുണ്ടായിരുന്നു. ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ അനുഭവപ്പെട്ട കൊടുംവേദന അദ്ദേഹത്തെ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു. ആ കടുത്ത നിമിഷം കടന്നുപോകട്ടെ എന്നുകരുതി അദ്ദേഹം കണ്ണടച്ചുപിടിച്ചു. പിന്നെ ആത്മനിയന്ത്രണം വീണ്ടെടുത്ത് അദ്ദേഹം തുടർന്നു "ബൃഹസ്പതിജിയുടെ സ്വപ്നപദ്ധതിയായിരുന്നു അത്. ഇന്ന് ആ പരീക്ഷണത്തിന് തുടക്കമിടുവാൻ വേണ്ടിയാണ് അദ്ദേഹം ഇന്നലെത്തന്നെ ഇങ്ങോട്ടുപോന്നത്. ഞങ്ങളുക്ക് ആഘോഷത്തിന്റെ അവസാന ദിവസം നഷ്ടപ്പെടാൻ പാടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം ഒറ്റയ്ക്കുവന്നത്."

പർവ്വതേശ്വരൻ മരവിച്ചുപോയി. "ഇതൊരു അപകടമായിരിക്കാം എന്നാണോ താങ്കള് കരുതുന്നത്?"

"അതെ." പാണിനി പ്രതിവചിച്ചു. "ആ പരീക്ഷണം അപകടകരമാണെന്ന അഭിപ്രായക്കാരായിരുന്നു ഞങ്ങളു്. ഒരുപക്ഷേ, അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ബൃഹസ്പതിജി ഒറ്റയ്ക്ക് അത് ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചത്."

അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോള് ആ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം സ്തംഭിച്ചുപോയി. പാണിനി തന്റെ സ്വകാര്യപീഡകളിലേക്കു മടങ്ങി. കാര്യങ്ങളുടെ പോക്കുകള് നടുങ്ങിപ്പോയ പർവ്വതേശ്വരന് അകലെയെങ്ങോട്ടോ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. തന്റെ ഭർത്താവ് സുഹൃത്തിന്റെ മരണവാർത്ത എത്ര ഗൗരവത്തോടെയാണ് എടുത്തിരിക്കുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ സതി ശിവന്റെ കൈയില് മുറുകെ പിടിച്ചു. യാതൊരു രംഗബോധവുമില്ലാത്ത അത്യാഹിതമായിരുന്നു അത്.

നാലാംയാമത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ നാഴികയുടെ അവസാനഘട്ടമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. തകർന്നുപോയ മലയുടെ അടിവാരത്തായി സൈനികദളത്തിന്റെ ഒരു താവളം സ്ഥാപിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. പരേതാത്മാക്കള്ക്കുള്ളചടങ്ങു കള് പൂർത്തീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞാല് പിറ്റേദിവസം അവര് അവിടെനിന്നും പുറപ്പെടും. മന്ദരപർവ്വതത്തിനുസംഭവിച്ച അപകടത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വാർത്തയുമായി രണ്ടുദൂതന്മാരെ ദേവഗിരിയിലേക്കയച്ചിരുന്നു. പർവ്വതേശ്വരനും സതിയും പർവ്വതശിഖരത്തിലൊരിടത്ത് ഇരുന്നുകൊണ്ട് വർത്തമാനം പറഞ്ഞു. മലയുടെ അടിവാരത്തുനിന്നും ബ്രാഹ്മണര് ജപിച്ചിരുന്ന മന്ത്രങ്ങളുടെ ധ്വനി അവിടെയൊക്കെ ഒഴുകിനടന്നു. അത് ആ സ്വർഗ്ഗീയമായ അന്തരീക്ഷത്തെ ശോകപൂരിതമാക്കി. നന്തിയും വീരഭ്രമവും പർവ്വതേശ്വരനും സതിയും ഇരുന്നിടത്തുനിന്നും ആദരപൂര്വ്വം അകലംപാലിച്ചുകൊണ്ട് തങ്ങളുടെ യജമാനനെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു.

മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ കെട്ടിടങ്ങളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളുടേയിലൂടെ ആലോചനയില് മുഴുകിക്കൊണ്ട് നടക്കുകയായിരുന്നു ശിവന്. ബൃഹസ്പതിയെ തിരിച്ചറിയുവാനുള്ള തെളിവിന്റെ ചെറിയൊരു ശകലം പോലും ലഭിച്ചില്ലെന്ന കാര്യം ശിവനെ മാനസികമായി കീറിമുറിച്ചു. മന്ദരപ്രദേശത്തുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം തന്നെ തിരിച്ചറിയാനാവാത്ത വിധം ചരിന്നഭിന്നമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. തന്റെ സുഹൃത്തിന്റെ എന്തെങ്കിലും അടയാളങ്ങളു് കിട്ടുമോ എന്നറിയുവാനായി അവന് ശ്രമിച്ചു. തന്റെ കൈയില് സൂക്ഷിക്കാനുതകുന്ന ഒരു ശേഷിപ്പ്. തന്റെ മനസ്സിനെ ആശ്വസിപ്പിക്കാനുതകുന്ന ഒരു വസ്തു. ഒച്ചിഴയുമ്പോലെ വളരെ സാവധാനത്തില് ഭൂമിയുടെ ഓരോ അംശവും സസൂക്ഷ്മം പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടാണ് അവന് നടന്നത്. പെട്ടെന്ന് അവന്റെ നോട്ടം അവന് നല്ലവണ്ണം അറിയാവുന്ന ഒരു

വസ്തുവില് ഉടക്കിനിന്നു.

അത് എടുക്കാനായി അവൻ സാവധാനം കുനിഞ്ഞു. തുകല്കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു കൈവളയായിരുന്നു അത്. അരികുകള് കത്തിയിരുന്ന അതിന്റെ പിടി കത്തി നശിച്ചിരുന്നു. തീയും പുകയും വര്ഷിച്ച ആ രൂക്ഷമായ സ്പോടനത്തില് അതിന്റെ തവിട്ടു നിറം മിക്കഭാഗങ്ങളിലും ഏതാണ്ടൊരു കറുപ്പുനിറമായി മാറിയിരുന്നു. എങ്കിലും മധ്യത്തില് തുന്നല് വേലകള് കൊണ്ടുതീര്ത്ത രൂപം അദ്ഭുതമെന്ന വിധത്തില് യാതൊരു നിറമാറ്റവുമില്ലാതെ ശേഷിച്ചുണ്ടായിരുന്നു. ശിവന് അത് തന്റെ കണ്ണുകളിലേക്കടുപ്പിച്ചു.

അസ്മയസൂര്യന്റെ ചെങ്കല്നിറം ആ ഓം അടയാളത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു. ഓം അടയാളത്തിന്റെ മുകളിലത്തേയും താഴത്തേയും വളയങ്ങള് സംഗമിക്കുന്നിടത്ത് സര്പ്പശിരസ്സുകളായിരുന്നു. അതിന്റെ കൂര്ത്ത നാക്കുകളെ ഒരു സര്പ്പശിരസ്സായി പുറത്തേക്കു തള്ളിനിന്നു.

അത് അവനായിരുന്നു! അവനാണ് ബൃഹസ്പതിയെ കൊന്നത്!

ശിവന് നിന്നിടത്തുനിന്ന് ഒന്നു വട്ടം ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു. അവിടെ ചിതറിക്കിടിന്നിരുന്ന അവയവങ്ങളെ അവന് സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിച്ചു. ആ കൈവളയുടെ ഉടമയേയോ അവന്റെ ശരീരഭാഗങ്ങളേയോ കാണാന് കഴിഞ്ഞെക്കുമെന്ന് അവന് പ്രതീക്ഷിച്ചു. പക്ഷേ അവിടെ യാതൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. ശിവന് നിശ്ശബ്ദം അലറി. ബൃഹസ്പതിയുടെ മുറിവേറ്റ ആത്മാവിനും ശിവനുമല്ലാതെ മറ്റാര്ക്കും അത് കേള്ക്കാനാവില്ല. ആ കങ്കണത്തിന്റെ അരികിലുണ്ടായിരുന്ന കനലുകള് തന്റെ കൈകളെ പൊള്ളിക്കുംവരെ അവനത് കൈയിലിട്ട് ഞെരിച്ചു. അത് കൂടുതല് മറുക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവന് പ്രതികാരത്തിന്റെ ആണയിട്ടു. അടുത്ത ഏഴ് ജന്മങ്ങളില് മായാത്ത മുറിവടയാളമായി ശേഷിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള മൃത്യുദണ്ഡനം നാഗന്മാര്ക്കുമേല് അടിച്ചേല്പ്പിക്കുമെന്ന് അവന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തി. ആ നാഗനേയും പാപക്കറപുരണ്ട അവന്റെ സൈന്യത്തേയും ഉന്മൂലനം ചെയ്യും. കഷണം കഷണമായി, രക്തംപുരണ്ട കഷണങ്ങളാക്കി അവസാനിപ്പിക്കും.

"ശിവാ! ശിവാ!" തുടര്ച്ചയായുള്ള വിളി അവനെ യാഥാര്ത്ഥ്യത്തിലേക്കു മടക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു.

അവന്റെ കൈയില് പതിയെ തൊട്ടുകൊണ്ട് സതി മുന്നില് നില്പുണ്ടായിരുന്നു. അസ്വസ്ഥനായ പര്വ്വതേശ്വരന് അവളുടെ തൊട്ടടുത്ത് നില്പുണ്ടായിരുന്നു. മറുഭാഗത്തായി നന്തിയും വീരഭദ്രനും നില്പുണ്ടായിരുന്നു.

"അത് കളയ്, ശിവാ." സതി പറഞ്ഞു. ശിവന് അവളുടെ നേരെ നിര്ന്നിമേഷനായി നോക്കിനിന്നു.

"അത് കളയ് ശിവ," സതി മൃദുവായി ആവര്ത്തിച്ചു "അത് താങ്കളുടെ കൈ പൊള്ളിച്ചു."

ശിവന് കൈപ്പടം നിവര്ത്തി. നന്തി തല്ക്ഷണം ആ കൈവള വലിച്ചെടുക്കുവാനായി മുന്നോട്ടു കുതിച്ചു. വേദനമൂലം പുളഞ്ഞുകൊണ്ട് തന്റെ കൈ പൊള്ളിച്ച ആ കൈവള അതിശയത്തോടെ നന്തി താഴെയിട്ടു. "ഭഗവാനെ ഇത് ഇത്രനേരം എങ്ങനെ പിടിക്കാന് കഴിഞ്ഞു?"

ശിവന് ഉടനെ താഴേക്കു കുനിഞ്ഞ് ആ കങ്കണം കൈയിലെടുത്തു. ഇത്തവണ വളരെ ശ്രദ്ധാപൂര്വ്വം. അരിക് അധികം അറ്റുപോകാത്ത 'ഓം' അടയാളത്തിന്റെ ഭാഗം ആണ് അവന് കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചത്. അവന്

പർവ്വതേശ്വരനുമനേരെ തിരിഞ്ഞു. “അതൊരു അപകടമായിരുന്നില്ല.”

“എന്ത്?” നടക്കത്തോടെ പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു.

“താങ്കളുടെ ഉറപ്പാണോ?” സതി ചോദിച്ചു.

ശിവൻ സതിയെ നോക്കി ആ ക്ഷണം ഉയർത്തിക്കാട്ടി. ആ സർപ്പാകൃതിയിലുള്ള ‘ഓം’ അടയാളം വ്യക്തമായി അവളുടെ ദൃശ്യപഥത്തിലെത്തി. സതി നടക്കത്തിന്റെ ഒരു നിശ്വാസം ഉതിർത്തു. പർവ്വതേശ്വരനും നന്ദിയും വീരഭദ്രനും തലക്ഷണം ആ ക്ഷണം കാണുവാനായി ശിവന്റെ അടുത്തേക്കു നീങ്ങിനിന്നു.

“നാഗൻ...” നന്ദി മന്ത്രിച്ചു.

“മേരുവിലുവെച്ച് സതിയെ ആക്രമിച്ച അതേ ജാരസന്തതി തന്നെ.” ശിവൻ അലറി. “മന്ദരിൽ നിന്ന് നമ്മളെ മടങ്ങും വഴി ആക്രമിച്ചതും ഈ നാഗൻ തന്നെ. ആ തെണ്ടി, നായിന്റെ മോൻ.”

“ശിവാ, ഇതിനവർ കനത്തവില നൽകേണ്ടിവരും.” വീരഭദ്രൻ പറഞ്ഞു.

“ഇന്നു രാത്രിതന്നെ നമ്മളെ ദേവഗിരിക്കു മടങ്ങുന്നു.” പർവ്വതേശ്വരനുമനേരെ തിരിഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. “നമ്മളെ യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.”

പർവ്വതേശ്വരൻ തലകുലുക്കി.

മെലുഹയിലെ യുദ്ധകാര്യസമിതി മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ രക്തസാക്ഷികളെ ആദരിച്ചുകൊണ്ട് അല്പനേരം മൗനമാചരിച്ചു. ദക്ഷചക്രവർത്തിയുടെ വലതുഭാഗത്തായി സർവ്വസൈന്യാധിപനായ പർവ്വതേശ്വരനും ഇരുപത്തിയഞ്ച് ദളപതികളും ഇരുന്നു. ദക്ഷന്റെ ഇടതുഭാഗത്തായി നീലകണ്ഠനും, പ്രധാനമന്ത്രി കനകഹാലയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കാര്യകർത്താക്കളായ ബ്രാഹ്മണരും പതിനഞ്ച് പ്രവിശ്യകളുടെ പ്രവിശ്യാധിപന്മാരും ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

“സമിതിയുടെ തീരുമാനത്തിനു വേണ്ടിയാണ് നമ്മളിവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്നത്.” സഭാനടപടികളുടെ തുടക്കമിട്ടുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “എപ്പോഴാണ് നമ്മളെ ആക്രമിക്കേണ്ടത് എന്നാണ് ചോദ്യം”

“അവിടേക്ക് പട നയിച്ചെത്തുവാൻ ഒരുമാസമെങ്കിലും തയ്യാറെടുപ്പ് വേണ്ടിവരും, മഹാരാജൻ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “മെലുഹക്കും സ്വദീപിനുമിടയിൽ പാതകളില്ലെന്ന് അങ്ങേക്കറിയാമല്ലോ. നമ്മുടെ സൈന്യത്തിന് കടന്നുചെല്ലാനാവാത്ത കൊടുംകാടിനുള്ളിലൂടെ യാത്ര ചെയ്യേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ട് ഒരു മാസത്തിനകം പടനീക്കം ആരംഭിച്ചാലും, മൂന്നുമാസം കൊണ്ടേ നമുക്ക് സ്വദീപിൽ എത്തിച്ചേരാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് സമയം വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഘടകമാണ്.”

“എങ്കിൽ അതിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകളെ ആരംഭിക്കട്ടെ.”

“മഹാരാജൻ” ബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വതസിദ്ധമായ യുക്തിബോധം പ്രകടിപ്പിക്കും വിധം ക്ഷത്രിയരുടെ യുദ്ധമോഹത്തെ എതിർക്കുന്ന മട്ടിൽ കനകഹാല പറഞ്ഞു “ഞാൻ മറ്റൊരു മാർഗ്ഗം നിർദ്ദേശിക്കട്ടെ?”

“മറ്റൊരു മാർഗ്ഗമോ?” അതിശയത്തോടെ ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

“ദയവായി എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിക്കരുത്.” കനകഹാല പറഞ്ഞു. “മന്ദരിൽ നടന്ന സംഭവത്തെപ്രതി ഈ ദേശത്തിന്റെ ക്ഷോഭം ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. പക്ഷേ, നമുക്ക് വേണ്ടത് ഈ കൊടുംപാതകം ചെയ്ത കുറ്റവാളികളെക്കെതിരായ പ്രതികാരദാഹമാണ്. അല്ലാതെ സ്വദീപിലെ ജനങ്ങളോടുള്ള പകയല്ല. യുദ്ധത്തിന്റെ കനത്ത ഖഡ്ഗം അവരുടെമേൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ചെറിയൊരു കത്തി പ്രയോഗിച്ച് അതുകൊണ്ട് ഫലമുണ്ടാകുമോ എന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കിയാലോ?”

“ഭവതി നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മാർഗ്ഗം ഭീരുത്വത്തിന്റേതാണ് കനകഹാല.” പർവ്വതേശ്വരൻ ഇടപെട്ടു.

“അല്ല പർവ്വതേശ്വരാ, മെലുഹൻ ആളുനാശം വളരെ കുറച്ചുകൊണ്ട് നമ്മുടെ പ്രതികാരം തീർക്കുക എന്നതാണ് എന്റെ ലക്ഷ്യം.” കനകഹാല ഭവ്യതയോടെ പറഞ്ഞു. “എന്തായാലും വിവേചനമാണ് ശൗര്യത്തേക്കാളു നല്ലത്.”

“എന്റെ പോരാളികളു വിട്ടുകൊടുക്കാത്തവരാണ്. മരണംവരെ അവർ മെലുഹരെ സംരക്ഷിക്കും, പ്രധാനമന്ത്രിജി.”

“അവരങ്ങനെ ചെയ്യുമെന്ന് എനിക്കറിയാം.” സംയമനം വിടാതെ കനകഹാല പറഞ്ഞു. “മെലുഹക്കുവേണ്ടി രക്തംചിന്താൻ താങ്കളും തയ്യാറാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. ദിലീപചക്രവർത്തിയുടെ അടുത്തേക്ക് നമ്മളൊരു നയതന്ത്ര സംഘത്തെ അയയ്ക്കണം. അദ്ദേഹത്തോടു തീവ്രവാദികളെ വിട്ടുതരാൻ അഭ്യർത്ഥിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ നാം നമ്മുടെ സർവ്വശക്തിയുമെടുത്ത് ആക്രമണമഴിച്ചുവിടുമെന്ന് അറിയിക്കണം. ഇതാണെന്റെ നിർദ്ദേശം.”

അക്ഷമമൂലം പർവ്വതേശ്വരന്റെ കണ്ണുകളു ഇടുങ്ങി. “അഭ്യർത്ഥിക്കുവാനോ?” പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു. “അയാളെന്തിന് നമ്മളു പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കണം? നമുക്കു യുദ്ധം ചെയ്യാനുള്ള ചങ്കൂറ്റമില്ലെന്നു കരുതി ദശകങ്ങളായി അവർ നിരവധി വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളു നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മന്ദരപർവ്വതത്തിൽ സംഭവിച്ചതുപോലുള്ള പ്രകോപനപരമായ സംഭവങ്ങളു നടന്നിട്ടും നമ്മളു മുദുവായ സമീപനം കൈകൊണ്ടാലു, നമ്മുടെ മേലു ഏതുവിധത്തിലുള്ള ആക്രമണം നടത്തിയാലും ഒരു പ്രതികരണവുമുണ്ടാവില്ല എന്ന് അവർ ധരിക്കും.”

“ഞാനതിനോടു വിധേയനല്ല, പർവ്വതേശ്വരാ” കനകഹാല പറഞ്ഞു “നേരിട്ടു നമ്മളോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്തതുകൊണ്ടുള്ള ഭയം മൂലമാണ് അവർ തീവ്രവാദി ആക്രമണങ്ങളു അഴിച്ചുവിടുന്നത്. നമ്മുടെ മികവുറ്റ സാങ്കേതികവിദ്യയോടോ യുദ്ധസംവിധാനങ്ങളോടോ കിടപിടിക്കുവാൻ അവർക്കു സാധിക്കുകയില്ല എന്ന ഭയം. ശിവഭഗവാൻ ഇവിടെ എത്തിയപ്പോളു പറഞ്ഞ ഒരു കാര്യം ഞാനീ സന്ദർഭത്തിൽ ഓർക്കുകയാണ്. യുദ്ധത്തിനുമുൻപു നമുക്കവരുമായി ഒന്ന് സംസാരിച്ചുകൂടെ? അവരുടെ സമൂഹത്തിൽ തീവ്രവാദികളുണ്ട് എന്ന് അവർതന്നെ സമ്മതിച്ചുതരുവാനുള്ള ഒരവസരമായിരിക്കും ഇതു്. അവരാ തീവ്രവാദികളെ നമുക്കെല്ലിച്ചു തന്നാലു അവരുമായി ഒരുമിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ പോലും നമുക്കു സാധിച്ചേക്കും.”

“ഇനി ശിവൻ അങ്ങനെയൊക്കെ ചിന്തിക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നില്ല.” നീലകണ്ഠനെ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊണ്ടു പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “അദ്ദേഹവും പ്രതികാരം ചെയ്യാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.”

മുഖത്ത് വികാരക്ഷോഭമൊട്ടുമില്ലാതെ നിശ്ശബ്ദനായി ശിവൻ ഇരുന്നു. അകത്ത് കുമിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന കടുത്ത ക്ഷോഭം അവന്റെ കണ്ണുകളിൽ ജ്വലിച്ചുനിന്നു.

“പ്രഭോ” കൈകളു കൂപ്പി നമസ്തേ അഭിവാദ്യത്തോടെ ശിവനെ നോക്കി കനകഹാല പറഞ്ഞു “ഞാൻ പറയുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് എന്താണെന്ന് അങ്ങനെയും മനസ്സിലാക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. സാധ്യമെങ്കിലു അക്രമം ഒഴിവാക്കണമെന്ന് ബൃഹസ്പതിയും പറഞ്ഞതനെ.”

കത്തുന്നതീയിൽ പെയ്തിറങ്ങുന്ന മഴപോലെ അവസാനത്തെ വാക്കുകളു ശിവനിൽ പ്രഭാവം ചെലുത്തി. കനകഹാലക്കുനേരെ തിരിഞ്ഞ് അവരെയൊന്ന് നിരീക്ഷിച്ചശേഷം അവൻ ദക്ഷനെ നോക്കി “മഹാരാജൻ, കനകഹാല പറയുന്നത് ശരിയാണ്. സ്വന്തം പാപങ്ങളു ഏറ്റുപറയാനുള്ള ഒരവസരം സ്വദീപ് നിവാസികളുക്കു

നൽകുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നമുക്കൊരു രഹസ്യസന്ദേശസംഘത്തെ സ്വദീപിലേക്ക് അയക്കാം. സമാധാനത്തിന്റെ വഴിയിലൂടെ ഒരു പരിഹാരം കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞാൽ നിരവധി നിഷ്കളങ്കരുടെ മരണം ഒഴിവാക്കാൻ സാധിച്ചേക്കും. എങ്കിലും യുദ്ധത്തിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്താം. ചന്ദ്രവംശികള് നമ്മുടെ നിർദ്ദേശം തിരസ്കരിച്ചാൽ നമ്മള് യുദ്ധത്തിനുള്ള ഒരു സാധ്യതയ്ക്കു തയ്യാറായി ഇരിക്കണം."

"മഹാദേവന് കാര്യങ്ങള് വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നു." ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. "ഇതായിരിക്കട്ടെ യുദ്ധകാര്യസമിതിയുടെ തീരുമാനം. ഇതിനെ അനുകൂലിക്കുന്നവർക്കു കൈ പൊക്കാം."

ആ മുറിയിലെ എല്ലാ കൈകളും ഉയർന്നു. ഉറച്ച തീരുമാനം എടുത്തു കഴിഞ്ഞു. സമാധാനമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ഒരു ശ്രമം നടത്തും അത് ഫലവത്തായില്ലെങ്കിൽ മെലൂഹന് സൈന്യം ചന്ദ്രവംശികള്ക്കുനേരെ ആക്രമണം നടത്തും.

"ഞാൻ വീണ്ടും തോറ്റിരിക്കുന്നു ഭദ്രാ." ശിവന് നിലവിളിച്ചു "സംരക്ഷിക്കേണ്ടവനെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുന്നില്ല."

കൊട്ടാരമുറ്റത്തെ സ്വകാര്യമായ ഒരു സ്ഥലത്ത് വീരഭദ്രന്റെ അടുത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു ശിവന്. വളരെ ആശങ്കാകുലയായ സതി ശിവനെ അവന്റെ സങ്കടവിലാപത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുവാനായി വിളിച്ചുവരുത്തിയതാണ് വീരഭദ്രനെ. കരയുകയോ സംസാരിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ ശിവന് ദുഃഖത്തിൽ ലയിച്ചു. ഭർത്താവിന്റെ ബാല്യകാലസുഹൃത്തിന് ഒരുപക്ഷേ, താൻ തോറ്റിടത്ത് വിജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞെക്കുമെന്ന് സതി വിചാരിച്ചു.

"ശിവാ നിനക്കെങ്ങനെ സ്വയംകുറ്റപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നു?" പുകവലിക്കുവാനുള്ള ചില്ലം ശിവന് നൽകിക്കൊണ്ട് വീരഭദ്രന് ചോദിച്ചു. "ഇതെങ്ങനെ നിന്റെ തെറ്റായിത്തീരും?"

ചില്ലം ചുണ്ടോടുചേർത്ത് ശിവന് ഒന്നാഞ്ഞുവലിച്ചു. കഞ്ചാവ് അവന്റെ ശരീരത്തിലൂടെ പരന്നൊഴുകിയെങ്കിലും അതുകൊണ്ട് ഗുണമുണ്ടായില്ല. ആ വേദന അതിതീക്ഷ്ണമായിരുന്നു. വെറുപ്പ് സഹിക്കാനാവാതെ ചീറിக்கൊണ്ട് അവന് ചില്ലം വലിച്ചെറിഞ്ഞു. കണ്ണുനിറഞ്ഞൊഴുകിയപ്പോള് ആകാശത്തേക്കുനോക്കിക്കൊണ്ട് അവന് ആണയിട്ടു. "സഹോദരാ നിനക്കുവേണ്ടി ഞാൻ പ്രതികാരം ചെയ്യും. ഏറ്റവും അവസാനത്തെ കാര്യമായാലും ഞാനതു ചെയ്യും. ഈ ലോകത്തേക്കു വീണ്ടും വീണ്ടും വരേണ്ടതായി വന്നാലും ഞാൻ അതു ചെയ്യും. ഞാൻ നിനക്കുവേണ്ടി പ്രതികാരം ചെയ്യും."

വീരഭദ്രന് അല്പം അകലെ ഇരുന്നിരുന്ന സതിയെനോക്കി. വീരഭദ്രന്റെ മുഖത്ത് വിഷമമുണ്ടായിരുന്നു. സതി എഴുന്നേറ്റ് അവരുടെ അടുത്തേക്ക് നടന്നു. ശിവന്റെ അടുത്തുവന്ന് അവനെ മുറുകെ പിടിച്ചു. അവള് ശിവന്റെ ശിരസ്സ് തന്റെ മാറില്മർത്തിവെച്ചുകൊണ്ട് അവന്റെ വ്രണിതമായ ആത്മാവിനെ സാന്ത്വനിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. ശിവന് കൈനീട്ടി തന്നെ പുല്കിയില്ലെന്നത് സതിയെ അദ്ഭുതപ്പെടുത്തി. ഇടയ്ക്കിടെ ശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് അവന് അനങ്ങാതിരുന്നു.

“പ്രഭോ” വ്രകന് അദ്ഭുതത്തോടെ ഒത്തടിയിലമർന്നുനിന്നു. യുദ്ധകാര്യങ്ങള് ചർച്ചചെയ്യാനുള്ള അറയിലേക്ക് നീലകണ്ഠനെത്തിയപ്പോള് ബാക്കിയുള്ള ഇരുപത്തിനാല് ദളപതിമാരും വ്രകന് ചെയ്തതുപോലെ ആദരസൂചകമായി ഒത്തടിയിലമർന്നു നിന്നുകൊണ്ട് അഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

പർവ്വതേശ്വരന് സാവധാനം എഴുന്നേറ്റു. ബൃഹസ്പതിയുടെ ഭീഭത്സമായ മൃത്യുവെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകള് ശിവന് അപ്പോഴും പേറി നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ പർവ്വതേശ്വരന് ദയാവായ്പോടെയാണ് സംസാരിച്ചത് “എങ്ങനെയാണ് ശിവാ?”

“എനിക്കു കൃഷ്ണമൊന്നുമില്ല, സേനാപതേ. ക്ഷേമാന്വേഷണത്തിനു നന്ദി.”

“യുദ്ധപദ്ധതികള് ചർച്ചചെയ്യുകയായിരുന്നു ഞങ്ങള്.”

“എനിക്കറിയാം.” ശിവന് പറഞ്ഞു. “എനിക്കിതില് പങ്കെടുക്കാമോ എന്നതായിരുന്നു എന്റെ സംശയം.”

“തീർച്ചയായും പങ്കെടുക്കാം.” തന്റെ ഇരിപ്പിടം ഒരു വശത്തേക്ക് അല്പം നീക്കിക്കൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു.

“നമ്മള് നേരിടുന്ന പ്രധാനപ്രശ്നം,” ശിവനെ ദ്രുതഗതിയില് തന്റെ വിഷയത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരാന് ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു “മെലുഹയും സ്വദീപും തമ്മിലുള്ള ഗതാഗതബന്ധമാണ്.”

“അങ്ങനെയൊരു ബന്ധം ഇപ്പോള് ഇല്ലെന്നുതോന്നുന്നു, ശരിയല്ലേ?”

“ശരിയാണ്.” പർവ്വതേശ്വരന് പ്രതിവചിച്ചു. “നൂറുവർഷം മുമ്പ് നടന്ന യുദ്ധത്തില് നമ്മളോടു പരാജയപ്പെട്ടതിനുശേഷം മെലുഹക്കും സ്വദീപിനുമിടയിലുണ്ടായിരുന്ന ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങള് ചന്ദ്രവംശികള് തകര്ത്തുകളഞ്ഞു. അതിര്ത്തിനഗരങ്ങളില്നിന്ന് ജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിച്ച് അവരെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഉള്ഭാഗങ്ങളില് പാര്പ്പിച്ചു. ഒരിക്കല് നഗരവും രാജപാതകളുമായിരുന്ന സ്ഥലമിപ്പോള് കൊടും കാടായി മാറി. നമ്മുടെ ദേശത്തുനിന്നും അവരുടെ ഭാഗത്തേക്കൊഴുകുന്ന ഒരു നദിപോലുമില്ല. അടിസ്ഥാനപരമായി പറഞ്ഞാല് നമ്മുടെ നൂതനമായ ആയുധങ്ങളും യുദ്ധസാമഗ്രികളും സ്വദീപിന്റെ അതിര്ത്തിപ്രദേശത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകുവാനുള്ള ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങള് ഇപ്പോഴില്ല.”

“യഥാര്ത്ഥത്തില് അതായിരുന്നു അവരുടെ ലക്ഷ്യം.” ശിവന് പറഞ്ഞു “നിങ്ങളുടെ മികവ് നിങ്ങളുടെ സാങ്കേതികവിദ്യയാണ്. അവരുടെ മികവ് ജനസംഖ്യയാണ്. നിങ്ങളുടെ ശക്തിയെ അവര് അങ്ങനെ പ്രതിരോധിച്ചു.”

“അതുതന്നെ. നൂതനമായ ഞങ്ങളുടെ യുദ്ധസാമഗ്രികളും ആയുധങ്ങളും ഒഴിച്ചുനിര്ത്തിയാല് ഒരുലക്ഷം വരുന്ന ഞങ്ങളുടെ കരുത്തരായ പടയാളികള് ദശലക്ഷക്കണക്കിനുവരുന്ന അവരുടെ സൈന്യത്തിനുമുന്നില് ഒറ്റപ്പെട്ടുപോകും.”

“അവരുടെ കരുത്തരായ പടയാളികളുടെ എണ്ണം ദശലക്ഷത്തോളം വരുമെന്നോ?” ശിവന് വിശ്വാസം വരാത്തമട്ടില് ചോദിച്ചു.

“അതെ, മഹാപ്രഭോ.” വ്രകന് പറഞ്ഞു. “ഞങ്ങളുടേതിന്റെ കൃത്യമായ കണക്കില്ല. പക്ഷേ, അതാണ് ഞങ്ങളുടെ അനുമാനക്കണക്ക്. എന്നാല് അവരുടെ സേനയിലെ മുഴുവന്സമയ, സ്ഥിരം സൈനികര് ഒരു ലക്ഷത്തിലകൂടുതലുണ്ടാവില്ല. ബാക്കിയുള്ളവരെല്ലാം കൂലിപ്പട്ടാളക്കാരാണ്. ചെറുകിട കച്ചവടക്കാരും കരകൗശലവൃത്തിയെടുക്കുന്നവരും കര്ഷകരും മറ്റു സ്വാധീനശേഷിയൊന്നുമില്ലാത്തവരും അതിലുള്പ്പെടുന്നു. എതിരാളിയുടെ ആയുധങ്ങളുള്ള ഇരയാകുവാന് നിര്ബന്ധിതരാക്കപ്പെടുന്ന ഹതഭാഗ്യര്!”

“മഹാകഷ്ടം.” പർവ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “ക്ഷത്രിയന്മാര് ചെയ്യേണ്ട

പ്രവൃത്തിക്കുപകരം ശുഭന്മാരുടേയും വൈശുന്മാരുടേയും ജീവൻ ഹോമിക്കുന്നു. അവരുടെ ക്ഷത്രിയകുലത്തിന് യാതൊരു അന്തസ്സുമില്ല."

പർവ്വതേശ്വരനെ നോക്കി ശിവൻ തലകുലുക്കി.

"നമുക്ക് നമ്മുടെ യുദ്ധസാമഗ്രികളെ അഴിച്ചെടുത്ത് സ്വദീപ്ത അതിർത്തിയിൽകൊണ്ടുപോയി അവിടെ വെച്ച് കൂട്ടി യോജിപ്പിച്ചാലോ?"

"അങ്ങനെ ചെയ്യാം." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, കുറച്ചെണ്ണത്തിനുമാത്രമേ അതിനുള്ള സാങ്കേതികശേഷിയുള്ളൂ. നമ്മുടെ ഏറ്റവും വിനാശകാരിയായ ആയുധമാണ് ദീർഘദൂരതെറ്റാലി. നിർമ്മാണശാലയ്ക്കു പുറത്തുവെച്ച് അത് പുനസ്സംയോജിപ്പിക്കുക ബുദ്ധിമുട്ടാണ്."

"ദീർഘദൂരതെറ്റാലിയോ?"

"അതെ." പർവ്വതേശ്വരൻ പ്രതിവചിച്ചു. "വലിയ പാറക്കല്ലുകളേയും വൻ വീപ്പുകളേയും ഒരു നാഴിക ദൂരത്തേക്കു വലിച്ചെറിയാൻ ആ യന്ത്രത്തിനു സാധിക്കും. വേണ്ടവിധത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചാൽ ശത്രുനിരയെ ഒരുക്കുവാനും വേണ്ടിവന്നാൽ തകർക്കുവാനും അതുവഴി നമ്മുടെ സൈന്യത്തിന് മുന്നോട്ടു നീങ്ങുവാനും സാധിക്കും. മുമ്പൊക്കെ ആനകളെ ചെയ്തിരുന്ന ജോലി."

"എന്തുകൊണ്ടാണ് ആനകളെ ഉപയോഗിക്കാത്തത്?"

"അവയുടെ കാര്യം പ്രവചനാതീതമാണ്. എത്രനന്നായി അവയെ പരിശീലിപ്പിച്ചാലും ശരി യുദ്ധത്തിന്റെ ചൂട് പാരമ്യത്തിലെത്തുന്ന സമയത്ത് നമുക്ക് അവയുടെ മേലുള്ള നിയന്ത്രണം നഷ്ടമാകും. യഥാർത്ഥത്തിൽ സ്വദീപന്മാരുമായി നടന്ന അവസാനത്തെ യുദ്ധത്തിൽ, അവരുടെ പതനത്തിനു കാരണം അവരുടെ ആനകളായിരുന്നു."

"ശരിക്കും?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"അതെ." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "ആനക്കാരെ ആക്രമിച്ചതും യുദ്ധത്തിന്റെ പടഹഡ്ഡനി ഉച്ചത്തിലാക്കിയതും ഫലം കണ്ടു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ ആനകളെ വിരണ്ടു. അവ സ്വന്തം സൈന്യത്തെ ചവിട്ടി മെതിച്ചു. കൂലിപ്പട്ടാളക്കാർ ചിതറിയോടി. മുന്നോട്ടു കുതിച്ചു കയറി കാര്യങ്ങളെ അവസാനിപ്പിക്കുക മാത്രമാണ് ഞങ്ങളുടെ ചെയ്യാനുണ്ടായിരുന്നത്."

അപ്പോള് ആനകളെ വേണ്ട.

"വേണ്ട." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

"നമുക്ക് വേണ്ടത് കൂടെ കൊണ്ടുപോകാൻ പറ്റുന്നതും അവരുടെ കൂലിപ്പട്ടാളത്തെ തുരത്തുവാൻ കഴിയുന്നതുമായ ഒരു സംവിധാനമാണ്. അങ്ങനെയൊന്നാൽ സൈനികരുടെ എണ്ണത്തിലുള്ള അവരുടെ മേധാവിത്വത്തെ നമുക്ക് മറികടക്കാനാവും."

പർവ്വതേശ്വരൻ തലയാട്ടി. ശിവൻ ജനലിലൂടെ പുറത്തേക്കു നോക്കി. സ്വച്ഛന്ദമല്ലാത്ത ഒരു പ്രഭാതവാതം ഇലകളെ വിറപ്പിച്ചു. ഇലകളെ പച്ചയായിരുന്നു. ശിവൻ അല്പംകൂടി കണ്ണുറപ്പിച്ച് അവയെ നോക്കി. അവ അപ്പോഴും പച്ചനിറമായിത്തന്നെ കാണപ്പെട്ടു.

"എനിക്കു മനസ്സിലായി" പൊട്ടുന്നനെ പർവ്വതേശ്വരനു നേരെനോക്കി ശിവൻ പറഞ്ഞു. അവന്റെ മുഖം പ്രകാശമാനമായി. "നമുക്കെന്തുകൊണ്ട് അത് ഉപയോഗിച്ചുകൂടാ?"

"അമ്പുകളെ?" അതിശയപ്പെട്ടുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

ഒറ്റയ്ക്കൊറ്റയ്ക്കുള്ള യുദ്ധത്തിന് അഭിമാനികളായ ക്ഷത്രിയന്മാർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന യുദ്ധ കലയുടെ പ്രതീകമായിരുന്നു അസ്ത്രം. തുല്യനിലയിലുള്ള വർണ്ണങ്ങളിലെപ്പെട്ട യോദ്ധാക്കളെ തമ്മിലേ ഇത്തരത്തിലുള്ള ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം

പതിവുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ എന്നതിനാൽ, ഇത് അഭിജാതരിൽ മികവുറ്റ ക്ഷത്രിയരുടെ ആയോധനമികവ് പ്രകടിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമായി മാത്രം അവശേഷിച്ചു. അസ്മത്ത്വിദ്യക്കാരോട് ജനങ്ങളുടെ പൊതുവേ ആദരവായിരുന്നു. പക്ഷേ യുദ്ധത്തിൽ അതൊരു നിർണ്ണായക ഘടകമല്ലായിരുന്നു. അമ്പും വില്ലും യുദ്ധത്തിൽ വളരെ വിനാശകാരിയായ, നിർണ്ണായകഘടകമായിരുന്ന ഒരു കാലഘട്ടമുണ്ടായിരുന്നു. ദേവാസ്മത്ത്ങ്ങളുടെ കാലമായിരുന്നു അത്. ഇതിലെ പല അസ്മത്ത്ങ്ങളും അമ്പുകളെ വഴിയാണ് തൊടുത്തുവിട്ടിരുന്നത്. എന്നാൽ സഹസ്രാബ്ദങ്ങളെക്കുമുൻപ് രുദ്രഭഗവാൻ ദേവാസ്മത്ത് നിരോധിച്ചതോടെ സൈന്യങ്ങളിൽ അമ്പെയ്ത്തുകാരുടെ പ്രസക്തി വളരെയധികം കുറഞ്ഞു.

“എണ്ണത്തിലുള്ള അവരുടെ മേധാവിത്വത്തെ നമുക്കെങ്ങനെ കുറച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ കഴിയും പ്രഭോ?” വ്രകൻ ചോദിച്ചു. “ഏറ്റവും വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ള അമ്പെയ്ത്തുകാർപോലും ഉന്നം പിടിച്ച് അമ്പ് തൊടുത്തയക്കാൻ അഞ്ചുനിമിഷമെടുക്കും. ഒരു നിമിഷംകൊണ്ട് പന്ത്രണ്ടുപേരെ വധിക്കുവാനേ അവർക്കു സാധിക്കുകയുള്ളൂ. അമ്പെയ്ത്തുകാരുടെ സുവർണ്ണശ്രേണിയിൽ നമുക്ക് നൂറ് ക്ഷത്രിയന്മാർ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ശേഷിക്കുന്നവർക്കും അമ്പെയ്യാൻ സാധിക്കും. പക്ഷേ, അവരുടെ ലക്ഷ്യസാധ്യതയെ ആശ്രയിക്കാനാവില്ല. അങ്ങനെ വന്നാൽ നിമിഷത്തിൽ ആയിരത്തി ഇരുന്നൂറിലധികം പേരെ കൊന്നൊടുക്കുവാൻ നമുക്കു സാധിക്കുകയില്ല. ചന്ദ്രവംശികളെ എതിരിടുമ്പോൾ അത് മതിയാവില്ല.”

“ഒറ്റയ്ക്കൊറ്റയ്ക്കുള്ള പോരാട്ടത്തിൽ അസ്മത്ത് പ്രയോഗിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചല്ല ഞാൻ പറഞ്ഞുവരുന്നത്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു “ശത്രുവിന് കടുത്ത ആളെ നാശമുണ്ടാക്കുവാൻ പറ്റിയ ആയുധം എന്ന നിലക്കാണ് ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്.”

തന്റെ ശ്രോതാക്കളുടെ ആശയക്കുഴപ്പം വകവെക്കാതെ ശിവൻ തുടർന്നു “ഞാൻ വിശദീകരിക്കാം. ക്ഷത്രിയരിൽതന്നെ അധോതലകുലത്തിൽ പെട്ടവരിൽ നിന്ന് നമുക്കൊരു അമ്പെയ്ത്ത് സൈന്യത്തെ ഉണ്ടാക്കിയെടുത്താലോ?”

“പക്ഷേ, അവരുടെ ഉന്നം അത്ര മികച്ചതായിരിക്കില്ല!” വ്രകൻ പറഞ്ഞു.

“അതൊരു പ്രശ്നമല്ല. ഉദാഹരണത്തിന് നമുക്ക് അയ്യായിരം അമ്പെയ്ത്തുകാരുണ്ടെന്നു വെക്കുക. നമ്മളെ അവർക്ക് നിശ്ചിത ദൂരം പാലിക്കുന്നതിനായി പരിശീലനം നൽകുന്നു. ഉന്നത്തിന്റെ കാര്യം വിട്ടുകളയുക. ചന്ദ്രവംശിസൈന്യത്തിനുനേരെ അമ്പെയ്തുവിടുക മാത്രമാണ് അവരുടെ ദൗത്യം. ഉന്നം പാലിക്കാൻ കഴിയില്ലെങ്കിലും നിരവധി അമ്പുകളെ ശത്രുസൈന്യത്തിനുമേൽ ദ്രുതഗതിയിൽ എയ്തുവിടാൻ അവർക്കു കഴിയും. രണ്ടോമൂന്നോ നിമിഷങ്ങളുള്ളിൽ ഒരമ്പ് എയ്തുവിടാൻ കഴിഞ്ഞേക്കും.”

ആ ആശയത്തിന്റെ മികവു മനസ്സിലായപ്പോൾ പർവ്വതേശ്വരന്റെ കണ്ണുകളെ ഇറുക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒപ്പമുള്ള ദളപതിമാർ അവരുടെ ആലോചനകളെ ഏകീകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

“അതിനെക്കുറിച്ച് ഒന്നാലോചിക്കുക.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “ഓരോ നിമിഷം കഴിയുമ്പോഴും അയ്യായിരം അമ്പുകളെ ചന്ദ്രവംശി സൈന്യത്തിനുമേൽ പെയ്തിറങ്ങും. ഇത് പത്തുനിമിഷനേരം തുടരുവാൻ കഴിഞ്ഞാൽ ഏതാണ്ട് തുടർച്ചയായ അസ്മത്ത്മഴ തന്നെയായിരിക്കും. കൂലിപ്പട്ടാളക്കാരുടെ അണികളെ തകർന്നുപോകും. കഴിഞ്ഞ തവണത്തെ യുദ്ധത്തിൽ ആനകളെ ഉണ്ടാക്കിയ നാശം തന്നെയായിരിക്കും ഇതുകൊണ്ടുണ്ടാവുക.”

“ഗംഭീരം” വ്രകൻ പറഞ്ഞു.

“ഒരുവേള” പർവ്വതേശ്വരൻ തന്റെ ചിന്ത പങ്കുവെച്ചു. “വില്ലു കാലുകൊണ്ട്

കുലച്ചുപിടിച്ച് അമ്പ് തൊടുത്തുവിടുവാനുള്ള പരിശീലനം നമ്മുടെ അമ്പെയ്ത്തുകാർക്കു നൽകിയാൽ അതിന്റെ ഫലം കൂടുതൽ മാരകമായിരിക്കും. ഉന്നത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അത്ര കാർക്കശ്യം പുലർത്തണമെന്നില്ല."

"ഗംഭീരൻ ആശയം." ശിവൻ അതിശയിച്ചു. "അപ്പോള് വില്ലുകളുടെ വലിപ്പം കൂട്ടാം. കൂടുതൽ ദൂരം താണ്ടുവാൻ ഈ അമ്പുകളെക്കു കഴിഞ്ഞേക്കും."

"അമ്പുകളെ വലുതും കനപ്പെട്ടതുമാക്കാം, ചെറിയ കുന്തങ്ങളെ പോലെ." പർവ്വതേശ്വരൻ തുടർന്നു "മരം കൊണ്ടും തുകലുകൊണ്ടുമുള്ള പടച്ചട്ടകളെ തുളച്ചു കയറുവാൻ അവയ്ക്കു സാധിച്ചേക്കും. ലോഹനിർമ്മിതമായ പടച്ചട്ടകളണിഞ്ഞ സ്ഥിരം യോദ്ധാക്കളെക്കാൾ മേ അതിലിനിന്ന് രക്ഷനേടാൻ സാധിക്കും."

"നമുക്ക് ഒരുവഴി ശരിയായില്ലേ?" ശിവൻ ചോദിച്ചു.

"ഉവ്വ്." പർവ്വതേശ്വരൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. വ്രകനുനേരെ തിരിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം തുടർന്നു "ഇത്തരം സൈനികരെ ഉണ്ടാക്കണം. രണ്ടാഴ്ചക്കകം അയ്യായിരം യോദ്ധാക്കളെ തയ്യാറായിരിക്കണം."

"അത് നടന്നിരിക്കും, പ്രഭോ." വ്രകൻ പറഞ്ഞു.

"ശിവാ, താങ്കളെക്കൊണ്ടാണ് പറയാനുള്ളത്?" ലോഹസംസ്കരണശാലയിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നതിനിടെ പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു. ശിവൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചതുപോലെ വ്രകനും പ്രസന്നജിത്തും അവനെ അനുഗമിച്ചു. ഒരാഴ്ചയായി പരിശീലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അമ്പെയ്ത്തുസൈന്യത്തിലിനും മനസ്സിലാമനസ്സോടെയാണ് വ്രകൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങിയത്. എന്നാൽ നീലകണ്ഠന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നും മറ്റൊന്നെങ്കിലും ഗംഭീരൻ ആശയങ്ങളെ ലഭിച്ചെങ്കിലോ എന്നു കരുതിയാണ് അയാള് അവനെ അനുഗമിച്ചത്. വ്രകൻ നിരാശനായില്ല.

"ഞാൻ ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "നിങ്ങളുടെ തുളപ്പൻ യന്ത്രമില്ല, അതുപോലുള്ള ഒരു സാധനം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം. ശത്രുസൈന്യത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാനം ഭേദിക്കുവാൻ അത് ആവശ്യമാണ്. കേന്ദ്രസ്ഥാനം എന്ന് ഞാനുദ്ദേശിച്ചത് സർവ്വസൈന്യാധിപൻ അവരുടെ മികച്ച സൈനികരെ കേന്ദ്രീകരിച്ചു നിർത്തിയിട്ടുള്ള സ്ഥലം എന്നാണ്. അവർ ചെറുത്തുനില്ക്കുന്നിടത്തോളം കാലം നമുക്ക് വിജയം ഉറപ്പുവരുത്താനാവില്ല."

"ശരിയാണ്." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു "ഒരുകാരും നമ്മള് പ്രതീക്ഷിക്കണം. ഈ അസ്ത്രവർഷം അതിജീവിക്കാൻ കെല്പുള്ളവരായിരിക്കും ആ സൈനികർ."

"അതുശരിയാണ്." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "നമുക്കാ തുളപ്പനുകളെ കൊണ്ടുപോവാൻ കഴിയില്ല, അല്ലേ?"

"ഇല്ല പ്രഭോ, അത് സാധിക്കില്ല." വ്രകൻ പറഞ്ഞു.

"നമുക്കൊരു മനുഷ്യത്തുളപ്പൻ നിർമ്മിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു നോക്കിയാലോ?"

"പറയൂ കേളക്കട്ടെ." വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം സാവധാനത്തിലാണ് പർവ്വതേശ്വരൻ അങ്ങനെ പറഞ്ഞത്.

"ഇരുപതിന് ഇരുപത് എന്ന കണക്കിൽ സമചതുരാകൃതിയിൽ നമ്മള് പട്ടാളക്കാരെ അണിനിരത്തണം." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഓരോരുത്തരും അവനവന്റെ ഇടതുഭാഗം പരിചകൊണ്ടു മറയ്ക്കുമ്പോള് തൊട്ടടുത്ത സൈനികന്റെ വലതുഭാഗം സുരക്ഷിതമാവുന്നു."

"ആ പരിചകളെക്കിടയിലൂടെ അവർക്കു കുന്തം പുറത്തേക്കു നീട്ടിപ്പിടിക്കാം."

പർവ്വതേശ്വരൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"അതെ, അതുതന്നെ." ശിവൻ പറഞ്ഞു. "ഓരോ സൈനികനും പരിചകൊണ്ട് സ്വന്തം ശരീരം മറയ്ക്കുമ്പോൾ മുന്നിലുള്ളവനും അതിന്റെ പരിരക്ഷ കിട്ടും. ആ രൂപം ഏതാണ്ട് ആമയുടെ ആകൃതിയിലായിരിക്കും. ആമയുടെ പുറത്തോടുപോലെയുള്ള ആ കവചത്തിനിടയിലൂടെ തുള്ളുകയറുവാൻ ശത്രുവിന് സാധിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ നമ്മുടെ കുന്തങ്ങളെ ശത്രുവിന്റെ മേൽ തുള്ളുകയറും."

"നമ്മുടെ ഏറ്റവും കരുത്തന്മാരും അനുഭവസമ്പന്നരുമായ സൈനികരെ ഉപയോഗിച്ച് ഈ കൂർമ്മവ്യൂഹം കൃത്യമായി മുന്നോട്ടു പോകുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താം." പ്രസന്നജിത് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"അല്ല" പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "ഏറ്റവും പരിചയസമ്പന്നരായ സൈനികരെ പുറകിലും വശങ്ങളിലും വിന്യസിക്കണം. ചെറുപ്പക്കാരായ സൈനികർ പരിഭ്രമിച്ചാൽ ഈ വ്യൂഹം തകരുകയില്ല എന്നു ഉറപ്പുവരുത്താനാണ് അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത്. സംഘം ഒരുമിച്ചുനിന്നാൽ മാത്രമേ ആ വ്യൂഹം കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കുകയുള്ളൂ."

"ശരിയാണ്." പർവ്വതേശ്വരന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള അന്തർജ്ഞാനപ്രകടനം കണ്ട് പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു "പിന്നെ, സാധാരണ വഹിക്കുന്ന കുന്തത്തിനുപകരം അവർ ഇത് ഉപയോഗിച്ചാലോ."

താൻ രൂപകല്പന ചെയ്തു കൊടുത്ത ലോഹസംസ്കരണശാലയിലെ വിദഗ്ദ്ധർ പെട്ടെന്ന് നിർമ്മിച്ചെടുത്ത ഒരായുധം ശിവൻ ഉയർത്തിക്കാട്ടി. അതിന്റെ ലളിതമായ മികവുകണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ അതിശയിച്ചു. കുന്തത്തിന്റെ ആകൃതിയായിരുന്നു അതിന്. എന്നാൽ അതിന്റെ തലഭാഗത്തിന് നല്ല വീതിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ വീതി കൂടിയ മുഖപ്പിന്റെ ഇടതും വലതും വശങ്ങളിലായി രണ്ട് ആണികൾ ഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇതുകൊണ്ട് ശത്രുവിനെ ആക്രമിക്കുമ്പോൾ ഒരേ സമയം മൂന്നു കുന്തങ്ങളെ കൊണ്ട് കുത്തുന്നതുപോലെ അനുഭവപ്പെടും.

"അതിഗംഭീരമായിട്ടുണ്ട് ശിവാ." പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "ഇതിന് എന്താ പേരിട്ടിട്ടുള്ളത്?"

"ഞാനിതിനെ ത്രിശൂലം എന്നു വിളിക്കുന്നു."

"പ്രസന്നജിത്" പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു "ഈ സൈനികരെ ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കുവാനുള്ള ചുമതല നിനക്കാണ്. നമ്മളെ പടയോട്ടം തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പായി അഞ്ച് കൂർമ്മവ്യൂഹങ്ങളെങ്കിലും എനിക്കുവേണം. ഇതിനായി ഞാൻ താങ്കളുടെ രണ്ടായിരം ആളുകളെ വിട്ടുതരാം."

"അതു നടന്നിരിക്കും പ്രഭോ." സൈനികാഭിവാദ്യത്തോടെ പ്രസന്നജിത് പറഞ്ഞു.

പർവ്വതേശ്വരൻ ശിവനെ ആദരവോടെ നോക്കി. ശിവന്റെ ആശയങ്ങളെ ഉജ്ജ്വലമാണെന്ന് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. വ്യക്തിപരമായി ഇത്രയേറെ സങ്കടമനുഭവിക്കുമ്പോഴും ഇത്തരം തന്ത്രങ്ങളെ അവന്റെ മനസ്സിൽ നിന്നുയരുന്നുവെന്ന് അഭിനന്ദനാർഹം തന്നെ. ഒരുവേള മറ്റുള്ളവർ ശിവനെക്കുറിച്ചു പറയുന്ന കാര്യങ്ങളെ ശരിയായിരിക്കും. ഒരുപക്ഷേ ശ്രീരാമദേവന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളെ സാക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ ശിവനു സാധിച്ചേക്കും. തന്റെ വിശ്വാസം തെറ്റല്ലെന്ന് ശിവൻ തെളിയിക്കുമെന്ന് പർവ്വതേശ്വരൻ പ്രത്യാശിച്ചു.

കൊട്ടാരത്തിൽ പ്രധാനയോഗങ്ങളെ നടക്കുന്ന അറയിൽ ശിവൻ ഇരുന്നു. ദക്ഷനും പർവ്വതേശ്വരനും അവന്റെ തൊട്ടപ്പുറത്തായി ഇരിപ്പുറപ്പിച്ചു. ഇതിഹാസതുല്യരായ രണ്ട് അരിഷ്ടനേമി സൈനികർ, വിദ്യുന്മാലിയും

മായാസ്രേണിക്കും അല്പം അകലെ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. നല്ല പേശീബലമുള്ള, ഒരിക്കൽ അഭിമാനിയായിരുന്ന ഒരു മനുഷ്യന് ശിവന്റെ മുന്നിൽ കൈ കുപ്പി അപേക്ഷാപൂർവ്വം നില്പുണ്ടായിരുന്നു.

“എനിക്കൊരു അവസരം തരു, പ്രഭോ.” ദ്രപകു പറഞ്ഞു. “നിയമത്തിനു മാറ്റം വന്നുവെങ്കിൽ പിന്നെ ഞങ്ങളുടേതുകൊണ്ടു പോരാടിക്കൂടാ?”

കോട്ട്വാരിൽ വെച്ച് ശിവനെ അനുഗ്രഹിച്ച അന്ധനായ മനുഷ്യന്റെ മകനാണ് ദ്രപകു. തന്റെ പിതാവിനെ അന്ധനാക്കുകയും ഭാര്യയേയും ഗർഭസ്ഥശിശുവിനേയും മരണത്തിനിരയാക്കുകയും ചെയ്ത ആ മഹാമാരിക്കുമുൻപ് മെലൂഹൻ സൈന്യത്തിലെ ഒരു ദളപതിയായിരുന്നു ദ്രപകു. പിതാവിനോടൊപ്പം അയാളും ഒരു വികർമനായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു.

എന്നാൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ തിടുക്കം കാണിക്കുവാൻ ശിവന് വിസമ്മതിച്ചു. “ദ്രപകു, നിങ്ങളുടെ പിതാവിനെങ്ങനെയാണ്?”

“അദ്ദേഹത്തിന് സുഖമാണ്, പ്രഭോ. ഈ ധർമ്മയുദ്ധത്തിൽ ഞാൻ അങ്ങയെ പിന്തുണച്ചില്ലെങ്കിൽ പിതാവ് എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കും.”

ശിവന് പതിയെ പുഞ്ചിരിച്ചു. ഇതൊരു ധർമ്മയുദ്ധമാണെന്ന് അവനും വിചാരിച്ചു. “പക്ഷേ, ദ്രപകു, യുദ്ധത്തിൽ നിങ്ങളുടേതെങ്കിലും സംഭവിച്ചാൽ പിതാവിന്റെ കാര്യം ആരു നോക്കും?”

“മെലൂഹ നോക്കിക്കൊള്ളും, പ്രഭോ. പക്ഷേ, ഞാൻ അങ്ങയോടൊപ്പം യുദ്ധത്തിനു ചേർന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരായിരം തവണയെങ്കിലും അദ്ദേഹം മരിക്കും. എന്റെ പിതാവിന്റെ അഭിമാനത്തിനുവേണ്ടി പോരാടാത്ത, സ്വന്തം രാജ്യത്തിന്റെ അഭിമാനത്തിനുവേണ്ടി പോരിനിറങ്ങാത്ത ഞാൻ എന്തൊരു മകനാണ്?”

ശിവന് അപ്പോഴും അല്പം തീർച്ചയില്ലായ്മ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്ന മറ്റുള്ള ആളുകളുടെ അസ്വസ്ഥത അവന് മനസ്സിലായി. വികർമനിയമത്തിൽ പൊളിച്ചെഴുത്തു നടത്തിയിട്ടും ദ്രപകു അങ്ങോട്ടു കടന്നുവന്നപ്പോൾ ആരും അയാളെ തൊട്ടില്ല എന്ന കാര്യം ശിവന് ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

“പ്രഭോ, ചന്ദ്രവംശികള് നമ്മേക്കാളെ എണ്ണത്തിൽ കൂടുതലാണ്.” ദ്രപകു തുടർന്നു “പരിശീലനം ലഭിച്ച സകല സൈനികരേയും നമുക്കാവശ്യമുണ്ട്. വികർമരായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടതുമൂലം പോരിനു പോകാൻ കഴിയാത്ത അയ്യായിരത്തോളം യോദ്ധാക്കളുണ്ട്. അവരെ ഒന്നിച്ചു കൊണ്ടുവരുവാൻ എനിക്കു കഴിയും. രാജ്യത്തിനുവേണ്ടി മരിക്കുവാൻ ഉത്സുകരാണ് ഞങ്ങള്, തയ്യാറാണ് ഞങ്ങള്.”

“ധീരനായ ദ്രപകു, താങ്കളെ മെലൂഹക്കുവേണ്ടി മരിക്കുവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.” ശിവന് പ്രതിവചിച്ചു.

തലക്ഷണം ദ്രപകുവിന്റെ മുഖം മങ്ങി. കോട്ട്വാരിലെ വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങേണ്ടിവരും എന്ന് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു.

“എങ്കിലും” ശിവന് തുടർന്നു “നിങ്ങളെ മെലൂഹക്കുവേണ്ടി കൊല്ലുന്നത് എനിക്കിഷ്ടമാണ്.”

ദ്രപകു മുഖമുയർത്തി.

“ദ്രപകു, നിങ്ങളുടെ സൈനിക ദളം തയ്യാറാക്കുക.” ശിവന് കല്പിച്ചു.

ദക്ഷിണ നോക്കി ശിവന് തുടർന്നു “നമ്മളതിന് വികർമദളം എന്ന് പേരു നൽകും.”

“വികർമരെ എങ്ങനെ നമ്മുടെ സൈന്യത്തിലെടുക്കാൻ കഴിയും? ഇത് അപഹാസ്യമാണ്.” വിദ്യുന്മാലിയുടെ കണ്ണുകള് ജ്വലിച്ചു.

വിദ്യുന്മാലിയും മായാസ്രേണിക്കും അവരുടെ സ്വകാര്യവ്യായാമകേന്ദ്രത്തില് പതിവുള്ള വാള്പ്പയറ്റ് പരിശീലനത്തില് ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

“വിദ്യു....” മായാസ്രേണിക്ക് മുഖസ്തൂതി പറഞ്ഞു.

“എന്നെ വിദ്യു ആക്കരുത് മായാ, ഇത് തെറ്റാണെന്ന് നിനക്കറിയാമല്ലോ.”

സ്വതവേ ശാന്തശീലനായ മായാസ്രേണിക്ക് തലയാട്ടുക മാത്രം ചെയ്തുകൊണ്ട് എടുത്തുചാട്ടക്കാരനായ കൂട്ടുകാരന്റെ രോഷം അവന്റെ അസ്വസ്ഥത തീർക്കട്ടെ എന്നു കരുതി.

“ഈ യുദ്ധത്തില് മൃത്യുവരിച്ചാല് ഞാനെങ്ങനെ എന്റെ പിതാമഹന്മാരുടെ മുഖത്തുനോക്കും?” വിദ്യുന്മാലി ചോദിച്ചു. “ക്ഷത്രിയന് യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടിടത്ത് എങ്ങനെ അക്ഷത്രിയന് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നുവെന്ന് അവര് ചോദിച്ചാല് അതിന് ഞാനെന്ത് മറുപടി പറയും? ബലഹീനരെ സംരക്ഷിക്കുകയെന്നത് നമ്മുടെ കടമയാണ്. ബലഹീനരെ നമുക്കുവേണ്ടി യുദ്ധത്തിനിറക്കാന് പാടുള്ളതല്ല.”

“വിദ്യു, ദ്രപകു ബലഹീനനാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. ചന്ദ്രവംശികളുമായി കഴിഞ്ഞതവണ നടന്ന യുദ്ധത്തില് അവന് പ്രകടിപ്പിച്ച വീര്യം താന് മറന്നുപോയോ?”

“അവനൊരു വികർമനാണ്! അതവനെ ബലഹീനനാക്കുന്നു.”

“ഇനിയിവിടെ ആരും വികർമരല്ലെന്ന് ശിവഭഗവാന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

“നീലകണ്ഠന് ശരിയും തെറ്റും തിരിച്ചറിയില്ലെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.”

“വിദ്യു!” മായാസ്രേണിക്ക് അട്ടഹസിച്ചു.

ആ അട്ടഹാസം കണ്ടപ്പോള് വിദ്യുന്മാലി അമ്പരന്നുപോയി.

“അത് ശരിയാണെന്ന് നീലകണ്ഠന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കില്” മായാസ്രേണിക്ക് തുടർന്നു “അത് ശരി തന്നെയാണ്!”

തിന്മയുടെ സാമ്രാജ്യം

ഇരുപത്തിരണ്ട്

“ഇതാണ് ഒരു യുദ്ധത്തിന് അനുയോജ്യമായ സൈനികവിന്യാസം.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

വ്രകനും പർവ്വതേശ്വരനും സർവ്വസൈന്യാധിപന്റെ സ്വകാര്യമുറിയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ആ സൈനികവിന്യാസത്തിന് ഒരു വില്ലിന്റെ ആകൃതിയായിരുന്നു. സൈനികരെ വലിയ അർദ്ധവൃത്താകൃതിയിൽ അണിനിരത്തും. സാവധാനക്കാരായ കുർമ്മവൃഹത്തിൽപ്പെട്ട സൈനികരെ നടുവിൽ അണിനിരത്തും. വശങ്ങളിൽ അതിദ്രുതം നീങ്ങുന്ന കാലാള്പ്പടയായിരിക്കും. വില്ലിന്റെ രണ്ടുഗ്രങ്ങളിൽ കുന്തപ്പടയാളികളായിരിക്കും. എവിടെയും വിന്യസിക്കാൻ കഴിയുന്ന, പടയണിയുടെ അതിർത്തിയിൽ സുരക്ഷാഭടന്മാരായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കഴിയുന്നവരായിരിക്കും അവർ. വില്ലിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള സൈനികവിന്യാസം ചെറിയൊരു സൈന്യത്തിന് അനുയോജ്യമായതാണ്. ശക്തി തൃജിക്കാതെതന്നെ അനായാസം സഞ്ചരിക്കുവാനും മാറ്റങ്ങളു വരുത്തുവാനും സാധിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ളതായിരുന്നു ആ സംവിധാനം.

“ഇത് വളരെ മാതൃകാപരമാണ് പ്രഭോ” വ്രകൻ പറഞ്ഞു. “ഇക്കാര്യത്തിൽ മഹാദേവന് എന്താണ് പറയാനുള്ളത്?”

“ഇത് നമ്മുടെ ആവശ്യങ്ങളു്ക്ക് ഉതകുന്നതാണെന്നാണ് ശിവൻ കരുതുന്നത്.”

പർവ്വതേശ്വരൻ നീലകണ്ഠനെ പേരുചൊല്ലി സൂചിപ്പിച്ചത് വ്രകൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. പക്ഷേ, സർവ്വസൈന്യാധിപനെ തിരുത്തുവാൻ അയാളാർ? “ഞാനത് സമ്മതിക്കുന്നു പ്രഭോ.”

“ഞാൻ ഇടതുഭാഗത്തുനിന്ന് പട നയിക്കാം.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “താങ്കളു് വലതുഭാഗത്തുനിന്ന് നയിക്കണം. അതുകൊണ്ട് തന്ത്രപരമായ ചില കാര്യങ്ങളിൽ താങ്കളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളു് എനിക്കറിയിട്ടുണ്ടു്.”

“എന്റെ അഭിപ്രായമോ?” അദ്ഭുതം കുറിക്കൊണ്ട് വ്രകൻ ചോദിച്ചു. “മഹാദേവന് ഒരുവശം നയിച്ചുകൊള്ളുമെന്നാണ് ഞാൻ കരുതിയത്.”

“ശിവനോ? ഇല്ല, വ്രകൻ. അയാളു് ഈ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നില്ല.”

വ്രകൻ അദ്ഭുതാധീനനായി മുഖമുയർത്തി. പക്ഷേ, അയാളു് ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

ഒരുപക്ഷേ, പർവ്വതേശ്വരൻ അത് വിശദീകരിക്കണമെന്ന് തോന്നിയിരിക്കാം. അദ്ദേഹം തുടർന്നു “അയാളു് വളരെ കഴിവുറ്റ നല്ലവനായ ഒരു മനുഷ്യനാണെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. പക്ഷേ, അയാളുടെ മനസ്സിലെ ഏറ്റവും വലിയ ആഗ്രഹം പകപോക്കലാണ്; അല്ലാതെ മെലുഹക്കു നീതി ലഭ്യമാക്കുകയല്ല. കുറ്റക്കാരനായ

നാഗനെ അയാളുടെ കാല്ക്കല് എറിഞ്ഞുകൊടുത്തുകൊണ്ട് ആ പ്രതികാരം തീർക്കുവാനുള്ള അവസരം നമ്മള് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കും. ഒരു നാഗനെ കണ്ടുപിടിക്കുവാനായി ഒരു യുദ്ധത്തില് പങ്കെടുത്തുകൊണ്ട് ശിവന് സ്വന്തം ജീവിതം ത്യജിക്കുകയില്ല.

സൈന്യാധിപനുമായുള്ള അഭിപ്രായവ്യത്യാസം മറച്ചുപിടിക്കുന്നതില് നിന്ന് തന്റെ കണ്ണുകളെ വഞ്ചിക്കുമെന്ന് ഭയന്ന് വ്രകന് മുഖമുയര്ത്തിയില്ല.

“സത്യം പറഞ്ഞാല്” പര്വ്വതേശ്വരന് തുടര്ന്നു “അയാളെക്കൊരു നീലനിറത്തിലുള്ള കഴുത്തുണ്ടെന്നു കരുതി അയാളെ വല്ലാതെ ആശ്രയിക്കാന് കഴിയില്ല. ഞാനയാളെ ഏറെ ബഹുമാനിക്കുന്നു. പക്ഷേ, അയാള് പോരിനിറങ്ങുമെന്ന് ഞാന് കരുതുന്നില്ല. അയാള് പോരിനിറങ്ങേണ്ട കാര്യമെന്താണ്?

ചെറിയൊരണുവിട നേരം വ്രകന് പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. എല്ലാവര്ക്കും വളരെ വ്യക്തമായി മനസ്സിലായിക്കഴിഞ്ഞ ഒരു കാര്യം സര്വ്വസൈന്യാധിപന് അംഗീകരിക്കുവാന് തയ്യാറാവാത്തതിനുള്ള കാരണമെന്താണ്? രാമനോട് വളരെയധികം ആരാധനയുള്ള ആളായതിനാല് മറ്റൊരു രക്ഷകന് ഈ ഭൂമിയിലെത്തിയെന്നു വിശ്വസിക്കുവാന് അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുകയില്ലെന്നുണ്ടോ? ശ്രീരാമദേവന് മാത്രമാണ് ഒരേയൊരു രക്ഷകന് എന്നായിരിക്കുമോ അദ്ദേഹം വിശ്വസിക്കുന്നത്? തനിക്കു പകരക്കാരനുണ്ടാകാമെന്നും എന്നാല് ധര്മ്മത്തിനു പകരം വെക്കാന് മറ്റൊന്നില്ലെന്നും ശ്രീരാമദേവന് തന്നെയല്ല പറഞ്ഞത്?

“അതിലൊക്കെ പുറമെ” പര്വ്വതേശ്വരന് തുടര്ന്നു “അയാളിപ്പോള് വിവാഹിതനാണ്. അയാള് ശരിക്കും പ്രണയത്തിലാണ്. സതിയെ സങ്കടപ്പെടുത്തുവാന് അയാള് തയ്യാറാവുകയില്ല. എന്തിനങ്ങനെ ചെയ്യണം? അയാളോട് യുദ്ധത്തിനിറങ്ങാന് ആവശ്യപ്പെടുന്നത് അനീതിയാണ്.”

അഭിപ്രായം തുറന്നുപറയാന് ധൈര്യമില്ലാത്തതിനാല് വ്രകന് ആലോചിച്ചു. സര്വ്വസൈന്യാധിപരേ മഹാദേവന് നമുക്കേവര്ക്കും വേണ്ടി പോരാടും. നമ്മളെ രക്ഷിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം പോരാടും. എന്തുകൊണ്ട്? കാരണം, അതാണ് മഹാദേവന് എപ്പോഴും ചെയ്യാറുള്ളത്.

ഇതുപോലെത്തോ ആണ് പര്വ്വതേശ്വരനും മനസ്സുകൊണ്ട് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നതെന്ന് വ്രകന് അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ശിവന് മഹാദേവനായി രൂപപ്പെടുമെന്നും ചന്ദ്രവംശികളെക്കെതിരെ മെലുഹന്മാരെ വിജയത്തിലേക്കു നയിക്കുമെന്നും പര്വ്വതേശ്വരനും ആഗ്രഹിച്ചു. എന്നാല് അനവധി വര്ഷങ്ങളായുള്ള അനുഭവത്തില്നിന്നും പര്വ്വതേശ്വരന് മനസ്സിലാക്കിയ ഒരു കാര്യം, ശ്രീരാമദേവന്റെ നിലവാരത്തിലേക്കുയരാന് പലരും ശ്രമിച്ചുനോക്കിയെങ്കിലും അവരാരും അതില് വിജയിച്ചില്ലെന്നാണ്. യൗവ്വനകാലത്ത് ചില ആളുകളെങ്കിലും തന്റെ ആശ സഫലീകരിക്കുമെന്ന് പര്വ്വതേശ്വരന് വിചാരിച്ചിരുന്നു. എന്നാല് അവസാനം അതെല്ലാം പാഴ്മോഹങ്ങളായിത്തീര്ന്നു. ശിവനില്നിന്നും ഇത്തരത്തിലുള്ള നിരാശാജനകമായ ഒരനുഭവത്തിനുവേണ്ടി വെറുതെ തയ്യാറെടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ചന്ദ്രവംശികളെക്കെതിരായ യുദ്ധത്തില് ശിവന് പങ്കെടുത്തില്ലെങ്കില് അത് നികത്തുന്നതിനുവേണ്ട പദ്ധതികള് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്താതിരുന്നില്ല.

സ്വദീപിത്രിനും- ദിലീപചക്രവർത്തിയുടെ കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നും - ലഭിച്ച മറുപടിക്കുണ്ട് ദക്ഷൻ വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേ യുദ്ധകാര്യസമിതിയിലെ അംഗങ്ങളെല്ലാവരും നിശ്ശബ്ദരായി ഇരുന്നു. ദക്ഷന്റെ മുഖം യാതൊരു സംശയവുമില്ലാത്തവിധം ആ കത്തിലെ സന്ദേശം വായിച്ചതിന്റെ പ്രതികരണം പ്രകടമാക്കി. കണ്ണുകളടച്ച്, ദേഷ്യംമൂലം മുഖം വലിഞ്ഞുമുറുകിയ ദക്ഷൻ മുഷ്ടി ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. കനകഹാലക്ക് കത്തു കൈമാറിയശേഷം ദക്ഷൻ ചീറി "വായിച്ചുനോക്ക്. ആ കത്ത് ഉച്ചത്തിൽ വായിക്ക്. അതുകേൾക്കുന്നവരെല്ലാവരും ചന്ദ്രവംശികളുടെ ധിക്കാരം കേട്ട് വ്രണിതരാവട്ടെ."

കത്ത് കൈയിൽവാങ്ങി വായിക്കുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ കനകഹാലയുടെ മുഖം ചെറുതായി ചുളിഞ്ഞിരുന്നു. "സൂര്യവംശികളുടെ പ്രഭുവും മെലുഹയുടെ രക്ഷകനുമായ ദക്ഷചക്രവർത്തി, മന്ദരപർവ്വതത്തിനുമേലുള്ളതായ അതിക്രമമായ ആക്രമണത്തെ പ്രതി എന്റെ അനുശോചനം സ്വീകരിച്ചാലും. സമാധാനപ്രേമികളായ ബ്രാഹ്മണർക്കുമേൽ നടന്ന ആ കിരാതമായ ആക്രമണത്തെ ഏറ്റവും കടുത്ത ഭാഷയിൽ അപലപിക്കുകയല്ലാതെ മറ്റെന്താണ് കരണീയം. ഭാരതീയനായ ഏതൊരുത്തനും ഇത്രയും നീചമായ നിലവാരത്തിലേക്കു താഴ്ന്നുപോകുമോ എന്നോർത്ത് ഞങ്ങളുടേപ്പോയി. അതുകൊണ്ട് അഭ്യർത്ഥിക്കുകയെന്നും സങ്കടത്തോടെയുമാണ് ഞങ്ങളുടേ കത്ത് വായിച്ചത്. എനിക്കോ എന്റെ ആജ്ഞാസുവർത്തികളുടേക്കോ ഈ നീചമായ ആക്രമണത്തിൽ പങ്കില്ലെന്ന കാര്യം ഞാൻ ഉറപ്പിച്ചു പറയുന്നു. അതുകൊണ്ട് താങ്കളുടേവിട്ടുതരുവാൻ വേണ്ടി ആരും തന്നെ എന്റെ പക്കലില്ലെന്ന കാര്യം വേദപൂർവ്വം താങ്കളെ അറിയിക്കട്ടെ. ഈ കത്തിലെ ആത്മാർത്ഥത താങ്കളുടേ മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടാകുമെന്നും തിടുക്കപ്പെട്ട് ഒരു തീരുമാനം താങ്കളുടേ കൈകൊള്ളുകയില്ലെന്നും ഞാൻ കരുതുന്നു. അങ്ങനെയൊരു തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ടാൽ അത് ദുഃഖകരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങളുണ്ടാക്കിയേക്കും. പ്രകോപനപരമായ ഈ ആക്രമണത്തിന്റെ അന്വേഷണത്തിന് ഈ രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാവിധ പിന്തുണയും ഞാൻ ഉറപ്പുതരുന്നു. ഈ കുറ്റവാളികളെ നിയമത്തിനു മുന്നിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് ഞങ്ങളുടെ ഏതുതരത്തിലുള്ള സഹായമാണ് വേണ്ടതെന്ന് അറിയിക്കുക."

സ്വയം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി കനകഹാല നെടുനിശ്വാസമുതിർത്തു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ മുഖമുദ്രയായ ഇരട്ടത്താപ്പ് കൊണ്ടു തീർത്ത ന്യായവാദങ്ങളുടേ അവളുടെ ദേഹമാസകലം ഒഴുകിയിറങ്ങുന്നതുപോലെ തോന്നി. തന്റെ ആദ്യത്തെ നിലപാടിനെക്കുറിച്ചോർത്ത് അവരപ്പോളു ദുഃഖിച്ചു.

"ചക്രവർത്തി ദിലീപന് നേരിട്ട് മുദ്രയിട്ട കത്താണിത്." കത്ത് വായന പൂർത്തീകരിച്ചുകൊണ്ട് കനകഹാല പറഞ്ഞു.

"അത് ചക്രവർത്തി ദിലീപനല്ല" ദക്ഷൻ ഗർജ്ജിച്ചു "തിന്മയുടെ സാമാജ്യത്തിലെ തീവ്രവാദി ദിലീപനാണയാളു്!"

"യുദ്ധം!" സമിതിയിൽനിന്നും ഗർജ്ജനമുയർന്നു. ക്ഷോഭത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഏകസ്വഭാവമായിരുന്നു ആ ശബ്ദത്തിന്.

ഈർഷ്യ പ്രകടിപ്പിച്ച ശിവന്റെ മുഖത്തേക്ക് ദക്ഷൻ നോക്കി. അവൻ അറിയാത്ത മട്ടിൽ തലയാട്ടി.

"യുദ്ധംതന്നെ!" ദക്ഷൻ അട്ടഹസിച്ചു. "രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കകം നമ്മളുടേ പടനീക്കമാരംഭിക്കും."

ആ കങ്കണം തന്നത്താൻ ജീവൻ ആർജ്ജിച്ചതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. ശിവനെ ഒരു കുളനാക്കുന്ന വിധം അസാമാന്യ അനുപാതങ്ങളിൽ അത് വലുതായി. അതിന്റെ അരികുകളിൽ വലിയ അഗ്നിജ്വാലകളാൽ വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഭീമാകാരരൂപത്തിലുള്ള മൂന്നു സർപ്പങ്ങളും, ഓം എന്ന അടയാളം രൂപപ്പെടുത്തിയ ആ മൂന്നു സർപ്പങ്ങളും വേർപെട്ട് ശിവനുനേരെ ഇടറിയിടി വന്നു. നടുവിലുള്ള സർപ്പം ഇടതുവശത്തെ സർപ്പത്തോട് തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ചീറ്റി. "ഇവൻ നിന്റെ സഹോദരനെ കൊന്നു. അവൻ നിന്റെ ഭാര്യയെ താമസിയാതെ കൊല്ലും."

ഇടത്തും വലത്തുമുണ്ടായിരുന്ന സർപ്പങ്ങളും ഭയപ്പെടുത്തും വിധം ഈർഷ്യ പ്രകടിപ്പിച്ചു.

നടുവിലുള്ള സർപ്പത്തിനുനേരെ ക്രോധത്തോടെ വിരലുണ്ടി ശിവൻ ക്ഷുഭിതനായി "അവളുടെ ഒരു രോമത്തിൽപോലും തൊട്ടാൽ നിന്റെ ജീവൻ ഞാൻ പഠിച്ചെടുക്കും."

"പക്ഷേ, ഞാൻ..." ശിവന്റെ ഭീഷണിയൊന്നും മുഖവിലയ്ക്കെടുക്കാതെ സർപ്പം തുടർന്നു "ഞാൻ സ്വയം രക്ഷപ്പെടുത്തുകയാണ്, നിനക്കുവേണ്ടി സ്വയം രക്ഷപ്പെടുത്തുകയാണ്."

വീര്യം ചോർന്നുപോയ രോഷത്തോടെ ശിവൻ ആ സർപ്പത്തെ തുറിച്ചുനോക്കി.

"ഞാൻ നിന്നെ അവസാനിപ്പിക്കും." ശിവനെ അപ്പാടെ വിഴുങ്ങാൻ തക്കവണ്ണം വാ പിളർത്തിക്കൊണ്ട് ആ സർപ്പം പറഞ്ഞു.

പെട്ടെന്ന് ശിവന്റെ കണ്ണുകളിൽ മലർക്കെ തുറന്നു. അവന്റെ ദേഹം വിയർത്തൊഴുകി. ചുറ്റും നോക്കിയെങ്കിലും അവനൊന്നും കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞ ഇരുട്ടായിരുന്നുചുറ്റും. സതി സുരക്ഷിതയാണോ എന്നറിയാനായി അവൻ കൈനീട്ടി പരതി. അവളെ അവിടെയില്ലായിരുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ ഭയത്തിന്റെ കുളിരനുഭവപ്പെട്ട അവൻ സ്വപ്നത്തിലെ സർപ്പങ്ങളെ യഥാർത്ഥരൂപം പുണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്നു കരുതി ചാടിയെണീറ്റു.

"ശിവാ" സതി അവനെ നോക്കിവിളിച്ചു.

ശയ്യയുടെ അറ്റത്ത് അവളെ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവർ ശയിച്ചിരുന്ന ആ ചെറിയ സൈനികതമ്പിന് ആർഭാടങ്ങളെ ഉള്ളൊള്ളാൻ കഴിയില്ലായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ ഒരുമാസമായി മെലുഹൻ സൈന്യം സ്വദീപിനു നേരെ പടനീക്കമാരംഭിച്ചതുമുതൽ ഈ തമ്പായിരുന്നു അവരുടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന വസതി.

"എന്താ, സതി" മങ്ങിയ വെളിച്ചവുമായി കണ്ണിനെ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ശിവൻ ചോദിച്ചു. അവനെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന കങ്കണം അവൻ സഞ്ചിയിലേക്കിട്ടു.

എപ്പോഴാണ് ഞാനിത് പുറത്തെടുത്തത്?

"ശിവാ," സതി തുടർന്നു. കഴിഞ്ഞ രണ്ടാഴ്ചയായി അവളെ അതിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഈ വാർത്തയെക്കുറിച്ച് ഉറപ്പായതുമുതൽ അവളുടെ പറ്റിയ ഒരു സന്ദർഭം ലഭിച്ചില്ല. ഇതൊരു ചെറിയ വാർത്തയാണെന്നും ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും മോശപ്പെട്ട കാലഘട്ടത്തിലൂടെ കടന്നുപോകുന്ന ഭർത്താവിനെ ഈ വാർത്തയറിയിച്ച് മനസ്സമാധാനം കെടുത്താൻ പാടില്ലെന്നും അവളുടെ സ്വയം ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ കഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ, ഇപ്പോഴത് വല്ലാതെ വൈകിക്കഴിഞ്ഞു. അവളിൽനിന്നാണ് അവനത് മനസ്സിലാക്കേണ്ടത്, മറ്റൊരാളിൽ

നിന്നല്ല. സൈനികതാവളം പോലുള്ള ഒരു സ്ഥലത്ത് ഇതൊരു രഹസ്യമായി ദീർഘകാലം സൂക്ഷിച്ചുവെക്കാനാവില്ല. “എനിക്ക് നിന്നോടു ചില കാര്യങ്ങള് പറയാനുണ്ട്.”

“ശരി.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. ആ സ്വപ്നം അപ്പോഴും അവനെ വ്രണപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. “എന്താകാര്യം?”

“എനിക്ക് യുദ്ധത്തിൽ പോരാടാൻ കഴിയുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.”

“എന്ത്? എന്തുകൊണ്ട്?” അമ്പരപ്പോടെ ശിവൻ ചോദിച്ചു. ഭീരുത്വമെന്നത് സതിയുടെ നീഘണ്ഡുവിലില്ലാത്ത ഒരു പദമാണെന്ന് അവനറിയാം. പിന്നെന്തുകൊണ്ടാണ് അവളിങ്ങനെ പറയുന്നത്? എന്തുകൊണ്ടാണ് ഇപ്പോള്, മെലുഹൻ സൈന്യം ഒരു മാസത്തോളം കൊടും വനത്തിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചു സ്വദീപിലെത്താറായപ്പോള് അവളിങ്ങനെ പറയുന്നത്? അവരിപ്പോള് ശത്രുവിന്റെ അതിര്ത്തിപ്രദേശത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനി തിരിച്ചുപോകാനാവില്ല. “സതി, ഇത് നിന്റെ സ്വഭാവത്തിനു യോജിച്ചതല്ലല്ലോ?”

“ഉം... ശിവ” പരിഭ്രമത്തോടെ സതി പറഞ്ഞു അമിതമായ ഔചിത്യത്തോടെ പെരുമാറുന്ന സൂര്യവംശികള്ക്ക് അത്തരം ചര്ച്ചകള് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. “എനിക്ക് എന്റേതായ കാരണങ്ങളുണ്ട്.”

“കാരണങ്ങളുടേ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു “എന്ത്?”

പെട്ടെന്ന് നിശ്ശബ്ദമായ ഇടിമുഴക്കംപോലെ ആ കാരണം ശിവന്റെ മനസ്സിലേക്ക് ഇടിച്ചു കയറി.

“ഈശ്വരാ! നിനക്ക് തീര്ച്ചയുണ്ടോ?”

“ഉവ്വ്.” സതി ലജ്ജയോടെ പറഞ്ഞു.

“എന്റെ പവിത്രസരോവരമേ! ഞാനൊരു പിതാവாகാൻ പോവുകയാണോ?”

ശിവന്റെ മുഖത്തെ ഉന്മാദഭാവം കണ്ടപ്പോള്, താൻ ശിവനോട് നേരത്തെ പറഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്ന കുറ്റബോധം അവളെ കുത്തിനോവിച്ചു.

“ആഹ!” അവളെ വാരിയെടുത്ത് വട്ടം ചുഴറ്റിക്കൊണ്ട് ആവേശഭരിതനായ ശിവൻ ആഹ്ലാദിച്ചു. “കുറേക്കാലമായി ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ളതില്വെച്ച് ഏറ്റവും നല്ല വര്ത്തമാനം ഇതാണ്!”

ഊഷ്മളമായി മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ട് സതി തന്റെ ശിരസ്സ് ക്ഷീണിതമെങ്കിലും കരുത്തുറ്റ അവന്റെ ചുമലിലേക്ക് ചായ്ച്ചു.

“കഴിഞ്ഞ രണ്ടുമാസമായി നിനക്ക് എല്ലാവിധ സഹായവും സൗകര്യങ്ങളും നല്കിയ ആളിന്റെ പേരുതന്നെ നമ്മുടെ മകള്ക്ക് ഇടാം.” ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“നമുക്ക് അവള്ക്ക് കൃതിക എന്നുപേരിടാം.”

സതി അതിശയത്തോടെ തല ഉയര്ത്തി. ഇതിലുമേറെ അവനെ പ്രണയിക്കുവാൻ കഴിയുമെന്ന് അവള് വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, അതിനു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവള് പുഞ്ചിരിച്ചു. “നിനക്കറിയുമോ, ഇതൊരു മകനായിരിക്കാനും സാധ്യത ഉണ്ട്.”

“അല്ല,” ശിവൻ ചിരിച്ചു. “ഇത് മകളായിരിക്കും. ഞാനവളെ ലാളിച്ചു വഷളാക്കും.”

സതി ഹൃദയപൂര്വ്വം ചിരിച്ചു. ശിവനും അതില് പങ്കുചേര്ന്നു. കഴിഞ്ഞ രണ്ടുമാസത്തിനുള്ളില് അവന്റെ ആദ്യത്തെ ഉത്സാഹമുള്ക്കൊള്ളുന്ന ചിരി. അവൻ സതിയെ പുല്കി. തന്റെ ശരീരത്തിലെ തിന്മയുടെ ഊര്ജ്ജം ഒഴിഞ്ഞുപോകുന്നതുപോലെ അവനുതോന്നി. “സതി, ഞാൻ നിന്നെ പ്രണയിക്കുന്നു.”

“ഞാനും നിന്നെ പ്രണയിക്കുന്നു.” സതി മന്ത്രിച്ചു.

സതിയെ ഭദ്രമായി പാർപ്പിച്ചിരുന്ന തമ്പിന്റെ തിരശ്ശീല ഉയർത്തി ശിവൻ പുറത്തുവന്നു. കൃതികയും ആയുർവതിയും അവളുടേതായിരുന്നു. അവളുടെ ഏതാവശ്യവും നിവൃത്തിക്കാനായി ഒരു സംഘം ശുശ്രൂഷകർ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. പിറകാൻ പോകുന്ന കുഞ്ഞിന്റെ ആരോഗ്യസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് സദാ ഉൽക്കണ്ഠപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ശിവൻ ആയുർവതിയോട് സതിയുടെ ആരോഗ്യനിലയെക്കുറിച്ച് എപ്പോഴും അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

മൂന്നുമാസമായി സൂര്യവംശികള് ഈ സാഹസികയാത്ര നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പ്രതീക്ഷിച്ചതിലുമേറെ വെല്ലുവിളികള് ഉയർത്തുന്നതായിരുന്നു ആ വഴി. കാട് അതിന്റെ സ്ഥായിയായ ഇടം കൂടുതൽ രൂക്ഷതയോടെ തിരിച്ചുപിടിച്ചിരുന്നു. ഓരോ ഘട്ടത്തിലും കാട്ടുമൃഗങ്ങളും രോഗങ്ങളും സൈന്യത്തെ ആക്രമിച്ചു. രണ്ടായിരം ആളുകളെ നഷ്ടമായി. അത് നഷ്ടപ്പെട്ടതാകട്ടെ ശത്രുവിനോട് ഏറ്റുമുട്ടിയിട്ടല്ല. ആഴ്ചകളോളം കാട് വെട്ടിത്തെളിച്ചും നടന്നുമാണ് സൈനികചാരന്മാർ സൂര്യവംശി സൈന്യത്തെ ചന്ദ്രവംശികളുടെ രാജ്യത്തെത്തിച്ചത്.

ധർമ്മകേത് എന്ന വിശാലമായ ഒരു സമതലത്തിലാണ് ചന്ദ്രവംശികള് തമ്പടിച്ചിരുന്നത്. വളരെ സമർത്ഥമായിരുന്നു അവരുടെ ആ തീരുമാനം. ദശലക്ഷത്തോളം അംഗസംഖ്യയുള്ള അവരുടെ വമ്പൻ സൈന്യത്തെ അണിനിരത്തുവാൻ അനുയോജ്യമായ ഇടമായിരുന്നു അത്. സൈനികരുടെ എണ്ണത്തിലുള്ള അവരുടെ മേധാവിത്വം പൂർണ്ണമായും പ്രകടമാക്കുവാൻ കഴിയുന്ന ഒരു ഇടം. ചന്ദ്രവംശികളുടെ ക്ഷമ നശിച്ച് ഒട്ടും അനുകൂലമല്ലാത്ത പരിതസ്ഥിതിയിൽ നിന്നുകൊണ്ട് തങ്ങളെ ആക്രമിക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ടോ എന്ന് സൂര്യവംശികള് പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ചന്ദ്രവംശികള് അവിടെത്തന്നെ ഉറച്ചുനിന്നു. അവസാനം സൂര്യവംശികള് തങ്ങളുടെ താവളം എളുപ്പത്തിൽ പ്രതിരോധം തീർക്കാൻ കഴിയുംവിധം ധർമ്മകേതിനടുത്തുള്ള ഒരു താഴ്വരയിൽ ഉറപ്പിച്ചു.

ശിവൻ തെളിഞ്ഞ ആകാശത്തിനു നേരെ നോക്കി. ഒറ്റപ്പെട്ട ഒരു പരുന്ത് മുകളിലൂടെ, രാജകീയ താവളത്തെ വട്ടമിട്ടു പറന്നു. അതേസമയം അഞ്ച് പ്രാവുകള് ആ കഴുകനെ പേടിക്കാതെ കുറച്ചുകൂടി താഴ്ന്നു പറന്നു. വിചിത്രമായ ലക്ഷണം. അവന്റെ ഗുണ ശകുനശാസ്ത്രം ഒരുപക്ഷേ, അത് യുദ്ധത്തിനു പറ്റിയ സമയമല്ലെന്നു പറഞ്ഞേക്കാം. കാരണം പ്രാവുകള്ക്ക് മറച്ചുപിടിക്കപ്പെട്ട ആനുകൂല്യമുണ്ട്.

അതിനെക്കുറിച്ചൊന്നും ആലോചിക്കരുത്. ഏതുവിധത്തിലായാലും അതെല്ലാം വെറും അസംബന്ധങ്ങളാണ്.

പ്രഭാതത്തിലെ ഉന്മേഷം പകരുന്ന വായു ഉള്ളിലേക്ക് വലിച്ചെടുത്ത അവൻ വലത്തോട്ട്, ദക്ഷന്റെ തമ്പിനുമേൽക്ക് തിരിഞ്ഞു. നന്തി അവന്റെ നേർക്ക് വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"എന്താ നന്തി?"

"ഞാൻ അങ്ങയുടെ തമ്പിലേക്ക് വരികയായിരുന്നു പ്രഭോ. ചക്രവർത്തി അങ്ങയുടെ സാന്നിധ്യം അഭ്യർത്ഥിച്ചിരിക്കുകയാണ്. വിഷമിപ്പിക്കുന്ന ചില സംഭവവികാസങ്ങളുണ്ട്."

ദക്ഷന്റെ മനോഹരമായി കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ തമ്പിനുമേൽക്ക് ശിവനും നന്തിയും നടന്നു. അവർ അകത്തേക്കു കടന്നപ്പോള് പർവ്വതേശ്വരനും ദക്ഷനും

ചർച്ചയിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. വ്രകനും മായാശ്രേണിക്കും ദ്രപകുവും അല്പം അകലെയായി ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ദ്രപകു മറ്റൊരാളായിരുന്നു. അല്പം അകന്നാണ് ഇരുന്നിരുന്നത്.

“ഇതൊരു വലിയ ആപത്താണ്.” ദക്ഷൻ നിലവിളിച്ചു.

“എന്ത്, മഹാരാജൻ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ, താങ്കളിവിടെ ഉണ്ടായതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. നമ്മള് വലിയ ആപത്താണ് നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.”

“തിരുമനസ്സേ, നമുക്ക് അത്തരം വാക്കുകളൊന്നും ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കാം.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. പിന്നെ പർവ്വതേശ്വരനുമേറെ തിരിഞ്ഞ് അവൻ ചോദിച്ചു “അപ്പോള് താങ്കളുടെ സംശയങ്ങള് ശരിയായി?”

“അതെ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “കുറച്ചുനേരമുൻപ് നമ്മുടെ സൈനിക ചാരന്മാർ മടങ്ങിയെത്തി. ചന്ദ്രവംശികള് ഒരിടത്തുമാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കാതിരിക്കാൻ കാരണമുണ്ട്. നമ്മുടെ താവളത്തിനുചുറ്റുമായി അവർ ഒരുലക്ഷംപേരെ അർദ്ധവൃത്താകൃതിയില് വിന്യസിച്ചിരിക്കുകയാണ്. നാളെ രാവിലെ അവർ നമ്മുടെ താഴ്വരയിലേക്കു പ്രവേശിക്കും. നമ്മുടെ മുന്നിലുള്ള ശത്രുസൈന്യത്തിന്റേയും നമ്മുടെ പിന്നിലുള്ള ഒരു ലക്ഷം ശത്രുഭടന്മാരുടെയും ഇടയില്പെട്ട് നമ്മള് തെരിഞ്ഞമരും.”

“നമുക്ക് രണ്ടുമുന്നണിയിലായി യുദ്ധം ചെയ്യാന് കഴിയില്ല.” ദക്ഷൻ നിലവിളിച്ചു. “നമ്മളിനി എന്തുചെയ്യും പ്രഭോ?”

“വീരഭദ്രന്റേ സൈനികദൂതന്മാരാണ് ഈ വിവരം കൊണ്ടുതന്നത്?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരൻ തലകുലുക്കി. ശിവൻ നന്തിയുടെ നേരെ നോക്കിയതും അയാള് ഓടിയെത്തി. നിമിഷങ്ങള്ക്കകം വീരഭദ്രന് അവർക്കു മുന്നിലെത്തിച്ചേർന്നു.

“ഏതുവഴിയിലൂടെയാണ് ചന്ദ്രവംശികള് മുന്നോട്ട് നീങ്ങുന്നത്, ഭദ്രാ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“നമ്മുടെ തൊട്ടടുത്തുള്ള മലനിരകളിലൂടെ കിഴക്കോട്ട്. വടക്ക്, അന്പത് നാഴിക അകലെയായിട്ടായിരിക്കും അവർ നമ്മുടെ താഴ്വരയിലേക്കു കടക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്ന് തോന്നുന്നു.”

“പർവ്വതേശ്വരൻ നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നതുപോലെ നീ ഒരു ഭൂപടനിർമ്മാണ വിദഗ്ദ്ധനെ ഒപ്പം കൂട്ടിയിരുന്നുവോ?”

വീരഭദ്രന് തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് നടുവില് ഇട്ടിരുന്ന മേശയുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്ന് അതിനുമീതെ ഒരു ഭൂപടം നിവർത്തിയിട്ടു. ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും അതിലേക്കു കുനിഞ്ഞുനോക്കി. വീരലുകൊണ്ട് ഒരുവഴിയിലേക്കു ചൂണ്ടിക്കാട്ടി വീരഭദ്രന് പറഞ്ഞു “ഈ വഴി.”

സൂര്യവംശി താവളത്തിന്റെ ഏറ്റവും വടക്കുഭാഗത്തുള്ള അനുയോജ്യമായ ഒരു പ്രതിരോധമാർഗ്ഗം കണ്ടതോടെ ശിവൻ ഒന്നു നടുങ്ങി. അവൻ പർവ്വതേശ്വരനെ നോക്കി. പർവ്വതേശ്വരനും ഇതുതന്നെയാണ് ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്.

“എത്രപേര് വേണ്ടിവരും പർവ്വതേശ്വരൻ?”

“പറയാന് വിഷമമാണ്. അത് ബുദ്ധിമുട്ടായിരിക്കും. ആ ചുരം നമുക്ക് പ്രതിരോധിക്കാന് കഴിയും. പക്ഷേ, വലിയൊരു സൈനികനിര അതിനായി വേണ്ടിവരും. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് മൂപ്പതിനായിരം ഭടന്മാർ.”

“പക്ഷേ നമുക്ക് അത്രയധികം ആളുകളെ എടുക്കാനില്ല. തെക്കുഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ചന്ദ്രവംശി സൈന്യവുമായുള്ള യുദ്ധവും

നാളെത്തന്നെയായിരിക്കും എന്നാണെന്റെ തോന്നല്. ആക്രമിക്കാന് പറ്റിയ ഏറ്റവും നല്ല സമയമാണവർക്ക് ലഭിച്ചിരിക്കുന്നത്."

പർവ്വതേശ്വരൻ വിഷാദത്തോടെ തലയാട്ടി. മെലുഹൻ സൈന്യത്തിന് പിന്നോട്ടിറങ്ങി കൂടുതല് അനുകൂലമായ മറ്റൊരു യുദ്ധമുഖം കണ്ടെത്തേണ്ടിവരുമെന്ന് അസന്തുഷ്ടിയോടെ അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചു.

"അയ്യായിരം പേരുണ്ടായാല് മതിയെന്നാണ് എനിക്കുതോന്നുന്നത്."

ദ്രപകു മേശക്കടുത്ത് വന്നത് ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും ശ്രദ്ധിച്ചില്ലായിരുന്നു. ശിവന് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച ചുരം പരിശോധിക്കുകയായിരുന്നു അയാള്.

"ഇവിടെ നോക്കൂ" ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും നോക്കുന്നതു കണ്ട് ദ്രപകു തുടര്ന്നു.

"മുന്നിലെ പർവ്വതനിര ഈ ചുരത്തെ ഇടുക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അന്പത് വാരയിലധികം വീതി ഇതിനുണ്ടാവില്ല. എത്രവലിയ സൈന്യമായാലും ഒരു സമയം നൂറിലധികം പേര്ക്ക് ഇതിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാനാവില്ല.

"പക്ഷേ, ദ്രപകു, ഒരുലക്ഷംപേരുള്ള ആ സൈന്യത്തിന് മിക്കവാറും തുടര്ച്ചയായി നൂറുകണക്കിനാളുകളെ അതിലേക്ക് ഇടിച്ചുകയറ്റാന് സാധിക്കും." മായാസ്രേണിക്ക് പറഞ്ഞു. "ഇരുവശത്തുമുള്ള മലഞ്ചെരിവുകള് ചെങ്കുത്തായതുകാരണം കുന്തങ്ങള് തൊടുത്തുവിടാനാവില്ല. അതുകൊണ്ട് ഒരു വിജയം ഏതാണ്ട് അസാധ്യമാണ്."

"വിജയത്തെക്കുറിച്ചല്ല ഞാന് പറയുന്നത്"ദ്രപകു പറഞ്ഞു. "കുറഞ്ഞത് ഒരു ദിവസമെങ്കിലും അവരെ തടഞ്ഞുനിര്ത്തുക. ആ സമയംകൊണ്ട് നമ്മുടെ സൈന്യത്തിന് അപ്പുറത്തേക്ക് ആക്രമിച്ചു കയറാം."

"അത് ഞാന് ചെയ്തോളാം." പർവ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു.

"അത് വേണ്ട പ്രഭോ." വ്രകന് പറഞ്ഞു. "മുഖ്യ ആക്രമണത്തിനാണ് അങ്ങ് നേതൃത്വം നല്കേണ്ടത്."

ശിവന് പർവ്വതേശ്വരനെ നോക്കി.

ഞാനും ഇവിടെ ഉണ്ടാവേണ്ടതാണല്ലോ.

"എനിക്കും അതേറ്റെടുക്കുവാന് സാധിക്കില്ല." തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ശിവന് പറഞ്ഞു.

പർവ്വതേശ്വരന് ശിവനെ നോക്കി. അവിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തു തെളിഞ്ഞു. നിരാശക്കുവേണ്ടിയാണ് തന്റെ ഹൃദയം പ്രതീക്ഷയോടെ കാത്തിരുന്നതെങ്കിലും ശിവന് അതു തെറ്റിക്കുമെന്നാണ് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചത്. ദക്ഷന് യുദ്ധം നിരീക്ഷിക്കുവാനായി നിര്മ്മിച്ചിരിക്കുന്ന സ്തംഭത്തില് കയറിനിന്ന് ശിവനും യുദ്ധം നിരീക്ഷിക്കുക മാത്രമായിരിക്കും ചെയ്യുകയെന്ന് പർവ്വതേശ്വരന് ഇപ്പോള് വ്യക്തമായി.

"അതിനുള്ള അവസരം എനിക്കു നല്കണം പ്രഭോ." ദ്രപകു പറഞ്ഞു.

"ദ്രപകു..." മായാസ്രേണിക്ക് പിറുപിറുത്തു. എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നകാര്യം അയാള് വാക്കുകളുടെ രൂപത്തിലാക്കിയില്ല.

വെറും അയ്യായിരം ഭടന്മാരുമായി വടക്കന് ചുരത്തില്വെച്ച് ചന്ദ്രവംശികളുമായി നടത്താന് പോകുന്ന ഏറ്റുമുട്ടല് ചാവേർദൗത്യമായിരുന്നു.

"ദ്രപകു"ശിവന് പറഞ്ഞു "എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ...."

"എനിക്കറിയാം പ്രഭോ." ദ്രപകു പറഞ്ഞു."അതെന്റെ നിയോഗമാണ്. ഒരു ദിവസത്തേക്ക് ഞാനവരെ പിടിച്ചുനിര്ത്തും. ദേവേന്ദ്രന് എന്ന പിന്തുണയ്ക്കുകയാണെങ്കില്. ഞാന് രണ്ടുദിവസത്തിനുവേണ്ടി ശ്രമിക്കാം. അപ്പോഴേക്കും നമുക്ക് വിജയിക്കാന് കഴിയണം."

പെട്ടെന്ന് ദക്ഷൻ അതില് ഇടപെട്ടു. “ഗംഭീരം. ദ്രപകു ഉടന്തന്നെ പുറപ്പെടാൻ തയ്യാറായിക്കൊള്ളൂ.”

ദ്രപകു സൈനികാഭിവാദ്യം ചെയ്തശേഷം രണ്ടാമതൊരു ചിന്തക്ക് കാത്തുനില്ക്കാതെ പുറത്തേക്കു കുതിച്ചു.

രണ്ടുനാഴിക കഴിയുന്നതിനുമുമ്പേ വികർമ്മരുടെ പടയണി സൈനികത്താവളത്തില്നിന്നു പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്നത് കണ്ടു. സൂര്യന് ഏറെ പൊങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. താവളം മുഴുവന് ഉണര്ന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വികർമ്മസൈന്യം പുറപ്പെട്ടിറങ്ങുന്നത് അവര് നോക്കിനിന്നു. വികർമ്മര് നേരിടാന് പോകുന്ന ഭയാനകമായ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് എല്ലാവര്ക്കുമറിയാം. ആ സൈനികരിലാരുംതന്നെ ജീവനോടെ തിരിച്ചുവരില്ലെന്ന് അവര്ക്കറിയാം. ഭയത്തിന്റെ യാതൊരു ലക്ഷണവും കാണിക്കാതിരുന്ന ആ സൈനികര് മുന്നോട്ടു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. താവളത്തിലെ അന്തേവാസികള് വേദനയോടെ നിശ്ശബ്ദരായി നിലകൊണ്ടു. ഒരു ചിന്ത മാത്രം അവിടെ എല്ലായിടത്തും അലയടിച്ചു.

വികർമ്മര്ക്കെങ്ങനെ ഇത്ര ധൈര്യംകാണിക്കാന് കഴിയുന്നു? അവര് തളര്ന്നവരാണെന്നാണല്ലോ പൊതുവെ കരുതപ്പെടുന്നത്.

വടക്കന് ചുരത്തില് തലേരാത്രി സൂര്യവംശി വികർമ്മ സൈനികരുടെ വിന്യാസം കണ്ട് ചന്ദ്രവംശി പട ഒന്നു നടത്തി. അവര് ഉടനടി ആക്രമണം ആരംഭിച്ചു. വികർമ്മര് ആ ചുരം ധീരമായി സംരക്ഷിച്ച് ചന്ദ്രവംശി സൈനികരെ തടുത്തു നിര്ത്തി. ഇപ്രകാരം വിലമതിക്കാനാവാത്ത സമയമാണ് സൂര്യവംശി സൈന്യത്തിന് ലഭിച്ചത്. ഇന്നാണ് യുദ്ധം. ശിവന് തയ്യാറായിരുന്നു.

അകലെനിന്നും സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളുടെ മുളക്കുവയും യുദ്ധപടഹം അടിക്കുന്നതിന്റെ ശബ്ദങ്ങളും ചേര്ന്ന് ആ ശീതക്കാറ്റിലൂടെ ഒഴുകി നീങ്ങി. ഈ വിചിത്രമായ സൂര്യവംശി ആചാരം ശിവന് അപരിചിതമായിത്തോന്നി. ഇന്ദ്രനേയും അഗ്നിയേയും വിളിച്ചുചൊല്ലിയുള്ള ഈ പൂജ ഒരുപക്ഷേ, ബ്രാഹ്മണര്ക്ക് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതായിരിക്കാം. ഈ മന്ത്രധ്വനികളും പടഹധ്വനികളും കാഹളനാദവും ചേര്ന്നുള്ള അന്തരീക്ഷം പടയാളികളില് അസാധാരണമായ ആവേശം നിറക്കും. യുദ്ധമാരംഭിക്കുന്നതോടെ പടഹമടിയുടെ വേഗം കൂടും. ശിവന് ആ യുദ്ധത്തിനു നടുവിലേക്ക് ചാടിയിറങ്ങുവാന് തോന്നി. അവന് തിരിഞ്ഞ് ദക്ഷന്റെ തമ്പിന് നേര്ക്ക് നടന്നു.

“ആശംസകള്, തിരുമനസ്സേ” തമ്പിന്റെ തിരശ്ശീല ഉയര്ത്തി അകത്തേക്കു കടക്കുമ്പോള് ശിവന് പറഞ്ഞു. തമ്പിനകത്തിരുന്ന് പര്വ്വതേശ്വരന് ചക്രവര്ത്തിക്ക് യുദ്ധതന്ത്രങ്ങള് വിവരിച്ചുകൊടുക്കുകയായിരുന്നു. “നമസ്തേ പര്വ്വതേശ്വരാ.”

പര്വ്വതേശ്വരന് പുഞ്ചിരിച്ച് കൈ കുപ്പി.

“പര്വ്വതേശ്വരന്, ദ്രപകുവിന്റെ വിവരമെന്താണ്?” ശിവന് ചോദിച്ചു. “അവസാനത്തെ അറിയിപ്പ് അവിടെ നിന്നു കിട്ടിയിട്ട് മൂന്നു മണിക്കൂറായി.”

“വികർമ്മരുടെ യുദ്ധം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ദ്രപകു ഇപ്പോഴും അവരെ നയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അയാള് നമുക്ക് അമൂല്യമായ സമയമാണ്

നൽകിയിരിക്കുന്നത്. ശ്രീരാമഭഗവാൻ അയാളെ അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ."

"അതെ," ശിവൻ സമ്മതിച്ചു. "രാമഭഗവാൻ അയാളെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. ഇന്നു മുഴുവനും അയാള് അവരെ തടഞ്ഞുനിർത്തണം."

"പ്രഭോ." കൈ കൂപ്പി തല കുനിച്ച് ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു "ഇത് ശുഭോദാർക്കമാണ്. ഇന്നത്തെ ദിവസം നന്നായിരിക്കും. താങ്കളുടേതൊന്നു തോന്നുന്നില്ലേ?"

"അതെ, അങ്ങനെ തോന്നുന്നു." ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. "ദ്രപകുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള വാർത്ത സ്വാഗതാർഹം. പക്ഷേ, ഈ ചോദ്യം നാലാമത്തെ യാമത്തിനായിരിക്കും കൂടുതൽ ഉചിതമായിരിക്കുക, മഹാരാജൻ."

"അതിനുള്ള ഉത്തരവും ഇതുതന്നെയായിരിക്കും എന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട് പ്രഭോ. ഇന്നത്തെ നാലാം യാമത്തിൽ ദിലീപചക്രവർത്തി ചങ്ങലകൊണ്ട് ബന്ധിക്കപ്പെട്ട് നമ്മുടെ മുന്നിൽ വിധിവാക്യം കേൾക്കാനായി കാത്തുനിൽക്കുന്നത് അങ്ങേയ്ക്കു കാണാം."

"ശ്രദ്ധിക്കണം മഹാരാജൻ." ശിവൻ മന്ദസ്ഥിതത്തോടെ പറഞ്ഞു "നമുക്ക് വിധിയെ പ്രലോഭിപ്പിക്കാതിരിക്കാം. നമ്മളിനിയും യുദ്ധം ജയിക്കാൻ കിടക്കുന്നതേയുള്ളൂ."

"നമുക്കൊരു പ്രശ്നവുമുണ്ടാകില്ല. നമുക്കൊപ്പം നീലകണ്ഠനുണ്ട്. നമ്മള് ആക്രമിച്ചാൽ മാത്രം മതി. വിജയം സുനിശ്ചിതം."

"ചന്ദ്രവംശികളെ തോല്പിക്കുവാൻ നമുക്ക് ഒരു നീലകണ്ഠത്തേക്കാള് അല്പം കൂടി മികച്ച ഒരു സാധനം വേണ്ടിവരും, മഹാരാജൻ." പുഞ്ചിരി അല്പംകൂടി വിശാലമാക്കി ശിവൻ പറഞ്ഞു "നമ്മള് ശത്രുവിനെ വിലകുറച്ചു കാണരുത്."

"ഞാനവരെ വിലകുറച്ചു കാണുന്നില്ല, പ്രഭോ. പക്ഷേ, അങ്ങയെ വില കുറച്ചു കാണുകയെന്ന അബദ്ധവും ഞാൻ ചെയ്യുകയില്ല."

ശിവനതു വിട്ടുകൊടുത്തു. ദക്ഷന്റെ ചോദ്യം ചെയ്യാനാവാത്ത വിശ്വാസങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുമ്പോള് അതെപ്പറ്റി ഒരു വാദം അസാധ്യമാണെന്ന് ശിവനു മനസ്സിലായി.

"എനിക്കു പോകാനുള്ള സമയമായെന്നു തോന്നുന്നു, മഹാരാജൻ" പര്വ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. "സമയമായി. അങ്ങയുടെ അനുവാദത്തോടെ."

"തീര്ച്ചയായും പര്വ്വതേശ്വരാ. വിജയിഭവ." ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. പിന്നെ ശിവന്റെ നേരെതിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ തുടർന്നു. "പ്രഭോ, കുന്നിന്റെ പുറകിലായി നമുക്ക് യുദ്ധം നിരീക്ഷിക്കുവാനായി ഒരു സ്തംഭം പണിതിട്ടുണ്ട്."

"നിരീക്ഷിക്കുവാനുള്ള സ്തംഭം?" ശിവൻ അമ്പരപ്പോടെ ചോദിച്ചു.

"അതെ. നമുക്കെന്തുകൊണ്ട് അവിടെനിന്ന് യുദ്ധം നിരീക്ഷിച്ചുകൂടാ? അവിടെനിന്നാല് അങ്ങേയ്ക്ക് വേണ്ട നിര്ദ്ദേശങ്ങളുള് നല്കാൻ സാധിക്കും."

അതിശയം മൂലം ശിവന്റെ കണ്ണുകളുള് ഇറുകി. "മഹാരാജൻ എന്റെ ഇടം യോദ്ധാക്കളുടേതല്ല. യുദ്ധങ്ങളെതില്."

പര്വ്വതേശ്വരൻ നടത്തം നിർത്തി. തന്റെ പ്രതീക്ഷതെറ്റിയെന്നോർത്ത് അദ്ദേഹം നടുങ്ങി; ആഘാദിച്ചു.

"പ്രഭോ, ഇത് കശാപ്പുകാരുടെ ജോലിയാണ്, നീലകണ്ഠന്റെ ജോലിയല്ല." ആശങ്കയോടെ ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. "ചന്ദ്രവംശികളുടെ രക്തം അങ്ങയുടെ കൈകളില് പുരളാൻ പാടില്ല. പര്വ്വതേശ്വരൻ ആ നാഗനെ ബന്ധിച്ച് അങ്ങയുടെ കാല്ക്കീഴില് കൊണ്ടുവന്നുതള്ളും. അങ്ങയുടെ പ്രതികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയങ്കരമായ കഥ കേട്ട് അവന്റെ വർഗ്ഗം കല്പാന്തകാലം ഭയത്തോടെ കഴിഞ്ഞുകൊള്ളും."

"ഇത് എന്റെ പ്രതികാരത്തിന്റെ വിഷയമല്ല രാജൻ. ഇത് മെലുഹയുടെ

പ്രതികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിഷയമാണ്. എന്റെ പ്രതികാരശമനത്തിനായി മാത്രം ഒരു യുദ്ധം നടത്തുകയെന്നത് എന്റെ വില കുറച്ചു കാട്ടുന്ന കാര്യമാണ്. ഇത് നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള യുദ്ധമാണ്. ഈ യുദ്ധത്തില് ഓരോരുത്തര്ക്കും ഓരോ പക്ഷം പിടിക്കാനുണ്ടാകും. യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടിവരും. ധര്മ്മയുദ്ധത്തില് സാക്ഷികളില്ല. ഇതൊരു പുണ്യയുദ്ധമാണ്.

പര്വ്വതേശ്വരന് ശിവനെത്തന്നെ നോക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകള് ആരാധനകൊണ്ട് തിളങ്ങി. ഇത് ശ്രീരാമദേവന്റെ വാക്കുകളായിരുന്നു. ധര്മ്മയുദ്ധത്തില് സാക്ഷികളില്ല.

“പ്രഭോ, അങ്ങയുടെ ജീവന് അപകടപ്പെടുത്താന് ഞങ്ങള്ക്കു സാധിക്കുകയില്ല.” ദക്ഷന് യാചിച്ചു. “അങ്ങ് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ആളാണ്. അങ്ങയുടെ ജീവന് പണയപ്പെടുത്താതെ തന്നെ ഈ യുദ്ധം ഞങ്ങള്ക്കു വിജയിക്കുവാന് കഴിയും. അങ്ങയുടെ സാന്നിധ്യം ഞങ്ങളെ പ്രചോദിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങയ്ക്കുവേണ്ടി രക്തംചിന്തുവാന് അനവധിപേര് തയ്യാറുണ്ട്.”

“എനിക്കുവേണ്ടി രക്തം ചിന്തുവാന് അവര് തയ്യാറുണ്ടെങ്കില് അവര്ക്കുവേണ്ടി രക്തംചിന്തുവാന് ഞാനും തയ്യാറായേ മതിയാവൂ.”

ഏറ്റവും തികഞ്ഞ ഒരു സൂര്യവംശിക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്ന മഹത്തായ ആനന്ദം പര്വ്വതേശ്വരന് തന്റെ ഹൃത്തടത്തില് അനുഭവപ്പെട്ടു. അവസാനമിതാ അനുഗമിക്കുവാന് പറ്റിയ ഒരു ആളെ കണ്ടെത്തിയതിന്റെ ആനന്ദം, പ്രചോദനമുണര്ത്തുവാന് ശേഷിയുള്ള ഒരാളെ കണ്ടെത്തിയതിന്റെ ആനന്ദം. ഭഗവാന് ശ്രീരാമന്റെ പേരിനൊപ്പം പറയാന് അര്ഹതയുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെ കണ്ടെത്തിയതിന്റെ ആനന്ദം.

വിഷമിച്ചുപോയ ദക്ഷന് ശിവന്റെ അടുത്തേക്കുവന്നു. നീലകണ്ഠനെ ആ വിസ്ഫിത്തത്തില് നിന്നു പിന്തിരിപ്പിക്കണമെങ്കില് തന്റെ മനസ്സിലുള്ള ഒരു കാര്യം തുറന്നുപറഞ്ഞേ മതിയാവൂ എന്ന് ദക്ഷനുതോന്നി. അദ്ദേഹം സൗമ്യമായി മന്ത്രിച്ചു “പ്രഭോ, അങ്ങന്റെ മകളുടെ ഭര്ത്താവാണ്. അങ്ങേക്കെന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചാല് അവള് ജീവിതത്തില് രണ്ടാമത്തെ തവണ വിധോഗദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. അവള്ക്കത് സംഭവിക്കുവാന് ഞാന് അനുവദിക്കുകയില്ല.”

“യാതൊന്നും സംഭവിക്കുകയില്ല.” ശിവന് പിറുപിറുത്തു. “ഭര്ത്താവ് ധര്മ്മയുദ്ധത്തില് നിന്നും അകന്നുനിന്നാല് സതി ആയിരം വട്ടം മരണം വരിക്കും. അവള്ക്ക് എന്നോടുള്ള ബഹുമാനം ഇല്ലാതാകും. ഗര്ഭിണിയല്ലായിരുന്നുവെങ്കില് അവള് എന്നോടൊപ്പം തോളോടുതോള് ചേര്ന്ന് യുദ്ധം ചെയ്യുമായിരുന്നു. അങ്ങേക്ക് മനസ്സിലായോ?”

കാര്യങ്ങള് എളുപ്പം ഗ്രഹിച്ചതുപോലെ, വിഷമത്തോടെ ദക്ഷന് ശിവനെ നോക്കി.

ശിവന് ഊഷ്മളമായി ചിരിച്ചു. “ഒന്നും സംഭവിക്കില്ല, മഹാരാജന്.”

“അഥവാ, എന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചാല്?”

“എങ്കില് അത് ഒരു സല്ക്കര്മ്മത്തിനാണെന്ന പേരില് സ്ഥിരപ്പെടും. സതി എന്നപ്രതി അഭിമാനം കൊള്ളും.”

ദക്ഷന് ശിവനെത്തന്നെ നോക്കിനിന്നു. വേദനാനിര്ഭരമായ ഉത്ക്കടവ്യഥയുടെ ഛായാചിത്രമായിരുന്നു ദക്ഷന്റെ മുഖം.

“മഹാരാജന് എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ. എനിക്കു പോയേ തീരൂ.” ഔപചാരികമായ നമസ്തേയോടെ ശിവന് തിരിഞ്ഞുനടന്നു.

ഏതോ ഉന്നതശക്തിയുടെ ആജ്ഞ അനുസരിക്കുംപോലെ പര്വ്വതേശ്വരന്

ശിവനെ അനുഗമിച്ചു. ശിവന് തിടുക്കപ്പെട്ട് തമ്പിനകത്തുനിന്നും പുറത്തേക്കിറങ്ങി കുതിരയുടെ നേർക്ക് നടക്കുമ്പോള് പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മുഴങ്ങുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു.

"പ്രഭോ!"

ശിവന് നടത്തം തുടര്ന്നു.

"പ്രഭോ!" കൂടുതല് ശാഠ്യത്തോടെ പര്വ്വതേശ്വരന് ഒച്ചയിട്ടു.

ശിവന് പൊടുന്നനെ നടത്തം നിര്ത്തി. മുഖത്ത് അതിശയത്തിന്റെ ചുളിവുമായി അവന് തിരിഞ്ഞുനിന്നു. "ക്ഷമിക്കണം പര്വ്വതേശ്വരാ, താങ്കള് മഹാരാജാവിനെയാണ് വിളിക്കുന്നതെന്ന് ഞാന് വിചാരിച്ചു."

"അല്ല, പ്രഭോ." പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു "അങ്ങയെയാണ് ഞാന് വിളിച്ചത്."

"ധീരനായ സൈന്യാധിപരേ, എന്താണ് കാര്യം?"

ശിവന്റെ ചോദ്യം കേട്ടപ്പോള് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തെ ചുളിവുകളില് ആഴംവെച്ചു.

കര്ക്കശമായ സൈനികചിട്ടയില് പര്വ്വതേശ്വരന് ശിവന്റെ മുന്നില് വന്നുനിന്നു. ശിവനിലിനിന്നും ഭവ്യതസൂചിപ്പിക്കുന്ന അകലം അദ്ദേഹം പാലിച്ചു. മഹാദേവന്റെ പരിവട്ടം നിഴലിക്കുന്ന ഭൂമിയില് നില്ക്കുവാന് അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുകയില്ല. ഏതോ വിഭ്രമത്തിലെന്നപോലെ പര്വ്വതേശ്വരന് സാവധാനം തന്റെ മുഷ്ടിച്ചുരുട്ടി നെഞ്ചിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. പിന്നെ തല കുവിട്ട് ഔപചാരികമായ മെലുഹന് അഭിവാദ്യം പൂര്ത്തിയാക്കി. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യനുമുന്നില് മുന്പെങ്ങും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തവിധം അദ്ദേഹം തന്റെ ശിരസ്സ് വളരെ താഴേക്ക് കുനിച്ചുപിടിച്ചു. പതിവുള്ള പ്രഭാതപൂജയുടെ നേരത്ത് രാമവിഗ്രഹത്തിനുമുന്നില് ചെയ്യാറുള്ളതുപോലെ. അദ്ഭുതവും അമ്പരപ്പും കലര്ന്ന ഭാവത്തോടെ ശിവന് പര്വ്വതേശ്വരനെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. പര്വ്വതേശ്വരനോടുള്ള ആദരവ് ശിവനെ ഈ വിഗ്രഹാരാധനയ്ക്കുമുന്നില് അസ്വസ്ഥനാക്കി.

എഴുന്നേല്ക്കുമ്പോഴും തല കുനിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ പര്വ്വതേശ്വരന് മന്ത്രിച്ചു "അങ്ങയോടൊപ്പം രക്തം ചിന്തുവാന് അവസരം ലഭിക്കുന്നതിലൂടെ ഞാന് ആദരിക്കപ്പെടുന്നു പ്രഭോ." തലയുയര്ത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ആവര്ത്തിച്ചു "ആദരിക്കപ്പെടുന്നു."

ശിവന് പുഞ്ചിരിയോടെ പര്വ്വതേശ്വരന്റെ കൈയില്തൊട്ടു "സുഹൃത്തേ, നമ്മുടെ പദ്ധതികള് നല്ലതാണെങ്കില്, നമുക്ക് ഏറെ രക്തം ചിന്തേണ്ടിവരികയില്ലെന്ന് വിചാരിക്കാം."

ധർമ്മയുദ്ധം

ഇരുപത്തിമൂന്ന്

ഒരു വില്ലിന്റെ ആകൃതിയിലായിരുന്നു സൂര്യവംശികളുടെ സൈനികവിന്യാസം. കരുത്തുറ്റതെങ്കിലും വഴക്കമുള്ളത്. അടുത്തിടെ രൂപപ്പെടുത്തിയെടുത്ത കൂർമ്മ വ്യൂഹം മധ്യത്തിലാണ് വിന്യസിച്ചിരുന്നത്. കാലാജ്ഞാത പാർശ്വങ്ങളിൽ, കുന്നക്കാർ അവരുടെ അരികുതീർത്തു. തലേരാത്രി കാലംതെറ്റിപ്പെയ്ത മഴമൂലം അവർ തേരുകളിൽ ഒഴിവാക്കി. തേർച്ചകളാൽ ചെളിയിൽ ആഴ്ന്നുപോകാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ടായിരുന്നു. പുതുതായി വളർത്തിയെടുത്തു അമ്പെയ്ത്തുസൈന്യം ഏറ്റവും പുറകിൽ വിന്യസിക്കപ്പെട്ടു. അതിവിദഗ്ദ്ധമായി രൂപകല്പന ചെയ്തെടുത്ത പുറംചാരികളിൽ അമ്പെയ്ത്തുകാർക്ക് പുറംചാഞ്ഞിരുന്ന് കാലുകൊണ്ട് അമ്പെയ്യാനുള്ള സൗകര്യം നൽകി. വില്ലിന്റെ കാലിന് കുറുകെവെച്ച് ഞാൻ കവിളിനടുത്തേക്കു വലിച്ചുപിടിച്ച്, ഏതാണ്ട് ചെറുകുന്തങ്ങളെ പോലുള്ള ശക്തമായ അമ്പുകളിൽ എയ്തുവിടാൻ അവർക്കുസാധിക്കും. സൂര്യവംശിസൈന്യത്തിലെ കാലാജ്ഞാതയുടെ പുറകിലായിരുന്നു അമ്പെയ്ത്തുകാരുടെ സ്ഥാനമെന്നതിനാൽ ചന്ദ്രവംശികളുടെ അവരുടെ സാന്നിധ്യം കണ്ടെത്താൻ സാധിക്കുകയില്ലായിരുന്നു.

ചന്ദ്രവംശികളുടെ സൈന്യത്തിന്റെ എണ്ണം കൊണ്ടുള്ള മേധാവിത്വം അവരുടെ സൈനികവിന്യാസത്തിൽനിന്നു തന്നെ പ്രകടമായിരുന്നു. അയ്യായിരം സൈനികരുടേതായ സംഘങ്ങളായാണ് അവരുടെ ഭീമൻ കാലാജ്ഞാത ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരുന്നത്. അത്തരം അമ്പത് സംഘങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും നേർഭരണീയമായാണ് വിന്യസിച്ചിരുന്നത്. കണ്ണെത്താവുന്നിടത്തോളം ദൂരം അതു പരന്നുകിടന്നു. ഇതിനുപുറമെ മൂന്നു സംഘങ്ങളെക്കൂടി ഇവരുടെ ശേഷിക്കുന്ന ജോലി ചെയ്തുതീർക്കുവാൻ തയ്യാറായി അണിയറയിൽ നില്ക്കുകയായിരുന്നു. എണ്ണം കൊണ്ട് ശക്തികുറവുള്ള ഒരു സൈന്യത്തെ നേരിട്ടുള്ള ആക്രമണത്തിലൂടെ കീഴ്പ്പെടുത്തുവാനും അത്തരം ആക്രമണങ്ങളുടെ ഗണ്യമായ ശക്തി പകരുവാനും, ആക്രമണത്തിനു കാർക്കശ്യമേകുവാനും അനുയോജ്യമായ വിധത്തിലുള്ളതായിരുന്നു ആ സൈനികസംവിധാനം. ആവശ്യമെങ്കിൽ കുന്നക്കാർക്ക് ആക്രമിച്ചു കയറുവാനുള്ള ഇടവും ഇവർ ശേഷിപ്പിച്ചിരുന്നു. സൂര്യവംശികളുടെ സൈനികഘടനയെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം ചന്ദ്രവംശികളെ തങ്ങളുടെ കുന്നപ്പടയെ പുറകിലിടാനും വശങ്ങളിലേക്കു വിന്യസിക്കുവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ഇതിലൂടെ സൂര്യവംശി സൈന്യത്തിന്റെ പാർശ്വങ്ങളിലേക്ക് ആക്രമിച്ചു കയറാനും ശത്രുനിരയെ ചരിന്നടിക്കാനും കഴിയും. ചന്ദ്രവംശി സൈനികമേധാവി പൗരാണികസൈനികഗ്രന്ഥങ്ങളെ വായിച്ചിരുന്നു. ഓരോ താളുകളിലും പറഞ്ഞിരുന്ന കാര്യങ്ങളെ അക്ഷരം പ്രതി നടപ്പിലാക്കുവാനും

അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. നിലവാരമുള്ള യുദ്ധതന്ത്രങ്ങളെ അനുവർത്തിച്ചിരുന്ന ശത്രുവിനു നേരെയുള്ള ഇത്തരത്തിലുള്ള നീക്കങ്ങളെ കൂടുതൽ കൃത്യതയുള്ളതായിരിക്കാം. നിർഭാഗ്യവശാൽ ചന്ദ്രവംശി സർവ്വസൈന്യാധിപൻ ഇപ്പോൾ നേരിടേണ്ടി വന്നിരിക്കുന്നത് ഒരു തിബത്തൻ ഗോത്രവർഗ്ഗ നേതാവ് നയിക്കുന്ന സൂര്യവംശി ആക്രമണത്തേയാണ്.

പ്രധാന യുദ്ധഭൂമിയുടെ അരികിലുള്ള കുന്നിനുനേർക്ക് ശിവൻ കുതിരയെ നയിച്ചപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണരുടെ ശ്ലോകാർച്ചനയും ഉച്ചത്തിലായി. പടഹധ്വനി സൈനികരിൽ ആവേശം ചെലുത്തി. എണ്ണത്തിൽ എതിരാളിയേക്കാൾ വളരെ കുറവായിരുന്നുവെങ്കിലും സൂര്യവംശികളെ പരിഭ്രമത്തിന്റെ നേരിയൊരംശംപോലും പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല. അവർ ഭയത്തെ ആഴത്തിൽ കുഴിച്ചുമൂടിയിരുന്നു.

വിവിധ ദളങ്ങളുടെയും, വിവിധ ഈശ്വരന്മാരുടെയും പേരിലുള്ള യുദ്ധ കാഹളങ്ങളെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ അലയടിച്ചു.

ദേവേന്ദ്രൻ ജയിക്കട്ടെ!

അഗ്നിദേവൻ ജയിക്കട്ടെ!

ശക്തിദേവി ജയിക്കട്ടെ!

വരുണദേവൻ വിജയിക്കട്ടെ!

പവനദേവൻ വിജയിക്കട്ടെ!

എന്നാൽ പേശിദ്യുധമായ ശരീരമുള്ള ഒരു സുന്ദരരൂപത്തേയും പേറിക്കൊണ്ട് ഒരു വെള്ളക്കുതിര ആ കുന്നിന്മുകളിലൂടെ കുതിച്ചുവരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ സൈനികർ ഈ അട്ടഹാസങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചു. മേഘക്കൂട്ടങ്ങളെക്കിടയിലെ ദൈവങ്ങളെ താഴെ നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങളെ കാണാൻ നിർബ്ബന്ധിതരാകുംവിധം ഇടിമുഴക്കംപോലുള്ളൊരു ഗർജ്ജനമുയർന്നു. അതംഗീകരിക്കുന്ന മട്ടിൽ നീലകണ്ഠൻ കൈ ഉയർത്തിക്കാണിച്ചു. അവനെ അനുഗമിച്ചുകൊണ്ട് സേനാപതി പർവ്വതേശ്വരനും അദ്ദേഹത്തിനൊപ്പം നന്തിയും വീരഭദ്രനും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

ശിവൻ അടുത്തേക്കു ചെന്നതും വ്രകൻ ഒരൊറ്റ ആച്ചിലിൽ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നും ഇറങ്ങി. അത്രവേഗത്തിൽതന്നെ പർവ്വതേശ്വരനും കുതിരപ്പുറത്ത് നിന്നിറങ്ങി. ശിവൻ വ്രകന്റെ അടുത്തെത്തുന്നതിനുമുമ്പ് പർവ്വതേശ്വരൻ അയാളുടെ അടുത്തെത്തി.

“ഭഗവാൻ വലതുഭാഗം നയിച്ചുകൊള്ളും, ദളപതേ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “അതാണു ശരിയെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.”

“അദ്ദേഹത്തിനുകീഴിൽ പോരാടുന്നത് എനിക്ക് അഭിമാനകരമാണ് പ്രഭോ.” ആഘോദത്തോടെ വ്രകൻ പറഞ്ഞു. അയാൾ തലക്ഷണം തന്റെ സൈനികാധികാരം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ദണ്ഡ് വലിച്ചെടുത്ത് ഒറ്റക്കാലിൽ മുട്ടുകുത്തിയിരുന്നുകൊണ്ട് അത് ശിവനു കൈമാറുവാനായി ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു.

“നിങ്ങളെ ഇത്തരം രീതികളെ നിർത്തണം.” ശിവൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. “നിങ്ങളെ എന്നെ അമ്പരപ്പിക്കുന്നു.”

വ്രകനെ പിടിചെഴുതുന്നേൽപ്പിച്ച് ശിവൻ അയാളെ മുറുകെ പുണർന്നു “ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സുഹൃത്താണ്, യജമാനനല്ല.”

ഞെട്ടിപ്പോയ വ്രകൻ പുറകോട്ടു നീങ്ങി. നന്മയുടെ ഊർജ്ജത്തിന്റെ പ്രവാഹം നിയന്ത്രിക്കുവാൻ അയാളുടെ ആത്മാവിനു സാധിച്ചില്ല. “ശരി, പ്രഭോ.” അയാൾ പിറുപിറുത്തു.

പതുകെ തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. വ്രകന്റെ നീട്ടിയ കൈകളിൽ നിന്നും അവനാ ദണ്ഡ് പതുകെ ഏറ്റുവാങ്ങി. സൂര്യവംശികളേവരും കാണുന്നതിനായി അത് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. അപ്പോൾ സൈനികരുടെ

കാതുതുളക്കുന്ന അലർച്ച ഉയർന്നു.

മഹാദേവ! മഹാദേവ! മഹാദേവ!

ഒരൊറ്റകുതിപ്പിന് ശിവന് കുതിരപ്പുറത്ത് കയറി. അധികാരദണ്ഡ് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവന് സൈനികനിരയുടെ മുന്നിലൂടെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും കുതിരയെ ഓടിച്ചു. സൂര്യവംശികളുടെ ശബ്ദം കൂടുതൽ ഉച്ചത്തിലായി.

"മഹാദേവ!"

"മഹാദേവ!"

"മഹാദേവ!"

"സൂര്യവംശികളേ!" കൈ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് ശിവന് അലറി. "മെലുഹന്മാരേ! ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കൂ!"

ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ദൈവം പറയുന്നതുകേൾക്കുവാനായി സൈന്യം നിശ്ശബ്ദമായി.

"ആരാണ് മഹാദേവന്?" ശിവന് ഗർജ്ജിച്ചു. ഓരോവാക്കും ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കുവാനായി അവർ കാതോർത്തു.

"സാധാരണ മനുഷ്യർ താൻ ചെയ്യേണ്ടതായ ജോലി ചെയ്യുന്നത് അകലേനിന്നും നോക്കിക്കാണുന്നവനാണോ, അവന്? അല്ല!"

ചില സൈനികർ ശബ്ദിക്കാതെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

മറ്റുള്ളവർ നന്മയുടെ വിജയത്തിനായി യുദ്ധംചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേ അലസമായി ഒരിടത്തിരുന്നുകൊണ്ട് അനുഗ്രഹിക്കുന്നവനോ അവന്? തിന്മയെ നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ മരിച്ചു വീഴുന്ന മനുഷ്യരുടെ മൃതശരീരം അക്ഷോഭ്യനായി എണ്ണിനോക്കുന്നവനാണോ അവന്? അല്ല."

സൂര്യവംശികള് നീലകണ്ഠന്റെ സന്ദേശം ഉളക്കൊണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കേ, സൂചിവിണാലുകേൾക്കാവുന്ന വിധത്തിലുള്ള മുകുത അവിടെയാകെ പരന്നു.

"നന്മക്കുവേണ്ടി പോരാടുമ്പോഴാണ് ഒരുവന് മഹാദേവനായിത്തീരുന്നത്. അമ്മയുടെ ഉദരത്തിൽനിന്ന് മഹാദേവനായിട്ട് ആരും ജനിക്കുന്നില്ല. തിന്മയെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുവാനുള്ള യുദ്ധഭൂമിയിൽവെച്ചാണ് ഒരു മനുഷ്യന് മഹാദേവനായി വാർത്തെടുക്കപ്പെടുന്നത്!"

സിരകളിലാകെ നന്മയുടെ ഊർജ്ജപ്രവാഹമനുഭവപ്പെട്ട സൈന്യം നിശ്ശബ്ദരായി നിലകൊണ്ടു.

"ഞാനൊരു മഹാദേവനാണ്!" ശിവന് അട്ടഹസിച്ചു.

അതിന്റെ പ്രതിധ്വനിയായി ഒരലർച്ച സൂര്യവംശികളിൽനിന്നുയർന്നു. മഹാദേവനാണ് അവരെ നയിച്ചത്. ദേവാധിദേവന്. ചന്ദ്രവംശികള്ക്കിനി ഒരവസരം പോലുമില്ല.

"പക്ഷേ, ഞാൻ മാത്രമല്ല മഹാദേവന്!"

നടുക്കത്തിന്റെ മൗനം സൂര്യവംശികളെ ഗ്രസിച്ചു.

മഹാദേവന് എന്താണുദ്ദേശിച്ചത്? അവന് മാത്രമല്ല ഒരേയൊരു മഹാദേവന്? ചന്ദ്രവംശികള്ക്കും ഇങ്ങനെയൊരു ഈശ്വരനുണ്ടോ?

"ഞാൻ മാത്രമല്ല ഒരേയൊരു മഹാദേവന്! കാരണം നൂറായിരക്കണക്കിന് മഹാദേവന്മാരെ ഞാനെന്റെ മുന്നിൽ കാണുന്നുണ്ട്. നന്മയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുകൊണ്ട് പോരാടുന്ന നൂറായിരം മനുഷ്യരെ ഞാൻ കാണുന്നു! തിന്മയ്ക്കെതിരെ യുദ്ധംചെയ്യുന്ന നൂറായിരം മനുഷ്യരെ ഞാൻ കാണുന്നു! തിന്മയെ നശിപ്പിക്കാൻ കെല്ലുള്ള നൂറായിരം പേരെ ഞാൻ കാണുന്നു."

നീലകണ്ഠന്റെ വാക്കുകളുടെ ശക്തി അവരുടെ മനസ്സിൽ

തുളച്ചുകയറിയപ്പോള് അമ്പരന്നുപോയ സൂര്യവംശികള് വാ പൊളിച്ചുനിന്നു. ഞങ്ങള് ദൈവങ്ങളാണോ? ആ ചോദ്യം ചോദിക്കുവാനുള്ള ധൈര്യം അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ശിവന്റെ പക്കല് അതിനുള്ള മറുപടി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഹര് ഏക് ഹൈ മഹാദേവ്!

മെലുഹന്മാര് അന്തംവിട്ടുനിന്നു. ഓരോരുത്തരും മഹാദേവന്മാരോ?

“ഹരഹര മഹാദേവ!” ശിവന് അട്ടഹസിച്ചു.

മെലുഹന്മാര് അലറിവിളിച്ചു ഞങ്ങളെല്ലാം മഹാദേവന്മാര്!

ശുദ്ധമായ ചൈതന്യവത്തായ ഊര്ജ്ജം ഓരോ സൂര്യവംശികളുടെയും സിരകളിലുടാഴുകി. അവര് ദൈവങ്ങളാണ്! ചന്ദ്രവംശിസൈന്യത്തിന് എണ്ണത്തില് പത്തിരട്ടി വലിപ്പമുണ്ടെന്നത് ഒരു പ്രശ്നമല്ല. സൂര്യവംശികള് ദൈവങ്ങളാണ്. തിന്മയുടെ ഉപാസകന്മാരായ ചന്ദ്രവംശികളുടെ എണ്ണം സൂര്യവംശികളുടെ നൂറിരട്ടിയാണെങ്കിലും സൂര്യവംശികളുടെ വിജയം ഉറപ്പാണ്. അവര് ദൈവങ്ങളാണ്.

“ഹരഹരമഹാദേവ!” സൂര്യവംശിസൈന്യം അലറി.

“ഹര ഹര മഹാദേവ!” ശിവന് ഗര്ജ്ജിച്ചു. “നമ്മളെല്ലാം ഈശ്വരന്മാര്! ഒരു ദൗത്യം പേറുന്ന ഈശ്വരന്മാര്!”

വാള് ഊരിയെടുത്ത് അവന് കുതിരയുടെ കടിഞ്ഞാണ്വലിച്ചു. ഭയങ്കരമായ ചിന്തയ്ക്കലോടെ ആ കുതിര ചന്ദ്രവംശികള്ക്കഭിമുഖമായി പിന്കാലില് ഉയര്ന്നുനിന്നശേഷം ഒറ്റക്കാലില് ഒന്നു വട്ടംചുറ്റി. ശിവന് ശത്രുസൈന്യത്തിനു നേര്ക്ക് വാള് ചൂണ്ടി “തിന്മയെ നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ദൗത്യം!”

സൂര്യവംശികള് അവരുടെ യജമാനന് പറഞ്ഞത് ഏറ്റുചൊല്ലി “ഹര ഹര മഹാദേവ!”

ആ അലര്ച്ച അന്തരീക്ഷത്തില് അലയടിച്ചു.

ഹര ഹര മഹാദേവ!

വിജയം നിഷേധിക്കപ്പെടില്ല. ഹര ഹര മഹാദേവ!

തിന്മയുടെ നീണ്ട ഊഴം ഇന്നത്തോടെ അവസാനിക്കും. ഹര ഹര മഹാദേവ!

സൈന്യം ദൈവങ്ങളാണെന്ന മട്ടില് ഉച്ചത്തില് ആരവം മുഴക്കിയപ്പോള് ശിവന് പുഞ്ചിരിതൂകിക്കൊണ്ടു നിന്ന പര്വ്വതേശ്വരന്റെ അടുത്തേക്കുചെന്നു. നന്തിയും വീരഭദ്രനും വ്രകനും അദ്ദേഹത്തിനു സമീപം നില്ക്കുണ്ടായിരുന്നു.

“നല്ല പ്രസംഗം.” വീരഭദ്രന് ചിരിച്ചു.

ശിവന് അവനെ നോക്കി കണ്ണടച്ചു കാണിച്ചു. പിന്നെ അവന് കുതിരയെ പര്വ്വതേശ്വരന്റെ നേര്ക്ക് തിരിച്ചു നിര്ത്തി. “സേനാപതേ, നമുക്ക് നമ്മുടെ മഴപെയ്യിക്കുന്ന പരിപാടി തുടങ്ങാറായെന്നു തോന്നുന്നു.”

“അതെ പ്രഭോ.” പര്വ്വതേശ്വരന് തലകുലുക്കി. കുതിരയെ തിരിച്ചുനിര്ത്തി അദ്ദേഹം തന്റെ പതാകാവാഹകന് കല്പന നല്കി “അമ്പെയ്ത്തുകാര്”

ആ സൂചന അടയാളപ്പെടുത്തിയ കൊടി അയാള് ഉയര്ത്തി. ചുവപ്പിന്മേല് കടുംകറുപ്പ് ഇടിമിന്നായം രേഖപ്പെടുത്തിയ പതാക. ഈ സന്ദേശം സൈനിക നിരയിലെ എല്ലാ പതാകാ വാഹകന്മാരും ആവര്ത്തിച്ചു. സൂര്യവംശി കാലാള് പ്പട ഉടന്തന്നെ മുട്ടുകുത്തിയിരുന്നു. ശിവനും പര്വ്വതേശ്വരനും വ്രകനും നന്തിയും വീരഭദ്രനും ഉടന് താഴെയിറങ്ങി കുതിരകളെ മുട്ടുകുത്തിച്ചു നിര്ത്തി. അസ്ത്രങ്ങള് മാറകമായ പേമാരിയായി പറന്നു.

അര്ദ്ധവൃത്താകൃതിയിലാണ് അമ്പെയ്ത്തുകാരെ വിന്യസിച്ചിരുന്നത്. ചന്ദ്രവംശിസൈന്യത്തെ കഴിയാവുന്നിടത്തോളം പൊതിയുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് അങ്ങനെ ചെയ്തിരുന്നത്. അയ്യായിരം അമ്പെയ്ത്തുകാര് ചന്ദ്രവംശികളുടെ മേല്

മരണം പെയ്തിറക്കിയതോടെ യുദ്ധഭൂമിയുടെ മുകളിലുള്ള ആകാശം അസ്ത്രങ്ങളുടെ കറുത്ത തിരശ്ശീലകൊണ്ട് മറയ്ക്കപ്പെട്ടു. തിങ്ങിക്കൂടിനിന്ന ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ എളുപ്പം ആ അസ്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചായി. ഏതാണ്ട് ചെറുകുന്തങ്ങളെ പോലുള്ള ആ അമ്പുകൾ ചന്ദ്രവംശി കുലിപ്പട്ടാളക്കാരുടെ തുകലുകൊണ്ടും മരംകൊണ്ടുമുള്ള മാർച്ചുകളെ ഭേദിച്ചു. സ്ഥിരം സൈനികർക്കുമാത്രമായിരുന്നു ലോഹംകൊണ്ടുള്ള മാർച്ചുകളുണ്ടായിരുന്നത്. നിമിഷങ്ങളേക്കകം കുലിപ്പട്ടാളത്തിന്റെ ഒന്നാംനിര തകർന്നു. പൊരുതിനില്ക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനിടെ അവർക്ക് വന്ന് ആളുനാശം നേരിട്ടു. അതോടെ ശേഷിച്ച കുലിപ്പട്ടാളക്കാർ തിരിഞ്ഞോടി. അത് സൈനികനിരയിലെമ്പാടും അലങ്കോലമുണ്ടാക്കി. പുറകിലുണ്ടായിരുന്ന സൈനികവൃന്ദത്തിലും ഇത് ആശയക്കുഴപ്പം സൃഷ്ടിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരൻ ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞു “നമ്മള് ഈ ആക്രമണം കൂടുതല് ദൂരത്തേക്കു വ്യാപിപ്പിക്കണമെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.”

മറുപടിയായി ശിവന് തലകുലുക്കി. പർവ്വതേശ്വരൻ തന്റെ പതാകാവാഹകനെ നോക്കി തലയാട്ടി. അയാള് ആ സന്ദേശം കൈമാറി. അമ്പെയ്ത്തുകാര് കുറച്ചുനേരം അമ്പെയ്ത്ത് നിർത്തിവെച്ചു. ചക്രങ്ങളെ തിരിച്ച് അവർ തങ്ങളുടെ അമ്പെയ്ത്തുപടിയുടെ ഉയരം കൂട്ടി. ദീർഘദൂരം ലക്ഷ്യമാക്കി വില്ലുകള് തയ്യാറാക്കിക്കഴിഞ്ഞപ്പോള് അവർ അമ്പുകള് തൊടുത്തു. അമ്പുകള് പറന്നു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ രണ്ടാംനിരയെ ആ അമ്പുകള് ലക്ഷ്യമിട്ടു. തിരിഞ്ഞോടുന്ന ചന്ദ്രവംശികളെക്കെതിരായുള്ള ആക്രമണം അവരുടെ രണ്ടാംനിരയിലും അലങ്കോലമുണ്ടാക്കി.

ചന്ദ്രവംശിസൈന്യത്തിലെ കുതിരപ്പട്ടാളം ആക്രമണത്തിനു തയ്യാറെടുക്കുന്നത് ശിവന് കണ്ടു. അവന് പർവ്വതേശ്വരനുനേരെ തിരിഞ്ഞു “സേനാപതേ, അവരുടെ കുതിരപ്പട്ടാളം പുറത്തേക്കു നീങ്ങുകയാണ്. നമ്മുടെ അമ്പെയ്ത്തുകാരെ ആക്രമിക്കുകയാണ് അവരുടെ ഉദ്ദേശമെന്നുതോന്നുന്നു. നമ്മുടെ കുതിരപ്പട്ടാളം വഴിമധ്യേ അവരെ നേരിടണം.”

“അതെ പ്രഭോ.” പർവ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “ചന്ദ്രവംശികളുടെ ഈ നീക്കം ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് മായാസ്രേണിക്കിന്റേയും വിദ്യുന്മാലിയുടെയും നേതൃത്വത്തിലുള്ള രണ്ടു സംഘം കുതിരപ്പട്ടാളത്തെ ഞാൻ വശങ്ങളില് വിന്യസിച്ചത്.

“ഗംഭീരം! പക്ഷേ, നമ്മുടെ കുതിരപ്പട്ടാളം ഏറെ മുന്നോട്ടുകയറാന് പാടില്ല. അതല്ലെങ്കില് നമ്മുടെ അസ്ത്രങ്ങളെ നമ്മുടെ കുതിരക്കാർക്കുതന്നെ വിനയായിത്തീരും. അതേസമയം അവർ പിന്തിരിയാനും പാടില്ല. അവർ അവരുടെ സ്ഥാനത്ത് പിടിച്ചുനില്ക്കണം. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് അടുത്ത അഞ്ച് നിമിഷനേരത്തേക്കെങ്കിലും.”

“സമ്മതിച്ചു. നമ്മുടെ അമ്പെയ്ത്തുകാർക്ക് അവരുടെ ജോലി പൂർത്തിയാക്കുവാന് കൂടുതല് സമയം വേണം.”

പർവ്വതേശ്വരന് പതാകാവാഹകന് വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങളെ നല്കി. ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും രണ്ട് ദൂതന്മാർ ഓടിപ്പോയി. നിമിഷങ്ങളേക്കകം മായാസ്രേണിക്കിന്റേയും വിദ്യുന്മാലിയുടെയും നേതൃത്വത്തിലുള്ള കിഴക്കന് അരിഷ്ടനേമിവൃഹവും പടിഞ്ഞാറന് അരിഷ്ടനേമിവൃഹവും ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രത്യാക്രമണം നേരിടാനായി പുറത്തേക്കു കുതിച്ചു.

അസ്ത്രങ്ങളുടെ നിലയ്ക്കാത്ത നിഷ്ഠൂരമായ പാളികള് തങ്ങളുടെ മേല് വർഷിക്കപ്പെട്ടതോടെ ചന്ദ്രവംശികളുടെ രണ്ടാംനിര അലങ്കോലപ്പെട്ടു. തങ്ങളുടെ

ശരീരം തളരുന്നതും കൈകളിൽ ചോര പൊടിയുന്നതും സൂര്യവംശികള്ക്കു പ്രശ്നമായില്ല. അവർ ധീരമായി ആക്രമണം തുടർന്നു. നിർദ്വയമായ ആക്രമണത്തിനെതിരെ പിടിച്ചുനിൽക്കാൻ സാധിക്കാതായപ്പോള് ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ ഏതുവിധേനയും രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചു.

“കൂടുതൽ കൂടുതൽ ദൂരത്തേക്ക് പ്രഭോ?” ശിവന്റെ വാക്കുകള് മൂന്നുകൂർ കണ്ടുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു. ശിവൻ സമ്മതഭാവത്തിൽ തലയാട്ടി.

ചന്ദ്രവംശി കുതിരപ്പട്ടാളവും സൂര്യവംശി കുതിരപ്പട്ടാളവും തമ്മിൽ കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും അതിർത്തികളിൽ ഏറ്റുമുട്ടി. ചന്ദ്രവംശികള്ക്ക് അകത്തേക്കു ഭേദിച്ചു കയറണമെന്ന് അറിയാമായിരുന്നു. കുറച്ചുനേരം കൂടി സൂര്യവംശികളുടെ അസ്ത്രാക്രമണം തുടർന്നാൽ എല്ലാം തീരും. യുദ്ധത്തിൽ അവർ പരാജയപ്പെടും. മുറിവേറ്റ കടുവകളെപ്പോലെ അവർ പോരാടി. വാളുകള് അസ്ഥിയും മാംസവും വെട്ടിമുറിച്ചു. കുന്തങ്ങള് മാര്ച്ചട്ടുകളിൽ തുളച്ചുകയറി. അവയവങ്ങള് അറ്റുതുങ്ങിയിട്ടും ഭടന്മാർ യുദ്ധം തുടർന്നു. പോരാളികളെ നഷ്ടപ്പെട്ട കുതിരകള് തങ്ങളുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കാനായി ആക്രമണമഴിച്ചുവിട്ടു. അമ്പെയ്ത്തുകാരെ സംരക്ഷിച്ചിരുന്ന സൈനികനിരയെ ഭേദിക്കുവാൻ ചന്ദ്രവംശികള് സർവ്വശക്തിയുമെടുത്ത് പോരാടി. നിര്ഭാഗ്യവശാൽ അവർ ചെന്നുപെട്ടത് ഏറ്റവും ഉജ്ജ്വലരായ ദളപതികളുടെ മുന്നിലാണ്. മായാസ്രേണിക്കും വിദ്യുന്മാലിയും വിപുലമായ ചന്ദ്രവംശിസൈന്യത്തെ മുന്നോട്ടുതെല്ലും നീങ്ങാൻ സമ്മതിക്കാതെ തടഞ്ഞുനിർത്തി.

തല്സമയം അമ്പെയ്ത്തുകാർ ചന്ദ്രവംശികളുടെ മുന്നാങ്ങിരയുടെ മേല് ആക്രമണമഴിച്ചുവിട്ടു. അവരുടെ സൈനികർ രക്തംവാർന്ന് മരിക്കുകയോ ഓടിപ്പോവുകയോ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അവരില് ചിലർ കഷ്ടപ്പെട്ട് ധൈര്യപൂർവ്വം പിടിച്ചുനിൽക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എങ്കിലും അവരുടെ മാര്ച്ചട്ടക്ക് അമ്പുകളെ നേരിടാൻ കഴിയാതായതോടെ അവർ തങ്ങളുടെ സഖാക്കളുടെ ശവശരീരം പരിചയായി ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങി. പക്ഷേ, അവർക്ക് അവിടെ നിന്ന് മുന്നോട്ടുനീങ്ങുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

“പ്രഭോ, നമ്മള് ഇവിടെ നിർത്തണോ അതോ മുന്നോട്ട് ആക്രമിച്ചു കയറണോ?” പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു.

“അല്ല. അവരുടെ മുന്നാങ്ങിരയേയും തകർക്കണം. കുറച്ചുനേരംകൂടി അമ്പെയ്ത്ത് തുടരട്ടെ.”

“ശരി പ്രഭോ. നമ്മുടെ അമ്പെയ്ത്തുകാരില് പകുതിപ്പേരോട് കൂടുതല് ദൂരത്തേക്ക് ആക്രമണം വ്യാപിപ്പിക്കാൻ പറയാം. അങ്ങനെവന്നാല് നമുക്കവരുടെ നാലാങ്ങിരയുടെ മൂന്നുഭാഗം ആക്രമിക്കാമല്ലോ. ആ നിരയില് അലങ്കോലമുണ്ടാക്കിയാല് പിന്നെ സൈനികകേന്ദ്രത്തിന്റെ ആത്മവിശ്വാസം തകർന്നുകൊള്ളും.”

“താങ്കള് പറയുന്നത് ശരിയാണ് പർവ്വതേശ്വരാ. അങ്ങനെ ചെയ്യാം.”

അതിനിടയ്ക്ക് പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തെ ചന്ദ്രവംശി കുതിരപ്പട്ട മുന്നോട്ടു നീങ്ങാൻ സാധിക്കില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോള് പിന്തിരിഞ്ഞോടി. ചില അരിഷ്ടനേമികള് അവരെ പിന്തുടരുവാൻ ആലോചിച്ചുവെങ്കിലും വിദ്യുന്മാലി അവരെ വിലക്കി. ചന്ദ്രവംശികള് പിന്തിരിഞ്ഞോടിയതോടെ വിദ്യുന്മാലി തന്റെ സംഘത്തോട് ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രത്യാക്രമണമുണ്ടായാല് അത് നേരിടുവാനായി അവിടെത്തന്നെ നില്ക്കുവാൻ നിര്ദ്ദേശിച്ചു. ശത്രു തിരിഞ്ഞോടിയെന്ന് ഉറപ്പാക്കിക്കഴിഞ്ഞപ്പോള് വിദ്യുന്മാലി തന്റെ സൈനികരോട് മുന്നിരയിലേക്ക്, അമ്പിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള സൈനികവിന്യാസത്തിനു തൊട്ടുമുന്നിലേക്ക് മടങ്ങിവരുവാൻ നിര്ദ്ദേശിച്ചു.

മായാസ്രേണിക്കിനെ നേരിട്ടിരുന്ന ചന്ദ്രവംശിസൈനികർ അല്പം കൂടി കടുപ്പമുള്ളവരായിരുന്നു. കനത്ത ആള് നാശമുണ്ടായെങ്കിലും തിരിഞ്ഞോടാൻ തയ്യാറാവാതെ അവർ യുദ്ധം തുടർന്നു. യുദ്ധത്തില് പെട്ടുപോയ മായാസ്രേണിക്കും സംഘവും തങ്ങളുടെ അണി വിട്ടുകൊടുക്കാതിരിക്കുവാൻ പാടുപെട്ടു. പെട്ടെന്ന്, അസ്ത്രവർഷം നിലച്ചു. അവയ്ക്കുതകരാറോട് എയ്ത്തുനിർത്താൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. അവരുടെ ഇടപെടലില്ലാതെത്തന്നെ ദൗത്യം പൂർത്തീകരിച്ചുവെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ചന്ദ്രവംശി കുതിരപ്പടക്ക് പിന്തിരിഞ്ഞോടാൻ അവരുടെ ദളപതിയുടെ നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചു. മായാസ്രേണിക്ക് തന്റെ കുതിരപ്പടയെ മൂന്ന് നിരയിലേക്ക് മടക്കിക്കൊണ്ടുപോയി. നിമിഷങ്ങളേകെങ്കിലും കടുത്ത പ്രത്യാക്രമണം നടത്താനുള്ള പദ്ധതിയായിരുന്നു അത്.

“സേനാപതേ, നമുക്ക് ആക്രമിച്ചാലോ?” ഇടതുഭാഗത്തേക്കുനോക്കി തല കുലുക്കിക്കൊണ്ട് ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“ശരി പ്രഭോ.” പര്വ്വതേശ്വരൻ പ്രതിവചിച്ചു.

പര്വ്വതേശ്വരൻ കുതിരപ്പുറത്തു കയറാനൊരുങ്ങിയപ്പോള് ശിവൻ വിളിച്ചു “പര്വ്വതേശ്വരാ”

“പറയൂ പ്രഭോ.”

“ചന്ദ്രവംശികളുടെ അവസാനനിരയിലേക്ക് കുതിച്ചുകൊളുതുക.”

പര്വ്വതേശ്വരൻ അദ്ഭുതത്തോടെ പുരികമുയർത്തി, വിശാലമായി പുഞ്ചിരിച്ചു. “ഞാൻ ജയിച്ചുവരും പ്രഭോ.”

“നമുക്ക് നോക്കാം.” ശിവൻ ചിരിച്ചു. കളിയായി വെല്ലുവിളിക്കുന്നതു മാതിരി അവന്റെ കണ്ണുകളില് ഇടുങ്ങി.

അതിവേഗം കുതിരപ്പുറത്തു കയറിയ പര്വ്വതേശ്വരൻ ഇടതുഭാഗത്തുള്ള സൈനികദളത്തിനുനേർക്ക് പാഞ്ഞു. ശിവനും അവനെ പിന്തുടർന്ന് വ്രകുനും നന്തിയും വീരഭദ്രനും വലതുഭാഗത്തേക്കു കുതിച്ചു. പ്രസന്നജിത് തന്റെ കൂർമ്മവ്യൂഹത്തെ നടുഭാഗത്ത് ആക്രമണ സജ്ജമാക്കി.

“മെലുഹന്മാരേ!” അനായാസം കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നിറങ്ങി ശിവൻ അട്ടഹസിച്ചു. “അവർ നിങ്ങളുടെ മുന്നില് കിടപ്പുണ്ട്. കശാപ്പുകാത്ത് കിടപ്പുണ്ട്. ഇന്ന് ഇതവസാനിക്കും. തിന്മയുടെ അന്ത്യം ഇന്ന്!”

“ഹര ഹര മഹാദേവ!” സൂര്യവംശി ആക്രമണം വിളംബരം ചെയ്തുകൊണ്ട് ശംഖനാദമുയർന്നപ്പോള് സൈനികർ ആര്ത്തുവിളിച്ചു.

കാതടപ്പിക്കുന്ന അലര്ച്ചയോടെ കാലാള്പ്പട ചന്ദ്രവംശികളേക്കുനേരെ കുതിച്ചു. കൂർമ്മസേന സാവധാനം ചന്ദ്രവംശികളുടെ കേന്ദ്രഭാഗത്തേക്കു നീങ്ങി. വില്ലിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള സേനാവ്യൂഹത്തിന്റെ രണ്ടുവശവും വേഗത്തില് മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. കാലാള്പ്പടയെ ആക്രമണത്തില്നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി കുതിരപ്പട ഇരുവശത്തും പ്രതിരോധം തീർത്തു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ മുന്നാംനിരയിലും നാലാംനിരയിലും ശേഷിച്ചിരുന്ന സൈനികർ ഒരുമിച്ചു കൂടി സൂര്യവംശി ആക്രമണത്തെ പ്രതിരോധിക്കുവാനുള്ള പദ്ധതിയിടുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാല് സ്വന്തം ഭടന്മാരുടെ ശവശരീരം കുമ്പാരമായി കിടന്നിരുന്നതിനാല് അവർക്ക് പഴയമട്ടിലുള്ള ചതുരംഗവ്യൂഹം രൂപീകരിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതിനിടയില് സൂര്യവംശികളുടെ കടുത്ത ആക്രമണം നേരിടാൻ അവർക്കു ശേഷിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

സൂര്യവംശികളുടെ യുദ്ധപദ്ധതി വളരെ കൃത്യമായി നടപ്പാക്കപ്പെട്ടു. സൈനികനിരയിലെ മധ്യഭാഗത്ത് നിലയുറപ്പിച്ചിരുന്ന കൂർമ്മവ്യൂഹത്തിലെ സൈനികർ കടുത്തപോരാട്ടശേഷിയുള്ളവരായിരുന്നു. അവരുടെ വലതും ഇടതും

ഭാഗങ്ങളിൽ കാലാള്പ്പട പ്രതിരോധം തീർത്തു. അപ്രതിരോധമായ കൂർമ്മവൃഹം ചന്ദ്രവംശി സൈനിക മധ്യത്തിലേക്ക് തുളച്ചു കയറി. ഏറ്റവും മികച്ച ചന്ദ്രവംശി സൈനികരുടെ വാള് കൂർമ്മസൈനികരുടെ പരിചയില് തട്ടിത്തെറിച്ചു. അതേസമയം കൂർമ്മസൈനികരുടെ ത്രിശൂലങ്ങളെ സ്വദീപന്മാരെ കുത്തിപ്പിളർത്തി. ചന്ദ്രവംശികളുടെ മുന്നില് രണ്ടുമാർഗ്ഗങ്ങളേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഒന്നുകില് ത്രിശൂലത്തിന് ഇരയാവുക, അല്ലെങ്കില് ഇരുവശത്തുമുള്ള സൂര്യവംശി കാലാള്പ്പടയുടെ ഇടയിലേക്ക് ഓടിക്കയറുക. കടുത്ത ആക്രമണത്തിനുമുന്നില് ചന്ദ്രവംശികളുടെ സൈനികകേന്ദ്രം തകർന്നപ്പോള് സൂര്യവംശികളുടെ പാർശ്വഭാഗത്തെ വൃഹങ്ങളെ ചന്ദ്രവംശികളെ വശങ്ങളിലൂടെ അക്രമിച്ചു.

മുന്നിലകണ്ട ശത്രുസൈനികരെല്ലാം വെട്ടിമലർത്തി ഒരു ഭാഗത്തുകൂടെ ശിവന് ചന്ദ്രവംശികളുടെയിലേക്കു കുതിച്ചുകയറി. ശത്രുനിരയുടെ കനം കുറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന് കണ്ട് അവന് അർഭുതപ്പെട്ടുപോയി. തന്റെ വൃഹത്തിലെ സൈനികർക്ക് ബാക്കിയുള്ളത് വിട്ടുകൊടുത്ത് ശിവന് പടനീക്കങ്ങളെ നിരീക്ഷിച്ചു. അവനെ എതിർത്തിരുന്ന ചന്ദ്രവംശി സൈന്യത്തിലെ ഒരുസംഘം പിന്വലിഞ്ഞ് യുദ്ധക്കളത്തിനു നടുവിലുവെച്ച് പുനസംഘടിപ്പിച്ചു. കൂർമ്മവൃഹത്തിന്റെ തുറന്നുകിടന്ന ഭാഗം ആക്രമിക്കുവാനായിരുന്നു അവരുടെ പദ്ധതി വലതുഭാഗത്ത് അവർക്ക് പരിചകളില്ലായിരുന്നു ചന്ദ്രവംശി സൈന്യത്തിലെ ആരോ ബുദ്ധി ഉപയോഗിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കൂർമ്മവൃഹത്തില് ചെറിയൊരു പഴുതുവീണാല് അതിലൂടെ ഉള്ളിലേക്ക് പ്രവേശിച്ച് സൂര്യവംശികളുടെ ആളുനാശമുണ്ടാക്കുകയെന്നതായിരുന്നു അവരുടെ പദ്ധതി.

“മെലുഹന്മാരേ!” ശിവന് ഗർജ്ജിച്ചു. “എന്റെ പുറകെ വരു!”

ശിവന്റെ പതാകാവാഹകന് പതാക ഉയർത്തി. സൈനികർ പിന്തുടർന്നു. കൂർമ്മവൃഹത്തെ ആക്രമിക്കാനൊരുങ്ങുന്ന ചന്ദ്രവംശികളുനേരെ നീലകണ്ഠന് പാഞ്ഞു. ത്രിശൂലങ്ങളെ കൊണ്ടുള്ള ആക്രമണവും ശിവന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ആക്രമണവും കൂടിച്ചേർന്നപ്പോള് ചന്ദ്രവംശികളുടെ പ്രതീക്ഷയറ്റു.

ഒരിക്കല് വമ്പന് ശക്തിയായിരുന്ന ചന്ദ്രവംശി സൈന്യം ഇപ്പോള് പരാജയം മുന്നില് കണ്ടുകൊണ്ട് പടപൊരുതിയിരുന്ന, ഒറ്റപ്പെട്ട ഭടന്മാരുടെ ചരിനഭിന്നമായ രൂപമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും ചേർന്ന് സൂര്യവംശി സൈനികരെ ശേഷിക്കുന്ന ദൗത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു. വിജയം പൂർണ്ണമായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശി സൈന്യം സമ്പൂർണ്ണ പരാജയം ഏറ്റുവാങ്ങി.

ഞെട്ടിക്കുന്ന വെളിപ്പെടുത്തൽ

ഇരുപത്തിനാല്

സതി തമ്പിനു പുറത്തേക്കു കുതിച്ചു. കൃതികയും ആയുർവതിയും അവളുടെ പിന്നാലെ ചെന്നു.

"അല്പം പതുക്കെ, സതി" ആയുർവതി നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് അവളുടെ ഒപ്പമെത്താൻ ശ്രമിച്ചു. "നിന്റെ ഈ അവസ്ഥയിൽ....."

സതി തിരിഞ്ഞ് ആയുർവതിയെ നോക്കി ചിരിച്ചുവെങ്കിലും വേഗത കുറച്ചില്ല. ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും നിസ്സംശയം യുദ്ധവിജയം പ്രഖ്യാപിക്കാനിരിക്കുന്ന ആ രാജകീയ തമ്പിനുനേർക്ക് അവള് തിടുക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ഓടി. നന്തിയും വീരഭദ്രനും പ്രധാനകവാടത്തില് കാവല് നിന്നിരുന്നു. സതിയെ അകത്തേക്കു കടത്തിവിടുവാനായി അവര് ഒരു വശത്തേക്കു മാറിനിന്നുവെങ്കിലും ആയുർവതിയേയും കൃതികയേയും അവര് തടഞ്ഞു.

"ക്ഷമിക്കണം, ആയുർവതി" നന്തി തല കുനിച്ച് ക്ഷമാപണം പറഞ്ഞു. "ആരെയും കടത്തിവിടാൻ പാടില്ലെന്ന് കർശനമായ നിർദ്ദേശമുണ്ട്."

"എന്തുകൊണ്ട്?" അതിശയിച്ചുകൊണ്ട് ആയുർവതി ചോദിച്ചു.

"എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, ഭവതി, എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ."

"അത് സാരമില്ല." ആയുർവതി പറഞ്ഞു. "നിങ്ങള് നിങ്ങളുടെ ജോലി ചെയ്യുന്നു അത്രതന്നെ."

"ഞാൻ ഖേദിക്കുന്നു ഓമലേ" വീരഭദ്രന് കൃതികയെ നോക്കി.

"പൊതു സ്ഥലത്തുവെച്ച് എന്നെ ഇങ്ങനെ വിളിക്കരുത്." അമ്പരന്നുകൊണ്ട് കൃതിക മന്ത്രിച്ചു.

തമ്പിന്റെ തിരശ്ശീല ഒരുവശത്തേക്കുമാറ്റി സതി അകത്തേക്കു കടന്നു.

"എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ പ്രഭോ." പർവ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. "അത് അത്ര ബുദ്ധിപരമല്ല."

ശിവനെ പർവ്വതേശ്വരന് "പ്രഭോ" എന്ന് അഭിസംബോധനചെയ്തത് സതിയെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. എന്നാല് ശിവന് സുരക്ഷിതനാണെന്നു കണ്ടപ്പോഴുണ്ടായ സന്തോഷം ഈ ചിന്തകളെ അവളില്നിന്നും അകറ്റി.

"ശിവാ!"

"സതി!" അവള്ക്കുനേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ശിവന് മന്ത്രിച്ചു.

സതി മരവിച്ചുപോയി. അവളെ കണ്ടപ്പോള് അവന് പുഞ്ചിരിച്ചില്ല. വിജയത്തിന്റെ കുത്തൊഴുക്ക് അവന്റെ മുഖത്തില്ലായിരുന്നു. അവന്റെ ശരീരത്തിലെ മുറിവുകള് വെച്ചുകെട്ടുകപോലും ചെയ്തിട്ടില്ലായിരുന്നു.

"എന്താ പ്രശ്നം?" സതി ചോദിച്ചു.

ശിവനവളെ തുറിച്ചുനോക്കി. അവന്റെ ഭാവം അവളെ വല്ലാതെ വിഷമിപ്പിച്ചു.

അവള് പര്വ്വതേശ്വരന്റെ നേര്ക്കു തിരിഞ്ഞു. ബദ്ധപ്പെട്ട് വരുത്തിയ പുഞ്ചിരിയോടെ അദ്ദേഹം ഒരുനിമിഷം അവളെ ഒന്നു നോക്കി. എന്തോ ദുശ്ശങ്കകള് മറച്ചുവെച്ചതുപോലെ അളന്നു മുറിച്ച പുഞ്ചിരി.

“പിതൃതുല്യന്, എന്താ ഇതൊക്കെ?”

പര്വ്വതേശ്വരന് ശിവനെ നോക്കി. അവസാനം ശിവന് സംസാരിച്ചു. “ഈ യുദ്ധവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ചില കാര്യങ്ങളെ ഞങ്ങളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു.”

“എന്താണ് നിങ്ങളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നത്?” സതി അതിശയത്തോടെ ചോദിച്ചു. “എക്കാലത്തേയും മികച്ച വിജയം നിങ്ങളെ സൂര്യവംശികള്ക്കു സമ്മാനിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ മുത്തച്ഛന് നല്കിയതിനേക്കാളും സമ്പൂര്ണ്ണമായ പരാജയമാണ് നിങ്ങളെ ചന്ദ്രവംശികള്ക്കു നല്കിയത്. നിങ്ങളുടെ അഭിമാനിക്കാം.”

“ചന്ദ്രവംശികളെക്കാപ്പം ഒരു നാഗനെപ്പോലും എനിക്കു കാണാന് സാധിച്ചില്ല.” ശിവന് പറഞ്ഞു.

“നാഗന്മാര് ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ?” സതി ചോദിച്ചു. “അത് അത്ര നല്ല കാര്യമല്ലല്ലോ.”

“അതെ.” അനിഷ്ടസൂചനയുടെ ലാഞ്ചനയോടെ ശിവന് പറഞ്ഞു. “ചന്ദ്രവംശികളുമായി അവര്ക്ക് അത്ര അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കില് അവര് യുദ്ധഭൂമിയില് ഉണ്ടാവേണ്ടതായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശികള് നമുക്കെതിരെ അവരെ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നുവെങ്കില് അവരുടെ കഴിവുകള് യുദ്ധഭൂമിയില് പ്രകടമാവുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവര് എവിടെയായിരുന്നു?”

“ഒരുപക്ഷേ, അവര് തമ്മില് വേര്പിരിഞ്ഞുകാണും.” സതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

“ഞാനങ്ങനെ കരുതുന്നില്ല.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. “മന്ദരപര്വ്വതത്തിനു നേര്ക്ക് അവര് ഒന്നിച്ചു നടത്തിയ ആക്രമണമാണ് ഈ യുദ്ധത്തിനു വഴിയൊരുക്കിയത്! അവരിവിടെ ഉണ്ടാകേണ്ടതായിരുന്നില്ലേ?”

“ശിവാ, നിനക്കത് കണ്ടെത്താന് കഴിയും.” സതി പറഞ്ഞു. “വെറുതെ മനസ്സു വിഷമിപ്പിക്കേണ്ട.”

“സതി മിണ്ടാതിരിക്കൂ” ശിവന് ഉറക്കെ പറഞ്ഞു. “എനിക്കതു കണ്ടെത്താനാവുന്നില്ല. അതാണെന്റെ വിഷമം.”

ഞെട്ടിപ്പോയ സതി പുറകോട്ടുനീങ്ങി. അവന്റെ അസ്വാഭാവികമായ തീക്ഷ്ണത അവളെ നടുക്കി. ഇത് അവന്റെ ശീലമല്ല. താന് എന്താണ് പറഞ്ഞതെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ശിവന് ഉടനെ രക്തം പുരണ്ട കൈ അവളുടെ നേര്ക്കു നീട്ടി. “ഞാന് വേദിക്കുന്നു സതി. ഞാന് വെറുതെ....”

മുറിയുടെ തിരശ്ശീല ഉയര്ത്തി ദക്ഷന് ഒരു സഹായിയോടൊപ്പം അകത്തേക്കു കടന്നുവന്നതോടെ ആ സംഭാഷണം മുറിഞ്ഞുപോയി.

“പ്രഭോ” ശിവനെ മുറുകെ പുണര്ന്നുകൊണ്ട് ദക്ഷന് നിലവിളിച്ചു.

ശിവന് പുളഞ്ഞു. അവന്റെ മുറിവുകള് വേദനിച്ചു. ദക്ഷന് ഉടന് പുറകോട്ടുമാറി.

“ക്ഷമിക്കണം പ്രഭോ.” ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. തന്റെ സഹായിയെ നോക്കി അദ്ദേഹം തുടര്ന്നു “എന്താണ് ആയുര്വത പുറത്തുനില്ക്കുന്നത്? അവളെ അകത്തേക്കു കടത്തിവിടു. അവള് ഭഗവാന്റെ മുറിവുകള് മരുന്നുവെച്ചു കെട്ടട്ടെ.”

“വേണ്ട.” ശിവന് സഹായിയോടു പറഞ്ഞു. “എന്നെ ശല്യപ്പെടുത്തരുതെന്ന് ഞാന് പറഞ്ഞിരുന്നു. മുറിവുകൊട്ടാനുള്ള സമയം ഇനിയും വേണ്ടത്രയുണ്ട്.” ശിവന് ദക്ഷനെ നോക്കി “മഹാരാജന് അങ്ങയോട് എനിക്കൊരു കാര്യം പറയാനുണ്ട്.....”

“പ്രഭോ അങ്ങ് അനുവദിക്കുമെങ്കില് ഞാന് ആദ്യം പറയാം.” കുറച്ചുകാലമായി നിഷേധിക്കപ്പെട്ട ഒരു മധുരപലഹാരം ലഭിച്ച കൊച്ചു ചെറുക്കനെപ്പോലെ

ആവേശഭരിതനായി ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “എനിക്കുവേണ്ടി, മെലുഹയ്ക്കുവേണ്ടി അങ്ങുചെയ്തതന്നെ ഉപകാരത്തിന് ഞാൻ നന്ദിപറയാനാഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്റെ പിതാവിനുപോലും ചെയ്യാനാകാത്ത കാര്യമാണ് നമ്മള് ചെയ്തത്. ഇത് സമ്പൂർണ്ണ വിജയമാണ്.”

ശിവനും പർവ്വതേശ്വരനും പ്രസ്വനേരം പരസ്പരം നോക്കിയപ്പോഴേക്കും ദക്ഷൻ വീണ്ടും അവരുടെ ശ്രദ്ധയാകർഷിച്ചു.

“നമ്മളിങ്ങനെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ചക്രവർത്തി ദിലീപനെ ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് സൈനികർ.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു.

“എന്ത്?” പർവ്വതേശ്വരന്റെ അതിശയം പ്രകടമായിരുന്നു. “പക്ഷേ നമ്മളിപ്പോള് സൈനികരെ അവരുടെ താവളത്തിലേക്ക് അയച്ചതേയുള്ളൂ. ഇത്രവേഗം അവർ അയാളെ കീഴടക്കിയിരിക്കാൻ സാധ്യത കാണുന്നില്ല.”

“അല്ല, പർവ്വതേശ്വരാ.” ദക്ഷൻ പറഞ്ഞു. “വളരെ നേരത്തെതന്നെ എന്റെ അംഗരക്ഷകരെ ഞാൻ അങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞയച്ചിരുന്നു. ഭഗവാനും താങ്കളും മൂന്നാമത്തെ ആക്രമണം ആരംഭിച്ചപ്പോള് ചന്ദ്രവംശികള് പരാജയപ്പെട്ടുവെന്ന് നിരീക്ഷണസ്തംഭത്തില്നിന്നു നോക്കിയപ്പോള് എനിക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. അതാണ് അകലെയിന്ന് നിരീക്ഷിക്കുമ്പോഴുള്ള ഗുണം. ഭീരുവായ ദിലീപൻ രക്ഷപ്പെട്ടുകാണുമോ എന്നായിരുന്നു എന്റെ വിഷമം. അതുകൊണ്ട് ഞാനെന്റെ സുരക്ഷാഭടന്മാരെ അയാളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിന് പറഞ്ഞയച്ചു.”

“പക്ഷേ, മഹാരാജൻ” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു “അയാളെ കീഴടക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അതിന്റെ ഉപാധികളെക്കുറിച്ച് നമ്മള് ചര്ച്ചചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നില്ലേ? എന്തൊക്കെ വാഗ്ദാനങ്ങളാണ് നമ്മള് മുന്നോട്ടു വെക്കാൻ പോകുന്നത്?”

“വാഗ്ദാനം?” വിജയത്തിന്റെ മത്ത് തിളങ്ങുന്ന കണ്ണുകളോടെ ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു. “അയാള് പൂർണ്ണമായും പരാജയപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞതിനാല് നമ്മളിനി അയാള്ക്ക് വാഗ്ദാനങ്ങളൊന്നും നല്കേണ്ടതില്ല. ഒരു സാധാരണ കുറ്റവാളിയെപ്പോലെയാണ് അയാളെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളത്. എങ്കിലും, മെലുഹക്കാര് എത്ര ദയാസമ്പന്നരാണെന്ന് നമ്മള് അവർക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കും. അടുത്ത ഏഴുതലമുറ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള ഒരു വാഗ്ദാനമാണ് നമ്മള് അവർക്കു നല്കാൻ പോകുന്നത്!”

അതുകേട്ട് അദ്ഭുതപ്പെട്ടുപോയ ശിവൻ ദക്ഷന്റെ മനസ്സിലിരിപ്പെന്നാണെന്ന് ചോദിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് കൊട്ടാരത്തിലെ വിളംബരക്കാരൻ തമ്പിനുപുറത്ത് ദിലീപന്റെ സാന്നിധ്യം അറിയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള അറിയിപ്പ് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. കിരീടാവകാശിയായ കുമാരൻ ഭഗീരഥനാണ് അയാള്പ്പോലെ മുണ്ടായിരുന്നത്.

“കൗസ്തവ, ഒരുനിമിഷം” എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ താൻ മനസ്സില് കരുതുന്ന രീതിയില് ആ മുറിയൊന്നു ചിട്ടപ്പെടുത്താനായി പരിഭ്രമത്തോടെ ഓടിനടന്നു. നടുവിലി ഇട്ടിരുന്ന ഇരിപ്പിടത്തില് ദക്ഷൻ ഇരുന്നു. ശിവനോട് തന്റെ വലതുഭാഗത്തിരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. ശിവൻ ഇരുന്നു കഴിഞ്ഞപ്പോള് സതി അവിടെനിന്ന് പോകാനൊരുങ്ങി. ശിവൻ അവളുടെ കൈ പിടിക്കാനാഞ്ഞു. അവന്റെ നിശ്ശബ്ദമായ അപേക്ഷ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട് അവള് അവന്റെ തൊട്ടുപുറകിലുള്ള ഒരു കസേരയില് ചെന്നിരുന്നു. പർവ്വതേശ്വരൻ ചക്രവർത്തിയുടെ ഇടതുവശത്തിരുന്നു.

“അയാളെ അകത്തേക്കു കൊണ്ടുവരു.” ദക്ഷൻ ഉറക്കെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

ആ തിന്മയുടെ മുഖം കാണുവാൻ ആകാംക്ഷാഭരിതനായിരുന്നു ശിവൻ.

നാഗന്മാരെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയാത്തതിന്റെ പേരിൽ സന്ദേഹമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും, ശരിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുകൊണ്ട് ശരിക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഒരു യുദ്ധത്തിലാണ് താൻ പങ്കെടുത്തതെന്ന് അവൻ വിശ്വസിച്ചു. തിന്മയുടെ പ്രതീകമായ ചന്ദ്രവംശിരാജാവിന്റെ മുഖം കാണുന്നതോടെ ആ വിജയം സമ്പൂർണ്ണമാകും.

ദിലീപൻ അകത്തേക്കു നടന്നുവന്നു. ശിവൻ അദ്ഭുതത്തോടെ നിവർന്നിരുന്നു. അവൻ പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലൊന്നുമായിരുന്നില്ല ദിലീപൻ. ഒരു വൃദ്ധന്റെ രൂപമായിരുന്നു അയാളു്. സോമരസം കഴിച്ചിരുന്ന മെലുഹന്മാരിൽ അപൂർവ്വമായിരുന്ന ഒരു കാഴ്ച. പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ദിലീപൻ ഒരു ദുർവൃത്തന്റെ സൗന്ദര്യക്കാഴ്ചയുണ്ടായിരുന്നു. ശരാശരി ഉയരമുണ്ടായിരുന്ന അയാളു് ഇരുണ്ട ചർമ്മമായിരുന്നു. ചെറിയ തോതിലുള്ള പേശീബലമുണ്ടായിരുന്നു. ലളിതമായ മെലുഹൻ വസ്ത്രധാരണരീതിയിൽനിന്നും വേറിട്ട രീതിയായിരുന്നു ദിലീപന്റെത്. ഇളം ചുവപ്പുനിറത്തിലുള്ള മുണ്ടും തിളങ്ങുന്ന വയലറ്റ് നിറത്തിലുള്ള അംഗവസ്ത്രവും ശരീരത്തിലെ മിക്ക അവയവങ്ങളിലും തൂങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ആഭരണങ്ങളും ചേർന്ന് അയാളു് ഒരു കാമദേവന്റെ ഭാവം നൽകി. ചുണ്ടിൽ ചെറുതായി വിരിയാനൊരുങ്ങുന്ന ചിരി അയാളുടെ നർമ്മഭാവം സൂചിപ്പിച്ചു. വെട്ടിയൊതുക്കിയ അയാളുടെ താടിയും അമിതമായ നിറപ്പകിട്ടാർന്ന കിരീടത്തിനു താഴെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട വെളുത്ത തലമുടിയും ചേർന്ന് ബൗദ്ധികമായ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിച്ചതോടൊപ്പം അയാളുടെ കഴിവില്ലായ്മയും പ്രകടമാക്കി.

“കിരീടാവകാശിയായ ഭഗീരഥ കുമാരനെവിടെ?” ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

“കുമാരൻ പെട്ടെന്ന് ക്ഷോഭിക്കുന്നവനാകയാൽ അദ്ദേഹത്തോടു ഞാൻ പുറത്തുനിൽക്കാൻ പറഞ്ഞു.” ദിലീപൻ പറഞ്ഞു. മുറിയിലുള്ള മറ്റുള്ളവരുടെ സാന്നിധ്യം അംഗീകരിക്കുന്നതിന് തയ്യാറാകാത്ത ദിലീപൻ ദക്ഷന്റെ നേരെ മാത്രമാണ് നോക്കിയത്. “അതിമികളു് ഇരിപ്പിടം നൽകുന്ന മര്യാദ നിങ്ങളു് മെലുഹന്മാർക്കു് ഇല്ലെന്നുണ്ടോ?”

“ദിലീപൻ, നിങ്ങളിവിടെ അതിഥിയല്ലല്ലോ. നിങ്ങളിവിടെ ഒരു തടവുകാരനാണ്.”

“അതെ. അതെ. എനിക്കറിയാം. നിങ്ങളു് തമാശ മനസ്സിലാവുകയില്ലേ?” ദിലീപൻ ചോദിച്ചു. “ശരി ഇത്തവണ നിങ്ങളു്ക്കെന്താണ് വേണ്ടത്?”

ദക്ഷൻ ഒന്നും മനസ്സിലാക്കാത്തതുപോലെ ദിലീപനെ നോക്കി.

“നൂറുവർഷം മുമ്പ് നിങ്ങളു് യമുനാനദിയിലെ വെള്ളം മോഷ്ടിച്ചിരുന്നു.” ദിലീപൻ തുടർന്നു “ഇനി നിങ്ങളു്ക്കെന്താ വേണ്ടത്?”

ശിവൻ അതിശയപൂർവ്വം ദക്ഷനെ നോക്കി.

“ഞങ്ങളു് യമുനാനദിയിലെ വെള്ളം മോഷ്ടിച്ചതല്ല.” ദക്ഷൻ ക്ഷോഭത്തോടെ അലറി “അത് ഞങ്ങളുടേതായിരുന്നു. ഞങ്ങളു് തിരികെയെടുത്തു.”

“അതെന്തോ ആകട്ടെ” കൈവീശിക്കൊണ്ട് ദിലീപൻ ആ വാദം നിരസിച്ചു. “ഇത്തവണ നിങ്ങളുടെ ആവശ്യമെന്താണ്?”

ആ സംസാരം മുന്നോട്ടുപോയിരുന്ന രീതിയെക്കുറിച്ചൊർത്ത് ശിവൻ അദ്ഭുതം കൊണ്ടു. തിന്മ നിറഞ്ഞ ഈ മനുഷ്യനെ അവരിപ്പോളു് പരാജയപ്പെടുത്തിയതേയുള്ളു. അയാളു് ഭവ്യത കാണിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നിട്ടിതാ അയാളിപ്പോളു് അഹന്തയും ആത്മാഭിമാനവും പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.

വിടർന്ന കണ്ണുകളിൽ ദയവിന്റെ പുഞ്ചിരിയോടെ ദക്ഷൻ ദിലീപനെ നോക്കി. “എനിക്കൊന്നും കവർന്നെടുക്കാനാഗ്രഹമില്ല. പകരം നിങ്ങളു് ഒരു സാധനം നൽകാനാണ് ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്.”

ദിലീപന് ജാഗ്രതാപൂർവ്വം കണ്പൂരികമുയർത്തി “ഒരു സാധനം നൽകാനോ?”
“അതെ. ഞങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയുടെ ഗുണം നിങ്ങളുക്ക് നൽകാനാഗ്രഹിക്കുന്നു.”

ദിലീപന് ദക്ഷനെ സംശയദൃഷ്ട്യാ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

“ഞങ്ങളുടെ ഉന്നതമായ ജീവിതശൈലി നിങ്ങളിലേക്കു പകർന്നുതരുവാൻ ഞങ്ങളാഗ്രഹിക്കുന്നു.” സ്വന്തം ഔദാര്യത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ഭുതപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ദക്ഷന് തുടർന്നു “ഞങ്ങളു നിങ്ങളെ പരിഷ്കരിക്കുവാൻ പോകുന്നു.”

“ഞങ്ങളെ പരിഷ്കരിക്കുവാനോ?” അടക്കിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ദിലീപന് ചോദിച്ചു.

“അതെ. ഞങ്ങളുടെ സർവ്വസൈന്യാധിപനായ പർവ്വതേശ്വരൻ നിങ്ങളുടെ സാമ്രാജ്യം ഭരിക്കും. സ്വദീപിലെ രാജപ്രതിനിധി ആയിരിക്കും അദ്ദേഹം. താങ്കളു് അവിടത്തെ അധികാരമില്ലാത്ത അധിപനായി തുടരും. താങ്കളുടെ രാജ്യത്തെ മലിനമനസ്കരായ ആളുകളു് മെലുഹൻ ജീവിതരീതി അനുവർത്തിക്കുന്ന കാര്യം പർവ്വതേശ്വരൻ ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊള്ളും. നമ്മളിനി സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ കഴിയും.”

അന്തംവിട്ടു് പർവ്വതേശ്വരൻ ദക്ഷനെ നോക്കി. സ്വദീപിലേക്കു തന്നെ പറഞ്ഞയക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല.

ദിലീപന് ചിരിയടക്കാൻ ബദ്ധപ്പെടുന്നതായി തോന്നി. “നേർവഴിക്കാരായ നിങ്ങളുടെ ആളുകളു് സ്വദീപി നോക്കിനടത്തുവാൻ കഴിയുമെന്ന് നിങ്ങളു് സത്യമായും വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ? എന്റെ ആളുകളു് ചപലമനസ്കരാണ്. നിങ്ങളുടെ സന്മാർഗ്ഗവൽക്കരണമൊന്നും അവർ ചെവിക്കൊള്ളാൻ പോകുന്നില്ല.”

“ഓ, അവരതൊക്കെ കേളു്കും.” ദക്ഷന് ചീറി. “ഞങ്ങളു് പറയുന്നതെല്ലാം അവർ കേളു്കും. കാരണം യഥാർത്ഥ ശബ്ദം വരുന്നത് എവിടെനിന്നാണെന്ന് നിങ്ങളു്ക്കറിയില്ല.”

“സത്യം? എവിടെ നിന്നാണത് വരുന്നത്? എന്നെ ഒന്നു ബോധവൽക്കരിക്കൂ.”

ശിവനുനേരെ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ട് ദക്ഷന് പറഞ്ഞു “ആരാണ് ഞങ്ങളു്ക്കൊപ്പം ഇരിക്കുന്നതെന്ന് നോക്കൂ.”

ദിലീപന് ദക്ഷന്റെ വലതുഭാഗത്തേക്കു തിരിഞ്ഞ് മനസ്സിലാകാത്തമട്ടിലു് ചോദിച്ചു “ആരാണിയാളു്? ഇയാളു്ക്കെന്താണിത്ര വിശേഷം?”

അസ്വസ്ഥതയനുഭവപ്പെട്ടു് ശിവന് ഒന്നു പുളഞ്ഞു.

ദക്ഷന് ശബ്ദമുയർത്തി “അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്തിലേക്ക് നോക്കു് ചന്ദ്രവംശികളുടെ രാജാവേ.”

അല്പം ധിക്കാരത്തോടെ ദിലീപന് വീണ്ടും ശിവനെ നോക്കി. കഴുത്തിലു് ചോര ഉണങ്ങിയതിന്റെയും മുറിവിന്റെയും പാടുകളു് ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും നീലനിറം ജ്വലിച്ചുനിന്നു. പെട്ടെന്ന് ദിലീപന്റെ പുച്ഛച്ചിരി മാഞ്ഞു. അയാളു് നടുങ്ങിയതായി കാണപ്പെട്ടു. എന്തോ പറയാൻ ശ്രമിച്ചുനോക്കിയെങ്കിലും അയാളു് വാക്കുകളു്കിട്ടിയില്ല.

“അതെ, മലിനമായ ചന്ദ്രവംശീ.” നാടകീയത വരുത്താൻ കൈകളു് വീശി ദക്ഷന് പരിഹസിച്ചു. “ഞങ്ങളു്ക്കു് നീലകണ്ഠനുണ്ടു്.”

പിന്നിലിന്ന് സ്വന്തം പിതാവിന്റെ കുത്തേറ്റ ഒരു കുട്ടിയുടെ അപ്രതീക്ഷിത വേദന ദിലീപന്റെ കവിളുകളിലു് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. വർദ്ധിച്ച ഭയം ശിവന്റെ ഹൃദയത്തെ പിടിച്ചുലച്ചു. അയാളു് പ്രതീക്ഷിച്ചതിലിന്നും ഏറെയായിരുന്നു ഇത്.

ദക്ഷന്റെ വിരട്ടലു് തുടർന്നു “ചന്ദ്രവംശികളുടെ ദുഷിച്ച ജീവിത ശൈലിയെ നശിപ്പിക്കുമെന്ന് നീലകണ്ഠന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. നിങ്ങളു് കേട്ടേ

മതിയാവൂ."

അന്ധാളിച്ചുപോയ ദിലീപന് അനന്തതയിലേക്ക് നോക്കുന്നതുപോലെ നോക്കി. അവസാനം പതുകെ മന്ത്രിക്കുവാനുള്ള ശക്തി അയാള് വീണ്ടെടുത്തു "താങ്കള് പറയുന്നതെന്താണോ, അതുപോലെ."

ദക്ഷന് കൂടുതലൊന്നെങ്കിലും പറയാന് സാധിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ദിലീപന് എഴുന്നേറ്റ് തമ്പിന്റെ തിരശ്ശീലയുടെ നേര്ക്ക് നടന്നു. പുറത്തിറങ്ങാന്നേരം അയാള് ഒരിക്കല്ക്കൂടി ശിവനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ധിക്കാരവും അഹന്തയും നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളില് കണ്ണീര് തുള്ളികള് കാണുമെന്ന് ശിവന് തീര്ച്ചയുണ്ടായിരുന്നു.

ദിലീപന് പുറത്തുകടന്ന ഉടനെ ദക്ഷന് എഴുന്നേറ്റ് ശിവനെ പുണര്ന്നു. നീലകണ്ഠന് വേദനിക്കാത്ത വിധത്തിലാണ് ദക്ഷന് അവനെ പുണര്ന്നത്. "പ്രഭോ, അങ്ങ് അയാളുടെ മുഖത്തെ ഭാവം കണ്ടോ, അമൂല്യമായിരുന്നു അത്!"

പര്വ്വതേശ്വരനെ നോക്കിയ ദക്ഷന് തുടര്ന്നു "പര്വ്വതേശ്വരാ, ദിലീപന് തകര്ന്നു കഴിഞ്ഞു. സ്വദീപന്മാരെ നിയന്ത്രിക്കുവാനോ നമ്മുടെ ജീവിതരീതി അവരെക്കൊണ്ട് അനുവര്ത്തിപ്പിക്കുവാനോ താങ്കള്ക്ക് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടുമുണ്ടാവില്ല. ഈ പ്രശ്നത്തിന് ശാശ്വതമായ പരിഹാരം കണ്ടവരെന്ന നിലയില് നമ്മള് ചരിത്രത്തില് ഇടം പിടിക്കും!"

ശിവന് അതൊന്നും ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്റെ അസ്വസ്ഥ ഹൃദയം ഉത്തരങ്ങളേ തേടി നടന്നു. മണിക്കൂറുകളെ മുമ്പ് ശരിയെന്നു തോന്നിയ ഒരു സമരം എങ്ങനെ ഇപ്പോള് തെറ്റായി മാറി? അവന് ഒറ്റക്കിരിക്കുന്ന സതിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു. അവള് പതിയെ അവന്റെ ചുമലില് തൊട്ടു.

"പ്രഭോ, അങ്ങ് എന്താണ് ആലോചിക്കുന്നത്?" ശിവന്റെ അസ്വസ്ഥമായ ആലോചനകളിലേക്കു കടന്നുകയറി ദക്ഷന് ചോദിച്ചു.

ശിവന് വെറുതെ തലയാട്ടി.

"ദിലീപന്റെ രഥത്തില് അങ്ങ് അയോദ്ധ്യയിലേക്കു പോകാന് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ എന്നാണ് ഞാന് ചോദിച്ചത്?" ദക്ഷന് ചോദിച്ചു "അങ്ങ് ആ ആദരവര്ഹിക്കുന്നുണ്ട്, പ്രഭോ. അങ്ങ് ഞങ്ങളെ മഹത്തായ വിജയത്തിലേക്ക് നയിച്ചിരിക്കുന്നു."

ഈ ഘട്ടത്തില് ആ സംഭാഷണം പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നായി ശിവന് തോന്നിയില്ല. ഉത്തരത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുവാനുള്ള ഊര്ജ്ജം അവനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അശ്രദ്ധമായ രീതിയില് അവന് തലയാട്ടി.

"ഗംഭീരമായി. അതിനുവേണ്ട ഏര്പ്പാടൊക്കെ ഞാന് ചെയ്തേക്കാം." ദക്ഷന് പറഞ്ഞു. തന്റെ സഹായിയെ നോക്കി അദ്ദേഹം തുടര്ന്നു "ഭഗവാന്റെ മുറിവുകളെ വെച്ചു കെട്ടുന്നതിനായി ആയുര്വ്വതിയെ ഉടന് അകത്തേക്കു വിടണം. ദിലീപന്റെ പരാജയത്തിനു പിന്നാലെ അയോദ്ധ്യയില് കുഴപ്പങ്ങളൊന്നുമുണ്ടാകുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാനായി നാളെ രാവിലെത്തന്നെ നമുക്ക് യാത്രതിരിക്കണം."

ശിവന് അഭിവാദ്യമര്പ്പിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷന് പോകാനിറങ്ങി. "പര്വ്വതേശ്വരാ അങ്ങ് വരുന്നില്ലേ?"

പര്വ്വതേശ്വരന് ശിവനെ നോക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്ത് ഉല്ക്കണ്ഠയുടെ ചുളിവുകളെ തെളിഞ്ഞു.

"പര്വ്വതേശ്വരന്" ദക്ഷന് ആവര്ത്തിച്ചു.

സതിയെ തിടുക്കത്തിലൊന്ന് നോക്കിക്കൊണ്ട് പര്വ്വതേശ്വരന് പോകാനിറങ്ങി. ശിവന്റെ മുഖം പതിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് സതി മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. ക്ഷീണത്തിന്റെ അമിതഭാരം മൂലം ശിവന്റെ ശിരസ്സ് കുനിഞ്ഞു. ആയുര്വ്വതി ശ്രദ്ധാപൂര്വ്വം തിരശ്ശീലപൊക്കി. "പ്രഭോ, എങ്ങനെയുണ്ട്?"

പകുതിയടഞ്ഞ കണ്ണുമായി ശിവൻ മുഖമുയർത്തി. വിചിത്രമായ ഒരു ഉറക്കത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അവൻ. പെട്ടെന്നു അവൻ ഉറക്കെ വിളിച്ചു “നന്തി!”

നന്തി ഓടിവന്നു.

“നന്തി, എന്റെ തൊണ്ട പൊതിയുന്നതിനുള്ള ആവരണം കൊണ്ടുവരാമോ?”

“ആവരണമോ, പ്രഭോ?” നന്തി ചോദിച്ചു.

“അതെ.”

“ഉം. പക്ഷേ എന്തിനാണത് പ്രഭോ?”

“കാരണം എനിക്കതിന്റെ ആവശ്യമുണ്ട്!” ശിവൻ അലറി.

ഭഗവാന്റെ മറുപടി കേട്ട് നടുങ്ങിപ്പോയ നന്തി തിടുക്കത്തിൽ അറയിൽനിന്ന് പുറത്തേക്കോടി. സതീയും ആയുർവതിയും അദ്ഭുതത്തോടെ നോക്കി. അവർക്കെന്തെങ്കിലും പറയാൻ കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് അവൻ പൊടുന്നനെ താഴേക്ക് കുഴഞ്ഞുവീണു. അബോധാവസ്ഥ.

പേടിപ്പിക്കുന്ന കാട് അവനെ പൊതിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കെ അവൻ സർവ്വശക്തിയുമെടുത്ത് ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മരങ്ങള് അവന്റെ മേൽ ആർത്തിപൂണ്ട നഖങ്ങള് ആഴ്ത്തുന്നതിനു മുമ്പ് അവയുടെ പിടിയിൽനിന്ന് എങ്ങനെയെങ്കിലും രക്ഷപ്പെടുവാൻ അവൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് ഉച്ചത്തിലുള്ള ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത ഒരു നിലവിളി അവൻ കേട്ടു.

രക്ഷിക്കണേ! ദയവായി രക്ഷിക്കണേ!

അവൻ നിന്നു. ഇല്ല. ഇത്തവണ അവൻ ഓടി അകലുകയില്ല. അവനാ ഭീകരനുമായി പൊരുതും. അവൻ മഹാദേവനായിരുന്നു. അതവന്റെ കർത്തവ്യമായിരുന്നു. വാള് ഊരിപ്പിടിച്ച് പരിചയർത്തി ശിവൻ പതുക്കെ തിരിഞ്ഞുനിന്നു.

“ജയ് ശ്രീറാം!” ആ വെളിമ്പ്രദേശത്തിനു നേർക്ക് ഓടിക്കൊണ്ടിരിക്കെ അവൻ അലറി. കാട്ടുമുള്ളുകള് അവന്റെ കാലിൽ കോറിമുറിച്ചു. രക്തമൊഴുകി. പേടിച്ചരണ്ട് അവൻ ഓടി.

കൃത്യസമയത്ത് ഞാൻ അവളുടെ അടുത്തെത്തും. അവളെ ഇനി ഞാൻ ഉപേക്ഷിക്കില്ല.

എന്റെ ചോര എന്റെ പാപം കഴുകിക്കളയും. മാംസത്തിൽ ആഴ്ന്നിറങ്ങിയ മുളളുകളെ വകവെക്കാതെ അവനാ കുറ്റിക്കാട്ടിലൂടെ കുതിച്ചു ചാടി. വെളിമ്പ്രദേശത്ത് ചെന്നിറങ്ങിയ പരിചകൊണ്ട് പ്രതിരോധിച്ചു തിരിച്ചടിക്കുവാൻ വാള് താഴ്ത്തി പിടിച്ചു. പക്ഷേ, ആരും ആക്രമിച്ചില്ല. അവസാനം അവന്റെ ഏകാഗ്രതയിലൂടെ അപരിചിതമായ ഒരു പൊട്ടിച്ചിരി കടന്നുചെന്നു. അവൻ പരിച താഴ്ത്തി. സാവധാനം.

“ഹേ, ഭഗവാൻ!” അവൻ വേദനകൊണ്ട് നിലവിളിച്ചു.

ആ സ്ത്രീ താഴെ അടിച്ചുവീഴ്ത്തപ്പെട്ടിരുന്നു, ചെറിയൊരു കത്തി അവളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് കുത്തിയിറക്കിയിരുന്നു. ഒരു കൊച്ചു ചെറുക്കൻ അവളുടെ അടുത്ത് നിലുണ്ടായിരുന്നു. അന്തം വിട്ട്. പോരാട്ടത്തിൽ അവന്റെ കൈയിൽ രക്തം പുരണ്ടിരുന്നു. ഒരു പാറക്കൂട്ടത്തിന്റെ അറ്റത്ത് രോമാവൃതനായ ആ രാക്ഷസൻ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ആ ബാലനെ ചൂണ്ടി ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

“അരുത്!” ശിവൻ നിലവിളിച്ചു. അവൻ ഞെട്ടിവിറച്ച് ഉണർന്നു.

“എന്തുപറ്റി ശിവാ?” അവന്റെ കൈപിടിക്കുവാൻ മുന്നോട്ടുകുതിച്ചുകൊണ്ട് വ്യാകുലയായി സതി ചോദിച്ചു.

പരിഭ്രമത്തോടെ ശിവൻ ചുറ്റും നോക്കി. വിഷമത്തോടെ പർവ്വതേശ്വരനും ആയുർവതിയും എഴുന്നേറ്റു “പ്രഭോ?”

“ശിവാ, കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല. എല്ലാം ശരിയായി.” ശിവന്റെ മുഖത്തുകൂടെ പതിയെ കൈയോടിച്ചുകൊണ്ട് സതി മന്ത്രിച്ചു.

“അങ്ങേക്ക് വിഷബാധയുണ്ടായി, പ്രഭോ.” ആയുർവതി പറഞ്ഞു. “ചില ചന്ദ്രവംശി സൈനികർ വിഷം പുരട്ടിയ ആയുധങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കാമെന്ന് ഞങ്ങളെ വിചാരിക്കുന്നു. മറ്റുപലരേയും അത് ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

ശിവൻ പതുകെ ബോധം വീണ്ടെടുത്തു. അവൻ കിടക്കയിൽ നിന്നിറങ്ങി. സതി അവനെ എഴുന്നേൽക്കാൻ സഹായിച്ചുവെങ്കിലും തന്നത്താൻ എഴുന്നേൽക്കുവാൻ അവൻ ശാഠ്യം പിടിച്ചു. അവന്റെ തൊണ്ട വല്ലാതെ ഉണങ്ങിയിരുന്നു. അവൻ കൈയെത്തിച്ച് കുറച്ച് വെള്ളമെടുത്ത് കുടിച്ചു.

“നിരവധി മണിക്കൂറുകളായി ഞാൻ ഉറങ്ങുകയായിരുന്നുവെന്ന് തോന്നുന്നു.” വിളക്കുകളും പുറത്തെ ഇരുണ്ട ആകാശവും ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു.

“അതെ.” ആയുർവതി വിഷമത്തോടെ പറഞ്ഞു. “ഏതാണ്ട് മൂപ്പത്തിയാറ് മണിക്കൂർ.”

“മൂപ്പത്തിയാറ് നാഴിക” സുഖപ്രദമായ ഒരു ഇരിപ്പിടത്തിലേക്ക് ചായുംമുൻപേ അതിശയിച്ചുകൊണ്ട് ശിവൻ പറഞ്ഞു. വലതു കണ്ണിലെ വെച്ചു കെട്ടുകളും ചരടിൽതൂക്കിയിട്ട മുറിഞ്ഞുതുങ്ങിയ കൈയുമായി അറപ്പുളവാക്കുന്ന ഒരു രൂപം പുറകുവശത്തിരിക്കുന്നത് ശിവൻ കണ്ടു. “ദ്രപകു?”

“അതെ പ്രഭോ.” എഴുന്നേറ്റ് അഭിവാദ്യം ചെയ്യാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് ദ്രപകു പറഞ്ഞു.

“ഈശ്വരാ, ദ്രപകു! തന്നെ കണ്ടത് നന്നായി. താൻ ഇരിക്കട്ടെ.”

“അങ്ങയെ കാണാനിടവന്നതിൽ സന്തോഷം പ്രഭോ.”

“നിങ്ങളുടെ യുദ്ധം എങ്ങനെയായിരുന്നു?”

“എനിക്ക് നിരവധി ഭടന്മാരെ നഷ്ടപ്പെട്ടു പ്രഭോ. ഏതാണ്ട് പകുതിയോളം. പിന്നെ ദാ ഈ കണ്ണും കൈയും.” ദ്രപകു മന്ത്രിച്ചു. “പക്ഷേ അങ്ങയുടെ അനുഗ്രഹത്താൽ, പ്രധാന യുദ്ധം വിജയിക്കുംവരെ ഞങ്ങളുടെ അവരെ പിടിച്ചുനിർത്താൻ സാധിച്ചു.”

“അത് എന്റെ അനുഗ്രഹം കൊണ്ടായിരുന്നില്ല, ചങ്ങാതീ. തന്റെ ധീരത മൂലമാണ്.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. “നിങ്ങളെപ്രതി എനിക്ക് അഭിമാനം തോന്നുന്നു.”

“നന്ദി പ്രഭോ.”

ഭർത്താവിന്റെ മുടിയിൽ പതുകെ തടവിക്കൊണ്ട് സതി തൊട്ടടുത്ത് നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

“ശിവാ, അങ്ങേക്ക് ഇരിക്കണമെന്ന് നിർബന്ധമുണ്ടോ? കുറച്ചുനേരം കിടന്നുകൂടെ?”

“ഞാൻ ഒരുപാട് നേരം കിടന്നതല്ലേ സതി.” വിഷാദത്തോടെ ശിവൻ പറഞ്ഞു.

ആയുർവതി പുഞ്ചിരിച്ചു. “വിഷം ഏതായാലും അങ്ങയുടെ നർമ്മബോധത്തെ ബാധിച്ചിട്ടില്ല, പ്രഭോ.”

“ശരിക്കും? അതിപ്പോഴും അത്ര മോശമാണോ?” ശിവൻ ചിരിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരനും ദ്രപകുവും ആയുർവതിയും തളർന്നമട്ടിൽ ചിരിച്ചു. സതി ചിരിച്ചില്ല. അവളെ ശിവനെ ഉറ്റുനോക്കുകയായിരുന്നു. അവൻ മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു, കഠിനമായി

ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. തന്നെയല്ലാതെ മറ്റെന്തെങ്കിലും ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ മറ്റുള്ളവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിലായിരുന്നു അവൻ. മറ്റുള്ള സ്വപ്നങ്ങളേക്കാൾ ചീത്തയായിരുന്നുവോ ഈ സ്വപ്നം?

“തിരുമനസ്സ് എവിടെ?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

“അച്ഛൻ ഇന്നു രാവിലെ അയോദ്ധ്യയിലേക്കു പോയി.” സതി പറഞ്ഞു.

“പ്രഭോ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു “ഇന്നത്തെ നിലയിൽ സ്വദീപിൽ ഒരു ഭരണാധികാരിയില്ലെങ്കിൽ അത് ശരിയായിരിക്കില്ലെന്ന് മഹാരാജാവിന് തോന്നി. ചക്രവർത്തി ദിലീപനെ തടവുപള്ളിയാക്കി സൂര്യവംശി സൈന്യം സ്വദീപിലൂടെ ഒരു ഘോഷയാത്ര നടത്തേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. അങ്ങനെയായാൽ മാത്രമേ സ്വദീപന്മാർക്ക് പുതിയ സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ച് ബോധ്യം വരികയും അവരത് അംഗീകരിക്കുകയുമുള്ളൂ എന്ന് മഹാരാജാവിന് തോന്നുന്നു.”

“അപ്പോള്, നമ്മള് അയോദ്ധ്യയിലേക്ക് പോകുന്നില്ല?”

“നമ്മള് പോകും, പ്രഭോ.” ആയുർവതി പറഞ്ഞു. “കുറച്ചുദിവസത്തിനുശേഷം, അങ്ങ് കരുത്ത് വീണ്ടെടുത്തു കഴിഞ്ഞാൽ.”

“പതിനായിരത്തോളം ഭടന്മാർ ഇപ്പോള് നമ്മോടൊപ്പമുണ്ട്.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “അങ്ങ് തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞാൽ നമ്മള് അയോദ്ധ്യയിലേക്കു പുറപ്പെടും. സ്വദീപന്മാർ നമ്മുടെ ചെറിയ സൈന്യത്തെ ആക്രമിക്കുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുവാനായി ചക്രവർത്തി ദിലീപന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളിലൊരാളെ ഇവിടെ ബന്ദിയായി പാർപ്പിക്കണമെന്ന് മഹാരാജാവ് നിർബന്ധം പിടിച്ചു.”

“അപ്പോള് ചക്രവർത്തി ദിലീപന്റെ കുടുംബത്തിൽനിന്നൊരാള് നമ്മുടെ താവളത്തിലുണ്ടോ?”

“ഉണ്ട് പ്രഭോ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. “അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകള് ആനന്ദമയി രാജകുമാരി.”

ആയുർവതി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ചെറുതായൊന്നു തലകുലുക്കി.

“എന്ത്?” ശിവൻ ചോദിച്ചു.

ആയുർവതി ധൈര്യമില്ലാത്ത മട്ടിൽ പർവ്വതേശ്വരനെ നോക്കി. പിന്നെ അവള് സതിയെ നോക്കി ചിരിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരൻ ആയുർവതിയെ ഉഗ്രമായി നോക്കി.

“എന്തുപറ്റി?” ശിവൻ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

“ഗൗരവപ്പെട്ടതൊന്നുമില്ല, പ്രഭോ.” പർവ്വതേശ്വരൻ വ്യക്തമാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്ത് അസ്വാഭാവികമായ പരിഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. “അവള് അല്പം സുന്ദരിയാണെന്നുമാത്രം.”

“ശരി, ഞാൻ അവളുടെ വഴിയിലൂടെ പോവുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പിക്കാം.” ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

“ഇതാണ് ഏറ്റവും ശരിയായ നല്ല വഴിയെന്നു തോന്നുന്നു.” ഭൂപടത്തിലേക്കു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

വിഷബാധയേറ്റ മറ്റു സൈനികർക്കൊപ്പം കഴിഞ്ഞ അഞ്ചുദിവസം കൊണ്ട് ശിവനും പൂർണ്ണമായി ആരോഗ്യം വീണ്ടെടുത്തിരുന്നു. പിറ്റേദിവസമാണ് അയോദ്ധ്യയിലേക്കുള്ള യാത്ര നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്.

“താങ്കള് പറഞ്ഞത് ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നു.” ശിവൻ പറഞ്ഞു. അവന്റെ മനസ്സപ്പോള് സ്വദീപിന്റെ ചക്രവർത്തിയുമായി നടന്ന സമാഗമത്തിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോയി.

ദിലീപനോട് സങ്കടം തോന്നേണ്ട കാര്യമില്ല. ഞങ്ങളുടെ ആ യോഗത്തില് വെച്ച് അയാള് വെറുതെ ഗര്വ്വ് കാണിക്കുകയായിരുന്നു. ചന്ദ്രവംശികള് തിന്മയുടെ ആളുകളാണ്. ഏതു ചതി ചെയ്‌വാനും കെല്പുള്ളവരാണവര്. നമ്മുടെ യുദ്ധം ശരിയായിരുന്നു.

“രാവിലെ പുറപ്പെടാമെന്നാണ് വിചാരിക്കുന്നത്, പ്രഭോ.” പര്വ്വതേശ്വരന് പറഞ്ഞു. പിന്നെ സതിയെ നോക്കി അദ്ദേഹം തുടര്ന്നു “നിനക്കിതാ ശ്രീരാമദേവന്റെ ജന്മഭൂമി കാണുവാനുള്ള ഒരവസരം ലഭിക്കുന്നു.”

“അതെ, പിതൃതുല്യ” സതി പുഞ്ചിരിച്ചു. “പക്ഷേ, ഇവര് ആ ക്ഷേത്രത്തിന് തകരാറൊന്നുമില്ലാതെ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടാവുമോ എന്നാണെന്റെ സംശയം. വിദ്വേഷം മൂലം ഒരുപക്ഷേ, അവരത് തകര്ത്തിരിക്കാം.”

പെട്ടെന്ന് വലിയൊരു ബഹളം അവരുടെ സംഭാഷണത്തെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തി.

പര്വ്വതേശ്വരന് മുഖം ചുളിച്ചുകൊണ്ട് തിരിഞ്ഞുനിന്നു.

“പുറത്തെന്താ ബഹളം, നന്തി?”

“പ്രഭോ,” തിരശ്ശീലയുടെ മറുഭാഗത്തുനിന്നുകൊണ്ട് നന്തി പറഞ്ഞു “രാജകുമാരി ആനന്ദമയി ഇവിടെയുണ്ട്. അവര് ചില ആവശ്യങ്ങള് ഉന്നയിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, നമുക്കവ പൂര്ത്തീകരിച്ചുകൊടുക്കാനാവില്ല. അവര്ക്ക് താങ്കളെ കാണണമെന്ന് ശാഠ്യം പിടിക്കുന്നു.”

“രാജകുമാരിയോട് അവരുടെ തമ്പില് കുറച്ചുനേരം കാത്തിരിക്കാന് പറയുക.” പര്വ്വതേശ്വരന് ക്ഷോഭിച്ചു “കുറച്ചു സമയത്തിനകം എന്റെ ജോലി തീരും.”

“എനിക്ക് കാത്തിരിക്കാന് പറ്റില്ല സേനാപതേ.” തിരശ്ശീലക്കപ്പുറത്തുനിന്നും കരുത്തുറ്റ സ്ത്രൈണശബ്ദമുയര്ന്നു.

അവളെ അകത്തേക്കു കടത്തിവിടാന് ശിവന് പര്വ്വതേശ്വരനു സൂചന നല്കി. പര്വ്വതേശ്വരന് തിരശ്ശീലക്കു നേരെ തിരിഞ്ഞു. “നന്തി, വീരഭദ്രന്, അവളെ ഇങ്ങോട്ടുകൊണ്ടുവരു. അവളുടെ ശരീരത്തില് എന്തെങ്കിലും ആയുധം ഒളിപ്പിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക.”

അല്പനിമിഷങ്ങള്ക്കകം, നന്തിയുടെയും വീരഭദ്രന്റെയും അകമ്പടിയോടെ ആനന്ദമയി ശിവന്റെ തമ്പിനകത്തേക്ക് പ്രവേശിച്ചു. ശിവന് പുരികമുയര്ത്തി അവളെ നോക്കി. പിതാവിനേക്കാള് ഉയരമുണ്ടായിരുന്നു പുത്രിക്ക്. ശ്രദ്ധയാകര്ഷിക്കുംവിധം സുന്ദരി. അകരോട്ടമരത്തിന്റെ നിറമുള്ള ആ ശരീരം രതിവാഞ്ചയുണര്ത്തുന്നതാണെങ്കിലും ഉറച്ച പേശികള് നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. അവളുടെ മാന്പേടകണ്ണുകള് വശീകരണഭാവം പ്രസരിപ്പിച്ചുവെങ്കില് കൂര്പ്പിച്ച അധരങ്ങള് ഭോഗാസക്തിയും ഭീഷണിയും വഴിയുന്നവയായിരുന്നു. പ്രകോപനപരമായ രീതിയിലായിരുന്നു അവളുടെ വസ്ത്രധാരണം. അരക്കെട്ടില് അപായകരമാംവിധം താഴ്ത്തിയാണ് അവള് വസ്ത്രമുടുത്തിരുന്നത്. ആ വസ്ത്രം മുട്ടിനുമുകളിലായി അവസാനിച്ചു. അതേസമയം ഇറുക്കത്തോടെ ഉടുത്തിരുന്ന ആ വസ്ത്രം അവളുടെ വടിവാത്ത അംഗഭംഗി എടുത്തുകാണിച്ചു. ഉത്സവച്ചടങ്ങുകള്ക്കും മറ്റും കുളിക്കുമ്പോള് മെലുഹയിലെ പുരുഷന്മാര് ധരിക്കുന്ന തോര്ത്തുമുണ്ടിന്റെ വലിപ്പമേ അതിനുള്ളായിരുന്നുള്ളൂ. മാറിടത്തിലെ വലിയ വിടവ് പ്രകടമായി കാണത്തക്കവിധം ഇറക്കിവെട്ടി തയ്ച്ചതായിരുന്നു അവളുടെ മൂലക്കച്ച. അവളുടെ വലിയ സ്തനങ്ങള് എടുത്തുകാണിക്കുംവിധമായിരുന്നു അതിന്റെ നിര്മ്മിതി. പരുക്കന് രതിവികാരം വമിക്കുംവിധം ഇടുപ്പ് ഒരു വശത്തേക്കു ചായ്ച്ചുകൊണ്ടാണ് അവളവിടെ നിന്നത്.

“ഇവിടെ ആയുധങ്ങളുണ്ട് ഒളിപ്പിച്ചുവെക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് താങ്കൾ ശരിക്കും വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?” തന്റെ വസ്ത്രങ്ങളിലേക്കു ചൂണ്ടി ആനന്ദമയി ചോദിച്ചു.

നടുങ്ങിപ്പോയ നന്തിയും സതിയും അവളെ രുക്ഷമായി നോക്കി. ശിവനും വീരഭദ്രനും അതുകേട്ട് അതിശയം പ്രകടിപ്പിക്കും വിധം പുഞ്ചിരിപൊഴിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരൻ പതിയെ തലകുലുക്കി.

“പർവ്വതേശ്വരൻ, സുഖം തന്നെയല്ലേ?” അദ്ദേഹത്തെ ആപാദചൂഡം സസൂക്ഷ്മം വീക്ഷിച്ച് വികാരലോലുപയായി പുരികക്കൊടി ഉയർത്തി ലാസ്യമന്ദഹാസത്തോടെ ആനന്ദമയി ചോദിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖം ചെറുതായി തുടിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ശിവൻ മന്ദഹാസിക്കാതിരിക്കാനായില്ല.

“കുമാരി, ഭവതിക്കെന്താണ് വേണ്ടത്?” പർവ്വതേശ്വരൻ ക്ഷോഭിച്ചു. “ഞങ്ങളിപ്പോൾ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.”

“എനിക്കുവേണ്ടത് അങ്ങേക്കു ശരിക്കും നൽകാൻ കഴിയുമോ സേനാപതേ?” ആനന്ദമയി നെടുവീർപ്പിട്ടു.

പർവ്വതേശ്വരന്റെ മുഖത്തെ തുടുപ്പ് വർദ്ധിച്ചു. “കുമാരി, അസംബന്ധഭാഷണത്തിന് ഞങ്ങളുടേപ്പോൾ നേരമില്ല.”

“അതെ” ആനന്ദമയി മുരണ്ടു “വളരെ നിർഭാഗ്യകരം. നിങ്ങളു ഏർപ്പാടു ചെയ്ത ഈ ദരിദ്രമായ തമ്പിലേക്ക് എനിക്ക് കുറച്ച് പാലും പനിനീർദലങ്ങളും എത്തിച്ചുതന്നാൽ നന്നായി.”

പർവ്വതേശ്വരൻ നന്തിയെ അതിശയപൂർവ്വം നോക്കി. നന്തി വായാടിയാടി. “ഇവർക്കുവേണ്ടത് ഒരുലോട്ടു പാലല്ല. അൻപതിടങ്ങഴി പാലാണ്. നമ്മുടെ വിതരണസമ്പ്രദായം വെച്ച് നമുക്കിത് അനുവദിക്കാനാവില്ല.”

“നിങ്ങളു അൻപതിടങ്ങഴി പാൽ കുടിക്കാൻ പോവുകയാണോ?” അദ്ഭുതം കൊണ്ട് വിടർന്ന കണ്ണുകളുമായി പർവ്വതേശ്വരൻ ഒച്ചയിട്ടു.

“എന്റെ സൗന്ദര്യസ്നാനത്തിനാണത്, സേനാപതേ.” ആനന്ദമയി പർവതേശ്വരനെ തുറിച്ചുനോക്കി. “നാളെ മുതൽ നിങ്ങളു ഞങ്ങളെ ഒരു നീണ്ട യാത്രയ്ക്കു കൊണ്ടുപോവുകയല്ലേ. ഒന്ന് നന്നായി ഒരുങ്ങാതെ എനിക്കു യാത്രചെയ്യാൻ വയ്യ.”

“എനിക്കെന്തുചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്നു നോക്കട്ടെ.” പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

“ശ്രമിച്ചുനോക്കുകയല്ല വേണ്ടത് സേനാപതേ, അത് ചെയ്യുകയാണു വേണ്ടത്.” ആനന്ദമയി ശാസിച്ചു.

ശിവൻ ഒട്ടും നിയന്ത്രിക്കുവാൻ സാധിക്കാതായിരുന്നു. അവൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

“എന്തുകണ്ടിട്ടാണ് തന്റെ ചിരി?” ശിവനെനോക്കി ആനന്ദമയി അട്ടുഹസിച്ചു.

“ഭഗവാനോട് ആദരവോടെ പെരുമാറണം, കുമാരി.” പർവ്വതേശ്വരൻ ആക്രോശിച്ചു.

“ഭഗവാനെ” ആനന്ദമയി പരിഹാസത്തോടെ ചിരിച്ചു. “ഇപ്പോൾ ഇയാളാണ് ചുമതലക്കാരൻ? ദക്ഷൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നുവെന്ന് പറയപ്പെടുന്ന ആളേ?”

അവളു ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞു. “എന്റെ അച്ഛനിപ്പോൾ ഒട്ടും സംസാരിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. അതിനുതക്കവണ്ണം നിങ്ങളു എന്താണ് അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞത്? കണ്ടാൽ അത്രയ്ക്ക് ഭീകരനൊന്നുമല്ലല്ലോ നിങ്ങളു.”

“രാജകുമാരി, ഭവതി വളരെ ശ്രദ്ധിച്ച് സംസാരിക്കണം” പർവ്വതേശ്വരൻ കാർക്കശ്യത്തോടെ നിർദ്ദേശിച്ചു. “ആരോടാണ് സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് ഭവതിക്ക് ശരിക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ.”

ശിവൻ കൈ ഉയർത്തി പർവ്വതേശ്വരനോട് സമാധാനിക്കുവാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. പക്ഷേ, സമാധാനം വേണ്ടിയിരുന്നത് ആനന്ദമയിക്കായിരുന്നു.

"നിങ്ങള് ആരായാലും ശരി, ഞങ്ങളുടെ പ്രഭു വരുന്നതോടെ നിങ്ങളെല്ലാം അവസാനിക്കും. അവൻ സ്വദീപിത് അവതരിച്ച് നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ദുഷ്ടശക്തികളെ നശിപ്പിക്കും."

എന്ത്?

"നന്തി, ഇവളെ ഇവിടെനിന്ന് പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകൂ." പർവ്വതേശ്വരൻ ആക്രോശിച്ചു.

"വേണ്ട, നീല്ക്കൂ." ശിവൻ പറഞ്ഞു. ആനന്ദമയിയുടെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞ് അവൻ ചോദിച്ചു "നിങ്ങളുടെ ഭഗവാൻ സ്വദീപിത് വന്നിറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞാൽ ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ദുഷ്ടശക്തികളെ നശിപ്പിക്കുമെന്ന് പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്താണ്?"

"പർവ്വതേശ്വരന്റെ പ്രഭോ, നിങ്ങളോടെനിന്ന് ഞാൻ മറുപടി പറയണം?"

ദൂതഗതിയിൽ മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയ പർവ്വതേശ്വരൻ വാള് ഉൗരി ആനന്ദമയിയുടെ കഴുത്തിന് നേർക്ക് പിടിച്ചു. "ഭഗവാൻ ചോദിച്ചതിന് നീ മറുപടി പറഞ്ഞിരിക്കണം."

"ഇത്രവേഗത്തിൽ നിങ്ങള് ചലിക്കുമോ?" ധിക്കാരപൂർവ്വം കണ്പുരികമുയർത്തി ആനന്ദമയി ചോദിച്ചു. "അതോ, ചിലപ്പോള് നീക്കം പതുക്കെയൊക്കുമോ?"

ഭയപ്പെടുത്തുംവിധം വാള് അവളുടെ കഴുത്തിനു നേർക്കു കൊണ്ടുവന്ന് പർവ്വതേശ്വരൻ ആവർത്തിച്ചു. "ഭഗവാനോട് മറുപടി പറയൂ കുമാരി"

തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് ആനന്ദമയി ശിവന്റെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞു. "ദുഷ്ടന്മാരായ സൂര്യവംശികളെ നശിപ്പിക്കുവാനായി സ്വദീപിത് വന്നിറങ്ങാൻ പോവുന്ന ഭഗവാനെ കാത്തിരിക്കുകയാണ് ഞങ്ങള്."

ശിവന്റെ മനോഹരമായ മുഖത്ത് വിഷാദത്തിന്റെ ചാലുകള് വീണു. "ആരാണ് നിന്റെ ഭഗവാൻ?"

ആഴമുള്ളൊന്നാവാത്ത ഒരു അനിഷ്ടസൂചന ശിവന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങിവന്നു. അടുത്ത ചോദ്യത്തെപ്രതി അവൻ വല്ലാതെ ഭയപ്പെട്ടു. പക്ഷേ, അത് ചോദിക്കാതിരിക്കാനാവില്ലെന്ന് അവനറിയാം. "അവനാണ് നിന്റെ ഭഗവാനെന്ന് നിനക്കെങ്ങനെ അറിയാം?"

"എന്താ നിങ്ങള്ക്കിതിൽ താല്പര്യം?"

"എനിക്കതറിയില്ല." ശിവൻ ആക്രോശിച്ചു.

അവൻ ഭ്രാന്താണെന്നമട്ടിൽ ആനന്ദമയി ശിവനെ നോക്കി കോട്ടിയാട്ടി "അവൻ വരുന്നത് സപ്തസിന്ധുവിൽ നിന്നായിരിക്കില്ല. സൂര്യവംശിയോ ചന്ദ്രവംശിയോ ആയിരിക്കില്ല. പക്ഷേ, അവൻ വന്നുകഴിഞ്ഞാൽ ഞങ്ങള്ക്കൊപ്പമായിരിക്കും നിലകൊള്ളുക."

ഇനിയും അവള്ക്ക് എന്തൊക്കെയോ പറയാനുണ്ടെന്ന് ശിവന്റെ അന്തരാത്മാവ് വിഷമത്തോടെ മന്ത്രിച്ചു. ഇരിപ്പിടത്തിന്റെ കൈപ്പിടി മുറുകെപിടിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ ചോദിച്ചു "പിന്നെ?"

"പിന്നെ," ആനന്ദമയി തുടർന്നു "സോമരസം സേവിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അവന്റെ കഴുത്ത് നീല നിറമായിത്തീരും."

ശിവന്റെ ശരീരം മരവിച്ചു. പുറത്തേക്കുകേള്ക്കാവുന്നവിധം ഒരു നെടുവീർപ്പ് അവനില് നിന്നുയർന്നു. ലോകം കറങ്ങുന്നതുപോലെ അവനു തോന്നി. വിചിത്രമായ ആ സംഭാഷണത്തെപ്രതി കൂടുതല് ആശയക്കുഴപ്പമനുഭവപ്പെട്ടപ്പോള് ആനന്ദമയി മുഖം ചുളിച്ചു.

പർവ്വതേശ്വരൻ ആനന്ദമയിയെ രൂക്ഷമായി നോക്കി. “സ്ത്രീയേ, നീ കള്ളംപറയുകയാണ്! നീ കള്ളം പറയുകയാണ്!”

“ഞാനെന്നിന്.....”

ശിവന്റെ തൂണികൊണ്ടു പൊതിഞ്ഞ കഴുത്തുകണ്ടപ്പോള് ആനന്ദമയി പറയാൻ വന്നത് ഇടയ്ക്കുവെച്ചു നിർത്തി. കാല്മുട്ടുകളിൽ ബലം കുറഞ്ഞ് വഴുതിപ്പോകുന്നതായി അവളെക്കു തോന്നി. ബലഹീനമായി കൈ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ട് അവള് ചോദിച്ചു “എന്താണ് നിങ്ങളുടെ കഴുത്ത് പൊതിഞ്ഞുവെച്ചിരിക്കുന്നത്?”

“നന്തി, അവളെ പുറത്തുകൊണ്ടുപോകൂ.” പർവ്വതേശ്വരൻ ഉത്തരവിട്ടു.

“നിങ്ങളാരാണ്?” ആനന്ദമയി അട്ടഹസിച്ചു.

നന്തിയും വീരഭദ്രനും ചേർന്ന് ആനന്ദമയിയെ പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകാൻ ശ്രമിച്ചു. അതിശയകരമായ കരുത്തോടെ അവരോട് അവള് ചെറുത്തുനിന്നു “നിങ്ങളുടെ കഴുത്ത് കാണിക്കൂ.”

അവളുടെ കൈ പിടിച്ച് അവർ പുറകോട്ടു വലിച്ചു. അവള് വീരഭദ്രന്റെ മർമ്മപ്രദേശത്ത് ചവിട്ടിയപ്പോള് അവൻ വേദനകൊണ്ട് പുളഞ്ഞു. അവള് വീണ്ടും ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞു “നിങ്ങള് ആരാണ്?”

ആനന്ദമയിയെ നോക്കാനുള്ള ശേഷിയില്ലാത്തതിനാല് ശിവൻ ആ മേശയ്ക്കുനേരെ നോക്കി. ഇരിപ്പിടത്തിന്റെ കൈപ്പിടിയില് അവൻ മുറുകെപിടിച്ചു. നിയന്ത്രണംവിട്ട് കറങ്ങുന്ന ഈ ലോകത്തില് സ്ഥാവരമായ ഒരേ ഒരു വസ്തു അതാണെന്ന് അവനു തോന്നി.

ആനന്ദമയിയുടെ അടുത്തേക്ക് ആടിയാടി വന്നുകൊണ്ട് വീരഭദ്രൻ ആനന്ദമയിയുടെ കൈകള് പിന്നില്നിന്ന് പിടിച്ചപ്പോള് നന്തി ഒരു കൈകൊണ്ട് അവളുടെ കഴുത്തില് ചുറ്റി. ആനന്ദമയി നന്തിയുടെ കൈയില് മുറുകെ കടിച്ചു. നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് നന്തി കൈ പിന്വലിച്ചപ്പോള് അവള് വീണ്ടും അലറി “പറയൂ! നീ ആരാ?”

ആനന്ദമയിയുടെ യാതന നിഴലിക്കുന്ന കണ്ണുകളിലേക്ക് ശിവൻ ഒരുനിമിഷം നോക്കി. അവ പുറത്തുവിട്ട വേദന അവന്റെ മനസ്സിനെ വേട്ടയാടി. വേദനയുടെ ജ്വാല അവന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെ പൊള്ളിച്ചു.

നടുങ്ങിപ്പോയ ആനന്ദമയി അനക്കമറ്റതുപോലെ നിന്നു. മെലുഹയിലെ ഏറ്റവും ധീരനായ പോരാളിയെപ്പോലും അവളുടെ കണ്ണിലെ ദുരിതം അന്ധാളിപ്പിച്ചേക്കാം. മുറിഞ്ഞ ശബ്ദത്തില് അവള് പിറുപിറുത്തു “നീ ഞങ്ങളുടെ ഭാഗത്ത് നിലക്കേണ്ടവനായിരുന്നു...”

തന്നെ പുറത്തേക്കു വലിച്ചു കൊണ്ടുപോകുവാൻ അവള് നന്തിയേയും വീരഭദ്രനേയും അനുവദിച്ചു. പർവ്വതേശ്വരൻ മുഖം താഴ്ത്തിനിന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ശിവനെ നോക്കാന് ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നല്ലൊരു സൂര്യവംശിയായിരുന്നു. ഭഗവാന് ഏറ്റവും ക്ഷീണിതനായിരിക്കുമ്പോള് അദ്ദേഹത്തെ അപമാനിക്കുവാന് അദ്ദേഹത്തിന് കഴിയില്ല. സതിയാകട്ടെ അവളുടെ ഭർത്താവിനെ വിഷമസന്ധിയില് ഒറ്റയ്ക്കുവിട്ടു പോവുകയില്ല. അവന്റെ സമീപം വന്ന് അവള് അവന്റെ മുഖത്ത് തൊട്ടു.

ശിവൻ മുഖമുയർത്തി. കണ്ണുകള് തളർന്നുപോയിരുന്നു. അതില് സങ്കടത്തിന്റെ കണ്ണീരുണ്ടായിരുന്നു. “ഞാനെന്താ ചെയ്തത്?”

സതി അവനെ മുറുകെ പുണർന്ന് അവന്റെ വിങ്ങുന്ന തല തന്റെ മാറില് ചേർത്തുപിടിച്ചു. അവന്റെ വേദന ഇല്ലാതാക്കുന്ന ഒന്നും തന്നെ പറയുവാന് അവളെക്കു സാധിക്കില്ല. അവനെ മുറുകെ പിടിക്കുവാന് മാത്രമേ അവളെക്കു സാധിക്കൂ.

യാതൊരുപൂർണ്ണമായ ഒരു മന്ത്രണം ദുഃഖത്തിന്റെ അനുരണനങ്ങളോടെ ആ
തമ്പിൾ പരന്നു “ഞാനെന്താ ചെയ്തത്?”

സ്വദീപ്

ഇരുപത്തിഅഞ്ച്

ശിവന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള യാത്രാസംഘം അയോധ്യയിലെത്തിച്ചേരുവാൻ പിന്നെയും മൂന്നാഴ്ചകളെടുത്തു. സ്വദീപന്മാരുടെ തലസ്ഥാനമായിരുന്നു അയോധ്യ. ഗംഗയിലേക്കുള്ള നീണ്ട വളവുകളുള്ള പഴഞ്ചന് വഴിയിലൂടെ യാത്രചെയ്ത് ഗംഗയിൽനിന്നും കിഴക്കോട്ട് ജലമാർഗ്ഗം സഞ്ചരിച്ച് അവർ പുണ്യനദിയായ ഗംഗ സരയുവുമായി സന്ധിക്കുന്ന സംഗമസ്ഥാനത്തെത്തിച്ചേർന്നു. പിന്നെ സരയുവിലൂടെ വടക്കോട്ട് സഞ്ചരിച്ച അവർ ശ്രീരാമദേവന്റെ ജന്മനഗരത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. വളരെ ദൈർഘ്യമേറിയ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞ മാർഗ്ഗമായിരുന്നുവെങ്കിലും സ്വദീപിലെ തകർന്നുകിടക്കുന്ന പാതയുടെ അവസ്ഥയാലോചിച്ചാൽ അതായിരുന്നു അവിടെ ഏറ്റവും വേഗത്തിലെത്തിച്ചേരാൻ അനുയോജ്യമായ വഴി.

മെലുഹൻസൈനികരുടെ ഹൃദയത്തിലെ ആവേശം വിശ്വാസത്തിനതീതമായിരുന്നു. ശ്രീരാമദേവന്റെ നഗരത്തെക്കുറിച്ച് പല ഐതിഹ്യങ്ങളും അവർ കേട്ടിരുന്നു. പക്ഷേ, ആരും കണ്ടിരുന്നില്ല. അയോധ്യ എന്നാൽ കീഴടക്കാനാവാത്ത നഗരം എന്നാണ് അർത്ഥം. ശ്രീരാമഭഗവാന്റെ പവിത്രമായ പാദസ്പർശമേറ്റസ്ഥലം. ചന്ദ്രവംശിസാന്നിധ്യം കൊണ്ട് മലിനമാക്കപ്പെട്ടിരുന്നിട്ടുപോലും താരതമ്യത്തിനുമപ്പുറം തിളക്കമുറ്റ ഒരു നഗരമാണ് അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നത്. ചുറ്റുഭാഗവും ചന്ദ്രവംശികളുടെ അലങ്കോലപ്രവൃത്തികളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും ചിട്ടയുടെയും ഐക്യത്തിന്റെയും ഒരു മരുപ്പച്ചയായിട്ടാണ് ആ നഗരത്തെ അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നത്. അവർ നിരാശരായി.

ദേവഗിരിയെപ്പോലൊരു നഗരമായിരുന്നില്ല അയോധ്യ. പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ വാഗ്ദാനങ്ങളു് നൽകുന്നതായിരുന്നു അത്. പുറത്തെ മതിലുകളു് കനമുള്ളതായിരുന്നു. അതിന് അഭ്യുതകരമായ കരുത്തുള്ളതുപോലെ തോന്നിച്ചു. മെലുഹയിലെ ചാരനിറത്തിലുള്ള സാധാരണമതിലുകളു്ക്കു പകരം, അയോധ്യയിലെ പുറംഭിത്തി ഈശ്വരീയ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ലഭ്യമായ എല്ലാ നിറത്തിലുള്ള ചായങ്ങളും വാരിതേച്ചിരുന്നു. ഇടവിട്ടുള്ള ഓരോ ചുടുകുടയും ചന്ദ്രവംശികളുടെ രാജകീയ നിറം, പ്രാചീനമായ വെള്ളനിറം തേച്ചവയായിരുന്നു. ഇളം ചുവപ്പുനിറത്തിലും നീലനിറത്തിലുമുള്ള നിരവധി തോരണങ്ങളു് നഗരഗോപുരങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും സവിശേഷമായ അവസരത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നില്ല ഇവ. മറിച്ച് അലങ്കാരത്തിനുപയോഗിച്ചിരുന്ന സ്ഥിരം അനുബന്ധങ്ങളായിരുന്നു.

കോട്ടമതിലിനടുത്തെത്തിയപ്പോള് പ്രധാന കവാടത്തിലേക്കുള്ള പാത ഒന്നു

ചുറ്റിവളഞ്ഞു. ആനകളും കുനികുത്തിവരുന്ന കുറ്റനാടുകളും നേരിട്ട് വാതിലിലൂടെ ഓടിയെറാതിരിക്കാനായിരുന്നു അങ്ങനെ ചെയ്തിരുന്നത്. പ്രധാന കവാടത്തിനു മുകളിലായി ചുമരിൽ അതിമനോഹരമായ ഒരു ചന്ദ്രക്കല കൊത്തിവെച്ചിരുന്നു. അതിനുതാഴെ ചന്ദ്രവംശി സൂക്തങ്ങള് ആലേഖനം ചെയ്തിരുന്നു: ശൃംഗാരം. സൗന്ദര്യം. സ്വതന്ത്രത.

നഗരത്തിലേക്കു പ്രവേശിച്ചപ്പോഴാണ് മെലുഹന്മാരുടെ ചിട്ടയ്ക്കും കൃത്യതയ്ക്കും ഇട്ടൊരു ഊക്കു ഇടി കിട്ടിയത്. 'പ്രവർത്തന കോലാഹലം' എന്നാണ് കൃതിക അതിനെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. മെലുഹന് നഗരങ്ങളിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി ഉയർത്തിക്കെട്ടിയ സ്തംഭങ്ങളിലല്ല അയോദ്ധ്യ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. അപ്പോള് ഒരു കാര്യം വ്യക്തമായിരുന്നു. എളുപ്പത്തിൽ ക്ഷോഭിക്കുന്ന സിന്ധുനദി കവിഞ്ഞൊഴുകുംപോലെ സരയൂനദി കവിഞ്ഞൊഴുകിയാൽ അയോദ്ധ്യ ഒറ്റപ്പെട്ടുപോകും. ഏകകേന്ദ്രമായ ഏഴു വൃത്തങ്ങളുടെ ആകൃതിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട നഗരമതിലുകള് ആരെയും അഭ്യുതപ്പെടുത്തുന്നവിധം കനമുള്ളതും കരുത്തുറ്റതുമായിരുന്നു. എന്നാൽ വൃത്താകൃതിയിലുള്ള ഈ മതിലുകള് ഒരു സൈനിക മർമ്മജ്ഞന്റെ ബുദ്ധിയിൽ പിറന്നതൊന്നുമല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തുവാൻ ഒരു സൈനികമേധാവിയുടെ തന്ത്രബുദ്ധിയൊന്നും ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. പരിധിവിട്ട് നഗരം വളർന്നപ്പോള് അതിനൊപ്പം ഒട്ടും ക്രമമല്ലാത്ത വിധത്തിലാണ് ആ മതിലുകള് പണിതിരുന്നത്. ശത്രുസൈന്യം ഉപരോധം തീർത്തുകഴിഞ്ഞാൽ അതിൽനിന്ന് രക്ഷനേടാൻ കഴിയാത്തവിധം ന്യൂനതകളുള്ളതായിരുന്നു ഓരോ മതിലുകളും. അതുകൊണ്ടാണ് ചന്ദ്രവംശികള് നഗരത്തിൽനിന്നും ഏറെ അകലെയുള്ള യുദ്ധഭൂമിയിൽവെച്ച് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകിയിരുന്നത്.

പ്രവൃത്തിക്കുപകരം തർക്കവിതർക്കങ്ങള് മുഖമുദ്രയാക്കിയ ചന്ദ്രവംശികളുടെ അഭിരുചിക്കൊത്ത വിഷാദഗ്രസ്തമായ കുറ്റാരോപണംപോലെയായിരുന്നു നഗരത്തിലെ സൗകര്യങ്ങള്. പാതകള് വെറും അഴുക്കുപുരണ്ട ഇടവഴികളേക്കാള് മികവുറ്റതായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇതിനൊരു ശ്രദ്ധേയമായ അപവാദമുണ്ടായിരുന്നു - കല്പ്പാകി അതിമനോഹരമായി നിർമ്മിച്ച രാജപാത. ആഡംബര പൂർണ്ണമായ കൊട്ടാരത്തിലേക്കുള്ള വഴി. പാതയിലെ പടുകുഴികള് അന്വേഷിക്കുന്നതിനുപകരം പടുകുഴികളിലെ പാതകള് തിരഞ്ഞുകണ്ടുപിടിക്കുന്നതായിരിക്കും എളുപ്പമെന്ന് സ്വദീപന്മാർ തമാശയായി പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. മെലുഹന് നഗരങ്ങളിലെ മുൻകൂട്ടി വ്യക്തമായി പദ്ധതിയിട്ട് നിർമ്മിച്ച, കല്ലുകള് പാകി വെടിപ്പാക്കിയ, വഴി കാണിക്കുന്ന ഫലകങ്ങള് നാട്ടിയ പാതകളുമായി ഇതിനെ ഒരു വിധത്തിലും താരതമ്യം ചെയ്യാൻ സാധിക്കില്ലായിരുന്നു.

നഗരത്തിലെമ്പാടും 'കയ്യേറ്റം' എന്നു വിളിക്കാവുന്ന സംവിധാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ചില തുറന്ന മൈതാനങ്ങള് പാർപ്പിടങ്ങളായി. കുടിയേറ്റക്കാർ നിയമവിരുദ്ധമായ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിച്ച് കെട്ടി താമസമുറപ്പിച്ചു. സ്വതവേ ഇടുങ്ങിയ വഴികള് ഭവനരഹിതരായ ആളുകളുടെ തുണികൊണ്ടുള്ള തമ്പുക്കളുടെ കടന്നുകയറ്റം മൂലം കൂടുതൽ ഇടുങ്ങിയതായിത്തീർന്നു. സ്വന്തമായി വീടുള്ള ധനികരും ഭവനരഹിതരായ ദരിദ്രരും തമ്മിൽ എന്നും സംഘർഷം നിലനിന്നു. ക്രി.മു 1910 മുതൽ എല്ലാ കൈയേറ്റങ്ങളും ചക്രവർത്തി നിയമവിധേയമാക്കിയതോടെ, ഭരണകൂടം ഭവനരഹിതർക്ക് പാർപ്പിടമൊരുക്കാത്തതിടത്തോളം കാലം, അവരാ തമ്പുക്കളിൽതന്നെ താമസം തുടർന്നു. ചന്ദ്രവംശികളുടെ ഭരണസംവിധാനം കഴിവുകെട്ടതായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ പന്ത്രണ്ടുവർഷത്തിനിടയിൽ ഈ

ചേരിനിവാസികളുടെ ഒരുവീടുപോലും നിർമ്മിച്ചുനൽകുവാൻ ഭരണകൂടത്തിനായില്ല. സമയപരിധി ഇനിയും നീട്ടി നൽകുന്ന കാര്യമാണ് അധികാരികളുടെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. കൈയേറ്റങ്ങളും പൊട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞ വഴികളും മോശമായ നിർമ്മിതികളും ആ നഗരത്തിന്റെ സുകൃതക്ഷയമാണ് പ്രകടമാക്കിയത്.

മെലുഹന്മാർ പ്രകോപിതരായി. ശ്രീരാമദേവന്റെ മഹാനഗരത്തിനോട് ഇവർ എന്താണ് കാണിച്ചത്? അതോ ഈ നഗരം ഇങ്ങനെത്തന്നെ ആയിരുന്നുവോ? ഇതുകൊണ്ടാണോ ശ്രീരാമഭഗവാൻ സരയൂനദി കടന്ന് സരസ്വതീനദീതീരത്തെ ദേവഗിരിയിൽ തലസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ചത്.

വൃത്തികേടും അലങ്കോലവും കണ്ടപ്പോള് തുടക്കത്തിലുണ്ടായ നടുക്കും അകന്നപ്പോള് ഈ നഗരത്തിൽ വിചിത്രവും അപ്രതീക്ഷിതവുമായ ഒരു വശ്യത മെലുഹന്മാർ ദർശിച്ചു. രാജകൊട്ടാരം പോലും നിശ്ചിതമായ ഒരു ശൈലിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മെലുഹയിലെപ്പോലെ അയോദ്ധ്യയിലെ ഭവനങ്ങളുടെ ഒരിക്കലും ഒരുപോലെ ചിട്ടപ്പടി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നില്ല. ഇവിടെ ഓരോ വീടും തനതായ ആകർഷണീയതയായിരുന്നു. ഗൃഹനിർമ്മാണത്തിൽ കൃത്യമായ ചിട്ടകളോ നിയമങ്ങളോ പാലിക്കാത്ത സ്വദീപന്മാർ അവർക്കിഷ്ടമുള്ള ശൈലിയിൽ വൈകാരികതയും സൗന്ദര്യവും പ്രകടമാക്കുംവിധം വീടുകൾ നിർമ്മിച്ചു. ചില കെട്ടിടങ്ങളുടെ വലിപ്പവും ഭംഗിയും കണ്ടപ്പോള് മെലുഹന്മാർ അതിന്റെ പുറകിലെ സാങ്കേതികതയെക്കുറിച്ചും കഴിവിനെക്കുറിച്ചും ആദരവോടെ ആലോചിച്ചു. മെലുഹന്മാരെപ്പോലെ സ്വദീപന്മാർക്ക് യാതൊരു നിയന്ത്രണങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഉജ്വലവർണ്ണങ്ങളാണ് കെട്ടിടങ്ങളുടെ അവർ നൽകിയിരുന്നത്. ചെങ്കല്ലിന്റെ നിറമുള്ള കെട്ടിടങ്ങളെ മുതൽ തത്തമ്മപച്ചനിറത്തിലുള്ള മേലാപ്പുകളും തെളിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ കുമ്പനിറത്തിലുള്ള ജനാലകളും. പൗരബോധമുള്ള ചില ധനികരായ സ്വദീപന്മാർ, വലിയ ഉദ്യാനങ്ങളും ക്ഷേത്രങ്ങളും നാടകശാലകളും വായനശാലകളും നിർമ്മിച്ച് അവയ്ക്ക് തങ്ങളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ പേരു ചാർത്തി. ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നും യാതൊരു സഹായവുമില്ലാത്തതിനാലാണ് അവരിങ്ങനെ ചെയ്തത്. പൊതുകെട്ടിടങ്ങളുടെ സ്വകാര്യവ്യക്തികളുടെ പേരുകളെ നൽകിയതുകണ്ട് അതിശയിച്ചുപോയ മെലുഹന്മാർ ആ കെട്ടിടങ്ങളുടെ സവിശേഷമായ നിർമ്മിതിയിൽ ആകൃഷ്ടരായിരുന്നു. ആ സ്പന്ദിക്കുന്ന നഗരത്തിൽ അറപ്പുള്ളവാക്കുന്ന വൃത്തികേടുകളെക്കൊപ്പം അസാധാരണമായ സൗന്ദര്യവും ചേർന്നുനിന്നു. അയോദ്ധ്യ മെലുഹന്മാരെ ഒരുപോലെ അസ്വസ്ഥരാക്കുകയും ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

ചന്ദ്രവംശി ജീവിതശൈലിയുടെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന മൂർത്തീകരണങ്ങളായിരുന്നു അയോദ്ധ്യയിലെ ആളുകളുടെ. അല്പവസ്ത്രധാരികളായിരുന്ന സ്ത്രീകളുടെ ലജ്ജയില്ലാത്തവരും തങ്ങളുടെ ലൈംഗികതയെക്കുറിച്ച് ആത്മവിശ്വാസമുള്ളവരുമായിരുന്നു. പുരുഷന്മാരും അതുപോലെ സൗന്ദര്യബോധമുള്ളവരും പരിഷ്കാരികളുമായിരുന്നു - മെലുഹന്മാർ 'സുന്ദരകുട്ടപ്പന്മാർ' എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ളവർ. സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരുമായുള്ള ബന്ധം ഏറ്റവും വിപരീതമായ അഗ്രങ്ങളിൽ നിലകൊള്ളുന്നവയായിരുന്നു എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുകയായിരിക്കും ഉചിതം. ഏറ്റവും തീവ്രമായ പ്രണയവും ഏറ്റവും തീവ്രമായ വെറുപ്പും ഒരുമിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്ന ജീവിതശൈലി. അതോടൊപ്പം തീവ്രമായ വികാരത്തിന്റെ അടിത്തറയിൽ നിർമ്മിതമായ ആഘോഷങ്ങളും. അയോദ്ധ്യയിൽ ചെറിയ തോതിൽ ഒരു കാര്യവും

നടന്നിരുന്നില്ല. മിതത്വം എന്നത് അവരുടെ നിഘണ്ടുവില് കാണാത്ത ഒരു പദമായിരുന്നു.

അതുകൊണ്ട് സദാചുറുചുറുക്കാര്ന്ന അയോദ്ധ്യയിലെ ജനങ്ങളുള് ദക്ഷന്റെ പരിഷ്കരണ സിദ്ധാന്തത്തെ പൂച്ഛിച്ചുതള്ളിയതില് അതിശയമില്ല. നിരാനന്ദമായ ഒരു നഗരത്തിലേക്കാണ് ദക്ഷന് പ്രവേശിച്ചത്. രാജപഥത്തിന്റെ ഇരുവശത്തും വരിവരിയായി നിന്നിരുന്ന ആളുകളുള് രാജ്യത്തെ കീഴടക്കിയ ശക്തികളെ സ്വാഗതം ചെയ്യുവാന് തയ്യാറായില്ല. അവസാനം, തിന്മ നിറഞ്ഞ ഭരണാധികാരികളില് നിന്നും താന് അവിടത്തെ ആളുകളെ മോചിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തതെന്ന് കരുതിയ ദക്ഷന് അവര് പൂഷ്പവൃഷ്ടിയോടെ തന്നെ സ്വീകരിക്കുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിച്ചതെങ്കിലും തനിക്കു ലഭിച്ച തണുത്ത സ്വീകരണം കണ്ടപ്പോള് അദ്ദേഹം അതിശയിച്ചു. ചന്ദ്രവംശി രാജാവിന്റെ നിര്ദ്ദേശപ്രകാരമായിരിക്കും അവര് ഇങ്ങനെ ചെയ്തതെന്ന് ദക്ഷന് വിശ്വസിച്ചു.

ഒരാഴ്ചയ്ക്കുശേഷം അവിടെ എത്തിച്ചേര്ന്ന ശിവന് അത്തരം വികല്പത്തിനടിപ്പെട്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. അഭിവാദ്യത്തേക്കാള് മോശമായ ഒന്നാണ് അവന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നത്. ആക്രമിക്കപ്പെടുമെന്ന് അവന് പ്രതീക്ഷിച്ചു. നീലകണ്ഠന്റെ ഐതിഹ്യത്തില് വിശ്വസിച്ചിരുന്ന സ്വദീപന്മാര് താന് അവര്ക്കൊപ്പം നിലക്കാത്തതില് തന്നെ അധികേഷപിക്കുമെന്ന് ശിവന് ഭയന്നു. തെറ്റായ ഭാഗത്ത് നിലയുറപ്പിച്ചതിനാല് താന് വെറുക്കപ്പെടുമെന്ന് അവന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. എന്നാല് ചന്ദ്രവംശികള് താന് പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ അത്രയ്ക്ക് തിന്മകാംക്ഷികളല്ലെന്ന് മനസ്സിലായപ്പോള് സൂര്യവംശികള് 'തെറ്റായ ഭാഗ' മാണെന്ന് തരംതിരിക്കുവാന് ശിവന് തയ്യാറായില്ല. മെലുഹന്മാര് സത്യസന്ധരും മര്യാദക്കാരും നിയമം അനുസരിക്കുന്നവരുമാണ് എന്നതിനാല് യാതൊരു ശങ്കയുമില്ലാതെ അവരെ വിശ്വസിക്കാം. താന് ഭാവിയില് ചെയ്തുതീര്ക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും കര്മ്മത്തെക്കുറിച്ചും അവനില് ആശയക്കുഴപ്പം ഉടലെടുത്തു. ബൃഹസ്പതിയുടെ കൂര്മ്മബുദ്ധിയും ഉപദേശങ്ങളും അവനു നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു.

ആലോചനകള് മനസ്സിന്റെ ഭാരം കൂട്ടിയപ്പോള് അവന് രഥത്തിന്റെ തിരശ്ശീല വകഞ്ഞുമാറ്റി പുറത്തേക്കിറങ്ങി. അവന് ചന്ദ്രവംശികൊട്ടാരത്തിനുനേരെ നോക്കി. ദിലീപന്റെ വാസകേന്ദ്രം കണ്ടപ്പോള് ഒരു നിമിഷത്തേക്ക് അവന് നടുങ്ങിപ്പോയി. എന്നാല് പൊടുന്നനെ സമനില വീണ്ടെടുത്ത് സതിയുടെ കൈ പിടിച്ച് കൊട്ടാരക്കെട്ടിലേക്കുള്ള നൂറുപടികള് കയറുവാന് തുടങ്ങി. പര്വ്വതേശ്വരന് സാവധാനം പുറകെ വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ശിവന് സതിയുടെ പുറകിലേക്ക് നോക്കി. ആനന്ദമായി ശാന്തമായി പടികള് കയറുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ശിവന് ആരാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ആ കരാളനിമിഷം മുതല് അവള് അവനോട് സംസാരിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. പിതാവില് കണ്ണുനട്ട് നിര്വ്വീകാരമായ മുഖഭാവത്തോടെയാണ് അവള് മുകളിലേക്കു കയറിക്കൊണ്ടിരുന്നത്.

"ആ നാശംപിടിച്ചവനേതാ? "ചന്ദ്രവംശിസൈനികരാല് കൊട്ടാരത്തിന്റെ അരികില്നിന്നും പുറകിലേക്കു മാറ്റിനിര്ത്തപ്പെട്ട ഒരു ആശാരി വിശ്വാസം വരാത്ത മട്ടില് ചോദിച്ചു.

"എന്തിനാണ് നമ്മുടെ ചക്രവര്ത്തിയും ആത്മാര്ത്ഥതയുള്ള ഭ്രാന്തനും ചേര്ന്ന് എല്ലാവിധ രാജകീയ ചിഹ്നങ്ങളുമായി അയാളെ സ്വീകരിക്കാനൊരുങ്ങിനില്ക്കുന്നത്?"

"ആത്മാര്ത്ഥതയുള്ള ഭ്രാന്തനോ? "അയാളുടെ ചങ്ങാതി ചോദിച്ചു.

"ഓഹോ താനത് കേട്ടില്ലേ? ദക്ഷന് എന്ന മൂഢന് നല്കിയിട്ടുള്ള പുതിയ ഇരട്ടപ്പേരാണ്!"

കൂട്ടുകാർ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"ശ് ശ് ശ്! "അവരുടെ തൊട്ടടുത്തുനിന്നിരുന്ന വയസ്സന് ചീറി. "നിങ്ങള് ചെറുപ്പക്കാർക്ക് ലജ്ജയില്ലേ? അയോദ്ധ്യ അപമാനിക്കപ്പെടുകയാണ്. അതൊരു തമാശയാണെന്നാണ് നിങ്ങളുടെ വിചാരം."

അതിനിടയിൽ ശിവൻ പ്രധാനവേദിയിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ദക്ഷൻ അവനെനോക്കി നമിച്ചു. തളർന്ന പുഞ്ചിരിയോടെ ശിവൻ പ്രത്യഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

ദിലീപൻ ഈറനണിഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ ശിവനെ നോക്കി വണങ്ങി. മൃദുവായി മന്ത്രിക്കുന്നതുപോലെ അയാള് കരഞ്ഞു "ഞാൻ ദുഷ്ടനല്ല പ്രഭോ. ഞങ്ങള് ദുഷ്ടന്മാരല്ല."

"എന്താ പറഞ്ഞത്? "ദിലീപൻ മന്ത്രിച്ച വാക്കുകള് കേള്ക്കാൻ ബദ്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ദക്ഷൻ ചോദിച്ചു.

തൊണ്ടയിലെ തടസംമൂലം ശിവൻ ശബ്ദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ദിലീപന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് ഒന്നും കേള്ക്കാഞ്ഞതിനാല് ദക്ഷൻ തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് പിറുപിറുത്തു "പ്രഭോ അയോദ്ധ്യയിലെ ജനങ്ങള്ക്കു മുന്പാകെ അങ്ങയെ പരിചയപ്പെടുത്തുവാനുള്ള സന്ദര്ഭോചിതമായ നിമിഷമായിരിക്കാം ഇത്. അവരുടെ രക്ഷക്കാണ് നീലകണ്ഠന് എത്തിയിട്ടുള്ളതെന്ന് മനസ്സിലായാല് അതവരെ ഊര്ജ്ജസ്വലരാക്കിയേക്കും."

തീവ്രമായ മാനസികവ്യഥ അനുഭവിച്ചിരുന്ന ശിവൻ എന്തെങ്കിലും പറയാൻ കഴിയുന്നതിനു മുന്പ് അവനെ പരിചരിക്കുന്നതില് ബദ്ധശ്രദ്ധയായ പത്നി പറഞ്ഞു "അച്ഛാ ശിവൻ വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. ദീര്ഘയാത്ര കഴിഞ്ഞതല്ലേയുള്ളൂ. കുറച്ചുനേരം അദ്ദേഹം വിശ്രമിക്കട്ടെ?"

"അതെ. തീര്ച്ചയായും. "ക്ഷമാപണസ്വരത്തില് ദക്ഷൻ അവിടുത്തെ പറ്റി പറഞ്ഞു. ശിവനുനേരെ തിരിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം തുടർന്നു "ക്ഷമിക്കണം പ്രഭോ, ചില നേരം എന്റെ ആവേശം അതിരുവിടാറുണ്ട്. ഇന്ന് അങ്ങേയ്ക്കു വിശ്രമിച്ചാലെന്താ? എന്തായാലും നാളെ അങ്ങയെ കൊട്ടാരത്തിലെ ആളുകള്ക്ക് പരിചയപ്പെടുത്താം."

ശിവൻ ദിലീപന്റെ സങ്കടം നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കി. യാതന നിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന ആ കണ്ണുകളുടെ നോട്ടം നേരിടാനാവാതെ ശിവൻ ചന്ദ്രവംശി ചക്രവർത്തിക്കുപുറത്തു നില്ക്കുന്ന കൊട്ടാരജോലിക്കാരുടെ നേർക്ക് കണ്ണയച്ചു. ഒരു ജോടി കണ്ണുകളില് മാത്രം തിരിച്ചറിയായ്മയുടെ ഭാവമില്ല. ആനന്ദമയിയൊഴികെ ദിലീപന്റെ കൊട്ടാരത്തിലെ മറ്റാർക്കും തന്നെ താൻ ആരാണെന്ന് അറിയുകയില്ലെന്ന് ആ നിമിഷമാണ് ശിവൻ ഓർമ്മവന്നത്. ദിലീപന്റെ മകൻ ഭഗീരഥനുപോലും. ദിലീപൻ ശിവനെക്കുറിച്ച് ആരോടും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ദക്ഷനും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ശിവന്റെ സാന്നിധ്യത്തില്തന്നെ ആ മഹത്തായ സത്യം അനാവരണം ചെയ്യാമെന്ന പ്രതീക്ഷയിലായിരിക്കും അത്.

"പ്രഭോ"

ശിവൻ പര്വ്വതേശ്വരനെ നോക്കി. "പറയൂ" കഷ്ടിച്ച് കേള്ക്കാൻ തക്കവണ്ണം അവൻ മന്ത്രിച്ചു.

"ഘോഷയാത്ര കഴിഞ്ഞതിനാല് ഞാൻ സൈന്യത്തെ പുറത്തേക്കു നയിച്ചേക്കാം. മുന്പത്തെ പട്ടാളക്കാർക്കൊരുക്കിയിരുന്ന താവളത്തില് ഇവരെ പാര്പ്പിക്കാം. രണ്ടുമണിക്കൂറിനകം അങ്ങയുടെ സേവനത്തിനായി ഞാൻ തിരിച്ചെത്തിക്കോളാം."

ശിവൻ പതിയെ തലയാട്ടി.

അവർ അയോദ്ധ്യയിലെത്തിച്ചേർന്നിട്ട് മണിക്കൂറുകൾ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ശിവൻ ഒരു വാക്കുപോലും ഉരിയാടിയിരുന്നില്ല. തന്റെ അറയുടെ ജനലിനടുത്ത് അസ്തമയസൂര്യൻ വിസ്തൃതമായ പ്രഭയിൽ നഗരത്തെ കുളിപ്പിക്കുന്നതും നോക്കിനിന്നു. സതി നിശ്ശബ്ദയായി അവന്റെ അടുത്തുനിന്നു. അവന്റെ കൈ പിടിച്ച് തന്റെ ശരീരത്തിലെ കിട്ടാവുന്ന ഊർജ്ജമെല്ലാം അവനിലേക്കു പ്രസരിപ്പിക്കുവാൻ അവള് ശ്രമിച്ചു. നഗരത്തിന്റെ ശരിക്കും മധ്യഭാഗത്തുള്ള ആ വലിയ എടുപ്പിനുനേർക്ക് അവൻ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവിടെനിന്നുനോക്കിയപ്പോള് അത് വെണ്ണക്കല്ലുകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതാണെന്നു തോന്നി. ദുരുഹമായ ചില കാരണങ്ങളാൽ അത് ശിവന്റെ മനസ്സിനെ സാന്ത്വനപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെ തോന്നി. നഗരത്തിലെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഭാഗത്ത് ചെറിയ ചെരിവുള്ള കുനിന് മുകളിൽ അയോദ്ധ്യയുടെ ഏതു ഭാഗത്തുനിന്ന് നോക്കിയാലും കാണാവുന്ന വിധത്തിലാണ് അത് നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. നഗരത്തിലെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന സ്ഥലത്ത് നിർമ്മിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണം കൊട്ടാരത്തിനേക്കാള് അതിനുള്ള പ്രാധാന്യമെന്തായിരിക്കുമെന്ന് ശിവൻ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

വാതിലിൽ നിർത്താതെ ഉച്ചത്തിലുള്ള മുട്ടുകേട്ടപ്പോള് അവന്റെ ചിന്തകള് അലോസരപ്പെട്ടു.

“ആരാ അത്? “ആ അറയുടെ പുറകിലിട്ടിരുന്ന കസേരയില് നിന്ന് എഴുന്നേറ്റുകൊണ്ട് പര്വ്വതേശ്വരന് ചോദിച്ചു.

“പ്രഭോ” നന്തി പ്രതിവചിച്ചു. “രാജകുമാരി ആനന്ദമയി.”

പര്വ്വതേശ്വരന് പതുക്കെ ഒന്ന് മുളിയശേഷം ശിവനെ നോക്കി. നീലകണ്ഠന് തലയാട്ടി.

“അവളെ കടത്തിവിടു.” പര്വ്വതേശ്വരന് ആജ്ഞാപിച്ചു.

ആനന്ദമയി പ്രവേശിച്ചു. പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള അവളുടെ സമീപനം പര്വ്വതേശ്വരനെ അർഭുതപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം മുഖം ചുളിച്ചു. “കുമാരി, അവിടുത്തേക്ക് എന്തു സഹായമാണ് ഞാൻ ചെയ്തുതരേണ്ടത്?”

“പര്വ്വതേശ്വരാ, എങ്ങനെയാണ് അങ്ങനെയൊന്നെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുകയെന്ന് പലതവണ ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്.” ആനന്ദമയി കളിയാക്കി. “ഈ ചോദ്യം പലതവണ ചോദിക്കുന്നതിനുപകരം എന്റെ മറുപടി ശരിയായി കേട്ടിരുന്നെങ്കില് നമ്മള് എവിടെയെങ്കിലുമൊക്കെ എത്തിച്ചേരുമായിരുന്നു.”

അമ്പരപ്പും ദേഷ്യവും കലർന്ന ഒരു മിശ്രിതമായിരുന്നു പര്വ്വതേശ്വരന്റെ പ്രതികരണം. കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് ആഴ്ചക്കുള്ളില് ഇതാദ്യമായി ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടോ ആനന്ദമയി തന്റെ സാധാരണ ഭാവത്തിലേക്ക് തിരിച്ചെത്തിയത് ശിവനെ സന്തുഷ്ടനാക്കി.

ആനന്ദമയി ശിവന്റെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞു തലകുനിച്ചു. “സത്യം ഇപ്പോഴാണ് എനിക്ക് മനസ്സിലായത്, പ്രഭോ. ആ സമയത്ത് ഞാൻ കടുത്ത വിഷമത്തിലായിരുന്നു. അങ്ങ് സൂര്യവംശികളുടെ പക്ഷം പിടിച്ചതിന് ഞാൻ വിശദീകരിക്കാൻ പോകുന്ന ഈ രണ്ടു കാരണങ്ങളില് ഏതെങ്കിലുമൊന്നായിരിക്കാനേ വഴിയുള്ളൂ. ഒന്നുകില് ഞങ്ങള് ദുഷ്ടശക്തികള്, അല്ലെങ്കില് ഞങ്ങളുദ്ദേശിക്കുന്ന ഐതിഹ്യം താങ്കളായിരിക്കില്ല. ഇതില് ഏത് വിശദീകരണം സ്വീകരിച്ചാലും അതെന്റെ മനസ്സിനെ തകർത്തുകളയും.”

ശിവൻ ആനന്ദമയിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

“പക്ഷേ, അവസാനം ഒരുകാര്യം ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി.” ആനന്ദമയി തുടർന്നു

“ഐതിഹ്യം തെറ്റല്ല. ഞങ്ങളു് ദുഷ്ടന്മാരുമല്ല. അങ്ങു വല്ലാതെ നിഷ്കളങ്കനാണു്. ദുഷ്ടന്മാരായ സൂര്യവംശികളാലു് അങ്ങു തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. ഞാനതു ശരിയാക്കി എടുത്തോളാം. ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗത്തിന്നു് നന്മകളു് ഞാൻ താങ്കളു്ക്കു കാണിച്ചുതരാം.”

“ഞങ്ങളു് ദുഷ്ടന്മാരല്ല.” പർവ്വതേശ്വരൻ ആക്രോശിച്ചു.

“പർവ്വതേശ്വരാ” ആനന്ദമായി നെടുവീർപ്പിച്ചു. “ഞാൻ താങ്കളോടു് മുമ്പേ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണു് താങ്കളുടെ ഈ ചുണ്ടുകളു് വെറുതെ സംസാരിക്കുന്നതിനേക്കാളു് നല്ല കാര്യങ്ങളു് ഉപയോഗിക്കുവാൻ പറുന്നവയാണു്. താങ്കളു് ആ ശ്വാസോച്ഛ്വാസം അനാവശ്യമായി പാഴാക്കാതിരിക്കുക.”

“നിന്നു്റെ അഹങ്കാരം മതിയാക്കു് സ്ത്രീയേ! “പർവ്വതേശ്വരൻ ആക്രോശിച്ചു. “ഞങ്ങളു് ദുഷ്ടന്മാരാണെന്നാണോ നീ കരുതിയിട്ടുള്ളതു്? നിങ്ങളുടെ ജനങ്ങളെ നിങ്ങളു് എങ്ങനെയാണു് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതെന്നു് നീ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഈ യാത്രയിലങ്ങോളമിങ്ങോളം വിശന്നുവലഞ്ഞ കണ്ണുകളാണു് എന്നെ തുറിച്ചുനോക്കിയിരുന്നതു്. പടുകുഴികളു് നിറഞ്ഞ പാതയോരങ്ങളിലു് കുട്ടികളു് ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടു് കിടക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ‘കീഴടക്കാനാവാത്ത നഗര’ത്തിലു് സ്ത്രീകളു് ഭിക്ഷ യാചിക്കുമ്പോളു് ധനികരായ സ്വർഗ്ഗപന്മാർ ഏതൊരു മെലുഹൻ ചക്രവർത്തിയേക്കാളും മികച്ച ജീവിതം നയിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ മെലുഹൻ സമൂഹം സമ്പൂർണ്ണമാണു്. ഒരുപക്ഷേ, നിങ്ങളു് തിന്മയുടെ ശക്തികളായിരിക്കില്ലെന്ന കാര്യത്തിലു് ഞാൻ ഭഗവാനുമായി യോജിച്ചേക്കാം. പക്ഷേ, നിങ്ങളു് സ്വന്തം ജനങ്ങളെ പരിപാലിക്കാനും സംരക്ഷിക്കാനും അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞങ്ങളുടെ ഭരണരീതി സ്വീകരിച്ചാലു് നിങ്ങളുടെ ജീവിതം മെച്ചപ്പെടും.”

“മെച്ചപ്പെടും? “ക്ഷുഭിതയായ ആനന്ദമായി തർക്കിച്ചു. “ഞങ്ങളു് കുറ്റമറ്റവരല്ല, ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഭരണകൂടത്തിന്നു് പല കാര്യങ്ങളും കൂടുതലു് മെച്ചപ്പെടുത്താൻ കഴിയും. എന്നാലു് ഞങ്ങളു് ജനങ്ങളു് സ്വാതന്ത്ര്യമെങ്കിലും നൽകുന്നുണ്ടു്. വരേണ്യവർഗ്ഗം നിശ്ചയിക്കുന്ന വിസ്തൃതമാർന്ന നിയമങ്ങളു് അനുസരിക്കണമെന്നു് ഒരിക്കലും ഞങ്ങളുടെ ആളുകളോടു് നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടില്ല.”

“സ്വാതന്ത്ര്യം കൊടുത്തുവെന്നോ? എന്തിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം? കൊള്ളയടിക്കാൻ, മോഷ്ടിക്കാൻ, യാചിക്കുവാൻ, കൊല്ലുവാൻ?”

“ഞങ്ങളുടെ സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ചു് താങ്കളോടു് തർക്കിക്കേണ്ട കാര്യം എനിക്കില്ല. ഞങ്ങളുടെ ജീവിതശൈലിയുടെ മേന്മകളു് നിങ്ങളുടെ മുരടിച്ച മനസ്സിന്നു് ഉളക്കൊള്ളാനാവില്ല.”

“എനിക്കതു് മനസ്സിലാക്കുവാൻ താല്പര്യമില്ല! ഈ രാജ്യം ഭരിക്കപ്പെടുന്ന രീതി എന്നെ അസ്വസ്ഥനാക്കുന്നു. നിങ്ങളു് യാതൊരു ചട്ടങ്ങളുമില്ല. നിയന്ത്രണമില്ല. യാതൊരു നിയമവുമില്ല. നിങ്ങളു് ദുഷ്ടന്മാരും ഇല്ലെങ്കിലും നാഗന്മാരുമായി ചേർന്നതുമൂലം നിങ്ങളുടെ മനസ്സിലു് തിന്മ കടന്നുകൂടിയതിലു് അർദ്ധഭൂതമില്ല. ധീരരായ ക്ഷത്രിയരെപ്പോലെ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിനുപകരം നിങ്ങളു് ഭീരുക്കളായ തീവ്രവാദികളെപ്പോലെ യുദ്ധം ചെയ്യുകയാണു്. നിങ്ങളു് ഒരുപക്ഷേ, ദുഷ്ടന്മാരല്ലായിരിക്കാം. പക്ഷേ, നിങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികളു് അങ്ങനെയാണു്.”

“നാഗന്മാരോ? നിങ്ങളു് എന്തൊക്കെ തോന്നാസമാണു് പറയുന്നതു്? നാഗന്മാരുമായി കൂട്ടുകൂടുവാനെന്നതാ ഞങ്ങളു് ഭ്രാന്തന്മാരാണോ? അടുത്ത ഏഴു ജന്മങ്ങളു് അതു് ഞങ്ങളെ മലിനമാക്കുമെന്ന കാര്യം ഞങ്ങളു്ക്കറിയില്ലെന്നാണോ നിങ്ങളു് കരുതിയതു്? പിന്നെ തീവ്രവാദം? ഞങ്ങളൊരിക്കലും തീവ്രവാദത്തെ ആശ്രയിച്ചിട്ടില്ല. കഴിഞ്ഞ നൂറ് വർഷമായി നിങ്ങളെപ്പോലെ ശപിക്കപ്പെട്ട ആളുകളുമായി യുദ്ധം ഒഴിവാക്കുവാൻ എങ്ങനെയും പാടുപെടുകയായിരുന്നു

ഞങ്ങളു. അതുകൊണ്ട് അതിർത്തിപ്രവിശ്യകളിൽനിന്ന് ഞങ്ങളു പിൻവാങ്ങി. നിങ്ങളുമായുള്ള എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും ഞങ്ങളു വിച്ഛേദിച്ചു. നിങ്ങളു യമുനയിലെ ജലം മോഷ്ടിച്ചതോടെ ഒഴുകുകുറഞ്ഞ ഗംഗയിലെ ലഭ്യമായ ജലമുപയോഗിച്ച് ജീവിക്കുവാൻ ഞങ്ങളു ശീലിച്ചു. മന്ദരപർവ്വതത്തിലെ ആക്രമണവുമായി ഞങ്ങളുക്കൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്ന് എന്റെ പിതാവു നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞു. പക്ഷേ, നിങ്ങളു ഞങ്ങളെ വിശ്വസിച്ചില്ല. അല്ല, നിങ്ങളെന്തിനു വിശ്വസിക്കണം? ഞങ്ങളെ ആക്രമിക്കാനുള്ള ഒരു കാരണത്തിന് തക്കം പാർത്തിരിക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ നിങ്ങളു!”

“എന്നോട് കള്ളം പറയരുത്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് മഹാദേവന്റെ മുന്നിൽ വെച്ചെങ്കിലും! നാഗന്മാർക്കൊപ്പം ചന്ദ്രവംശി തീവ്രവാദികളെ ഞങ്ങളു കണ്ടിരുന്നു.”

“മന്ദരപർവ്വത ആക്രമണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഞങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ആർക്കും യാതൊരു പങ്കുമില്ലെന്ന് എന്റെ പിതാവു നിങ്ങളോടു പറയുകയുണ്ടായി. ഞങ്ങളുക്ക് നാഗന്മാരുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. ഒരുപക്ഷേ ചില ചന്ദ്രവംശികളു ചില സൂര്യവംശികളെപ്പോലെ തീവ്രവാദികളെ സഹായിച്ചിരിക്കാം. നിങ്ങളു ഞങ്ങളുമായി സഹകരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ നമുക്കാ കുറ്റവാളികളെ കണ്ടെത്താമായിരുന്നു.”

“എന്തൊരു അസംബന്ധം! ഒരു സൂര്യവംശിയും ആ തീവ്രവാദികളുമായി കൂട്ടുകൂടുകയില്ല. ചന്ദ്രവംശികളു ചില തീവ്രവാദികളെ സഹായിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നിങ്ങളു മറുപടി പറഞ്ഞേ തീരൂ. സ്വദീപ് നിങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാണല്ലോ!”

“സ്വദീപുമായുള്ള നയതന്ത്രബന്ധങ്ങളു നിങ്ങളു വിച്ഛേദിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെപോലെ അധികാരകേന്ദ്രീകൃതമല്ലാത്ത വികേന്ദ്രീകൃത ഭരണസംവിധാനമാണ് തങ്ങളുക്കുള്ളതെന്ന് നിങ്ങളു മനസ്സിലാക്കുമായിരുന്നു. അയോദ്ധ്യയാണ് കേന്ദ്രം. മറ്റു രാജാക്കന്മാർ യുദ്ധകാലത്ത് സുരക്ഷ ലഭിക്കുന്നതിനായി ഞങ്ങളുക്ക് കപ്പം തരുന്നു. അല്ലാത്തപ്പോഴെല്ലാം സ്വന്തം ഇഷ്ടത്തിനനുസരിച്ച് അവരുടെ രാജ്യം ഭരിക്കുവാൻ അവകാശമുണ്ട്.”

“അതെങ്ങനെ സാധിക്കും? സ്വദീപിന്റെ ചക്രവർത്തി സ്വന്തം രാജ്യത്തെ ഭരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നില്ലെന്നാണോ നിങ്ങളു പറയുന്നത്?”

“ക്ഷമിക്കണം.” തന്റെ മനസ്സിൽ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തർക്കവിഷയം തന്നെയാണ് ഇവിടെ പ്രതിഫലിക്കുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ശിവൻ അത് അവസാനിപ്പിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നതുപോലെ പറഞ്ഞു. തനിക്ക് ഉത്തരം നൽകാനാവാത്ത ഇത്തരം ചോദ്യങ്ങളു അസ്വസ്ഥതയുളവാക്കുമെന്ന് അവനറിയാമായിരുന്നു. ഇപ്പോളു അത് വേണ്ട.

പർവ്വതേശ്വരനും ആനന്ദമയിയും തൽക്ഷണം നിശ്ശബ്ദരായി.

സാവധാനം ജനലിനു നേർക്ക് തിരിഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ട് അവൻ ചോദിച്ചു “ആനന്ദമയി, ഏതാണോ ഹർമ്യം?”

“പ്രഭോ” ആദ്യമായി ശിവൻ തന്നോടൊരു കാര്യം ചോദിച്ചതിന്റെ സന്തോഷത്തിൽ ആനന്ദമയി പറഞ്ഞു “അതാണ് രാമജന്മഭൂമിയിലെ ക്ഷേത്രം!”

“നിങ്ങളു ശ്രീരാമഭഗവാനുവേണ്ടി ഒരു ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചുവെന്നോ? “അമ്പരന്നുകൊണ്ട് പർവ്വതേശ്വരൻ ചോദിച്ചു. “പക്ഷേ, അദ്ദേഹം സൂര്യവംശിയായിരുന്നു. നിങ്ങളുടെ കടുത്ത ശത്രു.”

“ഞങ്ങളല്ല ആ ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചത്.” ഈർഷ്യയോടെ ആനന്ദമയി പറഞ്ഞു. “എന്നാൽ ഞങ്ങളു പുതുക്കിപ്പണിത് സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പിന്നെ, രാമഭഗവാൻ ഞങ്ങളുടെ കടുത്ത ശത്രുവാണെന്ന് താങ്കളു പറഞ്ഞതിനുള്ള കാരണമെന്താണ്? മറ്റൊരു വഴിയിലൂടെ പോകുവാൻ അദ്ദേഹം

തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കാം, എന്നാല് ഞങ്ങളുടേതുവേണ്ടി അദ്ദേഹം നിരവധി നല്ല കാര്യങ്ങളുണ്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അയോധ്യയില് ഒരു ദൈവമായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം ആരാധിക്കപ്പെടുന്നത്."

പര്വ്വതേശ്വരന്റെ കണ്ണുകളില് നടുക്കുംമൂലം വിടർന്നു. "പക്ഷേ ചന്ദ്രവംശികളെ നശിപ്പിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ചു ചെയ്തിരുന്നു."

"അദ്ദേഹം ഞങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചു ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കില് ഞങ്ങളിന് ശേഷിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. ഉപ്പോ? അദ്ദേഹം ഞങ്ങളെ ഉപദ്രവിക്കാതെ വിട്ടത് ഞങ്ങളു് നല്ലവരായതുകൊണ്ടാണ്. ഞങ്ങളുടെ ജീവിതരീതി നിലനില്ക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു."

അവളുടെ വാദങ്ങളുടെ കരുത്ത് അസ്വസ്ഥമാക്കിയ പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മനസ്സ് അതിനുള്ള മറുപടികളുവേണ്ടി പരതി.

"ശ്രീരാമന്റെ പൂർണ്ണ നാമധേയമെന്താണെന്ന് നിങ്ങളുടേതറിയാമോ? "ആനന്ദമയി തന്റെ അറിവ് പ്രകടിപ്പിക്കാനെന്നപോലെ ചോദിച്ചു.

"തീർച്ചയായും എനിക്കറിയാം." പര്വ്വതേശ്വരന് ജല്പിച്ചു "ഇക്ഷ്വാകു വംശത്തില്പ്പെട്ട സൂര്യവംശി ക്ഷത്രിയന് ശ്രീരാമന്. ദശരഥന്റെയും കൗസല്യയുടെയും പുത്രന്. സീതാപതി. വിഷ്ണുവിന്റെ ഏഴാമത്തെ അവതാരമായി ഭക്തിപൂർവ്വം ആദരിക്കപ്പെടുന്നവന്."

"പൂർണ്ണം" ആനന്ദമയി പുഞ്ചിരിച്ചു. "പക്ഷേ, ചെറിയൊരു തെറ്റുപറ്റി. സേനാപതേ അങ്ങ് അതില് ചെറിയൊരു വാക്ക് പറയാന് വിട്ടുപോയി. ചന്ദ്രന് എന്നവാക്ക് അങ്ങ് വിട്ടുപോയി. ശ്രീരാമചന്ദ്രന് എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർണ്ണ നാമധേയം."

പര്വ്വതേശ്വരന്റെ മുഖം ചുളിഞ്ഞു.

"അതേ സേനാപതേ" ആനന്ദമയി തുടർന്നു. "ചന്ദ്രന്റെ മുഖം എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിനർത്ഥം. നിങ്ങളു് സങ്കല്പിക്കുന്നതിലുമൊക്കെയപ്പുറം അദ്ദേഹം ഒരു ചന്ദ്രവംശിയായിരുന്നു."

"ഇതാണ് ശരിക്കുള്ള ചന്ദ്രവംശി ഇരട്ടത്താപ്പ്." തന്റെ സകല ബുദ്ധിയും സംഭരിച്ചുകൊണ്ട് പര്വ്വതേശ്വരന് വാദിച്ചു. "കർത്തവ്യങ്ങളില് വ്യാപൃതരാകുന്നതിനുപകരം നിങ്ങളു് വർത്തമാനത്തിലാണ് വ്യാപൃതരായിക്കുന്നത്. ഒരാളുടെ പ്രവൃത്തിയാണ് അയാളുടെ വ്യക്തിത്വം എടുത്തുകാണിക്കുന്നതെന്ന് രാമഭഗവാന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരില് ചന്ദ്രന് എന്ന പദത്തിന് പ്രത്യേകിച്ച് അർത്ഥമൊന്നുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളു് സൂര്യനു തുല്യമായിരുന്നു. ഉള്ളിന്റെയുള്ളില് അദ്ദേഹം ഒരു സൂര്യവംശിയായിരുന്നു."

"എന്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഒരു സൂര്യവംശിയും ചന്ദ്രവംശിയുമായിക്കൂടാ?"

"എന്തൊരസംബന്ധമാണ് പറയുന്നത്? അത് സാധ്യമല്ല. അത് പരസ്പരവിരുദ്ധമാണ്."

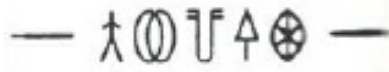
"നിങ്ങളുടെ മനസ്സ് ഇടുങ്ങിയതായതിനാലാണ് നിങ്ങളുടേത് അസാധ്യമായി തോന്നുന്നത്. ഇടുങ്ങിയ മനസ്സിന് അത് ഉള്ക്കൊള്ളാനാവില്ല. വൈരുദ്ധ്യങ്ങളു് പ്രകൃതിയുടെ ഒരു ഭാഗമാണ്."

"അല്ല. അങ്ങനെയല്ല. ഒരു കാര്യം ശരിയും അതിനുവിരുദ്ധമായ കാര്യം തെറ്റല്ലാതിരിക്കാനും സാധ്യമല്ല. നമ്മുടെ പ്രപഞ്ചത്തിന് അത് സ്വീകരിക്കാനാവില്ല. ഒരു വാളുറയ്ക്ക് ഒരു വാളിനെ മാത്രമേ ഉള്ക്കൊള്ളാനാകൂ!"

"അത് വാളുറ ചെറുതായതുകൊണ്ടാണ്. ശ്രീരാമദേവന് രണ്ട് ഭിന്ന വ്യക്തിത്വങ്ങളു് ഉള്ക്കൊള്ളാന് സാധിക്കാത്തവിധം ഉല്കൃഷ്ടനല്ലെന്നാണോ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം?"

“നിങ്ങള് വാക്കുകള് കൊണ്ട് കളിക്കുകയാണ്! “പർവ്വതേശ്വരൻ ആക്രോശിച്ചു. ശിവൻ അതു കേള്ക്കുന്നത് നിർത്തി. അവൻ ജനലിനുനേർക്ക് തിരിഞ്ഞുനിന്ന് ക്ഷേത്രത്തെ നോക്കി. ശരീരത്തിലെ ഓരോ അണുവിലും അവനത് അനുഭവിച്ചു. തന്റെ ആത്മാവിലും അവനത് അനുഭവപ്പെട്ടു. തന്റെ ഉള്വിളിയുടെ സൗമ്യമായ മർമ്മരം അവൻ കേള്ക്കാനായി.

ശ്രീരാമദേവൻ നിന്നെ സഹായിക്കും. അദ്ദേഹം നിന്നെ നയിക്കും. അദ്ദേഹം നിന്നെ സാന്ത്വനിപ്പിക്കും. അദ്ദേഹത്തിനടുത്തേക്ക് ചെല്ലുക.

മൂന്നാംയാമത്തിന്റെ അവസാന നാഴികയായപ്പോഴാണ് ആരോരുമറിയാതെ ശിവൻ അലങ്കോലപ്പെട്ടുകിടക്കുന്ന അയോദ്ധ്യയിലെ തെരുവിലേക്കിറങ്ങിയത്. ശ്രീരാമദേവനെ കാണുവാനായിരുന്നു അവന്റെ യാത്ര. സതി അവന്റെ ഒപ്പം ചെല്ലാൻ തയ്യാറായില്ല. അവൻ ഒറ്റയ്ക്കുപോകാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്ന് സതിക്കറിയാമായിരുന്നു. കഴുത്തുപൊതിയാനുള്ള ആവരണവും ഒരു ഉത്തരീയവും ധരിച്ചതിനുപുറമെ സുരക്ഷക്കായി ഒരു വാളും പരിചയുമായി ചന്ദ്രവംശി തലസ്ഥാന നഗരിയിലെ വിചിത്രമായ കാഴ്ചകളും ഗന്ധങ്ങളുമനുഭവിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ നടന്നു. ആരും അവനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ല. അവനാ രീതിയായിരുന്നു ഇഷ്ടം.

ആത്മനിയന്ത്രണത്തിന്റെ ചെറിയൊരു സൂചനപോലുമില്ലാതെയാണ് അയോദ്ധ്യാനിവാസികള് ജീവിതം നയിച്ചിരുന്നത്. വികാരം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന വിധം ഉച്ചത്തിലുള്ള ബഹളങ്ങള് കേട്ടപ്പോള് ഏതോ വാദ്യസംഘം തന്റെ ബോധമണ്ഡലത്തെ തട്ടിയുണർത്തുകയാണെന്ന് ശിവനു തോന്നി. ഒരു കുപ്പി മദ്യം മുഴുവനും അകത്താക്കിയതുപോലെ ആളുകള് പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയോ അല്ലെങ്കില് ജീവിതം മദ്യത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന മട്ടില് പരസ്പരം കലഹിക്കുകയോ ചെയ്തു. തൊട്ടടുത്തുകൂടെ ഓടിയിരുന്നവർ പലപ്പോഴും ശിവനെ തള്ളിയിടാൻ ശ്രമിച്ചു, അവനെ ചീത്തവിളിച്ചു, കണ്ണില്ലാത്തവനെന്ന് വിളിച്ചു. പെട്ടെന്ന് ഭാവം മാറുന്ന ഉപഭോക്താക്കള് സാധനങ്ങള് വിലക്കുന്ന പീടികക്കാരുമായി നടത്തുന്ന വിലപേശല് കണ്ടാല് വൈകാതെ അവര് തമ്മില് അടികലശലിലെത്തിച്ചേരുമെന്നു തോന്നും. നിസ്സാരമായ തുകയുടെ പേരിലായിരുന്നു പലപ്പോഴും വിലപേശലും തര്ക്കവും നടന്നിരുന്നത്. കച്ചവടക്കാരും ഉപഭോക്താക്കളും തമ്മിലുള്ള ശബ്ദകോലാഹലത്തോടെയുള്ള വിലപേശല് പണത്തിനുവേണ്ടിയായിരുന്നില്ല. തങ്ങള് പറഞ്ഞ വിലയില് കച്ചവടമവസാനിപ്പിക്കുന്നത് അവരുടെ അഭിമാനപ്രശ്നമായിരുന്നു.

പാതയോരത്തുള്ള ചെറിയൊരു ഉദ്യാനത്തില് നിരവധി ഇണകള് പറയാൻ പാടില്ലാത്തവിധത്തിലുള്ള കാര്യങ്ങള് ചെയ്തുകൊണ്ട് തിങ്ങി നിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നത് ശിവൻ കണ്ടു. ആ ഉദ്യാനത്തിലോ പാതയിലോ നിന്നുകൊണ്ട് അവരുടെ പ്രവൃത്തികള് കൗതുകത്തോടെ, ആര്ത്തിയോടെ കണ്ടാസ്വദിക്കുന്ന കണ്ണുകളെ അവര് നിസ്സാരമായി അവഗണിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. എന്നാല് വേണ്ടാത്തതിടത്ത് തുറിച്ചുനോക്കുന്ന ആ കണ്ണുകള് വികാരഭരിതമാണെന്ന് അവൻ കണ്ടെത്തി. പൊതുവേദിയില് വെച്ച് ഒന്നു പുല്കുന്നതുപോലും നിഷിദ്ധമാക്കിയ മെലുഹന് സമൂഹത്തില്നിന്നും എത്ര വിഭിന്നമാണ് ഈ സമൂഹമെന്ന് ശിവൻ ശ്രദ്ധിച്ചു.

പെട്ടെന്ന് തന്റെ പിന്ഭാഗത്ത് ഒരു സ്ത്രീയുടെ കൈപ്പടം കൊണ്ടതുപോലെ ശിവനു തോന്നി. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോള് ഒരു യുവതി തന്നെ

നോക്കിചിരിക്കുന്നതും കണ്ണിറുക്കി കാണിക്കുന്നതും അവൻ കണ്ടു. ശിവൻ പ്രതികരിക്കാനാവുന്നതിനുമുമ്പ് അല്പം കൂടി പ്രായമുള്ള ഒരു സ്ത്രീ നേരെ പുറകിൽ നടന്നുവരുന്നതു അവൻ കണ്ടു. അവർ ആ യുവതിയുടെ അമ്മയായിരിക്കുമെന്ന് വിചാരിച്ച് ആ പ്രശ്നം വിട്ടുകളയാൻ ശിവൻ തീരുമാനിച്ചു. അവൻ തിരിഞ്ഞുനടക്കാനൊരുങ്ങിയപ്പോള് മറ്റൊരു കൈ തന്റെ പിന്നിൽ തൊട്ടതുപോലെ ശിവനു തോന്നി. പക്ഷേ, ഈ സ്പർശം കൂടുതൽ സ്പഷ്ടവും എന്തോ ലക്ഷ്യം വെച്ചുള്ളതുമാണെന്ന് ശിവനുതോന്നി. തിരിഞ്ഞുനോക്കി യപ്പോള് ആ അമ്മ തന്നെ നോക്കി ശൃംഗാരഭാവത്തില് ചിരിക്കുന്നത് കണ്ട് അവൻ നടങ്ങിപ്പോയി. അന്ധാളിച്ചുപോയ ശിവൻ ഇനിയാരും തന്റെ മനസ്സിനെ ശല്യപ്പെടുത്തരുത് എന്നുകരുതി തിടുക്കത്തില് ആ തെരുവില് നിന്നും പുറത്തുകടന്നു.

രാമജന്മഭൂമിയിലെ ഉത്തുംഗമായ ക്ഷേത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി അവൻ നടത്തം തുടർന്നു. അവിടേക്കു നടന്നടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോള് ആക്രമിച്ചൊതുക്കാനാവാത്ത അയോദ്ധ്യയിലെ ശബ്ദകോലാഹലം നേർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി അവനു തോന്നി. നഗരത്തിലെ പാർപ്പിടപ്രദേശമായിരുന്നു അത്. അവിടെയുള്ള വലിയ രമ്യഹർമ്മ്യങ്ങളും അവിടേക്കുള്ള ഇടവഴികളും കണ്ടാല് അത് ധനികർ പാർക്കുന്ന സ്ഥലമായിരിക്കാനുള്ള സാധ്യതയാണ് കാണുന്നത്. വലത്തോട്ടു തിരിഞ്ഞപ്പോള് തന്റെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തേക്കുള്ള വഴിയിലേക്ക് അവൻ ചെന്നു കയറി. ആ കുന്നിന് ചെരിവിനെ തഴുകി ഒരു കമാനംപോലെ വളഞ്ഞ് ആ വഴി മുകളിലേക്ക് നീണ്ടുകിടന്നു. രാജപഥത്തിനുപുറമെ ഒരുപക്ഷേ അയോദ്ധ്യയില് പടുകുഴികളില്ലാത്ത വഴി ഇതുമാത്രമായിരിക്കും. വഴിയുടെ ഇരുവശങ്ങളിലുമായി മനോഹരമായ ഗുല്മോഹര് വൃക്ഷങ്ങള് ഉയർന്നുനിന്നു. അവയുടെ കണ്ണഞ്ചിക്കുന്ന ചെങ്കല് നിറത്തിലുള്ള ഇലകള് ക്ഷീണിതർക്കും നഷ്ടപഥികർക്കും പതുപതുപ്പു തീർത്തു. ശ്രീരാമദേവന്റെ സവിധത്തിലേക്കുള്ള വഴി.

ഉല്ക്കണ്ഠ അവന്റെ ഹൃദയത്തെ കാർന്നു തിന്നപ്പോള് ശിവൻ കണ്ണുകളടച്ച് ദീർഘശ്വാസം ഉള്ളിലേക്കെടുത്തു. അവനവിടെ എന്താണ് ലഭിക്കാൻ പോകുന്നത്? ശാന്തി ലഭിക്കുമോ? അവനുവേണ്ട ഉത്തരങ്ങള് ലഭിക്കുമോ? അതോ താൻ ചെയ്തത് വലിയൊരു തെറ്റാണെന്നും അതിന്റെ പേരില് നിരവധി പേര് മരിച്ചുപോയെന്നുമായിരിക്കുമോ അവനു ലഭിക്കാൻ പോകുന്ന സന്ദേശം? ശിവൻ കണ്ണുതുറന്നു. ധൈര്യം സംഭരിച്ച് അവൻ മുന്നോട്ടു നടക്കുമ്പോള് ഭഗവദ്നാമം ആവർത്തിച്ചു ജപിച്ചു.

രാമരാമരാമരാമ

കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോള് ശിവന്റെ നാമജപത്തിന് തടസ്സം നേരിട്ടു. ആ വഴിയുടെ വളവില് മെലിഞ്ഞുണങ്ങിയ ഒരു വൃദ്ധനെ അവൻ കണ്ടു. അയാളെ കണ്ടാല് ആഴ്ചകളായി ആഹാരം കഴിച്ചിട്ടെന്ന് തോന്നും. അയാളുടെ കാലില് ഒരു മുറിവുണ്ടായിരുന്നു. അവഗണനമൂലം അത് പഴുത്ത് ചലം കെട്ടിയിരുന്നു. കീറിപ്പറിഞ്ഞ ഒരു ചാക്കായിരുന്നു അയാള് ഉടുത്തിരുന്നത്. ഒട്ടും ബലമില്ലാത്തരീതിയില് അരയില്വെച്ച് കെട്ടിയിട്ടിരുന്ന ആ ചാക്കുതുണി ചുമലിലൂടെ ഒരു ചാക്കു ചരുകൊണ്ട് കെട്ടിത്തൊത്തിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. പാതയോരത്തെ നടവഴിയിലിരുന്നുകൊണ്ട് തന്റെ മെലിഞ്ഞുണങ്ങിയ വലതുകൈ കൊണ്ട് അയാള് തല ചൊരിഞ്ഞപ്പോള് തലയിലൂടെ നിർബാധം തങ്ങളുടെ ജോലിയുമായി മുന്നോട്ടുനീങ്ങിയ പേനുകള്ക്ക് അതൊരു ശല്യമായിത്തീർന്നു. ക്ഷീണിച്ച ഇടതുകൈയില് അയാള് ഒരു വാഴയില പിടിച്ചിരുന്നു.

അതില് ഒരു ക്ഷണം റൊട്ടിയും കുറച്ചു പുഴുക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. ദയാലുക്കളോ കുറ്റബോധം നിറഞ്ഞവരോ ആയ വ്യക്തികള് സംഭാവന ചെയ്തിരുന്ന ഭക്ഷണം വാങ്ങി വിതരണം ചെയ്തിരുന്ന, നിലവാരം കുറഞ്ഞ ഭക്ഷണശാലകള് വഴി കിട്ടിയതായിരിക്കാം അത്. മെലുഹയിലെ മൃഗങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഒരിക്കലും നല്കാൻ സാധ്യതയില്ലാത്ത തരത്തിലുള്ള ഭക്ഷണം.

ശിവന്റെയുള്ളില് കടുത്ത രോഷം പതഞ്ഞുപൊങ്ങി. ശ്രീരാമദേവന്റെ വാതിലിന്റെ മുന്നിലിരുന്നുകൊണ്ട് ആ വൃദ്ധന് യാചിക്കുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ, അതാരും ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതുതരത്തിലുള്ള ഭരണകൂടമായിരിക്കും ജനങ്ങളെ ഇങ്ങനെയൊക്കെ സേവിക്കുന്നത്? മെലുഹയിലെ ഭരണകൂടം യാതൊരു വിട്ടുവീഴ്ചയുമില്ലാതെ ജനങ്ങളെയെല്ലാം പരിപാലിച്ചിരുന്നു. എല്ലാവർക്കും ആവശ്യത്തിനുള്ള ഭക്ഷണം കിട്ടിയിരുന്നു. ആരും ഭവനരഹിതരായിരുന്നില്ല. ഭരണകൂടം ശരിക്കും പ്രവർത്തിച്ചു. ദേവഗിരിയിലാണ് ജീവിച്ചിരുന്നതെങ്കില് ഈ വൃദ്ധന് ഇത്തരത്തിലുള്ള അപമാനം ഒരിക്കലും നേരിടേണ്ടിവരികയില്ലായിരുന്നു.

ആ രോഷം ശിവന്റെ ശരീരത്തിലേക്ക് ക്രിയാത്മകഊർജ്ജം കടന്നുവരുവാനുള്ള വഴിയൊരുക്കി. താൻ ഉത്തരം കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു എന്ന് ശിവന് മനസ്സിലാക്കിയതോടെയായിരുന്നു ആ ഊർജ്ജപ്രവാഹമുണ്ടായത്. പർവ്വതേശ്വരൻ പറഞ്ഞത് ശരിയാണെന്ന് അപ്പോള് ശിവനു തോന്നി. ഒരുപക്ഷേ, ചന്ദ്രവംശികള് ദുഷ്ടന്മാരായിരിക്കില്ല. എന്നാല് കുത്തഴിഞ്ഞ ജീവിതമാണ് അവർ നയിച്ചത്. സൂര്യവംശി ജീവിത ശൈലി ഇവരുടെ ജീവിതം നാടകീയമാംവിധം മെച്ചപ്പെടുത്തും. ഊർദ്ധ്വശ്വാസം വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രവംശി ഭരണകൂടത്തിന്റെ ചുമതല പർവ്വതേശ്വരന് ഏറ്റെടുക്കുന്നതോടെ ഇവിടെ അഭിവൃദ്ധിയും സമൃദ്ധിയുമുണ്ടാകും. ഈ യുദ്ധം വഴി അങ്ങനെ ചില നല്ലകാര്യങ്ങള് സംഭവിക്കും. ഒരുപക്ഷേ, താൻ ചെയ്തത് അത്രവലിയൊരു തെറ്റായിരിക്കില്ല. അവന് രാമഭഗവാന് നന്ദി പറഞ്ഞു. താൻ ഉത്തരം കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവെന്ന് അവന് വിചാരിച്ചു.

എന്നാല് ശിവന് ഈ ചെറിയ ആശ്വാസം പോലും നല്കുന്നതിനെതിരെ വിധി ഗുഡാലോചന നടത്തി. ആ വൃദ്ധയാചകന് ശിവന് തന്നെ ഉറ്റു നോക്കുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. ശിവന്റെ നോട്ടത്തോട് ആ വൃദ്ധന് അതുപോലെത്തന്നെ പ്രതികരിച്ചു. ശിവന്റെ കണ്ണുകളിലെ ഊഷ്മളമായ തന്മയീഭാവശേഷിയും, പുഞ്ചിരിയിലെ സാന്ത്വനവും ആ വൃദ്ധനെ ശിവന് പുഞ്ചിരി മടക്കിനല്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. എന്നാല് ആ ചിരി ഭിക്ഷ യാചിക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യന്റെ മുറിഞ്ഞ പുഞ്ചിരിയായിരുന്നില്ല. സ്വയം ശാന്തി കണ്ടെത്തിയ മനുഷ്യന്റെ ഊഷ്മളമായ പുഞ്ചിരിയായിരുന്നു. ശിവന് ഞെട്ടിപ്പോയി.

വല്ലാതെ ബദ്ധപ്പെട്ട് തന്റെ കൈ ഉയർത്തിക്കാണിക്കുമ്പോഴും അയാള് ഹൃദ്യമായി പുഞ്ചിരിച്ചു. “മകനേ, നീ അല്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നോ?”

ശിവന് അന്തഃവിട്ടുപോയി. കരുണ മാത്രം അർഹിക്കുന്നവനെന്ന് അവന് കരുതിയിരുന്ന ആ വൃദ്ധന്റെ നിസ്വാർത്ഥമായ ആ സൂചന കണ്ടപ്പോള് താൻ ചെറുതായിപ്പോകുന്നതുപോലെ ശിവന് തോന്നി.

ശിവനെത്തന്നെ നിരന്തരം നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ആ വൃദ്ധന് ആവർത്തിച്ചു “മകനേ നീ എന്നോടൊപ്പം ആഹാരം കഴിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ? നമുക്കു രണ്ടുപേർക്കുമുള്ള ആഹാരം ഇതിലുണ്ട്.”

നിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയ ശിവന് സംസാരിക്കുവാനുള്ള ശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തില് അത് ഒരാള്ക്കു കഴിക്കുവാനുള്ള

ഭക്ഷണംപോലും ഇല്ലായിരുന്നു. പിന്നെന്തുകൊണ്ടാണ് അയാള് തനിക്ക് ഭക്ഷണം നല്കാമെന്നു പറയുന്നത്? ശിവന് അത് യുക്തിസഹമായി തോന്നിയില്ല.

ശിവന് കേള്വിക്കുറവുണ്ടെന്നു കരുതി വൃദ്ധന് കുറച്ചുകൂടി ഉച്ചത്തില് പറഞ്ഞു “മകനേ, എന്റെ അടുത്ത് വന്നിരുന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കൂ.”

ചെറുതായൊന്ന് തല കുലുക്കുവാനുള്ള ശേഷി കണ്ടെത്തുവാന്പോലും ശിവന് പണിപ്പെട്ടു. “വേണ്ട, ചോദിച്ചതിനു നന്ദി.”

ആ വൃദ്ധന്റെ മുഖം തല്ക്ഷണം മങ്ങി. “ഇത് നല്ല ആഹാരമാണ്.” താന് അപമാനിക്കപ്പെട്ടുവെന്നതിന്റെ സൂചന അയാളുടെ കണ്ണുകളിലുണ്ടായിരുന്നു.

“അല്ലെങ്കില് ഞാന് ഇത് കഴിക്കാന് പറയില്ലായിരുന്നു.”

താനാ വൃദ്ധന്റെ അഭിമാനത്തിന് ക്ഷതമേല്പ്പിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് ശിവന് തോന്നി. അവന് അയാളെ വെറുമൊരു യാചകനായി പരിഗണിച്ചിരിക്കുന്നു. “അല്ലല്ല. ഞാനതല്ല ഉദ്ദേശിച്ചത്. അത് നല്ല ആഹാരമാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. അതായത്....”

വൃദ്ധന് പതിയെ ശിവന്റെ വാക്കുകള്ക്കിടയിലേക്ക് കടന്നുകയറി. “എങ്കില് ഇവിടെ എന്നോടൊപ്പം വന്നിരിക്ക്, മകനേ.”

ശിവന് പതിയെ തലയാട്ടി. അവന് ആ നടവഴിയില് ഇരുന്നു. വൃദ്ധന് ശിവന്റെ നേര്ക്ക് തിരിഞ്ഞിരുന്ന് ആ വാഴയില അവര്ക്കിടയില് നിവര് ത്തിവെച്ചു. ശിവനാ റൊട്ടിയിലും ചാവു നിറഞ്ഞ പുഴുക്കിലും നോക്കിയിരുന്നു. അല്പനിമിഷങ്ങള്ക്കുമുമ്പ് മനുഷ്യര്ക്ക് ഭക്ഷ്യയോഗ്യമല്ലെന്ന് അവന് കരുതിയ ഭക്ഷണം. അയാളുടെ പാതിയടഞ്ഞ കണ്ണുകള് പ്രകാശിച്ചു. ശിവനെ നോക്കി വൃദ്ധന് പറഞ്ഞു “കഴിക്കൂ.”

ശിവന് ചെറിയൊരു തുണ്ടും റൊട്ടിയെടുത്ത് പുഴുക്കില്മുക്കി വിഴുങ്ങി. അതവന്റെ ശരീരത്തിലേക്ക് അനായാസം വഴുതിയിറങ്ങി. എന്നാല് മനസ്സില് അത് കനപ്പെട്ട് ഉടക്കിനിന്നു. ആ പാവം വൃദ്ധന് പ്രകാശമാനമായ കണ്ണുകള് കൊണ്ട് നോക്കിയപ്പോള് ആരോ തന്റെ ആത്മാഭിമാനം പുറത്തേക്ക് ഞെക്കിച്ചാടിക്കുന്നതുപോലെ ശിവനു തോന്നി.

“കഴിക്കൂ മകനേ. ഇത്ര കുറച്ചു കഴിച്ചാല് നിന്റെ ഈ വലിയ ശരീരം നിനക്കെങ്ങനെ നിലനിര്ത്താന് കഴിയും?”

നടുങ്ങിപ്പോയ ശിവന് ആ വൃദ്ധനെ ഒന്നു പാളി നോക്കി. ശിവന്റെ കൈക്കുഴയുടെ പാതിവലിപ്പമുണ്ടാവില്ല ആ വൃദ്ധന്റെ കൈത്തണ്ടയ്ക്ക്. റൊട്ടിയുടെ വലിയ കഷണങ്ങള് ആ വൃദ്ധന് ശിവന്റെ അടുത്തേക്ക് നീക്കിവെച്ചു കൊടുത്തു. ശിവന് മുഖമുയര്ത്തി അയാള്ക്കു നേരെ നോക്കുവാനുള്ള ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്റെ ഹൃദയം വിങ്ങി കണ്ണീര് പുറത്തേക്കൊഴുകി. വൃദ്ധന് നീക്കിവെച്ചുകൊടുത്ത ഭക്ഷണം അയാള് കഴിക്കുന്നതു തുടര്ന്നു. അല്പ സമയത്തിനുള്ളില് ആ ഭക്ഷണം തീര്ന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യം. ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നവര്ക്കും അന്തസ്സ് പുലര്ത്തുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം. മെലുഹയിലെ ഭരണസംവിധാനത്തില് അസാധ്യമായ ഒന്ന്.

“വയറുനിറഞ്ഞാ മകനേ?”

ആ വൃദ്ധന്റെ കണ്ണുകളില് നോക്കാന് ധൈര്യം വരാത്തതിനാല് അവന് പതുക്കെ തലയാട്ടി.

“നന്നായി. ഇനി പോകൂ. ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് കുറെ നടക്കാനുണ്ട്.”

തന്നോടു കാണിച്ച ഞെട്ടിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള ഔദാര്യം കണ്ട് അദ്ഭുതപ്പെട്ടുപോയ ശിവന് മുഖമുയര്ത്തി. വാത്സല്യപൂര്വ്വം ചിരിക്കുമ്പോള് ആ വൃദ്ധന്റെ കുഴിഞ്ഞ കവിള്ത്തടങ്ങള് വിടര്ന്നു. അയാള് മിക്കവാറും

പട്ടിണിയിട്ടും, തനിക്കുകിട്ടിയ ഭക്ഷണം ഒരപരിചിതൻ നൽകിയിരിക്കുന്നു. താൻ ചെയ്ത ദൈവനിന്ദയുടെ പേരിൽ, ഇങ്ങനെയൊരാളെ രക്ഷിക്കുവാൻ തനിക്കു സാധിക്കുമെന്നു വിശ്വസിച്ച ആ ദൈവനിന്ദയുടെ പേരിൽ ശിവൻ സ്വയം ശപിച്ചു. ഏതോ വലിയൊരു ശക്തി പിടിച്ചുവലിച്ചതുപോലെ ശിവൻ മുന്നോട്ടു കുനിഞ്ഞു. അവൻ കൈനീട്ടി അയാളുടെ കാലിൽ തൊട്ടു.

ആ വൃദ്ധൻ കൈനീട്ടി ശിവന്റെ മുർദ്ധാവിൽ പതിയെ തൊട്ടുകൊണ്ട് അനുഗ്രഹിച്ചു. "നീ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാര്യം നിനക്കു കണ്ടെത്താൻ കഴിയുമാറാകട്ടെ മകനേ."

കുറ്റബോധവും പശ്ചാത്താപവും മുറ്റിയ മനസ്സോടെ ബദ്ധപ്പെട്ട് ശിവൻ എഴുന്നേറ്റു. ആ വൃദ്ധന്റെ അത്യുദാരതയ്ക്കടിയിൽ പെട്ട് അവന്റെ ആത്മാഭിമാനം ഞെരിഞ്ഞമർന്നു. അവനുവേണ്ട ഉത്തരം ലഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അവൻ ചെയ്തത് തെറ്റായിരുന്നു. അവൻ കടുത്ത അബദ്ധമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഈ ആളുകള് തിന്മ നിറഞ്ഞവരല്ല.

ചോദ്യങ്ങളുടെ ചോദ്യം

ഇരുപത്തി ആറ്

രാമജന്മഭൂമിക്ഷേത്രത്തിലേക്കുള്ള പാത ആ കുന്നിന് ചെരിവിനോടു ചേർന്ന് ഒട്ടിപ്പിടിച്ചുകിടന്നു. ശ്രീരാമദേവന്റെ പാർപ്പിടത്തിൽ അത് അവസാനിച്ചു. അവിടെ നിന്നാൽ നഗരത്തിന്റെ അത്യാകർഷകമായ ഒരു കാഴ്ചവട്ടം കാണാം. പക്ഷേ, ശിവനതൊന്നും കണ്ടില്ല. ആ ഭീമൻ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമൃദ്ധിയോ ചുറ്റും അതിമനോഹരമായി നിർമ്മിച്ചെടുത്ത ഉദ്യാനമോ അവൻ കണ്ടില്ല. ദേവകളുടെ വാസ്തുശില്പി വെണ്ണക്കല്ലിൽ എഴുതിയ തനിക്കവിതയായിരുന്നു ആ ക്ഷേത്രം. പ്രധാനപിറത്തിലേക്കുള്ള വലിയൊരു കോണിപ്പടി ആ വാസ്തുശില്പി നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. ഭയം ജനിപ്പിക്കുന്നതാണെങ്കിലും അത്യാകർഷകമായിരുന്നു അത്. നീല നിറത്തിലും ചാരനിറത്തിലുമുള്ള ഭീമാകാരവും അലംകൃതവുമായ പ്രതിമകള് ആ സ്തംഭത്തിൽ ആലേഖനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. വിശാലമായി കൊത്തിയുണ്ടാക്കിയ തൂണുകള് പ്രകടനപരമെങ്കിലും കലാഭിരുചി എടുത്തുകാണിക്കുന്ന നീലനിറത്തിലുള്ള വെണ്ണക്കല്ലുകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ച മേലാപ്പിനെ താങ്ങിനിർത്തി. ശ്രീരാമദേവന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട സമയം പ്രഭാതമാണെന്ന് ആ വാസ്തുശില്പിക്കറിയാമായിരുന്നു. ആ മേലാപ്പില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ദൃശ്യമാകുമായിരുന്ന നീലാകാശം അതേപടി മനോഹരമായി ആ മേലാപ്പിൽ വരച്ചുവെച്ചിരുന്നു. മേലാപ്പിന്റെ ഏറ്റവും മുകളിലായി ഏകദേശം നൂറുവാരയോളം ഉയരമുള്ള ഗോപുരാഗ്രം ഈശ്വരന്മാർക്ക് വലിയൊരു നമസ്തേ അർപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ആകാശത്തിലേക്ക് ഉയർന്നുനിന്നു. ഏതായാലും സ്വദീപന്മാർ അവരുടെ പൊങ്ങച്ചമാർന്ന സൗന്ദര്യബോധം ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ അടിച്ചേല്പിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. ശ്രീരാമദേവന് ഇഷ്ടപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ളതുപോലെ ലളിതമാർന്ന രീതിയിൽ നിയന്ത്രിതമായിരുന്നു അതിന്റെ സൗന്ദര്യവത്കരണം.

ശിവനിതൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ക്ഷേത്രത്തിനകത്ത് കൊത്തിവെച്ച വിഗ്രഹങ്ങളും അവൻ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ശ്രീരാമവിഗ്രഹത്തിനു ചുറ്റും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ രൂപങ്ങളായിരുന്നു. വലതുഭാഗത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപത്നി സീത, ഇടതുഭാഗത്ത് അർപ്പണബോധമുള്ള സഹോദരൻ ലക്ഷ്മണൻ, അവരുടെ കാല്ക്കൽ മുട്ടുകുത്തിയിരിക്കുന്നത് ശ്രീരാമദേവന്റെ ഏറ്റവും ഇഷ്ട ശിഷ്യൻ വായുപുത്ര ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട വായുദേവന്റെ പുത്രൻ ഹനുമാൻ.

ശ്രീരാമദേവന്റെ കണ്ണുകളിലേക്ക് നോക്കുവാനുള്ള കരുത്ത് കണ്ടെത്തുവാൻ ശിവനു സാധിച്ചില്ല. തനിക്കു ലഭിക്കുവാൻ പോകുന്ന വിധിവാക്യത്തെ അവൻ ഭയന്നു. ഒരു തൂണിന്റെ പുറകിൽ കുനിപ്പിടിച്ചിരുന്നുകൊണ്ട് അവൻ സങ്കടം കൊണ്ടു. കടുത്ത കുറ്റബോധം ഒട്ടും സഹിക്കുവാനാകാതെ വന്നപ്പോള് കുറേ

നേരമായി പിടിച്ചുനിർത്തിയിരുന്ന കണ്ണീർ ആ കണ്ണുകളിൽ പുറത്തേക്കു വിട്ടു. ശിവൻ ആ കണ്ണീരിനെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ കഴിവതും ശ്രമിച്ചുനോക്കിയെങ്കിലും അണുപൊട്ടിയൊഴുകുംപോലെ അവ പുറത്തേക്കൊഴുകി. പശ്ചാത്താപം നിയന്ത്രിക്കാനാവാതെ വന്നപ്പോൾ ആദ്യം അവൻ തന്റെ ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ച മുഷ്ടിയിൽ കടിച്ചു. കാൽമുട്ടു മടക്കി ഉയർത്തി നെഞ്ചിനോടു ചേർത്തുവെച്ച് അവൻ അതിൽ തലചായ്ച്ചു.

സങ്കടത്തിൽ ആമഗ്നനായിരുന്ന ശിവൻ തന്റെ ചുമലിൽ സഹതാപാർദ്രമായ ഒരു കൈപ്പടം പതിഞ്ഞത് അറിഞ്ഞില്ല. അവനിൽനിന്നും യാതൊരു പ്രതികരണവും ഇല്ലാതായപ്പോൾ ആ കൈപ്പടം അവന്റെ ചുമലിൽ പതുക്കെ ഒന്നു അമർത്തി. ശിവനാ സ്പർശം തിരിച്ചറിഞ്ഞെങ്കിലും അവൻ തലതാഴ്ത്തിത്തന്നെ പിടിച്ചു. മുഖത്തെ തളർച്ചയോ കണ്ണുകളിലെ കണ്ണീരോ പുറത്തു കാണിക്കുവാൻ അവനാഗ്രഹിച്ചില്ല. പ്രായാധിക്യംമൂലം തളർന്ന, പഴഞ്ചനായ ആ കൈ പതുക്കെ പിൻവലിഞ്ഞു. ശിവൻ സംയമനം വീണ്ടെടുക്കുന്നതും കാത്ത് ആ കൈപ്പടത്തിന്റെ ഉടമ കാത്തുനിന്നു. ശരിയായ സമയമെത്തിയപ്പോൾ അയാൾ മുന്നോട്ടുവന്ന് ശിവന്റെ നേരെ മുന്നിലിരുന്നു. ശിവൻ ആ ബ്രാഹ്മണനോട് ഔപചാരികമായി നമസ്തേ പറഞ്ഞു. മേരുവിലെ ബ്രഹ്മക്ഷേത്രത്തിലും മോഹൻജോദാരോയിലെ മോഹനക്ഷേത്രത്തിലും വെച്ച് ശിവൻ കണ്ടുമുട്ടിയ ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതനെപ്പോലെത്തന്നെയാണെന്നു അയാൾ. അതുപോലുള്ള വെളുത്തമുടിയും വെളുത്ത താടിയും തന്നെയാണ് അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നത്. മറ്റു ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതർ ധരിച്ചിരുന്നതുപോലെ കാവിനിറത്തിലുള്ള മുണ്ടും അംഗവസ്ത്രവുമാണ് അയാൾ ധരിച്ചിരുന്നത്. ആ ക്ഷീണിച്ച മുഖത്ത് അന്നത്തെപ്പോലെ ശാന്തമായ സ്വാഗതമോതുന്ന പുഞ്ചിരി കളിയാടിയിരുന്നു. എന്നാൽ ഇയാൾക്ക് തടിയുടെ കാര്യത്തിൽ അല്പം ഔദാര്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നകാര്യം ശിവൻ ശ്രദ്ധിക്കാതിരിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

“യഥാർത്ഥത്തിൽ അത്രക്ക് മോശമാണോ?” തല അല്പം ചരിച്ച് ഇടുങ്ങിയ കണ്ണുകളോടെ ഭാരതീയരുടെ സ്വാഭാവികമായ തന്മയീഭാവത്തോടെ ചോദിച്ചു.

ശിവൻ വീണ്ടും കണ്ണടച്ച് തല താഴ്ത്തി ഇരുന്നു. ബ്രാഹ്മണൻ ക്ഷമാപൂർവ്വം ശിവന്റെ മറുപടിക്കായി കാത്തിരുന്നു. “ഞാനെന്താണ് ചെയ്തതെന്ന് താങ്കൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ!”

“എനിക്കറിയാം.”

കണ്ണുകളിൽ അർദ്ധുതവും ലജ്ജയുമായി ശിവൻ ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കി.

“നീലകണ്ഠൻ, നീ ചെയ്തതെന്താണെന്ന് എനിക്കറിയാം.” ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ പറഞ്ഞു. “ഞാൻ വീണ്ടും ചോദിക്കട്ടെ അതത്ര മോശം കാര്യമാണോ?”

“എന്നെ നീലകണ്ഠനെന്നു വിളിക്കരുത്.” ശിവൻ ദേഷ്യത്തോടെ പറഞ്ഞു. “ഞാനാ ബഹുമതിക്ക് അർഹനല്ല. നിഷ്കളങ്കരായ ആയിരക്കണക്കിന് മനുഷ്യരുടെ രക്തം എന്റെ കൈയിൽ പുരണ്ടിട്ടുണ്ട്.”

“ആയിരങ്ങളാണോ മരിക്കുകയുണ്ടായത്?” ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു. “ഒരുപക്ഷേ, നൂറായിരം പേർ. പക്ഷേ താങ്കളവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ അവർ മരിക്കുകയില്ലായിരുന്നുവെന്ന് താങ്കൾക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ? യഥാർത്ഥത്തിൽ അവരുടെ രക്തം താങ്കളുടെ കൈയിൽ പുരണ്ടിട്ടുണ്ടോ?”

“തീർച്ചയായും ഉണ്ട്! എന്റെ വിവരക്കേടാണ് രാജ്യങ്ങളെ ഈ യുദ്ധത്തിലേക്കു നയിച്ചത്. ഞാൻ എന്താണു ചെയ്യുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് യാതൊരു ധാരണയുമില്ലായിരുന്നു. വലിയൊരു ചുമതല എന്റെ മേൽ

കെട്ടിവെച്ചു. എന്നിക്കതിനുള്ള അർഹതയില്ലായിരുന്നു! തല്പരമായി നൂറായിരക്കണക്കിന് ആളുകളെ മരിച്ചുവീണു!”

തന്റെ നെറ്റിയിലെ സ്പന്ദിക്കുന്ന ചൂട് ശമിപ്പിക്കുവാനായി ശിവൻ മുഷ്ടി ചുരുട്ടി നെറ്റിയിലിടിച്ചു. രണ്ടുകണ്ണുകളെക്കുമിടയിലായി ശിവന്റെ നെറ്റിയിലുണ്ടായിരുന്ന ചുവന്ന പാടില് ബ്രാഹ്മണൻ അർദ്ധതത്തോടെ നോക്കി. ചോര കട്ടപിടിച്ചതിന്റെ അടയാളമായിരുന്നില്ല അത്. ഏതാണ്ട് കറുപ്പിനോടുത്ത നിറമായിരുന്നു അതിന്. തന്റെ അർദ്ധതം കഷ്ടിച്ചു നിയന്ത്രിക്കാനേ ബ്രാഹ്മണൻ സാധിച്ചുള്ളൂവെങ്കിലും അയാള് നിശ്ശബ്ദത പാലിച്ചു. സമയം ആഗതമായിട്ടില്ലായിരുന്നു. വെളിപാടിന്റെ സമയം ഇനിയും ആയിട്ടില്ലായിരുന്നു.

“അതെല്ലാം ഞാൻ മൂലമാണ് സംഭവിച്ചത്.” ശിവൻ വിലപിച്ചു. അവന്റെ കണ്ണുകളെ വീണ്ടും ഈറനണിഞ്ഞു. “അതെല്ലാം എന്റെ തെറ്റാണ്.”

“എന്റെ സുഹൃത്തേ, പടയാളികളെ ക്ഷത്രിയരാണ്.” ശാന്തതയുടെ ആള്രൂപമായിത്തീർന്ന ആ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു “ആരും അവരെ മരിക്കാൻ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നില്ല. അതിന്റെ അപകടസാധ്യതയെല്ലാം നല്ലപോലെ അറിഞ്ഞുതന്നെയാണ് അവരതിനു മുതിരുന്നത്. അതോടൊപ്പം ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള മഹത്വവും അവർ തിരിച്ചറിയുന്നു. സ്വന്തം താല്പര്യത്തിനെതിരായി ഒരു ചുമതല അടിച്ചേല്പിക്കപ്പെടാൻ കഴിയുന്ന ഒരാളല്ല നീലകണ്ഠൻ. താങ്കളത് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. അതിനുവേണ്ടിയാണ് താങ്കള് ജന്മം കൊണ്ടിട്ടുള്ളത്.”

അമ്പരന്ന് ശിവൻ ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കി. “അതിനുവേണ്ടി ജന്മം കൊണ്ടു എന്നോ” എന്ന് അവന്റെ കണ്ണുകളെ ചോദിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

ശിവന്റെ കണ്ണുകളിലെ ചോദ്യം ആ ബ്രാഹ്മണൻ അവഗണിച്ചു. “എല്ലാം സംഭവിക്കുന്നത് ഒരു കാരണത്തിനുവേണ്ടിയാണ്. താങ്കളീ യാതനകളിലൂടെ കടന്നുപോകുന്നുണ്ടെങ്കില് അതിനൊരു ദൈവികമായ പദ്ധതിയുണ്ട്.”

“ഇത്രയധികം മരണങ്ങളെക്ക് എന്തു ദൈവിക കാരണമുണ്ടാവാനാണ്?”

“തിന്മയുടെ നാശം? അതൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട കാരണമായി താങ്കള് കരുതുന്നില്ലേ?”

“പക്ഷേ, ഞാൻ തിന്മയെ നശിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.” ശിവൻ അട്ടഹസിച്ചു. “ഈ ആളുകളെ തിന്മ നിറഞ്ഞവരല്ല. അവർ വ്യത്യസ്തരാണെന്നുമാത്രം. വ്യത്യസ്തരായെന്നുവെച്ച് അവർ തിന്മയുള്ളവരല്ല.”

ബ്രാഹ്മണന്റെ മുഖത്ത് ലാക്ഷണികമായ ഒരു ഗുഡ്മനസ്മിതം തെളിഞ്ഞു. “സംശയമില്ല. അവർ തിന്മയുള്ളവരല്ല. അവർ വ്യത്യസ്തർ മാത്രമാണ്. സുഹൃത്തേ, മുമ്പത്തെ മഹാദേവനേക്കാള് വളരെ എളുപ്പം വളരെ മുമ്പേ താങ്കളത് മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു.”

ബ്രാഹ്മണന്റെ വാക്കുകളെക്കേട്ട് ശിവൻ അമ്പരന്നു “ഭഗവാൻ രൂദ്രന്?”

“അതെ! ഭഗവാൻ രൂദ്രന്.”

“പക്ഷേ, അദ്ദേഹം തിന്മയെ നശിപ്പിച്ചു. അസുരന്മാരെ നശിപ്പിച്ചു.”

“അസുരന്മാര് ദുഷ്ടന്മാരാണെന്ന് ആരു പറഞ്ഞു?”

“ഞാൻ വായിച്ചു....” ശിവൻ അർദ്ധോക്തിയില് നിർത്തി. അവസാനം അവൻ മനസ്സിലായി.

“അതെ.” ബ്രാഹ്മണൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. “താങ്കള് ശരിയായി ഊഹിച്ചിരിക്കുന്നു. സൂര്യവംശികളും ചന്ദ്രവംശികളും പരസ്പരം ദുഷ്ടന്മാരാണെന്നു മുദ്രകുത്തിയതുപോലെ ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും പരസ്പരം അതാരോപിച്ചു. ദേവന്മാര് എഴുതിയ ഒരു പുസ്തകമാണ് താങ്കള് വായിക്കുന്നതെങ്കില് അതില് അസുരന്മാരെ എപ്രകാരം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടാകും എന്നാണ് താങ്കള് കരുതുന്നത്?”

“അവർ സൂര്യവംശികളേയും ചന്ദ്രവംശികളേയും പോലെത്തന്നെയായിരുന്നുവെന്നാണോ താങ്കള് കരുതുന്നത്?”

“താങ്കള്ക്കു സങ്കല്പിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതിനേക്കാളുമധികം. ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും ഈ സൂര്യവംശികളേയും ചന്ദ്രവംശികളേയും പോലെ സമൂഹത്തിന്റെ സമതുലിതാവസ്ഥ നിലനിർത്തുന്ന രണ്ടു ശക്തികളാണ് - ദ്വൈതം.”

“ദ്വൈതം?”

“അതെ. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ നിരവധി പരിപ്രേക്ഷ്യങ്ങളിലൊന്നാണ് ദ്വൈതം - പൗരുഷവും, സ്ത്രീത്വവും. അസുരന്മാരും സൂര്യവംശികളും പൗരുഷത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ദേവന്മാരും ചന്ദ്രവംശികളും സ്ത്രീത്വത്തെയ്ക്കുവേണ്ടി നിലകൊള്ളുന്നു. പേരുകള്ക്കു മാറ്റമുണ്ടാവുമെങ്കിലും അവരുള്ക്കൊള്ളുന്ന ജൈവശക്തി ഒന്നുതന്നെയായിരിക്കും. അവ എല്ലായ്പ്പോഴും നിലനില്ക്കും. ഇവ രണ്ടിനേയും ഒരിക്കലും നശിപ്പിക്കാനാവില്ല. അല്ലെങ്കില് ഈ പ്രപഞ്ചം പൊട്ടിച്ചിതറും.”

“അവർ തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടമാണെന്ന് അവരോരോരുത്തരും വിചാരിക്കുന്നു.

“ശരിയാണ്” ഈ അവസ്ഥയ്ക്കിടയിലും ശിവന്റെ മനസ്സിന്റെ കൂർമ്മതയില് അദ്ഭുതപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ബ്രാഹ്മണന് പറഞ്ഞു. “പക്ഷേ അവരാരും എപ്പോഴും യുദ്ധം ചെയ്തിരുന്നില്ല. ചിലഘട്ടത്തില് ദീര്ഘകാല സഹകരണവും അവർക്കിടയില് നിലനിന്നിരുന്നു. തിന്മയുടെ കാലഘട്ടങ്ങളിലുണ്ടാവുന്ന സ്പർദ്ധയുടെ പേരില് പരസ്പരം കുറ്റമാരോപിക്കുവാന് എളുപ്പമാണ്. രണ്ട് വ്യത്യസ്തമായ ജീവിതശൈലികള് തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടമായി വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെടുന്നു. ചന്ദ്രവംശികള് സൂര്യവംശികളില്നിന്ന് വ്യത്യസ്തരാണ് എന്നതുകൊണ്ട് അവര് തിന്മ നിറഞ്ഞവരാണെന്ന് അര്ത്ഥമില്ല. എന്തുകൊണ്ടാണ് നീലകണ്ഠന് പുറത്തുനിന്നുള്ളവനായിരിക്കണം എന്ന് നിങ്ങള് ചിന്തിക്കുന്നത്?”

“അങ്ങനെയൊക്കെങ്കില് ഈ രണ്ടു ജീവിതശൈലികളില് ഒന്നിനോടു മാത്രം അവന് പക്ഷപാതം പുലര്ത്തുകയില്ല.” തന്റെ കണ്ണിനുമുന്നില് നിന്നും ഒരു തിരശ്ശീല എടുത്തുമാറ്റിയതുപോലെ അവന് പറഞ്ഞു.

“അതുതന്നെ! നീലകണ്ഠന് ഇതിനെല്ലാം ഉപരിയായിരിക്കണം. പക്ഷപാതം അവനെ ബാധിക്കാന് പാടില്ല.”

“പക്ഷേ, ഞാന് പക്ഷപാതിത്വത്തില്നിന്ന് മുക്തനായിരുന്നില്ല. ചന്ദ്രവംശികള് തിന്മയാണെന്ന് എന്നെ ബോധ്യപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, ആനന്ദമായി പറയുന്നത് ശരിയായിരിക്കും. ഒരുപക്ഷേ, എളുപ്പം തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെടാവുന്ന ഒരു പക്ഷപാതിയായിരിക്കാം ഞാന്.”

“അത്ര കഠിനമായി ആത്മവിമര്ശനം നടത്താതെ, സുഹൃത്തേ. എല്ലാം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ആകാശത്തുനിന്നും പൊട്ടിവിഴുവാന് നിങ്ങള്ക്കു സാധിക്കില്ലല്ലോ? ഏതെങ്കിലും ഭാഗത്തുകൂടെ വേണം നിങ്ങള്ക്കീ സമവാക്യത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുവാന്. ഏതുഭാഗത്തുകൂടെയാണോ നിങ്ങള് പ്രവേശിക്കുന്നത് ആ ഭാഗത്തെ നിറം സ്വാഭാവികമായും നിങ്ങള്ക്കു ലഭിക്കും. മറ്റേ ഭാഗം തിന്മയാണെന്ന് നിങ്ങള് ധരിക്കുകയും ചെയ്യും. നേരത്തേതന്നെ നിങ്ങള് നിങ്ങളുടെ തെറ്റുകളുപിടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏറെ വൈകിയിട്ടാണ് രുദ്രഭഗവാന് സ്വന്തം തെറ്റ് കണ്ടുപിടിച്ചത്. അസുരന്മാര് തിന്മകളല്ലെന്നും അവര് വ്യത്യസ്തര് മാത്രമാണെന്നും കണ്ടെത്തുന്നതിനുമുന്പുതന്നെ അദ്ദേഹം അസുരന്മാരെ

മിക്കവാരും നശിപ്പിച്ചിരുന്നു.

“മിക്കവാരും നശിപ്പിച്ചു എന്നോ? അങ്ങനെയെങ്കിൽ ഇപ്പോഴും ചില അസുരന്മാർ ശേഷിക്കുന്നു എന്നുണ്ടോ?”

ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ നിഗൂഢമായി ചിരിച്ചു “അതിനെക്കുറിച്ച് നമുക്ക് പിന്നീടൊരിക്കൽ സംസാരിക്കാം, സുഹൃത്തേ. ആദ്യമായി തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെടുന്ന മഹാദേവൻ താങ്കളല്ല എന്ന കാര്യമാണ് താങ്കള് മനസ്സിലാക്കേണ്ടത്. അവസാനത്തേതുമായിരിക്കില്ല. രുദ്രഭഗവാന്റെ കുറ്റബോധം എന്തായിരുന്നിരിക്കുമെന്ന് കഴിയുമെങ്കിൽ താങ്കളൊന്നു സങ്കല്പിച്ചു നോക്കുക.

മുഖം കുനിച്ച് ശിവൻ ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിന്നു. രുദ്രഭഗവാന്റെ കുറ്റബോധത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവൊന്നും അവന്റെ മനസ്സിലെ കുറ്റബോധം കുറക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നില്ല. അവന്റെ ആലോചന വായിച്ചെടുത്തുകൊണ്ട് ബ്രാഹ്മണൻ തുടർന്നു “ഈ സാഹചര്യത്തിൽ എടുക്കാവുന്ന ഏറ്റവും നല്ല തീരുമാനമാണ് താങ്കള് കൈക്കൊണ്ടത്. തീരെ ചെറിയ ആശ്വാസവചനമാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, നീലകണ്ഠനാകുക അത്ര എളുപ്പമുള്ള കാര്യമല്ല. ആ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ ഭാരം താങ്കള് ചുമന്നേ മതിയാവൂ. താങ്കള് ഏതുതരത്തിലുള്ള ആളാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. അതൊരു കനത്ത ഭാരമായിരിക്കും. വേദനയോ കുറ്റബോധമോ ശമിപ്പിക്കുകയെന്നതല്ല താങ്കളുടെ മുന്നിലുള്ള വെല്ലുവിളി. കടുത്ത വേദനയിലും കർത്തവ്യത്തോട്, കർമ്മത്തോട് നീതി പുലർത്തുകയെന്നതാണ് താങ്കളുടെ മുന്നിലുള്ള വെല്ലുവിളി. അതാണ് ഒരു മഹാദേവന്റെ കർമ്മവും നിയോഗവും.”

“പക്ഷേ, ഏതുതരത്തിൽപെട്ട മഹാദേവനാണ് ഞാൻ? എന്റെ ആവശ്യകത എന്താണ്? ഏതാണ് തിന്മയെന്ന് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയില്ലെങ്കിൽ ഞാനെങ്ങനെ തിന്മയെ നശിപ്പിക്കും?”

“തിന്മയെ നശിപ്പിക്കലാണ് താങ്കളുടെ ജോലിയെന്ന് ആരാണ് പറഞ്ഞത്?”

ശിവൻ അമ്പരന്ന് ബ്രാഹ്മണനെ തുറിച്ചുനോക്കി. ബ്രാഹ്മണർ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന പദാവലികള് കൊണ്ടുള്ള കളികള് അവനിഷ്ടമല്ലായിരുന്നു.

ശിവന്റെ കണ്ണുകളിലെ ക്ഷോഭം കണ്ടറിഞ്ഞ് ബ്രാഹ്മണൻ ഉടനെ വിശദീകരിച്ചു “ദുഷ്ടശക്തികള്ക്കുണ്ടെന്നു കരുതുന്ന കരുത്ത് അമിതവ്യാഖ്യാനമാണ്, സുഹൃത്തേ. അത് ഉന്മൂലനം ചെയ്യുക ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള കാര്യമല്ല, കുറച്ചു നല്ല മനുഷ്യർ അതിനെതിരെ പോരാടുമെന്നു നിശ്ചയിച്ചാല് മതി. എപ്പോഴെല്ലാം തിന്മ തലപൊക്കിയിട്ടുണ്ടോ അപ്പോഴെല്ലാം ഇതായിരുന്നു അതിന്റെ വിധി. അത് നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.”

“പിന്നെന്താണ് എന്റെ ആവശ്യം?”

“ഏറ്റവും നിർണ്ണായകമായ ദൗത്യത്തിന്. ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ചോദ്യത്തിനുള്ള ഉത്തരം നൽകുവാൻ.”

“എന്ത്?”

“എന്താണ് തിന്മ?”

“എന്താണ് തിന്മ?”

“അതെ, മനുഷ്യർക്കിടയിൽ നിരവധി യുദ്ധങ്ങളുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.” ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു. “ഭാവിയിലും നിരവധി യുദ്ധങ്ങളുണ്ടാകും. അതാണീ ലോകത്തിന്റെ രീതി. പക്ഷേ, ഒരു യുദ്ധത്തെ നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള ഒരു പോരാട്ടമാക്കി മാറ്റുവാൻ ഒരു മഹാദേവനെ സാധിക്കൂ. ഒരു മഹാദേവനു മാത്രമേ തിന്മയെ തിരിച്ചറിയാനും ആളുകളെ അതിനെതിരായി നയിക്കുവാനും സാധിക്കുകയുള്ളൂ. തിന്മ അതിന്റെ മലിനഭരിതമായ തലയുയർത്തി ജീവനെ അപ്പാടെ

നശിപ്പിക്കുന്നതിനു മുൻപ്."

"പക്ഷേ, ഞാനെങ്ങനെ തിന്മയെ തിരിച്ചറിയും?"

"അക്കാര്യത്തിൽ എനിക്ക് താങ്കളെ സഹായിക്കാൻ കഴിയില്ല, സുഹൃത്തേ. ഞാൻ മഹാദേവനല്ല. താങ്കളുടേ ഉത്തരംകണ്ടെത്തേണ്ട ചോദ്യമാണത്. താങ്കളുടേ അതിനുള്ള ഹൃദയമുണ്ട്. അതിനുള്ള മനസ്സുണ്ട്. അത് തുറന്നിടുക. തിന്മ താങ്കളുടെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷമാകും."

"പ്രത്യക്ഷമാകും?"

"അതെ." ബ്രാഹ്മണൻ വിശദീകരിച്ചു. "തിന്മക്ക് താങ്കളുമായി ഒരു ബന്ധമുണ്ട്. അത് താങ്കളിലേക്കു വരും. അത് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ അതിനെ തിരിച്ചറിയുക എന്നതാണ് താങ്കളുടേ ചെമ്പുതൂണിന്റെ. എനിക്ക് ഒരേയൊരു നിർദ്ദേശമേയുള്ളൂ. ആ തിന്മയെ കണ്ടെത്താൻ തീർക്കും കാണിക്കാതിരിക്കുക. കാത്തിരിക്കുക. അത് താങ്കളുടെ അടുത്തേക്കുവരും."

ശിവൻ മുഖം ചുളിച്ചു. ആ വിചിത്ര സംഭാഷണം മനസ്സിലേക്ക് ആവാഹിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ കീഴോട്ടു നോക്കി. എന്തെങ്കിലും നിർദ്ദേശം കിട്ടിയെങ്കിൽ എന്നുകരുതി അവൻ ശ്രീരാമദേവന്റെ വിഗ്രഹത്തിലേക്കു നോക്കി. അവൻ പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ നീതിവാക്യങ്ങളുടേ നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളല്ല അവിടെ കണ്ടത്. പകരം ഊഷ്മളമായ പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്ന പുഞ്ചിരിയാണ് അവനവിടെ ദർശിച്ചത്.

"സുഹൃത്തേ, താങ്കളുടെ യാത്ര പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. അത് തുടങ്ങിയിട്ടേയുള്ളൂ. താങ്കളുടേ നിയമം സഞ്ചരിക്കാനുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ തിന്മ വിജയിക്കും."

ശിവന്റെ കണ്ണുകളുടേ അല്പം വ്യക്തത വന്നു. അവന്റെ യാത്രയുടെ ഭാരത്തിന് കുറവൊന്നുമുണ്ടായില്ല. പക്ഷേ അതു ചുമക്കുവാനുള്ള കരുത്തുലഭിച്ചതുപോലെ അവനു തോന്നി. അവസാനം വരെ അവൻ നടന്നേ തീരൂ.

ശിവൻ ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കി, തളർന്ന പുഞ്ചിരിതൂകി.

"താങ്കളുടേ ആരാണു്?"

ബ്രാഹ്മണൻ ചിരിച്ചു. "ഇതിനുള്ള ഉത്തരം നൽകാമെന്ന് മുൻവാരിക്കൽ വാക്കു തന്നിട്ടുള്ള കാര്യം എനിക്കറിയാം. ഞങ്ങളുടേക്കല്ലാവർക്കും ബാധകമാകുംവിധം ഞങ്ങളിലൊരുത്തന് നൽകിയ വാഗ്ദാനം. ഞാനത് ലംഘിക്കുകയില്ല."

ഉത്തരം കാത്ത് ശിവൻ ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കി.

"ഞങ്ങളുടേ വാസുദേവന്മാർ."

"വാസുദേവന്മാർ?"

"അതെ. ഓരോ വിഷ്ണുവിന്റെ അവതാരവും തന്റെ ഗോത്രത്തിന് രണ്ടു ദൗത്യങ്ങളുടേ ഏല്പിക്കാറുണ്ട്."

ശിവൻ പണ്ഡിതനെ നിർന്നിമേഷനായി നോക്കി.

"അടുത്ത മഹാദേവൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുകയെന്നതാണ് ഒന്നാമത്തെ ദൗത്യം."

"രണ്ടാമത്തേത്?"

"അടുത്ത വിഷ്ണുവായിത്തീരുക എന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ രണ്ടാമത്തെ ദൗത്യം. ഏഴാമത്തെ വിഷ്ണുവായിരുന്ന ശ്രീരാമദേവൻ തന്റെ വിശ്വസ്തനായ അനുചരനെ, വാസുദേവ പ്രഭുവിനെ, ഈ ദൗത്യമേല്പിച്ചു. ഞങ്ങളുടേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളാണ്. വാസുദേവ ഗോത്രം."

ഈ ജ്ഞാനത്തിന്റെ സവിശേഷതകളുടേ ഉള്ളിക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് ശിവൻ ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കി. പെട്ടെന്നൊരു ധാരണ തന്റെ മനസ്സിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ശിവൻ മുഖം ചുളിച്ചു. "മഹാദേവന്മാർ ഇത്തരം ഗോത്രവർഗ്ഗങ്ങളെശേഷിപ്പിച്ചു

പോകാറുണ്ടോ? രുദ്രഭഗവാൻ അങ്ങനെ ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ?"

ശിവന്റെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യം കണ്ട് സംപ്രീതനായ ബ്രാഹ്മണൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. മോഹൻജോദാരോയുടെ കാര്യക്കാരൻ പറഞ്ഞത് ശരിയായിരുന്നു. ഈ മനുഷ്യൻ മഹാദേവനാകുവാൻ യോഗ്യനാണ്.

"ഉണ്ട്. രുദ്രഭഗവാൻ ഒരു ഗോത്രത്തെ ഇവിടെ ശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വായുപുത്ര ഗോത്രം."

"വായുപുത്ര?" ശിവൻ ചോദിച്ചു. ആ പേര് നല്ല പരിചയമുള്ളതുപോലെ ശിവനു തോന്നി.

ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ ശിവന്റെ ചുമലിൽ കൈവെച്ചു "അത് മറ്റൊരിക്കൽ പറയാം സുഹൃത്തേ. ഇന്ന് നമ്മള് ഒരുപാട് സംസാരിച്ചിരിക്കുന്നു. വീട്ടിൽ പോകൂ. താങ്കള്ക്ക് പത്നിയുടെ സുഖകരമായ ആശ്ലേഷം ആവശ്യമായിരിക്കുന്നു. നാളെ എന്നത് നാളത്തെ കാര്യമാണല്ലോ! താങ്കളുടെ ദൗത്യം അതുവരെ കാത്തുനില്ക്കട്ടെ. ഇപ്പോള് വീട്ടിൽ പോവുക."

ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ചു. നിഗൂഢമായ പുഞ്ചിരി. ശിവന്റെ ലളിതമായ തിബറ്റൻ രീതികളിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തം. പക്ഷേ, അവനിപ്പോള് ഒരു ഭാരതീയനായിരിക്കുന്നു. ശിവൻ കുനിഞ്ഞ് ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതന്റെ കാല് തൊട്ടു വന്ദിച്ചു. ശിവന്റെ നെറുകയില് കൈ വെച്ച് അനുഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് അയാള് സൗമ്യതയോടെ പറഞ്ഞു "വിജയി ഭവ. ജയ്ഗുരു വിശ്വാമിത്ര. ജയ് ഗുരു വസിഷ്ഠ"

ശിവൻ തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് ആ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകള് സ്വീകരിച്ചു. അവൻ എഴുന്നേറ്റ് ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുള്ള ചവിട്ടുപടികള്ക്കുനേരെ നടന്നു. ആ തറയുടെ അറ്റത്തെത്തിയപ്പോള് ശിവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ആ ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ മുട്ടുകുത്തി കുനിഞ്ഞ് അവൻ എഴുന്നേറ്റുപോന്ന ആ സ്ഥലത്ത് ആദരപൂര്വ്വം ശിരസ്സ് മുട്ടിച്ചു. ശിവൻ പുഞ്ചിരിച്ച് പതിയെ തലകുലുക്കി. ആ ബ്രാഹ്മണരുപത്തിനപ്പുറത്ത് അവൻ ശ്രീരാമദേവന്റെ വിഗ്രഹം കണ്ടു. അവൻ കൈ കുപ്പിക്കൊണ്ട് ശ്രീരാമദേവൻ നമസ്തേ ഭജിച്ചു.

അവന്റെ യാതനയുടെ ഭാരത്തിന് ഇപ്പോഴും കുറവില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ, അത് ചുമന്നുകൊണ്ടു നടക്കാനുള്ള കരുത്ത് ലഭിച്ചതുപോലെ അവന് തോന്നി.

അവൻ തിരികെ പടികളിറങ്ങുവാൻ തുടങ്ങി. അവനെ അതിശയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സതി കല്ലിൽ നിര്മ്മിച്ച ഒരു അപ്സരകന്യകയുടെ പ്രതിമയില് കുനിഞ്ഞുനോക്കി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോള് സതിയെ അല്ലാതെ മറ്റാരെയും കാണാൻ അവനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു.

അവളുടെ അടുത്തേക്ക് നടന്നുകൊണ്ട് അവൻ കളിയാക്കി "നീ എപ്പോഴും എന്നെ പിന്തുടരുവാനാണോ നിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം?"

"അങ്ങ് ഒറ്റയ്ക്കിരിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് എപ്പോഴൊക്കെയാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. എപ്പോഴൊക്കെയാണ് എന്റെ സാന്നിധ്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്നും എനിക്കറിയാം." ശിവൻ പൊടുന്നനെ മറവിച്ചുപോയി. സതിയുടെ തൊട്ടുപിന്നിലായി ഒരു മരത്തിനുപുറകില് ഒരു വസ്ത്രാഞ്ചലം തത്തിപ്പറക്കുന്നത് അവന് കണ്ടു. സാധാഹന്തതിലെ ഇളംകാറ്റ് പതുങ്ങിനിന്നിരുന്ന ആ രൂപത്തെ കാണിച്ചുതന്നു. ശിവന്റെ നോട്ടത്തെ പിന്തുടര്ന്ന് സതി തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മൂടുപടമിട്ട, മുഖംമൂടിയണിഞ്ഞ ഒരു രൂപം മരങ്ങളുടേയിലിന്ന് പുറത്തുവന്നു.

അതാ അവന്!

ശിവന്റെ ഹൃദയം അതിശക്തമായി മിടിച്ചു. അവനപ്പോഴും സതിയില് നിന്നും നല്ല ദൂരത്തായിരുന്നു. നാഗന് അവളുടെ അടുത്തെത്തിയിരുന്നു. സാഹചര്യത്തെ വിലയിരുത്തുന്ന മട്ടില് ഓരോരുത്തരുടേയും അടുത്തനീക്കം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട്

അവർ മൂവരും ഭൂമിയിൽ വേരുറച്ചതുപോലെ നിന്നു. ആദ്യം അനങ്ങിയത് സതിയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് തന്റെ അരക്കെട്ടിന്റെ ഒരുവശത്തുണ്ടായിരുന്ന ഉറയിൽനിന്നു കത്തി വലിച്ചെടുത്ത് അവള് നാഗനു നേര്ക്ക് വീശി. നാഗന് അനങ്ങിയില്ല. കത്തി അണുവിടയ്ക്ക് അവന്റെമേല് കൊള്ളാതെ, അവന്റെ തൊട്ടുപിന്നിലുണ്ടായിരുന്ന മരത്തില് തറഞ്ഞുകയറി.

ശിവന്റെ കൈ സാവധാനം തന്റെ വാള്പ്പിടിക്കു നേരെ നീങ്ങി.

നാഗന് പുറകിലേക്കു തിരിഞ്ഞ് മരത്തില് തറച്ചിരുന്ന കത്തി വലിച്ചെടുത്തു. വിചിത്രമായ രീതിയില് അവനാ കത്തി തന്റെ വലതുകൈത്തണ്ടയില് ഒരു ശീലകൊണ്ട് ചുറ്റിക്കെട്ടി. പിന്നെ അവന് അതിവേഗം മുന്നോട്ടുകുതിച്ചു.

“സതീ” വാള് ഉറപ്പിപ്പിടിച്ച് അവന് സതിയുടെ നേര്ക്ക് കുതിച്ചോടുന്നതിനിടയില് ശിവന് പരിച മുന്നോട്ടുയര്ത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നു...

തുടരും.....